

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Novum Testamentum - Cod. St. Peter perg. 94

Niederlande, [Mitte 15. Jh.]

Novum testamentum

[urn:nbn:de:bsz:31-27835](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-27835)

Beatissimo pape dāma-
so. Iheronim⁹
Novū opus
facere me co-
gis ex veteri?
ut post exemplaria scriptu-
rarū toto orbe dispersa. qua-
si quidam arbiter sedeam: et
quia inter se variant que sūt
illa que cū grecā consensant
veritate decernam. Pius la-
bor sed periculosa presūptio?
iudicare de ceteris ipm̄ ab o-
nibus iudicandū: senis mu-
tare linguā. et canescentē iam
mūdū ad iuicia retrahere p-
uulorū. Quis enī doctus p-
vel indoctus cū in manus vo-
lumen assūpserit. et a salua
quā semel imbibit viderit dis-
crepare quod lēctitat. nō stati-
erumpat in vocem? me falsa-
riū me clamitans esse sacrile-
gū. qui audeam aliquid in ve-
teribz libris addere. mutare. cor-
rigere. Aduersus quā iudi-
am duplex causa me consolatur:
qd' et tu qui sūmus sacerdos es
fieri iubes: et verū nō esse qd'
variat. etiā maledictorū testimo-
nio cōprobat. Si enī latinis
exemplaribus fides est adhibē-
da? respondeant quibus: tot
sunt enī pene exemplaria q̄t
codices. Sin autē veritas est q̄-
renda de pluribus? cur nō ad
grecam originē reuertentes. ea
que vel a viciosis interpretibus
male edita vel a p̄sūptoribus

imperitis emendata puerius.
vel a librarijs dormitantibus
aut addita sūt aut mutata
corrigim⁹. Neq; vero ego de
veteri disputo testamēto: qd'
a septuaginta senioribz in gre-
cā linguā versū. tertio gra-
du ad nos usq; puenit. Non
quero quid aquila quid sy-
machus sapiant: quare theo-
dōtion inter nouos et veteres
medius incedat. Sit illa vera
interpretatio quā apli p̄bauerūt.
De nouo nūc loquor testamē-
to. qd' grecū esse nō dubiū est:
excepto aplō matheo qui pri-
mus in iudea euangeliū xp̄i
hebraicis litteris edidit. Hoc
certe qd' in nr̄o sermone discor-
dat. et in diuersos riuulorū
tramites duat: vno de fonte
q̄rendū est. Pretermitto eos
codices quos a luciano et esy-
cio nūcupatos paucorū hōm̄
asserit pueria contentio: qui-
bus utiq; nec in veteri instru-
mento post septuaginta iter-
pretes emendare quid licuit.
nec in nouo p̄fuit emendasse:
cū multarū gentiū linguas sc̄p-
tura ante translata doceat fal-
sa esse que addita sunt. Igit̄
hec presens p̄ficiūcula polli-
cetur quatuor tantū euange-
lia: quorū ordo iste est. Ma-
theus. marcus. lucas. iohānes.
codiciū grecorū emendata col-
lacione. sed et veterū. Que
ne multū a lāonis latine cō-
suetudine discrepant? ita

calamo impavim⁹. ut hys tantū que sensū videbantur mutare correctis. reliqua manere pateremur ut fuerant. **C**anones quoq; quos eusebius cesariensis episcopus alexandrinū secutus amoniū. in decē numeros ordinavit. sicut i greco habentur expressim⁹. quod si quis de curiosis voluerit nosse que in euangelis vel eadem vel vicina vel sola sint. eorū distinctione cognoscat. **M**agnus siquidem hic i nostris codicibus error iolevit. dū quod in eadem re. alius euangelista plus dixit. in alio quia minus putauerint addiderūt. vel dū eūdem sensū alius aliter expressit. ille qui unū e quatuor primū legerat. ad eius exemplū ceteros quoq; estimauerit emendādos. **U**nde accidit ut apud nos mixta sint omnia. et in marcopluva luce atq; mathei. rursū in matheo. iohānis et marci. et in ceteris reliquoz que aliis ppria sunt iueniantur. **C**um itaq; canones legeris qui subiecti sunt. confusionis errore sublato. et similia omniū scies. et singulis sua queq; restitues. **I**n canone primo cōcordant quatuor. matheus. marcus. lucas iohānes. **I**n secundo tres. matheus. marcus. lucas. **I**n tertio tres. matheus lucas iohānes. **I**n quarto tres. matheus marcus iohannes. **I**n

quinto duo. matheus lucas. **I**n sexto duo. matheus marcus. **I**n septimo duo. matheus iohānes. **I**n octavo duo. lucas marcus. **I**n nono duo. lucas iohānes. **I**n decimo ppria uniusquisq; que nō habentur in aliis ediderūt. **S**ingulis vero euangelis ab uno incipiens usq; ad finem librorū dispar numerus increpat. **H**ic nigro colore pscriptus sub se habet aliū ex minuo numerū discolorē. qui ad decem usq; pcedens. indicat prior numerus in quo sit canone requirendus. **C**um igit apto codice verbi gracia. illud siue illud capitulū scire volueris cuius canonis sit. statim ex subiecto numero doceberis. **E**t recurrrens ad principia in quib; canonū est distincta cogeries. eodemq; statim canone ex titulo frontis iuenito. illū quē querebas numerus eiusdem euangeliste. qui et ipse ex inscripatione signatur inuenies. atq; e vicino ceteroz tramitibus inspectis. quos numeros e regione habeant annotabis. **E**t cū scieris. recurrēs ad volumina singulorū. et sine mora reperis numeris q̄s ante signaueris. reperies et loca in quibus vel eadem uel vicina dixerunt. **O**pto ut in xp̄o valens. et memineris mei i papa beatissime. **Explicit prefatio. Incipit declaratio eiusdem prefationis.**

Sciendū etiam ne quis ignarū ex similitudinē numerorū errorū uoluat? quod sibi in subnotacione canonū distinctorū. in canone quolibet tres euangeliste. bis. ter. uel quater. aut etiam amplius eundē numerū per ordinē habuerint anota-tū. et quartus e contrario discrepantes quod id quod tres illi in eo loco semel dixerunt? quartus totiens in corpore uoluminis sui ponat. quociens diuersi numeri in eius canone positi sint. contra p̄dictorū numerorū continuatas similitudines. Item si in uno quolibet eorū. aut etiam duobus idem in canone numerus. bis. ter. quater. aut eo amplius repiatur in ordine collocatus. et dispares inueniantur in ceteris. dubiū nō erit quin id quod illius illoꝝ uel canonis numerus. bis. ter. quater. repetitū ab hys in volumine semel dictū est. alter alteri uel eorū totiens uno atq; eodem sensu loquant. quociens p̄tulerint in nūorū anotatione distancā. et hoc in omnium nouē canonū collacione seruabitur. Ceterū in decimo. quoniā p̄pria singulorū tantūmodo continētur. nō potest contra id cōparacio esse quod solū est. **Explicit declaratio Incipit argumentum in euangelium secundū matheū.**

Matheus ex iudea sicut in ordine primus ponitur. ita euangelium in iudea primus scripsit? cuius uocatio ad deū ex publicanis actibus fuit? duorū in generatione xp̄i principia p̄sumens. unius cuius prima circūcisio in carne. alterius cuius sc̄dm̄ cor electio fuit. ex utrisq; enī patribus xp̄s. Sic q; quaterdenario numero triformiter posito. principium a credendi fide in electionis tempus porrigens. et ex electione usq; ad transmigrationis diē dirigens. atq; a transmigrationis die usq; in xp̄m diffinēs. decursam aduentus dñi ostendit generationē? ut et numero satisfaciens et tempori. et se quod esset ostendens. et dei in se opus monstrans. etiam in hys quorū genus posuit. xp̄i operantis a principio testimonium nō negaret. Quarū om̄ rerū. tempus. ordo. numerus. dispositio. uel ratio. qd̄ fidei necessarium est deus xp̄us est? qui factus est ex muliere. factus sub lege. natus ex uirgine. passus in carne om̄ia in cruce fixit? ut triumphans ea in semetipso resurgens in corpore. et patris nomen in patribus filio. et filij nomen patri restituens in filiis. sine principio sine fine ostendēs unū se cū patre esse. quia unus est. In quo euangelio utile est desiderantibz deum. sic prima

vel media. vel pfecta cognoscere: ut et uocatione apostoli. et opus euangely. et dilectionem dei in carne nascētis per uniuersa legentes intelligant. atq; in eo in quo apprehensi sunt. et apprehendere expetiunt recognoscant. Nobis enī hoc in studio argumenti fuit. et fidem facte rei tradere: et operantis dei intelligentiam diligenter dispositionē querentibus non tacere.

Explicit argumentum.

Inquit euāgelium scdm matthim

Mat. pmo
Lii. xliij
Jo. i. et m.
et v.

Abraham genuit ysaac Ysaac autē genuit iacob Iacob autē genuit iudam et frēs eius Iudas autē genuit phares et zaram de thamar Phares autē genuit esrom Esrom autē genuit aram Aram autē genuit aminadab Amminadab autē genuit naason Naason autē genuit salmon Salmon autem genuit booz de mab Booz autē genuit obeth ex ruth Obeth autē genuit yesse Yesse autē genuit dauid regem Dauid autem

rex genuit salomonē ex ea q̄ fuit uirē Salomō autē genuit roboam Roboam autē genuit abyam Abya autē genuit asa Asa autē genuit iosaphat Josaphat autē genuit ioram Ioram autē genuit osiam Osiās autē genuit ioathan Ioathan autē genuit achaz Achaz autē genuit ezechiam Ezechias autē genuit manassen Manasses autē genuit amon Amon autem genuit iosiam Josias autem genuit ieconiam et frēs eius: in trāsmigracione babilonis Et post trāsmigracionē babilonis: ieconias genuit salathiel Salathiel autē genuit zorobabel Zorobabel autē genuit abiud Abiud autē genuit elyachim Elyachim autē genuit azor Azor autē genuit sadoch Sadoch autē genuit achim Achim autē genuit elyud Elyud autē genuit eleazar Eleazar autē genuit mathan Mathan autē genuit iacob Iacob autē genuit ioseph uirū marie De qua natus est ihesus: qui uocatur xp̄us Omnes ergo generationes ab abraham usq; ad dauid: generationes quatuordecim Et a dauid usq; ad trāsmigracionē babilonis: generationes quatuordecim Et a trāsmigracione babilonis usq; ad xp̄m: generacioēs quatuordecim Xpi autē generacio sic erat: Cum esset desponsata mater

cus m
ueneru
habens
autē u
er nol
lur oca
Det au
angeli
paruit
dauid
riam c
cū u
est
mbis
saluū
corū
ut ad
a dñc
Ere v
et pan
nomen
uipet
gens a
feat si
muru
et nō
pepit
et uom

nr 111
 eius maria ioseph: antequam con-
 uenirent iuuenta est in utero
 habens de spiritu sancto. Ioseph
 autem vir eius cum esset iustus
 et nollet eam traducere: vo-
 luit occulte dimittere eam.
 Hec autem eo cogitante: ecce
 angelus domini in sompnis ap-
 paruit ei dicens. Ioseph fili-
 dauid: noli timere accipe ma-
 riam coniugem tuam. Quod
 enim in ea natum est: de spiritu sancto
 est. Pariet autem filium: et vo-
 cabis nomen eius ihesum. Ipse enim
 saluum faciet populum suum a peccatis
 eorum. Hoc autem totum factum est
 ut adimpleret quod dominum est
 a domino per prophetam dicentem.
 Ecce virgo in utero habebit
 et pariet filium: et vocabunt
 nomen eius emanuel: quod est
 interpretatum nobiscum deus. Exur-
 gens autem ioseph a sompno:
 fecit sicut precepit ei angelus do-
 mini. Et accepit coniugem suam:
 et non cognoscebat eam. donec
 peperit filium suum primogenitum:
 et vocauit nomen eius ihesum.

nr 112
nr 113
Quoniam ergo natus
 esset ihesus in bethle-
 em iude in diebus he-
 rodis regis: ecce magi ab orien-
 te venerunt iherosolimam dicentes.
 Vbi est qui natus est rex iude-
 orum? Vidimus enim stellam ei
 in oriente: et venimus adorare
 eum. Audiens autem herodes rex
 turbatus est: et omnis ihero-
 solima cum illo. Et congregans
 omnes principes sacerdotum.

nr 114
nr 115
 et scribas populi: sasatabat ab
 eis ubi christus nasceretur. At
 illi dixerunt ei. In bethleem
 iude. Sic enim scriptum est per
 prophetam. Et tu bethleem ter-
 ra iuda: nequaquam minima es in
 principibus iuda. Ex te enim cri-
 et dux: qui regat populum meum
 israhel. Tunc herodes clam voca-
 tis magis: diligenter didicit
 ab eis tempus stelle. que ap-
 paruit eis. Et mittens illos
 in bethleem. dixit. Ite: et in-
 terrogate diligenter de puero.
 Et cum iueneritis renunciate
 michi: ut et ego veniens ado-
 rem eum. Qui cum audissent
 regem: abierunt. Et ecce stella
 quam viderant in oriente ante-
 cedebat eos: usque dum veniens
 staret supra ubi erat puer.
 Videntes autem stellam: gau-
 si sunt gaudio magno valde.
 Et intrantes domum: iuenerunt
 puerum cum maria matre eius.
 Et prostrantes: adorauerunt eum.
 Et apertis thesauris suis: ob-
 tulerunt ei munera. aurum.
 thus. et mirram. Et responso
 accepto in sompnis ne rediret
 ad herodem: per aliam viam
 reuersi sunt in regionem suam.
 Qui cum recessissent: ecce ange-
 lus domini apparuit in sompnis
 ioseph dicens. Surge et accipe
 puerum et matrem eius et fuge
 in egiptum: et esto ibi usque dum
 dicam tibi futurum est enim:
 ut herodes querat puerum ad
 prosequendum eum. Qui consurgens

accepit puerū et matrem eius
 nocte. et secessit in egyptū: et
 erat ibi usq; ad obitū herodis:
 ut adimpleretur quod dictū est
 a dño per pphetam dicentem
Ex egypto vocavi filiū meū
 Tunc herodes videns qm̄ illu-
 sus esset a magis: iratus est
 valde Et mittens occidit om-
 nes pueros qui erant in beth-
 leem et in omnib; finib; eius
 a binate et infra: scdm̄ tem-
 pus quod exquisierat a ma-
 gis Tunc adimpletū est: qd̄
 dictū est per iheremiā pphe-
 tam dicentē Vox in rama
 audita est ploratus et ulula-
 tus multus: rachel plorans
 filios suos Et noluit conso-
 lari: quia nō sunt Defunc-
 to autē herode: ecce angelus
 dñi apparuit in sompnis io-
 seph in egypto dicens Surge
 et accipe puerū et matrem e-
 ius: et vade in terram israhel
 Defuncti sūt enī: qui quere-
 bant animā pueri Qui con-
 surgens accepit puerū et ma-
 trem eius: et venit in terram
 israhel Audiens autē q; archela-
 us regnaret in iudea p herode
 p̄re suo: timuit illo ux̄ Et amo-
 nitus in sōpnis: secessit ī par-
 tes galilee Et veniens habita-
 vit in civitate que vocat̄ na-
 zareth: ut adimpleret qd̄ dictū
 ē per pphetas. qm̄ nazareus
In diebus autem illis:
 venit iohānes baptis-

n2. vii
 lu. vii
 Jo. ij. et xv

ta predicans in deserto iudee
 et dicens Penitentiā agite:
 appropinquabit enī regnū ce-
 lozum Hic est enī: qui dictus
 est per ysaiam pphetam dicen-
 tem Vox clamantis ī deserto:
 parate viam dñi: rectas facite
 semitas eius Ipse autē iohā-
 nes habebat vestimentū de pi-
 lis camelozū: et zonam pelli-
 ceam circa lumbos suos Esca-
 autē eius erat locuste et mel-
 siluestre Tunc exibat ad eum
 iherosolima et om̄is iudea. et
 omnis regio circa iordanem:
 et baptizabant in iordane ab
 eo. confitentes peccata sua. Vi-
 dens autē multos phariseozū
 et saduceozū venientes ad bap-
 tismū suū: dixit eis Pgenies
 viperaz: quis demonstravit vo-
 bis fugere a futura ira. Facite
 ergo fructū dignū penitentię:
 et ne velitis dicere intra vos.
 patrem habem⁹ abraham Dico
 enī vobis: qm̄ potest deus de
 lapidib; istis suscitare filios a-
 brahe Jam enī securis ad radi-
 cem arborū posita est Omnis
 ergo arbor que nō facit fructū
 bonū exadetur: et in ignē mit-
 tetur Ego quidem vos bap-
 tizo in aqua in penitentiā
 Qui autē post me venturus
 est. fortior me est. cuius nō sū
 dignus calciamenta portare:
 ipse vos baptizabit in spū scō
 et igni. Cuius ventilabz in
 manū sua et pmūdabit are-
 am suam: et congregabit tri-

n2. viii
 ay. ij
 lu. viij
 Jo. x

n2. x
 ay. iij

n2. x
 lu. viii

n2. xi
 ay. iiii
 lu. x.
 Jo. xij. et vi.
 et xviii
 et xxviii

n2. xij
 lu. xj

tū in h
 buer ig
 venit ih
 nen ad
 retur a
 habebat
 tebo ba
 ad me.
 ihus: d
 enī dicit
 iusticia
 Dap
 festum
 apert
 dei des
 et vau
 de celis
 meus d
 compla
 abolo.
 dragm
 noctib;
 dens te
 ius de
 panes
 dixit
 ne solo
 ni verb
 dei Tu
 lus in
 nut en
 pli: et
 mite
 qua a
 dere: et
 ne fore
 pedem

no. viii

trai in horraū: paleas autē cō-
 buret igni inextinguibili. Tūc
 venit ihus a galilea in iorda-
 nen ad iohānem: ut baptiza-
 retur ab eo. Iohānes autē pro-
 hibebat eū dicens Ego a te
 debeo baptizari: et tu venis
 ad me. Respondens autem
 ihus: dixit ei Sine modo Sic
 enī decet nos implere omnem
 iustitiam Tūc dimisit eum.
 Baptizatus autē ihesus: cō-
 festim ascendit de aqua. Et ecce
 aperti sunt ei celi: et vidit spm̄
 dei descendente sicut columbā,
 et veniente sup se. Et ecce vox
 de celis dicens Hic est filius
 meus dilectus: in quo michi
 complacui.

no. xiii
ay. v
lu. xii
jo. xv

no. xv
ay. vi
lu. xv

no. xvi
lu. xvi

no. xvii
ay. vii
lu. xvi
jo. xvii
et xviii

no. xviii
lu. xviii

Tunc ihesus ductus
 est in desertū a spū:
 ut temptaretur a dy-
 abolo. Et cum ieiunasset quā-
 draginta diebz et quadraginta
 noctibz: postea esuriit. Et accē-
 dens temptator: dixit ei Si fi-
 lius dei es: dic ut lapides isti
 panes fiant. Qui respondens
 dixit Scriptū est Non in pa-
 ne solo vivit homo: sed in om-
 ni verbo quod procedit de ore
 dei. Tūc assumpsit eū dyabo-
 lus in sanctā civitatē: et sta-
 tuit eū supra pinnaculū tem-
 pli: et dixit ei Si filius dei es:
 mitte te deorsū. Scriptū ē enī
 quia angelis suis mandavit
 de te: et in manibz tollent te.
 ne forte offendas ad lapidem
 pedem tuū. At illi ihus cursū

Scriptū est Non temptabis
 dñm deū tuū. Iterū assumpsit
 eū dyabolus in monte excelsū
 valde: et ostendit ei omnia reg-
 na mūdi et gloriā eorū: et dix-
 it illi. Hec omnia tibi dabo:
 si cadens adoraveris me. Tūc
 dicit ei ihus Vade sathanas.
 Scriptū est enī Dñm deū tuū
 adorabis: et illi soli servies.
 Tūc reliquit eū dyabolus:
 et ecce angeli accesserūt et mi-
 nistrabant ei. Cum autē audis-
 set ihesus quod iohānes tra-
 ditus esset: secessit in galileā.
 Et relicta civitate nazareth:
 venit et habitavit in caphar-
 naū maritimam. in finibus
 zabulon et neptalim: ut adī-
 pleretur qd̄ dictū est per ysa-
 iam pphetam Terra zabulon
 et terra neptalim via maris
 trans iordanen galilee genaiū
 Populus qui sedebat in tene-
 bris lucem vidit magnam: et
 sedentibus in regione umbre
 mortis. lux orta est eis. Ex
 inde cepit ihesus pdicare et
 dicere Penitentiam agite: ap-
 propinquavit enī regnū ce-
 loy. Ambulans autem iuxta
 mare galilee: vidit duos frēs
 symonem qui vocatur petrus
 et andream fratrem eius: mit-
 tentes rethe in mare. Erant
 enī piscatores. Et ait illis
 Venite post me: et faciam vos
 fieri piscatores hominū. At illi
 continuo relictis rethibus: secu-
 ti sunt eum. Et procedens inde.

no. xvii
ay. viii

no. xviii
ay. viii
jo. xvii

no. xix
jo. xix
et xxii
et xxiii

no. xx
ay. ix

no. xxi
ay. x
lu. xxii

no. xxii
ay. xi

dee
 te:
 ū ce
 duct⁹
 dican
 certo:
 fuate
 ū iohā
 de pi
 i pelu
 Esai
 mel
 d eum
 xa. et
 ueni:
 ne ab
 na. Di
 yscorū
 d bap
 enies
 uuit vo
 fuate
 enae:
 pos.
 n. Dico
 us de
 hos a
 ad mdi
 dmnus
 fructū
 nē mit
 os bap
 aam
 turus
 nō sū
 rtare:
 pū scō
 aby in
 ut are
 ibit tri

vidit alios duos fratres. iacobū zebeder et iohānem fratrem eius in nauī cū zebedo patre eorū. reficientes retina sua. et vocauit eos. Illi autē statim relictis rethibus et patre: secuti sunt eum. Et circuebat ihesus totam galileā docens in synagogis eorū. et predicans euangeliū regni: et sanans oēm languorem et omnē infirmitatem in populo. Et abiit opinio eius in totā syriam. Et optulerūt ei omēs male habentes. varijs languoribz et tormentis comprehensos. et qui demonia habebant. et lunaticos et paraliticos: et curauit eos. Et secute sunt eū turbe multe de galilea et decapoli. et de iherosolymis et de iudea. et de trans iordanen.

na. xxvii
a. xvii
l. xlv. et xvii
et xxviii
Jo. i. lvi.

Udens autē turbas: ascendit in montem. Et cū sedisset: accesserunt ad eū discipuli eius. Et aperiens os suū: docebat eos dicens. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Beati pacifici: quoniam filii dei vocabuntur. Beati qui perse-

na. xxviii
na. xxv
lu. lvi
na. xxvi
na. xxvii
lu. lvi
na. xxviii
lu. lvi
na. xxix

cutionē patiuntur propter iusticiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint vobis. et persecuti vos fuerint. et dixerint omne malum aduersum vos mentientes: propter me. Gaudete et exultate: quoniam merces vestra copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas: qui fuerunt ante vos. Vos estis sal terre. Quod si sal euenerit: in quo salietur? Ad nihilū valet ultra: nisi ut mittatur foras. et conculcetur ab hominibus. Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita. Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus: ut videant vestra opera bona. et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Nolite putare quoniam veni solvere legem aut prophetas. Non veni solvere: sed adimplere. Amen quippe dico vobis: donec transeat celum et terra. iota unum aut unus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Qui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis. et docuerit sic homines: minimus vocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit: hic magnus vocabitur in regno celorum. Dico enim vobis: quia nisi habuerit iusticiam vestram plusquam scribarum et phariseorum:

na. xxx
lu. lvi
na. xxxi
a. xii
l. c. lxxv
na. xxxii
a. xxvii
lu. c. xxviii
et lxxv
na. xxxiii
a. xxviii
l. c. lxxvi
na. xxxiv
na. xxxv
l. c. lxxvii
na. xxxvi
na. xxxvii
l. c. lxxviii
na. xxxviii
na. xxxix

no inter
Audisti
quis
occurrerit
autem
qui iust
iudicio
ter suo
o Qui
us erat
offeret
ibi re
ter tuis
si te: ce
ante al
consilia
venient
Esto
rio tuo
ne forte
iudicia. et
tro: et i
Amen d
donec ve
drauten
dictū est
haberi
qm om
rem ad
iam me
de suo
dexter s
et pro
nbi ut
tuorū:
mutan
dextem
te: abs
te Expe
unū mē

nō intrebatis in regnū celozū
 Audistis quia dictū est anti-
 quis Non occides Qui autē
 occiderit: reus erit iudicio Ego
 autē dico vobis: quia omnis
 qui irasatur fratri suo: reus erit
 iudicio Qui autē dixerit fra-
 tri suo racha: reus erit consili-
 o Qui autē dixerit fatue: re-
 us erit gehenne ignis Si ergo
 offers munus tuū ad altare: et
 ibi recordatus fueris quia fra-
 ter tuus habet aliquid aduer-
 sū te: relinque ibi munus tuū
 ante altare: et vade prius re-
 consiliari fratri tuo: et tunc
 veniens offeres munus tuū
 Esto consensuens aduersa-
 rio tuo cito dū es in via cū eo:
 ne forte tradat te ad iudicium
 iudicis: et iudex tradat te mis-
 tro: et in carcerem mittaris
 Amen dico tibi: non exies inde
 donec reddas nouissimū qua-
 drantem Audistis quia
 dictū est antiquis Non me-
 chaberis Ego autē dico vob:
 qm̄ om̄is qui viderit mulie-
 rem ad concupiscendū eam:
 iam mechatus est eam in cor-
 de suo Quod si oculus tuus
 dexter scandalizat te: erue eū
 et proice abs te Expedit enī
 tibi ut pereat unū membrorum
 tuorum: quā totū corpus tuū
 mittatur in gehennam Et si
 dexteram manus tua scandalizat
 te: abscede eam et proice abs
 te Expedit enī tibi ut pereat
 unū membrorum tuorum: quā totū

corpus tuū eat in gehennā
 Dictū est autē Quicūq; di-
 miserit uxorem suā: det illi
 libellū repudiij Ego autē di-
 co vobis: quia omnis qui di-
 miserit uxorem suā excepta
 fornicationis causa: facit eā
 mechari Et qui dimissam dux-
 erit: adulterat Iterū audistis
 quia dictū est antiquis Non
 iurabis: reddes autem dño
 iuramenta tua Ego autē dico
 vobis: nō iurare omnino Ne-
 q; per celū: quia thronus dei
 est Neq; per terrā: quia scabel-
 lū est pedū eius Neq; per ihe-
 rosolimam: quia ciuitas est
 magni regis Neq; per caput
 tuū iuraueris: quia nō potes
 unū capillū albū facere aut
 nigrū Sit autē sermo vester:
 est est. nō non Quod autē hīs
 habūdancus est: a malo est
 Audistis quia dictū est: oculū
 pro oculo. et dentem pro dente
 Ego autē dico vobis: nō resiste
 malo Sed si quis te percussit
 in dexterā maxillā tuam: pbe
 illi et alterā Et ei qui vult te
 cū iudicio contendere. et tunicā
 tuam tollere: remitte ei et pal-
 lium Et quicūq; te angaria-
 uerit mille passus: vade cum
 illo alia duo Qui petit a te:
 da ei Et volenti mutuari a te:
 ne auertaris Audistis quia
 dictū est: diliges proximū tuū.
 et odio habebis inimicū tuū
 Ego autē dico vobis Diligite
 inimicos vros: benefacite hīs

127. xxxvi
 l. c. lxxij

127. xxxvii
 l. c. lxxij

127. xxxviii
 l. lxxij

127. xxxix
 l. lxxij

127. xl
 l. lxxij

haa:
 un
 nre
 fue
 alū
 apt
 qm̄
 elis
 ns:
 Vos
 eua
 Ad
 ut
 retur
 lux
 as ab
 lita
 et po
 iuper
 nnilz
 creat
 vide
 loufi
 s
 sol
 Non
 re
 bis:
 ra.
 nō
 ua
 it v
 nis.
 ius
 Qui
 ne
 gno
 ua
 vā
 orū:

qui oderunt vos Et orate pro
 psequentijs et calūpniantibz
 vos: ut sitis filij patris vestri
 qui in celis est Qui solē suū
 oriri facit sup bonos et ma-
 los: et pluit sup iustos et i-
 iustos. Si enim diligitis
 eos qui vos diligunt: quā
 mercedem habebitis. Nōne
 et publicani hoc faciunt.
 Et si salutaveritis fratres ves-
 tros tantū: quid amplius fa-
 catis. Nōne et ethnia hoc
 faciunt. Estote ergo vos p-
 fecti: sicut et pater vester cele-
 stis perfectus est.

Hecrendite ne iusticiā
 vram faciatis corā
 hominibz: ut videamini
 ab eis. Alioquin: mercedem
 nō habebitis apud patrem
 vrm qui in celis est. Cū ergo
 facis elemosinā noli tuba-
 canere ante te: sicut ypocrite
 faciūt. in synagogis et in vi-
 cis. ut honorificentur ab hominibz.
 Amen dico vobis: receperūt
 mercedem suam. Te autē faci-
 ente elemosinā. nesciat sinis-
 tra tua quid faciat dextera
 tua: ut sit elemosina tua in
 abscondito. Et pater tuus
 qui videt in abscondito: red-
 det tibi. Et cū oratis: nō eritis
 sicut ypocrite. qui amant
 in synagogis et in angulis
 platearū stantes orare. ut vi-
 deantur ab hominibz. Amen
 dico vobis: receperunt mer-
 cedem suam. Tu autē cū ora-

bis. intra in cubiculū tuū: et
 clauso ostio tuo. ora prēm tuū
 in abscondito. Et pater tuus q
 videt in abscondito reddet tibi

Orantes autē nolite multū
 loqui: sicut ethnia. Pu-
 tant enī qd' in multiloquio
 suo exaudiantur. Nolite ergo
 assimilari eis. Sāt enī pater
 vester quid opus sit vobis:
 anteq' petatis eū. Sic ergo vos
 orabitis. Pater noster qui es
 in celis: sanctificetur nomen
 tuū. Veniat regnū tuū. fiat
 volūtas tua: sicut in celo et i
 terra. Panem nr̄m supsubstā-
 tialem da nobis hodie. Et dimit-
 te nobis debita nr̄a: sicut et
 nos dimittimus debitoribz nos-
 tris. Et ne nos inducas in tēp-
 tationē: sed libera nos a ma-
 lo. Si enim dimiseritis hominibz
 peccata eorū: dimittet et vobis
 pater vester celestis delicta vra.
 Si autē nō dimiseritis hominibz:
 nec pater vester dimittet peccata
 vestra. Cū autē ieiunatis: no-
 lite fieri sicut ypocrite tristes.
 Exterminant enī facies suas:
 ut pareant hominibz ieiunantes.
 Amen dico vobis: quia recepe-
 runt mercedem suā. Tu autē
 cū ieiunas unge caput tuū
 et faciem tuam lava: ne vide-
 aris hominibz ieiunans: sed pa-
 tri tuo qui est in abscondito. Et
 pater tuus qui videt in abscon-
 dito: reddet tibi. Nolite thesau-
 rizare vobis thesauros in ter-
 ra: ubi erugo et tinea demo-

nr̄. xlv
 lu. lv

nr̄. xlv

nr̄. xlv
 E. c. xxv

nr̄. xlv
 ay. c. xxv

nr̄. xlv

litur: et ubi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem vobis thesauros in celo: ubi neque erugo neque tinea demolitur: et ubi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus: ibi est et cor tuum. Luce na corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus neque fuerit: totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebre sunt, ipse tenebre quante erunt. Nemo potest duobus dominis seruire. Aut unum odio habebit et alterum diliget: aut unum sustinebit et alterum contempnet. Non potestis deo seruire et mamone. Ideo dico vobis ne solliciti sitis anime vestre quid manducetis: neque corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca: et corpus plus quam vestimentum? Respiciate volatilia celi: quam non serunt neque metunt, neque congregant in horrea: et pater vester celestis pascat illa. Nonne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestram cogitans potest adiciere ad staturam suam cubitum unum? Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescant. Non laborant, neque nent. Dico autem vobis: quam nec salomon in omni gloria sua cooptus est, sicut unum ex istis. Si autem fenulum agri quod hodie est, et cras in clibanum

mittitur deus sic vestit: quanto magis vos numme fidei. Nolite ergo solliciti esse dicentes: quod manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur. Hec enim omnia gentes inquirunt. Satis enim pater vester: quia hiis omnibus indigetis. Querite ergo primum regnum dei, et iusticiam eius: et omnia hec adiacentur vobis. Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibiipsum. Sufficiat diei malicia sua. **vii.**

Nolite iudicare: ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Et in qua mensura mensi fueritis: remeietur vobis. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui? et trabem in oculo tuo non vides? At quomodo dicis fratri tuo, sine etiam festucam de oculo tuo? et ecce trabes est in oculo tuo? Propterea eice primum trabem de oculo tuo: et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite dare sanctum canibus. Neque mittatis margaritas ante porcos: ne forte conculcent eas pedibus suis: et conuersi dirupant vos. Petit e: et dabitur vobis. Querite: et inuenietis. Pulsate: et aperietur vobis. Omnis enim qui petit accipit: et qui querit inuenit: et pulsati aperietur. Aut quis est ex vobis homo, quem si peccerit

no. xlvii
lu. clvii

no. xlviii
lu. cxviii

no. xlviiii
lu. cxviiii

no. xlv
lu. cl

no. xlv
lu. cl

no. xlv
lu. cl

no. l.
ay. cl
lu. lvi

no. li
lu. lvi

no. li

no. lvi
lu. cxvii

filius suus panem: nunquid lapidem porrigit ei. Aut si piscem peccerit: nunquid serpentem porrigit illi. Si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filiis vestris: quomodo magis pater vester qui in celis est. dabit bona petentibus se. Omnia ergo quecumque vultis ut faciant vobis homines: et vos facite eis. Hec est enim lex et prophetia. Intraite per angustam portam: quia lata porta et spatiose via que ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam. Et angusta porta et arcta via que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inveniunt eam. Attendite a falsis prophetis. qui veniunt ad vos in vestimentis ovium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas: aut de tribulis ficus. Sic omnis arbor bona: fructus bonos facit. Mala autem arbor: fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere: neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor que non facit fructum bonum: eradetur et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis qui dicit michi domine domine intrabit in regnum celorum: sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est. ipse intrabit in regnum celorum. Nulla dicit michi in illa die. domine domine. nonne in

nomine tuo prophetavimus. et in tuo nomine demonia eiecimus. et in tuo nomine virtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illi: quia nunquam novi vos. Discedite a me: qui operamini iniquitatem. Omnis ergo qui audit verba hec et facit ea: assimilabitur viro sapienti. qui edificavit domum suam supra petram. Et descendit pluvia. et venerunt flumina. et flauerunt venti: et irruerunt in domum illam. et non cecidit: fundata enim erat supra petram. Et omnis qui audit verba mea hec et non facit ea: similis erit viro stulto. qui edificavit domum suam supra harenam. Et descendit pluvia et venerunt flumina et flauerunt venti: et irruerunt in domum illam. et cecidit: et fuit ruina eius magna. Et factum est cum consumasset ihesus verba hec: admirabantur turbe super doctrinam eius. Erat enim docens eos sicut potestatem habens: et non sicut scribe eorum et pharisaei.

Quoniam autem descenderunt de monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens Domine: si vis potes me mundare. Et extendens ihesus manum: tetigit eum dicens Volo mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ihesus Vide nemini dixeris: sed vade ostende te sacerdoti: et offer munus quod precepit

Mat 13

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

Mat 10

moys
 Cum
 nau:
 rogan
 puer
 multa
 Et ait
 et cur
 centur
 nus u
 sed tm
 puer
 sum
 me n
 et va
 et se
 Aud
 et se
 dico
 fidem
 bis:
 omni
 cu ab
 in re
 ciat
 ibi e
 Et
 Dade
 tibi
 la ho
 sus i
 eius
 Et t
 sit e
 mit
 fut
 mon
 spūs
 habe
 plece

no^r leu
10

moyses in testimoniū illis
Cum autē introisset caphar
 naū: accessit ad eū centurio
 rogans eū et dicens Domine
 puer meus iacet in domo pa
 luiticus: et male torquetur
Et ait illi ihus Ego veniā:
 et curabo eū **E**t respondens
 centurio ait Dñe non sū dig
 nus ut intres sub tectū meum:
 sed tñ dic verbo et sanabitur
 puer meus **N**am et ego homo
 sum sub potestate: habēs sub
 me milites **E**t dico huic vade
 et vadit: et alio veni et venit:
 et seruo meo fac hoc et facit
Audiens autē ihus miratus ē:
 et sequentibz se dixit Amen
 dico vobis: non iueni tantam
 fidem in israhel **D**ico autē vo
 bis: quod multi ab oriente et
 occidente venient. et recūbent
 cū abraham et ysaac et iacob
 in regno celozū **F**ilij autē regni
 eiacentur in tenebras exteriores:
 ibi erit fletus et stridor denāū
Et dixit ihus centurioni
 Dade: et sicut credidisti fiat
 tibi **E**t sanatus est puer ex il
 la hora **E**t cum venisset ihe
 sus in domū petri: vidit socrū
 eius iacentē et februantem
Et tetigit manū eius: et dimi
 sit eam febris **E**t surrexit: et
 ministrabat eis **D**espere autē
 facto: obtulerūt ei multos de
 monia habentes **E**t eiacibat
 spūs verbo: et omnes male
 habentes curauit: ut adim
 pleretur quod dictū est p ysa

no^r leu
10

no^r leu
10

no^r leu
10

iam pphetam dicentē **I**pse infir
 mitates nrās accepit: et egrotā
 ciones portauit **V**idens autē
 ihus turbas multas circum se:
 iussit ire trans fretum **E**t accē
 dens vnus scriba: ait illi **M**a
 gister: sequar te quocūqz ieris
Et dicit ei ihus **V**ulpes foue
 as habent et volucres celi ni
 dos: filius autē hominis non
 habet ubi caput reclinet **A**li
 us autē de discipulis eius ait
 illi **D**ñe pmitte me primū ire:
 et sepelire prēm meū **I**hesus
 autem ait illi **S**equere me: et
 dimitte mortuos sepelire mortu
 os suos **E**t ascendente eo in
 nauiculam: secuti sunt eū disa
 puli eius **E**t ecce motus mag
 nus factus est in mari: ita ut
 nauicula operiretur fluctibus
Ipse vero dormiebat **E**t accesse
 runt: et suscitauerūt eū dicen
 tes **D**ñe salua nos: perimus
Et dicit eis **Q**uid timidi estis
 modice fidei **T**unc surgens i
 perauit ventis et mari: et fac
 ta est tranquillitas magna
Porro homines mirati sunt
 dicentes **Q**ualis est hic? **Q**uā
 venti et mare obediunt ei **E**t
 cū venisset trans fretū in regi
 onem gerasenoz: occurrerūt
 ei duo habentes demonia de
 monimentis creuntes seui ni
 mis: ita ut nemo posset tran
 sire per viam illam **E**t ecce da
 mauerūt dicentes **Q**uid nob
 et tibi ihu fili dei? **V**enisti
 huc ante temp⁹ torquere nos?

no^r leu
10

no^r leu
10

Erat autē nō longe ab ill' grex
porcorū multorū pascens. De
mones autē rogabant eū dice
tes. Si eicias nos: mitte nos in
gregem porcorū. Et ait illis
Ite. At illi exeuntes: abierūt
in porcos. Et ecce impetu abiit
totus grex per p̄ceps in mare:
et mortui sunt in aquis. Pas
tores autē fugerūt: et venien
tes in ciuitatem nūciauerunt
om̄ia. et de hys qui demonia
habuerant. Et ecce tota ciuitas
erit obuiam ihesu: et viso eo
rogabant ut transiret a fini
bus eorum. **ix.**

Et ascendens in nau
culam transiit: et
venit in ciuitatē suam. Et
ecce offerebant ei paralyticū
iacentē in lecto. Et videns ih̄s
fidem illorū: dixit paralytico
Confide fili: remittūtur tibi
p̄c̄a tua. Et ecce quidā de scri
bis dixerūt intra se. Hic blas
phemat. Et cū vidisset ihesus
cogitationes eorū: dixit. Ut
quid cogitatis mala in cordi
bus v̄ris. Quid est facilius
dicere dimittūtur tibi p̄c̄a: an
dicere surge et ambula. Et
ut scatis autē qm̄ filius ho
minis habet potestātē in ter
ra dimittendi peccata: tunc
ait paralytico. Surge tolle lec
tū tuū: et vade in domū tuā.
Et surrexit: et abiit in domū
suam. Videntes autē turbe ti
muerūt: et glorificauerūt deū
qui dedit potestātē talē homini

bus. Et cū transiret inde ihesus:
vidit hominē sedentē in thelo
neo matheū nomine. et ait illi.
Sequere me. Et surgens secut⁹
est eum. Et factū est discipen
te eo in domo: ecce multi pub
licani et p̄dores venientes dis
cūbebant cū ihesu et discipulis
eius. Et videntes pharisei: di
cebant discipulis eius. Qua
re cū publicanis et p̄doribus
manducat magister vester.
At ihesus audiens ait. Nō
est opus valentib; medicis:
sed male habentib;. Euntes au
tem discite: quid est misericor
diam volo et non sacrificiū.
Non enī veni vocare iustos:
sed p̄dores. Tunc accesserunt
ad eū discipuli iohānis dicen
tes. Quare nos et pharisei ie
iunam⁹ frequenter: discipu
li autē tui nō ieiunant. Et
ait illis ih̄s. Nūquid possūt
filij sponsi lugere. q̄ndiu cū
illis est sponsus. Venient
autē dies cū auferetur ab eis
sponsus: et tunc ieiunabunt.
Nemo autē imittit cōmissurā
panni rudis in vestimentū ve
tus. Tollit enī plenitudinē ei⁹
a vestimento: et peior scissura
fit. Neq; mittunt vinū nouū
in vtres veteres. Alioquin rū
pūtur vtres: et vinū effūdūt:
et vtres pereūt. Sed vinū no
uū in vtres novos mittunt:
et ambo conseruantur. Hec
illo loquente ad eos: ecce prin
ceps vnus accessit. et adorabat

no. lxx
ay. xx
lu. lxxviii
jo. lxxviii

no. lxx
ay. xx
lu. lxxviii

no. lxxv
ay. xxv
lu. lxxv
et c. lxxv

no. lxxviii
ay. xxviii
lu. xl

no. lxxviii
ay. xxviii
lu. lxxv

cū dicit
modo
pone n
Et sur
cū: et
mulier
p̄cedo
necessi
am ve
cū m
vestim
At ih̄s
com
tua
fati
Et c
prin
nes.
dicit
mort
Et de
cicm
tenit
it pue
in un
Et
ti sunt
et dicit
dauid
necess
eis ih̄s
hoc fac
Dng
eorū
fiat v
cū ih̄s
faat
innau
illa

no. lxxv

eū dicens Domine filia mea modo defuncta est: sed veni impone manū sup eam et viuet Et surgens ihesus sequebatur eū: et discipuli eius Et ecce mulier que sanguinis fluxū padebatur duodecim annis: accessit retro. et tetigit fimbriam vestimenti eius Dicebat enī intra se Si tetigero tantū vestimentū eius: salua ero. At ihesus conuersus et videns eam dixit Confide filia: fides tua te saluam fecit Et salua facta est mulier. ex illa hora Et cū venisset ihesus in domū principis. et vidisset ibi tibianes. et turbam tumultuantē: dicebat Recedite Non ē enī mortua puella: sed dormit Et deridebant eum Et cum eiecta esset turba: intrauit et tenuit manū eius Et surrexit puella Et erit fama hec. in vniūsam terram illam

Et transēte inde ihu: secuti sunt eū duo ceca clamātes et dicentes Misere nri fili dauid Cū autē venisset domū. accesserūt ad eū ceca: et dixit eis ihesus Creditis quia possū hoc facere vobis. Dicunt ei Dñe Tunc tetigit oculos eorū dicens Scdm fidē vram fiat vobis Et aperti sunt oculi eorū Et cōminatus ē ill' ihesus dicens Videte ne quis sciat Illi autē exeuntes: difamauerunt eū in tota terra illa Egressis autē illis: ecce

obtulerunt ei hominē mutū demoniū habentem Et eiecto demonio locutus est mutus: et mirate sunt turbe dicentes Quāq̄ apparuit sic in israhel Pharisei autē dicebant In p̄ncipe demonioꝝ erant demones Et arcuabat ihesus ciuitates omēs et castella. docens in synagogis eorū. et pdicans euāgelium regni: et curans onē languorem et omnē infirmitatē em. Videns autē turbas misertus est eis: quia erant verati. et iacentes sicut oues nō habentes pastorem Tunc dicit discipulis suis Messis quidem multa: operarij autē pauca Rogate ergo dñm messis: ut ciat oparios in messem suam.

Et conuocatis duodecim discipulis suis: dedit illis potestātē spiritūū imūdorū ut eicerent eos. et curarent omnē languorem et omnē infirmitatē

Et Duodecim autē apostolorū nomina sunt hec Primus symon qui dicitur petrus: et andreas frater eius iacobus zebedei: et iohānes frater eius philippus et bartholomeus: thomas et matheus publicanus: et iacobus alpher. et thadeus Symon chananæus: et iudas scariothes. qui et tradidit eam. Hos duodecim misit ihesus: p̄cipiens eis et dicens In viam gentiū ne

no lxxvi
ay lxxvii
e dxxx

no lxxviii
ay lxxviiii

no lxxviiii
e viii

no lxxix
ay lxxx
lu lxxxvi

no lxxx
ay lxxx
e lxxxii

no lxxxii

no lxxv

no lxxvi
ay lxxvii
lu lxxxvi

no lxxviii
ay lxxviiii
lu lxxxviii

no lxxviiii
ay lxxviiii
lu lxxxviiii

no lxxxii
ay lxxxii
lu lxxxviii

abieritis: et in ciuitates samaritanorum ne intraueritis: sed potius ire ad oues que perierunt domus israhel. Euntes autem predicante dicentes: quia appropinquabit regnum celorum. Infirmos curate, mortuos suscitete: leprosos mundate: demones eicite. Gratis accepistis: gratis date. Nolite possidere aurum, neque argentum: neque pecuniam in zonis uestris. Non peram in uia: neque duas tunicas, neque calceamenta neque uirgam. Dignus est enim operarius cibo suo. In quacumque autem ciuitate aut castellum intraueritis, interrogate quis in ea dignus sit: et ibi manete donec creatis. Intraentes autem in domum: salutate eam dicentes Pax huic domui. Et si quidem fuerit domus digna: ueniet pax uestra super eam. Si autem non fuerit digna: pax uestra ad uos reuertetur. Et quicumque non receperit uos neque audierit sermones uestris: exeuntes foras de domo uel de ciuitate, excutite puluerem de pedibus uestris. Amen dico uobis: tolerabilius erit terre sodomorum et gomorreorum in die iudicii quam illi ciuitati. Ecce ego mitto uos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. Caueate autem ab hominibus: tradent enim uos in consilijs: et in synagogis suis flagellabunt uos. Et ad pres-

121. lxxvii
121. lxxvii
121. lxxvii
et c. p.

121. lxxviii
121. lxxviii
121. lxxviii
et c. vii

121. lxxviiii
121. lxxviiii
121. lxxviiii
et c. vi

121. lxxv
121. lxxv
121. lxxv
et c. viii

121. lxxvii
121. lxxvii
121. lxxvii
et c. ix

121. lxxviii
121. lxxviii
121. lxxviii
et c. x

des et ad reges ducenti propter me: in testimonium illis et gentibus. Cum autem tradent uos: nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim uobis in illa hora: quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini: sed spiritus patris uestrum qui loquitur in uobis. Tradet autem frater fratrem in mortem: et pater filium: et insurgent filij in parentes, et morte eos afficient. Et eritis odio omnibus: propter nomen meum. Qui autem perseuerauerit usque in finem: hic saluus erit. Cum autem persequentur uos in ciuitate ista: fugite in aliam. Amen dico uobis: non consummabitis ciuitates israhel, donec ueniat filius hominis. Non est discipulus super magistrum: nec seruus super dominum suum. Sufficiat discipulo ut sit sicut magister eius: et seruus sicut dominus eius. Si patres familias beelzebub uocauerunt: quantum magis domesticos eius. Ne ergo timueritis eos. Nichil enim operatum quod non reuelabitur: et occultum quod non scietur. Quod dico uobis in tenebris: dicite in lumine. Et quod in aure auditis: predicite super tecta. Et nolite timere eos qui occidunt corpus: animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timete: qui potest et animam et corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeris assis ueniunt?

121. lxxviii
121. lxxviii
121. lxxviii
et c. li

121. lxxix

121. lxx
121. lxx
121. lxx
et c. lxxvii

121. lxxvii

121. lxxvii

121. lxxviii
121. lxxviii
121. lxxviii
et c. lxxvii

121. lxxviii

et unus
terra sin
autem et a
numera
timere
uobis estis
confitebo
confitebo
meo qui
negauer
negabo
meo qui
arbiter
partem
mittere
separat
sui, et
nurti a
hois dome
preu au
no est m
mat fili
no est m
accipit a
me, no e
inuenit
illam
suam p
Qui
Et qu
eu qui m
pheta m
redem p
reapit u
mercede
quano
numis
gde tu
li: amer
det mer

et vnus ex illis nō cadet sup
 terrā sine patre v̄ro. **V**estri
 autē et capilli capitis omnes
 numerati sunt. Nolite ergo
 timere: multis passeribz meli-
 ores estis vos. Omnis ergo q̄
 confitebitur me corā homībz:
 confitebor et ego eū coram p̄re
 meo qui est in celis. Qui at̄
 negauerit me coram homībz:
 negabo et ego eū coram patre
 meo qui in celis est. Nolite
 arbitrari quia venerim mittere
 pacem in terrā. Non veni pacē
 mittere: sed gladiū. Veni enim
 separare hominē aduersus p̄rem
 suū. et filiā ad ius matrē suā. et
 nurū ad ius soarū suā: et iunua
 domestica eius. Qui amat
 p̄rem aut matrem plusq̄ me:
 nō est me dignus. Et qui a-
 mat filiū aut filiam sup me:
 nō est me dignus. Et qui nō
 accipit crucem suam et sequit̄
 me. nō est me dignus. Qui
 inuenit animā suam: pdet
 illam. Et qui pdiderit aiām
 suam p̄pter me: inuenit eam.
 Qui recipit vos: me rea-
 pit. Et qui me recipit: recipit
 eū qui me misit. Qui recipit
 p̄phetā in nomine p̄phete: mer-
 cedem p̄phete accipiet. Et qui
 recipit iustū in nomine iusti:
 mercedem iusti accipiet. Et
 quicūqz potū dederit vni ex
 nūmis istis calicem aque fri-
 gide tantū in nomine discipu-
 li: amen dico vobis. non per-
 det mercedem suam. **xi.**

Et factū est cū consu-
 masset ih̄us precipiēs
 duodecim discipulis
 suis: transiit inde. ut doceret
 et p̄dicaret in ciuitatibz eorū.
 Iohānes autē cū audisset
 in vinculis opera xp̄i: mittēs
 duos de discipulis suis. ait illi
 Tu es qui venturus es an a-
 liū expectam? Et respondens
 ih̄us: ait illis Euntes renūcia-
 ate iohanni: que audistis et
 vidistis. Ceca vident: claudi
 ambulant: leprosi mūdant̄.
 Surdi audiunt: mortui resur-
 gunt: pauperes euangelizāt.
 Et beatus est: qui nō fuerit
 scandalizatus in me. Illis at̄
 abeuntibz: cepit ih̄us dicere
 ad turbas de iohāne. Quid
 existis in desertū videre? Ha-
 rundinē vento agitatam.
 Sed quid existis videre? Ho-
 minē mollibus vestitū. Ecce
 qui mollibus vestiūtur: in
 domibz regū sunt. Sed quid
 existis videre? **Phetā.**
 Etiam dico vobis: et plusq̄
 p̄phetam. **Hic est enī: de**
 quo scriptum est. Ecce ego mit-
 to angelū meū ante faciē tuā:
 qui p̄parabit viā tuā ante te.
Amen dico vobis: non sur-
 rexit inter natos mulierz ma-
 ior iohanne baptista. Qui at̄
 minor est in regno celozū: ma-
 ior est illo. **A diebus autē**
 iohānis baptiste usqz nūc. reg-
 nū celozū vim patitur: et vio-
 lenti rapiūt illud. **Omnes**

102 r 1
 103 r 1
 104 r 1
 105 r 1
 106 r 1
 107 r 1
 108 r 1
 109 r 1
 110 r 1
 111 r 1
 112 r 1
 113 r 1
 114 r 1
 115 r 1
 116 r 1
 117 r 1
 118 r 1
 119 r 1
 120 r 1

enī pphete et lex: usq; ad iohā
nem pphetauerūt Et si vultis
reapere: ipse est helyas qui ven
turus est Qui habet aures au
diendi. audiat Cui autem
similem estimabo generationē
istam. Similis est pueris se
dentibus in foro: qui claman
tes coequalibus dicūt Cecini
mus vobis et nō saltastis: la
mentauim⁹ et nō planxistis
Venit enī iohānes neq; man
ducans neq; bibens: et dicūt.
demoniū habet Venit filius
hominis manducans et bibēs:
et dicunt Ecce homo vorax et
potator vini: publicanorū et
pccatorū amicus Et iustificata
est sapientia a filiis suis Cū
cepit exprobrare ciuitatibus in
quib; facte sunt plurime virtu
tes eius: quia non egissent pe
nitentiā De tibi corozaim. ve
tibi bethsaida: quia si in tyro
et sydone facte essent virtutes.
que facte sunt in vobis: olim
in aliao et cinere penitentiā
egissent Verūptamē dico vob:
tyro et sydoni remissius erit ī
die iudicij q̄ vobis Et tu ca
pharnaum. nūquid usq; in ce
lū exaltaberis. Usq; ad infer
nū descendes Quia si in so
domis facte fuissent virtutes
que facte sunt in te: forte man
sissent usq; in hanc diem De
rūptamen dico vobis: quia
terre sodomorū remissius erit
in die iudicij quā tibi In
illo tpe: respondens ih̄sus dixit

137 r vij
Lu. lxvii

137 r viii
Lu. lxviii

137 r ix

137 r x
Lu. lxxviii

Confiteor tibi pater. dñe celi et
terre: quia abscondisti hec a sa
pientib; et prudentib;: et reue
lasti ea paruulis Ita pater: qm̄
sic fuit placitū ante te Om
nia michi tradita sunt a patre
meo Et nemo nouit filiū
nisi pater: neq; patrem quis
nouit nisi filius: et cui volue
rit filius reuelare Venite
ad me omēs qui laboratis et
onerati estis: et ego reficiam
vos Collite iugū meū sup vos.
et disate a me quia mitis sū et
humilis corde: et iuenietis re
quem aiab; v̄ris Iugū enī me
um suauē est. et onus meū leue

In illo tpe. **xx.** Est
Abijt ihesus sabbato p
sata Discipuli autē ei⁹
esurientes: ceperunt vellē spi
cas et manducare Pharisei at
videntes: dixerunt ei Ecce dis
cipuli tui faciūt: quod nō licet
eis facere sabbatis At ille dixit
eis Non legistis quid fecerit
dauid quando esurit. et qui
cū eo erant: quomō intrauit
in domū dei. et panes pposicio
nis comēdit quos nō licebat ei
edere. neq; hys qui cū eo erant.
nisi solis sacerdotib;. An
nō legistis in lege. quia sabba
tis sacerdotes in templo sabba
tū violant: et sine crimine sūt.
Dico autē vobis: quia templo
maior est hic Si autē sciretis
quid est misericordiā volo et
nō sacrificiū: nūqm̄ condemp
nassetis inocentes Dñs ē enī

137 r xii
Lu. lxxii
137 r xiii
Lu. lxxiii
137 r xiiii
Lu. lxxiiii
137 r xv
Lu. lxxv

137 r xvi
Lu. lxxvi

137 r xvii

filius
Et
in syn
mo m
inter
licet
sacra
Quis
habet
rit he
ne te
domi
Tua
nū
tut
con
quor
autē
tū si
eos or
manu
pleret
iam p
puer
meus
anim
meū si
nū
neq; d
quis
rundi
fringe
extus
torar
eius
oblat
cras
ita ut

filius hominis etiam sabbati
 Et cum inde transisset: venit
 in synagogam eorum Et ecce ho-
 mo manum habens aridam: et
 interrogabant eum dicentes Si
 licet sabbatis curare. Et accu-
 sarent eum Ipse autem dixit eis
 Quis erit ex vobis homo qui
 habet ouem unam? et si cecide-
 rit hec sabbatis in foueam. non
 ne tenebit et leuabit eam? Quam-
 tomagis melior est homo oue.
 Itaque licet sabbatis benefacere
 Tunc ait homini Extende ma-
 num tuam Et extendit Et resti-
 tuta est sanitati sicut altera
 Exeuntes autem pharisei:
 consiliu faciebant aduersus eum
 quomodo eum perderent. Ihesus
 autem sciens secessit inde: et se-
 cuti sunt eum multi: et circumit
 eos omnes Et precepit eis ne
 manifestum eum facerent: ut ad-
 pleretur quod dictum est per ysa-
 iam prophetam dicentem Ecce
 puer meus quem elegi: dilectus
 meus in quo bene complacuit
 anime mee Ponam spiritum
 meum super eum: et iudicium gen-
 tibus nuntiabit Non contendet:
 neque clamabit: neque audiet ali-
 quis in plateis vocem eius Ha-
 rundinem quassatam non con-
 fringet. et linum fumigans non
 extinguet: donec eiciat ad vic-
 toriam iudicium: et in nomine
 eius gentes sperabunt. Tunc
 oblatus est ei demonium habes.
 ceus et mutus: et curauit eum
 ita ut loqueretur et videret

Et stupebant omnes turbe:
 et dicebant Numquid hic est fi-
 lius dauid? Pharisei autem
 audientes dixerunt Hic non ei-
 at demones: nisi in beelzebub
 principe demoniorum. Ihesus
 autem sciens cogitationes eorum:
 dixit eis Omne regnum diui-
 sum contra se desolabitur: et o-
 nis ciuitas uel domus diuisa
 contra se non stabit Et si satha-
 nas sathanam eiat: aduersus
 se diuisus est Quomodo ergo
 stabit regnum eius? Et si ego
 in beelzebub eicio demones:
 filij vni in quo eiciunt. Ideo ipse
 iudices erunt vestri Si autem ego
 in spiritu dei eicio demones: igitur
 puenit in vos regnum dei
 Aut quomodo potest quisquam in-
 trare in domum fortis et vasa ei-
 diripere: nisi prius alligauerit
 fortem. et tunc domum illius di-
 ripient. Qui non est mecum:
 contra me est Et qui non con-
 gregat mecum: spargit Ideo di-
 co vobis Omne peccatum et blas-
 phemia remittetur hominibus:
 spiritus autem blasphemie non
 remittetur Et quicumque dixerit
 verbum contra filium hominis:
 remittetur ei Qui autem dixe-
 rit contra spiritum sanctum: non re-
 mittetur ei neque in hoc seculo
 neque in futuro. Aut facite
 arborem bonam et fructum eius
 bonum: aut facite arborem ma-
 lam. et fructum eius malum
 Siquidem ex fructu arbor cog-
 noscitur Progenies imperatorum.

ay c xx
Jo lxxv

ay c xxi
ay xxxii
v c xxvii

ay c xxii
ay xxxiii
lu c xxix

ay c xxiii
ay xxxiiii
lu c xxx

ay c xxiiii

ay c xvi
ay xvii
lu xli et
c lxxvii
et c lxxv

ay c xviii
ay xxvii
Jo xlii et xxx
lu xli

ay c xv
lu c xxvi

et
 a sa
 reue
 r: qm
 Om
 patre
 nlu
 quis
 blue
 nte
 s et
 am
 vos.
 su et
 s re
 u me
 u laue
 est
 to p
 te ad
 i spu
 sei at
 e dis
 licet
 dixit
 rit
 qui
 uit
 fiao
 at ei
 ant.
 An
 bba
 bba
 se.
 plo
 as
 et
 pp
 em

quomodo potestis bona loqui.
 cum sitis mali. Ex habudana
 a enim cordis os loquitur. Bonus
 homo de bono thesauro profert
 bona: et malus homo de ma-
 lo thesauro profert mala. Di-
 co autem vobis: quoniam omne verbum
 otiosum quod locuti fuerint ho-
 mines. reddent rationem de eo
 in die iudicii. Ex verbis enim
 tuis iustificaberis. et ex verbis
 tuis condemnaberis. Tunc
 responderunt ei quidam de scribis
 et pharisaeis dicentes Magister:
 volumus a te signum videre. Qui
 respondens ait illis Genera-
 tio mala et adultera signum quaerit:
 et signum non dabitur ei. nisi
 signum iohanne prophete. Sicut enim
 fuit iohannes in ventre ceti tribus
 diebus et tribus noctibus: sic
 erit filius hominis in corde
 terre tribus diebus et tribus noctibus.
 Qui nuntiavit surgent in iudi-
 cio cum generatione ista. et con-
 demnabunt eam: quia pe-
 nitentiam egerunt in predicatio-
 ne iohanne. Et ecce plusquam iohanna
 hic. Regina austeri surget in iudi-
 cio cum generatione ista. et
 condemnabit eam: quia ve-
 nit a finibus terre audire sapien-
 tiam salomonis. Et ecce plus-
 quam salomon hic. Cum autem
 imundus spiritus exierit ab homi-
 ne: ambulat per loca arida.
 querens requiem et non invenit.
 Tunc dicit Revertar in domum
 meam: unde exiui. Et veniens in-
 venit vacante: scopis mundatam

et ornatum. Tunc vadit et assu-
 mit septem alios spiritus secum nequiores se: et intrantes habitant ibi.
 Et fiunt novissima hominis
 illius peiora prioribus. Sic erit
 et generationi huic pessime.
 Adhuc eo loquente ad tur-
 bas: ecce mater eius et fratres
 stabant foris. querentes loqui
 ei. Dixit autem ei quidam. Ecce
 mater tua et fratres tui foris
 stant: querentes te. At ipse respon-
 dens: dicenti sibi ait. Quae est
 mater mea: et qui sunt fratres
 mei. Et extendens manum in
 discipulos suos. dixit. Ecce ma-
 ter mea et fratres mei. Quicumque
 enim fecerit voluntatem patris mei qui
 in caelis est: ipse meus frater so-
 ror et mater est. **xiii.**

In illo die: exiens ihesus
 de domo sedebat secus ma-
 re. Et congregatae sunt ad
 eum turbae multae: ita ut nauicula
 ascendens sederet: et omnis
 turba stabat in litore. Et
 locutus est eis multa in para-
 bolis dicens. Ecce erunt qui se-
 minat seminare. Et dum semi-
 nat. quaedam ceciderunt secus vi-
 am: et venerunt volucres et
 comederunt ea. Aliae autem ceciderunt
 in petrosa. ubi non ha-
 bebant terram multam: et conti-
 nuo exorta sunt: quia non ha-
 bebant altitudinem terre. Sole
 autem orto estuaverunt: et quia
 non habebant radicem aruerunt.
 Aliae vero ceciderunt in spinas:
 et creverunt spine et suffocave-

aj c xxv
 lu c lxxv

aj c xxvi

aj c xxvii
 lu c lxxvii

aj c xxviii
 lu c lxxviii

aj c xxx
 aj c xxxi
 l lxxxi

aj c xxxii
 lu lxxxii

aj c xxxiii
 aj c xxxiiii
 lu lxxxiii
 jo c p

aj c xxxv
 aj c xxxvi
 l lxxxvi

aj c xxxvii
 l c xxxvii

aj c xxxviii
 lu lxxxviii

aj c xxxix
 aj c lxxxix
 lu lxxxix

runt ea. **A**lia vero ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum. aliud centesimum. aliud sexagesimum. aliud tricesimum. **Q**ui habet aures audiendi audiat. **E**t accedentes discipuli: dixerunt ei. **Q**uare in parabolis loqueris eis. **Q**ui respondens ait illis. **Q**uia vobis datum est nosse mysteria regni celorum: illi autem non est datum. **Q**ui enim habet: dabitur ei. et habundabit. **Q**ui autem non habet: et quod habet auferetur ab eo. **I**deo in parabolis loquor eis: quia videntes non vident. et audientes non audiunt. neque intelligunt: ut adimpleatur in eis propheta ysaie dicens. **A**uditus audietis et non intelligetis: et videntes videbitis. et non videbitis. **I**ncassatum est enim cor populi huius. et auribus grauitate audierunt: et oculos suos clauserunt. ne quando videant oculis. et auribus audiant et corde intelligant: et conuertantur et sanem eos. **V**estri autem beati oculi quia vident: et aures vestre quia audiunt. **A**men quippe dico vobis: quia multi prophete et iusti cupierunt videre que videtis: et non viderunt. et audire que auditis et non audierunt. **V**os ergo audite parabolam seminantis. **O**mnis qui audit verbum regni et non intelligit: venit malus et rapit quod seminatum est in corde eius. **H**ic est qui secus viam

seminatus est. **Q**ui autem super petrosa seminatus est: hic est qui verbum audit. et continuo cum gaudio accipit illud. **N**on habet autem in se radicem: sed est temporalis. **F**acta autem tribulatione et persecutione propter verbum: continuo scandalizatur. **Q**ui autem est seminatus in spinis: hic est qui verbum audit. et sollicitudo seculi istius et fallacia diuitiarum suffocant verbum et sine fructu efficitur. **Q**ui vero in terram bonam seminatus est. hic est qui audit verbum et intelligit et fructum affert: et facit aliud quidem centesimum aliud autem sexagesimum. aliud vero tricesimum. **A**lia parabolam proposuit illis dicens. **S**imile factum est regnum celorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. **C**um autem dormirent homines. venit inimicus eius et suscepit in medio tritice. et abiit. **C**um autem creuisset herba et fructum fecisset: tunc apparuerunt et zizania. **A**ccedentes autem serui patrisfamilias: dixerunt ei. **D**omine: nonne bonum semen seminasti in agro tuo. **V**nde ergo habet zizania. **E**t ait illi. **I**nimicus homo hoc fecit. **S**erui autem dixerunt ei. **V**elimus et colligimus ea. **E**t ait. **N**on. **N**e forte colligentes zizania: eradicetis simul cum eis et triticum. **S**inite utraq;

et assu
ai neq
tat ibi
uus
erit
me
d tur
atres
loqui
Ette
oris
e respo
e est
atres
nu in
e ma
umq
ua q
v so
hesus
ma
ut ad
nau
et o
Et
par
ui se
emi
aus vi
es et
te rea
o ha
conti
o ha
Sole
quia
uerunt
inas
focauit

aj c xxx
lu lxxx
aj c xxxii
lu lxxxii
aj c xxxiii
lu lxxxiii
aj c xxxiiii
lu lxxxiiii
aj c xxxv
lu lxxxv
aj c xxxvi
lu lxxxvi
aj c xxxvii
lu lxxxvii
aj c xxxviii
lu lxxxviii
aj c xxxix
lu lxxxix
aj c xl
lu lxxxix

aj c xxxvi

crescere usque ad messem: et in tempore messis dicam messoribus Colligite primum zizania: et alligate ea fasciculos ad comburendum. Triticum autem congregate in horreum meum. Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano synapis: quod accipiens homo seminavit in agro suo: quod minus quidem est omnibus seminibus. Cum autem creverit, manus est omnibus olivis: et fit arbor ita ut volucres celi veniant et habitent in ramis eius. Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorum fermento: quod accipit mulier abscondit in farine satis tribus. donec fermentatum est totum. Hec omnia locutus est ihesus in parabolis ad turbas: et sine parabolis non loquebatur eis: ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Aperiam in parabolis os meum: eructuabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis venit in domum: et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Disce nobis parabolam zizaniorum agri. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semen: est filius hominis. Ager autem est mundus. Bonum vero semine: hi sunt filii regni. Zizania autem filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminavit ea: est dyabolus. Messis vero consummatio seculi est. Messores

ay c xxxvii
ay c xliii
Ec lviij

ay c xxxviii
Ec lviii

ay c xxxix
ay c lvi

ay c xl

res autem angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania et igni comburuntur: sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos, et colligent de regno eius omnia scandala, et eos qui faciunt iniquitatem: et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dencium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi audiat. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui invenit homo abscondit: et pro gaudio illius vadit et vendit uniusa que habet, et emit agrum illum. Iterum simile est regnum celorum homini negotatori: querenti bonas margaritas. Inventa autem una pretiosa margarita: abiit et vendidit omnia que habuit et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare: et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta esset eductes et secus litus sedentes: elegerunt bonos in vasa sua, malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Erubunt angeli et separabunt malos de medio iustorum: et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dencium. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Etiam. Ait illi. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum, similis est homini patrifamilias: qui profert de

ay c lxi
ay c lxxi
ay c lxxii

ay c lxxiii
ay c lxxiv
ay c lxxv

ay c lxxvi
ay c lxxvii
ay c lxxviii

ay c lxxix
ay c lxxx
ay c lxxxi

ay c lxxxii
ay c lxxxiii

thesauri
Et factus
ihesus
inde
suam
gis eo
dicere
hec et
est factus
ter et
tres et
symon
non
Dicit
Et factus
est
patris
no fe
ppter
I
ris su
nsta
et ide
er all
crem
fatu
hann
com
mull
cu h
talis
rodri
herod
latis
postu
monu

thesauro suo noua et vetera
 Et factū est cū consumasset
 ihus parabolas istas: trāsiit
 inde. Et ueniens in patriā
 suam docebat eos in synago
 gis eorū: ita ut mirarentur et
 dicerent. Unde huic sapientia
 hec et uirtutes. Nonne hic
 est fabri filius. Nonne ma
 ter eius dicitur maria: et fra
 tres eius iacobus et ioseph et
 symon et iudas. et sorores ei?
 nōne omēs apud nos sunt.
 Unde ergo huic omnia ista.
 Et scandalizabantur in eo.
 Ihesus autē dixit eis. Nō
 est ppheta sine honore: nisi in
 patriā sua et in domo sua. Et
 nō fecit ibi uirtutes multas:
 ppter incredulitatē illoꝝ. **xiii.**

In illo tempore audiuit
 herodes thetrarcha fa
 mam ihesu: et ait pue
 ris suis. Hic est iohānes bap
 tista: ipse surrexit a mortuis:
 et ideo uirtutes opantur in eo.
 Herodes enī tenuit iohāne:
 et alligauit eū. et posuit ī car
 cerem. ppter herodiadem uxore
 fratris sui. Dicebat enī illi io
 hannes. Non licet tibi habere
 eam. Et uolens eū occidere ti
 muuit pplm: quia sicut ppheta
 eū habebant. Die autē na
 talis herodis. saltauit filia he
 rodiadis in medio: et placuit
 herodi. Unde cū iuramēto pol
 liatus est ei dare: quodcumq;
 postulasset ab eo. At illa pre
 monita a matre sua: da michi

inquit hic in disco caput io
 hānis baptiste. Et contristat
 est rex. Propter iuramentū au
 tē et eos qui pariter recumbe
 bant: iussit dari. Misitq; et de
 collauit iohannē in carcere:
 et allatū est caput eius in dis
 co. et datū est puelle: et tulit
 matri sue. Et accedentes disci
 puli eius tulerunt corpus ei
 et sepelierunt illud: et uenien
 tes nūciauerūt ihesu. Quō
 cū audisset ihus: secessit inde
 in nauicula in locū desertū
 seorsū. Et cū audissent turbe:
 secute sunt eū pedestres de ciui
 tātib; Et exiens uidit turbā
 multam: et misertus est ei:
 et curauit languidos eorum.

Despere autē facto: acesse
 runt ad eū discipuli eius dice
 tes. Desertus est locus: et hora
 iam pterit. Dimitte turbas:
 ut euntes in castella emant si
 bi escas. Ihesus autē dixit eis.
 Non habent necesse ire: date
 illis uos manducare. Respon
 derūt ei. Non habem; hic nisi
 quinque panes. et duos pisces.
 Qui ait eis. Afferte illos michi
 hic. Et cū uidisset turbā disci
 bere supra fenū: acceptis quinq;
 panib; et duob; pisib; aspiciens
 in celū. bñdixit et fregit. et de
 dit discipulis panes: discipuli
 autē turbis. Et manducauerūt
 omēs: et saturati sunt. Et tulle
 runt reliquias: duodecim co
 phinos fragmentorū plenos.
 Manducantiū autē fuit nūis.

ay c xli
 ay l
 lu xiv
 jo lix

ay c xlii
 ay li
 lu xvi
 jo xxxv

ay c xliii
 ay lvii
 lu xv

ay c xliiii
 ay lvi
 lu xii

ay c xlv
 ay lx

ay c xlvii
 lu xviii
 jo xlvii

ay c xlviii
 ay lvi
 lu xiiii
 jo xliix

af. c. xlviij
af. lxx

af. c. xliij
af. lxxi
tu. xlviij
et. xxxv
af. cl
af. lxxij
Jo. li

af. cli

af. c. liij
af. lxxvii

af. cliij
af. lxxix
v. xxxvi

quinq; milia viroru: exceptis mulierib; et paruulis. Et statim iussit discipulos ascende in nauiculam: et pcedere eu trans fretu. donec dimitteret turbas. Et dimissa turba: ascendit in monte solus orare. Despere autem facto: solus erat ibi. Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius ventus. Quarta autem vigilia noctis: venit ad eos ambulans supra mare. Et videntes eum supra mare ambulante: turbati sunt dicentes quia fantasma est. Et pre timore clamauerunt. Statim q; ihesus locutus est eis dicens: Habete fiduciaam. Ego sum: nolite timere. Respondens autem petrus dixit Domine si tu es: iube me venire ad te super aquas. At ipse ait Veni. Et descendens petrus de nauicula: ambulabat sup aquas ut veniret ad ihm. Videns autem ventu validu. timuit. Et cum cepisset mergi: clamauit dicens Domine saluu me fac. Et continuo ihesus extendens manu apprehendit eu: et ait illi No dice fidei quare dubitasti. Et cu ascendissent in nauiculam: cessauit ventus. Qui autem in nauicula erant: venerunt et adorauerunt eu dicetes Vere filius dei es. Et cum transfretassent: venerunt in terram genesar. Et cu cognouisset eu viri loci illius: miserunt i

uniusam regionem illam. Et obtulerunt ei omnes male habentes: et rogabant eu ut vel simbriam vestimenti eius tangerent. Et quicumq; tetigerunt: salui facti sunt.

Quac accesserunt ad eu ab iherosolimis scribe et pharisei dicetes. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum. Non enim lauuant manus suas: cu panem manducant. Ipse autem respondens ait illis. Quare et vos transgredimini mandatu dei ppter traditionem vram. Nam deus dixit. Honora patrem et matrem: et qui maledixerit patri vel matri. morte moriatur. Vos autem dicatis. Quicumq; dixerit patri vel matri. nunquodcuq; est ex me tibi proderit: et non honorificauit patrem suu et matrem suam. Et irritu fecistis mandatu dei: ppter traditionem vram. Hypocrite: bene prophetauit de vobis ysaias dicens. Plus hic labijs me honorat: cor autem eoru longe est a me. Sine causa autem colunt me: docentes doctrinas et mandata hominu. Et conuocatis ad se turbas: dixit eis. Audite et intelligite. Non quod intrat in os conquinat hominem: sed quod procedit ex ore hoc conquinat hominem. Tunc accedentes discipuli eius: dixerunt ei. Scas quia pharisei audito

af. cliij
af. lxxxi

af. cli

hoc verbo scandalizati sunt. At ille respondens ait Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis: eradicabitur.

¶ **S**inite illos: ceci sunt duces cecorum. Cecus autem si ceco ducatum presterit: ambo in foueam cadunt.

¶ **R**espondens autem petrus: dixit ei Ediffere nobis parabola istam. At ille dixit Adhuc et vos sine intellectu estis. Nonne intelligitis quia omne quod in os intrat in ventrem vadit: et in secessum emittitur. Que autem procedunt de ore de corde exeunt: et ea conquinant hominem.

De corde enim exeunt cogitationes male: homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemie. Hec sunt que conquinant hominem. Non lotis autem manibus manducatio: non conquinat hominem.

¶ **E**gressus inde ihesus: secessit in partes tyri et sydonis. Et ecce mulier chanaanica a finibus illius egressa: clamauit dicens ei Misere mei domine fili dauid: filia mea male a demonio vexatur.

¶ **Q**ui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes Dimitte eam: quia clamat post nos.

¶ **I**pse autem respondens ait: Non sum missus: nisi ad oues que perierunt domus israhel.

¶ **A**t illa venit: et adorauit eum dicens Domine adiuua me.

¶ **Q**ui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum: et

mittere canibus. At illa dixit

Etiam domine. Nam et canelli edunt de micis: que cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens ihesus: ait illi O mulier magna est fides tua: fiat tibi sicut vis.

¶ **E**t sanata est filia eius ex illa hora. ¶ **E**t cum transisset inde ihesus: venit secus mare galilee. Et ascendens in montem: sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe: habentes secum mutos, cecos, claudos, debiles, et alios multos.

¶ **E**t precerunt eos ad pedes eius: et curauit eos, ita ut turbe mirarentur, videntes mutos loquentes, claudos ambulantes, cecos videntes: et magnificabant deum israhel.

¶ **I**hesus autem conuocans discipulis suis, dixit Misereor turbe: quia triduo iam perseuerant mecum: et non habent quod manducent. Et dimittere eos ieuunos nolo: ne deficiant in via.

¶ **E**t dicunt ei discipuli Unde ergo nobis in deserto panes tantos: ut saturem turbam tantam. ¶ **E**t ait illis ihesus Quot panes habetis.

¶ **A**t illi dixerunt Septem: et paucos pisciculos. ¶ **E**t precepit turbe: ut discubere super terram. Et accipiens septem panes et pisces, et gratias agens fregit, et dedit discipulis suis: et discipuli dederunt populo.

¶ **E**t comederunt omnes: et saturati sunt. Et quod superfluit de fragmentis: tulerunt septem sportas plenas. Erant autem

ay clvi
lu lvii

ay clvii
ay lxxii

ay clviii
lu ccxxvi

ay clx
ay lxxii

ay cl
ay lxxvi

Et ob
haben
el sim
ange
unt:

ad eu
s scri
ictes
nsgre
rum.
s su
ant
- illis
umini
aone
No
et qu
atri.
te di
atri
up est
no ho
et ma
s ma
nem
phem
ens
oriat
a me
re: do
ndata
ad se
et in
at in
sed
vini
agred
ut ei
uto

qui manducauerunt quatuor milia hominum: extra paruulos et mulieres Et dimissa turba ascendit in nauicula: et venit in fines magedan **xviij.**

Et accesserunt ad eum pharisei et saducei temptantes: et cognouerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens: ait eis Facto uespere dicatis serenum erit: rubicundum est cum celum Et mane. hodie tempestas: rutilat cum triste celum. Facite ergo celi diiudicare uos: signa autem temporum non potestis scire. Generatio mala et adultera signum querit: et signum non dabitur ei nisi signum ioune Et relictis illis abiit Et cum uenissent discipuli eius trans fretum: obliti sunt panes accipere. Qui dixit illis Intuemini: et caute a fermento phariseorum et saduceorum. At illi cogitabant inter se dicentes: quia panes non accepimus. Sciens autem ihesus. dixit Quid cogitatis inter uos modice fidei? quia panes non habetis. Nondum intelligitis neque recordamini quinque panum et quinque milia hominum: et quot cophinos sumpsistis. Neque septem panum et quatuor milia hominum: et quot sportas sumpsistis. Quare non intelligitis quia non de pane dixi uobis: caute a fermento phariseorum et saduceorum. Tunc intellexerunt quia non dixerat cauendum a fermento

panum: sed a doctrina phariseorum et saduceorum. Venit autem ihesus in partes cesaree philippi: et interrogabat discipulos suos dicens Quem dicunt homines esse filium hominis. At illi dixerunt Alii iohannem baptistam: alii autem helyam: alii uero iheremiam. aut unum ex prophetis. Dicit illis ihesus Vos autem quem me esse dicatis. Respondens symon petrus dixit Tu es christus filius dei uiui. Respondens autem ihesus: dixit ei Beatus es symon bariona: quia caro et sanguis non reuelauit tibi. sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi quia tu es petrus: et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Et porte inferi non preualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues regni celorum. Et quodcumque ligaueris super terram: erit ligatum in celis. Et quodcumque solueris super terram: erit solutum in celis. Tunc precepit discipulis suis: ut nemini dicerent quia ipse esset ihesus christus. Exinde cepit ostendere ihesus discipulis suis: quia oportet eum ire iherosolimam. et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum et occidi. et tertia die resurgere. Et assumens eum petrus: cepit increpare illum dicens Absit a te domine: non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro Vade post me sathanas. Scandalum es michi: quia non sapis ea que dei sunt.

ay c lxi
ay lxxvii
Jo xxii
et liij

ay c lxi
lu. c lxi

ay c lxi
ay lxxvii

ay c lxi
ay lxxvii
P c lxi

ay c lxi
ay lxxvii

ay c lxi
ay lxxvii
lu. xxii
Jo lxxvii
et xvij

ay c lxi

ay c lxi

ay c lxi
ay lxxvii
lu. xxvii

ay c lxi
ay lxxvii

ay c lxi
ay lxxvii

sed e
ihus
quis
negre
con
ou
face
poid
in
dest
luc
me
dab
an
mu
pa
red
dan
gust
ant
in
E
retin
tem
signi
splen
vesti
alba
it ill
loq
per
bon
nan
tibi
e mi
nu
cos

ay^r lxx
ay^r lxxv
lu. xxvi

sed ea que hominum. Tunc
ihus dixit discipulis suis Si
quis vult post me venire ab-
neget semetipsum: et tollat cru-
cem suam et sequatur me Qui
enim voluerit animam suam saluam
facere: perdet eam Qui autem
perdidit animam suam propter me:
inueniet eam Quid enim pro-
dest homini si mundum uniuersum
lucretur: anime vero sue detri-
mentum patiatur. Aut quam
dabit homo commutationem pro
anima sua. Filius enim ho-
minis venturus est in gloria
patris sui cum angelis suis: et tunc
reddet unicuique secundum opera eius.
Amen dico vobis sunt qui-
dam de his stantibus qui non
gustabunt mortem: donec vide-
ant filium hominis venientem
in regno suo. **xxvii.**

Et post dies sex assump-
sit ihus petrum. et iaco-
bū et iohannem fra-
trem eius: et ducit illos in mo-
ntem excelsum seorsum: et trans-
figuratus est ante eos Et re-
splenduit facies eius sicut sol:
vestimenta autem eius facta sunt
alba sicut nix Et ecce apparu-
it illis moyses et helyas cum eo
loquentes Respondens autem
petrus: dixit ad ihm Domine:
bonum est nos hic esse Si vis fa-
ciamus hic tria tabernacula:
tibi unum et moysi unum et hely-
e unum Adhuc eo loquente: et
ce nubes lucida obumbravit
eos Et ecce vox de nube dicens

Hic est filius meus dilectus in
quo michi bene complacui: ipsum
audite Et audientes discipuli ce-
derunt in faciem suam: et timu-
erunt valde Et accessit ihus et te-
nuit eos: dixitque eis Surgite:
nolite timere Leuantes autem ocu-
los suos: neminem viderunt nisi
solum ihm Et descendens illis
de monte: precepit ihus dicens
Nemini dixeritis visionem: do-
nec filius hominis a mortuis
resurgat. Et interrogauerunt
eum discipuli eius dicentes Quid
ergo scribe dicunt quod helyas o-
portet primum venire. At ille
respondens: ait eis Helyas qui-
dem venturus est: et restituet
omnia Dico autem vobis: quia
helyas iam venit. et non cogno-
uerunt eum: sed fecerunt in eo que
cumque voluerunt Sic et filius ho-
minis passurus est ab eis Tunc
intellerunt discipuli: quia de
iohanne baptista dixisset eis
Et cum venisset ad turbam:
accessit ad eum homo genibus
prostratus ante eum dicens Domine
miserere filio meo: quia lunati-
cus est. et male patitur Nam
sepe cadit in ignem: et crebro
in aquam Et obtuli eum discipu-
lis tuis: et non potuerunt curare
eum Respondens ihus ait O
generatio incredula et perversa:
quousque ero vobiscum. Usque
patiar vos. Afferte huc illum
ad me Et incepit eum ihus:
et erant ab eo demonium Et cu-
ratus est puer ex illa hora.

ay^r lxxiii
ay^r lxxiv

ay^r lxxviii
ay^r lxxix
l. cxx

ay c lxxv
l. c

Tunc accesserunt discipuli ad ihm secreto: et dixerunt Quare nos non potuimus eicere illum? Dicit illis Propter incredulitatem vestram Amen quippe dico vobis: si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic: transi hinc, et transibit: et nichil impossibile erit vobis. Hoc autem genus non eiatur: nisi per orationem et ieiunium.

ay c lxxvi
ay c lxxvii
l. c

Conuersantibus autem eis in galilea: dixit illis ihesus filius hominis tradendus est in manus hominum et occident eum: et tertia die resurget. Et contristati sunt vehementer. Et cum venissent capharnaum: accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum, et dixerunt ei Magister videri non soluit didragma. Aut Ecce. Et cum intrasset in domum: preuenit eum ihesus dicens Quid tibi videtur symon? Reges terre a quibus accipiunt tributum vel censum: a filiis suis an ab alienis? Et ille dixit Ab alienis. Dicit illi ihesus Ergo liberi sunt filij? Et autem non scandalizem eos: vade ad mare et mitte hamum: et eum piscem qui primus ascenderit tolle. Et aperto ore eius inuenies staterem: illum sumens da eis pro me et te. xviii

ay c lxxviii
ay c lxxv
l. c. ij. et
cc xvij

In illa hora: accesserunt discipuli ad ihm dicentes Quisputus maior est in regno celorum? Et aduocans ihesus paruulum: statuit in medio eorum, et dixit Amen

dico vobis: nisi conuersi fueritis, et efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in regnum celorum. Qui autem ergo humiliauerit se sicut paruulus iste: hic est maior in regno celorum. Et qui susceperit unum paruulum talem in nomine meo: me suscipit. Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui in me credunt: expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius, et demergatur in profundum maris. De mundo ab scandalis. Necessesse est enim: ut veniant scandala. Verumptamen ve homini: per quem scandalum venit. Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te: abscede eum et proice abs te. Bonum tibi est ad vitam ingredi debile vel claudum: quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te: erue eum et proice abs te. Bonum tibi est cum uno oculo in vitam intrare: quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne contempnatis unum ex his pusillis. Dico enim vobis: quia angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Venit enim filius hominis saluare quod perierat. Quid vobis videtur? Si fuerint aliam centum oues et errauerit una ex eis: nonne relinquet nonaginta nouem in montibus, et vadit querere eam que errauit? Et si contigerit ut inueniat eam: a

ay c lxxix
ay c lxxx
l. c

ay c lxxx
ay c

ay c lxxx

ay c lxxx
l. c lxxxviii
et c lxxxix

men
sup e
in qu
est i
in ca
pusil
uerit
corru
Si te
trem
dicit
vel du
vel te
si no
Si au
sit tib
annu
cuq
erunt
cuq
solum
vobis
confer
re que
a patre
cum s
gna in
medio
petrus
nis per
te dim
at ill
sepas
ay c lxxxviii
ay c lxxxviii
nos
rem
vobis
suis
nere
debe
cu au

men dico vobis. quia gaudet
 sup eam magis q̄ sup nonagi
 ta que nō errauerunt Sic non
 est voluntas ante prēm v̄m q̄
 in celis est: ut pereat vnus de
 pusillis istis. Si autē pecca
 uerit in te frater tuus: vade et
 corripe eū inter te et ip̄m solū
 Si te audierit: lucratus eris fra
 trem tuū. Si autē nō te au
 dierit: adhibe teā adhuc vnū
 vel duos: ut in ore duoz testū
 vel triū stet omne verbū. Ad
 si nō audierit eos: dic ecclesie
 Si autē ecclesiam nō audierit:
 sit tibi sicut ethnicus et publi
 canus. Amen dico vobis: que
 cūq; alligaueritis sup terram.
 erunt ligata et in celo. Et que
 cūq; solueritis sup terrā: erūt
 soluta et in celo. Itē dico
 vobis: quia si duo ex vobis
 consenserint sup terrā: de om̄i
 re quamcūq; petierint. fiet illis
 a patre meo qui in celis ē. Vbi
 enim sunt duo vel tres congre
 gati in noīe meo: ibi sum in
 medio eorum. Tunc accedens
 petrus ad eū dixit Dñe quoa
 ens peccabit in me frater me?
 et dimittam ei. usq; septies. Di
 cit illi ih̄us Non dico tibi usq;
 septies: sed usq; septuagies sep
 ties. Ideo assimilatum est
 regnū celoz homini regi: qui
 voluit rationē ponere cū seruis
 suis. Et cū cepisset rationē po
 nere: oblatuſ est ei vnus qui
 debebat decem milia talenta
 Cū autē non haberet vnde red

deret: iussit eū dñs venūdari
 et uxorem eius et filios. et om̄i
 nia que habebat et reddi. Pa
 dens autē seruis ille: rogabat
 eū dicens Pacencia habe in
 me: et omnia reddam tibi.
 Misertus autē dñs serui illius.
 dimisit eū: et debitū dimisit
 ei. Egressus autē seruis ille:
 inuenit vnū de conseruis suis.
 qui debebat ei centū denarios
 Et tenens. suffocabat eū dicens
 Redde quod debes. Et padens
 conseruis eius: rogabat eū di
 cens Pacencia habe in me: et
 omnia reddam tibi. Ille autem
 noluit: sed abiit et misit eū in
 carcerem. donec redderet debitū
 Videntes autē conserui eius que
 fiebant: contristati sunt valde
 Et venerūt: et narrauerūt dño
 suo omnia que facta fuerant
 Tunc vocauit illū dñs suus: et
 ait illi Serue nequā: omne de
 bitū dimisi tibi. qm̄ rogasti me
 Nōne ergo oportuit et te mise
 reri conserui tui: sicut et ego
 tui misertus sum. Et iratus
 dñs eius: tradidit eū tortoribz:
 quoadusq; redderet vniuersū
 debitū. Sic et pater meus cele
 stis faciet vobis: si nō remiseri
 tis vnusquisq; fratri suo de cor
 dibus vestris.

Et factū est cū consum
 masset ih̄us sermones
 istos: migravit a ga
 lylea. et venit in fines iudee
 trans iordanem. Et secute sunt
 eū turbe multe: et curauit eos

ay c lxxxiii
 l c xxviii

ay c lxxxiiii

ay c lxxxv
 Jo c xv

ay c lxxxvi

ay c lxxxvii
 l c xix

ay c lxxxviii

ay c lxxxix
 ay c iii

ibi Et accesserunt ad eum pharisei: temptantes eum et dicentes Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa. Qui respondens. ait illis Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos. Et dixit Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adheret uxori sue: et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo: sed una caro. Quod ergo deus coniunxit: homo non separet. Dicunt illi Quid ergo moyses mandavit dari libellum repudii et dimittere. Et ait illis Quoniam moyses ad duriciam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras. Ab initio autem non fuit sic. Dico autem vobis: quia qui cumque dimiserit uxorem suam: nisi ob fornicationem. et aliam duxerit. mechatur. Et qui dimissam duxerit: mechatur. Dicunt ei discipuli eius Si ita est causa homini cum uxore: non expedit nubere. Qui dixit Non omnes capiunt verbum istud: sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi: qui de matris utero sic nati sunt. Et sunt eunuchi: qui facti sunt ab hominibus. Et sunt eunuchi: qui seipos eunuchizaverunt propter regnum celorum. Qui potest capere capiat. Tunc oblatis sunt ei parvuli: ut manus eis imponeret et oraret. Discipuli autem increpabant eos. Iesus vero ait eis Dimitte parvulos: et no-

17^r c. xc
17^r c. v
17^r c. xv

17^r c. xxi

17^r c. xxiii

lite eos prohibere ad me venire. Talius est enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis manus: abiit inde. Et ecce unus accedens: ait illi Magister bone: quid boni faciam ut habeam vitam eternam. Qui dixit ei Quid me interrogas de bono. Unus est bonus deus. Si autem vis ad vitam ingredi: serva mandata. Dicit illi Que. Iesus autem dixit Non homicidium facies. non adulterabis. non facies furtum: non falsum testimonium dices. Honora patrem tuum et matrem: et diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens Omnia hec custodivi. Quid adhuc michi deest. Ait illi Iesus Si vis perfectus esse: vade vende que habes et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et veni sequere me. Cum audisset autem adolescens verbum: abiit tristis. Erat enim habens multas possessiones. Iesus autem dixit discipulis suis Amen dico vobis: quia dives difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis Facilius est camelum per foramen acus transire: quam divitem intrare in regnum celorum. Auditis autem hiis discipuli: mirabantur valde dicentes Quis ergo poterit salvus esse. Aspicens autem Iesus: dixit eis Apud homines hoc impossibile est: apud deum autem omnia possible sunt. Tunc respondens petrus: dixit ei Ecce nos reliquimus omnia: et

17^r c. xxiii

17^r c. xxiii
17^r c. viii
17^r c. xix

17^r c. xxv
17^r c. xii
17^r c. xx

scit
nobis
illis
qui
non
in se
et vo
aut
E
nu v
pim
aut
men
et v
na
et n
condu
suam
in ai
no: m
Et egre
vidit a
sob: et
vinean
dabo v
veru au
nonam
Cum v
ivent
illis
onosi
nos a
et vos
aut fa
ner pau
ros: et
maper

secuti sum te Quid ergo erit
 nobis. Ihesus autē dixit
 illis Amen dico vobis: qđ vos
 qui secuti estis me. in regenera
 tione cū sederit filius hominis
 in sede maiestatis sue. sedebitis
 et vos sup sedes duodecim iudi
 cantes duodecim tribus israhel
 Et omnis qui reliquerit do
 mū vel fratres aut sorores. aut
 prēm aut matrē. aut uxorem
 aut filios. aut agros. ppter no
 men meū. centuplū accipiet.
 et vitam eternā possidebit. **N**
 ti autē erūt primi nouissimi.
 et nouissimi primi **xx.**
Simile est regnū celorū
 homini patrifamiliā.
 qui erit primo mane
 conducere oparios in vineam
 suam Conuentione autē fac
 ta cū opariis ex denario diur
 no. misit eos in vineam suam
 Et egressus circa horam terciā.
 vidit alios stantes in foro ocio
 sos. et illis dixit Ite et vos in
 vineam. et quod iustū fuerit
 dabo vobis Illi autē abierūt
 Iterū autē erit circa sextā. et
 nonam horam. et fecit similiter
 Circa vndecimā vero erit. et
 iuenit alios stantes. et dicit
 illis Quid hic statis tota die
 oasosi. Diant ei Quia nemo
 nos conduxit Dicit illis Ite
 et vos in vineam Cum sero
 autē factū esset. dicit dñs vi
 nēe pcuratori suo Vocā opa
 rios. et redde illis mercedem.
 incipiens a nouissimis usq

ad primos Cū venissent ergo
 qui circa vndecimā horā vene
 rant: acceperūt singulos dena
 rios Venientes autē et primi.
 arbitrati sūt quod plus essent
 accepturi Acceperūt autē et ipi
 singulos denarios Et accipien
 tes. murmurabant adūsus pa
 tremfamilias dicentes Hic no
 uissimi vna hora fecerunt. et
 pares illos nobis fecisti. qui por
 tauim pondus diei et estus.
 At ille respondens vni eorū dixit
 Amice. non facio tibi iuriam
 Nonne ex denario cōuenisti
 meū. Colle quod tuū est. et
 vade Volo autē et huic nouis
 simo dare. sicut et tibi Aut
 nō licet michi quod volo face
 An oculus tuus neqm̄ est. qui
 a ego bonus sum. Sic erunt
 nouissimi primi. et primi no
 uissimi Multi enī sunt vocati.
 pauca vero electi Et ascendēs
 ihus iherosolimam. assumpsit
 duodecim discipulos suos secre
 to. et ait illis Ecce ascendimus
 iherosolimā. et filius hominis
 tradetur principibz sacerdotū
 et scribis. et condemnabunt
 eū morte Et tradent eū genti
 bus ad deludendū. et flagellā
 dū et crucifigendū. et tercia
 die resurget. Tunc accessit
 ad eū mater filiorū zebedei cū
 filiis suis. adorans et petens
 aliquid ab eo Qui dixit ei
 Quid vis. Ait illi Dic ut
 sedeant hic duo filij mei. vn
 ad dexteram tuā et vnus ad

ay c xxvi

ay c xxvii
 V c lxxvii

ay c xxviii
 ay c xx
 V c lxxviii

ay c xxix
 ay c xxi
 V c lxxviiii

ay c

ay c xxx
 ay c viii
 V c lxxviiii

ay c xxxi
 ay c ix
 V c lxxviiii

ay c i
 ay c viii
 V c lxxviiii

ay c ii
 ay c xiiii

sinistram in regno tuo Respon-
dens autē ihesus dixit Resatis
quid petatis Potestis bibere ca-
licem quē ego bibiturus sum.
Diciunt ei Possimus? Aut illis
Calicem quidem meū bibetis?
sedere autē ad dexterā meā et si-
nistrā nō est meū dare vobis:
sed quibz paratū est a p̄re meo
Et audientes decem: indig-
nati sunt de duobz fr̄ibz Ihesus
autē vocavit eos ad se: et ait
Datis quia principes gentiū
dominant eorū: et qui maiores
sunt potestātē exercent ī eos.
Non ita erit inter vos Sed q̄
cūqz voluerit inter vos maior
fieri: sit vester minister Et qui
voluerit inter vos prim⁹ esse:
erit vester servus. Sicut fi-
lius hominis nō venit minis-
trari sed ministrare: et dare ani-
mā suam redempcionē p̄ mul-
tis. Et egredientibz illis ab
ihericho: secuta est eum turba
multa Et ecce duo ceca sedētes
secus viam. audierunt quia
ihesus transiret: et clamaue-
runt dicentes Domine mise-
rere nostri fili dauid Turba
autem increpabat eos ut ta-
cerent At illi magis dama-
bant dicentes Domine mise-
rere nr̄i fili dauid Et stetit ihs:
et vocavit eos. et ait Quid
vultis ut faciā vobis. Dicūt
illi Dñe: ut aperiant oculi
nr̄i Misertus autē eorū ihs:
tetigit oculos eorū Et cōfestim
viderūt: et secuti sūt eū. **xii.**

ay c iii
ay c xiiii
V c lxx

ay c iii
ay c xv
Jo. xii et
c xxxv

ay c v
ay c xvi
V c xliii

Et cū appropinquasset
iherosolimis et venis-
sent bethphage ad mō-
tem oliueti: tūc ihesus misit
duos discipulos dicens eis Ite
ī castellū quod cōtra vos est: et
statim īuenietis asinam alli-
gatam. et pullū cū ea Soluite:
et adduate michi Et si quis vo-
bis aliquid dixerit: dicite quia
dñs hys opus habet. et confes-
tim dimittet eos. Hoc autē
totū factū est: ut adimpleret
quod dictū est per p̄phetā dice-
tem Dicite filie syon Ecce rex
tuus venit tibi mansuetus:
et sedens sup asinam et pullū
filiū subiugalis Euntēs autē
discipuli: fecerūt sicut p̄cepit
illis ihs Et adduxerunt asi-
nam et pullū: et imposuerūt
super eos vestimenta sua: et cū
desup sedere fecerūt Plurima
autem turba strauerūt vestimē-
ta sua in via Alij autē cedebāt
ramos de arboribus: et sterne-
bant in via. Turbe autē que
precedebant et que sequebant:
clamabant dicentes Osanna
filio dauid. Benedictus qui
venit in nomine dñi: osanna
in altissimis. Et cū intrasset
iherosolimā: cōmota est vni-
uersa ciuitas. dicens Quis est
hic. Populi autē dicebant
Hic est ihesus p̄pheta: a naza-
reth galilee. Et intrauit ihe-
sus in templū dei: et eiciebat
om̄es vendentes et ementes ī
templo: et mensas nūmulari:

ay c vi
ay c xvii
V c lxxii

ay c viii
Jo c i

ay c viii
ay c xviii
V c lxxvii

ay c ix
ay c xx
V c lxxxii
Jo c

ay c x

ay c xi
ay c xxi
V c lxxxviii
Jo c xi

ay c xii

ouū e
lumb
Sax
ora
fens
Et al
di m
D
cedo
fent.
temp
o da
erit
Ihe
qm
um
Et
cui
man
in au
fia ar
venit
in ca
Qu
in sen
conu
disap
Quor
Be
as An
erit
nō sol
et si
re et
Et
ritis
apict
plū: a
tem p
moco

orū et cathedras vendentiū columbas euerit Et dicit eis Scriptū est Domus mea domus orationis vocabitur Vos autē fecistis illam spelūcam latronū Et accesserunt ad eū ceca et claudi in templo: et sanauit eos.

• Videntes autē principes sacerdotū et scribe mirabilia que fecit. et pueros clamantes in templo et dicentes osanna filio dauid: indignati sunt et dixerunt ei Audis quid isti dicunt. Ihesus autē dicit eis Quis quā legistis quia ex ore infanatum et lactentiū p̄feci laudē. Et relictis illis. abiit foras extra ciuitatem in bethaniam: ibiq; mansit Mane autē reuertens in ciuitatem: esurit Et videns ficam arborem vnam secus viam. venit ad eam: et nichil inuenit in ea nisi folia tantū Et ait illi Nūquā ex te fructus nascitur in sempiternū Et arefacta est continuo ficulnea Et videntes discipuli: mirati sunt dicentes Quomodo continuo aruit.

• Respondens autē ihesus: ait eis Amen dico vobis: si habueritis fidem et nō hesitaueritis. nō solū de ficulnea faciatis: sed et si monti huic dixeritis tolle te et iacta te in mare. fiet.

• Et omnia quecumq; petieritis in oratione credentes: accipietis. Et cū venisset in templū: accesserunt ad eū docentem principes sacerdotū et seniores populi dicentes In qua

potestate hec facis: et quis dedit tibi hanc potestatem. Respondens ihesus: dixit eis Interrogabo vos et ego vnū sermōnem Quem si dixeritis michi: et ego vobis dicam in qua potestate hec facio Baptismū iohānis unde erat. Et celo an ex hominibus. At illi cogitabāt inter se dicentes Si dixerim⁹ e celo: dicet nobis Quare ergo nō credidistis illi. Si autem dixerim⁹ ex hominibus: timemus turbam Omnes enī habebāt iohannē sicut pphetam Et respondentes ihesu dixerūt Nescimus Ait illis et ip̄e Neq; ego dico vobis: in qua potestate hec facio. Quid autē vobis videtur. Homo quidam habebat duos filios: et accedens ad primū dixit fili vade hodie opare in vineam meā. Ille autem respondens ait Nolo. Postea autē penitencia mot⁹ abiit Accedens autē ad alter⁹: dixit similiter Ait ille respondens ait Eo dñe Et nō iuit Quis ex duobus fecit voluntatem patris. Dicunt ei Prim⁹ Dicit illis ihesus Amen dico vobis: quia publicani et meretrices p̄cedunt vos in regno dei Venit autē ad vos iohannes in via iusticie: et nō credidistis ei Publicani autē et meretrices crediderunt ei Vos autem videntes: nec penitentiā habuistis postea. ut crederetis ei. Aliam parabolā audit e

12. et xiii
L. et xxxv

12. et xv
13. et xxiii

12. et xvi
13. et xxv
14. et xxviii
15. et xxxi
16. et xxxiv
17. et xxxvii
18. et xl

12. et xviii

12. et xix
13. et xxviii
Lu.

Homo erat paterfamilias,
 qui plantauit vineam: et
 sepem circumdedit ei. et fodit in
 ea torcular. et edificauit turri
 et locauit eam agricolis: et pe-
 regre profectus est. Cū autē tem-
 pus fructuū appropinquasset:
 misit seruos suos ad agrico-
 las ut acciperent fructus eius.
 Et agricolae apprehensis seruis
 eius: aliū caederunt: aliū oc-
 ciderunt: aliū vero lapidauerunt.
 Iterū misit alios seruos
 plures prioribus: et fecerunt
 illis similiter. Nouissime autē:
 misit ad eos filiū suū dicens
 Verebūtur filiū meū. Agrico-
 le autē videntes filiū: dixerūt
 intra se. Hic est heres: venite
 occidam⁹ eū: et habebim⁹ he-
 reditatem eius. Et apprehensū
 eū: eiecerunt extra vineam et
 occiderunt. Cū ergo venerit dñs
 vinee: quid faciet agricolis illis?
 Auiunt illi. Malos male pdet:
 et vineā suā locabit alijs a-
 agricolis. qui reddant ei fructū
 temporibus suis. Dicit illi ih̄sus
 Nunquā legistis in scripturis.
 lapidem quē reprobauerunt
 edificantes. hic factus est in
 caput anguli: a dño factū est
 istud. et est mirabile in oculis
 nostris. Ideo dico vobis: qui-
 a auferetur a vobis regnū dei:
 et dabitur genti facienti fruc-
 tus eius. Et qui ceciderit sup
 lapidem istū: confringetur.
 Super quē vero ceciderit: con-
 teret eum. Et cum audissent

ay r xx
 ay r xxv
 l. c. xliij
 Jo lxxxviii

principes sacerdotū et pharisei
 parabolas eius: cognouerunt quōd
 de ipsis diceret. Et querentes eū
 tenere. timuerūt turbas: quā si-
 cut prophetā eū habebāt. **xxij.**

Respondens ih̄sus:
 dixit iterū in parabolis
 eis dicens. Simile
 factum est regnū celoz homini
 regi: qui fecit nuptias filio suo.
 Et misit seruos suos vocare in-
 uitatos ad nuptias: et nolebāt
 venire. Iterū misit alios seruos
 dicens. Dicitē inuitatis. Ecce prā-
 diū meū parauit: tauri mei et
 altaria occisa et omnia parata:
 venite ad nuptias. Illi autem
 neglexerūt. Et abierūt alius
 in villā suā: alius vero in
 negotiationē suā. Reliqui vō
 tenuerunt seruos eius: et con-
 tumelia affectos occiderūt. Rex
 autē cū audisset: iratus ē. Et
 missis exercitibus suis perdidit
 homicidas illos: et ciuitatem
 illorū succendit. Tunc aut seruis
 suis. Nuptiae quidem paratae
 sunt: sed qui inuitati erant. nō
 fuerūt digni. Ite ergo ad erit
 vias: et quoscūq; inueneritis
 vocate ad nuptias. Et egressi
 serui eius in vias. congregaue-
 runt omnes quos inuenerunt
 bonos et malos: et implete sūt
 nuptiae discubentium. Intravit
 autē rex ut videret discubentes:
 et vidit ibi hominē nō vestitū
 veste nuptiali: et ait illi. Ami-
 ce: quomō huc intrasti nō ha-
 bens vestem nuptialem. At

ay r xx
 r c lxxxii

ay r xxii

ille obm
 ministr
 et man
 exercit
 doz den
 ma: pa
 abeunt
 erunt:
 Et mit
 ai herod
 ter san
 de in ve
 bi cum
 ab yfo
 bis qu
 sum d
 ta aut
 Quid
 Ostem
 sus At
 ū Et at
 ymago h
 quit a
 reddite
 refan: c
 dientes
 eo abier
 ad eū sa
 esse resur
 uerit cū
 moyses d
 fuerit nō
 rex eius
 et susat
 aut ap
 Et pum
 tus est: e
 liquit ve
 suo Dili
 tratus:

ille obmutuit Tunc dixit rex
 ministris Ligatis pedibus eius
 et manibus. mittite eum in tenebras
 exteriores: ibi erit fletus et stridor
 denarium Multi autem sunt vo-
 cati: pauci vero electi. Tunc
 abeuntes pharisei: consilium ini-
 erunt. ut caperent eum in sermone
 Et mittunt ei discipulos suos
 cum herodianis dicentes Magis-
 ter scimus quia verax es. et viam
 dei in veritate doces: et non est ti-
 bi cura de aliquo Non enim respi-
 cis personam hominum Dic ergo no-
 bis quid tibi videtur. Licet cen-
 sum dare cesari an non. Cogni-
 ta autem ihesus nequicia eorum. ait
 Quid me temptatis hypocrite.
 Ostendite michi numisma cen-
 sus At illi obtulerunt ei denari-
 um Et ait illis ihesus Cuius est
 ymago hec et superscriptio. Di-
 cunt ei Cesaris Tunc ait illis
 Reddite ergo que sunt cesaris
 cesari: et que sunt dei deo Et au-
 dientes mirati sunt: et relictis
 eo abierunt In illo die accesserunt
 ad eum saducei: qui dicunt non
 esse resurrectionem Et interroga-
 verunt eum dicentes Magister.
 moyses dixit: si quis mortuus
 fuerit non habens filium. ut fra-
 ter eius ducat uxorem illius.
 et suscitet semen fratri suo Erant
 autem apud nos septem fratres
 Et primus uxore ducta defunc-
 tus est: et non habens semen. re-
 liquit uxorem suam fratri
 suo Sili- **O**ter secundus et
 tertius: usque ad septimum

Novissime autem omnium: et mu-
 lier defuncta est In resurrectione
 ergo cuius erit de septem uxor.
 Omnes enim habuerunt eam
 Respondens autem ihesus: ait il-
 lis Erratis: nescientes scriptu-
 ras neque virtutem dei In resur-
 rectione enim neque nubent neque
 nubentur: sed sunt sicut ange-
 li dei in celo De resurrectione
 autem mortuorum non legistis quod
 dictum est a deo dicente vobis:
 ego sum deus abraham et deus
 ysaac et deus iacob. Non est
 deus mortuorum: sed viventium
 Et audientes turbe: miraba-
 tur in doctrina eius. Pharisei
 autem audientes quod silentium
 imposuisset saduceis conuene-
 runt in unum: et interrogavit
 eum unus ex eis legisdoctor temp-
 tans eum Magister quod est man-
 datum magnum in lege. Ait
 illi ihesus Diliges dominum deum
 tuum ex toto corde tuo: et in tota
 anima tua: et in tota mente tua
 Hoc est maximum et primum man-
 datum Secundum autem simile est hu-
 ic Diliges proximum tuum: sicut
 teipsum In his duobus mandatis:
 uniuersa lex pendet et prophete Co-
 gregatis autem phariseis: intro-
 gavit eos ihesus dicens Quid
 vobis videtur de christo. cuius filius
 est. Dicunt ei Dauid Ait illis
 Quomodo ergo dauid in spiritu
 vocat eum dominum dicens: dixit domi-
 no meo. sede a dextris meis. do-
 nec ponam inimicos tuos scabellum
 pedum tuorum. Si ergo dauid

ay c xxiii
 ay c xxx
 v c xliij

ay c xxiiii
 ay c xxxi

ay c xxv
 ay c xxviii
 v c lio

ay c xxvi
 ay c xxxii
 v c xliij

harisei
 ut quod
 res cu
 qm si
 xxii
 iesus
 abolis
 umile
 omni
 ho suo
 re in
 olebat
 seruos
 me et
 parato
 autem
 alius
 ro in
 qui vo
 et con
 it her
 Et
 poidit
 atem
 it seruo
 amant
 mt. no
 d erit
 eritis
 egressi
 gregauit
 erunt
 mplete si
 Intinuit
 ubentes
 vestatu
 illi Ami
 n no ha
 m. At

ay c xxv

vocat eum dnm? quomodo filius eius est. Et nemo poterat respondere ei verbu: neq; ausus fuit quisq; ex illa die eum amplius interrogare.

aj r xxvii

Quoniam dicitur hic locutus est ad turbas. et ad discipulos suos dicens. Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo quecumq; dixerint vobis: servate et facite. Secundum vero opera eorum: nolite facere. Dicunt enim: et non faciunt. Alligant enim onera gravia et importabilia: et imponunt in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea movere.

aj r xxviii
r xxix

Omnia vero opera sua faciunt: ut videantur ab hominibus. Dilatant enim phylacteria sua: et magnificant simbria: Amant autem primos recubitus in cenis. et primas cathedras in synagogis. et salutationes in foro: et vocari ab hominibus rabbi. Vos autem nolite vocari rabbi. Unus est enim magister vester: omnes autem vos fratres estis. Et patrem nolite vocare vobis super terram.

aj r xxix
aj r xxx
r xlvi
et r xxxvii

Unus est enim pater vester: qui in celis est. Nec vocemini magistri: quia magister vester unus est christus. Qui maior est vestrum: erit minister vester. Qui autem se exaltauerit humiliabitur: et qui se humiliaverit exaltabitur.

aj r xxx

aj r xxxi
r lxxix
et r xv

De autem vobis scribe et pharisei ypocrite: qui clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis: nec intro-

aj r xxxii
r xlii

euntes finitis intrare. De vobis scribe et pharisei ypocrite: qui circumitis mare et ardam ut faciatis unum psellitu. Et cum fuerit factus: faciatis eum filium gehenne duplo quam vos. De vobis duces ceca: qui dicitis quicunq; iuraverit per templum nichil est: qui autem iuraverit in auro templi debet. Stulta et ceca: quid enim maius est. aurum. an templum quod sanctificat aurum? Et qui cumq; iuraverit in altari nichil est: qui autem iuraverit in dono quod est super illud. debet. Ceca: quid enim maius est. donum. an altare quod sanctificat donum? Qui ergo iurat in altari: iurat in eo. et in omnibus que super illud sunt. Et qui iuraverit in templo: iurat in illo. et in eo qui habitat in ipso. Et qui iurat in celo: iurat in throno dei. et in eo qui sedet super eum. De vobis scribe et pharisei ypocrite: qui decematis mentam et anetum et cynimum: et reliquistis que graviora sunt legis. iudicium et misericordiam et fidem. Hec oportuit facere: et illa non omittere. Ducite ceca: extolantes calicem. camelum autem glaucientes. De vobis scribe et pharisei ypocrite: qui mundatis quod defors est calias et parapsidis: intus autem pleni estis rapina et invidia. Pharisee cete munda prius quod intus est calias et parapsidis: ut fiat et id quod defors est mundum.

aj r xxxiii

aj r xxxiiii
r xxxv

aj r xxxv

aj r xxxvi
r xxxvii

ppoa
dus
vent
ro p
ru a
afon
nibz
tis p
vobi
te? q
phet
ta
mu
no
ne
est
est
pat
na v
a ud
mitt
res et
tis et
gella
et yse
tatem
saugu
sup ter
usq; ad
band
plu et
venie
one
que o
eos qu
ens vo
quana
que pu

De vobis scribe et pharisei
 ypocrite: qui similes estis sepul-
 chris dealbatis. que a foris pa-
 rent hominibus speciosa: intus ve-
 ro plena sunt ossibus mortuo-
 rum et omni spurcicia. Sic et vos
 a foris quidem apparetis homi-
 nibus iusti: intus autem pleni es-
 tis ypocrisi et iniquitate. De
 vobis scribe et pharisei ypoc-
 rite: qui edificatis sepulchra p-
 phetarum. et ornatis monumen-
 ta iustorum: et dicitis Si fuisse-
 mus in diebus patrum nostrorum:
 non essemus socii eorum in sangui-
 ne prophetarum. Itaque testimonio
 estis vobismetipsis: quia filii
 estis eorum qui prophetas occiderunt.
 Et vos implete mensuram
 patrum vestrorum. Serpentes. genui-
 na viperarum: quomodo fugietis
 a iudicio gehenne. Ideo ecce
 mitto ad vos prophetas et sapien-
 tes et scribas: et ex illis occide-
 tis et crucifigitis. et ex eis fla-
 gellabitis in synagogis vestris.
 et persequemini de civitate in civi-
 tatem: ut veniat super vos omnis
 sanguis iustus. qui effusus est
 super terram. a sanguine abel iusti.
 usque ad sanguinem zacharie filii
 banielie. quem occidistis inter tem-
 plum et altare. Amen dico vobis:
 venient hec omnia super genera-
 tionem istam. Iherusalem iherusalem
 que occidis prophetas. et lapidas
 eos qui ad te missi sunt: quoa-
 ens volui congregare filios tuos:
 quemadmodum gallina congregat
 pullos suos sub alas. et

noluisti. Ecce relinquet vobis
 domus vestra deserta. Dico enim
 vobis: non me videbitis amodo
 donec dicatis Benedictus qui
 venit in nomine domini. **xxiii**
Egressus ihesus de tem-
 plo. ibat. Et accesserunt
 discipuli eius: ut osten-
 derent ei edificationes templi.
 Ipse autem respondens dixit eis
 Videtis hec omnia. Amen dico
 vobis: non relinquetur hic lapis
 super lapidem. qui non destruetur.
 Sedente autem eo super montem
 oliueti: accesserunt ad eum discipu-
 li secundo dicentes Dic nobis
 quando hec erunt. et quod sig-
 num adventus tui et consumma-
 tionis seculi. Et respondens ihesus:
 dixit eis Videte ne quis vos se-
 ducat. Multi enim venient in
 nomine meo dicentes. ego sum
 christus: et multos seducent. Audi-
 tur enim estis prelia. et opiniones
 preliorum. Videte ne turbemini.
 Oportet enim hec fieri: sed non
 est finis. Consurget enim gens in
 gentem. et regnum in regnum: et
 erunt pestilencie et fames et
 terremotus per loca. Hec autem
 omnia initia sunt dolorum. Tunc
 tradent vos in tribulationem et
 occident vos: et eritis odio om-
 nibus gentibus propter nomen meum.
 Et tunc scandalizabuntur
 multi: et invicem tradent. et odi-
 o habebunt invicem. Et multi
 pseudo prophete surgent: et sedu-
 cent multos. Et quoniam habu-
 erunt dabit iniquitas: refrigescet

ms. c. xliij
ms. c. xxxvii
l. c. xxxvii
et c. xlviiij

ms. c. xliij
ms. c. xxxvii
l. c. xlvij

ms. c. xliij
ms. c. xxxvii
l. c. l
Jo. c. xli. et c. xlvij

ms. c. xlv

vo
te:
m ut
fue
rhen
ns du
ium
qui
phi
eni
um
t qui
thyl
dono
lea?
an
nu?
in
sup
in
qui
at in
in eo
is sci
deci
gmu
uora
uor
ut
Du
ca
e vo
ite?
est
is au
imū
i puū
as et
et id
dum

ms. c. xxxvii
l. c. xxxvii

ms. c. xxxvii
l. c. xl

ms. c. xxxix

ms. c. xl
l. c. xli

ms. c. xxxvii
l. c. xxxvii

ms. c. xxxvii

ms. c. xxxvii
l. c. xxxvii

ms. c. xli
l. c. lxxv

caritas multorum Qui autem
 pseuerauerit usque in finem: hic
 saluus erit. Et predicabitur
 hoc euangelium regni in uniuerso
 orbe in testimonium omnibus
 gentibus: et tunc veniet consum-
 matio. Cum ergo uideritis ab-
 hominationem desolationis que
 dicta est a danielle propheta stan-
 tem in loco sancto: qui legit in-
 telligat. Tunc qui in iudea
 sunt fugiant ad montes: et qui
 in tecto non descendat tollere aliquid
 de domo sua: et qui in
 agro non reuertatur tollere tuni-
 cam suam. De autem pregnan-
 tibus et nutrientibus in illis diebus.
 Orate autem: ut non fiat fu-
 ga uestra hyeme vel sabbato.
 Erunt enim tunc tribulatio
 magna: qualis non fuit ab in-
 icio mundi usque modo. neque fiet
 Et nisi breuiata fuissent die-
 es illi: non fieret salua omnis
 caro. Sed propter electos breuiabu-
 tur dies illi. Tunc si quis vo-
 bis dixerit. Ecce hic est christus aut
 illic: nolite credere. Surgent
 enim pseudo christi. et pseudo pro-
 phete: et dabunt signa magna
 et prodigia: ita ut in errorem du-
 cantur si fieri potest etiam electi.
 Ecce predixi uobis. Si ergo
 dixerint uobis. ecce in deserto est.
 nolite exire: ecce in penetrabili-
 bus nolite credere. Sicut enim
 fulgur exit ab oriente. et paret
 usque in occidentem: ita erit ad-
 uentus filii hominis. Ubicumque
 fuerit corpus: illuc congrega-

gabuntur aquile. Statim autem
 post tribulationem dierum illorum
 sol obscurabitur: et luna non da-
 bit lumen suum. et stelle cadent
 de celo: et virtutes celorum como-
 uebuntur. Et tunc parebit signum
 filii hominis in celo. Et tunc
 plangent omnes tribus terre: et
 videbunt filium hominis uenientem
 in nubibus celi cum uirtute mul-
 ta et maiestate. Et mittet an-
 gelos suos cum tuba et uoce
 magna: et congregabunt elec-
 tos eius a quatuor ventis: a
 summis celorum usque ad terminos
 eorum. Ab arbore autem fia diserte
 parabola. Cum iam ramus eius
 tener fuerit et folia nata: scitis
 quia prope est estas. Ita et vos
 cum uideritis hec omnia: scitote
 quia prope est in ianuis. Amen.
 dico uobis: quia non preteribit
 hec generatio. donec hec omnia
 fiant. Celum et terra transibunt:
 uerba uero mea non preteribunt.
 De die autem illa et hora ne-
 mo scit neque angeli celorum: nisi
 pater solus. Sicut autem in di-
 ebus noe: ita erit et aduentus
 filii hominis. Sicut enim erant in
 diebus ante diluuium comedentes
 et bibentes. nubentes et nuptu-
 tradentes usque ad eum diem quo
 introuit in arcam noe: et non
 cognouerunt donec uenit diluui-
 um et tulit omnes. Ita erit et ad-
 uentus filii hominis. Tunc
 duo erunt in agro: unus assu-
 metur. et unus relinquetur. Due
 molentes in mola: una assume-

ay' c' xlvj
 ay' c' xl

ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij

ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij

ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij
 ay' c' xlvij

ay' c' l
 ay' c' xlvij
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' xlvij

ay' c' l
 ay' c' xlvij
 ay' c' l
 ay' c' xlvij

ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l

ay' c' l
 ay' c' l

tur. et

to: un

quetu

nesat

rus

si sac

fur v

q. et

ideo

nesat

ueni

fideli

conf

am

por

cu v

fac

uan

stua

malu

moran

et rep

os. ma

ebros

in die

ignora

q. aue

ent fle

lampa

sponso

er as

denit

no lan

um sca

perunt

padibu

sponso:

tur. et una relinquet. Duo in lecto: vnus assumetur. et vnus relinquetur. **D**igilate ergo: quia nescitis qua hora dñs vñ venturus sit. Illud autē satote: qm si sciret paterfamilias qua hora fut venturus esset: vigilaret vtiqz. et nō simeret pfodi domū suā. Ideo et vos estote parati: quia nescitis qua hora filius hominis venturus est. Quisputas est fidelis seruus et prudens? quē constituit dñs suus sup familiam suam. ut det illis cibū in tēpore. **B**eatu ille seruus quē cū venerit dñs eius. iuenerit sic facientem. Amen dico vobis: qniam sup omnia bona sua constituet eum. Si autē dixerit malus seruus ille in corde suo. moram faciat dñs meus venire. et ceperit pautere conseruos suos. manducet autē et bibat cū ebriosis: veniet dñs serui illius in die qua nō sperat et hora q ignorat: et diuidet eū. partemqz eius ponet cū ypocritis: illuc erit fletus et stridor dencium.

Unc simile erit **xxv.** regnū celorū decem virginibus: que accipientes lampades suas exierunt obuiā sponso et sponse. Quinqz autē ex eis erant fatue: et quinqz prudentes. Sed quinqz fatue: accepitis lampadibus nō sumpserūt oleum secum. Prudentes vero: acceperunt oleū in vasis suis cū lampadibus. Noiam autē faciente sponso: dormitauerūt omēs et

dormierunt. Media autē nocte clamor factus est: ecce sponsus venit. exite obviam ei. Tunc surrexerunt omēs virgines ille: et ornauerunt lampades suas. fatue autē sapientibus dixerūt. Date nobis de oleo vō: quia lampades nre extinguūtur. Responderūt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis et vobis: ite potius ad vendentes et emite vobis. Dū autē irent emere: venit sponsus. Et que parate erant intrauerūt cū eo ad nupcias: et clausa est ianua. Nouissime autē veniunt et relique virgines dicentes. Dñe dñe: aperi nobis. At ille respondens ait. Amen dico vobis: nescio vos. **D**igilate itaqz: quia nescitis diem neqz horam. Sicut enim homo peregre p̄fascens vocauit seruos suos: et tradidit illi bona sua. Et vni dedit quinqz talenta. alij autē duo. alij vero vnū: vnicuiqz scdm ppriā virtutē: et profectus est statim. Abijt autem qui quinqz talenta acceperat: et opatus est in eis. et lucantus est alia quinqz. Similiter qui duo acceperat: lucantus ē alia duo. Qui autē vnū acceperat. abiens fodit in terram: et abscondit pecuniam dñi sui. Post multū vero temporis venit dñs seruorū illoz: et posuit rationē cū eis. Et accedens qui quinqz talenta acceperat: optulit alia quinqz talenta dicens. Dñe quinqz talenta michi tra-

autē
lorū
da
nt
mo
gnū
unc
e: et
utē
mul
an
e
dec
a
nos
sate
ei
san
s
ote
en
at
ua
unt
ūt
ne
usi
di
tus
it i
ites
p̄ptu
quo
nō
lumi
ad
nc
su
Due
ume

ay a lex
ay a liii
v c xxviii
ay a lex
v c xxxv

didisti: ecce alia quinque supple-
tus sum. **A**ut illi dominus eius **E**uge
bone serue et fidelis: quia super
pauca fuisti fidelis. supra mul-
ta te constituam. intra in gau-
diu domini tui. **A**ccessit autem et
qui duo talenta acceperat: et
ait **D**omine duo talenta tra-
didisti michi: ecce alia duo lu-
cratus sum. **A**ut illi dominus eius
Euge serue bone et fidelis: quia
super pauca fuisti fidelis. supra
multa te constituam. **I**ntra in
gaudiu domini tui. **A**ccedens autem
et qui unum talentum acceperat:
ait **D**omine scio quia homo durus
es. metis ubi non seminasti. et
congregas ubi non sparsisti: et
timens abii et abscondi talen-
tu tuu in terra. **E**tte habes quod
tuu est. **R**espondens autem do-
minus eius: dixit ei **S**erue
male et piger. sciebas quia
meto ubi non semino: et con-
grego ubi non sparsi. **O**portu-
it ergo te committere pecunia
meam numulariis: et venies
ego recepissem utique quod meum
est cum usura. **C**ollite itaque ab
eo talentum: et date ei qui ha-
bet decem talenta. **O**mnis
enim habenti dabitur et habundantius
dabit: ei autem qui non habet
et quod videtur habere aufer-
retur ab eo. **E**t inutilem ser-
uum eiate in tenebras exterio-
res: illic erit fletus et stridor
dentium. **C**um autem venerit fi-
lius hominis in maiestate
sua. et omnes angeli cum eo: tunc

ay' ce lxxi
ay' xliij
T' ce xxx

ay' ce lxxiiij
T' ce xxxi

ay' ce lxxv

sedebit super sedem maiestatis su-
e. **E**t congregabuntur ante eum
omnes gentes: et separabit eos
ab invicem. sicut pastor segregat
oves ab hedis. **E**t statuet oves
quidem a dextris suis: hedos
autem a sinistris. **T**unc dicet rex
hys qui a dextris eius erunt
Venite benedicti patris mei: pos-
sидete paratū vobis regnū a con-
stitutione mundi. **E**surivi enim:
et dedistis michi manducare.
Sitivi: et dedistis michi bibere.
Hospes eram: et collegistis me.
Nudus: et cooperuistis me.
Infirmus: et visitastis me.
In carcere eram: et venistis ad
me. **T**unc respondebunt ei iusti
dicentes **D**omine quoniam te vidimus esu-
rientem et pauperem: facientem
et dedimus tibi potum. **Q**uando
autem te vidimus hospitem et
collegimus te. aut nudum et co-
operuimus te. **A**ut quoniam te vidi-
mus infirmum aut in carcere:
et venimus ad te. **E**t respondens
rex. dicet illis **A**men dico vobis:
quoadiu fecistis vni de hys fra-
tribus meis minimis. michi fe-
cistis. **T**unc dicet et hys qui a
sinistris erunt **D**iscedite a me
maledicti in ignem eternum: qui
paratus est dyabolo et angelis
eius. **E**surivi enim: et non dedistis
michi manducare. **S**itivi: et
non dedistis michi potum. **H**ospes
eram: et non collegistis me. **N**u-
dus: et non cooperuistis me. **I**n-
firmus et in carcere: et non vi-
sitastis me. **T**unc respondebunt

ei et ip-
te vid-
aut h-
infern-
minu-
debit-
bis: q-
minor-
Et ibi-
iusti au-
a post-
filius h-
cignat-
sunt p-
ores po-
sacerdot-
et consil-
lo tene-
bant au-
fonti-
Cū au-
ma in d-
accessit-
alabastr-
et effudit-
cubentis-
puli: ind-
Et quid-
cū istud-
dan pau-
aut illu-
it mulier-
m est in-
res habet-
no semp-
cū her v-

ei et ipsi dicentes Dñe quando te vidim⁹ esurientē aut sicientē. aut hospitem aut nudū. aut infirmū vel in carcere? et non ministravim⁹ tibi. Tunc respō debuit illis dicens Amen dico vobis: q̄ndiu nō feastis vni de minorib⁹ hys: nec michi feastis Et ibunt hii in supplicū etnū: iusti autē in vitam eternam.

ay c lxxvii
ay c lxxviii
ay c lxxviii
Jo. xx. et
xlvi. et
xxvi.

ay c lxxv
ay c lxxv

ay c lxxvi
ay c lxxvii
ay c lxxvii
Jo. xxviii

ay c lxxvii
ay c lxxviii
Jo. xxviii

Factū est autē **xxvii.** consumasset ihus sermones hos omnes: dixit discipulis suis Satis quia post bīduū pascha fiet: et filius hominis tradetur ut crucifigatur. Tunc congregati sunt principes sacerdotū et seniores populi in atrīū principis sacerdotū qui dicebatur cāppha: et consiliū fecerunt. ut ihū dolo tenerent et occiderent Dicebant autē Non in die festo Ne forte tumultus fieret in populo. Cū autē esset ihus in bethania in domo symonis leprosi: accessit ad eū mulier habens alabastrū unguenti preciosi: et effudit super caput ipsius recubentis Videntes autē discipuli: indignati sunt dicentes: Et quid p̄dicas her? Potuit enī istud venūdari multo: et dari pauperib⁹ Saens at ihus: ait illis Quid molesti estis huic mulieri? Opus bonū operata est in me Nam semp pauperes habetis vobiscū: me autē nō semp habebitis. Attēs enī her unguentū hoc in corp⁹

meū: ad sepeliendū me fecit Amen dico vobis: ubiq̄q̄ p̄dicatū fuerit hoc euangelū in toto mūdo. dicetur. et quod her fecit in memoriā eius. Tunc abiit vnus de duodecim qui dicitur iudas scharioth. ad principes sacerdotū: et ait illi Quid vultis michi dare? et ego vobis eū tradam. At illi constitueret ei triginta argenteos Et exinde querebat oportunitatē: ut eū traderet Prima autē die azimorū: accesserunt discipuli ad ihū dicentes Vbi vis paremus tibi comedere pascha. At ihus dixit Ite in civitatē ad quendam: et dicit ei Magister dicit Tempus meū prope est: apud te facio pascha cū discipulis meis Et fecerunt discipuli sicut cōstituit illis ihus: et parauerunt pascha Vespe autē facto: disambibat cū duodecim discipulis suis. Et edentibus illis dixit Amē dico vobis: quia vnus v̄m me traditurus est. Et contristati valde: ceperunt singuli dicere Nūquid ego sum dñe. At ipse respondens ait Qui intingit meā manū in parapside: hic me tradet Filius quidē hōis vadit: sicut scriptū est de illo. De autē homini illi: per quē filius hominis tradetur Bonū erat ei: si natus nō fuisset homo ille. Respondens autē iudas qui tradidit eū dixit Nūquid ego sum rabbi. At illi Tu dixisti. Cenantibus autem eis:

ay c lxxviii
ay c lxxviii
ay c lxxviii

ay c lxxviii
ay c lxxviii
Jo. c. xxi. et lxxviii
ay c lxxviii
ay c lxxviii
Jo. c. xxviii
ay c lxxviii
ay c lxxviii
ay c lxxviii

ay c lxxviii
ay c lxxviii

ay c lxxviii

ay c lxxviii
ay c lxxviii
ay c lxxviii
Jo. lxxv. et lxxviii
et lxxviii. et lxxviii

accepit ihesus panem. et benedixit ac fregit. deditque discipulis suis. et ait Accipite et comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit: et dedit illis dicens Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testamenti. qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. Non bibam amodo de hoc gemmine vitis: usque in diem illum cum illud bibam vobiscum. Et primo dicto: exierunt in montem oliueti. Tunc dicit illis ihesus Omnes vos scandalum pacemini in me in ista nocte. Scriptum est enim Pertraham pastorem: et dispergentur oves gregis. Postquam autem resurrexero: precedam vos in galileam. Respondens autem petrus: ait illi Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor. Ait illi ihesus Amen dico tibi: quia in hac nocte antequam gallus cantet: ter me negabis. Ait illi petrus Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc venit ihesus cum illis in villam que dicitur gethsemani: et dixit discipulis suis Sedete hic: donec vadam illuc et orem. Et assumpto petro et duobus filiis zebedee: cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic: et vigilate mecum. Et progressus pusillum: prae-

ay c lxxv
ay c lxxvi
l c lxxv
et c lxxvii

ay c lxxvii
ay c lxxviii
ay c lxxix
yo c liii

ay c lxxx
ay c lxxxi
l c lxxx
yo c lxxxii

ay c lxxxi
ay c lxxxii
l c lxxxii
yo c lxxxiii

ay c lxxxiii
ay c lxxxiiii
l c lxxxiii
yo c lxxxiiii

ay c lxxxv
ay c lxxxvi
l c lxxxv
yo c lxxxvii

in faciem suam orans et dicens Pater: si possibile est. transeat a me calix iste. Verumptamen non sicut ego volo: sed sicut tu. Et venit ad discipulos: et invenit eos dormientes. Et dicit petro Sic non potuisti una hora vigilare mecum? Vigilate et orate: ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est: caro autem infirma. Iterum secundo abiit: et oravit dicens Pater mihi si non potest hic calix transire nisi bibam illum: fiat voluntas tua. Et venit iterum: et invenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum gravati. Et relictis illis: iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos: et dicit illis Dormite iam: et requiescite. Ecce appropinquabit hora: et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eam. Ecce appropinquabit qui me tradet. Adhuc ipso loquente: ecce iudas unus de duodecim venit. et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eum: dedit eis signum dicens Quicumque osculatus fuero: ipse est. tenete eum. Et confestim accedens ad ipsum dixit Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dixitque illi ihesus Amice ad quid venisti. Tunc accesserunt et manus iniecerunt in ipsum: et tenuerunt eum. Et ecce unus ex hiis qui

ay c lxxv
ay c lxxvi
l c lxxv
yo lxxvii et lxxviii
ay c lxxvii
ay c lxxviii
l c lxxviii
yo lxxviii

ay c lxxviii
ay c lxxviiii
yo lxxviii

ay c lxxx
ay c lxxx
yo c liii

ay c lxxx
ay c lxxxii
l c lxxx
yo c lxxxii

ay c lxxxii
ay c lxxxiii
l c lxxxii
yo c lxxxiii

ay c lxxxiii
ay c lxxxiiii
l c lxxxiii
yo c lxxxiiii

ay c lxxxv
ay c lxxxvi
l c lxxxv
yo c lxxxvii

erant
nu exerc
ciens se
amp
gladi
erit qu
dio pe
no pos
et exhu
quod
Quom
tux: E
In
bis
cu gla
hende
seveda
no me
totu fa
sarpau
puli om
At ill
ad myp
ni: ubi
duener
sequer
atru pr
gressus i
ut videt
sacerdotu
rebant fr
um: ut
no muen
res access
venierunt
erunt. H
ere templi
redificand
taps sacer

erant cū ihu extendens ma-
 nū exēnit gladiū suū: et pau-
 ciens serūū principis sacerdotū.
 amputauit auriculam eius.
 Tunc aut illi ihus Coniūte
 gladiū tuū in locū suū Omēs
 enī qui acceperint gladiū: gla-
 dio peribunt An putas quia
 nō possū rogare patrem meū:
 et exhibebit michi modo plus
 q̄ duodecim legiones āgeloz.
 Quomō ergo implebunt sc̄p-
 ture. Quia sic oportet fieri.
 In illa hora: dixit ihus tur-
 bis Tanq̄m ad latronē existis
 cū gladijs et fustibus compre-
 hendere me. Cotidie apud vos
 sedebam docens in templo: et
 nō me tenuistis. Hoc autē
 totū factū est: ut adimplerēt
 scripture p̄phetaz Tunc disci-
 puli omnes relicto eo fugerūt.
 At illi tenentes ihm. duxerūt
 ad cayphan principem sacerdo-
 tū: ubi scribe et seniores ppli
 cōuenerant. Petrus autem
 sequebatur eum a longe: usq̄ ī
 atrūū principis sacerdotū Et in-
 gressus intro: sedebat cū mīstris
 ut videret finem. Principes at
 sacerdotū et omne consiliū que-
 rebant falsū testimoniū contra
 ihm: ut eū morti traderent Et
 nō inuenerūt: cū multi falsi tes-
 tes accessissent. Nouissime at
 uenerunt duo falsi testes: et dix-
 erunt Hic dixit Possū destru-
 ere templū dei: et post tridūū
 reedificare illud Et surgens pn-
 ceptis sacerdotū: ait illi Nichil

respondes ad ea que isti aduer-
 sum te testificantur. Ihus autē
 tacebat Et princeps sacerdotū
 ait illi Adiuro te per deū uiuū:
 ut dicas nobis si tu es x̄ps fili-
 us dei Dicit illi ihus Tu dixis-
 ti. Verūptamen dico vobis:
 amodo videbitis filiū hominis
 sedentem a dextris virtutis. et
 uenientem in nubibus celi.
 Tunc princeps sacerdotū sa-
 dit vestimenta sua dicens Blas-
 phemauit. Quid adhuc ege-
 mus testibus. Ecce nūc audis-
 tis blasphemiam Quid vobis
 videtur. At illi respondentes
 dixerunt Deus est mortis. Tūc
 expuerunt in faciem eius: et
 colaphis eū cecciderūt Alij autē
 palmas in faciem ei dederunt
 dicentes Phetiza nobis x̄pe:
 quis est qui te percussit. Pet-
 rus autē sedebat foris ī atrio:
 et accessit ad eū vna ancilla di-
 cens Et tu cū ihu galileo eras
 At ille negauit coram omnibus
 dicens Nescio quid dicas. Ex-
 eunte autē illo ianuā: vidit eū
 alia ancilla. et ait hys qui e-
 rant ibi Et hic erat cū ihesu
 nazareno Et iterū negauit cū
 iuramento: quia nō noui homi-
 nē Et post pusillū accesserunt
 qui stabant: et dixerūt petro
 Vere et tu ex illis es Nam et lo-
 quela tua manifestū te facit
 Tunc cepit detestari et iurare:
 quia non nouisset hominē Et
 continuo gallus cantauit. Et
 recordatus est petrus verbi ihu

ay ar iii

ay ar iii
ay c lxxviii
l c lxxix
Jo c lxx

ay ar v
ay c

ay ar vi
ay c lxxviii
l c lxx
et c lxxviii
ay ar vii
ay c lxxviii
Jo c lxxij

ay ar viii
ay c lxxix
l c lxxv

ay ar ix
ay c lxx

ay ar x
ay c lxxviii
l c lxx

ay ar x
ay c lxx
l c lxxviii
Jo c lxx

ay ar xi
ay c lxxv

ay ar xii
ay c lxxviii
l c lxxix

ay ar xiii
ay c lxxviii
l c lxxviii
Jo c lxxv

ay ar xiiii
ay c lxxv
l c lxx
Jo c lxxviii
et c lxxv

ay ar xv
ay c lxxvi
l c lxxviii
Jo c lxxv

ay ar xvi
ay c lxxviii
l c lxxv

ms
an
imp
so
pu
res
uist
Dign
i tep
m
ma
uit
test
um
ve
mūc
na
ht et
nem
sa
or
re
ius
is
ppro
Ad
s un
urba
mis
eni
tra
dic
o:
tam
e mb
atq
nis
erūt
s qui

quod dixerat: priusq[ue] gallus ca-
ter. ter me negabis Et egressus
foras: fleuit amare **xxvii.**

ay ac xvii
ay c xviii
V ac xv

Mane autē factō: consi-
liū inierunt omnes
principes sacerdotū et
seniores ppli aduersus ihm. ut
eū morti traderent. Et vinc-
tum adduxerunt eum: et tra-
diderunt poncio pylato presidi.

ay ac xviii
ay c xix
V ac
Jo c lxxvi
ay ac xix

Tunc videns iudas qui eum
tradidit q[uod] dampnatus esset:
penitencia ductus retulit trigē-
ta argenteos principib[us] sacerdo-
tū et seniorib[us] dicens Decem.
tradens sanguinē iustū. At illi
dixerunt Quid ad nos? Tu
videris Et p[re]ctis argenteis
in templo recessit: et abiens
laqueo se suspendit Principes
autē sacerdotū acceptis argente-
is dixerunt Non licet eos mit-
tere in corbanā: quia precū
sanguinis est Consilio autem
iūto: emerunt ex illis agrū fi-
guli. in sepulturā peregrinor[um]

ay ac xx
ay c
V ac ii
Jo c lxxvii
ay ac xxi
ay c i
Jo c lxxviii
et c lxxx

Post hoc vocatus est ager ille
acheldemach. hoc est ager san-
guinis: usq[ue] in hodiernū diem
Tunc impletū est quod dictū ē
per iheremiam p[ro]phetā dicentem
Et acceperunt triginta argente-
os precū app[re]ciati quē app[re]ci-
auerunt a filiis isrl: et dederūt
eos in agrū figuli. sicut consti-
tuit michi dominus. Ihesus
autē stetit ante presidem Et i-
terrogauit eū preses dicens Tu
es rex iudeor[um]? Dicit ei ihesus
Tu dicis. Et cū accusaretur a

principib[us] sacerdotū et seniorib[us]:
nichil respondit Tūdiat illi py-
latus Non audis quanta aduer-
sū te dicunt testimonia? Et nō
respondit ei ad ullū verbū: ita
ut miraretur preses vehemēter.

ay ac xxii
ay c ii
V ac xii

Per diem autē solempnē: cō-
sueuerat preses dimittere plo-
vniū vinctū quem voluissent.

ay ac xxiii
ay c iii
Jo c lxxviii

Habebat autē tunc vniū vit-
tum insignem: qui dicebatur
barrabas Congregatis ergo il-
lis: dixit pylatus Quē vultis
dimittam vobis? barraban an
ihm qui dicitur xp[istu]s. Sciebat
enī: q[uod] per iudiam tradidisset
eum Sedente autē illo pro tri-
bunali: misit ad illū vxor ei[us]
dicens Nichil tibi et iusto illi

ay ac xxiiii

Multa enī passa sūt hodie per
visum p[ro]pter eum Principes at
sacerdotum et seniores psuasert
populis ut peterent barraban:
ihesū vero p[ro]derent Respondens
autē preses: ait illis Quē vul-
tis vobis de duobus dimitti?

ay ac xxv
ay c iiii
V ac x
Jo c lxxviiii

At illi dixerūt Barraban. Di-
cit illis pylatus Quid igitur
faciam de ihu qui dicitur xp[istu]s?
Dicunt omēs Crucifigatur. Ait
illis preses Quid enī mali fecit?

ay ac xxvi
ay c v
V ac xi
Jo c lxxviiii
et c xxviiii

At illi magis clamabant dicen-
tes Crucifigatur. Videns autē
pylatus quia nichil proficeret.
sed magis tumultus fieret: accep-
ta aqua lauit manus suas corā
populo dicens Innocens ego sū
a sanguīe iusti huius: vos vide-
ritis Et respondens vniūsus po-
pulus dixit Sanguis eius super

ay ac xxvii

nos:
dima
vero
aua
p[re]c
rono
vniū
eū.
deru
de sp
eius
Et g
dice
exp
dun
Et
eū
men
aua
iucn
nunc
uerit
Et
tur g
loais
bere:
miser
autē a
vestim
tes: ut
tū est p
Duiser
a: et su
soutu
cuni.
put eu
hic est u
crucifig
nos: vni
sustas

Marginal notes in the left column, including references to John 19:16, 19:17, 19:18, 19:19, 19:20, 19:21, 19:22, 19:23, 19:24, 19:25, 19:26, 19:27, 19:28, 19:29, 19:30, 19:31, 19:32, 19:33, 19:34, 19:35, 19:36, 19:37, 19:38, 19:39, 19:40, 19:41, 19:42, 19:43, 19:44, 19:45, 19:46, 19:47, 19:48, 19:49, 19:50, 19:51, 19:52, 19:53, 19:54, 19:55, 19:56, 19:57, 19:58, 19:59, 19:60.

nos : et super filios nros . Tunc dimisit illis barraban : ihesum vero flagellatum tradidit eis . ut crucifigeretur . Tunc milites presidis suscipientes ihm in portu . congregauerunt ad eum uniuersam cohortem : et exuentes eum . clamidem cotineam arunde derunt ei . Et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius : et arundinem in dexteram eius . Et genua flexo ante eum : illudebant dicentes Aue rex iudeorum . Et exuentes in eum : acceperunt arundinem et percussiebant caput eius . Et postquam illuserunt ei . exuerunt eum clamide . et induerunt eum vestimentis eius : et duxerunt eum ut crucifigerent . Exeuntes autem : inueniunt hominem cyrenensem nomine symonem . Hunc angariauerunt : ut tolleret crucem eius . Et venerunt in locum qui dicitur golgatha . quod est caluarie locus . Et dederunt ei vinum bibere : cum felle mixtum . Et cum gustasset : noluit bibere . Postquam autem crucifixerunt eum diuiserunt vestimenta eius sortem mittentes : ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem Diuiserunt sibi vestimenta mea : et super vestem meam miserunt sortem . Et sedentes seruabant eum . Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam : hic est ihesus rex iudeorum . Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones : unus a dextris et unus a sinistris . Pretereuntes autem

blasphemabant eum : mouentes capita sua . et dicentes Bah qui destruit templum dei : et in triuo illud reedificat . Salua te met ipsum . Si filius dei es : descende de cruce . Similiter et principes sacerdotum illudentes eum scribis et senioribus dicebant Alios saluos fecit : seipsum non potest saluum facere . Si rex israhel est : descendat nunc de cruce . et credimus ei . Confidit in deo : liberet eum nunc si vult . Dixit enim : quia dei filius sum . Idipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo : improperebant ei . A sexta autem hora tenebre facte sunt super uniuersam terram : usque ad horam nonam . Et circa horam nonam : clamauit ihesus voce magna dicens Hely . hely . lamazababani . Hoc est Deus meus deus meus : ut quid dereliquisti me . Quidam autem illic stantes et audientes dicebant Helyam vocat iste . Et continuo currus unus ex eis acceptam spongiam impleuit aceto . et imposuit arundini : et dabat ei bibere . Ceteri vero dicebant Sine : videamus an veniat helyas liberans eum . Ihesus autem iterum clamans voce magna : emisit spiritum . Et ecce velum templi fissum est in duas partes : a summo usque deorsum . Et terra mota est et petre fesse sunt . et monumenta aperta sunt : et multa corpora sanctorum qui dormierant . surrexerunt . Et exeuntes

Marginal notes in the right column, including references to John 19:24, 19:25, 19:26, 19:27, 19:28, 19:29, 19:30, 19:31, 19:32, 19:33, 19:34, 19:35, 19:36, 19:37, 19:38, 19:39, 19:40, 19:41, 19:42, 19:43, 19:44, 19:45, 19:46, 19:47, 19:48, 19:49, 19:50, 19:51, 19:52, 19:53, 19:54, 19:55, 19:56, 19:57, 19:58, 19:59, 19:60.

de monumentis post resurrectione eius: venerunt in sanctam civitatem. et apparuerunt multis

Centurio autem et qui cum eo erant custodientes ihm: viso terremotu et hijs que fiebant. timuerunt valde dicentes Vere dei filius erat iste. Erant autem ibi mulieres multe a longe: que secute erant ihm a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria magdalene et maria iacobi et ioseph mater: et mater filiorum zebedei. Cum sero autem factum esset. venit quidam homo dives ab arimathia nomine ioseph: qui et ipse discipulus erat ihesu. Hic accessit ad pylatum: et petiit corpus ihesu. Tunc pylatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph involuit illud in syndone munda: et posuit illud in monumento suo novo quod exaderat in petra. Et aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti: et abiit.

Erant autem ibi maria magdalene. et altera maria sedentes contra sepulchrum. Altera autem die que est post parasceven: conuenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pylatum dicentes Domine recordati sumus quia seductor ille dicit adhuc viues: post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium: ne forte veniant discipuli eius et furentur eum: et dicant plebi. surrexit a mortuis. Et erit nouissimum error pe-

ay' ar xlvj
ay' ar xxv
V' ar xxx

ay' ar xlvij
ay' ar xxvi

ay' ar xlvij
ay' ar xxvii
V' ar xxxi
Jo ar vi

ay' ar xlv
ay' ar xxviii
V' ar xxxii
Jo ar viij

ay' ar l
ay' ar xxix

ay' ar li

ior prore. Aut illis pylatus Habebitis custodiam: ite custodite sicut satis. Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum: signantes lapidem cum custodibus. **xxviii**

Qespere autem sabbati que accessit in prima sabbati: venit maria magdalene et altera maria videre sepulchrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo: et accedens reuoluit lapidem: et sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut fulgur: et vestimenta eius sicut nix. Pre timore autem eius exterriti sunt custodes: et facti sunt velut mortui.

Respondens autem angelus: dixit mulieribus. Nolite timere vos. Scio enim quod ihm qui crucifixus est queritis. Non est hic. Surrexit enim sicut dixit. Venite et videte locum: ubi positus erat dominus. Et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit: et ecce precedet vos in galileam. Ibi eum videbitis: ecce pre dixi vobis.

Et exierunt cito de monumento cum timore et gaudio magno: currentes nunciare discipulis eius. Et ecce ihesus occurrit illis dicens. Auete. Ille autem accessit: et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt eum. Tunc ait illis ihesus. Nolite timere. Ite nunciate fratribus meis ut eant in galileam: ibi me videbunt. Que cum abissent: ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem. et nunciaverunt principibus sacerdotum

ay' ar liij
ay' ar xxxi
V' ar xxxvi
Jo ar ix.
et ar xi

ay' ar liij
ay' ar xxxii
V' ar xxxvii

ay' ar liij
ay' ar xxxiii
V' ar xxxviii

ay' ar lv

omni
grego
to: pe
milit
disa
et fu
citat
presb
ros v
peau
a Et
apud
dici
ab
ub
vi
au
ihus
est m
et in
nes g
nomi
dore
cu
vobis
ad co
Expl
Inap
psu i

omnia que facta fuerant Et congregati cum senioribus consilio accepto: pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes Dicitate quia discipuli eius nocte venerunt: et furati sunt eum nobis dormientibus Et si hoc auditum fuerit a preside: nos suadebimus ei. et securos vos faciemus At illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant edocti Et divulgatum est verbum istud apud iudeos: usque in hodiernum diem Undecim autem discipuli abierunt in galileam: in montem ubi constituerat illis ihesus Et videntes eum adoraverunt: quidam autem dubitaverunt Et accedens ihesus: locutus est eis dicens Data est michi omnis potestas in celo et in terra Cuius ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti: docentes eos servare omnia quecumque mandavi vobis Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus: usque ad consummationem seculi.

*Explicit euangelium secundum matthaeum
Incipit prologus sancti ieronimi presbiteri in euangelium secundum marcum.*

Marcus euangelista dei electus. et petri in baptismo filius. atque in diuino sermone discipulus: sacerdotium in israel agens secundum carnem leuita. conuersus ad fidem christi. euangelium in ytalica scripsit: ostendens in eo quid et generi suo deberet et christo Nam inuicem principum in voce

phetice exclamationis instituens ordinem leuitice electionis ostendit: ut predicans predestinatum iohannem filium zacharie in voce angeli annuntiantis emissum. non solum verbum caro factum sed et corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum. inicio euangelice predicationis ostenderet: ut qui heret legens sciret cui inuicem carnis in domino et ihesu aduentantis habitaculum caro deberet agnoscere. atque in se verbum vocis quod in consonantibus perdidit inueniret Denique et perfecti euangelii opus intrans. et a baptismo domini predicare deum inchoans. non laborauit naturam carnis quam in prioribus viderat dicere: sed totius exprimens expositionem deserti. ieiunium numeri. temptationem dyaboli. congregationem bestiarum. et misterium protulit angelorum: ut instituens nos ad intelligendum. singula in breui compingens. nec auctoritatem facte rei dederet. et proficiendi operis plenitudinem non negaret Denique amputasse sibi post fidem pollicem dicitur: ut sacerdotio reprobis haberetur Sed tantum consensens fidei predestinata potuit electio: ut nec sic in opere verbi perderet. quod prius meruerat in genere Nam alexandrie episcopus fuit: cuius per singula operare. et euangelii in se dicta disponere. et disciplinam in se legis agnoscere. et diuinam in

carne dñi intelligere naturā. que in nos primū oportet requiri: dehinc inquisita volumus agnoscā. habentes mercedem exhortationis: quoniam qui plantat et qui rigat unū sunt: qui autē incrementū prestat deus est.

**Explicit prologus
Incipit euāgelium sēdm̄ marci.**

aj r
aj r m
l xx

Incipit euāgelij ihesu xpi filij dei: sicut scriptum est in ysaiā propheta Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā: qui pparabit viam tuā ante te.

aj r
aj r m
l viij
l viij
l viij
l viij

Vox clamantis in deserto: parate viā dñi: rectis facite semitas eius. Fuit iohānes in deserto baptizans et predicans baptismū penitētie: in remissionem peccatorū. Et egrediebatur ad illū omnis iudee regio. et iherosolimita uniuersi: et baptizabantur ab illo in iordane flumine. confitentes peccata sua. Et erat iohānes vestitus pilis camelis. et zona pellucida circum lumbos eius: et locustas et mel siluestre edebat: et p̄dicebat dicens Venit foras me post me: cuius nō sum dignus paumbens soluere corrigiam calceamentorū eius. Ego baptizavi vos aqua: ille vero baptizabit vos spiritu sancto. Et factū est in diebus illis venit ihesus a nazareth galilee: et baptiza-

aj r m
aj r

aj r
aj r m
l xij
l xv

tus est in iordane a iohanne. Et statim ascendens de aqua: vidit apertos celos. et sp̄m tanq̄ columbā descendente et manentem in ip̄o. Et vox facta est de celis Tu es filius meus dilectus: in te complacui. Et statim spiritus expulit eū in desertū. Et erat in deserto quadraginta diebus: et quadraginta noctibus: et temptabatur a sathana. Erant autē cum bestis: et angeli ministrabant illi. Postquā autē traditus ē iohannes: venit ihesus in galyleam. predicans euāgelium regni dei. et dicens Quoniā impletū est tempus: et appropinquabit regnū dei. Penitētē: et credite euāgelio. Et p̄teriens secus mare galilee: vidit symonē et andream fratrem eius. mittētes retia in mare. Erant enī piscatores. Et dixit eis ihesus Venite post me: et faciam vos fieri piscatores hominū. Et p̄tinē relictis retibus: secuti sunt eū. Et p̄gressus inde pusillū. vidit iacobū zebedei et iohāne fratrē eius. et ip̄os in nauis componentes retia: et statim vocauit illos. Et relicto patre suo zebedeo in nauis cū mercenariis: secuti sunt eum. Et ingrediūt capharnaū: et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. Et stupebant super doctrina eius. Erat enī docens eos quasi potestatem habens: et nō sicut scribe. Et erat in synagoga eorū. homo in spiritu

aj r
aj r m
l xv

aj r viij
aj r m

aj r viij
aj r m
l xvij

aj r x
aj r m

aj r
aj r m
l xxxij

aj r xi
aj r m

aj r xij
aj r m

aj r xij
aj r m
l xij et
l xij

aj r xij
aj r m
l xv

inuid
Quid
rene.
qui si
est ei
et ex
eū sp̄
uocē m
niti su
rerent
nam q
her no
et sp̄
obed
eius
gal
ente
in do
cū iac
bebat
buatur
de illa
apprehe
tūo d
minuta
facto cū
ad cū o
demoni
nis auu
nuam:
veraban
et dno
nō sine
bant et
surgit
deserū
p̄sentis
cū illo
cū: dicit
querunt

imūdo: et exclamauit dicens
 Quid nobis et tibi ihesu naza-
 rene. Venisti perdere nos. Scio
 qui sis sanctus dei. Et cōminat⁹
 est ei ihesus dicens. Obmutescē
 et exi de homine. Et discerpens
 eū spūs imūdos. et exclamās
 vocē magna: exiit ab eo. Et mu-
 rati sunt omēs: ita ut conqui-
 rere inter se dicentes. Quid
 nam est hoc. Que doctrina
 hec noua: quia in potestatē
 et spiritib⁹ imūdis imperat. et
 obediunt ei. Et p̄cessit rumor
 eius statim: in omnē regionē
 galilee. Et protinus egredi-
 entes de synagoga: uenerunt
 in domū symonis et andree.
 cū iacobo et iohanne. Decum-
 bebat autē socrus symonis fe-
 bricitans: et statim dicunt ei
 de illa. Et accedens eleuauit eā:
 apprehensa manu eius. Et con-
 tinuo dimisit eam febris: et
 ministrabat eis. Despere autē
 facto cū occidisset sol: afferebāt
 ad eū omēs male habentes et
 demonia habentes. Et erant o-
 nis ciuitas congregata ad ia-
 nuam: et curauit multos qui
 uerabantur varijs languorib⁹:
 et demonia multa eiciebat. Et
 nō sinebat loqui ea: quia scie-
 bant eum. Et diluculo valde
 surgens. egressus abiit inde in
 desertū locum: ibiq⁹ orabat. Et
 p̄secutus est eū symon: et qui
 cū illo erant. Et cū iuenissent
 eū: dixerunt ei. quia omnes
 querunt te. Et ait illis. Eamus

in proximos uicos et ciuitates:
 ut et ibi p̄dicem. Ad hoc enim
 ueni. Et erat p̄dicans in syna-
 gogis eorū et omni galilea: et
 demonia eiciens. Et uenit ad
 eū leprosus deprecans eū: et
 genu flexo dixit. Si uis potes
 me mūdare. Ihesus autē miser-
 tus eius. extendit manū suā:
 et tangens eū ait illi. Dolo mū-
 dare. Et cū dixisset: statim dis-
 cessit ab eo lepra. et mūdatus
 est. Et cōminatus est ei. Statimq⁹
 eiecit illū: et dicit ei. Vide ne
 muni dixeris: sed uade ostende
 te principi sacerdotū: et offer p̄
 emūdacone tua que precepit
 moyses in testimoniū ill⁹. At
 ille egressus cepit p̄dicare et
 diffamare sermonē: ita ut iā
 nō posset manifeste in ciuitate
 intrare. sed foris in desertis loas
 esse. Et cōueniebāt ad eū undiq⁹

Et iterū intrauit
 cappharnaū post dies
 Et auditū est quod i
 domo esset: et cōuenerunt mul-
 ti. ita ut nō aperet neq⁹ ad ia-
 nuam. Et loquebatur eis uer-
 bū. Et uenerunt ferentes ad eū
 paraliticū: qui a quatuor por-
 tabatur. Et cū nō possent offer-
 re eū illi p̄ turbā: nudauerūt
 tectū ubi erat: et patefacientes
 sūmiserunt grabatū in quo pa-
 ralticus iacebat. Cū uidisset autē
 ihesus fidem illorū: ait paralitico
 fili dimittitur tibi peccata. Erāt
 autē illic quidam de scribis sede-
 tes: et cogitantes i cordib⁹ suis

aj xviii
 aj lxxii
 l xxxiii

aj xix

aj xx
 aj lxx
 l xxxviii

aj xv
 aj lxxvii
 l xxxvi

aj xvi
 l xxxvii

aj xvii
 l xxxviii

aj vi
 aj xv
 l xxx

aj viii
 aj lxxv

aj ix
 aj lxxvi
 l xxxi

aj x
 aj lxxvii
 l xxxii

aj xi
 aj lxxviii
 l xxxiii

aj xii
 aj lxxviiii
 l xxxiiii

aj xiii
 aj lxxviiii
 l xxxv

aj xiiii
 aj lxxviiii
 l xxxvi

aj xv
 aj lxxviiii
 l xxxvii

Quid hic sic loquitur. Blasphemat Quis potest dimittere peccata nisi solus deus. Quo statim cognito ihesus spiritu suo. quia sic cogitauerunt intra se. dicit illis Quid ista cogitatis in cordibus vestris. Quid est facile dicere palitico. dimittatur tibi peccatum. an dicere surge tolle grabatum tuum et ambula. Ut autem sciat quia potestatem habet filius hominis in terra dimittendi peccata. ait palitico Tibi dico. surge tolle grabatum tuum. et vade in domum tuam Et statim ille surrexit Et sublato grabato abiit coram omnibus. ita ut ammirarentur omnes. et honorificarent deum dicentes. quia nunquam sic vidimus. Et egressus est rursus ad mare. et omnis quae turba veniebat ad eum. et docebat eos Et cum praeteriret. vidit leui alphaei sedentem ad theloneum. et ait illi Sequere me Et surgens secutus est eum Et factum est cum accuberet in domo illius. multi publicani et pharisei simul discubebant cum ihesu. et discipulis eius Erant enim multi. qui et sequebantur eum Et scribae et pharisei videntes quia manducaret cum publicanis et peccatoribus. dicebant discipulis eius Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester. Hoc audito ihesus. ait illis Non necesse habent sanum medico. sed qui male habet

ay xxii
ay lxxii
v xxxviii

ay xxiii
ay lxxiii
v xxxix
et c lxxxviii

ay xxiiii
ay lxxiiii
v xl

Non enim veni vocare iustos. sed peccatores Et erant discipuli iohannis et pharisei ieiunantes. et veniunt et dicunt illi Cur discipuli iohannis et phariseorum ieiunant. tui autem discipuli non ieiunant. Et ait illis ihesus Nunquid possunt filii nuptiarum quidem sponsus cum illo est ieiunare. Quanto tempore habent secum sponsum. non possunt ieiunare Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus. et tunc ieiunabunt in illis diebus Nemo assumetum panni rudis. assuit vestimento veteri Alioquin aufert supplementum novum a veteri. et maior scissura fit Et nemo mittit vinum novum in utres veteres Alioquin disrupet vinum utres. et vinum effundetur. et utres peribunt Sed vinum novum in utres novos mitti debet. Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per samariam. et discipuli eius ceperunt ingredi et vellere spicas Pharisei autem dicebant ei Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet Et ait illis Nunquam legistis quid fecerit dauid quando necessitatem habuit et esurit ipse et qui cum eo erant. quomodo introiit in domum dei sub abyathar principe sacerdotum. et panes propositionis manducavit. quos non licebat manducare nisi sacerdotibus. et dedit eis qui cum eo erant. Et dicebat eis Sabbatum propter hominem factum est. et non homo propter sabbatum

ay xxv
ay cxxii
v xli

ay xxvi
ay cxxiii
v xlii

Mag
E
bon
bant
nati
habe
in m
bato
ma sa
illi m
eos c
m
Et
dit
her
adu
Et ih
sit ad
a gili
et ab i
mea. c
m tyru
magna
venere
lis sub
uixt p
cum ad
ut irru
gerent
plagns.
videbant
mabant
dei Et ve
eis. ne m
ascendens
ad se quon
runt ad ei

Itaq; dñs est filius hoīs eadē sab
Entroivit in **l**iban
 uer in synagogam
 Et erat ibi homo ha
 bens manū aridam Et obserua
 bant eū si sabbatis curaret: ut
 accusarent eū Et ait homini
 habenti manū aridam Surge
 in mediū Et diat eis Licet sab
 batis benefacere an male? ani
 mā saluā facere an p̄dere? At
 illi tacebant Et circumspiciens
 eos cū ira. contristatus sup̄ cea
 ritatem cordis eorū. diat homini
 Extende manū tuam Et exten
 dit: et restituta est manus illi
 Exeuntes autē pharisei cū
 herodianis: consiliū faciebant
 aduersus eū. quomō eū p̄derēt
 Et ih̄sus cū discipulis suis. seces
 sit ad mare. Et multa turba
 a galilea et iudea secuta ē eū:
 et ab iherosolimis et ab ydu
 mea. et t̄siordanen. et qui ar
 ca tyru et sydonem. multitudo
 magna audientes que faciebat.
 venerūt ad eū Et dixit discipu
 lis suis: ut nauicula sibi deser
 uiret p̄pter turbam. ne cōp̄merēt
 eum Multos enī sanabat: ita
 ut irruerent in eū ut illū tan
 gerent Quotquot habebant
 plagas. et spūs imūdi cū illum
 videbant. p̄adebant ei. et cla
 mabant dicentes. Tu es filius
 dei Et vehementer cōminabat
 eis: ne manifestaret illum Et
 ascendens in montem. uocauit
 ad se quos uoluit ip̄e Et uene
 runt ad eū Et fecit ut essent du

odeam cū illo: et ut mitteret eos
 predicare Et dedit illis potestātē
 curandi infirmitates: et eiacen
 di demonia. Et imposuit sy
 moni nomen petrus: et iacobū
 zebedei et iohannē frat̄re iacobi:
 et imposuit eis nomina boaner
 ges quod est filij tonitru: et an
 dream et philippū. et bartholo
 meū. et mattheum et thomam.
 et iacobū alphaei et thadeū. et sy
 monē chananēū. et iudam scari
 oth qui tradidit illum. Et ueni
 unt ad domū: et cōuenit iterū
 turba. ita ut nō possent neq; pa
 nem manducare Et cū audisset
 sui: exierunt tenere eū Dicebat
 enī: qm̄ in furorem uersus est
 Et scribe qui ab iherosolimis
 descenderant dicebant. qm̄ beelze
 bub habet. et quia in principe de
 moniorū erat demonia. Et cō
 uocatis eis: in parabolis dicebat
 illis Quomō potest sathanas
 sathanam eicere. Et si regnū ī
 se diuidatur: nō potest stare reg
 nū illud Et si domus sup̄ semet
 ip̄am dispaatur: nō poterit do
 mus illa stare Et si sathanas
 consurrexerit in semetip̄m. disp̄
 titus est: et nō poterit stare. s̄
 finē habet Nemo potest uasa
 fortis ingressus in domū diripe:
 nisi prius fortē alliget: et tunc
 domū eius diripiet. Amen di
 co uobis: qm̄ om̄ia dimittentur
 filijs hominū p̄m̄. et blasphemi
 e quib; blasphemauerūt Qui
 autē blasphemauerit in spiritū
 sanctū. non habet remissionem

ay xxx
 ay lxxx
 y xliii

ay xxxi

ay xxxii
 ay c xxi
 y c xxxiii

ay xxxiii
 ay c xxii
 y c xxxiv

ay xxxiiii
 ay c xxiii
 y c xxxv

ay xxvi
 ay c xvii
 y. xxv
 et xxiii

ay xxvii
 ay c xviii
 y. xli
 y xliii

ay xxviii
 ay c xix
 y xli

ay xxviiii
 y xxviii

ay xxx
 ay lxxxv
 y lxxxvi

ay xxxi
 ay c xx
 y xli

ay xxxv
ay c xxx
l xxxij

in eternū: sed reus erit eterni delicti: qm̄ dicebant spiritū imū dū habet. Et veniūt mater eius et fratres: et foris stantes miserūt ad eū. vocantes eū. Et sedebat circa eū turba: et dicit ei Ecce mater tua et fratres tui. foris querunt te. Et respondens eis ait. Que est mater mea et fratres mei. Et circūspiciens eos qui in circuitu eius sedebāt: ait. Ecce mater mea et fr̄s mei. Qui enī fecerit volūtātē dei: hic frater meus et soror mea et mater est. **iii.**

ay xxxvi
ay c xxxi
l xxxvi

Et iterū cepit docere ad mare. Et congregata est ad eum turba multa: ita ut in nauem ascendens sederet in mari. Et omnis turba circa mare sup̄ terrā erat: et docebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans ad seminandū. Et dū seminat. aliud cecidit circa viam: et venerunt volucres et comederunt illud. Aliud vero cecidit super petrosa: ubi nō habuit terram multā. Et statim exortū est: qm̄ nō habebat altitudinē terre. Et quando exortus est sol. exstuuauit: et eo quod nō haberet radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas: et ascenderūt spine et suffocauerūt illud: et fructū nō dedit. Et aliud cecidit in terrā bonā: et dabat fructū ascendentem et crescentem: et afferebat unū triginta. et unū

sexaginta. et unū centū. Et dicebat. Qui habet aures audiēdi audiat. Et cū esset singularis: interrogauerūt eū hī qui cū eo erant duodecim. parabolās. Et dicebat eis. Vobis datū est scire mysteriū regni dei. Illis autē qui foris sunt in pabolis omnia fiunt: ut videntes videant et nō videant. et audiētes audiant et nō intelligunt: ne qñdo conituntur et dimittunt eis peccata. Et ait illis. Resatis parabolā hanc. Et quomō omēs pabolās cognoscetis. Qui seminat: verbū seminat. Hī autē sunt qui circa viam: ubi seminatur verbū. Et cū audierint: confestim venit sathanas. et aufert verbū quod seminatū est in cordibus eorū. Et hī sunt similiter qui super petrosa seminant: qui cū audierint verbū statim cū gaudio accipiūt illud: et non habent radicē in se. sed tēporales sunt. Deinde orta tribulatione et p̄secutione p̄pter verbū: confestim scandalizantur. Et alij sunt. qui in spinis seminātur. Hī sunt qui verbū audiunt: et erumpunt seculi et deceptio diuiciar. et circa reliqua concupiscencię introeuntes suffocant verbū: et sine fructu efficiatur. Et hī sunt qui sup̄ terrā bonā seminati sunt: qui audiunt verbū et suscipiūt et fructificānt. unū triginta et unū sexaginta. et unū centū. Et di-

ay xxxvii
ay c xxxii
l xxxvii
jo c ix

ay xxxviii
ay c xxxiii
l xxxviii

ay xxxix
ay c xxxiiii
l xxxix

ay xl
ay c xxxiiii
l xxxix

ay xli
ay c xxxv
l xl

ay xlii
ay c xxxvi
l xli

ay xliii
ay c xxxvii
l xlii

ay xliiii
ay c xxxviii
l xliiii

ay xliiiii
ay c xxxix
l xliiiii

ay xlv
ay c xxxx
l xlv

cebat illis **N**ūquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto. **N**onne ut super candelabrum ponatur. **N**on est enim aliquid absconditum quod non manifestetur: nec factum est occultum. sed ut in palam veniat. **S**i quis habet aures audiendi audiat. **E**t dicebat illis **V**idete quid audiatis. **I**n qua mensura mensi fueritis. remeietur vobis: et adicietur vobis. **Q**ui enim habet. dabitur illi: et qui non habet. etiam quod habet auferetur ab illo. **E**t dicebat **S**ic est regnum dei. quomodo si homo iaciat semetipsum in terram et dormiat. et exurgat nocte ac die: et semen germinet. et increpescat dum nesciat ille. **O**ltro enim terra fructificat. primum herbam: deinde spicam: deinde plenum frumentum in spica. **E**t cum se produxerit fructus: statim mittit falcem quoniam adest messis. **E**t dicebat **C**ui assimilabimur regnum dei: aut cui parabole comparabimur illud. **S**icut granum sinapis: quod cum seminatum fuerit in terra minus est omnibus seminibus que sunt in terra. **E**t cum seminatum fuerit ascendit. et fit maior omnibus oleribus. et facit ramos magnos: ita ut possent sub umbra illius aves celi habitare. **E**t talibus multis parabolis loquebatur eis verbum: pro ut poterant audire. **S**ine parabola autem non loquebatur eis. **S**ecorsum autem discipulis suis differebat omnia. **E**t ait

illis in illa die: cum sero factum esset **T**ranseamus contra. **E**t dimittentes turbam: assumerunt eum ita ut erat in nauis. **E**t alie naues erant cum illo. **E**t facta est procella magna venti: ut fluctus mittebat in nauem: ita ut impleretur nauis. **E**t erat ipse in puppi. supra cervical dormiens. **E**t excitant eum: et dicunt ei **M**agister: non ad te pertinet quia perimus. **E**t exurgens comminatus est vento: et dixit mari **T**ace. obmutescet. **E**t cessauit ventus: et facta est tranquillitas magna. **E**t ait illis **Q**uid timidi estis. **N**ecdum habetis fidem. **E**t timuerunt timore magno: et dicebant ad alterutrum **Q**uisputas est iste. **Q**uia ventus et mare obediunt ei.

Et venerunt trans fretum maris: in regionem gentium. **E**t exiit ei de nauis. statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo: qui domicalium habebat in monumentis. **E**t neque cathenis iam quisquam eum poterat ligare: quoniam sepe compedibus et cathenis victus. dirupisset cathenas et compedes comminasset. **E**t nemo poterat eum domare. **E**t semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat: clamans et concidens se lapidibus. **V**idens autem ihesum a longe. cucurrit et adorauit eum: et clamans voce magna dixit **Q**uid michi et tibi ihesu fili dei summi. **A**diuro te

97 xl
97 xli
97 xlii

97 xlii
97 xliii

97 xliii
97 xliiiii

97 xliiiii
97 xlv

97 xlv
97 xlvi

97 xlvi
97 xlvii
97 xlviii

ice
di
est
lis
de
es
ut
no
mi
u
ve
bu
ous
qui
ai
on
ora
laa
bu
Et
ina
udi
de
liqua
suf
i effi
ra
audi
ructi
i sex
Et di

per deū: ne me torqueas Dicitur
 eū illi Exi spūs imūde ab homi
 ne Et interrogabat eū Quid tibi
 nomē est. Et dicit ei Regio michi
 i nomen est: quia multi sumus
 Et deprecabatur eū multū: ne
 se expelleret extra regionē Erat
 autem ibi circa mōtem grex mag
 nus porcorū pascens: et depre
 cabantur eū spiritus dicentes
 Mite nos in porcos: ut in eos
 introeamus Et concessit eis sta
 tim ih̄s Et exeuntes spūs in
 mūdi: introierunt in porcos
 Et magno impetu grex precipi
 tatus est in mare ad duo mili
 a: et suffocati sunt in mari
 Qui autē pascebant eos fuge
 runt: et nunciauerūt in ciuita
 tem et in agros Et egressi sunt
 videre quid esset factū Et veniūt
 ad ih̄m. et vident illū qui a de
 monio verabatur. sedentem ves
 titū et sane mentis: et timuerūt
 Et narrauerūt illis qui vide
 rant qualiter factū esset ei qui
 demoniū habuerat: et de porcis
 Et rogare eū ceperūt: ut disce
 deret de finibz eorū. Cūqz ascē
 deret nauem: cepit illū deprecari.
 qui a demonio veratus fuerat
 ut esset cū illo Et nō admisit
 eū: sed ait illi Vade in domū
 tuam ad tuos: et annūcia illis
 quanta tibi dñs fecerit. et mi
 serus sit tui Et abiit et cepit p̄
 dicare in decapoli. quanta sibi
 fecisset ih̄s: et omēs mirabā
 tur. Et cū transcendisset ihe
 sus in naui rursus trans fretū:

127. elom
 l. lxxv. ii

127. elu
 127. lxxvii
 l. lxxv

cōuenit turba multa ad illū.
 et erat circa mare Et venit qui
 dam de archisynagogis nomi
 ne iayrus: et videns eū proci
 dit ad pedes eius: et deprecaba
 tur eū multū dicens Quoniā
 filia mea in extremis est: veni
 impone manū sup eam. ut sal
 ua sit et uiuat Et abiit cū illo
 Et sequebatur eū turba multa:
 et cōprimebant illū Et mulier
 que erat in p̄fluuio sanguinis
 annis duodecim. et fuerat mul
 ta p̄essa a cōpluribz medicis:
 et erogauerat omīa sua. nec
 quicquā p̄fecerat: sed magis
 deterius habebat Cū audisset
 de ih̄s: venit in turba retro.
 et tetigit vestimentū eius Di
 cebat eū Quia si vel vestimē
 tū eius tetigero: salua ero Et
 confestim siccatas est fons san
 guinis eius: et sensit corpore
 quod sanata esset a plaga Et
 statim ih̄s cognoscens in se
 metip̄o virtutem que exierat
 de eo: conuersus ad turbam cie
 bat Quis tetigit vestimenta
 mea. Et dicebant ei discipu
 li sui Vides turbā comprimē
 tem te. et dicit quis me tetigit.
 Et artūspiciebat videre eā. que
 hoc fecerat Mulier autē timens
 et tremens sciens quod factū
 esset in se: venit et prostrat ante
 eū. et dicit ei omnem veritatē
 Ille autē dicit ei filia fides tua
 te saluā fecit Vade in pace: et
 esto sana a plaga tua Adhuc
 eo loquente: veniūt ad archi

127. elu
 l. lxxv
 10. lxx

sequ
 E
 res:
 aus
 na
 dam
 que p
 Rom
 ne: f
 uide e

synagogū dicentes. quia filia
tua mortua est. Quid ultra ver-
as magistrū. Ihesus autē verbo
quod dicebatur audito: ait archi-
synagogo. Noli timere: tantūmo-
do crede. Et nō admisit quēquā
sequi se: nisi petrū et iacobū et
iohannē fratrē iacobi. Et veni-
unt in domū archisynagogi: et
vident tumultū et flentes et e-
iulantes multū. Et ingressus
ait eis. Quid turbamini et plo-
ratis. Puella nō est mortua:
sed dormit. Et iridebant eū. Ip-
se vero eiectis omībz assumit
patrē et matrē puelle. et qui se-
cū erant: et ingrediūtur ubi e-
rat puella iacens. Et tenēs ma-
nū puelle: ait illi. Thabita tu-
mi: quod est interpretatū. puel-
la tibi dico surge. Et confestim
surrexit puella: et ambulabat.
Erat autē annorū duodecim.
Et obstupuerunt stupore maxi-
mo. Et precepit illis vehementer:
ut nemo id sciret. Et dixit dari
illi manducare. Et egressus
inde abiit in patriam suā: et
sequebantur illū discipuli sui.

99^l
97^{xl}
98^{xx}
99^{lx}

Et facta sabbato: **vi.**
cepit in synagoga do-
cere. Et multi audien-
tes: ammirabantur in doctrina
eius dicentes. Unde hinc hec o-
nia. Et que est sapientia que
data est illi: et virtutes tales
que per manus eius efficiūt.
Nonne iste est faber. filius ma-
rie: frater iacobi et ioseph et
iude et symonis. Nonne et

sorores eius hic nobiscū sunt.
Et scandalizabant in illo. Et
dicebat eis ihesus. Quia non est
ppheta sine honore: nisi in pa-
tria sua. et in cognatione sua
et in domo sua. Et nō poterat
ibi virtutē ullam facere: nisi pau-
cos infirmos impositis manibz
curavit. Et mirabatur ppter in-
credulitatem eorum. Et circui-
bat castella in circuitu docens.
Et conuocauit duodecim et
cepit eos mittere binos: et dabat
illis potestātē spiritūū imūdorū.
Et precepit eis ne quid tollerēt
in via nisi virgam tantū: non
peram nō panē. neqz in zona-
es. sed calceatos sandalijs: et
nō induerentur duabz tunicis.
Et dicebat eis. Quocūqz itro-
ieritis in domū: illic manete do-
nec creatis inde. Et quicūqz
nō receperint vos. nec audierint
vos: exeuntes inde excutite pul-
uerem de pedibz vris in testimo-
niū illis. Et exeuntes: predi-
cabant ut penitentiā agerent.
Et demonia multa eiciebant:
et ungebant oleo egros multos:
et sanabant. Et audiuit he-
rodes rex. manifestū enī factū ē
nomen eius: et dicebant. quia
iohānes baptista resurrexit a
mortuis: et ppterea operantur
virtutes in illo. Alij autem dice-
bant: quia helyas est. Alij vero
dicebant quia ppheta est: qua-
si vnus ex pphetis. Quo au-
dito. herodes ait. Quē ego decol-
laui iohannē: hic a mortuis

97^{lx}
97^{cxli}
98^{xxv}
99^{xxv}

97^{lx}
97^{lxxvi}
98^{lxv}
97^{lxxvii}
98^{cx}

97^{lxxvii}
97^{lxxxviii}
98^{lxxxviii}
98^{lxxxviii}
98^{lxxxviii}
98^{lxxxviii}

97^{lxxvii}
98^{lxxxviii}

97^{lxxvii}
97^{lxxxviii}
98^{lxxxviii}

97^{lxxvii}

ay^r lx
ay^r c xliij
v^r xij

ay^r lv
ay^r c lxx

resurrexit. Ipse enim herodes nu-
sit ac tenuit iohannē: et vine-
it eū in carcerem ppter herodia-
dem uxorem philippi fr̄is sui:
quia duxerat eam. Dicebat
enī iohannes herodi. Nō licet
tibi habere uxorem fratris tui.
Herodias autē insidiabatur
illi: et volebat occidere eū. nec
poterat. Herodes enī metuebat
iohannē: sciens eū virū iustum
et sanctū: et custodiebat eū. Et
audito eo multa faciebat: et li-
benter eū audiebat. Et cū dies
oportunus accidisset: herodes
natalis sui cenam fecit prina-
cipibz et tribunis et primis gali-
lee. Cūqz introisset filia ipsius
herodiadis et saltasset et placu-
isset herodi simulqz reābentibz:
rex ait puella. Perte a me qd vis:
et dabo tibi. Et iuravit illi. qui-
a quicqd petieris dabo tibi: licet
dimidiū regni mei. Que cū cris-
set: dixit matri sue. Quid pe-
tam. Et illa dixit. Caput iohā-
nis baptiste. Cūqz introisset
statim cū festinatione ad regē:
petiuit dicens. Volo: ut p̄tin-
des michi in disco caput iohā-
nis baptiste. Et contristatus ē
rex. Pter iusurandū et ppter
simul reābentes noluit eam
contristare: sed misso spiculato-
re p̄cepit afferi caput eius in
disco. Et decollauit eū in carce-
re: et attulit caput eius ī disco.
et dedit illud puella: et puella
dedit matri sue. Quo audito.
discipuli eius venerūt et tulerunt

corpus eius: et posuerūt
illud in monumento. Et cō-
uenientes apostoli ad ihesū:
renūciauerunt illi omnia que
egerant et docuerant. Et ait
illis. Venite seorsū in desertū
loā: et requiesate pusillum.
Erant enī qui veniebant et re-
dibant multi: et nec mandu-
candi spaciū habebant. Et
ascendentes in nauem: abierūt
in desertū loā seorsum. Et vide-
runt eos abeuntes. et cognoue-
runt multi: et pedestres de om-
nibz ciuitatibz concurrerūt il-
luc: et p̄uenerunt eos. Et exiēs
vidit ihesus turbā multam: et
misertus est sup eos: quia erāt
sicut oues nō habentes pastore.
Et cepit docere illos multa.
Et cū iam hora multa fieret:
acceserunt discipuli eius dicen-
tes. Desertus est locus hic: et iā
hora p̄terijt. Dimitte illos: ut
euntes in proximas villas et
vicos emant sibi cibos quos mā-
ducent. Et respondens ait illis.
Date illis vos manducare. Et
dixerunt ei. Euntes emamus
denarijs ducentis panes: et da-
bim⁹ eis manducare. Et dicit
eis. Quot panes habetis. Re-
et videte. Et cū cognouissent. di-
cunt. Quinqz: et duos pisces.
Et precepit illis: ut accumbere
facerent omēs scdm contuberni-
a sup viride fenū. Et discubue-
runt in partes: per centenos et
per quinquagenos. Et acceptis
quinqz panibz et duobz piscibz.

ay^r lxi
v^r xxi

ay^r lxxij

ay^r lxxij
ay^r lxxvij

ay^r lxxij
ay^r c xliij
v^r xij
30. xlv

intu
git
is u
p
mi
Et
mer
plen
qui
viro
pula
p̄ced
fau
lum
ut
ess
et
eos
erant
Et au
venit
mare
Ar ill
tem
tas
Oni
turb
est ai
te. ego
ascend
cessau
gis un
intelle
cor ille
freniss
geniza
Cūqz
continu
aurent
illam:

intuens in celū bñdixit et fre-
 git panes: et dedit discipulis su-
 is ut ponerent ante eos Et duos
 pisces diuisit om̄ibz Et mandu-
 cauerūt om̄es: et saturati sunt
 Et sustulerūt reliquias frag-
 mentorū duodecim cōphinos
 plenos: et de pisabus Erant at
 qui manducauerūt: quūq; milia
 viroꝝ Et statim coegit disa-
 pulos suos ascendere nauē. ut
 p̄cederent eū trans fretū ad beth-
 saidam: dū ipse dimitteret popu-
 lum Et cum dimisisset eos: ab-
 iit in montē orare Et cū sero
 esset: erat nauis in medio mari.
 et ipse solus in terra Et videns
 eos laborantes in remigando:
 erat enī ventus contrarius eis
 Et circa quartā vigiliam noctis
 venit ad eos ambulans super
 mare: et volebat p̄terire eos
 At illi ut viderunt eū ambulā-
 tem supra mare: putauerūt fun-
 tasma esse. et exclamauerunt
 Om̄es enī eū viderunt: et con-
 turbati sunt Et statim locutus
 est cū eis: et dixit illis Confidi-
 te. ego sum: nolite timere Et
 ascendit ad illos in nauem: et
 cessauit ventus Et plus ma-
 gis intra se stupebant Non enī
 intellexerant de panibz: erat eī
 cor illorū obsecratū Et cū trans-
 fretassent: p̄uenerūt in terram
 genezareth. et applicauerunt
 Cūq; egressi essent de naui:
 continuo cognouerūt eū Et p̄-
 currentes vniūsam regionem
 illam: ceperūt in grabatis eos

qui se male habebant arāfer-
 re. ubi audiebant eū esse Et
 quocūq; introibat in viros vel
 in villas. aut ciuitates. in plate-
 is ponebant infirmos: et depre-
 cabantur eū ut vel fimbriam ves-
 timenti eius tangerent Et quot
 quot tangebant eū: salui fiebāt

Et conueniunt **vii.**
 ad eū pharisei: et qui-
 dam de scribis venien-
 tes ab iherosolymis Et cū vidis-
 sent quosdam ex discipulis eius
 cōmunibus manibz id est nō lo-
 tis manducare panes: vitupe-
 rauerūt Pharisei enī et om̄es
 iudei nisi crebro lauent manus
 nō manducant. tenentes tradi-
 tiones seniorū: et a foro nisi bap-
 tizentur nō comedunt Et alia
 multa sunt que tradita sūt illis
 seruare: baptismata caliciū et
 viceorū. et eramentorū et lecto-
 rū Et interrogabant eū pharisei
 et scribe Quare discipuli tui nō
 ambulant iuxta traditionem
 seniorū: sed cōmunibz manibz
 manducant panem At ille
 respondens dixit eis Bene p̄phe-
 tauit ysaias de vobis ypocritis:
 sicut scriptū est Populus hic
 labijs me honorat: cor autē eo-
 rū longe est a me Inuanū au-
 tē me colunt: docentes doctri-
 nas et precepta hominū Reli-
 quentes enī mandatū dei: te-
 netis traditiones hominum
 Baptismata viceorū et caliciū:
 et alia similia hys facitis ml-
 ta Et dicebat illis Bene irritū

ay^o lev
ay^o c^o xlviii

ay^o lev
ay^o c^o xlv
ay^o c^o l
yo li

ay^o lev
ay^o c^o li

ay^o lev
ay^o c^o liii
y^o xxxvi

ay^o lxx

ay^o lxxi
ay^o c^o liii

rūt
cō
fū:
que
aut
tū
um
et re
adu
Et
rūt
vide
due
om
t il
xics
et
erāt
stori
veret
pccn
et iā
ut
s et
os mā
t illis
re Et
nis
et da
diat
re
nt. di
isces
ibere
berni
bue
os et
epris
isabz.

factis p̄ceptū dei: ut traditio
 nē vram seruetis **M**oyses enī dixit
 Honorā p̄m̄ tuū et matrē
 tuam Et qui maledixerit patri
 aut matri: morte moriat̄ Vos
 autē dicitis Si dixerit homo pa
 tri aut matri corban. quod est
 donū. quodāq; ex me tibi p̄deit.
 et vltimā nō dimittitis eū quāq;
 facere p̄m̄ suo aut matri resandē
 res verbū dei. per traditiōnē ves
 tram quā tradidistis: et simili
 a huiusmodi multa factū Et
 aduocans iterū turbā: dicebat
 illis Audite me om̄es: et intel
 ligite Nichil est extra hominē
 introiens in eū quod possit eū
 conquinare: sed que de homi
 ne procedūt. illa sunt que cō
 muniunt hominē Si quis ha
 bet aures audiendi audiat
 Et cū introisset in domū a
 turba: interrogabant eū disci
 puli eius pabolam Et ait illi
 Sic et vos imprudentes estis?
 Non intelligitis quia omne ex
 trinsecus introiens in hominē.
 nō potest eū cōmunicare: quā
 nō introit in cor eius. sed in
 ventrē et in secretū erit pur
 gans om̄es escas. Dicebat
 autē: quoniā que de homine
 exeunt. illa cōmuniunt homi
 nem Abintus enī de corde homi
 nū cogitationes male p̄cedūt:
 adulteria. fornicationes homi
 cidia. furta. auaricie. nequicie.
 dolus impudicia. oculi ma
 lus. blasphemia. supbia stulti
 cia Omnia hec mala abintus

ay^o lxxij
 ay^o lxxij

procedunt: et cōmuniunt homi
 nē Et inde surgens: abiit ī fines
 tyri et sydonis Et ingressus do
 mū neminē voluit scire: et nō
 potuit latere **M**ulier enī statū
 ut audiuit de eo cuius filia ha
 bebat spiritū imūdu: intrauit
 et proadit ad pedes eius Erat
 autē mulier gentilis: scyrophe
 nissa genere Et rogabat eū:
 ut demoniū eiceret de filia eius
 Qui dixit illi Sine prius satu
 rari filios Non est enī bonū
 sumere panē filiorū: et mittere
 canib; At illa respondit: et di
 cit ei Utiq; dñe Nam et canelli
 sub mensa comedūt de miis
 pueror; Et ait illi **M**ater hunc
 sermonē vade: erit demoniū
 de filia tua Et cū abisset domū
 suā: iuenit puellam iacentē
 supra lectū. et demoniū exisse
 Et iterū exiens de finib; tyri
 venit per sydonem ad mare ga
 lilee: inter medios fines decapo
 leos Et adducunt ei surdū et
 mutū: et deprecabantur eū ut
 imponat illi manū Et appre
 hendens eū de turba seorsum:
 misit digitos suos in auriculas
 eius Et expuens tetigit linguā
 eius Et suspiciens in celū inge
 muit: et ait illi Effeta: quod
 est adaperire Et statim aperte
 sunt aures eius: et solutū est
 vinculū lingue eius: et loqueba
 tur recte Et p̄cepit illis: ne cui
 dicerent **Q**uanto autē eis p̄
 apiebat. tantomagis plus p̄di
 cabant: et eo amplius amira

ay^o lxxij
 ay^o lxxij

ay^o lxxij

ay^o lxxv
 P

bantu
 nia fe
 re et m
 mand
 apulis
 turbā
 sustine
 mand
 ieiuno
 ent u
 delon
 runt
 tos p
 panū
 rognū
 betis.
 Et pre
 sup ter
 panes:
 dabat
 nerent
 Et hab
 Et ipso
 ni Et n
 rati sun
 supauer
 rem spor
 mandua
 milia: et
 ascenden
 suis: ven
 Et ex
 runt con
 tes ab ill
 tantes eū
 eū aut
 querit sig

13° lxxvii
13° c lx

bantur dicentes. Bene omnia feat: et surdos feat audire et mutos loqui. **viii.**

In illis diebus iterum cum turba multa esset cum ihesu. nec haberent quod manducarent: conuocatis discipulis ait illis Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustentant me: nec habent quod manducant. Et si dimisero eos ieiunos in domum suam: deficient in via. Quidam enim ex eis de longe uenerunt. Et responderunt ei discipuli sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. Qui dixerunt. Septem. Et precepit turbe discumbere super terram. Et accipiens septem panes: gratias agens fregit. et dabat discipulis suis ut apponerent. Et apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos paucos. Et ipse benedixit: et iussit apponi. Et manducauerunt: et saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de fragmentis: septem sportas. Erant autem qui manducauerunt quasi quatuor milia: et dimisit eos. Et statim ascendens nauem cum discipulis suis: uenit in partes dalmanuam. Et exierunt pharisei et ceperunt conquirere eum: querentes ab illo signum de celo. temptantes eum. Et ingemiscens spiritu ait. Quid generatio ista querit signum. Amen dico

vobis: si dabitur generationi ista signum. Et dimittens eos: ascendens iterum nauem. abiit trans fretum. Et oblitus sunt sumere panes: et nisi unum panem non habebant secum in nauem. Et precipiebat eis dicens. Videte et caute a fermento phariseorum: et fermento herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes: quia panes non habemus. Quo cognito ihesus: ait illis. Quid cogitatis quia panes non habetis. Non dum cognoscatis nec intelligitis. Adhuc cecum habetis cor uerum. Oculos habentes non uidetis. et aures habentes non auditis: nec recordamini quando quinque panes fregi in quinque milia. et quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis. Dicunt ei. Duodecim. Quando et septem panes in quatuor milia: quot sportas fragmentorum tulistis. Et dicit ei. Septem. Et dicebat eis. Quomodo non dum intelligitis. Et ueniunt bethsaida. et adducunt ei cecum: et rogabant eum ut illum tangeret. Et apprehensa manu cecum: eduxit eum extra vicum. Et expuens in oculos eius. impositis manibus suis: interrogauit eum si aliquid uideret. Et aspiciens ait. Video homines uelut arbores ambulantes. Deinde iterum imposuit manus super oculos eius: et cepit uidere. Et restitutus est: ita ut uideret dare omnia. Et misit illum in domum suam dicens

13° lxxix
13° c lxxij
13° c lxxij

13° lxxx
13° lxxv

13° lxxxii

13° lxxviii
13° c lxxi
13° c lxxij
et lxxij

13° lxxviii
13° c lxxij

Vade in domū tuam Et si in
 vicū introieris: nemini dixeris
 Et egressus est ih̄sus et disci-
 puli eius in castella cesaree phi-
 lippī. et in via interrogabat dis-
 cipulos suos dicens eis Quē
 me dicunt esse homines. Et
 responderūt illi dicentes Johā-
 nem baptistā: alij helyam:
 alij vero quasi unū de prophetis
 Tunc dicit illis Vos vero quē
 me dicatis esse. Respondēs
 petrus ait ei Tu es xp̄sus Et
 cōminatus est eis: ne cui dice-
 rent de illo Et cepit docere il-
 los: qm̄ oportet filiū hominis
 multa pati et reprobari a se-
 nioribz et a sūmis sacerdotibz
 et scribis. et occidi. et post tres
 dies resurgere Et palam verbū
 loquebatur Et apprehendēs
 eū petrus: cepit increpare eum
 Qui cōmissus et videns discipu-
 los suos: cōminatus est petro
 dicens Vade retro me sathanas:
 qm̄ nō sapiis que dei sunt. sed
 que sunt hominū Et cōuo-
 cata turba cū discipulis suis:
 dixit eis Si quis vult me seq̄:
 denegat semetip̄m. et collat
 crucem suam et sequatur me
 Qui enī voluerit animā suā
 saluā facere: perdet eam Qui
 autē pdiderit animā suā p̄
 me et euangeliū: saluā eam
 faciet Quid enī proderit homi-
 ni si lucretur mūdū totū: et de-
 trimentū faciat anime sue
 Aut quid dabit homo cōmu-
 tationis pro anima sua. Et

enī me confessus fuerit et verba
 mea. in generacione ista adul-
 tera et peccatrice: et filius hoīs
 confitebitur eū cū venerit in
 gloria p̄s sui cū angelis suis
Et dicebat illis Amen dico vobis: q̄
 sunt quidam de hic
 stantibz qui non gustabunt
 mortē. donec videant regnū
 dei veniens in virtute Et post
 dies sex assumpsit ih̄sus petrū
 et iacobū et iohannē. et ducit
 illos in montē excelsum seorsū
 solos: et transfiguratus est co-
 ram ipsis Et vestimenta eius
 facta sunt splendoraa et can-
 dida nimis velut nix: qualia
 fullo super terrā nō potest can-
 dida facere Et apparuit illis
 helyas cū moyse: et erant lo-
 quentes cū ih̄esu Et respondēs
 petrus: ait ih̄su Rabbi: bonū
 est nos hic esse Et faciam⁹ tria
 tabnacula: tibi unū et moysi
 unū. et helye unū Non enī sa-
 ebat quid diceret Erant enim
 timore exterriti Et facta est nu-
 bes obumbrans eos Et venit
 vox de nube dicens Hic est fi-
 lius meus carissim⁹: audite il-
 lū Et statim circūspicientes:
 neminē amplius viderūt. nisi
 ih̄m tantū secū Et descendētibz
 illis de monte: p̄cepit illis ne
 cui que vidissent narrarent:
 nisi cū filius hominis a mor-
 tuis resurrexerit Et verbū
 continuerunt apud se: conqui-
 rentes quid esset cū a mortuis

ay lxxvii
 ay c lxxvi
 lxxvii
 et xviii

ay lxxviii
 ay c lxxviii
 lxxviii

ay lxxviiii
 ay c lxxviiii
 lxxviiii

ay lxxviiii
 ay c lxxviiii
 lxxviiii

ay lxxviiii
 ay c lxxviiii
 lxxviiii
 et c xlii

ay lxxviii
 ay c lxxviii
 lxxviii

ay lxxx

refur
 cū d
 phar
 opo
 resp
 cū v
 Et q
 hom
 et co
 bis
 ceru
 hant
 end
 tur
 san
 Et
 ih̄
 rum
 cū
 vos
 unū
 attul
 spū
 appre
 mat
 Et di
 rent il
 respon
 no inc
 ero: qm̄
 te illū
 Et cū v
 conturb
 com: vo
 introgu
 r̄pon
 Ar ille au
 quenter e
 mist: ut
 potes: ad

ay lxxxv
ay r lxxxvi

resurrexerunt. Et interrogabant eum dicentes Quid ergo dicunt pharisei et scribe: quia helyas oportet primum venire. Qui respondens ait illis Helyas cum venerit: primo restituet omnia. Et quomodo scriptum est in filium hominis: ut multa paucatur et contempnatur. Sed dico vobis: quia et helyas venit: et fecerunt illi quecumque voluerunt: sicut scriptum est de eo. Et veniens ad discipulos suos: vidit turbam magnam circum eos: et scribas conquirentes eum cum illis. Et confestim omnis populus videns Iesum stupefactus est et expaucrunt: et accurrentes salutabant eum. Et interrogavit eos Quid in vos conquiratis. Et respondens unus de turba dixit Magister: attuli filium meum ad te: habentem spiritum mutum. Qui ubicumque eum apprehenderit: alludit eum: et spumat et stridet dentibus: et arescat. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum: et non potuerunt. Qui respondens eis dicit O generatio incredula quomodo in apud vos ero: quomodo in vos paucar. Affer te illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum: statim spiritus conturbavit eum. Et elusus in terram: volutabatur spumans. Et interrogavit patrem eius Quam tempore est: ex quo hoc ei accidit. At ille ait Ab infanzia. Et frequenter eum et in ignem et in aquas misit: ut eum perderet. Sed si quid potes: adiuva nos: miserere nostri.

ay xv

ay xv
ay r lxxxvii
l xxxviii

Iesus autem ait illi Si potes credere: omniaabilia credenti. Et continuo exclamans pater pueri: cum lacrimis dicebat Credo domine: adiuva incredulitatem meam. Et cum videret Iesus concurrentem turbam: comminatus est spiritu immundo dicens illi Surde et mute spiritus: ego tibi precipio exi ab eo: et amplius ne introeas in eum. Et clamans et multum discerpens eum: exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus: ita ut multi dicerent quia mortuus est Iesus. Iesus autem tenens manum eius eleuavit illum: et surrexit. Et cum introisset in domum: discipuli eius secreto interrogabant eum. Quare nos non potuimus eicere eum. Et dixit illis Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratione et ieiunio. Et inde profecti pretergredebant galyleam: nec volebat quemquam scire. Docebat autem discipulos suos: et dicebat illis Quomodo filius hominis tradetur in manus hominum et occidetur: et occisus tertio die resurget. At illi ignorabant verbum: et timebant eum interrogare. Et venerunt capharnaum. Qui cum domi essent: interrogabat eos Quid in via tractabatis. Et illi tacebant. Siquidem inter se in via disputauerant: quis esset illorum maior. Et residens vocauit duodecim: et ait illis Si quis vult primus esse: erit omnium nouissimus et omnium minister. Et accipiens puerum: statuit eum in

ay lxxxviii
ay r lxxxix
l xxxc

ay xxi

ay xxi
ay r lxxxvi
l c i

ay xxii

ay xxv
ay r lxxxviii
l c v

medio eorum. Quē cū complexus
 esset; ait illis. Quisquis unū ex
 huiusmodi pueris receperit in no-
 mine meo; me recipit. Et qui-
 cūq; me susceperit; non me susci-
 pit. sed eum qui me misit.
 Respondit illi iohānes dicens.
 Magister vidimus quendā in
 nomine tuo eiacentem demonia.
 qui nō sequitur nos; et prohibui-
 m⁹ eū. Ihus autē ait. Nolite p-
 hibere eum. Nemo est enī qui fa-
 ciat virtutē in nōie meo; et pos-
 sit cito male loqui de me. Qui
 enī nō est aduersū vos; pro vo-
 bis est. Quisquis enī potū
 dederit vobis calicē aque in no-
 mine meo. quia xpī estis; amē-
 dico vobis. nō perdet mercedem
 suam. Et quisquis scandaliza-
 uerit unū ex hys pusillis creden-
 tib; in me; bonū est ei magis si
 arcūdaretur mola asinaria col-
 lo eius. et in mare mitteretur.
 Et si scandalizauerit te man⁹
 tua; abscide illam. Bonū est ti-
 bi debilem introire in vitam;
 quam duas manus habentem
 ire in gehennā. in ignē inextin-
 guibilem; ubi vermis eorum nō
 moritur. et ignis nō extinguit.
 Et si pes tuus te scandalizat;
 amputa illū. Bonū est tibi
 claudū introire in vitam eter-
 nam; q̄ duos pedes habentem
 mitti in gehennā ignis inextin-
 guibilis; ubi vermis eorum non
 moritur. et ignis nō extinguit.
 Quod si oculus tuus scandali-
 zat te; eice eū. Bonū est tibi

luscū introire in regnū dei; quā
 duos oculos habentē mitti in
 gehennā ignis; ubi vermis eorū
 nō moritur. et ignis nō extingui-
 tur. Omnis enim igne falliet;
 et omnis victima fallietur.

Bonū est sal. Quod si sal usul-
 sum fuerit; in quo illud condi-
 etis. Habete in vobis sal; et
 pacē habete inter vos.

Et inde exurgens; ve-
 nit in fines iudee vlt-
 iordanen. Et cōueniūt
 iter turbē ad eū; et sicut con-
 suueunt iterū docebat illos. Et
 accedentes pharisei; interrogabāt
 eū. si licet viro uxorem dimitte-
 re. temptantes eū. At ille respon-
 dens dixit eis. Quid vobis pre-
 cepit moyses. Qui dixerunt.
 Moyses permisit libellū repudi-
 scribere et dimittere. Quibus
 respondens ihus ait. Ad duri-
 tiam cordis vestri scripsit vobis
 preceptū istud. Ab initio autē
 creature masculū et feminam
 fecit eos deus; et dixit. **M**ē hoc
 relinquet homo prēm suū et ma-
 trem et adherēbit ad uxore su-
 am; et erūt duo in carne vna.
 Itaq; iam nō sunt duo; sed vna
 caro. Quod ergo deus cōiūxit;
 homo nō separet. Et i domo
 iterū discipuli eius de eodē in-
 terrogauerunt eum. Et dixit
 illis. Quicūq; dimiserit uxore
 suam et aliā duxerit; adulteri-
 ū cōmittit sup eam. Et si uxor
 dimiserit virum suū et alij nup-
 serit; mechatur. Et offerebāt

ay xvij
 ay xvij
 v c xvi
 Jo. c xx. xl.

ay xvij
 v c m

ay xvij
 ay c.

ay xvij
 ay c lxxx
 v c xvij

ay c
 ay c lxxx

ay c i

ay c ij
 ay c xxi
 v c lxxx

ay c m
 ay c lxxx

ay c m

ay c v
 ay c xv
 v c xv

ay c vi
 ay c xv
 v c xv

illi pa
 Difa
 offero
 indig
 puu
 buer
 de.
 nō r
 uulu
 comp
 man
 eos
 va
 fe
 re
 na
 Jhi
 dia
 unu
 Ne a
 vers.
 ne fru
 trem n
 ponde
 ma he
 mea.
 dilex
 bi deest
 vende c
 bebis th
 sequat
 in verbo
 habens p
 Et amiss
 pulis su
 amas h
 trobant
 pfectant
 dūs rurs
 los filioh

illi paruulos: ut tangeret illos
 Discipuli autē cōminabantur
 offerentibus Quos cū videret ih̄s:
 indignē tulit. et ait illis Sumite
 paruulos venire ad me: et ne phi-
 bueritis eos Talū est enī regnū
 dei Amen dico vobis: quisquis
 nō receperit regnū dei velut par-
 uulus. nō intrabit in illud Et
 complexans eos. et imponens
 manus sup illos: bñ dicebat
 eos. Et cum egressus esset in
 via: precurrens quidam genu-
 flexo ante eū. rogabat eum di-
 cens Magister bone: quid fa-
 ciam ut vitam eternā sapiā.
 Ih̄s autē dixit ei Quid me
 dicit bonū. Nemo bon⁹: nisi
 vnus deus Precepta nosti.
 Ne adulteres. ne occidas. ne fu-
 reris. ne falsū testimoniū dixeris.
 ne fraudem feceris: honora pa-
 trem tuū et matrem At ille res-
 pondens ait illi Magister: om-
 nia hec obseruaui a iuuentute
 mea. Ih̄s autē intuentus eū
 dilexit eū: et dixit illi Vnū ti-
 bi deest Vade quecūq; habes
 vende et da pauperibz: et ha-
 bebis thesaurū in celo: et veni
 sequere me Qui contristatus
 in verbo: abiit merens Erat eī
 habens possessiones multas
 Et arāspiciens ih̄s: ait disci-
 pulis suis Qm̄ difficile qui pe-
 cunias habent in regnū dei in-
 troibunt Discipuli autē obstu-
 pescebant in verbis eius At
 ih̄s rursus respondens: ait il-
 lis filioli: qm̄ difficile est con-

fidentes in pecuniis. in regnū
 dei introire Facilius ē camelū
 per foramen acus transire: q̄
 diuitem intrare in regnū dei
 Qui magis amirabant: di-
 centes ad semetipsos Et quis
 potest saluus fieri. Et inueniens
 eos ih̄s ait Apud homines im-
 possibile est: sed nō apud deū
 Omnia enī possibilis sūt apud
 deum Et cepit petrus ei dicere
 Ecce dimisi om̄ia: et secuti
 sumus te Respondens ih̄s
 ait Amen dico vobis: nemo ē
 qui reliquerit domū aut fr̄es
 aut sorores. aut patrē aut ma-
 trem. aut filios aut agros p̄t
 me et p̄pter euangeliū: qui non
 accipiet cencies tantū nunc in
 tempore hoc. domos et fratres
 et sorores. et matres et filios.
 et agros. cū p̄secucionibz. et ī se-
 culo futuro vitā eternam Multa
 autē erūt primi nouissimi: et
 nouissimi primi Erant autē
 in via ascendentes in iherosoli-
 mā: et precedebat illos ih̄sus
 Et stupebant: et sequentes time-
 bant Et assumens iterū duode-
 cim: cepit illis dicere que essent
 ei ventura Quia ecce ascendum
 iherosolimā: et filius hominis
 tradetur principibz sacerdotū et
 scribis et senioribz: et dampna-
 bunt eū morte Et tradent eum
 gentibz et illudent ei: et conspu-
 ent in eū. et flagellabunt eum.
 et interficiant eum: et tertia di-
 e resurget Et accedunt ad eū
 iacobus et iohānes filij zebedei

ay c v
 ay c xviii
 l c xxi

ay c xi
 ay c xvii
 l c xviii
 ay c xix
 ay c l
 l c xxii

ay c xvij
 ay c ij

ay c viii
 ay c xiiii
 l c xv

ay c viii
 ay c xiiii
 l c xv

ay c xv
 ay c xxi
 l c xx

ay c v
 ay c xi
 l c xvi

ay c vi
 ay c xii
 l c xvii

dicentes **M**agister: volumus ut quodcumque petierim facias nobis. At ille dixit eis: Quid vultis ut faciam vobis? Et dixerunt: Da nobis ut unus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. **I**hesus autem ait eis: Nesatis quid petitis. Potestis bibere calicem quem ego bibo? aut baptismum quo ego baptizor baptizari? At illi dixerunt ei: Possumus? **I**hesus autem ait eis: Calicem quidem quem ego bibo bibetis. et baptismum quo ego baptizor baptizabimini? sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare: sed quibus paratum est. Et audientes decem: ceperunt indignari de iacobo et iohanne. **I**hesus autem vocans eos: ait illis: Satis. quia hi qui videntur principari gentibus dominantur eis: et principes eorum potestatem habent ipsorum. Non ita est autem in vobis: sed quicumque voluerit fieri maior. erit vester minister. Et quicumque voluerit in vobis principari esse: erit omnium servus. Nam et filius hominis non venit ut ministraretur ei: sed ut ministraret. et daret animam suam redemptionem pro multis. Et veniunt iherichum. Et processente eo de ihericho. et discipulis eius. et plurima multitudo: filius thimaei barthimeus cecus sedebat iuxta viam mendicans. Qui cum audisset quod ihesus nazarenus est: cepit cla-

ay c xxij
ay c m
p c lxx

ay c xv
ay c m
jo xvi. et
c. xxxv

ay c xvi
ay c v
p c xxxij

mare et dicere fili dauid ihesu: miserere mei. Et comminabantur ei multa ut taceret. At ille multo magis clamabat: fili dauid: miserere mei. Et stans ihesus: precepit illum vocari. Et vocavit eum: dicentes ei: Anime quior esto. Surge. vocat te. Qui pro iecto vestimento suo: exiens venit ad eum. Et respondens ihesus: dixit illi: Quid vis tibi faciam? Cecus autem dixit ei: Rabboni: ut videam. **I**hesus autem ait illi: Dade: fides tua te saluum fecit. Et confestim vidit: et sequebatur eum in via.

Et cum appropinquaret iherosolime et bethaniam ad montem oliuarum: mittit duos ex discipulis suis. et ait illis: Ite in castellum quod est contra vos: et statim introeuntes illuc. inuenietis pullum ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit. Soluite illum: et adducite. Et si quis vobis dixerit quid facitis: dicate quia domino necessarius est. Et continuo illum dimittet huc. Et abeuntes inuenierunt pullum ligatum ante ianuam. foris in bivio: et soluerunt eum. Et quidam de illis stantibus: dicebant illis: Quid facitis soluentes pullum? Qui dixerunt eis: sicut preceperat illis ihesus. Et dimiserunt eis. Et duxerunt pullum ad iherosolimam: et imponunt illi vestimenta sua. et sedit super eum. Multa autem vestimenta sua strauerunt in via: alij autem

ay c xvij
ay c vi
p c xxxij

ay c xvij
ay c m
jo xvij

ay c xvij
ay c m
jo xvij
et lxxv.

frond
stern
bant
bant
qui
ni q
dau
mro
Et a
per
am a
cre
vid
ver
Et
ni
pu
ei
qu
Et a
ven
iffet
tes et
fas
vnde
no sim
vas p
rens a
domu
vomb
aut
ni
sacer
quon
cu
ribu
ai vq
batur
transi
factam

frondes cedebant de arboribz. et sternebant in via. Et qui prebant et qui sequebantur: clamabant dicentes Osanna: bñdictus qui venit in noie dñi. Benedic tñ quod venit regnũ patris nri dauid: osanna in excelsis. Et intravit iherosolimã in templũ Et circũspectis omibz: cũ iam vespera esset hora. exiit in bethaniam cũ duodecim. Et alia die cũ exirent a bethania: esuriit. Cũq; vidisset a longe ficũ habentẽ folia: venit si quid forte iueneret in ea. Et cũ venisset ad eam: nichil iuenit preter folia. Non enĩ erat tẽpus ficorũ. Et respondens dixit ei. Jam nõ amplius in eternũ quisq; fructum ex te māduret. Et audiebãt discipuli eius. Et veniit iherosolimã. Et cũ introisset templũ cepit eicere vendentes et ementes de templo: et mēsas nũmulariorũ et cathedras vendentiũ colũbas euertit. Et nõ sinebat: ut quisq; trãfferet vas per templũ. Et docebat dicens eis. Nonne scriptũ ẽ. quia domus mea domus orationis vocabitur omibz gentibz. Vos autẽ fecistis eã speluncã latronũ. Quo audito: principes sacerdotũ et sarbe querebant quomõ eũ pderent. Timebant enĩ eũ: qm̃ vnũsa turba amirabatur sup doctrina eius. Et cũ vespera facta esset: egrediebatur de ciuitate. Et cũ mane transirent: viderunt ficũ aridã factam a radiabz. Et recordatũ

petrus: dixit ei Rabbi: ecce ficus cui maledixisti aruit. Et respõdens illis: ait illis. Habete fidẽ dei. Amen dico vobis: quia qui cũq; dixerit huic monti. tollere et mittere in mare. et nõ hesitauerit in corde suo. sed crediderit. quia quodcũq; dixerit fiat: fiet ei. **P**ropterea dico vobis. Omnia quecũq; orantes petitis: credite quia accipietis et euenient vobis. Et cum stabitis ad orandũ. dimittite si quid habetis adũsus aliquẽ: vt et pater ṽr qui in celis est dimittat vobis peccã ṽra. Quod si vos nõ dimiseritis: nec pater ṽr qui in celis est dimittet vobis peccã vestra. Et veniit rursus iherosolimã. Et cũ ambularet in templo: accedunt ad eũ sũmi sacerdotes. et sarbe. et seniores. et dicunt illi. In qua potestate hec facis. Et quis tibi dedit hanc potestã. ut ista facias. **I**hus autẽ respõdens: ait illis. Interrogabo vos. et ego vnũ verbũ. et respondete michi: et dicam vobis in qua potestate hec facia. **B**aptismũ iohãnis. de celo eat. an ex hominibz. Respondete michi. At illi cogitabant secũ dicentes. Si dixerim de celo: dicet. Quare non credidistis ei. Si dixerimus ex hominibz: timem⁹ populũ. Omnes enĩ habebant iohannẽ: quia ṽrpheta esset. Et respondentes: dicunt ad ihm. Nescimus. Et respondens illis: ait illi. Neq; ego dico vob: i qua p̃tate hec facio.

117 r xxv
117 r xxvi
117 r xxviii
117 r

117 r xxv
117 r xxviii

117 r xxv
117 r xxvi
117 r xxviii
117 r

117 r xxv
117 r xxvi
117 r xxviii
117 r
117 r xxviii
117 r

117 r xxviii
117 r xxv

117 r xxv
117 r xxvi
117 r l. et c xxviii
et c xxxviii. 2 c xxxviii

117 r xxvi
117 r xliii

117 r xxviii
117 r xxviii
117 r xl

ihu:
ant
e mul
aud:
is: p
it ce
uor
pro
ens
ihs:
naã.
oni:
illi
eat
ueba

aret
thã
uax:
suis.
quod
intro
illũ
huc
ũ: et
is dix
qua d
t conti
Et
lũ lign
mius:
e illuc
Quid
Qui
at illo
s Et
: et m
aa. et se
vestime
aly at

ay' c xxviii
ay' c xxix
v' c xl

Ecepit illis in pa **xxii.**
rabolis loqui Vineam
pastinavit homo et ar
aim dedit sepe. et fodit lacu et
edificavit turrum. et locavit ea
agricolis: et peregre pfectus est
Et misit ad agricolas in tēpore
servu: ut ab agricolis acciperet
de fructu vinee Qui apprehesu
eu occiderunt: et dimiserunt eum
vacuu Et iteru misit ad illos
aliu servu: et illu in capite vul
neraverunt. et contumelias asse
cerunt Et rursu aliu misit: et
illu occiderunt Et plures alios:
quosdam cedentes. alios vero
occidentes Adhuc ergo unu ha
bens filiu carissimu: et illum
misit ad eos novissimu dicens
Quia reuerbuntur filiu meu
Coloni aute dixerunt adiuicem
Hic est heres? venite occidam
eu: et nra erit hereditas Et ap
prehendentes eu occiderunt: et
eiecerunt extra vinea Quid
ergo faciet dñs vinee? Veniet
et perdet colonos: et dabit vi
neam alijs Nec scripturam
hanc legis tis. lapidem quem
reprobaue runt edificantes.
hic factus est in caput aguli?
a dño factu est istud et est mi
rabile in oculis nris. Et que
rebant eu tenere: et timuerunt
turbam Cognouerunt eni: qm
ad eos parabolā hanc dixerit
Et relicto eo abierunt Et mit
tunt ad eu quosdam ex pharise
is et herodianis: ut eu mperet
in verbo Qui venientes dicunt

ay' c xxix
ay' c xxx
v' c xli
Jo lxxxviii

ay' c xxx
ay' c xxxi
v' c xlii

ei Magister sam quia verax es:
et no curas queq? Nec eni vides
in faciem hominu: sed in veritate
viam dei doces Licet dari tributū
cesari: an no dabimus? Qui
sciens versuam eoru ait ill' Edo
me temptatis. Afferte michi de
nariū. ut videam At illi attule
runt ei Et ait illis Cuius est y
mago hec et inscriptio? Dicunt
illi Cesaris Respondens autem
ihus: dicit illis Reddite igitur
que sunt cesaris cesari: et que sut
dei deo Et mirabantur sup eo
Et veniunt ad eu saducei qui
dicunt resurrectione no esse: et
interrogabant eu dicentes Magis
ter. moyses nobis scripsit. ut si
cuius frater mortuus fuerit et
dimiserit uxorem. et filios no reli
querit: accipiat frater eius uxore
ipsius. et resuscitet semen frī suo
Septem ergo fratres erant: et pu
mus accepit uxorem. et mortuus
est non relicto semine Et secūdu
accepit eam et mortuus est: et
nec iste reliquit semen Et tertiu
similiter Et acceperunt ea siliter
septem: et no reliquerunt semen
Novissima omnium defuncta est
et mulier In resurrectione ergo
cu resurrexerint. cuius de his e
rit uxor? Septem eni habuerunt
eam uxorem Et respondes ihus:
ait illis Nonne ideo erratis?
no scientes scripturis neq vir
tutem dei? Cum eni a mortuis
resurrexerint: neq nubent neq
nubentur. sed sunt sicut angeli
in celis De mortuis aute quod

ay' c xxxi
ay' c xxxii

ay' c xxxii

ay' c xxxii
ay' c xxxiii
v' c xliii

ay' c xxxiii
ay' c xxxiiii
v' c xliiii

resurg
psi su
illi de
abral
iacob
sed u
ratis
bis q
reue
respo
esser
Hui
mu
ise
et
to
tu
tom
man
est u
temp
daru
Dene
isti:
aliu
ex to
et ex
titud
scripm
mustr
sus a
respo
long
iam
E
dora
nint
uid.
spu sa
sede a

resurgunt nō legistis in libro moysi super rubū: quomodo dixerit illi deus inquit. ego sū deus abraham et deus ysaac. et deus iacob. Non est deus mortuorum: sed uiuorum. Vos ergo multū erratis. Et accessit vnus de scribis qui audierat illos conquirentes. et videns qm̄ bene illis responderit: interrogauit eū quod esset primū omnium mandatum. Iesus autē respondit ei: quia primū omnium mandatum est. Audi isrl̄. dñs deus noster. deus vnus est: et diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. et ex tota mente tua. et ex tota uirtute tua. Hoc ē primū mandatum. Secundū autem sile est illi. Diliges proximum tuū tanq̄ teipm̄. Maius horū aliud mandatum nō est. Et ait illi scriba. Bene magister in ueritate dixisti: quia vnus est. et non est alius preter eū. Et ut diligatur ex toto corde. et ex toto intellectu. et ex tota anima. et ex tota fortitudine. et diligē proximum tanq̄ seipm̄: maius est omnibz holocaustomatibz et sacrificijs. Iesus autē uidens qd̄ sapienter respondisset: dixit illi. Non es longe a regno dei. Et nemo iam audebat eum interrogare. Et respondens ih̄s: dicebat docens in templo. Quomō dicunt scribe xp̄m̄ filiū esse dauid. Ipse enī dauid dicit in spū sancto. Dixit dñs dño meo. sede a dextris meis: donec po-

nam inimicos tuos scabellū pedū tuorum. Ipse ergo dauid dicit eum dñm: et unde est filius ei. Et multa turba eū libenter audiuit. Et dicebat eis in doctrina sua. Cauere a scribis. qui uolunt in stolis ambulare. et saluati in foro. et in primis cathedris sedere in synagogis. et primos discubitus in cenis: qui deuorant domos uiduarū sub obtentu plure orōnis. Hi accipient prolixius iudiciū. Et sedens ih̄s contra gazophilaciū: aspicebat quomō turba iactaret es in gazophilaciū. Et multi diuites iactabant multa. Cum uenisset autē vna uidua paup̄: misit duo minuta quod est quadrans. Et cōuocans discipulos suos: ait illis. Amen dico uob: quoniā uidua hec paup̄ plus omnibz misit qui miserunt in gazophilaciū. Omnes enī ex eo quod habūdabat illis miserunt. Hec uero de penuria sua omnia que habuit misit: totum victum suū. **xxij.**

Et cū egredereetur de templo: ait illi vnus ex discipulis suis. Magister. aspice quales lapides et quales structure. Et respondens ih̄s: ait illi. Vides has omēs magnas edificationes. Non relinquetur lapis sup lapidem: qui nō destruatur. Et cū sederet in monte oliuarū contra templū: interrogabant eū sepatim. petrus et iacobus et iohānes.

aj c xxxii
aj c xxxiii

aj c xxxij

aj c xxxiiij
aj c xxxv
aj c xxxvi

aj c xxxvii
aj c xxxviii
aj c xxxix

aj c xxxv
aj c xxxvi
aj c xxxvii
aj c xxxviii

aj c xxxvii
aj c xxxviii

aj c xxxviii
aj c xxxix
aj c xxxx
aj c xxxxi

aj c xxxxii
aj c xxxxiii
aj c xxxxiv

et andreas Dic nobis quando ista fient: et quod signū erit quādo hec omnia incipient consumari. Et respondens ihesus: cepit dicere illis Videte ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomine meo dicentes. quia ego sum. et multos seducent. Cū audieritis autē bella et opiniones bellorum: ne timueritis. Oportet enim fieri: sed nondū finis. Exurget autē gens sup gentem. et regnū sup regnū: et erunt terremotus per loca et fames. Iniciū dolor hec. Videte autē vosmetipsos. Tradent enim vos in consilijs. et in synagogis vapulabitis: et ante presides et reges stabitis ppter me. in testimoniū illis. Et in omnes gentes p̄mū oportet p̄dicari euangeliū. Et cū duxerint vos tradentes. nolite p̄rogitare quid loquamini: sed quod datū vobis fuerit in illa hora id loquamini. Nō enim estis vos loquentes: sed spūs sanctus. Tradet autē frater fr̄em in mortē: et pater filiū. Et cōsurgent filij in parentes: et morte afficiant eos. Et eritis odio omnibus: ppter nomen meū. Qui autē sustinuerit in finē: hic saluus erit. Cū autē videritis abhominacionē desolacionis stantem ubi nō debet: qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes: et qui super tectū. ne descendant in domū: nec introeat ut tollat quid de domo sua. Et qui in agro erit: nō reuertatur retro tollere ves-

ay. c. xxxix
ay. c. xliij
l. c. l
Jo. c. xlvj

ay. c. xl
ay. c. xlvj

ay. c. xli
ay. c. lxxviii
l. c. xlvij
et c. li

ay. c. xliij
ay. c. xlvij

ay. c. xliij
ay. c. xlvij
l. c. lxxvii

timentū suū. De autem pregnantibus et nutrientibus in illis diebus. Orate vero: ut hyeme nō fiant. Erunt enim dies illi tribulaciones tales. quales nō fuerūt ab inicio creature quā condidit deus usq; nūc: neq; fient. Et nisi breuiasset dñs dies: nō fuisset salva omnis caro. Sed ppter electos quos elegit: breuiavit dies. Et tunc si quis vobis dixerit ecce hic est xp̄s ecce illic: ne credideritis. Exurgent enī pseudo xp̄i et pseudo pphete: et dabunt signa et portenta. ad seducēdos. si fieri potest etiam electos. Vos ergo videte: ecce p̄dixi vobis omnia. Sed in illis diebus post tribulacionē illā sol contenebrabitur: et luna nō dabit splendorem suū. et stelle celi erunt decedentes: et virtutes que sunt in celis mouebuntur. Et tunc videbunt filiū hominis venientem in nubibus: cū virtute multa et gloria. Et tunc mittet angelos suos. et congregabit electos a quatuor ventis: a summo terre usq; ad sūmū celi. A ficu autē discite pabolam. Cum iā ramus eius tener fuerit. et nata fuerint folia: cognoscatis quia in proximo sit estas. Sic et vos cū videritis hec fieri: scitote qd in proximo sit in ostijs. Amen dico vobis: qm̄ nō transibit generacio hec. donec omnia ista fiant. Celū et terra trāsibunt: verba autē mea nō trāsibunt. De die autē illa vel hora

ay. c. xliij
ay. c. xlvj
l. c. l
ay. c. xlvj
ay. c. l
l. c. l

ay. c. xlvij
ay. c. l

ay. c. xlvij
ay. c. l
l. c. l
ay. c. xlvj
ay. c. l

ay. c. l
ay. c. l
l. c. l
ay. c. l
ay. c. l

ay. c. li
ay. c. l
l. c. l

ay. c. li
ay. c. l

nam
neq;
vigil
qua
h
liq
ser
ope
vig
at
ven
an
cū
v
re
ser
et
No
nu
ber
pro
lic
ti
al
eue
ne
dic
ung
cū
pl
da
in
can
Don
Sem
bis

nemo scit: neq; angeli in celo. neq; filius nisi pater. Videte vigilate et orate: nescitis enī quando tempus sit. Sicut homo qui peregre pfectus reliquit domū suam. et dedit seruis suis potestatem cuiusq; operis: et ianitori pcepit ut vigilet. Vigilate ergo: nescitis enī quando dñs domus veniat. sero an media nocte an gallicantu an mane: ne cū venerit repente inueniat vos dormientes. Quod autē vobis dico: omībz dico Vigilate.

Erat autem *xxij.* pascha et azuma post biduū. Et q̄rebant summi sacerdotes et scribe: quomō eū dolo tenerēt et occiderent. Dicebant enim Non in die festo. Ne forte tumultus fieret ppli. Et cū esset bethanie in domo symonis leprosi. et recūberet: venit mulier habens alabastrū unguēti nardispiranti preiosi: et fracto alabaastro. effudit sup caput eius. Erant autē quidā indigne ferentes intra semetipsos: et dicentes. Ut quid p̄dico ista unguenti facta est. Poterat enī unguentū istud venūdari plus qm̄ trecentis denariis: et dari pauperibz. Et fremebant in eam. Ihs autē dixit. Sinite eam. Quid illi molesti estis. Bonū opus operata est in me. Semp enī paupes habetis vobis: et cū volueritis potestis

illis benefacere. Ne autē nō semp habetis. Quod habuit hoc fecit. p̄uenit ungerē corpus meū in sepulturam. Amen dico vobis: ubicūq; p̄dicatū fuerit euangeliū istud in vniuerso mūdo: et qd̄ fecit hęc narrabitur in memoriā eius. Et iudas scariothes vn̄ de duodecim abiit ad sumos sacerdotes: ut proderet eū illis. Qui audientes gauisi sunt: et pmiserunt ei pecuniam seducturos. Et querebat quomō illū oportune traderet. Et primo die azimorū quādo pascha imolabant: dicunt ei discipuli. Quomō eamus et parem tibi: ut manduces pascha. Et mittit duos ex discipulis suis: et dicit eis. Ite in ciuitatem: et occurret vobis homo lagenam aque baulans. Sequimū eū: et quocūq; introierit dicite dño domus quia magister dicit. Vbi est refectio mea ubi pascha cū discipulis meis manducem. Et ipse vobis demonstrabit cenaculū grande stratū: et illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius et venerūt in ciuitatem: et inuenierunt sicut dixerat illis: et parauerūt pascha. Vespere autē facto: venit cū duodecim. Et discubentibz eis et manducantibz: ait illis. Amen dico vobis: quia vnus ex vobis me tradet. qui manducat mecum. At illi ceperūt contras

ay c lxx
ay c lxxvii
Jo xxvii

ay c lx
ay c lxxvii
Jo c lxxii

ay c lxx
ay c lxxix
Jo c xxxi
et lxxii

ay c lxx
ay c lxxx
Jo c xxxii

eg
me
ta
uit
Et
uss
lect
es
rit
ce
ido
puit
dos.
dos
s o
ra
len
it
sunt
inc
ien
ul
an
ler
mmo
ai
iā
nata
ua
vob
qd̄
m
ge
ta
it
a

ay c lxx
ay c lxxvii
Jo xxvii
ay c lxx
ay c lxxvii
Jo xxvii
ay c lxx
ay c lxxvii
Jo xxvii
ay c lxx
ay c lxxvii
Jo xxvii

eum. Unus autē quidā de arcu
stantib; educens gladiū. percussit
seruū sūmi sacerdotis: et ampu
tauit illi auriculam. Et respon
dens ih̄sus: ait illis Tanquā ad
latronē existis cū gladijs et lig
nis comprehendere me. Cotidi
e eram apud vos in templo do
cens: et nō me tenuistis. Sed ut
adimpleantur scripture. Tūc
discipuli eius relinquentes eū.
omnes fugerūt. Adolescens
autē quidam sequebatur eum.
amictus syndone sup nudo: et
tenuerūt eū. At ille reiecta syn
done: nudus p̄fugit ab eis.
Et adduxerunt ih̄m ad sūmū
sacerdotem: et cōuenerūt omēs
sacerdotes et scribe et seniores.
Petrus autē ālonge secutus
est eū: usq; intro in atriuū sūmi
sacerdotis. Et sedebat cū mīstris:
et calefaciebāt se ad ignem. Sū
mi vero sacerdotes. et omne con
silū querebant aduersus ih̄sū
testimoniū. ut eū morti traderēt:
net inueniebant. Nulla enī testi
moniū falsū dicebant ad ius
eū: et conuenientia testimonia
nō erant. Et quidam surgen
tes. falsū testimoniū ferebant ad
uersus eū dicentes. Quoniam
nos audiuim; eū dicentē. Ego
dissoluam templū hoc manu
factū: et post triduiū aliud nō
manufactū edificabo. Et non
erat cōueniens testimoniū il
lorū. Et exurgens sūmus sacer
dos in mediū: interrogauit ih̄
sum dicens. Non respondes q̄c

quā ad ea que tibi obiciuntur ab
his. Ille autē tacebat: et nich
il respondit. Rursū sūmus sacer
dos intro gabat eū: et dicit ei.
Tu es xp̄us filius dei benedicti.
Ih̄sus autē dixit illi. Ego sū.
Et videbitis filiū hominis a dex
tris sedentē virtutis dei: et veni
entem cū nubibus celi. Sū
mus at sacerdos scandens vesti
menta sua ait. Quid adhuc
desideramus testes. Audistis
blasphemiā. Quid vobis vide
tur. Qui omēs condempnaue
runt eū esse reū mortis. Et ce
perunt quidam conspuere eū.
et velare faciem eius: et cola
phis eū cedere. et dice ei. Phari
za. Et ministri ālapis eum cede
bant. Et cū esset petrus ī atri
o deorsum: venit vna ex ancillis
sūmi sacerdotis. Et cū vidisset pe
trū calefacientē se: aspiciens illū
ait. Et tu cū ih̄u nazareno eras.
At ille negauit dicens. Nesci sa
o: neq; noui quid dicas. Et
exiit foras ante atriuū: et gallus
cantauit. Rursus autē cū vidis
set illū ancilla: cepit dicere ar
cūstantib;. quia hic ex illis ē.
At ille iterū negauit. Et post
pusillū: rursus qui astabant
dicebant petro. Vere ex ill' es:
nam et galileus es. Ille autē
cepit anathematizare et iurare:
quia nescio hominē istū quem
dicatis. Et statim iterū gallus
cantauit. Et recordatus est
petrus verbi quod dixerat ei
ih̄sus. priusq̄m gallus cantet

ay c lxxxvii
ay ar y
l' ar lxxxvii
yo c lx

ay c lxxxviii
ay ar iiii
l' ar lxxxviii
yo c lxx

ay c lxxxv
ay ar v

ay c lxxxvi

ay c lxxxvii
ay ar vi
l' ar xc
yo c lxxi

ay c lxxxviii
ay ar vii
yo c lxxii

ay c lxxxix
ay ar viii
l' ar v

ay c xc
ay ar ix

ay c xc
ay ar x
l' ar xcvi
yo lxxv

ay c xcvi
ay ar xi
l' ar xcvi

ay c xcvi
ay ar xii
l' ar xcvi

ay c xcvi
ay ar xiii
l' ar xcvi
yo c lxxvii

ay c xcvi
ay ar xiiii
l' ar xcvi
yo c lxxviii
et c lxxvii

ay c xcvi
ay ar xv
l' ar xcvi
yo c lxxv

ay c xcvi
ay ar xvi
l' ar xcvi

bis. ter me negabis : et cepit fle.
E confestim manebat
 ne consiliū facientes
 sūmi sacerdotes. cū seni
 oribus et scribis. et uniuerso con
 silio : et uniuersos ih̄m duxerūt
 et tradiderūt p̄lato. Et iter
 rogaui eū p̄latus. Tu es rex
 iudeorū. At ille respondēs : aut
 illi Tu dias. Et accusabant
 eū sūmi sacerdotes in multis.
 Pylatus autē cursū interrogauit
 eum dicens. Non respondēs quic
 qm̄. Vide in quantis te accusāt.
 Ih̄sus autē amplius nichil respō
 dit : ita ut miraretur p̄latus.
 Per diem autē festum dimit
 tere solebat illis unū ex vinc
 tis : quēcūq; petissent. Erat
 autē qui dicebatur barrabas :
 qui cū seditiosus erat uinctus.
 qui in seditione fecerat homici
 diū. Et cū ascendisset turba : ce
 pit rogare sicut semp̄ facebat
 illis. Pylatus autē respondit
 eis : et dixit. Vultis dimittam
 vobis regem iudeorū. Sciebat
 eū : qđ per iudiam tradidisset
 eū sūmi sacerdotes. Pontifi
 ces autē conatauerunt turbā :
 ut magis barraban dimitteret
 eis. Pylatus autē iterū respō
 dens : ait illis. Quid ergo vul
 tis faciam regi iudeorū. At illi
 iterū clamauerūt. Crucifige eū.
 Pylatus vero dicebat eis. Quid
 eū mali fecit. At illi magis
 clamabant. Crucifige eū. Pyl
 latus autē volens populo plac
 cere. dimisit illis barraban.

83. c. xxvii
 83. c. xxviii
 1. c. xvii

83. c. xxix
 83. c. xxxi
 1. c. xviii
 83. c. xxxii
 1. c. xix
 83. c. xxxiii
 1. c. xx

83. c. xxxiv
 83. c. xxxv
 1. c. xxi
 83. c. xxxvi
 1. c. xxii

83. c. xxxvii
 83. c. xxxviii
 1. c. xxiii
 83. c. xxxix
 1. c. xxiv

83. c. xl
 83. c. xli
 1. c. xxv
 83. c. xlii
 1. c. xxvi

83. c. xliii
 83. c. xliiiii
 1. c. xxvii
 83. c. xlv
 1. c. xxviii

et tradidit ih̄m flagellis resum.
 ut crucifigeretur. Milites au
 tē duxerunt eū intro in atrium p̄
 torii : et cōuocant totā cohortem.
 et induit eū purpura. Et im
 ponūt ei plectentes spineā coro
 nam : et ceperūt salutare eum.
 Que rex iudeorū. Et percutiebant
 caput eius hardine : et cōspu
 ebant eū : et ponentes genua
 adorabant eum. Et postq̄m il
 luserunt ei : exuerunt illū pur
 purā. et induerūt illū vestimē
 tis suis. Et educant illū : ut cru
 cifigerent eum. Et angariaue
 runt p̄tereunte quēpiam symo
 nem cyreneū uenientē de villa.
 patrē alexandri et rufi : ut tol
 leret crucē eius. Et p̄duant
 illū in golgatha locū : quod est
 interpretatū caluarie locus. Et
 dabant ei bibere mirratum vi
 nū : et nō accepit. Et crucifige
 tes eū : diuiserunt vestimēta ei.
 mittētes sortem sup̄ eis. quis
 quid tolletet. Erat autem
 hora tertia : et crucifixerūt eū.
 Et erat titulus cause eius
 inscriptus : rex iudeorū. Et
 cum eo crucifigunt duos latro
 nes : unū a dextris. et aliū a si
 nistris eius. Et adimpleta ē
 scriptura que dicit. Et cū iniquis
 deputatus est. Et p̄tereūtes
 blasphemabant eū : mouētes
 capita sua. et dicentes. Vah q̄
 destruit templū : et in tribus die
 bus edificat. Saluū fac temet
 ipm̄ : descendens de cruce. Si
 militer et sūmi sacerdotes iudē

83. c. xlv
 83. c. xlvii
 1. c. xxviii
 et c. lxxviii

83. c. xlviii
 83. c. lxxviii

83. c. xlix
 83. c. lxxviii
 1. c. xxix
 1. c. xxxvii

83. c. l
 83. c. lxxviii
 1. c. xxx
 1. c. xxxviii

83. c. li
 83. c. lxxviii
 1. c. xxxi
 1. c. xxxviii

83. c. lxi
 83. c. lxxviii
 1. c. xxxii
 1. c. xxxviii

83. c. lxii
 83. c. lxxviii
 1. c. xxxiii
 1. c. xxxviii

83. c. lxx
 83. c. lxxviii
 1. c. xxxiiii
 1. c. xxxviii

83. c. lxxi
 83. c. lxxviii
 1. c. xxxv
 1. c. xxxviii

res ad
 bant
 potes
 defa
 mū
 co er
 tur
 teneb
 terrā
 Et
 ih̄esu
 loy.
 est i
 me
 Et
 die
 uon
 adu
 tūpo
 ei dia
 mat
 eū
 Ih̄
 magi
 tem
 sum
 centu
 qua
 aut
 nat.
 delong
 erat n
 va. va
 mare
 gulu
 nū
 simul
 liman
 factū q
 est ante
 ab arin

res ad alterutrum: cum scribis dicebant. Alios saluos fecit: seipsum non potest saluum facere. **Q**uius rex israhel descendat nunc de cruce: ut videamus et credamus. Et qui cum eo erant crucifixi: conuiciabantur ei. Et facta hora sexta: tenebre facte sunt per totam terram. usque in horam nonam. Et hora nona: exclamauit ihesus voce magna dicens. Heloy. heloy. lemazabactani. Quod est interpretatum Deus meus deus meus: ut quid dereliquisti me. Et quidam de circumstantibus audientes dicebant. Ecce helyam vocat. Currens autem vnus et adimplens spongiam aceto. circumponensque calamo: potum dabat ei dicens. Sinite: videamus si veniat helyas ad deponendum eum. Ihesus autem emissa voce magna: expirauit. Et velum templi scissum est in duo: a sursum usque deorsum. Videns autem centurio qui ex aduerso stabat. quia sic clamans expirasset: ait. Vere homo hic filius dei erat. Erant autem et mulieres delonge aspicientes: inter quas erat maria magdalene et maria iacobi minoris. et ioseph mater et salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum et ministrabant ei: et alie multe que simul cum eo ascenderant iherosolimam. Et cum iam sero esset factum quia erat parasceue quod est ante sabbatum: venit ioseph ab arimathia nobilis de iudaea.

qui et ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiuit ad pylatum: et petiit corpus ihesu. Pylatus autem mirabatur si iam obisset. Et accessit centurione: interrogauit eum si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione: donauit corpus ioseph. Ioseph autem mercatus syndonem. et deponens eum in monumento quod erit excavatum de petra. Et aduoluit lapidem ad ostium monumenti. **M**aria autem magdalene. et maria ioseph: aspiciabant ubi poneret. **E**t cum transisset sabbatum: maria iacob et salome emerunt aromata. ut venientes ungerent eum. Et valde mane vna sabbatorum veniunt ad monumentum: orto iam sole. Et dicebant ad invicem. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti. Et respicientes: viderunt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum: viderunt iuuenem sedentem in dextris cooptum stola candida. et obstupuerunt. Qui dicit illis. Nolite expauescere. Ihesum queritis nazarenum crucifixum. Surrexit: non est hic. Ecce locus: ubi posuerunt eum. Sed ite dicit discipulis eius et petro: quia precedet vos in galyleam. Ibi eum videbitis: sicut dixit vobis. **A**t ille exiit.

ay. ar. xxv
ay. ar. xxxv
par. xxv

ay. ar. xxv
ay. ar. xl
par. xxvii

ay. ar. xxi
ay. ar. xli

ay. ar. xxii
ay. ar. xlii
par. xxviii

ay. ar. xxiii
ay. ar. xliii
par. xxix

ay. ar. xxv
ay. ar. xlv
par. xxxi

ay. ar. xxvi
ay. ar. xlvi

ay. ar. xxvii
ay. ar. xlvii
par. xxxii
jo. ar. vi

ay. ar. xxviii
ay. ar. xlviii
par. xxxii

ay. ar. xxix
ay. ar. l

ay. ar. xxx
par. xxxiii

ay. ar. xxxi
ay. ar. lvi
par. xxxiiii
jo. ar. vii

ay. ar. xxxii
ay. ar. lvii
par. xxxv

ay. ar. xxxiii
ay. ar. lviii
par. xxxvii

sum. s au. riu p. drem. im. coro. eum. vant. dpu. ua. m d. i pur. amē. at au. aue. symo. ulla. tol. unt. est. Et. n vi. fige. a ei. us. m. eū. rius. Et. lato. i a si. eta ē. riuq. ūtes. h q. die. temet. Si. lude.

tes: fugerunt de monumento. Inua
serat enim eas tremor et pavor: et
nemini quicquam dixerunt. Timebat
enim. Surgens autem ihesus mane p
ma sabbati: apparuit primo ma
rie magdalene, de qua eiecerat
septem demonia. Illa vadens
nuntiavit his qui cum eo fuerant.
lugentibus et flentibus. Et illi audi
entes quia uiueret et visus esset
ab ea: non crediderunt. Post
her autem duobus ex eis ambulan
tibus ostensus est in alia effigie:
euntibus in villam. Et illi eun
tes nuntiauerunt ceteris: nec illi
crediderunt. Nouissime recum
bentibus illis undecim apparuit:
et exprobrauit incredulitatem illo
rum et duritiam cordis: quia his
qui viderunt eum resurrexisse non
crediderunt. Et dixit eis. Euntes
in mundum uniuersum: predicare euang
gelium omni creature. Qui credi
derit et baptizatus fuerit: saluus
erit. Qui vero non crediderit:
condempnabitur. Signa autem
eos qui crediderint: hec sequentur.
In nomine meo demonia eiciet:
linguis loquentur nouis: ser
pentes tollent. Et si mortiferum
quid biberint: non eis nocebit.
Super egros manus imponent:
et bene habebunt. Et dominus quidem
ihesus postquam locutus est eis assumptus
est in celum: et sedet a dextris dei.
Illi autem perfecti predicauerunt ubique:
domino cooperante, et sermonem con
firmante sequentibus signis.
**Explicit euangelium secun
dum marcum.**

47° et xxxiii
et xl.

47° et xxxv.

Incipit prologus
in euangelium
secundum lucam.
Syrus natione an
thiothenensis arte
medicus, discipulus apostolorum:
postea paulum secutus usque ad con
fessionem eius, seruiens domino
sine crimine. Neque enim uxorem
unquam habens neque filios:
septuaginta et quatuor annorum,
obijt in bithynia plenus spiritu sancto.
Cui cum iam scripta essent euang
gelia, per matheum quidem in
iudea, per marcum autem in ytaliam,
sancto instigante spiritu iacharie
partibus hoc scripsit euangelium:
significans etiam ipse in princi
pio, ante alia esse descripta. Cui
extra ea que ordo euangelice dis
positionis exposat, ea maxime
necessitas laboris fuit, ut primum
gratis fidelibus omni prophetia
ne venturi in carnem dei christi
manifestata humanitas: ne iu
dayas fabulis attentis, in solo le
gis desiderio tenerentur: ne vel
hereticis fabulis et stultis solli
citationibus seducti exciderent
a veritate elaboraret. Dehinc
vero in principio euangelii, io
hannis natiuitate presumpta,
cui euangelium scriberet, et in
quo electus scriberet indicaret:
contestans in se completa esse
que essent ab alijs inchoata.
Cui ideo post baptismum filij dei
a perfectione generationis in christo
implete repetende a principio
natiuitatis humane potestas

per
den
den
no
no
de
su
in
da
pre
me
tol
ni
pl
ro
so
pl
m
qu
tra
b
a
gula
rat
ngra
sus
nura
deu
mod
Inap
rum
ab i
rur
ass
et ord
ophile
2 de qu
Inap

permissa est: ut requirentibus
demonstraret in quo apprehen-
dens erat. per nathan filiū in-
troitū recurrentis in deū genera-
tionis admissio indisparabilis
dei: predicans in hominibus xp̄m
suū p̄fecti opus hominis redire
in se per filiū faceret: qui per
dauid p̄m̄ uenientibus iter
prebebat in xp̄o Cui luce non
ūmerito etiam scribendorū apos-
tolicoꝝ actiū potestas in mi-
nisterio datur: ut deo in deum
pleno. et filio p̄dicationis extinc-
to. oratione ab apostolis facta.
sorte dñi electionis nūmer⁹ com-
pleretur. Sicq; paulus consum-
matione apostolicas actib; dāct:
quē diu contra stimulū recula-
trante dñs elegisset. Et legenti-
bus ac requirentibus deū et si p̄ sin-
gula expediri a nobis uale fue-
rat: sciens tamē qd̄ operantem
agricolā oporteat de fructibus
suis edere. uitauim⁹ publicā
curiositatē: ne nō tam uolentibus
deū uideremur. q̄ fastidientibus
prodidisse.

**Explicit plogus
Inapit p̄hemū luce euāgeliste**

Quoniam quidē multi
conati sūt ordinare
narrationes que ī
nobis cōplete sūt re-
rum sicut tradiderūt nobis qui
ab iūo ip̄i uiderūt et nūstri fue-
rūt sermonis: uisū ē et michi
assensu a p̄ncipio oīa diligent̄
ex ordine tibi scribē optime the-
ophile: ut cognoscas eoz uerbo-
rum de quibus erudit⁹ es ueritatē.

Inapit euāgelium s̄d̄m lucam

Fuit in die-
bus hero-
dis regis
iudee. sa-
cerdos qui-
dam no-
mine za-
charias
de uice abia: et uxor illi de filiabus
aaron. et nomen eius elizabeth.
Erant autē iusti ambo ante deū:
incedentes in om̄ibus mandatis
et iustificationibus dñi sine que-
rela. Et nō erat illis filius: eo
qd̄ esset elizabeth sterilis. et am-
bo p̄cessissent in diebus suis. Fac-
tū est autē cū sacerdotio fūgere-
tur zacharias in ordine uice
sue ante deū: s̄d̄m consuetudi-
nē sacerdotij sorte exiit ut incen-
sū poneret. ingressus in templū
domini. Et omnis multitudo
populi erat orans foris hora in-
censi. Apparuit autē illi ange-
lus dñi: stans a dextris altaris
incensi. Et zacharias turbatus
est uidens: et timor irruit sup̄
eū. At autē ad illū angelus
dixit: Ne timeas zacharia: quoniā
exaudita est deprecatio tua. Et
uxor tua elizabeth pariet tibi
filiū: et uocabis nomen eius io-
hānem. Et erit gaudiū tibi et
exultatio: et multi in natiuita-
te eius gaudebunt. Erit enim
magnus corā dño: et uinū et
siceram nō bibet. Et spiritu s̄cō
replebitur adhuc ex utero ma-
tris sue: et multos filios isrl̄
conuertet ad dñm deum ipsorū.

Et ipse precedet ante illū in spiritu et virtute helye: ut conuertat corda patrū in filios. et incredulos ad prudentiam iustorū: parare dñō plebem p̄fectam. Et dixit zacharias ad angelū. Unde hoc faciam. Ego enī sum senex: et uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angelus: dixit ei. Ego sum gabriel qui sto ante deū: et missus sum loqui ad te. et hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacens et nō poteris loqui usq; in diem quo hec fiant: pro eo qd non credidisti uerbis meis. que implebūtur in tempore suo. Et erat plebs expectans zachariam: et mirabantur quod tardaret ipse in templo. Egressus autē: non poterat loqui ad illos. Et cognouerūt quod uisionem uidisset in templo. Et ipse erat inueniens illis: et p̄mā sit mutus. Et factū est ut impleti sunt dies officij eius: abiit in domū suam. Post hos autē dies concepit elizabeth uxor eius: et occultabat se mē sibus quinq; dicens. Quia sic michi fecit dñs: in diebus qbz respexit auferre obprobrium meū inter homines. In mēse autē sexto missus est angelus gabriel a deo. in ciuitatem galilee cui nomen nazareth. ad uirginem desponsatā uirō cui nomen erat ioseph de domo dauid: et nomen uirginis maia.

Et ingressus angelus ad eā dixit. Ave gratia plena: dñs tecū: bñdicta tu in mulieribz. Que cū audisset. turbata ē in sermone eius: et cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenisti enī gratiam apud deum. Ecce concipies in utero et paries filiū: et uocabis nomē eius ihesum. Hic erit magnus: et filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dñs deus sedem dauid patris eius: et regnabit in domo iacob in eternū: et regni eius nō erit finis. Dixit autē maria ad angelū. Quomō fiet istud: qm uirū nō cognosco. Et respondēs angelus: dixit ei. Spiritus sc̄is supueniet in te: et uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; et quod nascetur sanctū: uocabitur filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua: et ipsa concepit filiū in senectute sua. Et hic mē sis est sextus illi que uocatur sterilis: quia nō erit impossibile apud deū omne uerbum. Dixit autē maria. Ecce ancilla dñi fiat michi scdm uerbū tuū. Et discessit ab illa angelus. Exurgens autē maria in diebus illis: abiit in montana cū festinatione in ciuitatem iuda. Et intrauit in domū zacharie: et salutauit elizabeth. Et factū est ut audiuit salutationem marie elizabeth: exultauit infans in utero eius.

Et repleta est spiritu sancto eliza-
 beth: et exclamavit voce mag-
 na et dixit **Benedicta** tu inter
 mulieres: et bñdictus fructus
 ventris tui **Et** vnde hoc michi?
 ut veniat mater dñi mei ad
 me. **Ecce** enī ut facta est vox sa-
 lutationis tue in auribz meis:
 exultavit in gaudio infans in
 utero meo **Et** beata que credi-
 dit: qm̄ p̄ficiantur ea que dicta
 sunt ei a dño **Et** ait maria
Magnificat anima mea dñm
Et exultavit spūs meus: i deo
 salutari meo **Quia** respexit hu-
 militatē ancille sue: ecce enī ex
 hoc beatam me dicent omnes
 generationes **Quia** fecit michi
 magna qui potens est: et sc̄m
 nomen eius **Et** misericordia ei⁹
 a progenie in progenies: tamen-
 tibz eum **Fecit** potentā in bra-
 chio suo: disp̄sit superbos mente
 cordis sui **Deposuit** potentes de
 sede: et exaltauit humiles **Esu-**
 rientes implevit bonis: et divi-
 tes dimisit inanes **Suscepit** is-
 rahel puerū suū: memorari
 misericordie sue **Sicut** locutus
 est ad patres nostros: abrahā
 et semini eius in secula **Man-**
 sit autē maria cū illa quasi
 mensibz tribus: et reuersa est
 in domū suam **Elizabeth** autē
 impletū est tempus pariendi:
 et peperit filiū **Et** audierunt
 vicini et cognati eius: q̄a mag-
 nificauit domin⁹ misericordiā
 suam cū illa: et congratulabā-
 tur ei **Et** factū est in die octi-

uo venerunt arcūadere puerū:
 et vocabant eū nomine p̄is sui
 zachariam **Et** respondens mater
 eius dixit **Nequaquā**: sed vocabi-
 tur iohannes **Et** dixerūt ad illā
Quia nemo est in cognatione
 tua: qui vocetur hoc nomine
Innuēbant autē patri eius: quē
 vellet vocari eum **Et** postulans
 pugillarem: scripsit dicens **Iohā-**
nes est nomē eius **Et** mirati sūt
 vniūsi **Apertū** est autē ilico os
 eius et lingua eius: et loqueba-
 tur bñdicens deū **Et** factus est
 timor sup omēs vicinos eor⁹: et
 sup omnia montana iudee di-
 uulgabantur om̄ia verba her
Et posuerūt omēs qui audierāt
 in corde suo dicentes **Quid** pu-
 tas puer iste erit. **Et** enī man⁹
 dñi erat cū illo **Et** zacharias
 pater eius impletus est spiritu
 sancto: et p̄phetauit dicens **Be-**
neditus domin⁹ deus isrl̄: qui
 visitauit et fecit redemptionē
 plebis sue **Et** erexit cornu salu-
 tis nobis: in domo dauid pu-
 eri sui **Sicut** locutus est per os
 sanctorū: qui a seculo sunt p̄-
 phetarū eius **Salutē** ex inimicis
 nr̄is: et de manu omniū qui
 oderunt nos **Ad** faciendam
 misericordiā cū p̄ibz nr̄is: et
 memorari testamenti sui sanc-
 ti **Iusiurandū** quod iurauit ad
 abrahā p̄rēm nr̄m: daturū
 se nobis **Ut** sine timore de ma-
 nu inimicorū nr̄orū liberati: ser-
 uiam⁹ illi **In** sanctitate et ius-
 ticia coram ipso: om̄ibz diebz

nostris Et tu puer pphetam altis
 sumi vocaberis: precibus enim ante
 faciem dñi parare vias ei⁹ Ad
 dandam scienciã salutis plebi
 eius: in remissione peccatorum eorum
 Per viscera misericordie dei nr̃i:
 in quibus visitauit nos oriens
 ex alto Illuminare his qui in
 tenebris et in umbra mortis se
 dent: ad dirigendos pedes nos
 tros in viam pacis Puer autē
 crescebat et confortabatur sp̃u:
 et erat in desertis usq; i diem
 ostensionis sue ad isrl̃. 11.

Actum est autē in die
 bus illis exiit edictū
 a cesare augusto: ut
 describeretur vniuersus orbi⁹ Hec
 descriptio prima: facta est a p̃
 sidente syrie tyrimo Et ibant om
 nes: ut p̃fiterentur singuli in
 ciuitatem suam Ascendit autē
 et ioseph a galilea de ciuitate na
 zareth in iudeam ciuitatem da
 uid que vocatur bethleem. eo
 quod esset de domo et familia
 dauid: ut p̃ficeretur cū maria
 desponsata sibi vxore pregnāte
 Factū est autē cū essent ibi:
 impleti sunt dies ut pareret Et
 peperit filiū suū primogenitū
 Et pannis eū inuoluit Et re
 clinauit eū in presepio: quia
 nō erat ei locus in diuersorio
 Et pastores erant in regione
 eadem vigilantes: et custodiē
 tes vigilas noctis supra gregē
 suū Et ecce angelus dñi stetit
 iuxta illos: et claritas dei cir
 cūfulsit illos: et timuerunt ti

V 11
 117

more magno Et dixit illis ange
 lus Nolite timere Ecce enim euan
 gelizo vobis gaudiū magnū qd̃
 erit omni populo: quia natus
 est vobis hodie saluator qui est
 xp̃us dñs in ciuitate dauid Et
 hoc vobis signū Inuenietis i
 fantem p̃anis inuolutū: et posi
 tū in presepio Et subito factū ē
 cū angelo multitudo milicie ce
 lestis: laudantiū deū et dicentiū
 Gloria in altissimis deo: et in
 terra pax hominibus bone volū
 tatis Et factū est ut discesserūt
 ab eis angeli in celū: pastores
 loquebantur adinuicem Tran
 seam⁹ usq; bethleem: et videam⁹
 hoc verbū quod factū est. quod
 fecit dñs et ostendit nobis Et
 venerūt festinantes: et iuene
 runt mariā et ioseph. et infan
 tem positū in presepio Viden
 tes autē: cognouerunt de ver
 bo quod dictum erat illis de pu
 ero hoc Et omēs qui audierūt
 mirati sunt: et de his que dic
 ta erant a pastoribus ad ipsos
 Maria autē conseruabat om
 nia verba hec: conferens i cor
 de suo Et reuersi sunt pastores
 glorificantes et laudantes deū.
 in om̃ibus que audierant et vi
 derant: sicut dictū est ad illos
 Et postq̃m consummati sunt dies
 octo ut circūaderetur puer: voca
 tū est nomen eius ihesus Quod
 vocatū est ab angelo: priusq; in
 utero conciperetur Et postq̃m im
 pleti sunt dies purgationis eius
 scdm̃ legem moysi: tulerūt illū

in il
 scrip
 ne
 ua
 ut
 di
 au
 Et
 non
 iust
 con
 ere
 ra
 se
 d
 A
 ra
 se
 be
 di
 ve
 ru
 qu
 po
 ne
 tue
 ma
 die
 illu
 rian
 est
 on
 ni
 ip
 di
 cor
 au
 de t
 in d

in iherosolimam ut sisterent cum domino sicut scriptum est in lege domini Quia omne masculinum adaperiens vuluam. sanctum domino vocabitur Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini: par turturum aut duos pullos columbarum Et ecce homo erat in iherosolimam: cui nomen symeon Et homo iste iustus et timoratus. expectans consolacionem israel: et spiritus sanctus erat in eo Et responsum acceperat a spiritu sancto: non visurum se mortem. nisi prius videret christum domini Et venit in spiritu in templum Et cum inducerent puerum iesum parentes eius. ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: et ipse accepit eum in vlnas suas. et benedixit deum et dixit Nunc dimittis seruum tuum domine secundum verbum tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum: quod parasti ante faciem omnium populorum Lumen ad reuelacionem gentium: et gloriam plebis tue israel Et erat pater eius et mater mirantes super his que dicebantur de illo Et benedixit illis symeon: et dixit ad mariam matrem eius Ecce positus est hic in ruinationem et resurrectionem multorum in israel: et in signum cui contradicetur Et tuam ipsius animam pertransibit gladius: ut reuelentur ex multis cordibus cogitaciones Et erat anna prophetissa filia phanuel de tribu aser Hec processerat in diebus multis: et vixerat cum

viro suo annis septem a virginitate sua Et hec vidua usque ad annos octogintaquatuor: que non discedebat de templo ieiunijs et obsecrationibus seruens nocte ac die Et hec ipsa hora superveniens confitebatur domino: et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem iherosolimam Et ut profecerunt omnia secundum legem domini: reversi sunt in galileam in civitatem suam nazareth Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia: et gratia dei erat in illo Et ibant parentes eius per omnes annos in iherosolimam: in die solempni pasche Et cum factus esset annorum duodecim. ascendit illis iherosolimam secundum consuetudinem diei festi consummatisque diebus cum redirent: remansit puer iesus in iherosolimam. et non cognoverunt parentes eius Estimantes autem illum esse in comitatu: venerunt iterum diei. et requirebant eum inter cognatos et notos Et non inveniunt: regressi sunt in iherosolimam requirentes eum Et factum est post triduum: invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos et interrogantem eos Scitabant autem omnes qui eum audiebant: super prudentia et responsis eius Et videntes ammirati sunt Et dixit mater eius ad illum fili quid feasti nobis sic? Ecce pater tuus et ego dolentes que rebamur te Et ait ad illos Quid est quod me querebatis? Res.

¶ iii
ay lxx
ay xiiij

¶ v

unge
cuan
nu ad
atus
ui est
Et
tis i
posi
tu e
ae ce
cau
et in
volu
serut
ores
Tran
deam
quod
Et
uene
infan
iden
ver
de pu
erut
ue dic
psos
at om
i cor
stros
s deu.
et vi
illos
r dies
vom
quod
in
in im
eius
illu

nebatis quia in hys que patris mei sunt oportet me esse. Et ipi non intellerunt verbum: quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis. et venit nazareth: et erat subditus illis. Et mater eius conseruabat omnia verba hec: in corde suo. Et ihesus proficiebat sapientia et etate et gratia: apud deum et

V. vi. m. vii. Jo. ii. et xxv.

Anno m. homines autem quintodecimo imperij tiberij cesaris procurante pontio pylato iudeam. tetrarcha autem galilee herode. philippo autem fratre eius tetrarcha ptolemaee et traconitidis regionis. et lysania abiline tetrarcha sub principibus sacerdotum anna et caypha: factum est verbum domini super iohannem zacharie filium in deserto. Et venit in omnem regionem iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum: sicut scriptum est in libro sermone nuni ysaie prophete. Vox clamantis in deserto: parate viam domini: rectas facite semitas eius. Omnis vallis implebitur: et omnis mons et collis humiliabitur. Et erunt praua in directa: et aspera in vias planas. Et videbit omnis caro salutare dei. Dicebat ergo ad turbas: que exiunt ut baptizarentur ab ipso. Genimina viperarum: quis ostendit vobis fugere a ventura ira. Facite ergo fructus dignos penitentie: et ne ceperitis dicere patrem habemus abraham. Dico enim vobis: quia potens est deus de lapidi-

V. vii. m. viii. Jo. x.

V. viii. m. ix.

bus istis suscitare filios abrahe. Nam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis enim arbor non faciens fructum bonum: excidetur et in ignem mittetur. Et interrogabant eum turbe dicentes. Quid ergo faciemus. Respondens autem: dicebat illis. Qui habet duas tunicas: det non habenti. Et qui habet esum: similiter faciat. Venerunt autem et publicani ut baptizarentur: et dixerunt ad illum. Magister quid faciemus. At ille dixit ad eos. Nichil amplius quam quod constitutum est vobis faciatis. Interrogabant autem eum et milites dicentes. Quid faciemus et nos. Et ait illis. Ne minime conuiciatis neque calumpniam faciatis: et contenti estote stipendijs vestris. Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de iohanne ne forte ipse esset christus: respondit iohannes dicens omnibus. Ego quidem aqua baptizo vos: veniet autem fortior me. cuius non sum dignus soluere corrigiam calceamentorum eius. Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni. Cuius ventilabrum in manu eius: et purgabit aream suam. Et congregabit triticum in horreum suum: paleas autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem et alia exhortans euangelizabat populo. Herodes autem tetrarcha cum corripere ab illo de herodia de uxore fratris sui et de omnibus malis que fecit herodes: adiecit et hoc super omnia et inclusit

V. ix.

V. x. m. xi. Jo. xii. et xiii. et xvii.

V. xi. m. xii.

V. xii. m. xiii. Jo. xiiii. et xv.

V. xiii. m. xiiii. Jo. xv. et xvi.

V. xiiii. m. xv. Jo. xvi. et xvii.

iohan
est au
plus
te ap
dit
ne. si
vor d
us m
aut
inap
ta: u
Qu
thar
mel
fuit
thi
nar
it n
fuit
i. Qu
da
it res
fuit
Qu
di
elma
fuit
fuit
Qu
on
ioseph
ehad
fuit
in
dau
obert
it sal
Qu
it ara
fuit p

Y. xiiij
ay. xiiij
ay. v
yo. v

Y. xiiij
ay. v
yo. i. et iiij.
et v.

iohānem in carcerem. Factū
 est autē cū baptizaretur omnis
 pplus. et ihesu baptizato et orā
 te apertū est celum: et descen
 dit spūs sanctus corporali spe
 cie. sicut columba in ipm Et
 vox de celo facta est Tu es fili
 us meus dilectus. in te compla
 cuit michi. Et ipse ihus erat
 incipiens quasi annorū trigun
 ta: ut putabatur fili⁹ ioseph.
 Qui fuit hely Qui fuit ma
 that Qui fuit leui Qui fuit
 melchi Qui fuit iamnie Qui
 fuit ioseph Qui fuit matha
 thie Qui fuit amos Qui fuit
 nauim Qui fuit esli Qui fu
 it naggē Qui fuit maath Qui
 fuit mathathie Qui fuit seme
 i Qui fuit ioseph Qui fuit iu
 da Qui fuit iohanna Qui fu
 it resā Qui fuit zorobabel Qui
 fuit salathiel Qui fuit neri.
 Qui fuit melchi Qui fuit ad
 di Qui fuit chosam Qui fuit
 elmadan Qui fuit her Qui
 fuit ihesu Qui fuit elyzer Qui
 fuit iorim Qui fuit mathat
 Qui fuit leui Qui fuit syme
 on Qui fuit iuda Qui fuit
 ioseph Qui fuit ionā Qui fuit
 elyachim Qui fuit meleā Qui
 fuit mennā Qui fuit matha
 tā Qui fuit nathan Qui fuit
 dauid Qui fuit yesse Qui fuit
 obery Qui fuit booz Qui fu
 it salmon Qui fuit naazon
 Qui fuit aminadāb Qui fu
 it aram Qui fuit esrom Qui
 fuit phares Qui fuit uide.

Qui fuit iacob Qui fuit ysa
 ac Qui fuit abrahe Qui fuit
 thare Qui fuit nachor Qui fuit
 seruth Qui fuit ragnū Qui fuit
 phaleg Qui fuit heber Qui fuit
 sale Qui fuit caynam Qui fu
 it arphaxat Qui fuit sem Qui
 fuit noē Qui fuit lamech Qui
 fuit matusale Qui fuit enoch
 Qui fuit iarech Qui fuit ma
 lalchel Qui fuit caynan Qui
 fuit enos Qui fuit seth Qui
 fuit adam Qui fuit dei **iii.**

Thesus autē plenus spū sancto:
 regressus est ab iordane Et age
 batur a spiritu in deserto diebz
 quadraginta: et temptabatur
 a dyabolo. Et nichil mādu
 crauit in diebz illis: et consum
 matis illis esurit Dixit autē
 illi dyabolus Si filius dei es:
 dic lapidi huic ut panis fiat.
 Et respondit ad illū ihus Scrp
 tū est: quia nō in pane solo vi
 uit homo. sed in omni verbo
 dei Et duxit illū dyabolus:
 et ostendit illi omnia regna
 orbis terre. in momento tem
 pons. et ait illi Tibi dabo po
 testatem hanc vniūsam et
 gloriā illorū: quia michi tra
 dita sunt: et cui volo do illa
 Tu ergo si adoraueris corā me:
 erunt tua omnia Et respon
 dens ihus: dixit illi Scriptū
 est Dnū deū tuū adorabis:
 et illi soli serues Et duxit il
 lū in iherosolimam. et statuit eū sup
 pīnaculū templi: et dixit illi
 Si filius dei es: mitte te hinc

Y. xv
ay. xv
ay. vi

Y. xvi
ay. xvi

deorsum Scriptū est enī quod angelis suis mandauit de te ut conseruent te: et quia in manibz tollent te. ne forte offendas ad lapidem pedem tuū Et respon- dens ihus: ait illi Dictum est Non temptabis dñm deū tuū Et consummata omni temptatio- ne: dyabolus recessit ab illo usq; ad tempus. Et regressus ē ihus in virtute spiritus in gali- leam: et fama exiit p̄ vniuer- sam regionē de illo Et ip̄e doce- bat in synagogis eorū: et mag- nificabatur ab omnibus. Et venit nazareth ubi erat nutri- tus: et intrauit scdm̄ consuetu- dinem suam die sabbati in syna- gogam: et surrexit legere Et tra- ditus est illi liber ysaie p̄phete Et ut resoluit librū: inuenit lo- cū ubi scriptū erat Spūs dñi super me. p̄pter quod vnxit me: euangelizare pauperibz misit me Sanare contritos corde: p̄- dicare captiuis remissionē. et ceas visum Dimittere confrac- tos in remissionē: predicare a- nū dñi acceptū. et diem retri- bucionis Et cū p̄licasset libz: reddidit ministro et sedit Et omnium in synagoga oculi erāt intendentes in eum Cepit au- tē dicere ad illos: quia hodie impleta est hec scriptura ī au- ribus vestris Et omēs testimo- niū illi dabant: et mirabāt in verbis gratie que procedebāt de ore ipsius: et dicebāt Nōne hic est filius ioseph. Et ait

F. xvij
ay. xxij
ay. xxvij
Jo. xlvj.

F. xvij

F. xix
ay. c. xli
ay. l
Jo. lix

F. xx

illis Vtq; dicetis michi hanc similitudinē Medice cura teipm̄ Quanta audiuim⁹ facta ī ca- pharnaū: fac et hic in patria tua. Ait autē Amen dico vo- bis: quia nemo p̄pheta accept⁹ est in patria sua. In veritate dico vobis: multe vidue erant in diebus helye in isrl̄ quando clausū est celū annis tribus et mensibz sex. cū facta esset fames magna in omni terra: et ad nullam illarū missus ē helyas. nisi in sarepta sydonie ad mu- lierem viduam Et multi lepro- si erant in isrl̄ sub helyseo p̄phe- ta: et nemo eorū mūdatus est. nisi naaman syrus Et repleti sunt omēs in synagoga ira: hec audientes Et surrexerunt et eiecerunt illū extra ciuitatē: et duxerunt illū usq; ad supra- liū montis supra quē ciuitas illorū erat edificata. ut p̄api- tarent eū Ipse autē transiens: per mediū illorū ibat. Et des- cendit in capharnaū ciuitatē galilee: ibi q; docebat illos sab- batis. Et stupebant in doc- trina eius: quia in potestate erat sermo ipsius. Et in sy- nagoga erat homo habens de- moniū imūdū: et exclamauit voce magna dicens Sine: quid nobis et tibi ihesu nazarene. Venisti p̄dere nos. Sāo te qui sis sanctus dei Et increpauit il- lū ihus dicens Obmutesce: et exi ab illo Et cū p̄cassset illum demoniū in mediū exiit ab il-

F. xxi
ay. c. xliij
ay. li
Jo. xxxv
lu. xxij

F. xxij
ay. xij

F. xxij
ay. lxxij
ay. lxxij

F. xxv
ay. xliij

F. xxv
ay. lxxij
ay. lxxij

F. xxvij
ay. xvi
ay. xxvij

F. xxvij
ay. xvij

F. xxv

lo: n
est p
bam
est h
te et
spira
uulg
omni
autē
domi
sym
bul
ea
feb
o s
Ci
ha
gu
At
nen
autē
na e
us d
bat
ipm̄
die e
lonū
Et u
tineb
cis
alys
angel
ideo
ans
F
bum
stingu
duas

lo: nichilq; illū nocuit Et fact⁹
 est pavor in omībz: et colloque-
 bantur adīucem dicentes Quid
 est hoc verbū. quia in potesta-
 te et virtute imperat imūdis
 spiritibus et creunt. Et di-
 uulgabatur fama de illo: in
 omne locū regionis. Surgēs
 autē de synagoga: introiuit ī
 domū symonis Socrus autē
 symonis tenebatur magnis fe-
 bribus: et cognuerūt illū pro
 ea Et stans sup illā imperauit
 febrī: et dimisit illā Et cōtinū
 o surgens: ministrabat illis
 Cū sol autē occidisset: omēs qui
 habebant infirmos varijs lan-
 guoribz. ducebant illos ad eū
 At ille singulis manus impo-
 nens: curabat eos. Erubant
 autē demonia a multis. clamā-
 cia et dicēcia: quia tu es fili-
 us dei Et increpans non sine-
 bat ea loqui: quia sciebant
 ipm esse xpm. Facta autem
 die egressus ibat in desertum
 locū: et turbe requirebant eū
 Et venerūt usq; ad ipm: et de-
 tinebant illū ne discederet ab
 eis Quibz ille ait Quia et
 alijs ciuitatibz oportet me eu-
 angelizare regnū dei: quia
 ideo missus sum Et erat p̄di-
 cans in synagogis galylee.

l. xxvii
m. lxxvii
m. xv.

l. xxvii
m. lxxvi
et xxviii

l. xxviii
m. lxxvii

l. xxviii
m. lxxviii

l. xxv
m. lxxviii

l. xxix

Actum est autē
 cū turbe irruerent ī
 eū. ut audirent ver-
 bum dei: et ipse stabat secus
 stagnū genēzareth Et vidit
 duas naues stantes sec⁹ stan-

nū: piscatores autē descenderāt
 et lauabant reaa Ascendens
 autē in vnā nauem que erat
 symonis: rogabat eū a terra
 reducere pusillū Et sedens do-
 cebat de nauicula turbas
 Et cessauit autē loqui: dixit
 ad symonem Duc in altū: et
 laxate reaa vīa in capturam
 Et respondens symon: dixit
 illi Preceptor per totam noctē
 laborantes nichil cepimus: in
 verbo autē tuo laxabo rete Et
 cū hoc fecissent: concluderunt
 piscū multitudinē copiosam
 Rūpebatur autē rete eorū: et
 annuerūt socijs qui erant in
 alia nauī. ut venirent et ad-
 iuuarēt eos Et venerunt et ī-
 pleuerunt ambas nauiculas:
 ita ut mergerentur Quod
 cū videret symon petrus: proci-
 dit ad genua ihesu dicens Exi-
 a me: quia homo peccator sū
 dñe Stupor enī artūderat eū:
 et omnes qui cū illo erant. in
 captura piscū quam ceperant
 Similiter autē iacobū et iohā-
 nem filios zebedei: qui erant
 socij symonis Et ait ad symo-
 nem ihus Noli timere: ex hoc
 iam homines eris capiens Et
 subductis ad terrā nauibz: re-
 lictis omībz secuti sunt illum
 Et factū est cū esset in vna
 ciuitatū: et ecce vir plenus le-
 pra. et videns ihm et padens ī
 faciem rogauit eū dicens Dñe
 si vis potes me mūdare Et ex-
 tendens manū: tetigit illum

l. xxx
Jo. et xxvii
et et xix

l. xxxi

l. xxxii
m. lxxxi
m. x

l. xxxiii
m. lxxxi
m. xxviii

Dicens **D**olo mundare Et confestim lepra discessit ab illo Et ipse precepit illi ut nemini diceret: sed vade ostende te sacerdoti: et offer pro emundacione tua sicut precepit moyses in testimoniu illius Perambulabat autē magnus sermo de illo: et conueniebant turbe multe ut audirent, et curarēt ab infirmitatibz suis. Ipse autem sedebat in desertu: et orabat. Et factū est in vna dierū: et ipse sedebat docēs Et erant pharisei sedentes et legis doctores qui venerant ex omni castello galilee et iudee et iherlm: et virtus erat dñi ad sanandū eos. Et ecce viri portantes in lecto hominē qui erat paralyticus: et querebāt eū inferre et ponere ante eum Et non iuuenientes qua parte illū inferrent pre turba: ascenderunt supra tectū. et per tegulas submiserunt illū cū lecto in mediū ante ihm Quorū fidem ut vidit: dixit Homo: remittuntur tibi peccā tua Et ceperunt cogitare scribe et pharisei dicentes Quis ē hic qui loquitur blasphemias. Quis potest dimittere peccata: nisi solus deus. Et cognouit autē ihus cogitaciones eorū: respondens dixit ad illos Quid cogitatis in cordibz vris. Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata: an dicere surge et ambula. Et autē sciatis quia filius hominis potesta-

Exxxv
m^o xxvii
m^o xxviii
Jo. xlv

Exxxv
m^o xxvii
m^o xxviii

Exxxv
m^o xxvii
m^o xxviii

Exxxvii
m^o xxviii
m^o xxix
Jo. xxxviii

tem habet in terra dimittere peccata: aut paralyticū Tibi dico surge Tolle lectū tuū: et vade in domū tuam Et confestim surgēs coram illis: tulit in quo iacebat: et abiit in domū suā. magnificans deū Et stupor apprehendit omēs: et magnificabant deum Et repleti sunt timore dicentes: quia vidim⁹ mirabilia hodie. Et post hec exiit et vidit publicanū nomine leui sedentē ad theloneū: et ait illi Sequē me Et relictis omibz: surgens secut⁹ est eum Et fecit ei conuiuium magnū leui in domo sua Et erat turba multa publicanor et alior qui cū illis erant discubentes Et murmurabant pharisei et scribe eorū: dicentes ad discipulos ei⁹ Quare cū publicanis et peccatoribz manducatis et bibitis. Et respondens ihus: dixit ad illos Non egent qui sani sunt medico: sed qui male habent Non veni vocare iustos: sed peccatores in penitentiā At illi dixerunt ad eū Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter et obseruaciones faciūt. similiter et phariseorū: tui autē edunt et bibunt. Quibz ipse ait Nūquid potestis filios sponsi dū cū illis est sponsus facere ieiunare. Venient autē dies et cū ablat⁹ fuerit ab illis sponsus: tūc ieiunabunt in illis diebz Dicebat autē et similitudinē ad illos Quia nemo commissuram a vestimento nouo imittit in

Exxxviii
m^o xxix
m^o xxx

Exxxix
m^o xxx
m^o xxxi

Exxl
m^o xxxi
m^o xxxii

Exli
m^o xxxii
m^o xxxiii

Exlvi
m^o xxxiii
m^o xxxiiii

vestimentū vetus Alioquin et nouū rumpit: et veteri nō cōuenit cōmissura a nouo Et nemo mittit vinū nouū in vtres veteres Alioquin rumpet vinū nouū vtres: et ipm effundet: et vtres percibunt Sed vinū nouū in vtres nouos mittendū est: et utraq; conseruantur Et nemo bibens vetus: statim vult nouū Dicit eū: vetus melius est. **vi.**

Y. xli
m. c. xliii
m. c. xliii

HActū est autem in sabbato secundo. pmo cū transiret per sata: vellebant discipuli eius fricas et manducabant. confrucantes manibus Quidam autē phariseor dicebant illis Quid fricatis qd nō licet in sabbatis. Et respondens ih̄sus ad eos dixit Nec hoc legistis quod fecit dauid cū esurisset ip̄e et qui cū eo erant: quomō intrauit in domū dei. et panes p̄posicionis sumpsit et manducauit. et dedit hys qui cū ip̄o erant: quos non licebat manducare nisi tantū sacerdotibus. Et dicebat illis: quia dominus est filius hominis etiā sabbati. Factū est autē et in alio sabbato: ut intraret in synagogam et doceret Et erat ibi homo: et manus eius dextera erat arida. Obseruabant autē scribe et pharisei. si in sabbato curaret: ut inuenirent vnde accusarent illū Ipse vero sciebat cogitationes eorū Et ait homi qui habebat manū aridam Surge et sta in mediū Et sur-

Y. xliij
m. c. xlv
m. c. xlv

gens stetit Ait autē ad illos ih̄sus Introgo vos si licet sabbato bñ facere an male? animā saluā facere an pdere. Et circūspectis omibz: dixit homini Extende manū tuam Et extendit Et restituta est manus eius Ip̄i autē repleti sunt insipientia: et colloquebātur adiuicem quidnam facerēt ih̄esu. Factū est autē in illis diebz. exiit in montem orare: et erat p̄noctans in oratione dei. Et cū dies factus esset. vocauit discipulos suos: et elegit duodecim ex ip̄is. quos et ap̄los nominauit Symonē quem cognominauit petrū. et andream frēm eius: iacobū et iohannē. philippū et bartholomeū. mathēū et thomā. iacobū alpheri. et symonē qui vocatur zelotes: iudam iacobi. et iudam scarioth qui fuit p̄ditor. Et descendens cū illis. stetit in loco campestri. et turba discipulorū eius: et multitudo copiosa plebis. ab omni iudea et iherl̄m. et maritima et tyri et sydonis: qui venerant ut audirent eū. et sanarentur a languoribz suis Et qui uerbantur ab spiritibus imūdis: curabantur Et omnis turba querebat eū tangere: quia uirtus de illo exibat. et sanabat omēs. Et ip̄e eleuatis oculis in discipulos suos. dicebat Beati pauperes: quia uestrū est regnū dei. Beati qui nunc esuritis: quia saturabimini.

Y. xliij
m. c. xlix
m. c. lvi

Y. xliij
m. c. lxxx
m. c. xxx

Y. xlv
m. c. xxij
m. c. xxvij
Jo. xlvj

Y. xlvj
m. c. xxv

Y. xlvij
m. c. xxvij

P. xlvij
ay. xxvii
P. xlv
ay. xxx

P. l

P. li

P. liij
ay. xl

P. liij
ay. xxxviii

P. liij
ay. liij

P. lv
ay. xli

Beati qui nunc fletis: quia ridebitis. Beati eritis cum vos oderint homines et cum separaverint vos et exprobrauerint, et eiecerint nomen vestrum tanquam malum: propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces vestra multa est in celo. Secundum haec enim faciebant prophetae patres eorum. Deruptamene vobis diuitibus: qui habetis consolationem vestram. De vobis qui saturati estis: quia esurietis. De vobis qui ridetis nunc: quia lugebitis et flebitis. De cum bene vobis dixerint omnes homines. Secundum haec faciebant prophetae patres eorum. Sed vobis dico: qui auditis. Diligite inimicos vestros: benefacite hijs qui oderunt vos. Benedicite maledicentibus vobis: orate pro calumpniantibus vos. Et qui te percutit in maxillam: prebe et alteram. Et ab eo qui aufert tibi vestimentum: etiam tunicam noli prohibere. Omni autem petenti te tribue: et qui aufert que tua sunt, ne repetas. Et prout vultis ut faciant vobis homines: et vos facite illis similiter. Et si diligitis eos qui vos diligunt: que vobis est gratia. Nam et patres diligentes se diligunt. Et si bene feceritis hijs qui vobis bene faciunt: que vobis est gratia. Siquidem et patres hoc faciunt. Et si mutuam dederitis hijs a quibus speratis recipere: que vobis est gratia.

Nam et patres patribus fecerunt: ut recipiant equalia. Deruptamen diligite inimicos vestros et benefacite: et mutuam date, nichil inde sperantes. Et erit merces vestra multa: et eritis filij altissimi: quia ipse benignus est super ingratos et malos. Estote ergo misericordes: sicut et pater vester misericors est. Nolite iudicare: et non iudicabimini. Nolite condemnare: et non condemnabimini. Dimittite: et dabitur vobis. Mensuram bonam et confertam et coagitatam, et superfluentem dabunt in sinum vestrum. Eundem quippe mensuram qua mensi fueritis: remeietur vobis. Dicebat autem illis et similitudinem. Numquid potest cecus cecum ducere. Nonne ambo in foueam cadunt. Non est discipulus super magistrum. Perfectus autem omnis erit: si sit sicut magister eius. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: trabem autem que in oculo tuo est non consideras. Aut quomodo potes dicere fratri tuo, frater, sine etiam festuca de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns. Hypocritae, ecce primum trabem de oculo tuo: et tunc prospicias ut educais festucam de oculo fratris tui. Non est enim arbor bona que faciat fructus malos: neque arbor mala faciens fructum bonum. Unaqueque enim arbor: de fructu

P. lv
ay. l
ay. xli

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. xc
Jo. c. xviii
et c. xxxix

P. lv
ay. li

P. lv
ay. lvij

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. c. xviii

P. lvij
ay. xc

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

P. lvij
ay. lv

suos
spiri
rubo
nus
cord
lus
fert
cord
vomi
tis q
ut a
meo
bis
hor
foe
me
ad
flu
tuit
erat
audi
homi
supr
In q
cont
riun
C
mph
tuit
erat
pica
su: n
oru
salu
venit
eu sol
dignu
Dilig

Y. lxxi
ay lxxi

Y. lxxii
ay lxxii

Y. lxxiii
ay lxxiii
yo lxxiii

Y. lxxiiii
ay lxxiiii

Y. lxxv
ay lxxv
yo lxxv

suo cognoscatur. Neque enim de
 spinis colligunt fias: neque de
 rubo vindemiant uva. Bonus
 homo de bono thesauro
 cordis sui profert bonum: et ma-
 lus homo de malo thesauro pro-
 fert malum. Ex habundantia enim
 cordis os loquitur. Quid autem
 vocatis me domine? et non faci-
 tis que dico? Omnis qui ve-
 nit ad me, et audit sermones
 meos et facit eos: ostendam vo-
 bis cui similis sit. Similis est
 homini edificanti domum: qui
 fodit in altum, et posuit funda-
 menta supra petram. Inunda-
 tione autem facta, illisum est
 flumen domui illi, et non po-
 tuit eam mouere: fundata enim
 erat supra petram. Cui autem
 audit et non facit: similis est
 homini edificanti domum suam
 supra terram sine fundamento.
 In qua illisus est fluuius: et
 continuo cecidit: et facta est
 ruina domus illius magna. **III**
Quoniam autem impleisset
 omnia verba sua, intravit
 capharnaum. Centurionis autem
 cuiusdam seruus male habens
 erat mortuus: qui illi erat
 precosus. Et cum audisset de ihe-
 su: misit ad illum seniores iude-
 orum, rogans eum ut veniret et
 saluaret seruum eius. At illi cum
 venissent ad ihm: rogabant
 eum solliate dicentes ei, quia
 dignus est ut hoc illi prestes.
 Diligit enim gentem nostram: et

synagogam ipse edificauit nobis.
 Iesus autem ibat cum illis. Et cum iam
 non longe esset a domo: misit
 ad eum centurio amicos dicens
 Domine noli vexari. Non enim
 dignus sum ut sub tectum meum
 intres: propter quod et meipsum
 non sum dignum arbitratus ut
 venirem ad te: sed dic verbo, et
 sanabitur puer meus. Nam et
 ego homo sum sub potestate
 constitutus: habens sub me
 milites. Et dico huic vade et
 vadit: et alio veni et venit:
 et seruo meo fac hoc et facit.
 Quo audito iesus miratus est:
 et conuersus sequentibus se turbis
 dixit Amen dico vobis: nec in
 israhel tantam fidem inueni. Et re-
 uersi qui missi fuerant domum:
 inuenerunt seruum qui langue-
 rat sanum. Et factum est dein-
 ceptus ibat in ciuitatem que vo-
 catur naim: et ibant cum illo
 discipuli eius et turba copiosa.
 Cum autem appropinquaret por-
 te ciuitatis: ecce defunctus esse
 rebatur filius unicus matris
 sue. Et hec vidua erat: et tur-
 ba ciuitatis multa cum illa.
 Quam cum vidisset dominus: mise-
 ricordia motus super eam dixit
 illi. Noli flere. Et accessit: et
 tetigit loculum. Hi autem qui
 portabant steterunt. Et ait
 Adolescens tibi dico surge. Et
 resedit qui erat mortuus: et
 cepit loqui. Et dedit illum ma-
 tri sue. Accepit autem omnes ti-
 morum: et magnificabant deum.

Y. lxxvi
ay lxxvi

Y. lxxvii

fenera
 a de
 tos vros
 date
 et erit
 et erit
 benign
 malos
 sicut
 rs est
 o iudi
 pnare
 Dumit
 e: et da
 bona
 atam
 i sinu
 usua
 enetur
 lis et
 potest
 ne am
 Non
 gistrum
 it: si sit
 Quid
 oculo
 e que i
 deras
 fratri
 estum
 lo tuo
 vocata
 ulo tu
 uctis
 s tu
 na q
 p ar
 bonu
 fructu

dicentes Quia propheta mag-
 nus surrexit in nobis: et quia
 deus visitauit plebem suam.
 Et exiit hic sermo in uniu-
 sam iudeam de eo: et omnem
 circa regionem. Et nūciaue-
 runt iohāni discipuli eius de
 omibz hys. Et conuocauit du-
 os de discipulis suis iohānes:
 et misit ad ihm dicens Tu es
 qui venturus es. an aliū expec-
 tamus. Cū autē uenissent ad
 eū uiri: dixerunt Iohānes bap-
 tista misit nos ad te dicens Tu
 es qui venturus es an aliū
 expectamus. In ipsa autē ho-
 ra curauit multos a languo-
 ribz et plagis et spiritibz ma-
 lis: et cecis multis donauit
 visum. Et respondens dixit il-
 lis Euntes renūciate iohāni
 que uidistis et audistis: quia
 ceca uident. claudi ambulant.
 leprosi mūdantur. Surdi audi-
 unt: mortui resurgunt: pau-
 peres euangelizantur. Et bea-
 tus est: quicūqz nō fuerit sam-
 dalizatus in me. Et cū disces-
 sissent nūcij iohānis: cepit di-
 cere de iohanne ad turbas. Quid
 existis in desertū uidere. Na-
 rundinē vento moueri. Sed
 quid existis uidere. Homine
 mollibus uerimentis indu-
 tum. Ecce qui in ueste p̄aose-
 sunt et delicijs: in domibz re-
 gū sunt. Sed quid existis uide-
 re. Prophetam. Quia dico vo-
 bis: et plusq̄ prophetam. Hic
 est de quo scriptū est Ecce mit-

Y. lxxviii

Y. lxxv
ay. c. ij

Y. lxx
ay. c. iij
ay. l

to angelū meū ante faciem tu-
 am: qui p̄parabit uiam tuam
 ante te. Dico enī uobis: ma-
 ior inter natos mulierū propheta
 iohanne baptista nemo est.
 Qui autē minor est in regno
 dei: maior est illo. Et om-
 nis plus audiens et publi-
 canū iustificauerunt deū: bap-
 tizati baptismo iohānis. Pha-
 risi autem et legisperiti consi-
 liū dei spreuerunt in semetip-
 sos. nō baptizati ab eo. Cui
 ergo similes dicam homines
 generationis huius: et cui si-
 miles sunt. Similes sūt pu-
 eris sedentibz in foro: et loque-
 tibz adiuicem et dicentibus
 Cantauim⁹ uobis tybis et
 nō saltastis: lamentauim⁹ et
 nō plorastis. Venit enī iohan-
 nes baptista neqz māducans
 panem neqz bibens uinū: et
 diatis demoniū habet. Venit
 filius hominis manducans
 et bibens: et diatis Ecce homo
 deuorator et bibens uinū: ami-
 cus publicanorū et peccator.
 Et iustificata est sapiētia ab
 omibz filijs suis. Cognabat
 autē illū quidam de phariseis:
 ut manducaret cū illo. Et in-
 gressus domū pharisei: discu-
 buit. Et ecce mulier que erat
 in ciuitate peccatrix. ut cogno-
 uit quod acubisset in domo
 pharisei: attulit alabastrum
 unguenti. et stans retro secus
 pedes eius lacrimis cepit signi-
 re pedes eius: et capillis capi-

Y. lxxviii
ay. c. iij

Y. lxxv

Y. lxxviii
ay. c. iij

Y. lxxviii
ay. c. lxxviii
ay. c. lxxviii
yo. xxviii

nis su-
 tur p-
 ungt-
 seus
 tra s-
 ta? se-
 muli-
 quia
 uisus
 habeo
 ille au-
 bitore
 ri. Di-
 gent
 Non
 dere
 ergo
 dens
 is au-
 it a l-
 ad m-
 des h-
 in dom-
 meis
 mis ru-
 lus sui
 dedist-
 nō cess-
 Oleo a
 Det au-
 meos
 mittun-
 quonia
 muius
 Dicit
 tibi pā-
 acumb-
 est hic
 at. Dy-
 fides tu-

nis sui tergebat Et osculaba-
tur pedes eius: et unguento
ungebat Videns autē phari-
seus qui vomuerat eū: aut in-
tra se dicens Hic si esset p̄phe-
ta: sciret utiq; que et qualis
mulier esset que tangit eum:
quia peccatrix est Et respōdens
illius: dixit ad illū Symon
habeo tibi aliquid dicere At
ille ait Magister dic Duo de-
bitores erant cuidam feneratori
Unus debebat denarios quī-
gentos: et alius quinquaginta
Non habentib; illis unde red-
derent: donauit utrisq; Cuius
ergo eū plus diligit. Respon-
dens symon dixit Estimo: quia
is cui plus donauit At ille dixit
ei Recte iudicasti Et conuersus
ad mulierem: dixit symoni Vi-
des hanc mulierem. Intraui
in domū tuam: aquā pedibus
meis nō dedisti Hec autē lacri-
mis rigauit pedes meos: et capil-
lis suis tersit Osculū michi nō
dedisti Hec autē ex quo intrauit:
nō cessauit osculari pedes meos
Oleo caput meū non unxit
Hec autē unguento unxit pedes
meos Propter quod dico tibi Re-
mittuntur ei peccata multa:
quoniā dilexit multū Cui autē
minus dimittatur: minus diligit
Dixit autē ad illam Remittuntur
tibi peccata Et ceperunt qui simul
accumbebant dicere intra se Quid
est hic qui etiam peccata dimittit.
Dixit autē ad mulierem
Fides tua te saluam fecit: vade

in pace. **viii.**
Et factum est deinceps.
et ip̄e iter faciebat per
ciuitates et castella p̄-
dicans et euangelizans regnum
dei: et duodecim cū illo. et muli-
eres aliquę que erant curate a
spiritib; malignis. et infirmita-
tib; Maria que vocatur mag-
dalene de qua demonia septē
exierant: et iohanna vxor aize-
paratoris herodis: et susanna
et alie multe que ministrabāt
ei de facultatib; suis. Cū au-
tem turba plurima conueniret.
et de ciuitatib; p̄perarent ad e-
um: dixit per similitudinem
Erūt qui seminat seminare se-
men suū Et dum seminat. ali-
ud cecidit secus viam. et con-
culcatū est: et volucrez celi co-
mederunt illud Et aliud ceca-
dit supra petram: et natū aru-
it. quia non habebat humore
Et aliud cecidit inter spinas:
et simul exorte spine suffocau-
erunt illud Et aliud cecidit in
terram bonā: et ortū fecit fructū
centuplū Hec dicens clamabat
Cui habet aures audiendi au-
diat Interrogabant autē eū dis-
cipuli eius: que esset hec para-
bola Quib; ip̄e dixit Vobis
datū est nosse misterū regni
dei: ceteris autē in pabolis:
ut videntes nō videant. et au-
dientes nō intelligant. Est
autē hec parabola Semen est
verbū dei Qui autē secus viā:
hī sunt qui audiūt Deinde

V lxxv

V lxxvi
m^o c^o xxxi
m^o xxxvi

V lxxvii
m^o c^o xxxii
m^o xxxvii
Jo. c^o w
V lxxviii
m^o c^o xxxv
m^o xxxviii

em tu
tuam
na
pheta
o est
regno
om
ubli
i: bap
s Pha
consi
etip
Cui
nines
causi
ut pu
t loque
abus
is et
im^o et
ohan
icans
i: et
Denit
ans
e homo
ū: ami
ntoz
aa ab
ibat
rseis:
Et in
disai
e erat
ogno
domo
strum
seas
rign
api

V lxxv

V lxxv

V lxxv

V lxxv
m^o c^o xxx
m^o c^o xxxi
Jo. c^o w

venit dyabolus et tollit verbum de corde illorum: ne credentes salu fiant Nam qui supra petram: qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum Et hi indices non habent: quia ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt Quod autem in spinis cadit: hi sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et diuitiis et voluptatibus vite euntes suffocantur et non referunt fructum Quod autem in terram bonam: hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in pacencia Nemo autem lucernam accendens operit eam vase aut subtus lectum ponit: sed super candelabrum ponit ut intrantes videant lumen Non est enim occultum quod non manifestetur: nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat Videte ergo quomodo auditis Qui enim habet dabitur illi: et quia non habet etiam quod putat se habere auferetur ab illo Venerunt autem ad illum mater et fratres eius: et non poterant adire eum pro turba Et nuntiatum est illi Mater tua et fratres tui stant foris: volentes te videre Qui respondens dixit ad eos Mater mea et fratres mei: hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt Factum est autem in vna dierum: et ipse ascendit in nauiculam et discipuli eius Et ait ad illos Transfretemus trans stagnum Et ascenderunt

F. lxxix
 a3^r xxxij
 a3^v xxxix

F. lxxx
 a3^r xxxij
 a3^v xl

F. lxxxi
 a3^r xxxij
 a3^v xxxix

F. lxxxij
 a3^r xxx
 a3^v xxxv

F. lxxxij
 a3^r lxxv
 a3^v xlviij

Naugnantibus autem illis: obdormiuit Et descendit procella ventum in stagnum: et conturbabantur et periclitabantur Accedentes autem: suscitauerunt eum dicentes Precipitor perimus At ille surgens increpauit ventum et tempestatem aque et cessauit: et facta est tranquillitas Dixit autem illis Vbi est fides vestra Qui timentes mirati sunt: dicentes adiuuice Quis putas hic est Quia et ventis imperat et mari: et obediunt ei Enaugarunt autem ad regionem gerasenorum: que est contra galileam Et cum egressus esset ad terram: occurrit illi vir quidam qui habebat demonium iam temporibus multis: et vestimento non induebatur: neque in domo manebat sed in monumentis Is ut vidit Iesum prociuit ante illum: et exclamans voce magna dixit Quid michi et tibi est ihesu fili dei altissimi Obsecro te: ne me torqueas Precipiebat enim spiritui immundo: ut eriret ab homine Multis enim temporibus arripiebat illum: et vinciebatur cathenis et compedibus custoditus: et ruptis vinculis agebatur a demonio in desertum Interrogauit autem illum ihesus dicens Quod tibi nomen est At ille dixit Regio Quia intrauerant demonia multa in eum Et rogabant illum: ne imperaret illis ut in abyssum irent Erat autem ibi grex porcorum multorum pascens in monte Et rogabant eum ut permitteret

eis in illis Et ab hominibus porcos precepit est Qui pascebantur in Exeruntum est: iuenerunt quo de ar san et tim autem modo one multa ut dis more autem a sus est quo de eo esset dicens narra Et ab ipse predicat ihesus set ihesus Erant cum Et iayrus goge en ihesu domum erat illi et her m du uer: tur Et n

eis in illos ingredi Et permisit illis Exierunt ergo demonia ab homine. et intrauerunt in porcos: et impetu abijt grex p[ro]preps in stagnū. et suffocatus est Quod ut viderunt factū qui pascebant: fugerunt et nūciauerunt in ciuitatem et in villas Exierunt autē videre quod factū est: et venerunt ad ih̄m Et inuenerunt hominē sedentem a quo demonia exierant vestitū ac sana mente ad pedes eius: et timuerunt Nūciauerunt autē illis. et qui viderant. quomodo sanus factus esset a legione Et cognouerūt illū omnis multitudo regionis gerasenorum ut discederet ab ipsis: quia timore magno tenebantur Ip̄e autē ascendens nauem: reuersus est Et rogabat illū vir a quo demonia exierant: ut cū eo esset Dimisit autē eū ih̄sus dicens Redi in domū tuam: et narra quanta tibi fecerit deus Et abiit per vniūsam ciuitatē: predicans quanta illi fecisset ih̄sus Factū est autē cū redisset ih̄sus: excepit illū turba Erant enī omnes expectantes eum Et ecce venit vir cui nomē iayrus. et ipse princeps synagoge erat: et cecidit ad pedes ih̄esu. rogans eū ut intraret in domū eius: quia filia vnica erat illi fere annorum duodecim. et hec mouebatur Et contigit dū iret: a turbis comprimebatur Et mulier quedā erat in

L. lxxvii
a. xlviij

L. lxxv
a. lxxviij
a. xlv

fluxu sanguinis ab annis duodecim: que in medicos erogauerat omnē substantiā suam: nec ab ullo potuit curari Accessit retro. et tetigit fimbriā vestimenti eius: et confestim stetit fluxus sanguinis eius Et ait ih̄sus Quis est qui me tetigit? Negantibus autē omnibus: dixit petrus et qui cū illo erant Preceptor turbe te comprimunt et affligunt: et dicas quis me tetigit? Et dixit ih̄sus Tetigit me aliquis Nam et ego noui virtutem de me exisse Videns autē mulier quia nō latuit: tremens venit et p[ro]stravit ante pedes illius: et ob quā causā tetigerit eū indicauit coram omni populo. et quemadmodū confestim sanata sit At ipse dixit illi Filia fides tua te saluam fecit: vade in pace Adhuc illo loquente: venit quidam ad principem synagoge dicens ei Quia mortua est filia tua: noli verare illum Ih̄sus autē audito hoc verbo: respondit patri puelle Noli timere: crede tantū. et salua erit Et cū venisset ad domū: non permisit intrare secū quēquā nisi petrū et iacobū et iohannē. et patrē et matrē puelle Flebant autē omnes: et plangebant illā At ille dixit Nolite flere Non est mortua puella: sed dormit Et deridebant eum: scientes quā mortua esset Ipse autē tenens manū eius: clamauit dicens Puella surge Et reuersus est

spiritus eius: et surrexit continu-
o: et iussit illi dari manducare
Et stupuerunt parentes ei: Qui-
bus precepit: ne alicui dicerent
quod factum erat. **x.**

Convocatis autem duo-
decim apostolis: dedit illis
virtutem et potestatem
supra omnia demonia. et ut lan-
guores curarent Et misit illos
predicare regnum dei: et sanare
infirmos. Et ait ad illos
Nichil tuleritis in via: neque
virgam. neque peram. neque pa-
nem. neque pecuniam. neque duas
tunicas habeatis Et in quacumque
domum intraveritis: ibi mane-
te. et inde ne exeat. Et qui-
cumque non receperint vos: exun-
tes de civitate illa etiam pulvere
pedum vestrorum exatite in testimonium
supra illos. Egressi autem circu-
ibant per castella: euangelizan-
tes et curantes ubique. Audi-
uit autem herodes tetrarcha om-
nia que fiebant ab eo: et hesita-
bat eo quod diceretur a quibus-
dam quia iohannes surrexit a
mortuis: a quibusdam vero quia
helyas apparuit: ab alijs autem.
quia propheta unus de antiquis
surrexit Et ait herodes Iohan-
nem ego decollavi Quis autem
est iste de quo audio talia.
Et querebat videre eum Et re-
uersi apostoli: narrauerunt
illi quecumque fecerunt. Et as-
sumptis illis: secessit seorsum
in locum desertum qui est bethsai-
de Quod cum cognouissent tur-

be: secute sunt illum Et excepit il-
los: et loquebatur illis de regno
dei: et eos qui cura indigebant
sanabat. Dies autem ceperat de-
clinare Et accedentes duodecim:
dixerunt illi Dimitte turbas.
ut euntes in castella villas que
circa sunt diuertant. et inueniant
escas: quia hic in loco desertum
sumus. At autem ad illos Vos da-
te illis manducare. At illi dixe-
runt Non sunt nobis plus quam
quinque panes. et duo pisces: ni-
si forte nos eamus et emamus in
omnem hanc turbam escas Erant
autem fere viri quinque milia. At
autem ad discipulos suos Facite
illos discumbere per conuiuia.
quingentos. Et discumbere fe-
cerunt omnes. Acceptis autem quinque
panibus et duobus piscibus respexit
in celum et benedixit illis et fregit:
et distribuit discipulis suis. ut
ponerent ante turbas Et man-
ducauerunt omnes: et saturati
sunt Et sublatum est quod superfu-
it illis fragmentorum copiam du-
odecim. Et factum est cum solus
esset orans: erant cum illo et dis-
cipuli Et interrogauit illos dicens
Quem me dicunt esse turbe.
At illi responderunt et dixerunt
Iohannem baptistam: alij autem
helyam: alij quia propheta unus
de prioribus surrexit Dixit autem
illis Vos autem quem me esse dica-
tis. Respondens symon petrus
dixit Christum dei. At ille incre-
pans illos. precepit ne cui dice-
rent hoc: dicens quia oportet

P. lxxvii
m. lxxix
m. lxxix

P. lxxviii
m. lxxxii
et lxxxii
m. liii. liii

P. lxxviii
m. lxxxv
m. lv

P. lxxxix
m. lvi
P. xc
m. clxii
m. lvii

P. xci
m. lvi
P. xcii
m. clxii
Jo. clxii

P. xcii
m. clxii
m. lxxxii
Jo. clxii

P. xcii
m. clxii
m. lxxxii
Jo. lxxxii

P. xcii
m. clxii
m. lxxxii

filium
repre
vbi
occe
Dua
vult
scip
adie
volu
face
pdi
me
phu
mi
de
qu
ne
ber
sua
ru
ali
mb
reg
he
sur
ha
ut
ret
et v
Et e
cu il
hae
bar
tur
ver
uat
lan
eue
cu il
vent

filiū hominis multa pati et
 reprobari a senioribz et princi-
 pibus sacerdotū et scribis. et
 occidi. et tertia die resurgere.
Dicebat autē ad omēs Si quis
 vult post me venire. abneget
 seipm. et tollat crucē suam co-
 tidie. et sequatur me Qui enī
 voluerit animā suam salvā
 facē. perdet illam Nam qui
 perdit animā suam ppter
 me. salvā faciet illā Quid enī
 proficit homo si lucretur uniuersū
 mūdū. se autē ipm perdat et
 detrimentū sui faciat. **N**ā
 qui me erubuerit et meos sermo-
 nes. hunc filius hominis eru-
 bescet cū venerit in maiestate
 sua et patris et sanctorū angelo-
 rū **D**ico autē vobis. vere sunt
 aliqui hic stantes. qui nō gus-
 tabunt mortē. donec videant
 regnū dei **F**actū est autē post
 hec verba fere dies octo. et as-
 sumpsit petrū et iacobū et io-
 hannē. et ascendit in montē
 ut oraret **E**t factū est dū ora-
 ret species vultus eius alterā.
 et vestitus eius albus resulgēs
Et ecce duo viri loquebantur
 cū illo Erant autē moyses et he-
 lyas visi in maiestate. et dice-
 bant excessū eius quē comple-
 turus erat in iherlm **P**etrus
 vero et qui cū illo erant. gra-
 uati erant sompno **E**t euigi-
 lantes viderunt maiestatem
 eius. et duos viros qui stabāt
 cū illo **E**t factū est dū discede-
 rent ab illo. ait petrus ad ihe-

sum **P**receptor bonū est nos
 hic esse. et faciamus tria taber-
 nacula. unū tibi. et unū moy-
 si. et unū helye. nesciens quid
 diceret **H**ec autē illo loquente.
 facta est nubes et obumbravit
 eos. et timuerūt intrantibz illi
 in nubem **E**t vox facta est de
 nube dicens **H**ic est filius me-
 us dilectus. ipm audite **E**t dū
 fieret vox. iuentus est ihesus
 solus **E**t ipsi timuerunt. et ne-
 mini dixerunt. in illis diebus
 quicquid ex his que viderant.
Factū est autē in sequenti
 die descendentibz illis de mon-
 te. occurrit illis turba multa
Et ecce vir de turba. exclama-
 uit dicens **M**agister obsecro
 respice in filiū meū. quia
 unicus est michi **E**t ecce spūs
 apprehendit illū. et subito da-
 mat et elidit et dissipat eū cū
 spuma. et vix discedit dilani-
 ans eum **E**t rogauit discipu-
 los tuos ut eicerent illū. et
 nō potuerunt **R**espondens at
 ihesus. dixit **O** generatio infi-
 delis et perversa. usqz quo ero
 apud vos et paciar vos. **A**d-
 duc huc filium tuū **E**t cū ac-
 cederet. elisit illū demoniū et
 dissipauit **E**t increpauit ihus
 spm imūdū. et sanauit puer.
 et reddidit illū patri eius **S**ta-
 pebant autē omēs in magni-
 tudine dei. **O**mnibz qz mi-
 rantibz in omnibz que faciebat.
 dixit ad discipulos suos **P**o-
 nite vos in cordibz vris sermo-

l. xxv
 ay. c. lxx
 ay. lxxxv

l. xxv
 ay. c. lxx
 ay. lxxxv

l. xxv
 ay. c. lxx
 ay. lxxxv

l. c
 ay. lxxv

l. c
 ay. lxxv
 ay. lxxxv

nes istos **F**ilius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant verbum istud: et erat velatum ante eos, ut non sentirent illud. Et timebant interrogare eum de hoc verbo. **I**ntrauit autem cogitatio in eos: quis eorum maior esset? At ihesus videns cogitationes cordis illorum: apprehendens puerum, statuit eum secus se, et ait illis: Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo: me recipit. Et quicumque me receperit: recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter omnes vos: hic maior est. **R**espondens autem iohannes dixit: Preceptor vidimus quendam in nomine tuo eiacentem demonia: et prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum. Et ait ad illos ihesus: Nolite prohibere. Qui enim non est aduersus vos: pro vobis est. **F**actum est autem cum complerentur dies assumptionis eius: et ipse faciem suam firmavit, ut iret iherosolimam. Et misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes intraverunt in civitatem samaritanorum: ut pararent illi. Et non receperunt eum: quia facies eius erat euntis iherosolimam. Cum vidissent autem discipuli eius iacobus et iohannes: dixerunt Domine vis dicam: ut ignis descendat de celo: et consumat illos. Et convulsus increpavit illos: et dixit: Nescitis cuius spiritus estis? Filius hominis non venit ann-

F. c. ij
ay. lxxviii
ay. xcv

F. c. iij
ay. lxxvii

F. c. iij

mas perdere: sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. Factum est autem ambulantijs illis in via: dixit quidam ad illum: Sequar te quocumque ieris. Et ait illi ihesus: Vulpes foveas habent, et volucres celi nidus: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. Ait autem ad alterum: Sequere me. Ille autem, dixit Domine permitte michi permittere: et sepelire patrem meum. Dixitque ei ihesus: Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade annuncia regnum dei. Et ait alter: Sequar te domine: sed permittite michi renuciare hijs qui domi sunt. Ait ad illum ihesus: Nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro: aptus est regno dei. **R.**

F. cv

F. cv

F. cvij

F. cvij
ay. lxxviii

F. cv
ay. lxxvii

F. cv
ay. lxxvii
ay. lxx

F. cx
ay. lxxviii

Post haec autem designavit dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos ante faciem suam, in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa: operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis: ut mittat operarios in messem. **I**te Ecce ego mitto vos: sicut agnos inter lupos. Nolite ergo portare sacculum neque peram neque calceamenta: et neminem per viam salutaveritis. In quamcumque domum intraveritis: permittite dicitur Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis: requiescet super illam pax vestra. Si autem:

ad vo
autē
biben
Dignu
rede
mo in
aunt
ent v
nūtu
mos q
illis
regnu
tota
peru
eum
adh
exte
fate
regnu
domi
q̄ ill
in. v
in ty
virtu
olim
penit
et sy
diao
um i
ad in
vos
vos
aut
qui
aut
dio
ma
tuo
tham
mden

ad vos reuertetur. In eadem autē domo manete: edentes et bibentes que apud illos sunt. Dignus est enim oparius mercede sua. Nolite transire de domo in domū. Et in quācumq; ciuitatē intraueritis et susceperint vos: manducate que apponuntur vobis: et curate infirmos qui in illa sunt: et dicite illis. Appropinquauit in vos regnū dei. In quācumq; ciuitatem intraueritis et non receperint vos: exeuertes in plateas eius dicite. Etiam puluerē qui adhesit nobis de ciuitate vā: extergim⁹ in vos. Tamen hoc scitote: quia appropinquauit regnū dei. Dico vobis: quia sōdomus in die illa remissius erit q̄ illi ciuitati. De tibi corda in. ve tibi bethsaida? quia si in tyro et sydone facte fuissent virtutes que in vobis facte sūt: olim in alicio et anere sedētes peniterent. Verūptamen tyro et sydoni remissius erit in iudicio q̄ vobis. Et tu capharnaum usq; ad celū exaltata: usq; ad infernū demergēris. Qui vos audit: me audit. Et qui vos spernit: me spernit. Qui autem me spernit: spernit eū qui misit me. Reuersi sunt autē septuaginta duo cū gaudio dicentes. Dñe: etiā demonia subiciuntur nobis in noīe tuo. Et ait illis. Videbam sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis po-

restatem calcandi supra serpen-tes et scorpiones. et sup̄ omnē virtutē inimica: et nichil vobis nocēbit. Verūptamen in hoc nolite gaudere: quia spiritus vobis subiciuntur. Gaudete at̄: quod nomina vā scripta sūt in celis. In ipsa hora exultauit spū sancto: et dixit. Confiteor tibi pater. dñe celi et terre: quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibz: et reuelasti ea paruulis. Etiam pater: quia sic placuit ante te. Omnia michi tradita sunt a p̄e meo. Et nemo scit qui sit filius nisi pater: et qui sit pater nisi filius. et cui voluerit filius reuelare. Et cōuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi: qui vident q̄ vos videtis. Dico enī vobis: quod multi p̄phete et reges voluerunt videre que vos videtis et nō viderunt: et audire que auditis et nō audierunt. Et ecce quidā legisperitus surrexit: temptans illū et dicens. Magister: quid faciendo vitam eternā possidebo. At ille dixit ad eū. In lege quid scriptū est. Quomō legis. Ille respondens dixit. Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. et ex omībz viribz tuis. et ex omī mente tua: et primū tuū sicut teipm. Dixitq; illi. Recte respondisti. Hoc fac et viues. Ille autē volens iustificare seipm: dixit ad ihm. Et quis est meus primus. Suspiciens autē ihs

¶ c. xiiij
ay. lxxviiij
ay. lviij

¶ c. xv

¶ c. xvij
ay. lxxv
ay. lv

¶ c. xviii
ay. c. viij

¶ c. xvi
ay. lxxviiij
ay. lxxvi
Jo. c. xx. xl.
c. xxv. c. xxxv
c. xxxi.
c. xlviij
¶ c. xvij

¶ c. xv

¶ c. xv

¶ c. xv

¶ c. xvij
ay. lxxv

¶ c. xv
ay. lxxv

¶ c. xv
ay. lxxv

¶ c. xv
ay. lxxv

¶ c. xvij
ay. c. x

¶ c. xvij
ay. c. xl. c. xvij
Jo. lxxviiij
et c. xlviij

¶ c. xv
ay. c. xxxviiij

¶ c. xvij
ay. c. xvij
ay. c. viij

¶ c. xvij

dixit Homo quidam descen-
 debat ab iherosolymis in ihericho: et
 incidit in latrones Qui etiam
 despoliauerunt eum: et plagis im-
 positis abierunt semiuuio re-
 licto Accidit autem ut sacerdos q-
 dam descenderet eadem via: et
 viso illo preterit Similiter et le-
 uita cum esset secus locum et vide-
 ret eum: pertransiit Samaritanus
 autem quidam iter faciens venit
 secus eum: et videns eum misericor-
 dia motus est Et appropians
 alligauit vulnera eius: infun-
 dens oleum et uinum Et imponens
 illum in iumentum suum duxit in
 stabulum: et curam eius egit
 Et altera die protulit duos de-
 narios: et dedit stabulario et
 ait Curam illius habe Et quod
 cum superogaueris: ego cum redi-
 ero reddam tibi Cuius horum trium
 uidetur tibi pius fuisse illi qui
 incidit in latrones? At ille dixit
 Qui fecit misericordiam in illum
 Et ait illi ihesus Vade et tu fac
 similiter Factum est autem dum ueret.
 et ipse intrauit in quoddam cas-
 tellum: et mulier quedam mar-
 tha nomine excepit illum in do-
 mum suam Et huic erat soror
 nomine maria: que etiam se-
 dens secus pedes domini audiebat
 uerbum illius Martha autem
 satagebat circa frequens mis-
 rerum Que stetit et ait Domine
 non est tibi cure? quod soror me-
 a reliquit me solam ministra-
 re? Dic ergo illi: ut me adiu-
 uet Et respondens dixit illi

dominus Martha martha sollicita
 es: et turbans erga plurima
 Porro unum est necessarium Mari-
 a optimam partem elegit: que non
 auferetur ab ea. **xi.**

Et factum est cum esset in
 loco quodam orans:
 ut cessauit. dixit unus
 ex discipulis eius ad eum Domine do-
 ce nos orare: sicut et iohannes
 docuit discipulos suos Et ait
 illis Cum oratis dicite Pater.
 sanctificetur nomen tuum: adue-
 niat regnum tuum Panem nostrum
 cotidianum da nobis cotidie: et
 dimitte nobis peccata nostra. siquidem
 et ipsi dimittimus omnium debita
 nobis: et ne nos inducas in
 temptationem. Et ait ad illos
 Quis uerum habebit amicum. et
 ibit ad illum media nocte. et dicet
 illi amice comoda michi tres
 panes quoniam amicus meus ue-
 nit de uia ad me. et non habeo
 quod ponam ante illum: et ille
 deintus respondens dicat. noli
 michi molestus esse. iam ostium
 meum clausum est. et pueri mei
 mecum sunt in cubili. non possum
 surgere et dare tibi. Et ille si
 perseuerauerit pulsans: dico uobis
 et si non dabit illi surgens
 eo quod amicus eius sit: propter
 improbitatem tamen eius surget
 et dabit illi quotquot habet
 necessarios. Et ego uobis dico
 Petite: et dabitur uobis Que-
 rite: et inuenietis Pulsate: et
 aperietur uobis Omnis enim
 qui petit accipit: et qui querit

V. c. xxiii
 ay. xliij

V. c. xxiii

V. c. xxv
 ay. liij

iuent
 Quis
 panem
 illi.
 pise
 si per
 illi sco
 sine n
 filius
 ueter
 perent
 demo
 cu cu
 nu
 In b
 eia
 tes:
 o p
 eoru
 sepim
 supra
 than
 modo
 dicit
 mon
 eia
 unt.
 Pour
 ma:
 da
 dit a
 poss
 uen
 ma
 bat.
 Qui
 me et
 disig
 caeru

iuenit: et pulsanti aperietur.
Quis autē ex vobis prēm petit
 panem? nūquid lapidem dabit
 illi. Aut piscem? nūquid pro
 pisce serpentem dabit illi. Aut
 si peccerit ouū? nūquid porriget
 illi scorpionē. Si ergo vos cum
 sitis mali nostis bona data dare
 filijs vris? quantomagis pater
 vester de celo dabit spiritū bonū
 petentibz se. Et erat eiciens
 demoniū: et illud erat mutū. Et
 cū eiecisset demoniū, locutus est
 mutus: et ammirate sunt turbe.
 Quidam autē ex eis dixerūt
In beelzebub principe demonioꝝ:
 eiat demonia. Et alij temptan-
 tes: signū de celo querebant ab e-
 o. Ipse autē ut vidit cogitationes
 eorū: dixit eis. Omne regnū in
 seipm diuisū desolabitur: et dom-
 supra domū cadet. Si autē et sa-
 thanas in seipm diuisus ē, quo
 modo stabit regnū ipius? quia
 dicatis in beelzebub eicere me de-
 monia. Si autē ego in beelzebub
 eicio demonia? filij vri in quo eia-
 unt. Ideo ipi iudices vri erunt.
 Porro si in digito dei eicio demo-
 nia: pfecto puenit in vos regnū
 dei. Cum fortis armatus custo-
 dit atriū suū: in pace sunt ea q̄
 possidet. Si autē fortior illo sup-
 ueniens vicerit eū? vniūsa ar-
 ma eius aufert in quibz confide-
 bat: et spolia eius distribuet.
Qui non est meū: aduersum
 me est. Et qui nō colligit meū:
 dissipat. Cum imūndus spiritus
 exierit de homine, pambulat

per loca iaguosa. querens req̄-
 em: et nō inueniens dicit. **R**eū-
 tar in domū meā: vnde exiui.
Et cū venerit: iuenit scopis mū-
 datum. Et tunc vadit et assumit
 septem alios spūs nequiores se:
 et ingressi habitant ibi. Et sunt
 nouissima hominis illius: pe-
 iora prioribus. Factū est autē
 cū hec diceret: extollens vocem
 quedam mulier de turba dixit
 illi. **B**eatus venter qui te portauit:
 et ubera que suxisti. At ille dixit.
Quoniam Beati qui audiunt ver-
 bū dei: et custodiunt illud. Tur-
 bis autē concurrentibz: cepit dice-
 re. **G**eneratio hec generatio neq̄ est.
 Signū querit: et signū nō dabit
 illi. nisi signū iōne pphete. Nam
 sicut fuit iōnas signū ninuitis:
 ita erit et filius hominis gene-
 rationi isti. **R**egina austri surget
 in iudicio cū vris generationis
 huius. et condemnabit illos:
 quia venit a finibz terre audire
 sapienciā salomonis. Et ecce plus
 q̄ salomon hic. **V**iri ninuiter
 surgent in iudicio cū generatio-
 ne hac. et condemnabūt illā:
 quia penitentiā egerunt ad p̄di-
 cationē iōne. Et ecce plusq̄ iōna
 hic. **N**emo lucernam accendit
 et in abscondito ponit. neq̄ sub
 modio. sed supra candelabz: ut
 qui ingrediūtur lumen vide-
 at. **L**ucerna corporis tui: ē oca-
 lus tuus. Si oculus tuus fuerit
 simplex: totū corpus tuū luci-
 dū erit. Si autē neq̄m fuerit:
 etiā corpus tuū tenebrosū erit.

F. c. xxvi
 m. c. xxv

F. c. xxvii
 m. c. xxvi

F. c. xxviii
 m. c. xxvii

F. c. xxix
 m. c. xxviii

F. c. xxxi

F. c. xxxii
 m. c. xxxi

F. c. xxxiii
 m. c. xxxii

F. c. xxxiiii
 m. c. xxxiii

F. c. xxx
 m. c. xxix

Vide ergo: ne lumen quod in te est tenebre sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit, non habens aliquam partem tenebrarum: erit lucidum totum. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

Et cum loqueretur: rogavit illum quidam phariseus ut praderet apud se. Et ingressus reavit. Phariseus autem cepit intra se reputans dicere: quare non baptizatus esset ante prandium? Et ait dominus ad illum: Nunc vos pharisei quod defors est culias et catini mundatis: quod autem intus est vobis, plenum est rapina et iniquitate. Stulti: nonne qui fecit quod defors est, etiam id quod intus est fecit? Deripit tamen quod superest date elemosinam: et ecce omnia munda sunt vobis. Sed ve vobis phariseis: quia decimatis mentam et rutam et omne olus: et preteritis iudicium et caritatem dei. Hec autem oportuit facere: et illa non omittere.

De vobis phariseis: quia diligitis primas cathedras in synagogis, et salutationes in foro.

De vobis qui estis ut monumenta que non parent: et homines ambulantes supra nesciunt.

Respondens autem quidam ex legisperitis: ait illi Magister: hec dicens etiam nobis contumeliam facis. At ille ait: Et vobis legisperitis ve: quia oneratis homines oneribus que portari non possunt, et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas.

F. c. xxxv
m. c. xxxvii

F. c. xxxvi
m. c. xxxviii

F. c. xxxvii
m. c. xxxix
m. c. xxxv

F. c. xxxviii
m. c. xxxvii

F. c. xxxix
m. c. xxxviii

De vobis qui edificatis monumenta prophetarum: patres autem vestri occiderunt illos. Perfecto testificamini, quod consentatis operibus patrum vestrorum: quoniam quidem ipsi eos occiderunt: vos autem edificatis eorum sepulchra.

Propterea et sapientia dei dixit: Mittam ad illos prophetas et apostolos, et ex illis occident et persecuentur: ut inquiratur sanguis omnium prophetarum, qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista: a sanguine abel usque ad sanguinem zacharie qui perijt inter altare et edem. Ita dico vobis: requiretur ab hac generatione.

De vobis legisperitis: quia tulistis clavem scientie, et ipsi non introistis: et eos qui introibant prohibuistis.

Cum hec ad illos diceret: ceperunt pharisei et legisperiti graviter insistere, et os eius opprime, de multis insidiantes ei, et querentes capere aliquid ex ore eius, ut accusarent eum.

Multis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem concalcarent: cepit dicere ad discipulos suos. Attendite a fermento phariseorum: quod est ypocrisis.

Nil autem operatum est quod non reveletur: neque absconditum quod non sciatur. Quoniam que in tenebris dixistis: in lumine dicentur. Et quod in aure locuti estis in cubiculis: predicabitur in tectis. Dico autem vobis amicus meus: ne terrenum ab his qui occidunt corpus, et

F. c. xl
m. c. xxxviii

F. c. xli
m. c. xl

F. c. xlii
m. c. xxxix

F. c. xliii
m. c. l

F. c. xliiii
m. c. lxi
m. c. lxxix

F. c. xlv
m. c. lxxii

post
quid
vobis
eu
pot
In d
ne qu
dypo
est m
Sed e
num
meo
esse
qu
m
con
de
con
ang
dian
rem
spim
no
du
ma
te
ress
Sp
in
No
vid
du
str
sup
te
qui
vita
Dico
dico

post hec nō habent amplius
 quid faciant **O**stendam autē
 vobis: quē timeatis **T**imet e
 eū: qui postq̄ occiderit. habet
 potestatem mittere in gehennā
Ita dico vobis: hunc timeate **N**ō
 ne quinq; passeres veneunt
 dypondio: et vnus ex ill' nō
 est in obliuione coram deo.
Sed et capilli capitis vū omēs
 numerati sunt **N**olite ergo ti
 mere: multis passeribz pluris
 estis **D**ico autē vobis **O**mnis
 quicūq; confessus fuerit me co
 ram homūbz: et filius homini
 confitebitur illū corā angelis
 dei. **Q**ui autē negauerit me
 coram homūbz: denegabit corā
 angelis dei. **E**t omnis qui
 dicit verbū in filiū hominis:
 remittetur illi **E**t autē qui in
 sp̄m sanctū blasphemauerit:
 nō remittetur. **C**ū autem in
 ducent vos in synagogas et ad
 magistratus et potestates: noli
 te solliciti esse qualiter aut qd
 respondeatis. aut quid dicatis
Sp̄s enī sanctus docebit vos
 in ip̄a hora que oportet dicere
Aut autē ei quidā de turba
Magister: dic fratri meo ut di
 uidat meā hereditatē **A**t ille
 dixit ei **H**omo: quis me con
 stituit iudicem aut diuisorem
 sup vos. **D**ixitq; ad illos **V**ide
 te et caue te ab omni auaricia:
 quia nō in habundācia cuiusq;
 vita eius est ex hys que possidet
Dixit autē similitudinē ad illo
 dicens **H**ominis cuiusdam di

uitis uberes fructus ager attu
 lit: et cogitabat intra se dicēs
Quid faciam quod nō habeo
 quo congregem fructus meos.
Et dixit **H**oc faciam **D**estru
 am horrea mea et maiora fac
 iam: et illuc congregabo om
 nia que nata sunt michi et
 bona mea: et dicam aīe mee.
Anima habes multa bona po
 sita in annos plurimos: requi
 este. comede. bibe. epulare **D**ix
 it autē illi deus. **S**ulte: hac
 nocte animā tuā repetunt a te
Que autē parasti cuius erūt.
Sic est qui sibi thesaurizat: et
 nō est in deum diues. **D**ixitq;
 ad discipulos suos **I**deo dico
 vobis: nolite solliciti esse ani
 me vīe quid manducetis: neq;
 corpori vīo quid vestiamini
Anima plus est q̄ esca: et cor
 pus q̄ vestimentū **C**onsidera
 te coruos quia nō seminant ne
 q; metunt: quibz nō est cella
 riū neq; horreū: et deus pascat
 illos **Q**uātomagis vos plu
 ris estis illis. **C**uius autē vīm
 cogitando potest adicere ad sta
 turam suam cubitū vnū. **S**i
 ergo neq; quod minimū est po
 testis: quid de ceteris solliciti
 estis. **C**onsiderate lilia quomō
 crescant: non laborant nō neunt
Dico autē vobis: nec salomō
 in omni gloria sua vestiebatur
 sicut vnū ex istis **S**i autē fenū
 quod hodie in agro est et cras
 in dibanū mittitur. deus sic
 vestit: quātomagis vos pu

V. c. xli
 ay. xxvii
 V. c. xlii
 ay. xxviii

V. c. xliiii
 ay. xxxviii
 ay. c. xli

V. c. xlv

V. c. l
 ay. xlv

sille fidei. Et vos nolite querere quid manducatis aut quid bibatis: et nolite in sublime tolli. **H**ec enim omnia gentes mundi querunt. Pater autem vestrum scit: quoniam hiis indigetis. **U**eruptamen querite regnum dei: et hec omnia adiacentur vobis. **N**olite timere pusillus grex: quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. **V**endite que possidetis: et date elemosinam. **F**acite vobis sacculos qui non veterescunt: thesaurum non deficientem in celis: quo fur non appropriat. neque tinea corrumpit. **O**bi enim thesaurus vester est: ibi et cor vestrum erit. **S**int lumbi vestri praecincti: et lucerne arden- tes. **E**t vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis: ut cum venerit et pulsauerit confestim aperiant ei. **B**eati serui illi: quos cum venerit dominus inuenit vigilantes. **A**men dico vobis: quod praecinget se et faciet illos discubere. et transiens ministrabit illis. **E**t si venerit in secunda vigilia. et si in tertia vigilia venerit. et ita inuenit: beati sunt serui illi. **H**oc autem scitote: quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur veniret: vigilaret utique et non sine- ret profodi domum suam. **E**t vos estote parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet. **A**ut autem et petrus Domine ad nos dicit hanc parabolam: an ad omnes. **D**ixit autem dominus:

V. c. li
 V. c. liij
 V. c. liij
 V. c. liij
 V. c. lv
 V. c. lv
 V. c. lv
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij

Quisputis est fidelis dispen- sator et prudens: quem constitu- it dominus super familiam suam. ut det illis in tempore tritici men- suram. **B**eatus ille seruus: quem cum venerit dominus. inuenit ita facientem. **V**ere dico vobis: quia supra omnia que possidet con- statuet illum. **Q**uod si dixerit seruus ille in corde suo. moram faciat dominus meus venire. et repe- rit pauperes et ancillas et edere et bibere et inebriari: veniet dominus serui illius in die qua non sperat et hora qua nescit: et diuidet eum. partemque eius cum infidelibus ponet. **I**lle autem seruus qui cognouit vo- luntatem domini sui et non preparauit. et non fecit secundum voluntatem eius: vapulabit multis. **Q**ui autem non cognouit et fecit digna: plagis vapulabit paucis. **O**m- ni autem cui multum datum est: mul- tum queretur ab eo. **E**t cui commin- dauerunt multum: plus petent ab eo. **I**gnem veni mittere in terram: et quid volo nisi ac- cendatur. **B**aptisma autem habeo baptizari: et quomodo coartor usque dum perficiatur. **P**utatis quia pacem veni da- re in terram. **N**on dico vobis: sed separationem. **E**runt enim ex hoc quinq; in domo vna diui- si: tres in duo et duo in tres diuidentur. **P**ater in filium: et filius in patrem suum. **M**ater in filiam: et filia in matrem. **S**ocrus in nurum suam: et nurus

V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij
 V. c. lvij

in se
 er ad
 ouer
 myn
 auf
 tus
 et r
 temp
 Qu
 uidi
 aut
 pu
 be
 ad
 na
 re
 do
 illi
 py
 Et
 ne
 g
 m
 S
 on
 ill
 di
 co
 re
 m
 S
 m
 ba
 re
 tat
 ren
 Du

¶ c lxi
aj c lxi

in socru suam. Dicebat autē
et ad turbas Cum videritis nubē
orientem ab occasu. statim dicitis
nimbis venit: et ita fit Et cum
austru flantem: dicitis quia es
tus erit. et fit **H**ypocrite facie celi
et tre nostis pbare: hoc autem
tempus quomō non probatis.
Quid autē et a vobisipsis non
iudicatis quod iustu est. Cum
autē vadis cū adūsario tuo ad
primapem in via. da operam li
berari ab illo: ne forte trahat te
ad iudicem et iudex tradat te ex
actori. et exactor mittat te in car
cerem Dico tibi. nō exies inde.
donec etiam nouissimū minu

¶ c lxi
aj xxxvii

H tum reddas. **xxij.**
Derant autē quidā ipō
in tempore nūciantes
illi de galileis: quorū sanguinē
pylatus misit cū sacrificiis eorū
Et respondens dixit illis Puta
tis quod hij galilei pre omnibus
galileis pccōres fuerunt: quia
talha passi sunt. Non dico vob
Sed nisi penitentiā habueritis:
omnes similiter peribitis Et sicut
illi decem et octo supra quos cec
dit turris in syloam: et occidit
eos Putatis quia et ipi debito
res fuerunt preter omnes habi
tantes in iherlm. Non dico vob
Sed si nō penitentiā egeritis: o
nes similiter peribitis. Dice
bat autē hanc similitudinem Arbo
rem ficī habebat quidam plan
tatam in vinea sua: et venit que
rens fructū in illa. et non iuenit
Dixit autē ad cultorem vinee.

¶ c lxiij

¶ c lxi
aj xxxv

¶ c lxiij

Ecce anni tres sunt ex quo venio
querens fructū in ficulnea hac: et
nō iuenio Succide ergo illā. Et
quid etiā terram occupat. At ille
respondens: dixit illi Dñe dimit
te illam et hoc āno: usq; dū fodiā
arca illam. et mittam stercora
Et siquidem fecerit fructū: sinau
tem. in futurū succides eā Erat
autē docens in synagoga eorū
sabbatis Et ecce mulier que ha
bebat spm infirmitatis annis
decem et octo: et erat inclinata.
nec omnino poterat sursum respi
cere Quam cū videret ihesus:
vocauit ad se. et ait illi Mulier:
dimissa es ab infirmitate tua
Et unposuit illi manus: et con
festim erecta est: et glorificabat
deum. Respondens autē archy
synagogus indignans quia sab
bato curasset ihesus: dicebat tur
be Sex dies sunt: in quibz opor
tet opari In hys ergo venit e
et curamini: et nō in die sab
bati Respondit autē ad illū do
min: et dixit Hypocrite: vnus
quisq; vīm sabbato nō soluit
bouē suū aut asinū a pseprio.
et duat ad aquare. Hanc at
filiam abrahe quā alligauit
sathanas ecce decem et octo ānis.
nō oportuit solui a vinculo is
to die sabbati. Et cū her
diceret: erubescabant omēs ad
uersarij eius Et omnis plus
gaudebat in vniūsis: que glo
riose fiebant ab eo. Dicebat
ergo Cui simile est regnū dei:
et cui simile esse existimabo

¶ c lxi
aj c xvi
aj xxxv

¶ c lxi

¶ c lxiij
aj c xxxv
aj xliij

illud. Simile est grano synapi: quod acceptum homo misit in ortum suum et crevit. Et factum est in arbore magna: et volucres celi requieverunt in ramis eius.

Et iterum dicit. Cui simile estimabo regnum dei. Simile est fermentum: quod acceptum mulier abscondit in farine sata tria donec fermentaretur totum. Et ibat per civitates et castella docens: et iter faciens in iherusalem.

Aut autem illi quidam Domine: si pauci sunt qui salvantur. Ipse autem dixit ad illos. Contendite intrare per angustam portam: quia multi dico vobis qui cuncti intrare et non poterunt.

Cum autem intraverit paterfamilias et clauserit ostium: et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes. Domine aperi nobis. Et respondens dicet vobis. Nescio vos unde sitis. Tunc incipietis dicere. Manducatum coram te et bibimus: et in plateis nostris docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos unde sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis: ibi erit fletus et stridor dencium. Cum videritis abraham et ysaac et iacob et omnes prophetas in regno dei: vos autem expelli foras. Et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro: et accumbent in regno dei. Et ecce sunt novissimi qui erant primi: et sunt primi qui erant novissimi.

In ipsa die: accesserunt quidam phariseorum dicentes illi

V. c. lxxvii
a. c. xxxviii

V. c. lxxviii
a. c. xxxviiii

V. c. lxxviiii
a. c. lxxv

V. c. lxxviiii
a. c. lxxv

V. c. lxxviiii
a. c. lxxv

V. c. lxxviiii
a. c. xxxviiii
a. c. xxi

V. c. lxxviiii

Exi et vade hinc: quia herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite et dicitur vulpi illi. Ecce eicio de monia et sanitates proficio hodie et cras: et tertia die consumor. Descriptamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare: quia non capit prophetam perire extra iherusalem. Iherusalem iherusalem que occidis prophetas. et lapidas eos qui mittuntur ad te: quocirca volui congregare filios tuos quemadmodum avis nidum suum sub pennis. et noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra. Dico autem vobis: quia non videbitis me donec veniat cum dixeris. Benedictus qui venit in nomine domini.

V. c. lxxviii
a. c. xli

Factum est cum intraret in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem: et ipsi observabant eum. Et ecce homo quidam ydropicus erit ante illum. Et respondens ihesus: dixit ad legisperitos et phariseos dicens. Si licet sabbato curare. At illi intraverunt. Ipse vero apprehensum sanavit eum: ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. Cuius vim asinus aut bos in puteum caderet: et non continuo extrahet illum die sabbati. Et non poterant ad hoc respondere illi.

Dicebat autem et ad civitatos parabolam. intendens quomodo primos accubitus eligerent: dicens ad illos. Cum civitatus fueris ad nuptias. non disabis in primo loco: ne forte honoratioz te sit civitatus ab eo:

V. c. lxxviiii

V. c. lxxviiii
a. c. xxxviiii
a. c. xxxv

V. c. lxxviiii

et ve
ut d
tunc
mū lo
fuere
loro:
ut d
nus
simul
qui s
qui s
Dico
not
nol
rec
an
reū
Sed
per
anu
bue
in v
au
be
m
A
fer
ni
ren
qu
Et
sac
ni
de
ex
un
illa
Et
ideo
sus

et veniens is qui te et illū vocavit dicit tibi Da hunc locū Et tunc incipias cū rubore nouissimū locū tenere Sed cū vocatus fueris. vade recumbe in nouissimo loco: ut cū venerit qui te iuitavit dicit tibi Amice ascende superius Tunc erit tibi gloria: coram simul discubentibus Quia oīs qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur

Dicebat autē et ei qui se iuitauit Cū facis prandium aut cenā. noli vocare amicos tuos neq; fratres tuos. neq; cognatos neq; vianos diuites: ne forte et ipsi te reuident. et fiat tibi retributio Sed cū facias conuiuium voca pauperes debiles. claudos cecos: et beatus eris quia nō habent retribuere tibi Retribuetur enī tibi: in resurrectione iustorum Hec cū audisset quidam de simul discubentibus: dixit illi Beatus qui manducabit panē in regno dei At ipse dixit illi Homo quidā fecit cenā magnā: et vocauit multos Et misit seruum suū hōc tene dicere iuitatis ut venirent: quia iam parata sunt omnia Et ceperūt simul omnes excusare Primus dixit ei Villam emi: et necesse habeo exire et videre illam Rogo te: habe me excusatū Et alter dixit Iuga bouum emi quinque: et eo probare illa Rogo te: habe me excusatū Et alius dixit uxore duri: et ideo nō possum venire Et reuusus seruus: nūciauit hec dño

suo Tunc iratus paterfamilias: dixit seruo suo Exi cito in plateas et vias ciuitatis: et pauperes ac debiles et cecos et claudos introduce huc Et ait seruus Dñe factū est ut imperasti: et adhuc locus est Et ait dñs seruo Exi in vias et sepes et compelle intrare: ut impleatur domus mea Dico autē vobis: qd nemo vultū illorū qui vocati sunt gustabit cenam meam

Ibant autē turbe multe cū eo: et conuersus dixit ad illos Si quis venit ad me et nō odit patrem suū et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores adhuc autē et animā suam: nō potest meus esse discipulus Et qui nō bauulat crucem suam et venit post me: nō potest meus esse discipulus

Quis enī ex vobis volens turrem edificare: nō prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt. si habeat ad perficiendū Ne postea q̄ posuerit fundamentū et nō potuerit perficere. omēs qui vident incipient illudē ei dicentes: quia hic homo cepit edificare et nō potuit consummare Aut quis rex iturus committere bellū aduersus alium regem: nō sedens prius cogitat si possit cū decem milibus occurrere ei. qui cū viginti milibus venit ad se Alioquin adhuc illo longe agente: legationē mittens rogat ea que pacis sunt Sic ergo omēs ex vobis qui nō renūciat omnib; que possidet: nō potest meus esse discipulus

¶ c. lxxxix
m. c. xxxi

¶ c. lxxx

¶ c. lxxxix
m. c. xxxi

¶ c. lxxx

¶ c. lxxxix
m. c. xxxi

¶ c. lxxxix

¶ c. lxxxix

¶ c. lxxxix
m. c. xxxi
m. c. ij

est sal Si autē sal quoq; euamue-
rit in quo condicitur. Neq; in
terram neq; in sterquiliniū utile
est: sed foras mittetur Qui habet
aures audiendi audiat **xv.**

Erant autē appropinqū-
tes ei publicani et pād-
res: ut audirent illū

Et murmurabant pharisei et
scribe dicentes Quia hic pādres
recipit: et manducant cum illis

Et ait ad illos parabolā istā
dicens Quis ex vobis homo q̄
habet centū oues? et si pdiderit
vnā ex illis. nōne dimittit no-
nagintanouē in deserto et vadit
ad illā que perierit. donec iueni-
at illam. Et cū iuenerit eam:
imponit in humeros suos gau-
dens Et veniens domū: conuo-
cat amicos et vicinos dicens illi
Congratulamini michi: quia i-
ueni ouem meā que perierat

Dico vobis: quod ita gaudiū
erit in celo sup vno pādre peni-
tentiā agente: q̄ supra nonagin-
tanouem iustis qui nō indigent
penitentiā Aut que mulier
habens dragmas decem? si pdi-
derit dragmam vnā. nōne accē-
dit lucernā et euertit domū et
querit diligenter donec iueniat.

Et cū iuenerit: conuocat amicos
et vicinas dicens Congratula-
mini michi: quia iuenu drag-
mam quam pdideram Ita
dico vobis: gaudiū erit coram
angelis dei. sup vno pādre pe-
nitentiā agente Aut autem
Homo quidam habuit duos

filios: et dixit adoleſcentior ex il-
lis patri Pater. da michi porcio-
nem substantiæ: que me contin-
git Et diuisit illis substantiam
Et nō post multos dies congre-
gatis omībz. adoleſcentior filius
peregre pfectus est in regionem
longinquam: et ibi dissipauit
substantiam suā viuendo luxu-
riose Et postq̄ omnia consumas-
set: facta est fames valida in re-
gione illa. et ipse cepit egere Et
abiit et adhesit vni ciuū regio-
nis illius: et misit illū in villā
suam ut pasceret porcos Et cu-
piebat implere ventrem suū de
siliquis quas porci māducabāt:
et nemo illi dabat In se autē
reuersus dixit Quanta mercen-
narij in domo pīs mei habun-
dant panibz: ego autē hic fame
pereo Surgam et ibo ad pīm
meū: et dicam illi Pater pecca-
ui in celū et coram te. et iam nō
sum dignus vocari filius tuus:
fac me sicut vnū de mercenarijs
tuis Et surgens venit ad pīm
suū Cū autē adhuc longe esset:
vidit illū pater ipsius. et mise-
ricordia motus est Et accurrens
cēdit sup collū eius: et oscu-
latus est eum Dixitq; ei filius
Pater peccauit in celū et coram
te: iam nō sum dignus vocari
filius tuus Dixit autē pater
ad seruos suos Cito pferite sto-
lam primā et induite illū: et
date anulū in manu eius. et
calceamenta in pedes Et addu-
cite vitulū saginatū. et occidite.

¶ c lxxvii
a3^r lxxvii
a3^r lxxvii

¶ c lxxviii
a3^r c lxxvii

¶ c lxxviiii

¶ c lxxxix
a3^r c lxxxix

¶ c xc

et manducem et epulemur? quia
hic filius meus mortuus erat et
reuiuit: perierat et inuentus est.
Et ceperunt epulari. Erat autem
filius eius senior in agro. Et cum
ueniret et appropinquaret domui
eius: audiuit symphoniam et chorum.
Et vocauit unum de seruis: et in-
terrogauit que hec essent. Isque dixit
illi: frater tuus venit: et occi-
dit patrem tuum vitulum saginatum:
quia saluum illum recepit. Indig-
natus est autem: et nolebat intro-
ire. Pater ergo illius egressus:
cepit rogare illum. At ille respon-
dens: dixit patri suo. Ecce tot
annis seruo tibi, et nunquam man-
datum tuum preterui: et nunquam dedi-
sti michi hedum ut cum amicis meis
epularet. Sed postquam filius tu-
us hic qui deuorauit substantiam
suam cum meretricibus uenit:
occidisti illi vitulum saginatum.
At ipse dixit illi: fili tu semper
mecum es: et omnia mea tua sunt.
Epulari autem et gaudere oportebat:
quia frater tuus hic mor-
tuus erat et reuiuit: perierat
et inuentus est. **xvi.**

Dicebat autem et ad disci-
pulos suos. Homo quidam
erat diues qui habebat villicum:
et hic diffamatus est apud illum
quasi dissipasset bona ipsius.
Et vocauit illum: et ait illi.
Quid hoc audio de te? Redde
rationem villicationis tue.
Iam enim non poteris villicare.
Ait autem villicus inter se.
Quid faciam? quia dominus meus

aufert a me villicationem? Fodere
non valeo: mendicare erubescit.
Scio quid faciam: ut cum amotus
fuerit a villicatione, recipiant
me in domos suas. Conuocatis
itaque singulis debitoribus domini sui:
dicebat primo. Quantum debes
domino meo? At ille dixit. Centum
choros olei. Dixitque illi. Accipe
cauentionem tuam: et scribe cito scri-
be quinquaginta. Deinde alio
dixit. Tu uero quantum debes?
Qui ait. centum choros tritici. Ait
illi. Accipe litteras tuas: et scri-
be octoginta. Et laudauit dominus
villicum iniquitatis quia pruden-
ter fecisset: quia filii huius seculi
prudentiores filiis lucas in gene-
ratione sua sunt. Et ego uobis
dico. Facite uobis amicos de ma-
nana iniquitatis: ut cum defeceritis
recipiant uos in eterna tabernacula.
Qui fidelis est in minimo:
et in maiore fidelis est. Et qui
in modico iniquus est: et in ma-
iore iniquus est. Si ergo in ini-
quo manana fideles non fuistis:
quod uerum est quis credet uobis?
Et si in alieno fideles non fuistis:
quod uerum est quis dabit uobis?
Nemo seruus potest duobus
dominis seruire. Aut enim unum odiet
et alterum diliget: aut uni adhe-
rebit et alterum contempnet. Non
potestis deo seruire et manane.
Audiebant autem omnia hec
pharisei qui erant auari: et de-
ridebant illum. Et ait illis. Vos
estis qui iustificatis uos coram
hominibus: deus autem nouit corda

F. c. xx
q. xlviii

F. c. xxij

V. c. xxv
ay. c. v

V. c. xxv
ay. xxxviii

V. c. xxv
ay. c. xv
ay. c. v

V. c. xxvi

vra: quia quod hominibus altum est, abhominatio est ante deum. Ier et prophete usque ad iohannem. Ex eo regnum dei euangelizatur: et omnis in illud vim facit. Facilius est autem celum et terram preterire: quam de lege unum apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram mechatur: et qui dimissam a viro ducit mechatur. Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura et bysso: et epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam mendicis nomine lazarus, qui iacebat ad ianuam eius, ulceribus plenus, cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis: et nemo illi dabat. Sed et canes veniebant: et lingebant ulcera eius. Factum est autem ut moreretur mendicis: et portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortuus est autem et dives: et sepultus est in inferno. Eleuans autem oculos suos cum esset in tormentis: vidit abraham a longe, et lazarus in sinu eius. Et ipse clamans dixit. Pater abraham miserere mei: et mitte lazarus ut intinguat extremum digiti sui in aqua, ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abraham. Fili, recordare quia recepisti bona in vita tua: et lazarus silius mala. Nunc autem hic consolatur: tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos et vos chaos magnum firmatum est: ut hi qui

volunt hinc transire ad vos non possunt, neque inde hinc transire. Et ait. Rogo ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei. Habeo enim quinque fratres: ut testetur illis ne et ipsi veniant in locum huius tormentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen et prophetas: audiant illos. At ille dixit. Non pater abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos, penitentiam agent. Ait autem illi. Si moysen et prophetas non audiuit: neque si quis ex mortuis resurrexerit credent. xvij.

Et ad discipulos suos ait. Impossibile est ut non veniant scandala. De autem illi: per quem veniunt. Utilius est illi si lapis molaris imponatur circa collum eius et prociatur in mare: quam ut scandalizet unum de pusillis istis. Attendite vobis. Si peccauerit frater tuus: increpa illum. Et si penitentiam egerit: dimitte illi. Et si septies in die peccauerit in te, et septies in die conuersus fuerit ad te dicens penitet me: dimitte illi. Et dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fidem. Dixit autem dominus. Si haberetis fidem sicut granum synapis diceretis huic arbori moro eradicare et transplantare in mare: et obediret vobis. Quis autem vestrum habens seruum arantem aut pascentem, qui regresso de agro dicat illi statim, transi recumbe: et non dicat ei para quod cenem et pangere te et

V. c. xxv
ay. c. lxxv
ay. c. xxv

V. c. xxv
ay. c. lxxv

V. c. xxv
ay. c. lxxv

V. c.
ay. c. lxxv

V. c. i

V. c. i
ay. c. lxxv

V. c. i

V. c. i
ay. c. lxxv

ministra michi donet manducare et bibam. et post hec tu manducabis et bibes. **N**unquid gratiam habet seruo illi? quia fecit que ei imperauerat. **N**on puto Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt uobis: dicit Serui inutilis sumus: quod debuius facere fecimus Et factum est dum ueret in iherosolimam: transibat per mediam samariam et galileam Et cum iugerederetur quoddam castellum: occurserunt ei decem uiri leprosi Qui steterunt alonge: et leuauerunt uocem dicentes **I**hesu preceptor miserere nostri Quos ut uidit dixit **I**te ostendite uos sacerdotibus. Et factum est dum ueret: mundati sunt **U**nus autem ex illis ut uidit quia mundatus est: regressus est cum magna uoce magnificans deum Et cecidit in faciem ante pedes eius: gratias agens Et hic erat samaritanus **R**espondens autem ihesus dixit **N**onne decem mundati sunt. et nouem ubi sunt. **N**on est inuentus qui rediret et daret gloriam deo: nisi hic alienigena Et ait illi **S**urge uade: quia fides tua te saluum fecit. **I**nterrogatus autem a pharisaeis quando uenit regnum dei: respondit eis et dixit **N**on uenit regnum dei cum obseruatione: neque dicent ecce hic aut ecce illic **E**cce enim regnum dei intra uos est. Et ait ad discipulos suos **V**enient dies quando desideretis uidere unum diem filii hominis: et non uidebitis. Et dicent uobis **E**cce hic: ecce illic

Nolite ire: neque sectemini. **N**am sicut fulgur choruscans de sub celo in ea que sub celo sunt fulget: ita erit filius hominis in die sua. **P**rimum oportet illum multa pati: et reprobari a generatione hac. Et sicut factum est in diebus noe: ita erit et in diebus filii hominis **E**debant et bibebant. uxores ducebant et dabantur ad nuptias. usque in die qua intrauit noe in arcam: et uenit diluuium et perdidit omnes. **S**imiliter sicut factum est in diebus loth: edebant et bibebant. emebant et uendebant. plantabant et edificabant **Q**uia die autem erit loth a sodomis: pluit ignem et sulphur de celo. et omnes perdidit **S**ed in hec erit: quia die filius hominis reuelabitur. **I**n illa hora qui fuerit in tecto. et uasa eius in domo: ne descendat tollere illa Et qui in agro: similiter non redeat retro. **M**emores estote uxoris loth. **Q**uia quisquesi querit animam suam saluam facere: perdet illam. Et qui quisquesi perdidit illam: uiuificabit eam. **D**ico uobis **I**n illa nocte erunt duo in lecto uno: unus assumetur et alter relinquetur **D**ue erunt molentes in unum: una assumetur et altera relinquetur **D**uo in agro: unus assumetur et alter relinquetur **R**espondentes dicunt illi **O**bi domine. **Q**ui dixit eis **O**bia quisquesi fuerit corpus: illuc congregabuntur aquile. **xviii.**

V. et v
ay et lvi

V. et vi
ay et lxxvii
ay et lxxviii
V. et viij
ay et lxxv

V. et viij

V. et ix
ay et lxxviii
ay et lxxix

V. et x

V. et xi
ay et lxxx
jo. c v

V. et xij
ay et lxxxi

V. et xij
ay et lxxxii

V. et iij
ay et lv

V. et iij

V. et iij
ay et lxxxiii
ay et lxxxiiii

6 no
sme
atec
tris
ntes
veni
toz Et
t mo
illos
abra
uis ier
Aut
lyems
x mor
xvii.
suos aut
ut non
la De
uunt
plans
s et pi
udalizer
ttendit
tuus:
a ege
paes i
paes
te di
illi.
uno
t aut
aut
uic ar
splan
vobis
s fec
qui
atim.
er
e et

Luc. xiii

Dixit autē et parabolam ad illos: quoniam oportet semp̄ orare et nō deficere. dicens **J**uder quidā erat in quadā ciuitate: qui deū nō timebat et homines nō reuerabatur. Vidua autē quedam erat in ciuitate illa: et ueniebat ad eū dicens **V**indicta me de adūfario meo. Et nolebat per multū tempus. Post hec autē dixit intra se. Et si deū nō timeo nec hominē reuereor: tamen quia molesta est michi hec uidua. vindicabo illam: ne in nouissimo ueniens suggillet me. **A**ut autē dñs **A**udite quid iuder iniquitatis dicit. **D**eus autē nō faciet vindictam electorū suorū clamantū ad se die ac nocte: et pacienciā habebit in illis. **D**ico uobis: quia cito faciet vindictam illorū. **D**erūptamē filiū hominis ueniens. putas iueniet fidem in terra. **D**ixit autē et ad quosdam qui in se confidebant tanq̄ iusti. et asp̄nabant ceteros: parabolam istā. **D**uo homines ascenderūt in templū ut orarent: unus phariseus. et alter publicanus. **P**hariseus stans hec apud se orabat. **D**eus gratias ago tibi: quia nō sum sicut ceteri hominū. raptores iusti. adulteri. uelut etiam hic publicanus. **I**eiuino bis in sabato: decimas do omnium que possideo. **E**t publicanus alonge stans. nolebat nec oculos ad celū leuare: sed pauebat pectus suū dicens. **D**eus p̄ficius

esto michi peccatori. **A**men dico uobis: descendit hic iustificatus in domū suam ab illo. **Q**uia omnis qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. **A**fferebant autē ad illū et infantes: ut eos tangeret. **Q**uod cū uiderent discipuli: increpabant illos. **I**hesus autē conuocans illos dixit. **S**inite pueros uenire ad me. et nolite eos vetare: talium est enī regnū dei. **A**men dico uobis: quicūq; non accipit regnū dei sicut puer: non intrabit in illud. **E**t interrogauit eū quidam princeps dicens. **M**agister bone. quid faciens uitam eternā possidebo. **D**ixit autem ei ihesus. **Q**uid me dicit bonū? **N**emo bonus. nisi solus deus. **M**andata nosti. **N**ō occides. nō mechaaberis. non furtū facies. nō falsum testimoniū dices. **H**onora patrē tuū et matrē. **Q**ui ait. **H**ec omnia custodiu a iuentute mea. **Q**uo audit d. ihesus: ait ei. **A**dhuc unū tibi d. est. **O**mnia quecūq; habes uende. et da paup̄ibz. et habebis thesaurū in celo: et ueni sequere me. **H**is ille auditis contristatus est: quia diues erat ualde. **D**ixit autē illū ihesus tristem factū: dixit. **Q**uoniam difficile qui pecunias habent in regnū dei intrabūt. **f**acilius est enī camelū per foramen acus transire: q̄ diuitem intrare in regnū dei. **E**t dixerūt qui audiebant. **E**t quis potest saluus fieri. **A**ut illis. **Q**ue impossibilia

Luc. xv
ay. c. xxxi.

Luc. xvi
ay. c. xlii
ay. c. vi

Luc. xviii
ay. c. lxxviii
ay. c. xvi

Luc. xviii
ay. c. xliii
ay. c. vii

Luc. xix
ay. c. xxxviii
ay. c. viii

Luc. xx
ay. c. xxxix
ay. c. ix

sunt apud homines: possibile sunt apud deū. Aut autē petrus. Ecce nos dimisimus omnia: et secuti sumus te. Qui dixit eis. Amen dico vobis: nemo est qui relinquit domū aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios propter regnū dei. et nō recipiat multo plura in hoc tēpore. et in seculo venturo vitam eternam. Assumpsit autē ihesus duodecim: et ait illis. Ecce ascēdimus iherosolimā: et consummabūtur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hōis. Tradetur enī gentibus: et illudetur: et flagellabitur et conspuetur. Et postquam flagellauerint occident eū: et tertiā die resurget. Et ipi nichil horū intellexerunt. Et erat verbū istud absconditū ab eis: et nō intelligebāt que dicebantur. Factū est autē cū appropinquaret ihericho: cecidit quidam sedebat secus viam mendicans. Et cū audiret turbā pretereuntes: interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autē ei: quod ihesus nazarenus transiret. Et clamauit dicens. Ihu fili dauid: miserere mei. Et qui preibant: increpabāt eū ut taceret. Ipse vero multo magis clamabat: fili dauid miserere mei. Stans autē ihesus: iussit illū adduci ad se. Et cū appropinquasset: interrogauit illum dicens. Quid tibi vis faciam? At ille dixit. Dñe ut videam. Et ihesus dixit illi. Respice: fides tua te saluū fecit. Et confestim vidit: et

sequebatur illū magnificans deum. Et omnis plebs ut vidit: dedit laudem deo.

Engressus pambulabat ihericho. Et ecce vir nomine zacheus: et hic erat princeps publicanorū. et ipse diues. Et querebat videre ihm quis esset: et nō poterat prope turba. quia statura pusillus erat. Et paurens ascendit in arborem sycomorū ut videret illū: quia inde erat transiturus. Et cū venisset ad locū. suspiciens ihesus vidit illū: et dixit ad eū. Zachee. festinans descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit: et excepit illū gaudens. Et cum viderent omnes: murmurabāt dicentes quod ad hominē peccatorem diuertisset. Stans autem zacheus: dixit ad dñm. Ecce dimidiū bonorū meorū dñe do pauperibus: et si quid aliquem defraudauit reddo quadruplū. Ait ihesus ad eū. Quia hodie salus domui huius facta est: eo quod et ipse filius sit abrahe. Venit enim filius hominis querere et saluū facere: quod perierat. Hec illi audientibus. adiacens dixit parabolam: eo quod esset ipse iherusalem. et quia existimarent quod confestim regnū dei manifestaretur. Dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit in regionē longinquam: accipere sibi regnū et reuerti. Vocatis autē decem seruis suis: dedit illi decem minas

V. et xxvi
M. c. lxxvii
M. c. xv

V. et xxvii
M. c. lxxviii
M. c. xvi

V. et xxviii
M. c. lxxviiii
M. c. xvii

V. et xxviiii
M. c. lxxviiii
M. c. xviii

V. et xxv

V. et xxvii
M. c. lxxvii

V. et xxviii
M. c. lxxviii

V. et xxviiii
M. c. lxxviiii
M. c. lxxviii

V. et xxv
M. c. lxxv

Et ait ad illos **N**egotiamini
dū venio **C**iues autem eius o-
derant illū: et miserunt lega-
tionē post illū dicentes **N**olu-
mus hunc regnare sup nos.
Et factū est ut rediret accepto
regno: et iussit vocari seruos
quibz dedit pecuniā. ut sciret
quantū quisqz negotiat⁹ esset.
Venit autē primus dicens **D**o-
mine: mna tua decem mnas
acquisiuit. Et ait illi **E**ug-
serue bone: quia in modico fi-
delis fuisti. eris potestate ha-
bens supra decem ciuitates. Et
alter venit dicens **D**ñe: mna
tua fecit quinqz mnas. Et hu-
ic ait **E**t tu esto supra quinqz
ciuitates. Et alter venit dicens
Dñe ecce mna tua: quā ha-
bui repositam in sudario. **T**i-
mui enī te: quia homo auste-
rus es. Tollis quod nō posuisti:
et metis quod nō seminasti.
Dicit ei **D**e ore tuo te iudico ser-
ue neqm. **S**ciebas quod ego
austerus homo sum: tollens
quod nō posui et metens qd
nō seminavi. Et quare nō dedisti
pecuniā meā ad mensam:
et ego veniens cū usuris utiqz
exegissem illam. Et astantibz
dixit **A**uferte ab illo mnā:
et date illi qui decem mnas
habet. Et dixerūt ei **D**ñe habz
decem mnas. **D**ico autē vo-
bis: quia omni habenti dabit.
Ab eo autē qui nō habet: et qd
habet auferetur ab eo. **D**e-
rūptamen inimicos meos illos

V. c. xxx
aj. c. lxxi
aj. c. xliij

V. c. xxxi
aj. c. lxxij

qui noluerunt me regnare su-
per se. adducite huc: et interfici-
ate ante me. Et hijs dictis: pre-
cedebat ascendens iherosolimā.
Et factū est cū appropinquas-
set ad bēthphage et bethāniā
ad mōtem qui vocatur oliueti:
misit duos discipulos suos di-
cens **I**te in castellū quod cont-
vos est: in quod introeuntes
inuenietis pullū asine alliga-
tū. cui nemo vniqz hominum
sedit. **S**oluite illū: et adducite.
Et si quis vos interrogauerit
quare soluitis: sic dicetis ei
Quia dñs operam eius desi-
derat. **A**bierunt autem qui
missi fuerant: et inuenierunt si-
cut dixit illis stantē pullum.
Soluentibz autē illis pullū:
dixerunt dñi eius ad illos **Q**d
soluitis pullū. **A**c illi dixerūt
Quia dñs eū necessariū habz.
Et dixerūt illū ad ihm. Et iac-
tantes vestimenta sua sup pul-
lū: imposuerūt ihm. **E**untes at
illo: substernebant vestimenta
sua in via. Et cū appropinqua-
ret iam ad descensū montis oli-
ueti: ceperunt omēs turbe des-
cendenciū gaudentes laudare
deū voce magna sup omībus
quas viderunt virtutibz dicētes
Benedictus qui venit rex in nō-
mine dñi: pax in celo et gloria
in excelsis. Et quidam phari-
seorū de turbis: dixerūt ad illū
Magister: increpa discipulos
tuos. **Q**uibz ipse ait **D**ico vobis:
quia si hi tacuerint. lapides

V. c. xxxij
aj. c. vii
aj. c. xvij

V. c. xxxij
aj. c. viij
aj. c. xvij

V. c. xxxij
aj. c. ix
aj. c. xvij
Jo. c.

V. c. xxxv
aj. c. xij

V. c. xxxvi

damabunt. Et ut appropinquavit. videns civitatem: fleuit super illam dicens Quia si cognovisses. et tu Et quidem in hac die tua que ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te. et arcibus dabant te iumenta tui vallis et arcibus dabant te et coangustabunt te undique: et ad terram prosternent te et filios tuos qui in te sunt.

V. c. xxxvii
M. c. xliii
M. c. xxxviii

Et non relinquent in te lapidem super lapidem: eo quod non cognoveris tempus visitationis tue.

V. c. xxxviii
M. c. xliii
M. c. xxxix
Jo. xxi

Et ingressus in templum: cepit eicere vendentes in illo et ementes dicens illis Scriptum est: quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens cotidie in templo Principes autem sacerdotum et scribe et principes plebis querebant illum perdere: et non inveniunt quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat: audiens illum.

V. c. xxxix
M. c. xliii
M. c. lxxv

V. c. xl
M. c. xlv
M. c. xxxvii

Factum est in una die cum docente illo populum in templo et evangelizante: conveniunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus. et veniunt dicentes ad illum Dic nobis in qua potestate hec facis? aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem dixit ad illos Interrogabo vos et ego unum verbum: respondete mihi. Baptismum Iohannis de celo erat? an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes Quia si dixerimus

de celo. dicit Quare ergo non credidistis illi? Si autem dixerimus ex hominibus: plebs uniuersa lapidabit nos. Certi sunt enim. Iohannem prophetam esse. Et responderunt se nescire unde esset. Et Iesus ait illis Neque ego dico vobis: in qua potestate hec facio. Cepit autem dicere ad plebem parabolam hanc. Homo quidam plantauit vineam. et locauit eam colonis: et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore misit ad cultores seruum: ut de fructu vinee darent illi. Qui cesum. dimiserunt eum ianem. Et addidit alterum seruum mitti. Illi autem hunc quoque cedentes et afficientes contumelia: dimiserunt ianem. Et addidit tertium mitti. Qui et illum vulnerantes: eiecerunt. Dixit autem dominus vinee Quid faciam? Mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebunt. Quem cum vidissent coloni: cogitauerunt intra se dicentes Hic est heres: occidamus illum. et nostra fiat hereditas. Et eiecitur illum extra vineam: occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vinee? Veniet et perdet colonos istos: et dabit vineam aliis. Quo audito: dixerunt illi Absit. Ille autem aspiciens eos. ait Quid est ergo hoc quod scriptum est. lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Omnis qui ceciderit supra illum lapidem: conquassabitur. Super quem autem ceciderit: comminuet illum.

V. c. xli
M. c. xlv
M. c. xxxviii

¶ et xliij
aj c xxxv
Jo lxxxvij
¶ et xliij
aj c xxxv
aj c xxxv

Et querebant principes sacerdo-
tū et scribe mittere in illū manū
illa hora: et timuerunt populū
Cognouerunt enim: quod ad
ip̄os dixerit similitudinē istam
Et obseruantes miserunt in-
diatores qui se iustos simularēt:
ut caperent eū in sermone. et tra-
derent illū principatui et potes-
tati presidis Et interrogauerunt
illū dicentes **M**agister sciam⁹ q̄a
recte dicit et doces: et nō accipis
p̄sonam: sed in veritate viā dei
doces **V**icet nobis tributū dare
cesari an nō? **C**onsiderans autē
dolū illorū: dixit ad eos **Q**uid
me temptatis? **O**stendite michi
i denarium **C**uius habet yma-
ginem et inscripcionē? **R**espon-
dentes dixerunt ei **C**esaris **E**t a-
it illis **R**eddate ergo que sunt ce-
saris cesari: et que dei sunt deo
Et nō potuerunt verbū eius
reprehendere coram plebe: et mi-
rati in responso eius inauerunt
Accesserunt autē quidā saduce-
orū qui negant esse resurrectio-
nem: et interrogauerunt eū di-
centes **M**agister. moyses scripsit
nobis. si frater alicuius mortu-
us fuerit habens uxorem. et hic
sine filiis fuerit: ut accipiat eā
frater eius uxorem. et suscet
semen fratri suo **S**eptem ergo
fratres erant: et prim⁹ accepit
uxorem. et mortuus est sine fi-
liis **E**t sequens accepit illā: et
ip̄e mortuus est sine filio **E**t
tercius accepit illā. simulit et
om̄es septem: et nō reliquerūt

semen. et mortui sunt. **N**ouissi-
me omnium. mortua est et muli-
er **I**n resurrectione ergo cui⁹ eorū
erit uxor? **S**iquidem septē habu-
erunt eā uxorem **E**t ait ill⁹ illis
Filij seculi huius nubunt: et tra-
dūtur ad nuptias **I**lli uero qui
digni habebuntur seculo illo et
resurrectione ex mortuis. neq̄
nubunt neq̄ ducunt uxores:
neq̄ enī ultra mori poterunt
Equales enī angelis sunt et fi-
lij sunt dei: cū sint filij resurrec-
tionis **Q**uia uero resurgant
mortui: et moyses ostendit sec⁹
rubū sicut dicit. dñm deū abra-
ham et deū ysaac et deū iacob
Deus autē nō est mortuorū: sed
uiuorū **O**mnes enī uiuūt ei
Respondentes autē quidā scri-
barū: dixerunt **M**agister be-
ne dixisti. **E**t amplius nō au-
debant eum quicūq̄ interroga-
re **D**ixit autē ad illos **Q**uomō-
dicunt xp̄m filiū dauid esse? et
ip̄e dauid dicit in libro psalmo.
rū. dixit dñs dño meo sede a dex-
tris meis. donec ponā inimicos
tuos scabellum pedum tuorū.
Dauid ergo dominū illū uocat:
et quomō filius eius est? **A**u-
diente autē omni populo: dixit
discipulis suis **A**tendite a
scribis: qui uolunt ambulare
in stolis: et amant salutationē
in foro et primas cathedras in
synagogis. et primos discubitus
in cōmunijs **Q**ui deuorant
domos uiduarū: simulantes
longam oracionē **H**ij accipient

¶ et xliij
aj c xxxv
aj c xxxv
¶ et xliij
aj c xxxv
aj c xxxv

¶ et xliij
aj c xxxv
aj c xxxv

¶ et xliij
aj c xxxv
aj c xxxv

et a
enī
ip̄e
in
ei e
hon
qui
qui
ent
qui
one
tur
No
re
et
no
sed
me
beo
nō
mo
qu
ph
h
se
re
tu
au
vol
m
sa
m
tr
pa
it
um
cu

et qui audierint uiuent Sicut enim pater habet vitam in semet ipso: sic dedit et filio vitam in semet ipso Et potestate dedit ei et iudiciū facere: quia filius hominis est Nolite mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem eius Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uite: qui uero mala egerunt. in resurrectionem iudicij Non possum ego a me ipso facere quicquid Sicut audio iudico: et iudiciū meū iustū est: quia non quero uoluntatem meā. sed uoluntatem eius qui misit me. Si ego testimoniū phibeo de me: testimoniū meum nō est uerū Alius est qui testimoniū phibet de me: et scio quia uerū est testimoniū quod phibet de me Vos misistis ad iohannē: et testimoniū phibuit ueritati Ego autem nō ab homine testimoniū accipio: sed hec dico ut uos salui sitis Ille erat lucerna ardens et lucens: uos autē uolulistis exultare ad horam in luce eius Ego autē habeo testimoniū maius iohanne Opera enim que dedit michi pater ut pficiam ea: ipsa opera que ego facio testimoniū phibent de me. quia pater me misit Et qui misit me pater: ipse testimoniū phibuit de me Neque uocem eius unquam audistis: neque speciem eius uidistis Et uerbum eius

nō habetis in uobis manens: quia quem misit ille hinc uos nō creditis Scrutamini scripturas: quia uos putatis in ipsis vitam eternā habere Et ille sunt que testimoniū phibent de me: et non uultis uenire ad me ut vitam habeatis Claritatem ab hominibus non accipio: sed cognoui uos. quia dilectionem dei nō habetis in uobis Ego ueni in nomine patris mei: et nō accepistis me Si alius uenerit in nomine suo: illū accipietis Quomodo potestis uos credere qui gloriā ab inuicē accipitis: et gloriā que a solo est deo nō queritis Nolite putare: quia ego accusaturus sum uos apud patrem Est qui accuset uos: moyses in quo uos speratis Si enim crederetis moysi: crederetis forsitan et michi De me enim ille scripsit Si autē illi litteris nō creditis: quomodo meis uerbis credetis. **vi.**

DEst hec abijt ihesus trans mare galilee quod est tyberiadis Et sequebatur eū multitudo magna: quia uidebant signa que faciebat sup hijs qui infirmabantur Subijt ergo timotheum ihesus: et ibi sedebat cum discipulis suis Erat autem proximum pascha: dies festus iudeorum Cū subleuasset ergo oculos ihesus. et uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad phillippū Unde

Jo. xlii
an. c. xxi
et lxxvii

Jo. xliii

Jo. xliii
an. c. xxi
et lxxvii

Jo. xliii
an. c. xxi
et lxxvii

Jo. xliii
an. c. xxi
et lxxvii

Jo. xli

Jo. xlii
an. c. xxi
et lxxvii

Jo. xliii
an. c. xxi
et lxxvii

ememus panes ut manducent
 hi. **N**ot autē dicebat: temp
 tans eū Ipse eū sciebat: quid
 esset facturus **R**espondit ei phi
 lippus **D**ucentorū denariorū pa
 nes nō sufficiūt eis: ut unusq̄
 q̄ modicū quid accipiat **D**icit
 ei unus ex discipulis eius: an
 dreas frater symonis petri **E**st
 puer unus hic: qui habet quinq̄
 panes ordeaceos. et duos pisces
Sed hec quid sunt inter tan
 tos. **D**ixit ergo ih̄sus facite ho
 mines discumbere **E**rat autē
 fenū multū in loco **D**iscubue
 runt ergo viri: numero quasi
 quinq̄ milia **A**cepit ergo ih̄s
 panes: et cū gratias egisset. dis
 tribuit discumbentibz **S**iliter
 et ex piscibz: quantum volebant
Ut autē impleti sunt: dixit dis
 cipulis suis **C**olligite que supe
 rauerunt fragmenta: ne pere
 ant **C**ollegerunt ergo: et im
 pleuerunt duodecim cophinos
 fragmentorū ex quinq̄ panibz
 ordeacis que sup̄fuerunt hys
 qui manducauerant. **I**lli er
 go homines cū vidissent quod
 fecerat signū: dicebant **Q**uia
 hic est vere p̄pheta: qui ventu
 rus est in mūdū **I**hesus ergo
 cū cognouisset quia venturi
 essent ut raperent eū et face
 rent eū regem: fugit iterū
 in montem ipse solus **U**t au
 tem sero factum est: descende
 runt discipuli eius ad mare
Et cum ascendissent nauem:
 venerunt trans mare ī caphar

naūm **E**t tenebre iam facte e
 rant: et nō venerat ad eos ih̄s
Mare autē vento magno flan
 te exurgebat **C**ū remigassent
 ergo quasi stadia viginti quinq̄
 aut triginta: vident ih̄m am
 bulantem sup̄ mare. et proxi
 mū nauū fieri: et timuerunt
Ille autē dicit eis **E**go sum: no
 lite timere **V**oluerunt ergo ac
 cipere eū in nauem: et statim
 fuit nauis ad terrā quā ibant
Altera die turba que stabat
 trans mare. vidit quia nauū
 cula alia nō erat ibi nisi una:
 et quia nō introisset cū discipu
 lis suis ih̄esus in nauem: sed
 soli discipuli eius abissent
Alie vero sup̄uenerunt naues
 a tyberia: iuxta locum ubi
 manducauerunt panem gra
 tias agentes dño **C**ū ergo vidis
 set turba quia ih̄sus nō esset ibi
 neq̄ discipuli eius: ascenderūt
 in nauiculas. et venerunt cā
 pharnaū querentes ih̄m **E**t
 cum inuenissent eū trans mare:
 dixerunt ei **H**abbi quādo huc
 venisti. **R**espondit ei ih̄sus: et
 dixit **A**men amen dico vobis:
 queritis me non quia vidistis
 signa: sed quia manducastis
 ex panibz et saturati estis **O**pe
 ramini nō abū qui perit: sed
 qui p̄manet in vitam eternā.
 quem filius hominis vobis
 dabit **H**unc eū pater signa
 uit deus **D**ixerunt ergo ad eū
Quid faciemus: ut opemur
 opera dei. **R**espondit ih̄esus:

Jo. l

Jo. li
27° l
27° l
27° l

Jo. li

Jo. li

Jo. li
27° l
27° l
27° l

Jo. li

Jo. li
27° l
27° l
27° l

et dixit eis **Hoc est opus dei:**
 ut credatis in eū quem misit il-
 le. **Dixerunt ergo ei** Quod er-
 go tu facis signū: ut videam⁹
 et credamus tibi. **Quid ope-**
 raris. **Patres nostri** mānā
 manducauerunt in deserto: si-
 cut scriptū est **Panem de celo**
 dedit eis manducare. **Dixit**
 ergo eis ih̄sus **Amen amen dico**
 vobis: nō moyses dedit vobis
 panem de celo: sed pater meus
 dat vobis panem de celo verū
Panis enī dei est qui descendit
 de celo: et dat vitam mūdo **Dix-**
 erunt ergo ad eū **Domine:** sep-
 da nobis panem hunc **Dixit**
 autē eis ih̄sus **Ego sum panis**
 vite **Qui venit ad me non esu-**
 riet **Et qui credit in me:** non
 siet vniq⁹ **Sed dixi vobis:** q̄a
 et vidistis me. et credidistis.
Omne quod dat michi pa-
 ter ad me veniet: et eū qui ve-
 nit ad me non eiaam foras.
Quia descendi de celo non ut
 faciam voluntatē meam: sed
 voluntatem eius qui misit me
Hec est autē voluntas eius
 qui misit me patris: ut omne
 quod dedit michi nō perdam
 ex eo: sed resusatem illud in
 nouissimo die **Hec est enim**
 voluntas p̄is mei qui misit
 me: ut omnis qui videt filiū
 et credit in eum. habeat vitā
 eternā **Et ego resusatabo eū**
 in nouissimo die **Murmu-**
 rabant ergo iudei de illo: q̄a
 dixisset. ego sum panis qui de

celo descendi **Et dicebant** Nō
 ne hic est ih̄sus filius ioseph:
 cuius nos nouim⁹ p̄rem et
 matrem. **Quomodo ergo di-**
 cit hic quia de celo descendi.
Respondit ergo ih̄sus: et
 dixit eis **Nolite murmurare**
 in iuicem **Nemo potest veni-**
 re ad me: nisi pater qui misit
 me traxerit eum **Et ego resus-**
 citabo eum in nouissimo die
Est scriptū in p̄phetis **Et erūt**
 omnes doabiles dei **Omnis q̄**
 audiuit a patre et didicit:
 venit ad me **Non quia pa-**
 trem vidit quisq⁹: nisi is qui
 est a deo hic vidit patrem.
Amen amen dico vobis: qui
 credit in me habet vitam et
 nam **Ego sum panis vite**
Patres v̄a manducauerūt
 in deserto mannā: et mortui
 sunt **Hic est panis de celo des-**
 cendens: ut si quis ex ip̄o mā-
 ducauerit nō moriatur **E-**
 go sum panis viuus: qui de
 celo descendi **Si quis mandu-**
 cauerit ex hoc pane: viuet
 in eternū **Et panis quē ego**
 dabo: caro mea est pro mūdi
 vita **Litigabant ergo iudei**
 adiuicem dicentes **Quomō**
 potest hic nobis carnem suā
 dare ad manducandū. **Dix-**
 it ergo eis ih̄sus **Amen amen**
 dico vobis: nisi manducaue-
 ritis carnem filij hominis et
 biberitis eius sanguinē: non
 habebitis vitam in vobis **Q̄**
 manducat meam carnē et

Jo. lvi
m̄ c lxxvii

Jo. lvi

Jo. lv
m̄ c lxxvii
m̄ c lxxv
v̄ c lxxvi

Jo. lv

Jo. lvi
m̄ c lxxvii
v̄ c lxxv

Jo. lvi

Jo. lvi
m̄ c lxxvii
m̄ c lxxv
v̄ c lxxvi

Jo. lvi

Jo. lvi
m̄ c lxxvii
m̄ c lxxv
v̄ c lxxvi

Jo. lvi

Jo. lvi

Jo. lvi
m̄ c lxxvii
m̄ c lxxv
v̄ c lxxvi

Jo. lvi

Jo. lvi
m̄ c lxxvii
m̄ c lxxv
v̄ c lxxvi

Jo. lxvij
ay' c lxviii
ay' c lxv
Et lxvi
Jo lxviii

bibit meū sanguinē: habet vi-
tam eternā Et ego resuscitabo
eū in nouissimo die. Caro eī
mea vere est abus: et sanguis
meus vere est potus. Qui
manducat meam carnē et bi-
bit meū sanguinē: in me ma-
net et ego in illo Sicut misit
me uiuens pater: et ego uiuo
ppter patrem Et qui mandu-
cat me: et ipse uiuet ppter me
Hic est panis: qui de celo des-
cendit Non sicut manducaue-
runt patres vñ manna: et
mortui sunt Qui manducat
hunc panem: uiuet in eternū
Hec dixit in synagoga: docens
in capharnaū Multa ergo au-
dientes ex discipulis eius: dix-
erunt Durus est hic sermo
Quis potest eū audire. Sa-
ens autē ihesus apud semet
ipm. quia murmurarent de
hoc discipuli eius: dixit eis
Hoc vos scandalizat. Si er-
go uideritis filiū hominis ascē-
dentem ubi erat prius. Spi-
ritus est qui uiuificat: caro nō
prodest quicquid. Verba q̄ ego
locutus sum uobis: spiritus et
uita sunt Sed sunt quidā ex
uobis: qui non credunt. Sa-
ebat enī ab inicio ihesus qui
essent credentes: et quis tradi-
turus esset eum. Et dicebat
Pterea dixi uobis: quia ne-
mo potest uenire ad me. nisi
fuerit ei datū a p̄e meo Ex
hoc multi discipulorū eius ab-
ierunt retro: et iam nō cū illo

Jo. lxix
ay' c lxx
Et lxxi
Jo. lxx
ay' c lxxii
ay' c lxxiii
Jo. lxxi

Jo. lxxii
ay' c lxxiii
ay' c lxxi

Jo. lxxiii

ambulabant Dixit ergo ihesus
ad duodecim Nūquid et uos
uultis abire. Respondit er-
go ei symon petrus Domine
ad quem ibimus. Verba ui-
te eterne habes Et nos credim⁹
et cognouim⁹: quia tu es xps
filius dei Respondit eis ihesus
Nonne ego uos duodecim
elegi: et ex uobis unus dya-
bolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis Hic
enī erat traditurus eū: cū esset
unus ex duodecim. vii.

Jo. lxxiii
ay' c lxxiv
ay' c lxxv
Et lxxvi

Jo. lxxv

Dixit ergo ihesus
ad duodecim Nūquid et uos
uultis abire. Respondit er-
go ei symon petrus Domine
ad quem ibimus. Verba ui-
te eterne habes Et nos credim⁹
et cognouim⁹: quia tu es xps
filius dei Respondit eis ihesus
Nonne ego uos duodecim
elegi: et ex uobis unus dya-
bolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis Hic
enī erat traditurus eū: cū esset
unus ex duodecim. vii.
Dixit ergo ihesus ad
duodecim Nūquid et uos
uultis abire. Respondit er-
go ei symon petrus Domine
ad quem ibimus. Verba ui-
te eterne habes Et nos credim⁹
et cognouim⁹: quia tu es xps
filius dei Respondit eis ihesus
Nonne ego uos duodecim
elegi: et ex uobis unus dya-
bolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis Hic
enī erat traditurus eū: cū esset
unus ex duodecim. vii.
Dixit ergo ihesus ad
duodecim Nūquid et uos
uultis abire. Respondit er-
go ei symon petrus Domine
ad quem ibimus. Verba ui-
te eterne habes Et nos credim⁹
et cognouim⁹: quia tu es xps
filius dei Respondit eis ihesus
Nonne ego uos duodecim
elegi: et ex uobis unus dya-
bolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis Hic
enī erat traditurus eū: cū esset
unus ex duodecim. vii.

ma
de
al
n
a
er
m
C
nu
se
pa
me
ro
te
tu
lu
E
cu
lu
ro
o
a
a
g
u
e
le
le
fi
u
e
a
n

mansit in galilea **U**t autē ascē-
derunt fratres eius: tunc et ipse
ascendit ad diem festū. nō ma-
nifeste. sed quasi in occulto **I**ude-
i ergo querebant eū in die festo:
et dicebant **U**bi est ille. **E**t mur-
mur multus de eo erat in turba
Quidam enī dicebant quia bo-
nus est: alij autē dicebant nō.
sed seduat turbas **N**emo tamē
palam loquebatur de illo: p̄-
metū iudeorū **I**am autē die fes-
to mediante: ascendit ihesus in
templū et docebat **E**t mirabā-
tur iudei dicentes **Q**uomō hic
litteras sat. cū non didicerit.
Respondit eis ihesus: et dixit.
Mea doctrina nō est mea: sed
eius qui misit me **S**i quis vo-
luerit voluntatē eius facere:
cognoscat de doctrina utrū ex de-
o sit. an ego a meip̄o loquar **E**t
a semetip̄o loquitur: gloriam
ppriam querit **Q**ui autē querit
gloriam eius qui misit illū: hic
verax est. et iustitia in illo nō
est **N**onne moyses dedit vobis
legem. **E**t nemo ex vobis facit
legem **Q**uid me queritis inter-
ficere. **R**espondit turba: et dixit
Demoniū habes **Q**uis te q̄-
rit interficere. **R**espondit ih̄s:
et dixit eis **U**nū opus fea: et
omēs miramini **P**osterea mo-
yses dedit vobis circūcisionem:
non quia ex moyse est. sed ex
patribz: et in sabbato circūci-
ditis hominē **S**i circūcisionem
accipit homo in sabbato ut
nō soluat lex moysi. nichil

indignamū quia totū hominē
sanū fea in sabbato. **N**olit
iudicare sc̄dm faciem: sed iustū
iudiciū iudicate **D**icebant er-
go quidam ex iherosolimis **N**on
ne hic est quem querunt inter-
ficere. **E**cce palam loquitur:
et nichil ei dicunt **N**ūquid ve-
re cognouerunt principes. quia
hic est xp̄us. **S**ed hunc scim⁹
vnde sit **X**p̄us autē cū venerit:
nemo scit vnde sit. **C**lamabat
ergo docens in templo ih̄s: et
dicens **E**t me scitis: et vnde sum
scitis **E**t a meip̄o non veni: sed
est verus qui misit me. quē vos
nescitis **E**go scio eum **E**t si dix-
ero quia nescio eū: ero similis
vobis mendax **E**t scio eū. quia
ab ip̄o sum. et ip̄e me misit.
Querebant ergo eū apprehēde:
et nemo misit in illū manus:
quia nondū venerat hora ei⁹
De turba autē multi crediderūt
in eum: et dicebant **X**p̄us cum
venerit. nūquid plura signa fa-
ciet. quā que hic facit. **A**udie-
runt pharisei turbam murmu-
rantem de illo her **E**t miserunt
principes et pharisei ministros:
ut apprehenderent eum **D**ixit
ergo ih̄s **A**d huc modicū tem-
pus vobiscū sum: et vado ad eū
qui misit me. **Q**ueretis me
et non inuenietis: et ubi sū ego
vos nō potestis venire **D**ixerūt
ergo iudei ad semetip̄os **Q**uo
hic iturus est quia nō inueni-
emus eum. **N**ūquid in disp-
sionem gentiū iturus est. et

Jo. lxvi
ay c. xij
E c. xiv

Jo. lxxi

docturus gentes. Quis est hic sermo quem dixit. queretis me et non inuenietis: et ubi sum ego vos non potestis venire. In nouissimo autem die magno festiuitatis: stabat ihesus et clamabat dicens Si quis sitit: veniat ad me et bibat Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. Hoc autem dicit de spiritu: quem accepturi erant credentes in eum. Nondum enim erat spiritus datus: quia ihesus nondum fuerat glorificatus. Et illa ergo turba cum audissent hos sermones eius: dicebant Hic est vere propheta. Alii dicebant: hic est christus. Quidam autem dicebant Numquam a galilea christus venit. Nonne scriptura dicit quia ex semine dauid et de bethleem castello ubi erat dauid venit christus. Dissensio itaque facta est in turba propter eum. Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum: sed nemo misit super illum manus. Venerunt ergo ministri ad pontifices et phariseos: et dixerunt eis illi Quare non adduxistis eum. Responderunt ministri Numquam sic locutus est homo: sicut hic homo loquitur. Respondert ergo eis pharisei Numquid et vos seducti estis. Numquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex phariseis. Sed turba hec que non nouit legem: male

Yo. lxxvii
a) c. xx

Yo. lxxviii
a) v

Yo. lxxviii
Yo. lxxv
a) c. xx
a) c. xxix
f. c. xliii
Yo. lxxvii

dicit sunt. Dicit nicodemus ad eos ille qui venit ad ihm nocte: qui vnus erat ex ipsis Numquid lex nostra iudicat hominem: nisi audierit ab ipso prius et cognouerit quid faciat. Responderunt et dixerunt ei Numquid et tu galileus es. Scrutare scripturas: et vide quia propheta a galilea non surgit. Et reuersi sunt vnusquisque in domum suam. **viii.**

Ihesus autem prexit in montem oliueti: et diluculo iterum venit in templum. Et omnis populus venit ad eum: et sedens docebat eos. Adducant autem scribe et pharisei mulierem in adulterio deprehensam: et statuerunt eam in medio. et dixerunt ei Magister. Hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis. Hec autem dicebant temptantes eum: ut possent accusare eum. Ihesus autem inclinans se deorsum: digito scribebat in terra. Cum autem perseuerarent interrogantes eum: erexit se et dixit eis Qui sine peccato est vram: primus in illam lapidem mittat. Et iterum se inclinans: scribebat in terra. Audientes autem vnus post vnum exibant: incipientes a senioribus. Et remansit solus: et mulier in medio stans. Erigens autem se ihesus dixit ei Mulier: ubi sunt qui te accusabant. Nemo te condemnauit.

Et a
nal
nob
est
mi
am
bet
go
mon
no
dicit
beo
meu
vad
mo
mr
que
meu
sed
Et
duo
est
o de
de m
ban
Et
ns: r
ns: f
ns:
in ga
plo
qua
Di
Ego
pema
vado
Dicit
inter
nt qu

Que dicit Nemo domine Dixit autē ihesus Nec ego te condēpnabo Vade: et amplius iam noli peccare Iterū ergo locutus est eis ihesus dicens Ego sū lux mūdi Qui sequitur me non ambulabit in tenebas: sed habebit lumen vite Dixerunt ergo ei pharisei Tu de tempore testimoniū phibes: testimoniū tuū nō est verū Respondit ihesus: et dicit eis Et si ego testimoniū phibeo de meipō. verū est testimoniū meū: quia scio unde veni et quo vado Vos autē nescitis unde venio: aut quo vado Vos scandū carnem iudicatis: ego nō iudico quēq̄m Et si iudico ego iudiciū meū verū est: quia solus nō sū. sed ego et qui me misit pater Et in lege v̄ra scriptū est: quia duorū hominū testimoniū verū est Ego sū qui testimoniū phibeo de meipō: et testimoniū phibz de me qui misit me pater Dicebant ergo ei Vbi est pater tuus? Respondit ihesus Neq̄ me scitis: neq̄ prēm meū Si me sciretis: forsitan et prēm meū sciretis. Hec verba locutus est ihs in gazophilatio: docens in templo Et nemo apprehendit eū: quia necdū venerat hora eius Dixit ergo iterū eis ihesus Ego vado et queretis me: et ī peccato v̄ro mouemū Quo ego vado: vos nō potestis venire Dicebant ergo iudei Nūquid interfiaet semetipm: quia dicit quo ego vado vos nō potestis

venire. Et dicebat eis Vos de deorsum estis: ego de supnis sum Vos de mūdo hoc estis: ego nō sum de hoc mūdo Dixi ergo vobis: quia mouemini in p̄cās v̄ris Si enī nō credideritis quia ego sum: mouemini in p̄cō v̄ro Dicebant ergo ei Tu quis es? Dixit eis Principiū: qui et loquor vobis Nūta habeo de vobis loqui et iudicare Sed qui misit me verax est: et ego que audiui ab eo hec loquor in hoc mūdo Et nō cognouerunt: quia prēm eis dicebat deū Dixit ergo eis ihs Cū exaltaueritis filiū hominis: tunc cognoscetis quia ego sū. et a meipō facio nichil: sed sicut docuit me pater. hec loquor Et qui me misit mecum est Nō reliquit me solū: quia ego que placata sunt ei facio semp Hec illo loquente: multi crediderunt in eum Dicebat ergo ihesus ad eos. qui crediderunt ei iudeos Si vos manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis Et cognoscetis veritatem: et veritas liberabit vos Respondert ei Semen abrahe sumus: et nemini seruum v̄m q̄ Quomōtu dias liberi eritis. Respondit eis ihesus Amen amen dico vobis: quia omnis qui facit peccatū seruus est p̄cā Seruus at nō manet in domo in eternū: filius manet in eternū Si ergo vos filius liberauerit: veri liberi eritis Scio quia filij abra

Jo. lxxvii
aj. c. xii
Et c. xii

Jo. lxxviii
aj. c. xii
et c. xii
Et c. xii
et c. xii

Jo. lxxix

he estis Sed queritis me interficere: quia sermo meus non capit in vobis Ego quod vidi apud patrem loquor: et vos que vidistis apud patrem vestrum factis Responderunt et dixerunt ei Pater noster abraham est Dicit eis ihesus Si filii abrahe estis: opera abrahe facite Nunc autem queritis me interficere: hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a deo Hoc abraham non fecit Vos facitis opera patris vestri Dixerunt itaque ei Nos ex fornicatione non sumus nati: unum patrem habemus deum Dicit ergo eis ihesus Si deus pater vester esset: diligeretis utique me Ego enim ex deo processi et veni Neque enim a meipso veni: sed ille me misit Quare loquelam meam non cognoscatis? Quia non potestis audire sermonem meum Vos ex patre dyabolo estis: et desideria patris vestri vultis facere Ille homicida erat ab initio, et in veritate non stetit: quia non est veritas in eo Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur: quia mendax est et pater eius Ego autem quia veritatem dico: non creditis michi Quis ex vobis arguet me de patre? Si veritatem dico: quare vos non creditis michi? Qui est ex deo: verba dei audit Propterea vos non auditis: quia ex deo non estis Responderunt igitur iudei: et dixerunt ei Nonne bene dicimus nos

quia samaritanus es tu et demonium habes. Respondit ihesus Ego demonium non habeo: sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis me Ego autem non quero gloriam meam: est qui querat et iudicet Amen amen dico vobis: si quis sermonem meum servauerit: mortem non videbit in eternum Dixerunt ergo iudei Nunc cognovimus? quia demonium habes Abraham mortuus est: et prophete: et tu dicis si quis sermonem meum servauerit: non gustabit mortem in eternum? Nunc quid tu maior es patre nostro abraham: qui mortuus est? Et prophete mortui sunt Quem te ipsum facis? Respondit ihesus Si ego glorifico meipsum: gloria mea a nichil est Est pater meus qui glorificat me: quem vos dicatis quia deus noster est: et non cognovistis eum Ego autem novum eum Et si dixerem quia non scio eum: ero similis vobis mendax Sed scio eum: et sermonem eius servo Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum: et vidit et gavisus est Dixerunt ergo iudei ad eum Quum quaginta annos nondum habes? et abraham vidisti? Dicit eis ihesus Amen amen dico vobis: antequam abraham fieret ego sum Tulerunt ergo lapides: ut iacerent in eum Iesus autem abscondit se: et exiit de templo. **ix.** Preteriens, vidit hominem cecum a nativitate

mi
li
au
ce
se
in
cu
ce
lax
er
ex
ocul
lau
ter
lan
ani
men
ne
aba
est: a
eius
ego
mod
Resp
ihus
meos
narou
et lau
est ille
eu ad
rat Er
lutu fe
eius
eu pha
ille au
mich
deo Du
is quid

tate Et interrogauerunt eū discipu-
 li sui Rabbi. quis peccauit. hic
 aut parentes eius. ut cecus nas-
 ceretur. Respondit ih̄us Neq̄
 hic peccauit neq̄ parentes eius.
 sed ut manifestentur opera dei
 in illo. Ne oportet opari opa
 eius qui misit me. donec dies
 est. Venit nox. q̄ndo nemo po-
 test opari. Q̄ndiu in mūdo sū.
 lux sum mūdi. Hec cū dixisset.
 exspuit in terram. et fecit lutū
 ex spūto. et liniuit lutū super
 oculos eius. et dixit ei. Vade et
 laua in natatoria syloe. quod i-
 terpretatur missus. Abiit ergo et
 lauit. et venit videns. Itaq̄ vi-
 ani et qui viderant eū prius q̄a
 mendicis erat. dicebant. Non
 ne hic est qui sedebat et mendi-
 cabat. Alij dicebant quia hic
 est. alij autē nequaq̄. sed simili-
 eius est. Ille vero dicebat. quia
 ego sum. Dicebant ergo ei. Quo-
 modo aperti sunt tibi oculi.
 Respondit. Ille homo qui dicit
 ih̄us. lutū fecit et unxit oculos
 meos. et dixit michi. Vade ad na-
 tatoriam syloe. et laua. Et abiit
 et laui. et vidi. Dixerūt ei. Vbi
 est ille. Aut nescio. Adducant
 eū ad phariseos. qui cecus fue-
 rat. Erat autē sabbatū. quādo
 lutū fecit ih̄us et aperuit oculo-
 eius. Iterū ergo interrogabant
 eū pharisei. quomō vidisset.
 Ille autē dixit eis. Lutū posuit
 michi sup oculos. et laui. et vi-
 deo. Dicebant ergo ex pharise-
 is quidam. Non est hic homo

a deo. qui sabbatū non custodit.
 Alij dicebant. Quomodo potest
 homo peccator hec signa facere.
 Et sasma erat in eis. Dicunt er-
 go ceco iterū. Tu quid dicit de
 eo qui aperuit oculos tuos.
 Ille autem dixit. quia p̄pheta
 est. Non crediderunt ergo iudei
 de illo quia cecus fuisset et vi-
 disse. donec vocauerunt pare-
 tes eius qui viderat. et interro-
 gaauerunt eos dicentes. Hic est
 filius vester. quē vos dicitis q̄a
 cecus natus est. Quomō ergo
 nūc videt. Responderunt eis pa-
 rentes eius. et dixerunt. Sam.
 quia hic est filius noster. et qui
 a cecis natus est. quomō autē
 nūc videat. nesciam. aut quis
 eius aperuit oculos. nos nesa-
 mus. Ip̄m interrogate. et etatē ha-
 bet. ipse de se loquatur. Hec dix-
 erunt parentes eius. quia time-
 bant iudeos. Iam enī conspira-
 uerant iudei. ut si quis eū con-
 fiteretur xp̄m. extra synagogā
 fieret. Propterea parentes eius
 dixerunt. quia etatem habet.
 ip̄m interrogate. Vocauerūt ergo
 rurū hominē qui fuerat cecus.
 et dixerunt ei. Da gloriam deo.
 Nos sciamus. quia hic homo
 peccator est. Dixit ergo ille. Si
 peccator est. nescio. Vnū scio. q̄a
 cecus cū essem. modo video. Dix-
 erunt ergo illi. Quid fecit tibi.
 Quomodo aperuit tibi oculos.
 Respondit eis. Dixi vobis iam.
 et audistis. Quid iterū vultis
 audire. Nūquid et vos vultis

discipuli eius fieri. **M**aledixerunt ei. et dixerunt Tu discipulus illius sis: nos autem moysi discipuli sumus. **N**os scimus quia moysi locutus est deus: hunc autem nescimus unde sit. **R**espondit ille homo: et dixit eis In hoc enim mirabile est. quia vos nescitis unde sit: et aperuit meos oculos. **S**cimus autem: quia peccatores deus non audit. **S**ed si quis dei cultor est et voluntatem eius faciat: hunc exaudit. **A** seculo non est auditum: quia aperuit quis oculos tei nati. **N**isi esset hic a deo: non poterit facere quicquam. **R**esponderunt et dixerunt ei In peccatis natus es totus: et tu doces nos. **E**t eiecerunt eum foras. **A**udiuit ihesus quia eiecerunt eum foras: et cum iuvenisset eum dixit ei Tu credis in filium dei. **R**espondit ille: et dixit Quis est dominus: ut credam in eum. **E**t dixit ei ihesus Et vidisti eum: et qui loquitur teum ipse est. **A**t ille ait **C**redo domine. **E**t prostratus adoravit eum. **E**t dixit ei ihesus In iudicium ego in hunc mundum veni: ut qui non vident videant. et qui vident credant. **E**t audierunt ex pharisaeis qui cum ipso erant: et dixerunt ei **N**umquid et nos credimus. **D**ixit eis ihesus Si credissetis: non haberetis peccatum.

Nunc vero dicitis quia videmus: **H**oc peccatum vestrum manet. **A**men amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ovile ovium. sed ascendit ali-

unde: ille fur est et latro. **Q**ui autem intrat per ostium: pastor est ovium. **H**uius ostiarius aperit: et oves vocem eius audiunt. **E**t proprias oves vocat nominatim: et educat eas. **E**t cum proprias oves emisit ante eas vadit: et oves illum sequuntur: quia sciunt vocem eius. **A**lienum autem non sequuntur. sed fugiunt ab eo: quia non novierunt vocem alienorum. **H**oc proverbium dixit eis ihesus. **I**lli autem non cognoverunt. **Q**uo loqueretur eis. **D**ixit ergo eis iterum ihesus. **A**men amen dico vobis: quia ego sum ostium ovium. **O**mnes quotquot venerunt: fures sunt et latrones. **S**ed non audierunt eos oves. **E**go sum ostium. **P**er me si quis introierit saluabitur: et ingredietur et egredietur. et pascuam inveniet. **F**ur non venit: nisi ut furetur et mactet et perdat. **E**go veni ut vitam habeant: et abundantius habeant. **E**go sum pastor bonus. **B**onus pastor animam suam dat pro ovibus suis. **M**ercenarius et qui non est pastor cum non sunt oves proprie: videt lupum venientem et dimittit oves et fugit. **E**t lupus rapit: et dispergit oves. **M**ercenarius autem fugit. quia mercenarius est: et non pertinet ad eum de ovibus. **E**go sum pastor bonus. **E**t cognosco meas: et cognoscunt me mee. **S**icut novit me pater: et ego agnosco patrem: et animam meam pono pro ovibus.

yo. xx
ay. c. xvii
Ec. xvii
yo. xx
ay. c. xvii
ay. c. xvii

Jo. xvij

meis. Et alias oues habeo q̄
nō sunt ex hoc ouili: et illas
oportet me adducere. et vocē
meam audient. Et fiet unū o
uile. et vnus pastor. **U**terea
me pater diligit: quia ego po
no animā meam. ut iter sumā
eam. Nemo tollit eam a me: s̄
ego pono eam a meip̄o. **P**otes
tatem habeo ponendi eam: et
potestātē habeo iterū sumendi
eam. **H**oc mandatū accepi a
p̄re meo. **D**iffensio iterū facta ē
inter iudeos: p̄pter sermones
hos. **D**icebant autē multi ex
ipsis. **D**emoniū habet: et insā
nit. **Q**uid eū auditis. **A**lii di
cebant. **H**ec verba nō sunt demo
niū habentis. **N**ūquid demoniū
potest recorū oculos aperire.
Facta sunt autē cēnena in ihero
solimus: et hyems erat. **E**t am
bulabat ih̄sus in templo: in por
tici salomonis. **C**ircūdederunt
ergo eū iudei: et dicebant ei.
Quouisq̄ animā nr̄am tollis.
Si tu es xp̄us: dic nobis palā.
Respondit eis ih̄sus. **I**oquor vo
bis: et nō creditis. **O**pera q̄ ego
facio in nomine patris mei: hęc
testimoniū phibent de me. **S**ed
vos nō creditis: quia nō estis
ex ouibus meis. **O**ues mee vo
cem meā audiūt: et ego cognos
co eas. et sequūtur me. **E**t ego vi
tam eternam do eis: et non pe
ribunt in eternū: et nō rapiet
eas quisq̄m de manu mea. **P**a
ter meus quod dedit michi ma
ius om̄ibz est: et nemo potest

rapere de manu p̄ris mei. **E**go
et pater vnū sum. **S**ustulerūt
lapides iudei: ut lapidaret eū.
Respondit eis ih̄sus. **M**ulta ope
ra bona ostendi vobis ex patre
meo: p̄pter quod corū opus me
lapidatis. **R**esponderunt ei iu
dei. **D**e bono opere nō lapidam̄
te: sed de blasphemia. **E**t quia
tu homo cū sis: facis teip̄m deū.
Respondit eis ih̄sus. **N**onne sc̄p̄
tū est in lege v̄ra: quia ego dixi
dij estis. **S**i illos dixit deos ad
quos sermo dei factus est. et nō
potest solui scriptura: quē pa
ter sanctificauit et misit in mū
dū vos dicatis quia blasphema.
quia dixi filius dei sum. **S**i nō
facio opera patris mei: nolite
credere michi. **S**i autē facio. et
si michi nō vultis credere. opibz
credite: ut cognoscatis et creda
tis quia in me est pater. et ego
in patre. **Q**uerbant ergo eū
apprehendere: et exiuit de ma
nibz corū. **E**t abiit iter trans ior
danen in eū locū ubi erant iohā
nes baptizans primū: et man
sit illuc. **E**t multi venerūt ad
eū: et dicebant. quia iohannes
quidem signū fecit nullū. **O**m
nia autē quecūq̄ dixit iohānes
de hoc. vera erant: et multi
crediderunt in eum. **XI.**
Quāt autē quidam lā
guens lazarus a be
thania: de castello
marie et marthe sororis eius.
Maria autē erat. que unxit do
minū unguento. et exersit pede

Jo. xvij
17. r. xvij
17. rvi

Jo. xvij

eius capillis suis: cuius frater
 lazarus infirmabatur. Misert
 ergo sorores eius ad eum dicentes
 Dñe: ecce quem amas infirma-
 tur. Audiens autem ihesus: dixit
 eis Infirmitas hec non est ad
 mortem: sed pro gloria dei. ut
 glorificetur filius dei per eam.
 Diligebat autem ihesus martham
 et sororem eius mariam: et laza-
 rum. Et ergo audiuit quia infir-
 mabatur: tunc quidem mansit
 in eodem loco duobus diebus. De-
 inde post hec dicit discipulis su-
 is Eamus in iudeam iter. Di-
 cunt ei discipuli Rabbi. nunc
 querebant te iudei lapidare?
 et iterum vadis illuc? Respondit
 ihesus. Nonne duodecim hore
 sunt diei? Si quis ambula-
 uerit in die non offendit: quia
 lucem huius mundi videt. Si au-
 tem ambulauerit in nocte offen-
 dit: quia lux non est in eo. Hec
 ait: et post hec dicit eis Lazarus
 amicus noster dormit: sed vado
 ut a sompno exsuscitem eum. Dix-
 erunt ergo discipuli eius Dñe:
 si dormit saluus erit. Dixerat
 autem ihesus de morte eius. Illi autem
 putauerunt: quia de dormitione
 sompni diceret. Tunc ergo dixit
 eis ihesus manifeste Lazarus
 mortuus est. Et gaudeo propter
 vos ut credatis: quoniam non eram
 ibi. Sed eamus ad eum. Dixit er-
 go thomas qui dicitur didimus
 ad condiscipulos Eamus et nos:
 ut moriamur cum eo. Venit ita-
 que ihesus: et inuenit eum quatuor

dies iam in monumento ha-
 bentem. Erat autem bethania
 iuxta iherosolimam: quasi sta-
 diis quindecim. Multi autem
 ex iudeis venerant ad martham
 et mariam: ut consolarentur eas
 de fratre suo. Martha ergo ut
 audiuit quia ihesus venit: oc-
 currit illi. Maria autem domu
 sedebat. Dixit ergo martha ad
 ihm Dñe si fuisses hic: frater
 meus non fuisset mortuus. Sed et
 nunc scio: quia quecumque poposce-
 ris a deo. dabit tibi deus. Dicit
 illi ihesus Resurget frater tuus.
 Dicit ei martha Scio: quia resur-
 get in resurrectione in novissimo
 die. Dicit ei ihesus Ego sum resurrex-
 tio et vita. Qui credit in me: et
 etiam si mortuus fuerit vivet.
 Et omnis qui vivit et credit in
 me: non morietur in eternum. Cre-
 dis hoc? Ait illi. Domine. Ego
 credidi quia tu es christus fi-
 lius dei: qui in hunc mundum venis-
 ti. Et cum hec dixisset: abiit et vo-
 cavit mariam sororem suam silen-
 cio dicens Magister adest: et
 vocat te. Illa ut audiuit: surrex-
 it cito et venit ad eum. Nondum
 enim venerat ihesus in castellum: sed
 erat adhuc in illo loco ubi occur-
 rerat ei martha. Iudei igitur qui
 erant cum ea in domo et consola-
 bantur eam. cum vidissent mari-
 am quia cito surrexit et exiit:
 secuti sunt eam dicentes quia
 vadit ad monumentum. ut plo-
 ret ibi. Maria ergo cum venisset
 ubi erat ihesus: videns eum cecidit

ad p
 si fu
 frate
 dit e
 qui
 frem
 sum
 Dicit
 Et l
 runt
 ama
 eru
 qu
 ut
 ex
 pp
 Et
 sup
 Tol
 tha:
 fuer
 duar
 Non
 credi
 Tule
 autē
 dicit
 quon
 scaba
 sed pp
 dix. u
 sista
 na da
 ms E
 mort
 nus i
 sudar
 ihus
 abire
 venen

ad pedes eius. et dixit ei Dñe
 si fuisses hic: nō esset mortuus
 frater meus Ihus ergo ut vi-
 dit eam plorantem et iudeos
 qui venerant cū ea plorātes:
 fremuit spū. et turbavit seip-
 sum et dixit Vbi posuistis eū?
 Dicunt ei Dñe: veni et vide.
 Et lacrimatus est ihus Dixe-
 runt ergo iudei Ecce quomō
 amabat eū Quidam autē dix-
 erunt ex ipis Non poterat hic
 qui aperuit oculos ceca facere:
 ut et hic nō moreretur? Ihus
 ergo rursus fremens in semet-
 ipso: venit ad monumentū
 Erat autē spelunca: et lapis
 suppositus erat ei Aut ihesus
 Tollite lapidem Dicit ei mar-
 tha: soror eius qui mortuus
 fuerat Dñe iam fetet: quater-
 duanus enī est Dicit ei ihus
 Nonne dixi tibi: quoniam si
 credideris videbis gloriā dei?
 Tulerunt ergo lapidem Ihus
 autē eleuatis sursum oculis.
 dixit Pater gratias ago tibi:
 quoniā audisti me Ergo autē
 sciebam quia semp me audis:
 sed ppter populū qui circūstat
 dixi. ut credant quia tu me mi-
 sisti Hec cū dixisset: voce mag-
 na clamauit Lazare veni for-
 tis Et statim pdiit qui fuerat
 mortuus ligatus pedes et ma-
 nus uistis: et facies illius
 sudario erat ligata Dicit eis
 ihus Soluite eum: et sinite
 abire Multi ergo ex iudeis q
 venerant ad mariam et vi-

derant que fecit: crediderunt in
 eum Quidam autē ex ipis ab-
 ierunt ad phariseos: et dixerūt
 eis que fecit ihus Collegerunt
 ergo pontifices et pharisei cō-
 siliū: et dicebant Quid fra-
 mus? quia hic homo multa
 signa facit. Si dimittim⁹ eū
 sic: omnes credent in eum Et
 venient romani: et tollent
 nostrū et locū et gentē Unus
 autē ex ipis cayphas cū esset
 pontifex anni illius: dixit eis
 Vos nescitis quicquid nec cogita-
 tis: quia expedit vobis ut vn⁹
 moriatur homo pro populo: et
 non tota gens pereat Hoc au-
 tem a semetipso nō dixit: sed
 cū esset pontifex anni illius
 pphetauit: quia ihus mortu-
 us erat pro gente Et nō tantū
 pro gente: sed ut filios dei qui
 erant dispersi congregaret ī vnū
 Ab illo ergo die: cogitauerūt
 ut interficerent eū Ihesus ergo
 iam nō in palam ambulabat
 apud iudeos: sed abiit in regi-
 onem iuxta desertū in ciuitatē
 que dicitur effrem: et ibi mora-
 batur cū discipulis suis. Prox-
 imū autem erat pascha iudeorū
 Et ascenderunt multi iheroso-
 limam de regione ante pascha:
 ut sanctificarent seipso Quere-
 bant ergo ihm: et colloqueban-
 tur adiuicem in templo stantes
 Quid putatis quia nō venit
 ad diem festū? Dederant autē
 pontifices et pharisei manda-
 tū: ut si quis cognouerit ubi

Jo. xv
 ay. r. xvij
 ay. xvi

Jo. xv
 ay. r. lxviii
 ay. lvi
 l. et lx
 Jo. xvij

sit inducet. ut apprehendant eū
Ihesus ergo ante **xiii.**
 sex dies pasche venit be
 thaniam: ubi fuerat la
 zarus mortuus quē suscitauit
 ihesus. fecerunt autē ei cenā
 ibi: et martha ministrabat. La
 zarus vero vnus erat ex disci
 pulis cū eo. **M**aria ergo acce
 pit libram unguenti nardipis
 tia preciosi: et unxit pedes ihu
 et exersit capillis suis pedes ei:
 et domus impleta est ex odore
 unguenti. **D**icit ergo vnus ex
 discipulis eius: iudas scariothi.
 qui erat eū traditurus. **Q**uare
 hoc unguentū nō venit trece
 tis denarijs: et datū ē egenis?
Dixit autē hoc nō quia de ege
 nis ptinebat ad eū: sed quia
 fur erat et loculos habens. ea
 que mittebant portabat. **D**ixit
 ergo ihesus. **S**ine illam: ut in diē
 sepulture mee seruet illud. **P**au
 peres enī semp habetis vobiscū:
 me autē nō semp habetis. **C**og
 nouit ergo turba multa ex iu
 deis quia illic est: et venerūt
 nō ppter ihm tantū. sed ut la
 zarum viderent quē suscitauit
 a mortuis. **C**ogitauerūt autē
 principes sacerdotū ut et lazarus
 interficerent: quia multa ppter
 illū abibant ex iudeis. et crede
 bant in ihm. **I**n crastinū autē
 turba multa que venerat ad di
 em festū. cū audissent quia ve
 nit ihesus iherosolimā: accepe
 runt ramos palmarū et pces
 serunt obuiam ei. et clama

Jo. xxviii
 a7^r c lxxvii
 a7^r c lxxviii
 P c lxxviii

Jo. xxix

Jo. c
 a7^r c xix
 P c xxxiiii

bant **O**sanna: bñdictus qui ve
 nit in nomine dñi rex isrl. **E**t
 iuenit ihesus asellū: et sedit super
 eū sicut scriptū est. **N**oli timere
 filia syon: ecce rex tuus venit.
 sedens sup pullū asine. **H**oc
 nō cognouerunt discipuli eius
 primū: sed qñdo glorificatus ē
 ihesus. tunc recordati sunt qñ hec
 erant scripta de eo: et hec fecerūt
 ei. **T**estimonū ergo phibeat
 turba que erat cū eo quando la
 zarū vocauit de monumento:
 et suscitauit eū a mortuis. **P**ro
 rea et obuiam venit ei turba:
 quia audierunt eū fecisse hoc
 signū. **P**harisei ergo dixerunt
 ad semetipsos. **V**idētis quia ni
 chil pficiam? **E**cce mūdus totū
 post eū abiit. **E**rant autē gentiles
 quidam ex hys qui ascenderant.
 ut adorarent in die festo. **H**ij er
 go accesserunt ad philippū qui
 erat a bethsaida galilee: et roga
 bant eū dicentes. **D**ñe volum?
 ihm videre. **V**enit philippus: et
 dicit andree. **A**ndreas rursū et
 philippus dixerunt ihesu. **I**he
 sus autē respondit eis dicens.
Venit hora: ut clarificetur fili
 hominis. **A**men amen dico vo
 bis: nisi granū frumenti cadens
 in terram mortuū fuerit: ipm
 solū manet. **S**i autē mortuū fu
 erit: multū fructū affert. **Q**ui
 amat animā suam: pdet eam.
Et qui odit animā suam i hoc
 mūdo: in vitam eternā custo
 dit eam. **S**i quis michi minus
 trat: me sequatur. **E**t ubi sum

Jo. c
a7^r c vii

Jo. c ii

Jo. c iii
 a7^r c xxx
 a7^r c lxxx

Jo. c iii

Jo. c v
 a7^r c xvi
 P c xi

Jo. c vi

ego: illic et minister meus erit.
Si quis michi ministraverit:
 honorificabit eū pater meus.
 Nunc anima mea turbata
 est. Et quid dicam? Pater sal-
 uificat me ex hora hac. **S**i p-
 terea veni in horā hanc Pater
 clarificat tuū nomen. Venit er-
 go vox de celo. Et clarificauit:
 et iterū clarificabo. Turba er-
 go que stabat et audierat: di-
 cebat tonitruū factū esse. Alij
 dicebant. Angelus ei locutus ē.
Respondit ihesus: et dixit. Nō
 ppter me vox hec venit: s; ppter
 vos. Nunc iudiciū est mundi:
 nūc princeps huius mūdi ei-
 cietur foras. Et ego si exaltatus
 fuero a terra: omnia traham
 ad meipm. Hoc autē dicebat:
 significans qua morte esset mo-
 riturus. Respondit ei turba. Nos
 audiuim; ex lege: quia xps ma-
 net in eternū. Et quomodo tu
 dicis. oportet exaltari filiū ho-
 minis? Quis est iste filius ho-
 minis? Dixit ergo eis ihesus. Ad-
 huc modicū lumen in vobis est.
Ambulate dū lucem habetis:
 ut nō tenebre vos comprehendant.
 Et qui ambulat in tenebris:
 nescit quo vadat. Dum lucem
 habetis. credite in lucem: ut filij
 lucis sitis. **H**ec locutus est ihs:
 et abiit. et abscondit se ab eis.
 Cū autē tanta signa feasset co-
 ram eis nō credebant in eū: ut
 sermo ysaię pphete impleveretur
 quem dixit. Domine quis credi-
 dit auditui nro: et brachium

dn̄i cui reuelatū est. **P**terea
 nō poterant credere: quia iterū
 dixit ysaias. Excrauit oculos e-
 orū et indurauit eorū cor: ut nō
 videant oculis et intelligant cor-
 de. et conuertantur et sanem eos.
Hec dixit ysaias: quando vi-
 dit gloriam eius. et locutus est
 de eo. **D**erūptamen et ex principi-
 bus multi crediderunt in eum:
 sed ppter phariseos nō confitebā-
 tur. ut de synagoga nō eicerent.
Dilexerunt enī gloriā hominū
 magis q̄ gloriā dei. **I**hesus
 autē clamauit et dixit. Qui cre-
 dit in me: nō credit in me. sed i-
 eū qui misit me. Et qui videt
 me: videt eū qui misit me. **E**go
 lux in mūdū veni: ut omnis
 qui credit in me. in tenebris nō
 maneat. Et si quis audierit ver-
 ba mea et nō custodierit: ego
 nō iudico eū. Non enī veni ut
 iudicem mūdū: sed ut saluifi-
 cem mūdū. Qui spernit me et
 nō accipit verba mea: habet qui
 iudicet eū. Sermo quē locutus sū:
 ille iudicabit eū in nouissio die.
Quia ego ex meipō nō sum locu-
 tus: sed qui misit me pater ipse
 michi mandatū dedit. quid dicā
 et quid loquar. Et scio quia mā-
 datū eius vita eterna est. **Q**ue
 ergo ego loquor: sicut dixit michi
 pater sic loquor. **xiij.**

Hste diem festū pasche
 sciens ihesus quia ve-
 nit eius hora ut tran-
 seat ex hoc mūdo ad patrē: cū
 dilexisset suos qui erant in mū-

Jo. c. ix
 ay. c. xxiii
 ay. c. xxvii
 P. lxxvii

Jo. c. x

Jo. c. xi
 ay. c. xxviii
 ay. c. xxxi
 P. lxxviii

Jo. c. xii

Huc vsq; legitur in
 refectorio

Jo. c. xviii
¶ c. lxvii
Jo. c. xviii
¶ c. lxviii
¶ c. lxix
Jo. c. xix
Jo. c. xx
Jo. c. xxi
¶ c. lxx
¶ c. lxxi
Jo. c. xxii
¶ c. lxxii
Jo. c. xxiii
¶ c. lxxiii
Jo. c. xxiv
¶ c. lxxiiii
Jo. c. xxv
¶ c. lxxv
Jo. c. xxvi
¶ c. lxxvi
Jo. c. xxvii
¶ c. lxxvii
Jo. c. xxviii
¶ c. lxxviii
Jo. c. xxix
¶ c. lxxix
Jo. c. xxx
¶ c. lxxx
Jo. c. xxxi
¶ c. lxxx
Jo. c. xxxii
¶ c. lxxx

do. in finem dilexit eos. Et cena facta cu dyabolus iam misisset in cor ut traderet eu iudas symonis schariothis. sciens quia omnia dedit ei pater in manus et quia a deo exiit et ad deum vadit. surgit a cena et ponit vestimenta sua. Et cu accepisset lintheu. precinxit se. Deinde misit aquam in peluem. et cepit lauare pedes discipuloru. et ex tergere lintheo quo erat pinctus. Venit ergo ad symone petru. et dicit ei petrus Dne. tu michi lauas pedes. Respondit ihu. et dicit ei. Quod ego facio tu nescias modo. scies aute postea. Dicit ei petrus Non lauabis michi pedes in eternu. Respondit ei ihesus Si no lauero te. no habebis partem meam. Dicit ei symon petrus Dne no tantu pedes meos. sed et manus et caput. Dicit ei ihesus Qui lotus est no indiget nisi ut pedes lauet. sed est mundus totus. Et vos mundi estis. sed no omnes. Saebat eni quisnam esset qui traderet eu. ppter ea dixit no estis mundi omnes. Postq ergo lauit pedes eoru. et accepit vestimenta sua. cu recubuisset iteru. dixit eis. Satis quid fecerim vobis. Vos vocatis me magister et dne. et bene dicitis. Sum etenim. Si ergo ego laui pedes vros. dns et magister. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exempu eni dedi vobis. ut quemadmodu ego feci vobis. ita et vos

faciatis. Amen amen dico vobis. non est seruus maior dno suo. neq; apostolus maior eo qui misit illu. Si herc satis. beati eritis si feceritis ea. Non de omnib; vobis dico. Ego scio quos elegerim. Sed ut adimpleatur scriptura. qui manducant pane meum. leuabit contra me calcaneu suu. A modo dico vobis priusq; fiat. ut credatis cu factu fuerit quia ego sum. Ame ame dico vobis. qui accipit si quem misero. me accipit. Qui aute me accipit. accipit eu qui me misit. Cu herc dixisset ihesus turbatus est spu. et prestatus est. et dixit. Amen amen dico vobis. quia vnus ex vobis tradet me. Aspicebant ergo aduicem discipuli. hesitantes de quo diceret. Erat ergo recumbens vnus ex discipulis eius in sinu ihu. que diligebat ihesus. Innuuit ergo huic symon petrus. et dicit ei. Qs est de quo dicit. Itaq; cu recubuisset ille supra pectus ihesu. dicit ei Dne quis est. Respondit ihesus. Ille est. cui ego intinctu pane porrexero. Et cu intinisset panem. dedit inde symonis schariothis. Et post buttel lam. tunc introuit in illu sathanas. Et dicit ei ihesus. Qd facis fac cibus. Hoc aute nemo sciat discumbentiu. ad qd dixerit ei. Quidam eni putabant quia loculos habebat iudas. quia dicit ei ihesus. eme ea nobis que opus sut ad diem

Jo. c. xviii
¶ c. lxvii
Jo. c. xviii
¶ c. lxviii
¶ c. lxix
Jo. c. xix
Jo. c. xx
Jo. c. xxi
¶ c. lxx
¶ c. lxxi
Jo. c. xxii
¶ c. lxxii
Jo. c. xxiii
¶ c. lxxiii
Jo. c. xxiv
¶ c. lxxiv
Jo. c. xxv
¶ c. lxxv
Jo. c. xxvi
¶ c. lxxvi
Jo. c. xxvii
¶ c. lxxvii
Jo. c. xxviii
¶ c. lxxviii
Jo. c. xxix
¶ c. lxxix
Jo. c. xxx
¶ c. lxxx
Jo. c. xxxi
¶ c. lxxx
Jo. c. xxxii
¶ c. lxxx

festi
er
lam
nor
Nu
mu
eo
er
ipso
filio
sum
uider
vstru
No
di
ut
hoc
disa
buera
mon
Aspo
non p
ris au
Qu
modo
nam
nam
amen
gallus
In don
nes in
dixiss
rare vo
ppam
ueno
ipm. u
fins Et

festū. aut egenus ut aliquid da-
 ret. Cū ergo accepisset ille buccel-
 lam: exiit continuo. Erat autē
 nox. Cum ergo exisset: dicit illis
 Nunc clarificatus est filius ho-
 minis: et deus clarificatus est i-
 eo. Si deus clarificatus est in eo:
 et deus clarificauit eū in semet-
 ipso: et continuo clarificabit eū
 filio: adhuc modicū vobiscum
 sum. Queretis me: et sicut dixi
 iudeis quo ego vado vos nō po-
 testis venire. Et vobis dico modū
 Mandatū nouū do vobis: ut
 diligatis inuicem sicut dilexi vos:
 ut et vos diligatis inuicem. In
 hoc cognoscent omēs quia mei
 discipuli estis: si dilectionē ha-
 bueritis ad inuicem. Dicit ei sy-
 mon petrus Dñe quo vadis?
 Respondit illius Quo ego vado
 non potes me modo sequi: seq-
 ueris autē postea. Dicit ei petrus
 Quare non possum te sequi
 modo? Animā meā pro te po-
 nam. Respondit illius Animā
 tuam pro me pones? Amen
 amen dico tibi: non cantabit
 gallus donec ter me neges.
Non turbetur vñm. Creditis in
 deū: et in me credite.
 In domo patris mei mansio-
 nes multe sunt. Si quo min⁹
 dixissem vobis: quia vado pa-
 rare vobis locū. Et si abiero et
 pparauero vobis locū: iterū
 venio et accipiam vos ad me
 ipm: ut ubi sum ego et vos
 sitis. Et quo ego vado satis:

et viam satis. Dicit ei thomas
 Dñe: nescimus quo vadis. Et
 quomō possum⁹ viam scire?
 Dicit ei ihesus Ego sum via
 et veritas et vita. Nemo venit
 ad patrē: nisi per me. Si cognou-
 uissetis me: et patrē meū utiq;
 cognouissetis. Et amodo cognos-
 cetis eū: et vidistis eū. Dicit ei
 philippus Dñe ostende nobis
 patrē: et suffiat nobis. Dicit ei
 illius Tanto tempore vobiscum
 sū. et nō cognouistis me? Phi-
 lippe qui videt me: videt et pa-
 trem. Quomō tu dicas ostende
 nobis patrē? Non credis quia
 ego in patre: et pater in me ē?
 Verba que ego loquor vobis:
 a meipso non loquor. Pater
 autē in me manens: ipse facit
 opera. Non creditis quia ego
 in patre: et pater in me est.
 Alioquin ppter opa ipsa credi-
 te. Amen amen dico vobis: qui
 credit in me. opera que ego fa-
 cio et ipse faciet. Et maiora ho-
 rū faciet: quia ego ad patrem
 vado. Et quodcumq; petieris
 in nomine meo hoc facia:
 ut glorificetur pater in filio.
 Si quid petieritis me in noīe
 meo: hoc faciam. Si diligitis
 me: mandata mea seruate.
 Et ego rogabo patrē: et aliū
 parandū dabit vobis. ut ma-
 neat vobiscū in eternū: spm
 veritatis quē mūdus nō potest
 accipere: quia nō videt eū nec
 scit eū. Vos autē cognoscetis
 eū: quia apud vos manebit.

Jo c xxvi
 17
 18
 19
 20

Jo c xxvii
 1
 2
 3
 4

Jo c xxviii
 1
 2
 3

et in vobis erit. Non relinqua
vos orphanos. veniam ad vos
Adhuc modicum: et mundus me
iam non videt. Vos autem videtis
me: quia ego vivo et vos vive
tis. In illo die vos cognoscetis.
quia ego in patre meo: et vos in
me. et ego in vobis. Qui habet
mandata mea et servat ea: ille
est qui diligit me. Qui autem
diligit me: diligetur a patre meo.
Et ego diligam eum: et mani
festabo ei meipsum. Dicit ei iu
das: non ille scariothis. Domine
quid factum est. quia nobis ma
nifestaturus es teipsum. et non
mundo. Respondit ihesus: et dixit
ei. Si quis diligit me: sermo
nem meum servabit. Et pater me
us diliget eum: et ad eum veni
emus: et mansionem apud eum
faciemus. Qui non diligit me:
sermones meos non servat.
Et sermonem quem audistis non
est meus: sed eius qui misit
me patris. Hec locutus sum vo
bis: apud vos manens. Pa
raditus autem spiritus sanctus quem
mittet pater in nomine meo: il
le vos docebit omnia. et sugge
ret vobis omnia quecumque dixerit
vobis. Pacem relinquo vobis:
pacem meam do vobis. Non quomodo
mundus dat: ego do vobis. Non
turbetur cor vestrum: neque formi
det. Audistis quia ego dixi vo
bis: vado et venio ad vos. Si
diligereis me gauderens utique
quia vado ad patrem: quia pater
maior me est. Et nunc dixi vobis

Jo. c. xxxix
ay. xxviii
ay. xxvi
f. c. xvi
Jo. c. xxx

Jo. c. xxxi
ay. xxviii
ay. xxvi
f. c. xvi
Jo. c. xxxii

Jo. Notandum quod lector ad collationem in ce
na domini non nominet hic caplin nec ihe
rius. sed nec in fine. Tu autem domine. dicit.

priusquam fiat: ut cum factum fuerit cre
datis. Jam non multa loquar
vobiscum. Venit enim princeps mu
di huius: et in me non habet quic
quam. Sed ut cognoscat mundus quia
diligam patrem: et sicut mandatum
dedit michi pater sic facio. Sur
gite eamus hinc. xv.

Ego sum vitis vera: et
pater meus agricola est.
Omne palmitem in me
non ferentem fructum: tollet eum.
Et omne qui fert fructum purga
bit eum: ut fructum plus afferat.
Jam vos mundi estis: propter sermo
nem quem locutus sum vobis.
Manete in me: et ego in vobis.
Sicut palmes non potest ferre
fructum a semetipso nisi manserit
in vite: sic nec vos nisi in me man
seritis. Ego sum vitis: vos pal
mites. Qui manet in me et ego
in eo. hic fert fructum multum: qui
a sine me nihil potestis facere.
Si quis in me non manserit.
mittetur foras sicut palmes et
arescet: et colligent eum et in ig
nem mittent. et ardet. Si man
seritis in me et verba mea in
vobis manserint: quodcumque
volueritis petetis et fiet vobis.
In hoc clarificatus est pater
meus: ut fructum plurimum affe
ratis: et efficiamini mei discipu
li. Sicut dilexit me pater: et ego
dilexi vos. Manete in dilectione
mea. Si precepta mea servaue
ritis. manebitis in dilectione me
a: sicut et ego precepta patris
mei servavi. et maneo in eius

Jo. c. xxxiii
ay. xxviii
ay. xxvi
Jo. c. xxxii

dilecti
vobis
bis sic
atur
ur dil
i vos
nem n
sua po
as su
si fecer
Jam n
servu
eius
qua
a p
vos
gi vo
et fru
vester
q pec
meo de
vobis
Si nu
me pa
it Si d
quod s
vero de
elegi v
dit vos
sermon
vobis
nino s
et vos
nem n
serva
facere
meum
qui m
et locu
non h

dilectione **H**ec locutus sum vobis: ut gaudiū meū in vobis sit: et gaudiū v̄m impleatur. **H**oc est preceptū meum: ut diligatis iuicem. sicut dilexī vos. **M**aiorem hac dilectionem nemo habet: ut animā suā **ponat** quis ponat pro amicis suis. **D**os amica mei estis: si feceritis que precipio vobis. **J**am non dico vos seruos: quia seruus nescit quid faciat dñs eius. **D**os autē dixi amicos: quia omnia quecūq; audiui a p̄e meo nota feci vobis. **N**ō vos me elegistis: sed ego elegeri vos. et posui vos ut eatis et fructū afferatis. et fructus vester maneat: ut quodcūq; pecceritis p̄m in nomine meo det vobis. **H**ec mando vobis: ut diligatis iuicem. **S**i mūdus vos odit: scitote q̄a me puorem vobis odio habuit. **S**i de mūdo fuissetis: mūdus quod suū erat diligeret. **Q**uia vero de mūdo nō estis. sed ego elegeri vos de mūdo: p̄terea odit vos mūdus. **M**ementote sermonis mei quem ego dixi vobis: nō est seruus maior domino suo. **S**i me p̄secuti sūt: et vos p̄sequentur. **S**i sermo nem meū seruauerūt: et v̄m seruabunt. **S**ed hec omnia facient vobis p̄pter nomen meum: quia nesciunt eū qui misit me. **S**i nō venissem et locutus fuissem eis: peccatū non haberent. **N**ūc autē exu-

saonē non habent de p̄o suo. **Q**ui me odit: et patre meū odit. **S**i opera nō fecissem in eis que nemo alius fecit: p̄cā nō haberent. **N**ūc autē et videntur: et oderunt et me et p̄m meū. **S**ed ut impleatur sermo q̄ in lege eorū scriptus est: quia odio habuerunt me gratis. **C**ū autem venerit paracletus que ego mittam vobis a p̄e. sp̄m veritatis qui a patre p̄cedit: ille testimoniū phibebit de me. **E**t vos testimoniū phibebitis: quia ab inicio mecum estis. **H**ec locutus sum **xvi** vobis: ut nō scandalizemini. **A**bsq; synagogis facient vos. **S**ed venit hora: ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequiū se prestare deo. **E**t hec facient vobis: quia nō nouerunt p̄m neq; me. **S**ed hec locutus sū vobis: ut cū venerit hora eorū. renūscimini quia ego dixi vobis. **H**ec autē vobis ab inicio non dixi: quia vobiscū eram. **E**t nūc vado ad eū qui me misit: et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. **S**ed quia hec locutus sum vobis: tristitia impleuit cor v̄m. **S**ed ego veritatem dico vobis: expedit vobis ut ego vadam. **S**i eū non abiero: paracletus nō veniet ad vos. **S**i autem abiero: mittam eū ad vos. **E**t cū venerit: ille arguet mūdū de p̄o. et de iusticia et iudicio. **D**e peccato quidem: quia non

Jo c xliii
ay c xviii
ay c xvi
Ec xvi
Jo c xlv

Jo c xlvii
ay c xliii
ay c xxxix
Ec l

Jo. c xlviii

Jo c xxxv
ay c xiii
ay c xv

Jo c xxxvi

Jo c xxxvii
ay c xvi
ay c xv

Jo c xxxviii

Jo c xxxix
ay c xv
Ec lviij

Jo c xl

Jo c xli
ay c xliii
ay c xxxix
Ec l
Jo c xlii
ay c xii
Ec xix
Jo c xliij

crediderunt in me De iusticia vero: quia ad patrem vado. et iam non videbitis me De iudicio autem: quia princeps mundi huius iudicatus est Adhuc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo Cum autem venerit ille spiritus veritatis: docebit vos omnem veritatem Non enim loquetur a semetipso: sed quecumque audierit loquetur: et que ventura sunt annuntiabit vobis Ille me clarificabit: quia de meo accipiet. et annuntiabit vobis Omnia quecumque habet pater: mea sunt. **P**roterea dixi: quia de meo accipiet et annuntiabit vobis Modicum et iam non videbitis me. et iterum modicum et videbitis me: quia vado ad patrem Dixerunt ergo ex discipulis eius adiuventem Quid est hoc quod dicit nobis modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me. et quia vado ad patrem. Dicebant ergo Quid est hoc quod dicit modicum. Respondeo quid loquitur Cognovit autem ihesus quia volebant eum interrogare: et dixit eis De hoc queritis inter vos quia dixi modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me. Amen amen dico vobis. quia plorabitis et flebitis vos: mundus autem gaudebit Vos autem contristabimini: sed tristitia vestra vertetur in gaudium Mulier cum parit tristitiam habet: quia venit hora eius Cum autem pepererit puerum: iam non memi-

Jo. c. xlviii
ay. c. xi
F. c. xix
Jo. c. xliii

nit pressuram propter gaudium quia natus est homo in mundum Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis Iterum autem videbo vos. et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis Et in illo die. me non rogabitis quia. Amen amen dico vobis: si quid petieritis patrem in nomine meo. dabit vobis Vos modo non petistis quia. in nomine meo Petite et accipietis: ut gaudium vestrum sit plenum. Hec in puerbis locutus sum vobis Venit hora cum iam non in puerbis loquar vobis: sed palam de patre annuntiabo vobis Illo die in nomine meo petetis Et non dico vobis: quia ego rogabo patrem de vobis Ipse enim pater amat vos: quia vos me amastis et credidistis quia ego a deo exiui Exiui a patre: et veni in mundum Iterum relinquo mundum: et vado ad patrem Dicunt ei discipuli eius Ecce nunc palam loqueris: et puerbum nullum dicas Nunc sanus quia scis omnia: et non opus est tibi ut quis te interroget In hoc credimus: quia a deo existi. Respondeo dit eis ihesus Modo creditis Ecce venit hora. et iam venit: ut dispergamini unusquisque in propria. et me solum relinquatis Et non sum solus: quia pater meus est. Hec locutus sum vobis: ut in me pacem habeatis In mundo pressuram habebitis: sed confidite ego vici mundum.

Jo. c. l
ay. c. xvi
ay. c. xxv

Jo. c. li

Jo. c. liii
ay. c. lxxviii
ay. c. lxxviii

Jo. c. liii

Hec locutus est ihesus: et subleuatis oculis in celum dixit Pater

venit
ut fili
dedisti
nis: u
eis va
vna cr
veru de
xpm
nam: c
dista n
clarifi
pm:
q mu
festa
quo
Tu
et se
Rum
nia q
quia
dedi ei
nouer
et cred
sisti
mudo
dedisti
mea o
a sunt
Et iam
in mud
Pater
tuo qu
vnu su
eis: eg
tuo
todiu
nisi fil
ra imp
te veni
ut hab

venit hora: clarifica filiū tuū
 ut filius tuus clarificet te. Sicut
 dedisti ei potestatem omnis car
 nis: ut omne quod dedisti ei det
 eis vitam eternā. Hec est autē
 vita eterna: ut cognoscant te solū
 verū deū. et quem misisti ihesū
 xp̄m. Ego te clarificavi sup̄ ter
 ram: opus consummavi quod de
 disti michi ut faciam. Et nunc
 clarifica me tu pater apud te met
 ip̄m: claritate quā habui prius
 q̄ mūdus esset apud te. Mani
 festavi nomen tuū hominibz:
 quos dedisti michi de mundo
 Tui erant: et michi eos dedisti:
 et sermonē tuū servauerunt.
 Nunc cognouerunt quia om
 nia que dedisti michi abs te s̄t:
 quia verba que dedisti michi
 dedi eis. Et ipsi acceperūt et cog
 nouerunt vere quia a te exiui:
 et crediderunt quia tu me mi
 sisti. Ego pro eis rogo: nō pro
 mūdo rogo: sed pro hijs quos
 dedisti michi. quia tui sūt. Et
 mea omnia tua sunt. et tua me
 a sunt: et clarificatus sū in eis.
 Et iam non sū in mūdo: et hi
 in mūdo sunt: et ego ad te venio.
 Pater sancte serva eos in noīe
 tuo quos dedisti michi: ut sint
 vnū sicut et nos. Cū essem cum
 eis: ego servabam eos in noīe
 tuo. Quos dedisti michi ego cus
 todii: et nemo ex hijs perit
 nisi filius pdicionis: ut scriptu
 ra impleatur. Nunc autem ad
 te venio. Et hec loquor in mūdo:
 ut habeant gaudiū meū imple

tū in semetipsis. Ego dedi eis ser
 monē tuū: et mūdus odio eos
 habuit: quia nō sunt de mūdo.
 sicut et ego non sum de mundo.
 Non rogo ut tollas eos de mū
 do: sed ut serues eos ex malo.
 De mūdo nō sunt: sicut et ego
 nō sum de mūdo. Sanctifica eos
 in veritate. Sermo tuus veritas
 est. Sicut tu me misisti in mun
 dū: et ego misi eos in mūdum.
 Et pro eis ego sanctifico meip̄m:
 ut sint et ipsi sanctificati in ve
 ritate. Non pro hijs rogo tantū:
 sed pro eis qui credituri sunt per
 verbū eorū in me. ut omēs vnū
 sint. sicut tu pater in me. et ego
 in te. ut et ipsi in nobis vnū sint:
 ut mūdus credat quia tu me mi
 sisti. Et ego claritatem quā dedis
 ti michi dedi eis: ut sint vnū si
 cut et nos vnū sumus. Ego in eis
 et tu in me: ut sint consummati ī
 vnū: et cognoscant mūdus quia
 tu me misisti: et dilexisti eos sicut
 et me dilexisti. Pater quos dedis
 ti michi volo ut ubi ego sum et
 illi sint meū: ut videant clarita
 tem meā quā dedisti michi: quā
 dilexisti me ante constitutionē
 mūdi. Pater iuste et mūdus
 te nō cognouit: ego autē te cog
 noui. Et hi cognouerūt: quia
 tu me misisti. Et notū feci eis no
 men tuū et notū faciā: ut dilec
 tio qua dilexisti me in ipsis sit:
 et ego in ipsis.

H Et cū dixisset ihesus:
 egressus est cū discipu
 lis suis trans torrentē

Jo. c. liij
 27. c. xij
 2. c. xix
 Jo. c. lv

Jo. c. lvi
 27. c. xxi
 2. c. lxxij
 2. c. lxxix

cedron. ubi erat ortus. in quem
 introiit ipse et discipuli eius
 Sciebat autem et iudas qui tra-
 debat eum locum: quia frequenter
 ihesus conuenerat illuc cum disci-
 pulis suis. Iudas ergo cum acce-
 pisset cohortem et a pontificibus
 et pharisaeis ministros: venit il-
 luc cum lanternis et facibus et ar-
 mis. Ihesus itaque sciens omnia
 que ventura erant super eum: pro-
 cessit et dicit eis Quem queri-
 tis. Responderunt ei Ihesum
 nazarenum. Dicit eis ihesus Ego
 sum. Stabat autem et iudas qui
 tradebat eum cum ipsis. Et ergo dixit
 eis ego sum: abierunt retror-
 sum et ceciderunt in terram. Iter
 ergo eos interrogauit Quem que-
 ritis. Illi autem dixerunt Ihesum
 nazarenum. Respondit ihesus Dixi
 vobis: quia ego sum. Si ergo
 me queritis: sinite hos abire.
 Et impleverunt sermo quem dixit:
 quia quos dedisti michi. non perdi-
 di ex eis quemquam. Symon ergo
 petrus habens gladium eduxit eum:
 et percussit pontificis seruum. et ab-
 scidit auriculam eius dexteram.
 Erat autem nomen serui malchus.
 Dixit ergo ihesus petro Mitte
 gladium in vaginam. Calicem quem
 dedit michi pater. non bibam il-
 lum. Cohors ergo et tribuni
 et ministri iudeorum comprehenderunt
 ihesum: et ligauerunt eum. Et ad-
 duxerunt ad annam primum.
 Erat autem socer cayphee: qui
 erat pontifex anni illius. Erat
 autem cayphas qui consilium de-

Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar
ay' c lxxvi
F' ar lxxv

Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar ii
ay' c lxxvi
F' ar lxxv

Jo. c lvi
ay' ar xiiii
ay' c lxxv
F' ar lxxvi

Jo. c lvi
ay' ar vi
ay' c lxxvii
F' ar xc

Jo. c lvi

derunt iudeis: quia expedit unum
 hominem mori pro populo. Seque-
 batur autem ihesum symon petrus: et
 alius discipulus. Discipulus autem
 ille erat notus pontifia: et intro-
 iuit cum ihesu in atrium pontificis.
 Petrus autem stabat ad ostium fo-
 ris. Erunt ergo discipulus alius
 qui erat notus pontifia: et dixit
 ostiari. et introduxit petrum.
 Dicit ergo petro analla ostiaria
 Numquid et tu ex discipulis es ho-
 minis istius. Dicit ille Non sum.
 Stabant autem serui et ministri
 ad prunas quia frigus erat: et
 calefaciebant se. Erat autem cum eis
 et petrus stans. et calefaciens se.
 Pontifex ergo interrogauit ihesum
 de discipulis suis: et de doctrina
 eius. Respondit ei ihesus Ego
 palam locutus sum mundo. Ego
 semper docui in synagoga et in te-
 plo quo omnes iudei conueniunt:
 et in occulto locutus sum nichil.
 Quid me interrogas. Inter-
 roga eos qui audierunt: quid
 locutus sum tuis. Ecce hi sciunt:
 que dixerim ego. Hec autem cum
 dixisset: unus assistens ministrorum
 dedit alapanam ihesu dicens Sic res-
 pondes pontifici. Respondit ei
 ihesus Si male locutus sum: testio-
 num prohibe de malo. Si autem bene:
 quid me cedis. Et misit eum
 annas ligatum ad cayphan po-
 tificem. Erat autem symon petrus
 stans: et calefaciens se. Dixerunt
 ergo ei Numquid et tu ex discipu-
 lis eius es. Negauit ille: et dixit
 Non sum. Dicit unus ex seruis

Jo. c lvi
ay' ar viii
ay' c lxxviii
Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar xiiii
ay' c lxxv
F' ar xc
Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar xiiii
ay' c lxxv
F' ar xc

Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar iii
ay' c lxxviii
F' ar lxxv

Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar xiiii
ay' c lxxviii
F' ar xiiii

Jo. c lvi

Jo. c lvi
ay' ar vi
ay' c lxxviii
F' ar xc

Jo. c lvi
ay' ar xv
ay' c lxxviii
F' ar xiiii

pon
 ab
 ne
 cu
 gn
 reg
 eu
 no
 con
 ren
 ad
 fac
 by
 cu
 ni
 eu
 sed
 Du
 luc
 ihes
 nifi
 rus
 coru
 et d
 Et n
 hoc
 de m
 Nu
 tua
 mich
 ihes
 mud
 me
 rent
 aut
 Dux
 es tu
 qua
 natu
 du

pontifias: cognatus eius cuius
 absadit petrus auriculam Non
 ne ego te vidi in orto cu illo. **Ite**
 cu ergo negavit petrus: et statim
 gallus cantavit. **Adducunt**
 ergo ihm ad caphan in preto
 riu. **Erat autem mane.** **Et ipsi**
 no introierunt in pretoriu. ut no
 contaminarentur: sed manduca
 rent pascha. **Exiit ergo pylatus**
 ad eos foras: et dixit. **Qua actu**
 sacione affertis aduersus hoiem
 hunc. **Responderunt et dixerunt**
 ei. **Si no esset hic malefactor: no**
 tibi tradidissimus eu. **Dixit ergo**
 eis pylatus. **Accipite eu vos: et**
 scdm legem vram iudicate eum.
Dixerunt ergo ei iudei. **Robis no**
 licet interficere quemq. **Ut sermo**
 ihesu impleveretur quem dixit: sig
 nificans qua esset morte moritu
 rus. **Introuit ergo iteru in pre**
 toriu pylatus: et vocauit ihesu
 et dixit ei. **Tu es rex iudeoru.**
Et respondit ihus. **A temetipso**
 hoc dias: an alij tibi dixerunt
 de me. **Respondit pylatus**
Nuquid ego iudeus sum. **Gens**
 tua et pontifices tradiderunt te
 michi. **Quid feasti.** **Respondit**
 ihus. **Regnu meu non est de hoc**
 mudo. **Si ex hoc mudo esset regnu**
 meu: ministri mei utiqz decerna
 rent. ut no tanderer iudeis. **Nunc**
 aute regnu meu no est hinc.
Dixit itaqz ei pylatus. **Ergo rex**
 es tu. **Respondit ihus.** **Tu dias**
 quia rex sum ego. **Ego in hoc**
 natus sum et ad hoc veni in mu
 du: ut testimoniu phibeam ve

ritati. **Omnis qui est ex verita**
 te: audit vocem mea. **Dicit ei**
 pylatus. **Quid est veritas.** **Et**
 cu hoc dixisset: iteru exiit ad
 iudeos. et dicit eis. **Ego nulla**
 iuenio in eo causam. **Est aute**
 consuetudo vobis: ut unu dimit
 tam vobis in pascha. **Vultis er**
 go dimittam vobis regem iude
 oru. **Clamauerunt rursum**
 omnes dicentes. **Non hunc: s**
 barraban. **Erat aute barraba**
Quoniam **hic** **latro**
 ergo apprehendit py
 latus ihesum: et fla
 gellauit. **Et milites plectentes**
 coronam de spinis. imposuerunt
 capiti eius: et veste purpurea
 araudederunt eu: et veniebant
 ad eu. et dicebant. **Aue rex iude**
 oru. **Et dabant ei alapas.** **Ex**
 iit iteru pylatus foras: et dicit
 eis. **Eate adduco vobis eu foras:**
 ut cognoscatis quia in eo nulla
 causam iuenio. **Exiit ergo ihe**
 sus portans spineam coronam:
 et purpureu vestimentu. **Et**
 dicit eis. **Eate homo.** **Cu ergo**
 vidissent eu pontifices et minist
 ri: clamabant dicentes. **Crua**
 fige. **cruafige.** **Dicit eis pyla**
 tus. **Accipite eum vos: et crua**
 figite. **Ego eni non iuenio in**
 eo causam. **Responderunt ei**
 iudei. **Nos legem habemus: et**
 scdm legem debet mori: quia fi
 liu dei se feat. **Cum ergo au**
 disset pylatus hunc sermonem:
 magis timuit. **Et ingressus e**
 pretoriu iteru: et dicit ad ihm

Jo. c. lxxvi
 a. c. xviii
 a. c. xxix
 l. c. i
 Jo. c. lxxvii
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i
 Jo. c. lxxviii
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i
 Jo. c. lxxix
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i
 Jo. c. lxxx
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i
 Jo. c. lxxxi
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i
 Jo. c. lxxxii
 a. c. xx
 a. c. i
 l. c. i

Jo. c. lxxvii
 l. c. vii. 2. c. xii. 2. c. iii
 Jo. c. lxxviii
 a. c. xxvi
 a. c. iii
 Jo. c. lxxviiii
 a. c. xxv
 a. c. iii
 l. c. x
 Jo. c. lxxv
 a. c. xxix
 a. c. vii
 Jo. c. lxxvii
 l. c. vii
 et c. iii
 et c. xii
 Jo. c. lxxviii
 a. c. xxix
 a. c. vii
 Jo. c. lxxviiii
 a. c. xxvi
 a. c. v
 l. c. xi
 et c. xii
 Jo. c. lxxix
 Jo. c. xx
 l. c. iii. 2. c. vii. 2. c. xii
 Jo. c. xxi
 Jo. c. xxii
 a. c. xvi
 a. c. i

Jo. c. xiiii

Unde es tu. Ihesus autē responsum nō dedit ei. Dicit ergo ei pylatus **N**ichi non loqueris. Resas quia potestatem habeo crucifigere te. et potestatem habeo dimittere te. Respondit ihesus Non haberes potestatem aduersum me ullam. nisi tibi esset datum desup. **P**oterea qui tradidit me tibi. maior pccm̄ habet. Et inde querebat pylatus dimittere eū. **J**udei autem clamabant dicētes Si hunc dimittis. nō es amicus cesaris. **O**mnis qui se regē facit. conturdiat cesari. Pylatus ergo cū audisset hos sermones. adduxit foras ihm̄. et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lythostrotis. hebraice autem gabata. **E**rat autē parasceue pasche. hora quasi sexta. **E**t dicit iudeis Ecce rex vester. Illi autem clamabant **T**olle tolle. crucifige eum. **D**icit eis pylatus Regē vrm̄ crucifigam. **R**esponderunt pontifices **N**on habemus regē. nisi cesarem. **T**unc ergo tradidit eis illū. ut crucifigeretur. **S**usceperunt autē ihm̄. et e duxerunt. **E**t baulans sibi crucem. exiit in eū qui dicitur caluarie locū. hebraice golgatha ubi eum crucifixerunt. et cum eo alios duos hunc et hunc. mediū autem ihesum. **S**cripsit autē et tytulū pylatus. et posuit sup̄ crucem. **E**rat autē scriptū. ihesus nazarenus rex iudeorū. **H**unc ergo tytulū multi legerunt iudeorū. quia ppe auitatē

Jo. c. xiiii
ay. ac. xviii
ay. ac. v
V. ac. xiiii
et ac. xi
Jo. c. xv

Jo. c. xv
ay. ac. xviii
ay. ac. vi
V. ac. xviii
Jo. c. xv
ay. ac. xviii
ay. ac. ix
V. ac. xv

Jo. c. xv
ay. ac. xviii
ay. ac. xv
V. ac. xviii. et
ac. xviii
Jo. c. xv
ay. ac. xviii
ay. ac. xviii
V. ac. xviii

Jo. c.

erat locus ubi crucifixus ē ihesus. **E**t erat scriptū hebraice grece et latine. **D**icebant ergo pylato pontifices iudeorū **N**oli scribere rex iudeorū. sed quia ipse dixit. rex sū iudeorū. **R**espondit pylatus **Q**uod scripsi scripsi. **M**ulites ergo cum crucifixissent eum. acceperunt vestimenta eius et fecerunt quatuor partes. uniuersq; militi partem. **E**t tunicam. **E**rat autē tunica inconsutilis. desup̄ contexta per totum. **D**ixerunt ergo adiuicem **N**ō sandamus eam. sed sortiamur de illa cuius sit. **U**t scriptura impleretur dicens **P**artiti sunt vestimenta mea sibi. et in vestem meā miserunt sortem. **E**t milites quidem hec fecerunt. **S**tabant autē iuxta crucē ihesu mater ei. et soror matris eius maria cleopha. et maria magdalēne. **C**um vidisset ergo ihesus matrem et discipulū stantem quem diligebat. dicit matri sue **M**ulier. ecce filius tuus. **D**einde dicit discipulo **E**cce mater tua. **E**t ex illa hora. accepit eam discipulus in sua. **P**ostea sciens ihesus quia iam omnia consummata sunt. ut cōsumaretur scriptura dicit **S**ic ut Das ergo positū erat aceto plenū. **I**lli autē spongiam plenā aceto. ysopo aramponentes. optulerunt ori eius. **C**ū ergo accepisset ihesus acetum dixit **C**onsumatū est. **E**t inclinatus capite. tradidit spiritū. **J**udei ergo quoniam parasceue erat. ut non remanerent in cruce corpora

Jo. c. i
ay. ac. xviii
ay. ac. xviii
V. ac. xviii

Jo. c. ii

Jo. c. iii
ay. ac. xviii
ay. ac. xviii

Jo. c. iii
ay. ac. xviii
ay. ac. xviii
V. ac. xviii

Jo. c. v

sabb
ille sa
ut fir
tolle
lites
crum
est ai
sent
tū n
sed v
eius a
ut sa
die tes
st eu
quia t
tis fa
tura i
nucta
tura d
trans
cognu
mari
ihesu
iudeo
Et p
et tu
et ny
nocte
mure
tum
ihesu
is cum
iudei
in lo
et n
in qu
fuere
uen
mon
sum

sabbato. erant enim magnus dies
 ille sabbati: rogauerunt pylatū
 ut frangerentur eorum crura. et
 tollerentur. Venerunt ergo mi-
 lites: et primi quidem frangerunt
 crura: et alterius qui crucifixus
 est cum eo. Ad ih̄m autē cum venis-
 sent: ut viderent eum iam mor-
 tuū nō frangerunt eius crura:
 sed vnus militū lancea latus
 eius aperuit: et continuo exi-
 uit sanguis et aqua. Et qui vi-
 dit testimoniū phibuit: et ver-
 est eius testimoniū. Et ille sci-
 quia vera dicit: ut et vos creda-
 tis. facta sunt enim hec: ut scrip-
 tura impleteretur. Os non comi-
 nuetis ex eo. Et iterū alia scrip-
 tura dicit. Videbunt in quem
 transfixerunt. Post hec autē
 rogauit pylatū ioseph ab ari-
 mathia. eo quod esset discipulus
 ih̄esu. occultus autē propter metu
 iudeorum: ut tolleret corpus ih̄u.
 Et permisit pylatus. Venit ergo:
 et tulit corpus ih̄u. Venit autē
 et nicodemus qui venerat ad ih̄m
 nocte primū: ferens myrturam
 murre et aloes. quasi libras cen-
 tum. Acceperunt ergo corpus
 ih̄esu: et ligauerunt eum linthe-
 is cum aromatibus. sicut mos
 iudeis est sepelire. Erat autem
 in loco ubi crucifixus est ortus:
 et in orto monumentū nouū.
 in quo nondum quisquam positus
 fuerat. Ibi ergo propter parasce-
 uen iudeorum. quia iuxta erat
 monumentum: posuerunt ih̄e-
 sum. **xx.**

Quia autē sabbati ma-
 ria magdalene venit
 mane cum adhuc tenebre
 essent ad monumentū: et vidit
 lapidem sublatū a monumento.
 Cucurrit ergo et venit ad sy-
 monē petrū et ad aliū discipulū
 quē amabat ih̄us: et dicit eis.
 Tulerunt dñm de monumento:
 et nesciam ubi posuerunt eum. Ex-
 it ergo petrus et ille alius disci-
 pulus: et venerunt ad monumē-
 tū. Currebant autē duo simul:
 et ille alius discipulus praecurrit
 citius petro: et venit primus ad
 monumentū. Et cum se inclinasset.
 vidit posita lintheamina: nō ta-
 men introduit. Venit ergo symō
 petrus sequens eum: et introduit
 in monumentū. Et vidit linthe-
 amina posita: et sudariū quod
 fuerat super caput eius nō cum lin-
 theaminibus positū: sed separatim
 inuolutū in vnū locū. Tunc ergo in-
 trouit et ille discipulus qui vene-
 rat primus ad monumentū: et
 vidit et credidit. Nondū enim scie-
 bant scripturā: quia oporteret
 eum a mortuis resurgere. Abierunt
 ergo iterū ad semetipsos discipu-
 li. Maria autē stabat ad monu-
 mentū foris plorans. Dum ergo
 fleret: inclinauit se. et prospexit
 in monumentū. Et vidit duos an-
 gelos in albis sedentes: vnū ad
 caput et vnū ad pedes. ubi posi-
 tū fuerat corpus ih̄esu. Dicunt ei
 illi. Mulier quid ploras. Dicit
 eis. Quia tulerunt dñm meū: et
 nescio ubi posuerunt eum. Hec

Jo. ii
 23
 24
 25
 26

Jo. ii

Jo. ii
 23
 24
 25
 26

Jo. ii

Jo. ii
 23
 24
 25
 26

Jo. ii
 23
 24
 25
 26

Jo. ii

cū dixisset conuersa est retrorsū.
 et vidit ihm stantem: et nō sa-
 ebat quia ihesus est. **D**icit ei
 ihus **M**ulier quid ploras.
Quem queris. **I**lla existimās
 quia ortulanus esset: dicit ei
Dñe si tu sustulisti eū. dicit mi-
 chi ubi posuisti eū: et ego eū
 tollam. **D**icit ei ihesus **M**aria
Conuersa illa: dicit ei **H**ab
 bonū: quod dicitur magister.
Dicit ei ihus **N**oli me tangere
Nondū enī ascendi ad patrem
 meū. **V**ade autē ad fratres me-
 os: et dic eis **A**scendo ad patrē
 meū et patrē v̄m: deū meum
 et deū v̄m. **V**enit maria mag-
 dalene annūcians discipulis:
 quia vidi dñm. et hec dixit
 michi. **C**ū ergo esset sero die
 illo vna sabbatorū: et fores es-
 sent clause ubi erant discipuli
 congregati p̄pter metū iudeorū:
 venit ihesus et stetit in medio.
 et dicit eis **P**ax vobis. **E**t cum
 hoc dixisset: ostendit eis manū
 et latus. **G**ausi sunt ergo
 discipuli: viso dño. **D**ixit ergo
 eis iterū **P**ax vobis. **S**icut mi-
 sit me pater: et ego mitto vos.
Hoc cum dixisset: insufflauit
 et dicit eis **A**ccepit spiritū s̄m
 Quorū remisistis peccata:
 remittuntur eis. **E**t quorū retinu-
 eritis: retenta sunt. **T**homas
 autē vnus ex duodecim qui di-
 citur didimus: non erat cū eis
 quando venit ihesus. **D**ixerūt
 ergo ei alij discipuli **V**idimus
 dominū. **I**lle autē dixit eis **N**i

Jo. et xvij
l. et xli

Jo. et xviii

Jo. et xv
aj. c. lxxxv

Jo. et xvi

si videro in manibus eius fixu-
 ram clauorū. et mittam digitū
 meū in locū clauorū. et mittam
 manū in latus eius: nō credam.
Et post dies octo: iterū erant
 discipuli eius intus. et thomas
 cū eis. **V**enit ihesus ianuis clau-
 sis: et stetit in medio et dixit
Pax vobis. **D**einde dicit thome
Iufer digitū tuū huc. et vide ma-
 nus meas: et affer manū tuā
 et mitte in latus meū: et noli
 esse incredulus sed fidelis. **R**es-
 pondit thomas: et dixit ei **D**ñs
 meus: et deus meus. **D**icit ei ihe-
 sus **Q**uia vidisti me credidisti:
 beati qui non viderunt et credi-
 derunt. **M**ulta quidem et alia
 signa fecit ihesus in conspectu
 discipulorū suorū: que non sūt
 scripta in libro hoc. **H**ec autem
 scripta sunt ut credatis quia ihe-
 sus est xp̄s filius dei: et ut cre-
 dentes vitam habeatis in noīe
D **O**stea **xxi.** **E**ius
 manifestauit se iterū
 ihesus ad mare tyberi-
 adis: manifestauit autem sic.
Erant simul symon petrus et
 thomas qui dicitur didimus. et
 nathanael qui erat a chana ga-
 lilee. et filij zebedei: et alij ex dis-
 cipulis eius duo. **D**icit ei symon
 petrus **V**ado piscari. **D**icunt ei
Venimus et nos tecum. **E**t erie-
 runt et ascenderunt in nauem:
 et illa nocte nichil prendiderunt.
Mane autē iam factū: stetit ihesus
 in litore. **N**on tamen cognouerūt
 discipuli: quia ihesus est. **D**icit

Jo. et xvij
l. et xli

Jo. et xviii

Jo. et xix

ergo
 men
 ei
 rami
 N
 ban
 ne p
 alle
 Dñe
 set a
 it se
 in r
 uig
 ero
 du
 vid
 sup
 ihes
 p̄m
 sym
 terra
 centi
 cū ta
 the
 dere
 beno
 faeru
 ihus
 is: et
 teruo
 apul
 mox
 dicit
 mo
 hys
 sas q
 ce ag
 Sym
 Aut

ergo eis ihus Pueri nūquid pulmentarū habens. Responderunt ei Non Dixit eis Mittite in dexteram nauigij rethe: et inuenietis Miserrunt ergo: et iam nō valebant illud trahere pre multitudine piscū. **D**icit ergo discipulus ille quem diligebat ihesus petro **D**ñs est Symon petrus cū audisset quia dñs est: tunica succinxit se. erat enī nudus. et misit se in mare. Alij autē discipuli. nauigio uenerunt Non enim longe erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rethe piscū. **U**t ergo descenderunt in terrā: uiderunt prunas positas. et piscē suppositum et panem **D**icit eis ihesus **A**fferte de piscibus quos prendidistis nunc. **A**scendit symon petrus: et traxit rethe in terram plenū magnis piscibus. centū quinquaginta tribus **E**t cū tanti essent: non est scissum rethe. **D**icit eis ihesus **V**enite prandete. **E**t nemo audebat disambenā interrogare eū tu quis es: scientes quia dñs est. **E**t uenit ihus et accepit panem et dat eis: et piscem similiter. **H**oc iā tertio manifestatus est ihus discipulis suis cū resurrexisset a mortuis **C**um ergo prandisset: dicit symoni petro ihesus **S**ymon iohannis diligis me plus hys. **D**icit ei **E**tiam dñe: tu scis quia amo te. **D**icit ei **P**asce agnos meos. **D**icit ei iterū **S**ymon iohannis diligis me. **A**it illi **E**tiam dñe: tu scis quia

amo te. **D**icit ei **P**asce agnos meos. **D**icit ei tertio **S**ymon iohannis amas me. **C**ontristatus est petrus quia dixit ei tertio amas me: et dicit ei **D**ñe tu oīa scis: tu scis quia amo te. **D**icit ei **P**asce oues meas. **A**men amen dico tibi: cū esses iunior agebas te et ambulabas ubi uolebas **C**ū autē senueris: extēdes manus tuas. et alius te tingeret. et ducet quo nō uis **H**oc autē dixit: significans quia morte clarificaturus esset deum **E**t cū hoc dixisset: dicit ei **S**equere me **C**onuersus petrus. uidit illū discipulū quem diligebat ihus sequentē: qui et reuoluit in cena sup pectus eius et dixit. domine quis est qui tradet te **H**unc ergo cū uidisset petrus: dicit ihu **D**ñe. hic autem quid. **D**icit ei ihus **S**ic eū uolo manē donec ueniam **Q**uid ad te. **T**u me sequere **E**ruit ergo sermo iste inter fratres: quia discipulus ille nō moritur **E**t nō dixit ei ihus non moritur: sed sic eū uolo manere donec ueniam. quid ad te **H**ic est discipulus qui testimonium phibet de hys: et scripsit hec **E**t scimus quia uerū est testimonium eius **S**unt autem et alia multa que fecit ihus: que si scribantur per singula. nec ipm arbitror mūdum capere eos qui scribendi sunt libros. **E**xphat euangelium secundū iohannem.

Jo. 1. xxix
1. cor. lxxvii
Jo. 1. xxx

Jo. 1. xxxi
1. cor. lxxviii
Jo. 1. xxxii

Jo. 1. xx

Jo. 1. xxx
1. cor. lxxv

Jo. 1. xxxii
1. cor. lxxvi

Jo. 1. xxxiii
1. cor. lxxvii

Jo. 1. xxxiiii

Jo. 1. xxxv
1. cor. lxxviii

Jo. 1. xxxvi

Jo. 1. xxxvii
1. cor. lxxviiii

Jo. 1. xxxviii

Incapit p̄fatio b̄n̄ iheronimi
p̄bri in corpus epistolarū s̄c̄i
pauli apostoli

Cum queritur
quare post euā
gelia. que sup
plementū legis
sunt. et in quibz
nobis exempla et precepta viuē
di plenissime digesta sunt. volu
erit apostolus has epistolas ad
singulas ecclesias destinare. Hac
autē causa factū videtur. saluet
ut inuicō nascentis ecclesie no
uis causis existentibz. et p̄nā
atqz ouentia reseraret vitia. et
post futurus excluderet questio
nes. exemplo p̄phetarū qui post
editam legem moysi in qua o
nia mandata dei legebantur.
nichilomin⁹ tamen doctrina su
a rediuita semp̄ populi cōpres
sere peccata. et p̄pter exemplū li
bros ad nr̄am eā memoriam
transmiserunt. Deinde querit⁹
cur nō amplius q̄ decem epis
tolas ad ecclesias scripserit. De
cem sunt enī cū illa que dicitur
ad hebreos. Nam relique quatuor
ad discipulos specialiter sunt
p̄uente. Et ostenderet nouū nō
discrepare a veteri testamento.
et se contra legem nō facē moy
si. ad numerū primorū decalogi
mandatorū. suas epistolas or
dinavit. Et quot ille preceptis
a pharaōne instituit liberato.
tōdem hic epistolis a dyaboli
et ydolatrie seruitute edocet ac
quisitos. Nam et duas tabulas

lapideas duorū testamentorū
figuram habuisse. viri eruditis
simi tradiderunt. Epistolā sane
que ad hebreos inscribitur. qui
dam pauli nō esse affirmant.
eo quod non sit eius nomine ti
tulata. et p̄pter sermonis stilis
distanāam. sed aut barnabe
iuxta terullianū. aut luce iux
ta quosdam. vel certe dementis
discipuli apostolorū. et episcopi
romane ecclesie post ap̄los ordi
nati. Quibus respondemus. Si
p̄terea pauli non erit quia ei⁹
nō habet nomen. ergo nec ali
cuius erit. quia nullius nomi
ne titulatur. Quod si incosequēs
absurdūqz est. ipsius magis esse
credenda est. que tanto doctrine
sue fulget eloquio. Sed quoniā
apud hebreorū ecclesias quasi
destructor legis falsa suspitione
habebatur. voluit tacito noīe
de figuris legis et veritate xp̄i
reddere rationē. ne odiū nomis
fronte prelati. utilitatē excludere
ret lectionis. Non est sane mirū.
si eloquentior videatur in p̄p̄o.
id est hebreo. q̄ in peregrino. id
est greco. quo ceterae epistole sunt
scripte sermone. Nouet etiam
quosdam quare romanorū epis
tola in primo sit posita. cū eā
nō primo scriptam ratio mani
festet. Nam hanc se p̄ficiēte
iherosolimā scripsisse testatur.
cū chorinthios et alios iā ante
ut ministeriū quod secū porta
turus erat colligerent. literis
adhortatus sit. Unde intelligi

quid
las o
reue
nat
gna
Dom
des e
se gra
uato
puli
indu
na g
ranē
ena
nō i
peca
hend
vos
tis v
usm
lauda
p̄fiam
nullu
i. or
do ap
sane n
ta lau
apost
penses
dantu
falsos
senses
aplo
har la
si corp
spū v
dens
ses nu
lis om
nō soli

quidam volunt. ita omnes episto-
las ordinatas. ut prima pone-
retur quibus posterior fuerit desti-
nata: ut per singulas epistolas
gradibus ad perfectiora veniretur.
Romanorum namque plerique tam ru-
des erant: ut non intelligerent dei
se gratia. sed suis meritis esse sal-
uatos: et ob hoc duo inter se po-
puli conflictarent. Idcirco illos
indigere asserit consumari: vi-
tia gentilitatis priora commemo-
rans Corinthiis autem iam dicit sa-
encie gratiam esse concessam: et
non tam omnes increpat: quod cum
peccantes non increpauerunt rep-
hendit. sicut ait. Audietur inter
vos fornicatio. Et iter congrega-
tis vobis cum meo spiritu: tradere hu-
iusmodi sathane. In secunda vero
laudantur: et ut magis ac magis
proficiant ammonentur. Galathe iam
nullius criminis arguuntur: nisi
hoc tantum. quod callidissimis pseu-
do apostolis crediderunt. Ephesi-
sane nulla reprehensione. sed mul-
ta laude sunt digni: quia fidem
apostolicam seruauerunt. Philip-
penses etiam multo magis collau-
dantur: qui nec audire quidem
falsos apostolos voluerunt. Colo-
senses autem tales erant: ut cum
apostolo visi corporaliter non fuissent:
hac laude digni haberentur. Et
si corpore inquit absens sum. sed
spiritu vobiscum sum. gaudens et vi-
dens ordinem vestrum. Thessalonicen-
ses nichilominus in duabus episto-
lis omni laude persequitur: eo quod
non solum fidem incontussum serua-

uerunt veritatis: sed etiam in perse-
cutione cuius fuerint constantes in-
uenti. De hebreis vero quid dicitur
dum est. Quorum thessalonicenses
qui plurimum laudati sunt imi-
tatores facti esse dicuntur. sicut ip-
se ait. Et vos fratres imitatores
facti estis ecclesiarum dei que sunt
in iudea. Eadem enim passi estis
et vos a contribulibus vestris: que
et illi a iudeis. Apud ipsos quoque
hebreos eadem commemorat dicens.
Nam et vincis compassi estis.
et rapinam bonorum vestrorum cum
gaudio suscepistis: cognoscentes
vos habere meliorem et manen-
tem substantiam.

Explicit prefatio.

*Incapit argumentum in
epistola ad Romanos.*

Romani sunt in par-
tibus italie. Hi pre-
uenti sunt a falsis
apostolis: et sub nomine do-
mini nostri ihesu christi in legem et
prophetas erant inducti. Nos reuo-
cat apostolus ad veram et euangelicam
fidem: scribens eis a chorintho.

*Explicit argumentum. Incapit
epistola ad ro-
manos.*

Daulus manus
seruus ihesu
christi vocatus
apostolus
segregatus
in euangeli-
um dei quod ante promiserat per
prophetas suos in scripturis sanctis
de filio suo qui factus est ei ex

semine dauid secūdu carnem: qui p̄destinatus est filius dei in virtute sc̄dm sp̄m sanctificationis ex resurrectione mortuorū ihu xp̄i dñi nr̄i: per quē accepim⁹ graciā et apostolatū ad obediendū fidei in om̄ibz gentibz pro noīe ei⁹. in quibz estis et vos vocati ihu xp̄i: om̄ibz qui sunt rome dilectis dei vocatis sanctis. **G**racia vobis et pax a deo p̄re nr̄o. et dño ihu xp̄o. **P**rimū quidē grācias ago deo meo per ihu xp̄m pro omnibz vobis: quia fides v̄ra annūciatur in uniuerso mūdo. **T**estis enī michi est deus cui seruo in sp̄u meo in euāgelio filij eius: quod sine intermissione memoriā v̄ri facti se per in orationibz meis: obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperū iter habeam in voluntate dei veniendi ad vos. **D**esidero enī videre vos. ut aliqd̄ imp̄t̄ae grācie vobis spiritalis ad confirmandos vos: id est simul consolari in vobis per eam que iuicem est fidem vestrā atq̄ meam. **N**olo enī vos ignorare fratres: quia sepe p̄posui venire ad vos. et p̄hibitus sum usq̄ adhuc: ut aliquē fructū habeam et in vobis sicut et in ceteris gentibz. **G**recas ac barbaris sapientibz et insipientibz debitor sum: ita qd̄ in me promptū est et vobis qui rome estis euangelizare. **N**on enī crubescō euangelizari. **V**irtus enī dei est in salutem omni credenti: iudeo p̄mū

et greco. **I**usticia enī dei in eo reuelatur ex fide in fidem: sicut scriptū est. **I**ustus autē ex fide uiuit. **R**euelatur enī ira dei de celo sup̄ omne impietatem et iniusticiam hominū. eorū qui veritatem dei in iniusticia detinent: quia quod notū est dei manifestū est in illis. **D**eus enī illis reuelauit. **I**nuisibilia enī ipsius a creatura mūdi. per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoq̄ eius virtus et diuinitas: ita ut sint inexcusabiles. **Q**uia cū cognouissent deū. non sicut deū glorificauerunt aut grācias egerunt: sed euauerunt in cogitationibus suis: et obscuratū est insipiens cor eorū. **D**icentes enī se esse sapientes: stulti facti sunt. **E**t mutauerunt gloriā incorruptibilis dei: in similitudinē ymaginis corruptibilis hominis. et volucrū et quadrupedū et serpentū. **P**roter quod tradidit illos deus in desideria cordis eorū. in inuidiciā: ut contumelijs afficiant corpora sua in semetipsis. **Q**ui cōmutauerunt veritatē dei in mendaciā: et coluerūt et seruerūt creature potius q̄ creatori. qui est b̄ndictus in secula. amen. **P**roterā tradidit illos deus in passionē ignominie. **N**am femine eorū inmutauerunt naturalem usū: in eū usum qui est cont̄ naturā. **S**imiliter autē et masculi. relicto naturali usu femine. exarserunt in desiderijs suis. in iuicē

masculi
nem o
oportu
reapre
deum
dit illo
ut fac
cepto
na. for
na: ple
conten
sufuro
biles. co
tos. in
no obed
positos
der. su
iusticia
intelle
agunt.
solū qui
qui con
O
iudims
nas. En
ms. Dn
dei est fa
talia ag
hoc o ho
talia ag
tu effug
uinas i
ne et lo
nis: ig
de ad p
deand
cor imp
tibi tra

masculi in masculos turpitudi-
nem operantes: et mercedem quā
oportuit erroris sui in semetipīs
recipientes. Et sicut nō pbauerūt
deum habere in noticiam: tradi-
dit illos deus in reprobum sensū.
ut faciant ea que non cōueniūt.
repletos omni iniquitate. mali-
cia. fornicatione. auaricia. neq-
ua: plenos inuidia. homicidio.
contentione. dolo. malignitate.
susurrone. detractores deo odi-
biles. contumeliosos. supbos. cla-
tos. inuentores malorū. parentibz
nō obediētes. insipientes incomp-
positos: sine affectione. absq; fe-
dere. sine misericordia. Qui cū
iusticiam dei cognouissent: nō
intellegerunt. quoniā qui talia
agunt. digni sunt morte. Non
solū qui faciunt ea: sed etiam
qui consensuūt faciētibz. ¶

Propter quod inexcusa-
bilis es o homo omni-
qui iudicās. In quo cū
iudicās alterū: teipm condemp-
nas. Eadem enī agis que iudi-
cās. Scimus enī quoniā iudiciū
dei est scdm veritatē. in eos qui
talia agunt. Existimas autem
hoc o homo. qui iudicās eos q
talia agunt. et facis ea: quia
tu effugies iudiciū dei. An di-
uicias bonitatis eius et paciē-
tie et longanimitatis contemp-
nis: ignorans qm benignitas
dei ad penitentiā te adducat.
Secundū duriciā autē tuā et
cor impenitens thesaurizas
tibi iram in die ire et reuelac-

onis iusti iudicij dei: qui reddet
unicuiq; scdm opera eius. Hys q
dem qui scdm paciētiā boni
operis. gloriā et honorem et in-
corruptionē: querentibz vitā eter-
nam. Hys autē qui ex contena-
one et qui nō acquiescunt veri-
tati. credunt autem iniquitati:
ira et indignatio. Tribulatio et
angustia. in omnē animā ho-
minis operantis malū: iudei
primū et greci. Gloria autē et
honor et pax omni operanti
bonū: iudeo primū et greco.
Non est enī psonarū acceptio
apud deū. Quicūq; enī sine le-
ge peccauerunt: sine lege peri-
bunt. Et quicūq; in lege peccave-
runt: per legem iudicabuntur.
Non enī auditores legis iusti sūt
apud deū: sed factores legis ius-
tificabuntur. Cū enī gentes que
legem nō habent. naturaliter ea
que legis sunt faciūt: eiusmo-
di legem nō habentes. ipsi sibi
sunt lex: qui ostendunt opus
legis scriptū in cordibz suis. tes-
timoniū reddente illis conscien-
tia ipsorū. et inter se inuicem co-
gitationū accusantiū. aut etiā
defendentiū in die cū iudicabit
deus occulta hominū. secundū
euangeliū meū. per ih̄m xp̄m.
Si autē tu iudeus cognomina-
ris. et requiescas in lege. et glori-
aris in deo et nosti voluntatē
eius. et probas utiliora istruc-
tus per legem: confidis teipm
ducem cecorū. lumen eorū qui
in tenebris sunt. eruditorem

Ad

insipientiū. magistrū infantiū.
habentem formā sciētię et veri-
tatis in lege Qui ergo aliū do-
ces: teipm̄ non docēs. Qui pre-
dicās nō furandū. furaris. Qui
dicās nō mechandū. mecharis.
Qui abhominaris ydola: sa-
crigelū facis. Qui in lege glo-
riaris: per p̄uarianōnē legis
deū inhonoras. Nomen enī
dei per vos blasphematur iter-
gentes: sicut scriptū est. Circūci-
sio quidem prodest: si legem
obserues. Si autē p̄uarianor
legis sis: circūcisio tua p̄uaciū
facta est. Si igit̄ p̄uaciū ius-
ticię legis custodiat: nonne
p̄uaciū illius in circūcisionem
reputabitur: et iudicabit qđ
ex natura est p̄uaciū legē con-
sumans. te qui per litterā et
circūcisionē p̄uarianor legis
es. Non enī qui in manifest-
to iudeus est. neq; que ī ma-
nifesto in carne circūcisio: s;
qui in abscondito iudeus ē.
et circūcisio cordis in spū nō
litterā: cuius laus nō ex ho-
minib; sed ex deo est. **iii.**

Quid ergo amplius
est iudeo: aut que
utilitas circūcisiois.
Multum per omnē modū
Primū quidē: quia crediti
sunt illis eloquia dei. Quid
enī si quidā illorū nō credide-
runt. Nūquid incredulitas
illorū fidem dei euacuauit.
Absit. Est autē deus verax:
omnis autē homo mendax:

sicut scriptū est. Ut iustifi-
ceris in sermonib; tuis: et veri-
tas tū iudicaris. Si autē ius-
tias nr̄a iusticiā dei cōmēdat:
quid dicem;. Nūquid ius-
tuus est deus. qui infert irā.
Sedm̄ hominē dico. Absit. Ali-
oquin quomō iudicabit deus
hunc mūdū. Si enī veritas
dei in meo mēdacio habūdauit
in gloriā ipsius: quid adhuc
et ego tanqm̄ peccator iudicor.
Et nō sicut blasphemamur. Et
sicut autē nos quidam dicere.
faciam; mala ut veniant bo-
na: quorū dampnatio iusta ē
Quid igitur. Precellimus
eos. Nequaquā. Causati enī su-
mus iudeos et grecos omnes
sub p̄cō esse: sicut scriptū est.
Quia nō est iustus quisquā:
nō est intelligens: nō est requi-
rens deū. Omnes declinauerūt
simul iūtiles facti sunt: nō est
qui faciat bonū. nō est vsq; ad
vñū. Sepulchrū patens est gut-
tur eorū: Linguis suis dolose age-
bant: venenū aspidū sub labi-
is eorū. Quorū os maledictioē
et amaritudine plenū est: ve-
loces pedes eorū ad effundēdū
sanguinē. Contritio et infelici-
tas in vīs eorū: et viā pacis
nō cognouerūt: nō est timor
dei ante oculos eorū. Sanus
autē qm̄ quecūq; lex loquitur.
his qui in lege sunt loquitur:
ut omne os obstruatur. ut sub-
ditus fiat omnis mūdus deo:
quia ex operib; legis nō iusti

fratru
Per le
Nūc
manif
lege et
per fid
credun
Omne
gloria
gracia
que e
sunt d
in san
ne u
p̄ced
aon
ae eu
ipse i
qui ex
est erg
sa est
rū. N
Arbitr
hoiem
legis
Nonne
genū
deus: q
ex fide.
gem er
Absit
Q
Si enī
iusticia
sed nō
tura di
deo: et
nam E

ficitur omnis caro corā illo
 Per legem enī cognicio peccati
 Nūc autē sine lege iusticia dei
 manifestata est: testificata a
 lege et pphetis Iusticia autē dei
 per fidem ihu xpi. sup omēs qui
 credunt Non enī est distinctio
 Omēs enī peccauerūt: et egent
 gloria dei Iustificati gratis per
 graciā ipsius per redempcionē
 que est in xpo ihu: quem pro
 suit deus ppiatore per fidem
 in sanguine ipsius ad ostensio
 nē iusticie sue. ppter remissionē
 pcedentiū delictorū. in sustenta
 tione dei: ad ostensionē iusti
 cie eius in hoc tempore: ut sit
 ipse iustus et iustificans eum
 qui ex fide est ihesu xpi **O**bi
 est ergo gloria tua. **E**xclu
 sa est Per quā legem. **F**acto
 rū. **N**on Sed per legem fidei
 Arbitramur enim iustificari
 hoiēm per fidem sine opibus
 legis **A**n iudeorū deus tantū.
Nonne et genaiū. **I**mmo et
 genaiū **Q**uoniaūquidē vnus
 deus: qui iustificat carūacionē
 ex fide. et ppuaiū per fidem **L**e
 gem ergo destruum? per fidē.
Absit **S**ed legē statuum. **iiij**
Quid ergo dicem? iue
 nisse abraham ptem
 nrm scdm carnem.
Si enim abrahā ex opibz legis
 iustificatus est: habet gloriam.
 sed nō apud deū **Q**uid enī scp
 tura diat. **C**redidit abraham
 deo: et reputatū est illi ad iusti
 ciam **E**i autē qui opatur: mer

tes nō imputatur scdm graciā.
 sed scdm debitū **E**i vero qui nō
 opatur: credenti autē in eū qui
 iustificat impiū. reputatur fidei
 eius ad iusticiā secundū ppositū
 gracie dei: sicut et dauid diat.
 beatitudinē hominis cui deus
 acepto fert iusticiā sine opibz
Beati quorū remisse sunt iniq
 tates: et quorū tecta sunt pccā
Beatus vir cui nō imputauit
 dñs pccā **B**eatitude ergo hec
 in carūacione tantū manet?
 an etiā in ppuaiō. **D**icimus
 enī: quia reputata est abrahe
 fides ad iusticiā **Q**uomō ergo
 reputata est. **I**n carūacione
 an in ppuaiō. **N**on in carūasi
 one: sed in ppuaiō **E**t signū ac
 cepit carūacionis signaculū
 iusticie fidei que est in ppuaiō:
 ut sit pater omniū credentiū
 per ppuaiū ut reputetur et illi
 ad iusticiā. et sit pater carūa
 tionis: nō hys tantū qui sunt
 ex carūacione: sed et hys qui
 sectantur vestigia fidei que est
 in ppuaiō pns nri abrahe **N**ō
 enim p legem pmissio abrahe
 aut semini eius. ut heres esset
 mūdi: sed per iusticiam fidei
Si enī qui ex lege heredes sūt:
 emanata est fides. abolita ē
 pmissio **L**ex enī uiam operat
Obi enī nō est lex: nec puari
 tatio **I**deo ex fide: ut secundū
 graciā firma sit pmissio. d
 ni semini **N**on ei qui ex lege
 est solū: sed et ei qui ex fide ē
 abrahe qui est pater omniū

nem: sicut scriptum est Quia pater multarum gentium posuit te ante deum. cui credidisti: qui uiuificat mortuos. et uocat ea que non sunt tanquam ea que sunt. Qui contra spem in spem credidit. ut fieret pater multarum gentium: secundum quod dictum est ei. Sic erit semen tuum sicut stelle celi: et sicut harena que est in litore maris. Et non infirmatus est fide: nec considerauit corpus suum emortuum cum fere centum annorum esset. et emortua uulnam scire. In promissione etiam dei non hesitauit diffidentia: sed confortatus est fide. dans gloriam deo: plenissime sciens quia quecumque promissit potens est et facere. Ideo reputatum est illi ad iusticiam. Non est autem scriptum tantum propter ipsum. quia reputatum est illi ad iusticiam: sed et propter nos quibus reputabitur creditibus in eum qui suscitauit Iesum Christum dominum nostrum a mortuis: qui traditus est propter delicta nostra. et resurrexit propter iustificationem nostram. **v.**

Iustificati igitur ex fide. pacem habeamus ad deum per dominum nostrum Iesum Christum: per quem et accessum habemus per fidem in gratiam istam. in qua stamus et gloriamur in spe glorie filiorum dei. Non solum autem. sed et gloriamur in tribulationibus: facientes quod tribulatio patientiam operatur. patientia autem probationem. probatio uero spem. spes autem non confundit: quia caritas dei diffusa

est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. **U**t quid enim Christus cum adhuc infirmi essemus secundum tempus pro impijs mortuus est. **D**ixit enim pro iusto quis moritur. **N**am pro bono forsitan quis audeat mori. **C**omen dat autem suam caritatem deus in nobis: quoniam cum adhuc peccatores essemus. Christus pro nobis mortuus est. **M**ulto igitur magis iustificati nunc in sanguine ipsius: salui erimus ab ira per ipsum. **S**i enim cum inimica essemus reconciliati sumus deo per mortem filij eius: multo magis reconciliati salui erimus in uita ipsius. **N**on solum autem: sed et gloriamur in deo. per dominum nostrum Iesum Christum: per quem nunc reconciliationem accepimus. **P**osterea sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intrauit. et per peccatum mors: et ita in omnes homines mors pertransiit. in quo omnes peccauerunt. **U**sque ad legem enim peccatum erat in mundo. **P**eccatum autem non imputatur: cum lex non est. **S**ed regnauit mors ab adam usque ad moysen etiam in eos qui non peccauerunt: in similitudinem preuentionis ad eum qui est forma futuri. **S**ed non sicut delictum ita et donum. **S**i enim unus delicto multi mortui sunt: multo magis gratia dei et donum in gratia unius hominis Iesu Christi in plures abundauit. **E**t non sicut per unum peccatum: ita et donum. **N**am iudicium ex uno in con-

demptione: gratia autem ex multis delictis in iustificatione. Si enim in unius delicto mors regnavit per unum multo magis habundantia gratiae et donationis et iustitiae accipientes. in vitam regnabunt per unum Iesum Christum. Igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnatione: sic et per unius iustitiam in omnes homines in iustificatione vitae. Sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi: ita et per unius obedientiam iusti constituuntur multi. Lex autem subintravit: ut habundaret delictum. Ubi autem habundavit delictum, superabundavit gratia: ut sicut regnavit peccatum in mortem: ita et gratia regnet per iustitiam in vitam eternam per Iesum Christum dominum nostrum. **VI.**

Quid ergo dicemus? Remanebimus in peccato ut gratia habundet? Absit. Qui enim mortui sumus peccato: quomodo adhuc vivemus in illo? An ignoratis quia quia cumque baptizati sumus in Christo Iesu. in morte ipsius baptizati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem: ut quomodo Christus resurrexerit a mortuis per gloriam patris: ita et nos in novitate vitae ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius: simul et resurrectionis erimus. Hoc scientes quia vetus homo nunc

simul crucifixus est: ut destruat corpus peccati. et ultra non serviamus peccato. Qui enim mortuus est: iustificatus est a peccato. Si autem mortui sumus cum Christo: credimus quia simul etiam vivemus cum Christo. Scientes quod Christus surgens ex mortuis iam non moritur: mors illi ultra non dominabitur. Quod enim mortuus est peccato: mortuus est semel. Quod autem vivit: vivit deo. Ita et vos existimate vos mortuos quidem esse peccato: viventes autem deo in Christo Iesu. Non ergo regnet peccatum in vobis mortali corpore: ut obediatis concupiscentiis eius. Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato. sed exhibete vos deo tanquam ex mortuis viventes. et membra vestra arma iustitiae deo. Peccatum enim vobis non dominabitur. Non enim sub lege estis: sed sub gratia. Quid ergo dicemus? Quomodo non sumus sub lege. sed sub gratia? Absit. Desistatis quoniam cum exhibetis vos servos ad obediendum. servi estis eius cui obedistis: siue peccati ad mortem. siue obediens ad iustitiam. Gratias autem deo quod fuistis servi peccati: obedistis autem ex corde in eam formam doctrine in qua traditi estis. Liberati autem a peccato: servi facti estis iustitiae. Humanum dico: propter infirmitatem carnis vestrae. Sicut enim exhibuistis membra vestra servare in iniquitate et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra

Ad

seruire iustiae in sanctificatione
Cū enī serui essetis peccati: liberi
fuitis iustiae Quem ergo fructū
habuistis tunc in quibus nūc
erubescatis. Nam finis illorū
mors est Nunc vero liberati
a peccato. serui autē facti deo: habe-
tis fructū vērū in sanctificatione.
finē vero vitā eternā Stipendia
enī peccati mors Gratia autē
dei vitā eterna: in xpo ihu dño
Hignora vij. In vobis
fratres. scientibus enī
legem loquor: quia
lex in homine dñatur. quanto
tempore uiuit. Nam que sub
viro est mulier: uiuente viro
alligata est legi Si autē mor-
tuus fuerit vir eius: soluta ē
a lege viri Igitur uiuente viro:
vocabitur adultera. si fuerit cū
alio viro Si autē mortuus fu-
erit vir eius: liberata ē a lege
viri. ut nō sit adultera si fuerit
cū alio viro Itaq; fratres mei
et vos mortificati estis legi p
corpus xpi: ut sitis alterius
qui ex mortuis resurrexit. ut
fructificarem⁹ deo Cū enī essem⁹
in carne: passiones peccatorū que
per legem erant opabantur in
mēbris nr̄is. ut fructificarent
morti Nunc autē soluti sumus
a lege mortis in qua detinebam⁹.
ita ut seruiam⁹ in nouitate spi-
ritus. et nō in vetustate littere
Quid ergo dicem⁹. Lex peccati
est. Absit Sed peccatū nō cog-
nouim⁹: nisi per legem Nam con-
cupiscenciam nesciebam: nisi lex

diceret. nō concupiscēs Ocasione
autē accepta: peccatū per māda-
tū opatū est in me omnē conu-
piscenciam Sine lege enī peccatum
mortuū erat Ego autē uiuebam
sine lege aliquando Sed cū venis-
set mandatū: peccatū reuixit Ego
autē mortuus sum: et inuentum
est michi mandatū quod erat
ad vitam. hoc esse ad mortem
Nam peccatū occasione accepta
per mandatū seduxit me: et p
illud occidit Itaq; lex quidē sanc-
ta: et mandatū sanctū et iustū
et bonū Quod ergo bonū est.
michi factū est mors. Absit Sed
peccatū ut appareat peccatū. p bonū
michi opatū est mortem: ut fi-
at supra modū peccans peccatū p
mandatū Scimus enī quod lex
spiritualis est: ego autē carnalis
sum uenūdat⁹ sub peccato Quid
enī operor: nō intelligo Non enī
quod uolo bonū hoc ago: sed qd
odi malū illud facio Si autem
quod nolo illud facio: consencio
legi quoniā bona est Nūc autē
iam nō ego operor illud: sed qd
habitat in me peccatū Scio enim:
quia nō habitat in me. hoc est
in carne mea bonū Nam uelle
adiacet michi: p̄ficere autē bonū
non inuenio Non enī qd uolo
bonū hoc facio: sed quod nolo
malū hoc ago Si autē qd nolo
illud facio: nō ego operor illud.
sed quod habitat in me peccatū
Inuenio igitur legem uolenti
michi facere bonum: qm̄ michi
malū adiacet Condelector enim

legi dei: scdm interiore homine
Video autē aliā legem in mēbris
 meis repugnantem legi mentis
 mee: et captiuantē me in lege
 pccā que est in mēbris meis. **I**n-
 felix ego homo: quis me libera-
 bit de corpore mortis huius? **G**
 rā dei per ih̄m xp̄m dñm nrm
Igitur ego ipse mente seruo legi
 dei: carne autē legi pccā. **viii.**

Nihil ergo nūc damp-
 nationis est hys qui
 sunt in xp̄o ih̄u: qui
 non secūdm carnē ambulant
Lex enī spūs vite in xp̄o ihesu:
 liberauit me a lege peccati et
 mortis. **N**am quod impossibi-
 le erat legi in quo infirmabat
 per carnem: deus filiū suū mit-
 tens in similitudinē carnis pccā.
 et de peccato dampnauit pecca-
 tū in carne: ut iustificatio legis
 impletur in nobis, qui nō scdm
 carnē ambulam: sed scdm spm̄
Qui enī scdm carnē sunt: que
 carnis sunt sapiūt. **Q**ui vero
 scdm spm̄: que sunt spūs sen-
 unt. **N**am prudentia carnis
 mors est. **P**rudencia autē spūs:
 vita et pax. **Q**m̄ sapientia car-
 nis inimica est deo. **L**egi enī dei
 nō est subiecta: nec enim potest
Qui autē in carne sunt: deo
 placere nō possunt. **V**os autem
 in carne non estis sed in spiritu:
 si tamē spūs dei habitat in vob
Si quis autē spiritū xp̄i nō ha-
 bet: hic nō est eius. **S**i autē xp̄us
 in vobis est: corpus quidem
 mortuū est ppter pccā. spūs

vero uiuit ppter iustificatiōne
Quod si spiritus eius qui susci-
 tauit ih̄m a mortuis habitat
 in vobis: qui suscitauit ih̄sū
 xp̄m a mortuis uiuificabit et
 mortalia corpora v̄ra. ppter in-
 habitantē spm̄ eius in vobis.
Ergo fratres debitores sum⁹ nō
 carni: ut scdm carnē uiuamus.
Si enī scdm carnē vixeritis: mo-
 rietur. **S**i autē spiritu facta car-
 nis mortificaueritis: uiuetis.
Quicūq; enī spū dei agūtur:
 hys filij sunt dei. **N**on enī acce-
 pistis spiritū seruitutis ut ex in-
 timore: sed accepistis spm̄ ad-
 opationis filiorū in quo clama-
 mus abba pater. **I**pse enim
 spūs testimoniū reddit spiritui
 nostro: qd sumus filij dei. **S**i
 autē filij: et heredes. **H**eredes
 quidem dei. coheredes autē xp̄i:
 si tamen cōpatimur. ut et con-
 glorificemur. **E**xistimo enī qd
 nō sunt condigne passionēs
 huius tēporis: ad futurā glo-
 riam que reuelabitur i nobis.
Nam expectatio creature: re-
 uelacionem filiorū dei expectat.
Vanitati enī creatura subiec-
 ta est nō volens: sed ppter eū
 qui subiecit eā in spē: quia et
 ipsa creatura liberabitur a
 seruitute corruptionis in liber-
 tatem glorie filiorū dei. **S**am⁹
 enī: quod omnis creatura i ge-
 misat et pturit usq; adhuc.
Non solum autē illa: sed et
 nos ipsi primicias spiritus ha-
 bentes: et ipsi intra nos genu-

mus adoptionē filiorū dei. ex-
 pectantes redemptionē corporis
 nr̄i. Spe enī salui facti sumus
 Spes autē que videtur: nō est
 spes. Nam quod videt quis qd
 sperat. Si autē quod nō vide-
 mus speramus: per patientiā
 expectamus. Similiter autē et
 spiritus adiuuat infirmitatē
 nostrā. Nam quid orem⁹ sicut
 oportet nescim⁹: sed ip̄e sp̄s
 postulat pro nobis gemitibus
 inenarrabilibz. Qui autē scru-
 tatur corda. scit quid desideret
 sp̄s: quia scdm̄ deū postulat
 pro sanctis. Scimus autē qm̄
 diligentibz deū om̄ia cooperant⁹
 in bonū: hys qui scdm̄ p̄posi-
 tū vocati sunt sancti. Nam q̄s
 p̄scit et p̄destinauit confor-
 mes fieri ymaginis filij eius.
 ut sit ip̄e primogenitus in mul-
 tis fratribz. Quos autē p̄des-
 tinauit: hos et vocauit. Et
 quos vocauit: hos et iustifica-
 uit. Quos autē iustificauit:
 illos et magnificauit. Quid
 ergo dicemus ad hec. Si deus
 pro nobis: quis contra nos.
 Qui etiā p̄prio filio suo non
 pepat: sed pro nobis om̄ibus
 tradidit illum. Quomodo nō
 etiā q̄ illo om̄ia nobis dona-
 uit. Quis accusabit adūsus
 electos dei. Deus qui iustifi-
 cat: quis est qui condēpnet.
 Xp̄s ih̄us qui mortuus est.
 ymo qui et resurrexit: qui est
 ad dexteram dei: qui etiā iter
 pellat pro nobis. Quis ergo

nos separabit a caritate xp̄i.
 Tribulatio. an angustia. p̄secu-
 tio. an fames. an nuditas. an
 periculū. an gladius. Sicut
 scriptū est. Quia p̄pter te morti-
 ficamur tota die: estimati sum⁹
 ut oues occasionis. Sed in hys o-
 nibz superam⁹: p̄pter eū qui dilex-
 it nos. Certus sum enī: quia ne-
 q̄ mors. neq̄ vita. neq̄ angeli.
 neq̄ principatus. neq̄ virtutes.
 neq̄ instantia. neq̄ futura. neq̄
 fortitudo. neq̄ altitudo neq̄ p̄-
 fundū. neq̄ creatura alia pote-
 rit nos separare a caritate dei.
 que est in xp̄o ih̄u dño nostro.

Ueritatem dico. **ix.**
 in xp̄o nō menor test-
 imoniū michi phibe-
 te conscientia mea in spiritu sc̄o.
 qm̄ tristitia michi est magna. et
 continuus dolor cordi meo. Op-
 tabam enī ego ip̄e anathema es-
 se a xp̄o pro fratribz meis. qui
 sunt cognati mei scdm̄ carnem.
 qui sunt israhelite: quorū adop-
 tio est filiorū. et gloria et testamē-
 tū et legislatio et obsequiū et
 p̄missa: quorū patres ex quibz
 xp̄us scdm̄ carnē. qui est super
 om̄ia deus b̄ndictus in secula.
 amen. Non autē quod exiderit
 verbū dei. Non enī om̄es qui ex
 isrl̄. hys sunt israhelite: neq̄ qui
 semen sunt abrahe. om̄es filij:
 sed in ysaac vocabitur tibi se-
 men: id est nō qui filij carnis
 hys filij dei: sed qui filij sunt p̄-
 missionis. estimantur in semi-
 ne. Promissionis enī verbum

hoc est. Secundū hoc tempus
 ueniam. et erit sare filius. Non
 solū autē illi: sed et rebecca ex u
 no concubitu habens ysaac pa
 tris nri. Cū enī nondū nati fu
 issent aut aliquid egissent bo
 ni aut mali: ut secundū electio
 nem ppositū dei maneret: nō ex
 opibus sed ex uocante dictū est
 ei. quia maior seruiet minori.
 sicut scriptū est. Jacob dilexi:
 esau autem odio habui. Quid
 ergo dicemus. Nūquid iniqui
 tas apud deū. Absit. Moysi
 enī dicit. Miserebor cuius mise
 reor: et misericordiā prestabo
 cuius miserebor. Igitur nō uolē
 tis neq; currentis: sed miserētis
 est dei. Dicit enī scriptura pha
 raoni. Quia in hoc apm excita
 ui te: ut ostendam in te uirtu
 tem meā. et annūciatur nomē
 meū in uniuersa terra. Ergo au
 vult miseretur: et quem uult
 indurat. Dicit itaq; michi.
 Quid adhuc queritur. Vol
 untati enī eius quis resistit.
 O homo tu quis es qui respon
 deas deo. Nūquid dicit figmē
 tū ei qui se finxit: quid me fecit
 sic. An nō habet potestātē
 figulus luti ex eadem massa fa
 cere aliud quidem uas in hono
 rem: aliud uero in contumeli
 am. Quod si uolens deus of
 tendere iram. et notam facere
 potentiā suam. sustinuit ī mul
 ti paciētia uasa ire apta in
 interitū. ut ostenderet diuitias
 glorie sue in uasa misericordie

que pparauit in gloriam: quos
 et uocauit nos. non solū ex in
 deis: sed etiam ex gentibz. sicut
 in osee dicit. Uocabo nō plebē
 meam plebem meā: et non mi
 sericordiā consecutam. misericor
 diam consecutam. Et erit in loco
 ubi dictū est eis. nō plebs mea
 uos: ibi uocabūtur filij dei uiui.
 Ysaas autē clamat pro israel.
 Si fuerit numerus filiorū isrl
 tanqm harena maris: reliquie
 salue fient. Verbū enī consum
 mans et abbrevians in equi
 tate: quia verbū breuiatū faci
 et dñs sup terrā. Et sicut pdir
 it ysaas. Nisi dñs sabaoth re
 liquisset nobis semen: sicut
 sodoma facti essemus. et sicut
 gomorra similes fuissimus.
 Quid ergo dicemus. Quod
 gentes que nō sectabantur ius
 ticiam. apprehenderūt iustici
 am: iusticiā autē que ex fide
 est. Isrl uero sectando legem
 iusticie: in legem iusticie nō
 puenit. Quare. Quia
 non ex fide: sed quasi ex opi
 bus. Offenderūt enī in lapi
 dem offensionis: sicut scrip
 tū est. Ecce pono in syon la
 pidem offensionis et petra
 scandali: et omnis qui credit
 in eū nō confundetur. **R.**

Hatres uoluntas q
 dem cordis mei et
 obsecratio ad deū fit
 pro illis in salutem. Testimo
 niū enī phibeo illis quod emu
 lationem dei habent: sed non

210

scdm scienciam Ignorantes enim
dei iusticiam et suam querentes
statuere: iusticie dei non sunt sub
iecti finis enim legis christus: ad
iusticiam omni credenti. **M**oy
ses enim scripsit: quoniam iusticia que
ex lege est. qui fecerit homo. vi
uet in ea. Que autem ex fide est
iusticia: sic dicit. **N**e dixeris in
corde tuo. Quis ascendit in ce
lum. **I**d est christum deducere. Aut
quis descendit in abyssum. **H**oc
est christum ex mortuis reuocare.
Sed quid dicit scriptura. **N**e
est verbum in ore tuo et in corde
tuo. **H**oc est verbum fidei quod
predicamus. Quia si confitea
ris in ore tuo dominum ihesum. et in
corde tuo credideris quod deus illum
exaltauit a mortuis: saluus e
ris. Corde enim creditur ad iusti
ciam: ore autem confessio fit ad
salutem. **D**icit enim scriptura.
Omnis qui credit in illum: non
confundetur. **N**on enim est dis
tinctio iudei et greci. **N**am i
dem dominus omnium: diues in om
nes qui inuocant illum. **O**mnis
enim qui uocauerit nomen
domini: saluus erit. **Q**uomodo
ergo inuocabunt. in quem non
crediderunt. **A**ut quomodo
credent ei. quem non audierunt.
Quomodo autem audient sine
predicante. **Q**uomodo uero
predicabunt. nisi mittantur.
Sicut scriptum est. **Q**uoniam speciosi
pedes euangelizantium pacem:
euangelizantium bona. **S**ed non
omnes obediunt euangelio

Isaias enim dicit. **D**omine quis cre
didit auditui nostro. **E**rgo fides
ex auditu: auditus autem per uer
bum christi. **S**ed dicit. **N**umquid non
audierunt. **E**t quidem. in omnem
terram exiit sonus eorum: et in fi
nes orbis terre uerba eorum. **S**ed
dicit. **N**umquid israel non cognouit.
Primus moyses dicit. **E**go ad
emulationem uos adducam in
non gentem in gentem insipien
tem: in iram uos mittam. **I**sa
ias autem audet et dicit. **I**nuentus
sum non querentibus me: palam
apparui hijs qui me non inter
rogabant. **A**d israel autem dicit.
Tota die expandi manus meas
ad populum non credentem et contradi
centem michi. **D**ico ergo. **N**umquid
repulit deus populum suum. **A**bsit.
Nam et ego israelita sum: ex
semine abraham. de tribu benia
min. **N**on repulit deus plebem
suam quam presauit. **A**n nescitis
in helya quid dicit scriptura:
quemadmodum interpellat deum
aduersum israel. **D**omine prophetas tuos
occiderunt. altaria tua suffoderunt:
et ego relictus sum solus: et querunt
animam meam. **S**ed quid dicit illi
responsum diuinum. **R**eliqui mi
hi septem milia uirorum: qui non
curuauerunt genua ante baal.
Sic ergo et in hoc tempore reli
quie secundum electionem gratie salue
facte sunt. **S**i autem gratia: iam
non ex opibus. **A**lioquin gratia
iam non est gratia. **Q**uid ergo.
Quod querebat israel. hoc non est
consecutus: electio autem consecu

ta est. Ceteri vero extirpati sunt: sicut scriptum est. Dedit illis deus spiritum compunctionis: oculos ut non videant: et aures ut non audiant. usque in hodiernum diem. Et david dicit. Fiat mensa eorum in laqueum. et in captationem et in scandalum et in retributionem illis. Obscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum ipsorum semper incurva. **M.**

O Ico ergo. Numquid sic offenderunt ut caderent? Absit. Sed illorum delicto salus gentibus: ut illos emulenter. Quod si delictum illorum diuicie sunt mundi. et diminutio eorum diuicie gentium: quantomagis plenitudo eorum. Vobis enim dico gentibus. Quidam quidem ego sum gentium apulus. mysterium meum honorificabo: si quomodo ad emulandum proceram carnem meam. et saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi: que assumptio nisi vita ex mortuis. Quod si delibatio sancta est: et massa. Et si radix sancta: et rami. Quod si aliqui ex ramis fracti sunt. tu autem cum oleaster esses insertus es in illis. et socius radices et pinguedinis oliue factus es: non li gloriaris aduersus ramos. Quod si gloriaris: non tu radicem portas. sed radix te. Dicis ergo. Fracti sunt rami: ut ego inserar. Bene. Propter incredulitatem fracti sunt. Tu autem fide sta. Noli altum sapere: sed time. Si enim deus naturalibus ramis non peccat: ne

forte nec tibi partat. Vide ergo bonitatem et seueritatem dei. In eos quidem qui ceciderunt seueritatem: in te autem bonitatem dei. si permaneris in bonitate. Alioquin et tu excideris. Sed et illi si non permanserint in incredulitate: inserentur. Potens est enim deus iterum inserere illos. Nam si tu ex naturali excisus es oleastro. et contra naturam insertus es in bona oliua: quantomagis hi secundum naturam inserentur sue oliue. Nolo enim vos ignorare fratres mysterium hoc. ut non sitis vobis ipsis sapientes: quia ceatas ex parte contigit in israhel: donec plenitudo gentium intraret. et sic omnis israhel saluus fieret. sicut scriptum est. Veniet ex syon: qui eripiat et auertat impietatem ab iacob. Et hoc illis a me testamentum: cum abtulero peccata eorum. Secundum euangelium quidem unum propter vos: secundum electionem autem karissimi propter presbiteros. Sine penitencia sunt enim dona. et vocatio dei. Sicut enim aliquando et vos non credidistis deo. nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem: ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam. ut et ipsi misericordiam consequantur. Concluserunt enim deus omnia in incredulitatem: ut omnium miseretur. O altitudo diuiciarum sapientiae et scientiae dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius. et inuestigabiles viae eius. Quis enim cognouit sensum domini: aut quis consiliarius eius fuit. Aut quis

prior dedit illi: et retribuet ei.
 Omnia ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia: ipsi gloria in secula amen. **M.**
Osecro itaque vos fratres per misericordiam dei: ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem sanctam deo placentem: rationabile obsequium vestrum. Et nolite conformari huic seculo: sed reformamini in novitate sensus vestri: ut probetis que sit voluntas dei bona et beneplacens et perfecta. Dico enim per gratiam que data est michi omnibus qui sunt inter vos: non plus sapere quam oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Et unquam sicut deus diuisit mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi unum corpus sumus in christo. Singuli autem alter alterius membra habentes autem donationes: secundum gratiam que data est nobis differentes. Sive prophetiam secundum rationem fidei. Sive ministerium. in ministrando. Sive qui docet: in doctrina. Qui exhortatur: in exhortando. Qui tribuit: in simplicitate. Qui preest: in sollicitudine. Qui misereatur: in humilitate. Dilectio. sine simulatione. Odientes malum: adherentes bono. Caritatem fraternitatis invicem diligentes: honorem invicem preuenientes. Sollicitudine non pigri. Spiritu ferventes: domino ferventes. Spe gaudentes: in tri-

bulacione patientes. Orationi instantes: necessitatibus sanctorum communicantes. Hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos: benedicite et nolite maledicere. Gaudere cum gaudentibus: flere cum flentibus. In domino invicem sentientes. Non alta sapientes: sed humilibus consentientes. Nolite esse prudentes apud vosmet ipsos: nulli malum pro malo reddentes. Prudentes bona: non tantum coram deo. sed etiam coram omnibus hominibus. Si fieri potest quod ex vobis est: cum omnibus hominibus pacem habentes. Non vosmet ipsos defendentes humiliter: sed date locum ire. Scriptum est enim. Michi vindictam: et ego retribuam dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus: abas illum. Si sitit: potum da illi. Hoc enim faciens: carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum. **M.**

Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas: nisi a deo. Que autem sunt a deo: ordinata sunt. Itaque qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt: ipsi sibi damnationem acquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis: sed mali. Vis autem non timere potestatem? Bonum fac: et habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem male feceris: time. Non enim sine cau-

sa
est
agn
te
con
pre
hor
om
bul
tin
ho
tis
en
u
oc
tes
et
ho
pri
prin
tudo
hor
est
Qui
q
die
Ab
ru
nit
Non
tatib
pudu
emu
ilm
fere
enun
Qu

sa gladiū portat Dei enī mīster
est: vindex in iram ei qui malū
agit Ideo necessitate subditi esto
te: nō solū ppter iram. sed et ppter
conscienciam Ideo enī et tributa
prestatis Ministri enī dei sunt: i
hocipm seruentes Reddite ergo
omnibz debita Cui tributū: tri
butū Cui vectigal: vectigal Cui
timorem: timorem Cui honorē:
honorē Neminū quicquid debeat
tis: nisi ut iuicem diligatis Cui
enī diligit proximū: legē imple
uit Nam non adulterabis. nō
occides. nō furaberis. non falsū
testimoniū dices. nō concupisces:
et si quod est aliud mandatū. in
hoc verbo instruitur Diliges
primū tuū: sicut teipm Dilectio
primi malū nō opatur Pleni
tudo ergo legis est dilectio Et
hoc scientes tempus: quia hora
est iam nos de sompno surgere
Nunc enī ppor est nra salus:
q̄ cū credidim⁹ Nox precessit:
dies autem appropinquauit
Abiciamus ergo opera tenebra
rū: et induamur arma lucis: si
cut in die honeste ambulemus
Non in comessacionibz et ebrie
tatibus. nō in cubilibus et im
pudicijs: non in contentione et
emulacione. sed in diuinū dnm
ihm xp̄m Et carnis curam ne
feceritis in desiderijs. **xiii.**

Infirmitate autē in fide assu
mite: nō in disceptacioni
bus cogitacionū Alius
enim credit manducare omnia
Qui autē infirmus est: olus

manducet Is qui manducat:
nō manducantem non spernat
Et qui nō manducat: mandu
cantem nō iudicat Deus enī
illū assumpsit Tu quis es qui
iudicas alienū seruū? Suo dño
stat aut cadit Stabit autē Po
tens est enī deus statuere illum
Nam alius iudicat diem inter
diem: alius autē iudicat omnē
diem Unusquisqz in suo sensu
habundet Qui sapit diem: dño
sapit Et qui manducat: domi
no manducat Gracias enī agit
deo Et qui nō manducat. domi
no nō manducat: et gracias a
git deo Nemo enī vestrū sibi
viuit: et nemo sibi moritur Si
ue enī viuim⁹ dño viuim⁹: si
ue morimur. dño morimur Si
ue ergo viuim⁹ siue morimur:
dñi sumus In hoc enī xp̄s
mortuus est et resurrexit: ut
et mortuorū et viuorū dñetur
Tu autē quid iudicas fratrem
tuū? Aut tu quare spernis fra
trem tuū? Omnes enim stabim⁹
ante tribunal xp̄i Scriptū est enī
Quis ego dicit dñs: quoniam nichil
i flectetur omne genu: et omnis
lingua confitebitur deo Itaqz v
nusquisqz vñm pro se rationem
reddet deo Non ergo amplius i
uicem iudicemus: sed hoc iudica
te magis. ne ponatis offendicilū
fratri uel scandalū Scio et confi
do in dño ihesu. quia nichil cō
mune per ipm: nisi ei qui exis
timat quid cōmune esse. illi cō
mune est Si enī ppter abū fra

ter tuus contristatur: iam non
 sedm caritatem ambulas. Noli
 abo tuo illu pdere: pro quo xps
 mortuus est. Non ergo blasphe
 metur bonu nrm. Non est reg
 nu dei esca et potus: sed iusticia
 et pax. et gaudiu in spiritu sco.
 Qui em in hoc seruit xpo. placet
 deo. et pbatus est homibz. Itaqz
 que pccas sunt scetemur: et que
 edificacionis sunt iuicem custo
 diamus. Noli ppter escam destru
 ere opus dei. Omnia quide mu
 da sunt: sed malu est homini q
 per offendiculu manducat. Bo
 nu est no manducare carnem et
 no bibere vinu: neqz in quo fra
 ter tuus offendit aut scandaliza
 tur aut infirmatur. Tu fide ha
 bes penes temetipm: habe cora
 deo. Beatus qui no iudicat semet
 ipm. in eo quod probat. Qui at
 discernit. si manducauerit damp
 natus est: quia ex fide non est.
 Omne autem quod non est ex
 fide: peccatu est. **xv.**

O Euenus aute nos fir
 miores imbecillitates
 infirmoru sustinere:
 et non nobis placere. Unusquis
 qz vrm proximo suo placeat in
 bonu: ad edificacionem. Etenu
 xpus no sibi placuit: sed sicut
 scriptu est. inppera inpperau
 cu tibi. ceaderunt sup me. Que
 cuqz enu scripta sunt ad nrām
 doctrina scripta sunt: ut per
 pacencia et consolacionem
 scripturarū spem habeamus.
 Deus aute pacencie et solacu

det vobis idipm sapere in alte
 rutru sedm ihesu xpm: ut vna
 nimes vno ore honorificatis deu
 et prem dñi nri ihu xpi. **P**ter
 quod suscipite iuicem: sicut et
 xpus suscepit vos. in honorem
 dei. Dico enu xpm ihu mstru
 fuisse curuasionis. ppter verita
 tem dei ad confirmandas pro
 misiones patru. gentes aute
 sup misericordia honorare deu
 sicut scriptu est. **P**ter hoc con
 fitebor tibi in gentibz dñe: et
 nomini tuo cantabo. Et iteru
 dicit. Letamini gentes cu plebe
 eius. Et iteru Laudate omnes
 gentes dñm: et magnificate eu
 omnes ppli. Et rursu ysaias dicit.
 Erat radix yesse. et qui exurget
 regere gentes: in eu gentes spe
 rabunt. Deus aute spei repleat
 vos omni gaudio et pace in cre
 dendo: ut habundetis in spe et
 virtute spūs sancti. Certus sum
 aute frēs mei et ego ipse de vobz:
 qm et ipi pleni estis dilectione.
 repleti omni sciencia: ita ut pos
 sitis alterutru monere. Audacia
 us aute scripsi vobis fratres ex
 parte tanqua in meoria vos
 reducens. ppter gracia que data
 est michi a deo: ut sim minister
 xpi ihu in gentibz. sanctificans
 euangeliu dei: ut fiat oblatio
 gentiu accepta et sanctificata
 in spū sancto. Habeo igit glo
 riam in xpo ihu ad deum. **N**o
 enu audeo aliquid loqui eoru
 que per me no effiat xpus. in
 obediencia gentiu. verbo et fac

tis in virtute signorū et p̄digior.
 in virtute spūs sancti: itā ut ab
 iherlm̄ per arcum usq; ad pliri
 cū repleuerim euangeliū xp̄i.
Sic autē hoc p̄dicium euāgelii:
 nō ubi nominatus est xp̄us. ne
 sup̄ alienū fundamentū edifica
 rem: sed sicut scriptū est. **Quibz**
 nō est annūciatum de eo vide
 bunt: et qui nō audierūt intel
 ligent. **Propter** quod et impedi
 bar plurimū venire ad vos.
Nunc vero ulterius locū non
 habens in hys regionibz. cupi
 ditatem autē habens veniendi
 ad vos. ex multis iam p̄ceden
 tibus annis: cū in hispaniam
 p̄fiasci cepero. spero qd̄ p̄teries
 videam vos. et a vobis deducar
 illuc: si vobis primū ex parte
 fructus fuero. **N**unc igitur p̄
 fiascar in iherlm̄: ministrare
 sanctis. **P**robauerunt enim
 macedonia et achaja collatio
 nem aliquā facere in paupes
 sanctorū qui sunt iherusalem.
Placuit enī eis: et debitores
 sunt eorū. **N**am si spiritualiū
 eorū participes facti sunt gen
 tiles: debent et in carnalibus
 nūstrare eis. **H**oc igit cū con
 sūmauero et assignaui eis
 fructū hunc: p̄fiascar per vos
 in hispaniam. **S**cio autē: qm̄
 veniens ad vos. in habundan
 tia b̄ndictionis xp̄i veniā. **O**b
 seto igitur vos fr̄es per dñm
 nr̄m ih̄m xp̄m et per caritatē
 spūs sancti. ut adiuuetis me ī
 oracionibz ad deū: ut liberer

ab infidelibus qui sunt ī iudea.
 et obsequii mei oblatio accepta
 fiat in iherosolima sanctis: ut
 veniam ad vos in gaudio p̄ vo
 luntatem dei. et refrigerer vobis
 cū Deus autē p̄cis sit cū om
 nibus vobis amen. **xvi.**

Qommendo autē vobis
 phebem sororem nr̄am
 que est in mūstero ec
 clesie que est cenchris: ut eam
 suscipiatis in dño digne sanc
 tis et assistatis ei in quocumq;
 negotio v̄ri indiguerit. **E**tenim
 ipsa quoq; assistit multis et
 michipsi. **S**alutate priscam et
 aquilam. adiutores meos in
 xp̄o ih̄u: qui pro anima mea
 suas ceruices supposuerūt: qbz
 non solum ego gratias ago. sed
 et cuncte ecclesie gentiū: et do
 mesticam eorū ecclesiam. **S**alu
 tate ephenetū dilectū michi: qui
 est pramitimus asye in xp̄o. **S**a
 lutate mariam: que multū labo
 ravit in vobis. **S**alutate andro
 nicū et uiliam cognatos et con
 captiuos meos: qui sunt nobi
 les in apostolis qui et ante me
 fuerunt in xp̄o. **S**alutate amph
 itū dilectissimū michi in dño.
Salutate urbanū adiutorē nos
 trū in xp̄o: et stachin dilectum
 meū. **S**alutate appellen pbum
 in xp̄o. **S**alutate eos qui sunt
 ex aristoboli domo. **S**alutate
 herodionē cognatū meū. **S**alu
 tate eos qui sunt ex narassī do
 mo: qui sunt in dño. **S**alutate
 triphenam et triphosam: que

laborant in dño Salute p̄sida
curissimā: que multū laborauit
in dño Salute ruphū electum
in dño: et matrē eius et meam
Salute ansinartū. flegonā.
hermen. p̄atrobam. herman:
et qui cū eis sunt fratres Salu
tate phylologū et uiliam. nere
um et sororem eius. et olimpia
dem: et omēs qui cū eis sunt
sanctos Salute iuicem in of
culo sancto Salutant vos omēs
ecclesie xp̄i Rogo autē vos fr̄es
ut obseruetis eos qui dissensio
nes et offendiāla preter doctri
nam quā uos didicistis faciūt:
et declinate ab illis Huiusmo
di enī xp̄o dño n̄o nō seruiūt.
sed suo uentri: et per dulces ser
mones et benedictiones seducūt
corda inocentū Destra enī obe
dientia in omni loco diuulgata
est Gaudeo igit̄ in uobis: sed
uolo uos sapientes esse in bono
et simplices in malo Deus au
tem pacis conteret sathanā sub
pedibus ūs uelociter Gracia
dñi n̄i ih̄u xp̄i uobiscū Salu
tat uos thymotheus adiutor
meus: et lucas et iason. et soti
pater cognati mei Saluto uos
ego tertius: qui scripsi epistolā
in dño Salutāt uos gnyus hos
pes meus et uniūse ecclesie Sa
lutat uos erastus archarius ci
uitatis: et quartus frater Gra
tia dñi n̄i ih̄u xp̄i cū om̄ibus
uobis amen Et autē qui potens
est uos confirmare iuxta euan
gelium meū et p̄dicacionē ih̄esu

xp̄i sc̄dm reuelacionē mysterij tē
poribz eternis tacti. quod nunc
patefactū est per scripturas p̄phe
tarū. sc̄dm p̄ceptū eterni dei
ad obediacionē fidei in cunctis gē
tibus: cognito soli sapienti deo.
per ih̄m xp̄m cui est honor et
gloria in secula seculorū amen.

Explicit eplā ad romanos.

**Inapit argumentū in episto
lā ad corinthios p̄mā**

Corinthij sunt a
thacia Huiusmodi
ab apostolis audie
runt uerbum ueritatis: et sub
uersi sunt multifarie a falsis a
postolis Quidam a philosophi
e uerbosa eloquencia: alij a set
ta legis iudaice induci Hos
reuocat ap̄lus ad uerā et euan
gelicam sapienciā: scribens eis
ab epheso per thymotheū disci
pulum suum. **Explicit argumē
tū. Inapit eplā ad corinthios p̄mā**

Aulus uocatus
apostolus xp̄i
ih̄esu per uolū
tatem dei. et sos
tenes frater: ec
clesie dei que ē
chorinthi. sanctificatis in xp̄o ih̄u
uocatis sanctis cū om̄ibz qui uo
cant nomen dñi n̄i ih̄u xp̄i. in
omni loco ip̄oz et n̄o Gracia
uobis et pax a deo p̄re n̄o et
dño ih̄u xp̄o Gracias ago deo
meo semp̄ pro uobis in gracia
dei que data est uobis in xp̄o
ih̄u: quia in om̄ibz diuites
facti estis in illo in om̄i uerbo

et in omni scientia. sicut testimo-
 niū xp̄i confirmatū est in vobis:
 ita ut nihil vobis desit in vlla
 gratia. expectantibz revelacionē
 dñi nr̄i ihesu xp̄i: qui et confir-
 mabit vos usq; in finem sine cri-
 mine in die aduentus dñi nr̄i
 ihu xp̄i **fidelis deus:** per quem
 vocati estis in societatem filij ei⁹
 ihu xp̄i dñi nr̄i **Obsecro** autem
 vos fratres per nomen dñi nr̄i
 ihu xp̄i: ut idipm̄ dicatis omēs.
 et non sint in vobis scismata: si-
 tis autē p̄fecti in eodem sensu et i
 eadem scientia **Significatū ē enī**
 michi de vobis fratres mei ab hīs
 qui sunt doēs: quia contencione⁹
 sunt inter vos **Hoc autē dico:**
 quod unusquisq; v̄m̄ dicit **Ego**
 quidem sū pauli. ego at̄ apollo:
 ego vero cephe. ego autem xp̄i
Diuisus est xp̄us. **Nūquid pau-**
lus crucifixus est pro vobis. **Aut**
in nomine pauli baptizati estis.
Gracias ago deo meo qd̄ nemi-
nē v̄m̄ baptizau. nisi crispū et
grāiū: ne quis dicat qd̄ in noīe
meo baptizati estis **Baptizau**
autē et stephane domū **Ceterū**
nescio si quē aliū v̄m̄ baptiza-
uerim **Non enī misit me xp̄us**
baptizare: sed euangelizare
Non in sapientia verbi: ut nō
euacuetur crux xp̄i **Verbū enī**
crucis pereuntibz quidē stulticia
est: hīs autē qui salui fiunt. id
est nobis. virtus dei est **Scriptū**
est enī **Perdam sapientia sapi-**
entiaū: et prudentiam prudentiaū
reprobabo **Vbi sapiens.** **Vbi**

scriba. **Vbi inquisitor huius se-**
culi. **Nōne stultam fecit deus**
sapientia huius mūdi. **Nam**
quia in dei sapientia nō cogno-
uit mūdius per sapientia deū:
placuit deo per stulticia predica-
tionis saluos facere credentes
Quonia et iudei signa petūt:
et greci sapientia querūt **Nos**
autē predicam⁹ xp̄m crucifixū:
iudeis quidē scandalū: gentibz
autē stulticia **Ipsis autē vo-**
catis iudeis atq; grecis: xp̄m dei
virtutē et dei sapientia **Quia qd̄**
stultū est dei sapientia est hoībz:
et quod infirmū est dei fortis
est homībz **Videte enī vocacionē**
v̄rām fratres: quia non multi
sapientes scdm̄ carnē. nō multi
potentes. nō multi nobiles: sed
que stulta sunt mūdi elegit deus.
ut confundat sapientes: et infir-
ma mūdi elegit deus ut confun-
dat fortia: et ignobilia mūdi
et contemptibilia elegit deus. et
ea que non sunt. ut ea que sunt
destrueret: ut nō glouetur omīs
caro in conspectu eius **Ex ip̄o at̄**
vos estis in xp̄o ihu. qui factus
est sapientia nobis a deo et iusti-
cia et sanctificatio et redemptio:
ut quemadmodū scriptū est. qui
glouatur in dño glouetur. 11.
E **Ego cū venissem ad**
vos fratres: veni non
in sublimitate sermo-
nis aut sapientie. annūcians vo-
bis testimoniu xp̄i **Non enim**
iudicavi scire me aliquid inter
vos: nisi xp̄m ih̄m. et hūc cruci-

210

fixū Et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos Et sermo meus et p̄dicatio mea nō in psuasibilib⁹ humane sapientie verbis. sed in ostensione spūs et virtutis: ut fides v̄ra nō sit in sapientia hominū. sed in virtute dei Sapientia autē loquimur inter p̄fectos Sapientiam vero nō huius seculi neq; principū hui⁹ seculi qui destruuntur: sed loquimur dei sapientiam in misterio que abscondita est: quā predestinauit deus ante secula in gloriam nostrā. quā nemo principū hui⁹ seculi cognouit Si enī cognouissent: nūq; dñm glorie crucifixissent. Sed sicut scriptū est: qđ oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. que p̄parauit deus hys qui diligunt illū Nobis autē reuelauit de⁹ per sp̄m suū Spiritus enī omnia scrutatur: etiam p̄funda dei. Quis enī scit hominū que sunt hominis: nisi spūs hominis q̄ in ipso est. Ita et que dei sunt: nemo cognouit. nisi spirit⁹ dei Nos autē nō sp̄m huius mūdi accepim⁹: sed sp̄m qui ex deo est: ut sciam⁹ que a deo donata sunt nobis: que et loquimur non in doctis humane sapientie verbis: sed in doctrina spiritus. spiritalibus spiritalia comparantes Animalis autē homo nō p̄cipit ea que sunt spūs dei Stulticia est enī illi. et nō potest intelligere: quia spiritaliter examinat

Spiritalis autē iudicat omnia: et ipse a nemine iudicatur Quis enī nouit sensū dñi qui instruat eū. Nos autē sensū xp̄i habemus

Ego enim fratres nō potui vobis loqui quasi spiritalib⁹: sed quasi carnalib⁹: tanq̄m paruulis in xp̄o lac vobis potum dedi nō escam Nondū enī poteratis: sed nec nūc quidē potestis Adhuc enī estis carnales Cū enī sit inter vos zelus et contentio: nōne carnales estis. et scđm hominē ambulatis. Cū enī quis dicat ego quidem sū pauli. alius autē ego apollo: nōne homines estis. Quid igitur est apollo. Quid vero paulus. Ministri eius cui credidistis Et vniciq; sicut dñs dedit Ego plantaui: apollo rigauit: sed deus incrementum dedit Itaq; neq; qui plantat est aliquid neq; qui rigat: sed q̄ incrementū dat deus Qui plantat autē et qui rigat: vnū sunt Vniquisq; autem p̄p̄riam mercedem accipiet: scđm suū laborem Dei enī sum⁹ adiutores: dei agricultura estis: dei edificatio estis Scđm gratiā dei que data est michi. ut sapiens architectus fundamentū posui: alius autē sup̄ edificat Vniquisq; autē videat quomō sup̄edificet fundamentū enī aliud nemo potest ponere. preter id quod positum est: qui est ih̄sus xp̄us Si quis autē sup̄ edificat supra fundamentū hoc aurū argentū. lapides p̄ciosos.

lignū fenū stipulam: vniuscuiusq; opus manifestū erit. Dies enī domini declarabit: quia in igne reuelabitur. Et vniuscuiusq; opus quale sit: ignis probabit. Si cuius opus manserit quod supēdificauit: mercedē accipiet. Si cuius opus arserit: detrimentū patietur. Ipse autē saluus erit: sic tamen quasi per ignē. Nescitis quia templū dei estis: et spiritus dei habitat ī vobis. Si quis autē templū dei viola uerit: disperdet illū deus. Templū enī dei sanctū est: quod estis vos. Nemo se seducat. Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo: stultus fiat ut sit sapiens. Sapientia enī huius mūdi: stulticia est apud deū. Scriptū est enī. Comprehendā sapientes in astucia eorū. Et iter dñs nouit cogitationes sapientū: qm̄ vane sunt. Itaq; nemo gloriatur in homīb; Omnia enī vā sunt: siue paulus. siue apollo. siue cephas. siue mūdus. siue vita siue mors. siue p̄sencia siue futura. Omnia enī vestra sunt. Vos autē xp̄i: xp̄us autem dei.

Sic nos existimet homo ut ministros xp̄i: et dispensatores misteriorum dei. Hic iam queritur inter dispensatores: ut fidelis quis inueniatur. Nichi autē pro minimo est: ut a vobis iudicer. aut ab humano die. Sed neq; me ip̄m iudico. Nichil enī michi cōsensus sū: sed nō in hoc iustifica-

tus sū. Qui autē iudicat me: dñs est. Itaq; nolite ante tempus iudicare: quoadusq; ueniat dñs. qui et illuminabit abscondita tenebrarū. et manifestabit consilia cordū. Et tunc laus erit vni cuiq; a deo. Hec autē fratres tñs figuram in me et apollo p̄pter vos: ut in nobis discatis ne supra q̄ scriptū est vnus adūsus aliū infletur pro alio. Quis enī te discernit. Quid autē habes quod nō accepisti. Si autem accepisti: quid gloriaris quasi nō acceperis. Iam saturati estis: iam diuites facti estis. Sine nobis regnatis et vānā regnatis: ut et nos vobiscū regnemus. Puto enī quod deus nos ap̄los nouissimos ostendit. tanquā morti destinatos: quia spectaculū facti sumus mūdo et angelis et homīb;. Nos stulti p̄pter xp̄m: vos autē prudentes in xp̄o. Nos infirmi: vos autē fortes. Vos nobiles: nos autē ignobiles. Usq; in hanc horā et esurimus et sitimus et nudi sumus. et colaphis cedimur. et instabiles sumus: et laboramus operātes manib; nostris. Maledicim; et bñdicim;. Psecutionē patim; et sustinem;. Blasphemamur: et obsecram;. Tanquā purgamenta huius mūdi facti sumus: o nū peripsima usq; adhuc. Nō ut confundam vos hec scribo: sed ut filios meos carissimos moneo. Nam si decem milia pedagogorū habeatis in xp̄o:

sed non multos pres Nam in xpo ihu per euangelium ego vos genui Ego ergo vos imitatores mei estote Ideo misi ad vos thymotheum qui est filius meus karissimus. et fidelis in domino qui vos comone faciat vias meas. que sunt in xpo ihu: sicut ubique in omni ecclesia doceo Tanquam non venturus sum ad vos: sic inflati sunt quidam Veniam attato ad vos si dominus voluerit: et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt. sed virtutem Non enim in sermone est regnum dei: sed in virtute Quid vultis. In virga veniam ad vos. an in caritate et spiritu mansuetudinis.

Omnino auditur. **V.** Inter vos fornicatio. et talis fornicatio qualis nec inter gentes: ita ut prorem pres aliquis habeat Et vos inflati estis. et non magis luctum habuistis: ut tollatur de medio vinum qui hoc opus fecit Ego quidem absens corpore. presens autem spiritu. iam iudicavi ut presens eum qui sic operatus est. in nomine domini nostri ihu christi: congregatis vobis et meo spiritu cum virtute domini ihu tradere huiusmodi sathane in interitum carnis: ut spiritus saluus sit in die domini nostri ihu christi Non bona gloria via Nesatis quia modicum fermentum totam massam corrumpit. Expurgate veteris fermentum: ut sitis nova conspersio sicut estis azimi Etenim pascha

nostrum imolatus est christus Itaque epulemur Non in fermento veteri. neque in fermento malicie et nequicie: sed in azimis sinceritatis et veritatis Scripsi vobis in epistola: ne commisceremini fornicariis Non utique fornicariis huius mundi: aut auaritis aut rapacibus aut ydolis seruientibus Alioquin debueratis de hoc mundo exisse Nunc autem scripsi vobis non commisceri Si is qui frater nominatur est fornicator. aut auarus. aut ydolis seruens. aut maledicus. aut ebriosus aut rapax: cum huiusmodi nec cibum sumere Quid enim ni de hijs qui foris sunt iudicare. Nonne de hijs que intus sunt vos iudicatis. Nam eos qui foris sunt deus iudicabit Aufer te malum ex vobisipis. **VI.**

Habet aliquis vinum habens negotium aduersus alterum iudicari apud iniquos: et non apud sanctos. An nescitis quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt. Et si in vobis iudicabitur mundus: indigni estis qui de minimis iudicetis. Nesatis quoniam angelos iudicabimus. Etenim magis secularia. Secularia igitur iudicia si habueritis: contemptibiles qui sunt in ecclesia. illos constituite ad iudicandum Ad verecundiam vestram dico Sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit iudicare inter fratrem suum: sed frater cum fratre iudicio contendit: et hoc apud infideles Nam quidem omnino

delictū est in vobis: qđ iudicia
 habetis inter vos. Quare nō ma-
 gis iuriam accipitis. Quare nō
 magis fraudem patimini. Sed
 vos iuriam facitis et fraudatis:
 et hoc fratrib; An nescitis quia
 iniqui regnū dei nō possidebūt.
 Nolite errare. Neq; fornicarij.
 neq; ydolis seruientes. neq; adul-
 teri. neq; molles. neq; masculoz
 concubitores. neq; fures. neq; a-
 uari. neq; ebriosi. neq; maledicia.
 neq; rapaces. regnū dei posside-
 bunt. Et hec quidē fuistis: sed
 abluti estis. sed sanctificati estis.
 sed iustificati estis in noīe dñi
 nr̄i ihu xp̄i. et in spiritu dei nr̄i.
 Omnia michi licent: sed nō om-
 nia expediūt. Omnia michi li-
 cent: sed ego sub nullius redi-
 gar potestate. Esca ventri: et ven-
 ter esas. Deus autē et hunc et
 has destruet. Corpus autē non
 fornicationi sed dño: et dñs cor-
 pori. Deus vero et dñm suscita-
 uit: et nos suscitabit per virtutē
 suam. Nescitis quoniam corpora
 v̄ra mēbra xp̄i sunt. Tollens er-
 go membra xp̄i faciam mēbra
 meretricis. Absit. An nescitis
 qm̄ qui adheret meretrici unū
 corpus efficitur. Erūt enī iquit
 duo in carne vna. Qui autem
 adheret dño vnus spūs est. fu-
 gite fornicationē. Omne enī pec-
 catū quodcūq; fecerit homo: ex-
 tra corpus est. Qui autē fornicat-
 ur: in corpus suū peccat. An nes-
 citis qm̄ membra v̄ra est tēplū
 spūs sancti. qui in vobis est. quē

habetis a deo: et nō estis v̄ra.
 Empti enī estis precio magno:
 glorificate et portate deum in
 corpore v̄ro. **vij**
De quib; autē scripsisti
 michi: bonū est homi-
 mulierem nō tangere. Propter for-
 nicationē autē vnusquisq; suā
 uxorem habeat: et vnaqueq;
 suū virū habeat. Uxor vir de-
 bitū reddat: similiter autē et
 uxor viro. Mulier sui corporis
 potestatem nō habet: sed vir.
 Similiter autē et vir sui corporis
 potestatem nō habet: sed muli-
 er. Nolite fraudare iūcem: nisi
 forte ad tempus ex consensu. ut
 vacetis orationi. Et iterū reuer-
 timini in idipm̄: ne temptet vos
 sathanas ppter incontinentiā
 v̄ram. Hoc autē dico scđm idul-
 geniā: nō scđm imperiū. Dolo
 autē omēs homines esse: sicut
 meipm̄. Sed vnusquisq; p̄riū
 habet donū ex deo: alius quidē
 sic. alius vero sic. Dico autē nō
 nuptis et viduis: bonū est illis
 si sic maneant sicut et ego. Qđ
 si non se continent: nubant.
 Melius est enī nubere qđ v̄ri.
 His autē qui matrimonio iū-
 ti sunt. precipio nō ego sed dñs:
 uxorem a viro nō discedere. Qđ
 si discesserit: manere inuip̄tam.
 aut viro suo reconciliari. Et vir
 uxorem nō dimittat. Nam cete-
 ris ego dico. nō dñs. Si quis fra-
 ter uxorem habet infidelem. et
 hec consentit habitare cū illo:
 nō dimittat illam. Et si qua

mulier habet virū infidelem. et
hic consentit habitare cū illa: nō
dimittat virū. Sanctificatus est
enī vir infidelis per mulierem
fidelem: et sanctificata ē mulier
infidelis per virū fidelem. Alio
quin filij vī imūdi essent. Nūc
autē sancti sunt. Quid si infidelis
discedit: discedat. Non est enī ser-
uituti subiectus frater aut soror
in eiusmodi. In pace autē voca-
uit nos deus. Unde enī scis mu-
lier. si virū saluū facies. Aut
unde scis vir si mulierē saluam
facies: nisi vniūq; sicut diui-
sit dñs. Vniūquemq; sicut de-
us vocauit. ita ambulet: et sicut
in omībz ecclesijs doceo. Circūci-
sus aliquis vocatus est: nō ad-
ducatur prepuā. In p̄puā aliq;
vocatus est: nō circumdatur.
Circūcisio enī nichil est. et p̄pu-
cū nichil est: sed observatio
mandatorū dei. Vniūquisq; ī
qua vocatione vocatus est: in
ea p̄maneat. Seruus vocatus
es: nō sit tibi cura. Sed et si potes
liber fieri: magis utere. Qui ē
in dño vocatus est seruus: liber-
tus est dñi. Similiter qui liber
vocatus est: seruus est xp̄i. Pre-
cio empti estis: nolite fieri serui
hoīm. Vniūquisq; in quo voca-
tus est frater: in hoc maneat
apud deū. De virginibz autem
preceptū dñi nō habeo: cō filiū
autē do tanq; misericordiā con-
secutus a dño. ut sim fidelis.
Existimo ergo hoc bonū esse
p̄pter instantem necessitatem:

quoniā bonū est homini sic esse
Alligatus es uxori: noli querere
solutionem. Solutus es ab uxore:
noli querere uxorem. Si autē
acceperis uxorem: nō peccasti.
Et si nupsit virgo: nō pecca-
uit. Tribulationem tamen car-
nis habebunt huiusmodi. Ego
autē vobis parco. Hoc itaq; di-
co fratres: tempus breue est.
Reliquū est: ut et qui habent
uxores tanq; nō habentes sint.
et qui flent tanq; nō flentes.
et qui gaudent tanq; nō gau-
dentes: et qui emūt tanquā
nō possidentes: et qui utuntur
hoc mūdo tanq; nō utantur.
Preterit enī figurā huius mūdi.
Volo autē vos sine sollicitudine
esse. Qui sine uxore est sollicitus
est que dñi sunt: quomodo pla-
ceat deo. Qui autē cū uxore est.
sollicitus est que sunt mūdi. quo-
modo placeat uxori: et diuisus
est. Et mulier inupta et virgo
cogitat que dñi sunt: ut sit sanc-
ta et corpore et spū. Que autē
nupta est. cogitat que sunt mū-
di: quomō placeat viro. Porro
hoc ad utilitatem vram dico:
nō ut laqueū vobis iniiciam:
sed ad id quod honestū est. et
quod facultatē prebeat sine im-
pedimento dño obsecrandi. Si
quis autē turpem se videri existi-
mat sup virgine sua qd sit sup
adultā. et ita oportet fieri: qd
vult faciat: non peccat si nubat.
Nam qui statuit in corde suo fir-
mus nō habens necessitatem.

potestatem autē habens sue voluntatis: et hoc iudicavit in corde suo servare virginē suam: benefacit. Igitur et qui matrimonio iūgit virginē suam. benefacit: et qui non iūgit. melius facit. Mulier alligata est: quanto tempore vir eius vivit. Quod si dormierit vir eius: liberata ē. Cui vult nubat: tantū in dño. Beator autē erit: si sic permanserit scdm meū consiliū. Puto autē qd et ego spm dei habeā.

De his autem **viii.** que ydolis sacrificantur: scdm quia omnes scientiam habem. Scientia inflat: caritas vero edificat. Si quis autē se existimat scire aliqd: nondū cognovit quemadmodū oporteat eū scire. Si quis autē diligit deū: hic cognitus est ab eo. De esca autē que ydolis imolantur: scdm quia nichil est ydolum in mūdo. et qd nullus deus nisi vnus. Nam et si sunt qui dicuntur dī siue in celo siue in terra: siquidem sunt dī multi et dñi multi: nobis tamen vnus deus pater. ex quo omnia et nos in illo: et vnus dñs ihus xp̄us. p quem omnia. et nos per ipsum. Sed nō in omibz est scientia. Quidam autē conscientia usqz nūc ydoli quasi ydolotiam manducant: et conscientia ip̄oz cū sit infirma polluitur. Esca autem nos non cōmendat deo. Neqz ei si nō manducauerim deficiem: neqz si manducauerim habun-

dabim. Videte autē ne forte hec licentia v̄a offendiculū fiat infirmis. Si enī quis viderit eū qui habet scientiā in ydolis recubentem: nōne conscientia eius cū sit infirma. edificabit ad manducandū ydolotiam: et peribit infirmus in tua scientia frater. ppter quem xp̄us mortuus est. Sic autē peccantes i fratres. et patientes conscientia eorū infirmā: in xp̄m peccatis. Quappter si esca scandalizat fratrem meū: nō manducabo carnē in eternū. ne fratrem meū

scandalizem. **x.**
Non sum liber. Non sum apostolus. Nōne xp̄m ihesum dñm nr̄m vidi. Nōne opus meū vos estis i dño. Et si alijs nō sum ap̄lus: sed tamen vobis sum. Nam signaculū apostolatus mei vos estis i dño. Nea defensio apud eos qui me interrogant hec est. Nūquid nō habem potestatem manducandi et bibendi. Nūquid nō habem potestatem sororem mulierem arcūducendi. sicut et ceteri apostoli. et fratres dñi et cephas. Aut solus ego et barnabas nō habemus potestatem hoc operandi. Quis militat suis stipendijs vniqz. Quis plantavit vineam: et fructū ei nō edit. Quis pascat gregem: et de lacte gregis nō manducat. Nūquid scdm hominē hec dico. An et lex hec non dicit. Scriptū est enī in lege moysi.

Non alligabis os boui triturā
 ti. Nūquid de bubus cura ē deo?
 An ppter nos utiq; dicit. Nam
 ppter nos scripta sunt: qm̄ debet
 in spe qui arat arare. et qui tritu
 rat in spe fructus papiendi. Si
 nos vobis spiritalia seminavi
 mus: magnū est si nos carnali
 a vīa metam. Si alij potesta
 tis vīe partiapēs sunt. quare
 nō potius nos. Sed nō usi sum
 hac potestate: sed omnia sustine
 mus. ne quod offendiāilū dem
 euangelio xp̄i. Resatis quoniā
 qui in sacario opantur. que de
 sacario sunt edunt: et qui al
 tari deseruiunt cū altari parti
 pantur. Ita et dñs ordinauit
 hys qui euangelū annūciant:
 de euangelio viuere. Ego autē
 nullo horū usus sum. Nō scripsi
 autē hec: ut ita in me fiant.
 Bonū est enī michi magis mo
 ri: q̄ ut gloriā meā quis eua
 cuet. Nam si euangelizauero:
 nō est michi gloria. Necessitas
 enī michi inābit. De enī michi
 i est: si nō euangelizauero. Si
 autē volens hoc ago: mercedem
 habeo. Si autē iuitus: dispensa
 tio michi credita est. Que est
 ergo merces mea. Ut euange
 lium p̄dicans sine sumptu po
 nam euangelū: ut nō abūtur
 potestate mea in euangelio.
 Nam cū liber essem ex om̄ibz.
 omniū me seruū feci: ut plu
 res lucrificerem. Et factus sū
 iudeis tanq̄ iudeus: ut iudeos
 lucrarer. Hys qui sub lege sūt

quasi sub lege essem. cū ipse non
 essem sub lege: ut eos qui sub le
 ge erant lucrificerem. Hys qui
 sine lege erant tanq̄ sine lege es
 sem. cum sine lege dei nō essem.
 sed in lege essem xp̄i: ut lucrifa
 cerem eos qui sine lege erant.
 Et factus sū infirmis infirmus:
 ut infirmos lucrificerem. Om
 nibz omnia factus sū: ut omēs
 facerem saluos. Omnia autem
 facio ppter euangelū: ut parti
 ceps eius efficiar. Resatis qd̄
 hy qui in stadio currūt. omnes
 quidem currunt: sed vnus acci
 pit brauiū. Sic currite: ut cō
 prehendatis. Omnis autē qui
 in agone contendit: ab om̄ibz
 se abstinēt. Et illi quidē ut cor
 ruptibilem coronā accipiant:
 nos autē incorruptam. Ego igit̄
 sic curro: nō quasi in incertum.
 Sic pugno nō quasi aerem ver
 berans: sed castigo corpus meū
 et in seruitutem redigo: ne forte
 cū alijs predicauerim. ip̄e repro
 bus efficiar.

Nolo enī vos ignorare
 fratres. qm̄ patres nr̄i
 omnes sub nube fuerūt: et om
 nes mare transierūt: et omēs ī
 moyse baptizati sunt in nube
 et in mari. Et omēs eandē escā
 spiritalem manducauerūt: et
 omēs eundem potū spiritalem
 biberunt. Bibebant autē de spi
 rituali: consequente eos petra.
 Petra autē erat xp̄us. Sed nō
 in pluribz eorū beneplacitū est
 deo. Nam pstrati sunt in deser

to **H**ec autē in figurā facta sunt
 nostri: ut nō sumus concupiscētes
 malorū. sicut et illi concupierūt
Neq; ydolatre efficiamini. sicut
 quidam ex ip̄is: quemadmodū
 scriptū est **S**edit ip̄is manduca-
 re et bibere: et surrexerunt ludere
Neq; fornicemur. sicut quidā ex
 ip̄is fornicati sunt: et ceciderunt
 vna die viginti tria milia **N**eq;
 temptem⁹ xp̄m: sicut quidā eorū
 temptauerunt. et a serpentib; pe-
 rierunt **N**eq; murmuraueritis:
 sicut quidam eorū murmura-
 uerunt. et perierunt ab extermi-
 natore **H**ec autē omnia in figu-
 ra contingebant illis **S**cripta sūt
 autē ad correptionē nr̄am: in
 quos fines scilicet deuenierunt
Itaq; qui se existimat stare: vide-
 at ne cadat **T**emptatio vos non
 apprehendat: nisi humana **F**ide-
 lis autē deus est. qui nō patitur
 vos temptari supra id quod po-
 testis: sed faciet cū temptacione
 etiā puentū. ut possitis sustinere
Proter quod karissimū michi fugi-
 te ab ydolorū cultura **E**t prudē-
 tibus loquor: vosip̄i iudicate qd̄
 dico **C**alyx benedictionis cui be-
 nediam⁹: nōne cōmunicatio sā-
 guinis xp̄i est. **E**t panis quem
 frangimus: nōne participacio
 corporis dñi est. **E**t n̄ vnus pa-
 nis vnū corpus multi sum⁹: om-
 nes qui de vno pane participa-
 mus **V**idete israhel sc̄dm carnem
Nonne qui edunt hostias parti-
 cipes sunt altaris. **Q**uid ergo
 dico. **Q**uod ydolis imolatū sit

aliquid: aut qd̄ ydolū sit aliqd̄.
Sed que imolant gentes: demo-
 nijs imolant et non deo **N**olo
 autē vos socios fieri demoniorū
Non potestis calicem dñi bibere:
 et calicem demoniorū **N**ō potes-
 tis mense dñi participes esse: et
 mense demoniorū **A**n emulam⁹
 dñm. **N**ūquid fortiores illo su-
 mus. **O**mnia michi licent: sed
 nō omnia expediūt **O**mnia m̄
 licent: sed nō omnia edificant
Nemo quod suū est querat: s̄
 quod alterius **O**mne quod in
 macello venit manducate:
 nichil interrogan- tes ppter con-
 scienciā **D**ominū est terra et
 plenitudo eius **S**i quis vo-
 cat vos infidelū ad mensam
 et vultis ire: omne qd̄ vobis
 apponitur manducate: nichil
 interrogantes ppter conscienciā
Si quis autem dixerit hoc imo-
 latū est ydolis: nolite manduca-
 re ppter illū qui iudicauit. et ppter
 conscienciā **C**onscienciā autem
 dico. nō tuam: sed alterius **E**t qd̄
 enī libertas mea iudicatur ab ali-
 ena consciencia. **S**i enī cū gracia
 participo: quid blasphemor pro
 eo quod gracias ago. **S**ive ergo
 manducatis siue bibitis. vel ali-
 ud quid facitis: omnia in gloriā
 dei facite **S**ine offensione estote
 iudeis et gentib; et ecclesie dei: si-
 cut et ego per omnia om̄ib; pla-
 ceo: non querens quod michi
 utile est. sed quod multis. ut sal-
 uatores mei **xi. I**ui fiant.
 estote: sicut et ego xp̄i **L**audo

Ad

autē vos fratres qd' per omnia
mei memores estis: et sicut tradi
di vobis p̄cepta mea tenetis. **Vo**
lo autē vos scire: qd' omnis vir
caput xp̄us est. Caput autē mu
lieris vir: caput vero xp̄i deus.
Omnis vir orans aut p̄phetās
velato capite: deturpat caput
suū. **O**mnis autē mulier orans
aut p̄phetans nō velato capite:
deturpat caput suū. **U**nū est ei:
ac si decaluetur. **N**am si nō vela
tur mulier: et tondeatur. **S**i ve
ro turpe est mulieri tondēri aut
decaluari: velet caput suū. **V**ir
quidem non debet velare ca
put: quoniā ymago et glori
a est dei. **M**ulier autē gloria
viri est. **N**on enim vir ex muliere
est: sed mulier ex viro. **E**tenim nō
est creatus vir p̄pter mulierem:
sed mulier p̄pter virū. **I**deo debet
mulier potestate habere sup̄ ca
put: p̄pter angelos. **D**erūptamē
neq; vir sine muliere: neq; mu
lier sine viro in dño. **N**am sicut
mulier de viro: ita et vir per mu
lierem. **O**mnia autē ex deo. **V**os
ipsi iudicate. **D**ecet mulierem
nō velatam orare deū. **N**ec ip
sa natura docet vos. **Q**uod vir
quidem si comam nutriat: igno
minia est illi. **M**ulier vero si co
mam nutriat: gloria est illi: quo
niā capilli pro velamine ei dati
sunt. **S**i quis autē videtur con
tenciosus esse: nos talem consue
tudinē non habemus. neq; ecclē
sia dei. **H**oc autē p̄ceptio nō lau
dans: qd' nō in melius sed in

deterius cōuenitis. **P**rimū quidē
cōuenientib; vobis in ecclesia:
audio scissuras inter vos esse. et
ex parte credo. **N**am oportet et
hereses esse: ut et qui probati sūt.
manifesti fiant in nobis. **C**onue
nientib; ergo vobis in unū: iam
nō est dñicam cenam manduca
re. **U**nusquisq; enim suam cenam
p̄sumit ad manducandū. **E**t ali
us quidem esurit: alius autem
ebrius est. **N**ūquid domos nō
habetis ad manducandū et bi
bendū. **A**ut ecclesiam dei con
tempnitis: et confunditis eos
qui nō habent. **Q**uid dicam
vobis. **L**audo vos: in hoc non
laudo. **E**go enim accepi a dño qd'
et tradidi vobis: quoniā dñs nr̄
ih̄us xp̄us in qua nocte tradeba
tur accepit panem. et gratias a
gens fregit et dixit. **A**ccepit et
manducate. **H**oc est corpus meū:
quod pro vobis tradetur. **H**oc fa
cite in meā cōmēorationē. **S**iliter
et calicem: postq; cenauit dicens.
Hic calix nouū testamētū est
in meo sanguine. **H**oc facite quo
aensūq; biberitis: in meā cōme
morationē. **Q**uociensūq; enim
manducabitis panem hunc. et
calicem biberitis: mortē dñi an
nūciabitis donec veniat. **I**taq;
quicūq; manducauerit panem
vel biberit calicem dñi indigne:
reus erit corporis et sanguinis
dñi. **P**robet autē seipm̄ homo:
et sic de pane illo edat et de mltice
bibat. **Q**ui enim manducat et bi
bit indigne: iudiciū sibi man

ducit et bibit. nō diuidens cor-
pus dñi Ideo inter vos multi ī-
firmi et ibelles: et dormiunt
multi. Quid si nosmetipsos diui-
dicaremus: nō utiq; iudicari-
mur. Dū iudicamur autē a dño.
corripimur: ut nō cū hoc mūdo
dampnem. Itaq; fratres mei
cū conuenitis ad manducan-
dū: iuicem expectate. Si quis
esurit domu manducet: ut non
in iudiciū conueniatis. Cetera
autē cū venero disponā. **xij.**

DE spiritualib; autē nolo
vos ignorare fratres.
Satis qm cū gentes
essetis: ad simulachra muta p-
ut dicebamū euntes. Ideo notū
vobis facio: qd nemo in spiritu
dei loquens dicit anathema ihe-
su. Et nemo potest dicere dominus
ihus: nisi in spū sancto. Diuisio-
nes vero gratiarū sunt: idem
autē spūs. Et diuisiones minis-
tracionū sunt: idem autē dñs.
Et diuisiones opacionū sunt:
idem vero deus qui opatur omnia
in omib;. Vnicuiq; autē datur
manifestacio spūs ad utilitatē.
Alij quidem per spm datur ser-
mo sapientiae: alij autē sermo
saenae scdm eundē spm. Alteri
fides in eodem spū. Alij gracia
sanitatu: in vno spū. Alij opa-
cio virtutu: alij pphetia: alij
discratio spirituum. Alij genera
linguar; alij interpretacio sermo-
nū. Hec autē omnia opatur vnus
atq; idem spūs: diuidens singulis
prout vult. Sicut em corpus vnū

est. et membra habet multa?
omnia autē membra corporis
cū sint multa vnū corpus sunt:
ita et xpūs. Etenū in vno spiritu
omēs nos in vnū corpus bap-
tati sumus. siue iudei siue genti-
les. siue serui siue liberi: et omēs
vno spū potati sumus. Nam et
corpus nō est vnū membrū: sed
multa. Si dixerit pes quoniā nō
sum manus. nō sum de corpore?
nō ideo nō est de corpore. Et si
dixerit auris. quia nō sum oca-
lus nō sum de corpore? nō ideo
nō est de corpore. Si totū corpus
oculus? ubi auditus? Si totū
auditus? ubi odoratus? Nunc
autē posuit deus membra: vnū
quodq; eorū in corpore sicut volu-
it. Quod si essent omnia vnū mē-
brū? ubi corpus? Nunc autem
multa quidem mēbra: vnū at
corpus. Non potest autē dicere
oculus manui opera tua non
indigeo? aut iterū caput pedib?
nō estis michi necessarij: s; mul-
tomagis que videntur membra
corporis infirmiora esse. necessa-
riora sunt. Et que putamus ig-
nobiliora mēbra esse corporis:
hys honorem habundantiozem
circūdāmus. Et que inhonesta
sunt nrā: habūdantiozē honer-
tatem habent. Honestā autem
nostra nullius egent. Sed deus
tēperauit corpus. ei cui decrat.
habundantiozē tribuendo hono-
rem. ut nō sit sasina in corpore:
sed in idipm p iuicem sollicita
sint mēbra. Et si quid patitur

unū mēbrū: cōpacūtur omnia
 membra. Siue gloriatur unum
 mēbrū: congrudent omnia mem
 bra. Vos autē estis corpus xp̄i: et
 mēbra de membro. Et quosdam
 quidem posuit deus in ecclesia:
 primū apostolos. secūdo p̄phetas.
 tertio doctores: deinde virtutes.
 exinde gratias curacionū. opitu
 laciones. gubernaciones. genera
 linguarū. **Nūquid** omnes apli.
Nūquid omnes p̄phete. **Nūquid**
 omnes doctores. **Nūquid** omnes
 virtutes. **Nūquid** omnes gratiā
 habent curacionū. **Nūquid** o
 nes linguis loquūtur. **Nūquid**
 omnes interpretantur. **Emulanū**
 autē carismata meliora. Et ad
 huc excellētiore viam vobis de

S **xix**. **I** monstrō
 linguis hominū loquar
 et angelorū. caritatem
 autem non habeam: factus sum
 velut es sonans aut cymbalū
 tinniens. Et si habuero p̄phetiā
 et nouerim mysteria omnia. et
 omnē scienciam: et si habuero
 omnē fidem ita ut montes trans
 feram: caritatem autē nō habuero:
 nichil sum. Et si distribuero in
 cibos pauperū omnes facultates
 meas. et sitradidero corpus
 meū ita ut ardeam: caritatem
 autē nō habuero: nichil michi
 prodest. Caritas paciens est: be
 nigna est. Caritas nō emulatur.
 non agit p̄peram: nō inflatur. nō
 est ambiciosa: nō querit que sua
 sunt. Non irritatur nō cogitat
 malū: nō gaudet sup iniquita

te: congrudet autē veritati. Om
 nia suffert: omnia credit. omnia
 sperat: omnia sustinet. Caritas
 nūquā exadit. Siue p̄phete eua
 cuabūtur: siue lingue cessabūt:
 siue sciencia destructur. Et parte
 enī cognosam: et ex parte p̄phe
 tatus. Cū autē venerit quod p̄
 fectū est: euacuabitur quod ex p̄
 te est. Cū essem paruulus: loque
 bar ut paruulus. sapiebam ut par
 uulus. cogitabam ut paruulus.
 Quando factus sum vir: euacu
 auī que erant paruuli. Videm
 nūc per speculū in enigmate: nūc
 autem facie ad faciem. Nūc cog
 nosco ex parte: tunc autē cognos
 cam sicut et cognitus sū. Nūc
 autē manent fides. spes. caritas:
 tria hec. Maior at̄ hys ē caritas.

S Etiamini cari **xix**.
 tatem: emulanū spiri
 talia: magis autē ut
 p̄phetas. Qui enī loquitur lin
 gua: nō hominib; loquitur sed deo.
 Nemo enī audit. Spiritus autē
 loquitur mysteria. Nam qui p̄phe
 tat: hominib; loquitur ad edifica
 onem. et exhortacionē. et consola
 tionem. Qui loquitur lingua.
 semetipm̄ edificat: qui autem p̄
 phetat ecclesiam dei edificat.
 Volo autē vos omnes loqui lin
 guis: magis autē p̄phetare. Nā
 maior est qui p̄phetat. q̄ qui lo
 quitur linguis: nisi forte int̄pre
 tetur ut ecclesia edificacionē acci
 piat. Nūc autē fratres si venero
 ad vos linguis loquens: quid
 vobis p̄dero. nisi vobis loquar

aut in reuelacione. aut in sciencia. aut propheta aut doctrina. **T**amen que sine anima sunt vocem danant. siue tybia siue cythara. nisi distinctione sonituū dederit. quomodo scietur quod canitur aut quod cytharizatur. **E**tenim si incertam vocem det tuba. quis parabit se ad bellū. **I**ta et vos per linguā nisi manifestū sermonē dederitis. quomodo scietur id quod dicitur. **E**ritis enim in aera loquentes. **T**am multa utputa genera linguarū sunt in hoc mūdo. et nichil sine voce est. **S**i ergo nesciero virtutē vocis. ero ei cui loquor barbarus. et is qui loquit michi barbarus. **S**ic et vos quoniam emulatores estis spiritū. ad edificationē ecclesie querite ut habūdetis. **E**t ideo qui loquitur lingua. oret ut interpretetur. **N**am si orem lingua. spiritus meus oret. mens autē mea sine fructu est. **Q**uid ergo est. **O**rabo spiritu. orabo et mente. **P**sallam spū. psallam et mente. **C**eterū si benedixeris spiritu. quis supplet locū ydiote. **Q**uomodo dicit amen sup tuā benedictionē. **Q**uonia quid dicit nesciat. **N**am tu quidē bene gratias agis. sed alter non edificat. **G**ratias ago deo. quod omnium vīm lingua loquor. **S**ed in ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui. ut et alios instruam. quā decem milia verborū in lingua. **F**ratres nolite pueri effici sensibus. sed malicia paruuli estote. sensibus autē perfecti estote. **I**n lege

scriptū est. **Q**uonia in alijs linguis et labijs alijs loquar populo huic. et nec sic exaudient me dicit dñs. **I**taque lingue in signū sūt. nō fidelibus sed infidelibus. **P**rophecie autē nō infidelibus sed fidelibus. **S**i ergo conueniat vniūsa ecclesia. in vniū et omēs linguis loquantur. intrent autē ydiote aut infideles. nōne dicent quid insanitis. **S**i autē omēs prophetent. intret autem quis infidelis vel ydiota. conuincatur ab omnibus. diiudicatur ab omnibus. **O**cculta enim cordis eius manifesta fiunt. **E**t ita cadens in facie adorabit deū. pronūcians quod vere deus in vobis sit. **Q**uid ergo est fratres. **C**ū conuenitis. unusquisque vniū psalmū habet. doctrinā habet. apocalipsim habet. linguā habet. interpretationē habet. **O**mnia ad edificationē fiant. **S**ive lingua quis loquitur scdm duos. aut ut multū tres. et per pres. et vnus interpretetur. **S**i autem nō fuerit interpretes. taceat in ecclesia. **S**ibi autem loquatur et deo. **P**rophete duo aut tres dicant. et ceteri diiudicent. **E**t si alij reuelatū fuerit sedenti. prior taceat. **P**otestis enim omēs per singulos prophetare. ut omēs discant et omnes exhortentur. **E**t spiritus prophetarū prophetis subiectus est. **N**on enim est dissensionis deus sed pacis. sicut in omnibus ecclesijs sanctorū doceo. **M**ulieres in ecclesijs taceant. **N**on enim permittitur eis loqui. sed subditas esse. sicut et lex dicit. **S**i quid

autē voluit discere: domi viros
suos interrogent Turpe est mulieri
in ecclesia loqui An a vobis ver-
bū dei processit: aut in vos solos
puenit: Si quis videtur ppheta
esse aut spiritalis: cognoscat que
scribo vobis. quia domini sunt
mandata Si quis autē ignorat:
ignorabitur Itaq; frēs emulamū
pphetare: et loqui linguis nolite
phibere Omnia autem honeste
et scdm ordinē fiant in vobis.

Notū autē vobis **xv.**
facio fratres euangelium
quod pdicavi vobis qd
et accepistis in quo et statis. per
quod et saluamini: qua ratione
predicauerim vobis si tenetis: nisi
frustra credidistis Tradidi enī vo-
bis in primis quod et accepi: qm
xpūs mortuus est pro peccatis
nostris scdm scripturas. et quia
sepultus est. et quia resurrexit
tertia die scdm scripturas: et quia
visus est cephe. et post hec vndeā
Deinde visus est plusq; quingen-
tis fratrib; simul: ex quib; mlti
manent usq; adhuc: quidā au-
tem dormierūt Deinde visus est
iacobo: deinde aplis omib; No-
uissime autē omniū tanq; abor-
tuo: visus est et michi Ego enī
sū nimis aploꝝ: qui non sum
dignus vocari aplos: qm psecu-
tus sū ecclesiam dei Gracia autē
dei sum id quod sum. et graci-
a eius in me vacua nō fuit:
sed habundans illis om-
nib; laboravi Non ego
autē: sed gracia dei meū

Sive enī ego sive illi: sic predica-
mus et sic credidistis Si autem
xpūs pdicatur qd resurrexit a
mortuis: quomō quidā dicit
in vobis qm resurrectio mortuo-
rū nō est: Si autē resurrectio
mortuorū nō est: neq; xpūs resur-
rexit Si autē xpūs nō resurrex-
it: inanis est ergo pdicatio nra:
inanis est et fides vestra Inueni-
mur autē et falsi testes dei: qm
testimoniū dixim⁹ aduersus deū.
qd suscitauerit xpū que nō susci-
tauit Nam si mortui nō resur-
gunt: neq; xpūs resurrexit Qd
si xpūs non resurrexit: vana est
fides vā Adhuc enī estis in pec-
catis vūs Ergo et qui dormierūt
in xpō: perierunt Si autē in hac
vita tantū in xpō sperantes sum⁹:
miserabiliores sum⁹ omib; homi-
nib; Nunc autē xpūs resurrexit
a mortuis: primicie dormientū
Enīquidem per hominē mors:
et per hominē resurrectio mor-
tuorū Et sicut in adam omnes
moriuntur: ita et in xpō omēs vi-
uificabūtur Unusquisq; autē
in suo ordine Primicie xpūs
Deinde hī qui sunt xpī: qui in
aduentu eius crediderunt De-
inde finis cū tradiderit regnū
deo et pā: cū euacuauerit onē
prinapātū et potestātē et vir-
tutem Oportet autē illū regna-
re: donec ponat omēs inimicos
sub pedibus eius Nouissima
autem inimici destructur mors
Omnia enī subiecat sub pedib;
eius Cū autē dicat omnia: sub

recta sunt ei sine dubio preter
eū qui subiecit ei omnia Cum
autē subiecta illi fuerint omnia:
tunc ipse filius subiectus erit
illi qui sibi subiecit omnia: ut
sit deus omnia in omibz Alio
quin quid facient qui baptizā
tur pro mortuis? si omnino mor
tui nō resurgunt. Et quid et
baptizantur pro illis. Et quid
et nos perditamur omni hora.
Cotidie morior ppter vram glori
am fratres: quam habeo in xpō
ihu dño nro Si sedm hominem
ad bestias pugnavi ephesi: qd
michi prodest si mortui non re
surgunt. Manducem et bibam:
caras enī moriemur Nolite seduci
Corrumpunt mores bonos colloqā
mala Evigilate iusti: et nolite
peccare Ignorantiā enī dei qui
dam habent Ad verecundiam
vobis loquor Sed dicit aliquis
Quomō resurgunt mortui.
Quali autē corpore veniunt.
Insipiens tu quod seminas nō
vivificatur: nisi prius moriat
Et quod tu seminas nō corpus
quod futurū est seminas: s̄ nudū
granū utputa tritici aut alicui
ceteroz Deus autē dat illi corpus
sicut vult: et unicuiq; seminū
ppriū corpus Non omnis caro ea
dem caro: sed alia hominū alia
pecoz alia volucrū alia autem
piscū Et corpora celestia: et cor
pora terrestria Sed alia quidem
celestiū gloria: alia at̄ terrestriū
Alia claritas solis: alia claritas
lune: et alia claritas stellarum

Stella enī ab stella differt in clari
tate Sic et resurrectio mortuoz Se
minatur in corruptione: surget ī
incorruptione Seminatū in ig
nobilitate: surget in gloriā Semi
natur in infirmitate: surget in
virtutem Seminatū corpus a
nimale: surget corpus spiritale
Si est corpus animale: est et spi
ritale Sicut scriptū est Factus ē
primus homo adam in animā
vivente: novissim⁹ adam in spi
ritū vivificante Sed non prius
quod spiritale est: sed quod ani
male est: deinde quod spiritale
est Primus homo de terra terre
nus: secundus homo de celo celestis
Qualis terrenus: tales et ter
reni Et qualis celestis: tales et
celestes Igitur sicut portavimus
ymaginē terreni: portem⁹ et
ymaginē celestis Hoc autē dico
fratres: qm̄ caro et sanguis reg
nū dei possidere nō possunt Neq;
corruptio incorruptelam posside
bit Ecce mysteriū vobis dico Om
nes quidē resurgem⁹: sed nō om
nes imutabimur In momento
in ictu oculi: in novissima tuba
Canet enī tuba: et mortui re
surgent incorrupti: et nos imuta
bimur Oportet enī corruptibile
hoc induere incorruptionē: et mor
tale hoc induere imortalitē Cū
autē mortale hoc induerit imorta
litate: tunc fiet sermo qui scrip
tus est Absorta est mors in victo
ria Vbi est mors victoria tua.
Vbi est mors stimulus tuus.
Stimulus autē mortis peccatū

est: virtus vero peccati lex Deo
autē gratias: qui dedit nobis vit-
toriam. per dñm nr̄m ih̄m xp̄m
Itaq; fratres mei dilecti stabiles
estote et imobiles habūdantes ī
opere dñi semp: facientes qđ labor
vester nō est inanis in domino.

Quod collectis autē *xvi.*
que fiunt in sanctos:
sicut ordinavi in ecclē-
sijs galacie. ita et vos facite per
vnam sabbati Unusquisq; vñm
apud se reponat. recondens quod
ei beneplacuerit: ut nō cū vene-
ro tunc collecte fiant Cū autem
presens fuero: quos pbaueritis
per epistolas. hos mittā pferre
graciā vñm in ih̄lm Ed si dig-
nū fuerit ut et ego eam: meā
ibunt Veniam autē ad vos: cū
macedoniam ptransiero Nam
macedoniam ptransibo Apud
vos autē forsitan manebo vel e-
ciam hyemabo: ut vos me dedu-
catis quocūq; iero Nolo enī vos
modo in transitu videre Spero
enī me aliquantū tēporis manē
apud vos: si dñs pmiserit Per-
manebo autē ephesi usq; ad pen-
thecosten Hostiū enī michi aptū
est magnū et euident: et aduer-
sarij multi Si autē venerit thy-
motheus: videte ut sine timore
sit apud vos Opus enī domini
opatur: sicut et ego Ne quis er-
go illū spernat Deducate autem
illū in pace: ut veniat ad me
Expecto enī illū cū fratribz De
apollo autē fratres notū vobis
facio. quoniā multū rogavi eū

ut veniret ad vos cū fratribz: et
vtriq; nō fuit voluntas eius. ut
nūc veniret Veniet autē: cū ei
vacuū fuerit Vigilate. state in fi-
de: viriliter agite et confortamini
Omnia vñm in caritate fiant
Obsecro autē vos fratres nostis
domū stephane et fortunati. qm̄
sunt primicie achāie. et in munis-
teriū sanctorū ordinaverūt sepos:
ut et vos subditi sitis eiusmodi.
et omni coopanti et laboranti
Gaudeo autē in p̄sencia stepha-
ne et fortunati et achāia: quoni-
am id quod vobis deerat. ipsi
suppleverunt Refecerūt enim et
meū sp̄m et vñm Cognoscate er-
go qui eiusmodi sunt Salutāt
vos ecclēsie asye Salutant vos
in dño multū aquila et prisca
cū domestica sua ecclēsia: apud
quos et hospitor Salutāt vos
fratres omnes Salutate iūice
in osculo sancto Salutatio mea
manu pauli Si quis nō amat
dñm nr̄m ih̄m xp̄m: sit ana-
thema maranathā Gracia do-
mini nr̄i ih̄u xp̄i vobiscū Caritas
mea cū omibz vobis in xpo ihesu
amen *Explicit eplā ad thozim*

*thios p̄ma. Incipit argumētū
in epistolā secundā.*
Quod actam penitentiā
am. consolatoriā scri-
bit eis epistolam. a-
troade per tytū: et collaudans e-
os hortatur ad meliora: contris-
tatos quidē eos. s̄ emēdatos osten-
dens. *Explicit argumētū. Inci-
pit epistola ad corinthios scđa*

Dulus ap[osto]lus ihu xpi p[ro] vo-
luntatem dei.
et thymotheus
frater: ecclesie
dei que est cho-
renthi cum omnib[us] sanctis qui
sunt in vniuersa achaja. Gracia
vobis et pax a deo patre n[ost]ro et
d[omi]no ihu xpo. Benedictus deus
et pater d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi. pater
misericordiar[um] et deus totius co[n]-
solacionis: qui consolatur nos
in omni tribulacione n[ost]ra:
ut possim[us] et ipsi consolari eos
qui in omni pressura sunt. per ex-
hortacione[m] qua exhortamur et ip-
si a deo. Quia sicut habundant
passiones xpi in nobis: ita et p[ro]
xpm habundat consolacio nos-
tra. Sive autem tribulamur pro
v[est]ra exhortacione et salute. sive
exhortamur pro v[est]ra exhortacio-
ne. que opatur in tollerancia[m]
earu[m]dem passionu[m] quas et nos
patimur. ut spes nostra firma
sit pro vobis: scientes quoniam sicut
socii passionu[m] estis. sic eritis et
consolacionis. Non enim volumus
ignorare vos fratres de tribula-
cione nostra que facta est in asia:
quonia[m] supra modu[m] grauati su-
mus. supra virtutem: ita ut tede-
ret nos etiam viuere. Sed ipsi in
nobis ipsis responsu[m] mortis ha-
buimus: ut non simus fidentes
in nobis. sed in deo qui suscitatur
mortuos. qui de tantis periculis
eripuit nos et eruit: in quem
speramus quonia[m] et adhuc eri-

piet adiuuantib[us] et vobis in ora-
cione pro nobis: ut ex multaru[m]
p[er]sonis facerem[us] eius que in nobis
est donacionis per multos gracie
agantur pro nobis. Nam gloria
nostra hec est testimoniu[m] consue-
tude n[ost]re: quod in simplicitate
et sinceritate dei. et non in sapi-
entia carnali. sed in gratia dei
conuersati sumus in hoc mundo:
habundantius autem ad vos. Non
enim alia scribimus vobis: quod que
legistis et cognoscatis. Spero autem
quod usque in fine cognoscetis. sicut
et cognouistis nos ex parte: quia
gloria v[est]ra sumus: sicut et vos n[ost]ra
in die d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi. Et hac con-
fidentia volui prius venire ad
vos. ut secundam gratiam habere-
tis: et per vos transire in macedo-
niam: et iterum a macedonia veni-
re ad vos. et a vobis deducere in iu-
deam. Cum ergo hoc voluissem: num-
quid leuitate usus sum. Aut quod
cogito secundum carnem cogito: ut
sit apud me est et non. Fidelis
autem deus: quia sermo noster qui
fuit apud vos non est in illo est
et non. Dei enim filius ihu xpus
qui in vobis per nos predicatus
est per me et siluanu[m] et thymo-
theum non fuit in illo est et non:
sed est in illo fuit. Quotquot enim
p[ro]missiones dei sunt: in illo est.
Ideo et per ip[s]um amen deo. ad
gloriam nostram. Qui autem confir-
mat nos vobiscum in xpo. et qui
vinxit nos deus: et qui signauit
nos et dedit pignus spiritus in
cordib[us] nostris. Ego autem testem

deū inuoco in animā meam: qđ
parrens vobis nō veni ultra cho
rinthū. Non quia dñamur fidei
vře: sed adiutores sumus gaudi
vři. Nam fide statis. 11.

Statim autē hoc ipē an
te me: ne iterū in tristia
a venirem ad vos.

Si enī ego contristo vos. et quis ē
qui me letificet: nisi qui contris
tatur ex me. Et hoc apm scripsi
vobis: ut nō cū venero tristiaā
sup tristiaā habeam. de quibus
oportuerat me gaudere: confidēs
in omībz vobis. quia meū gau
diū omniū vřm est. Nam ex mul
ta tribulaaone et angustia cordis
scripsi vobis per multas lacrimas:
nō ut contristemū. sed ut scatis
quā caritatem habeam habun
dantius in vobis. Si quis autē
contristauit me nō me contrista
uit: sed ex parte ut non onerem
omnes vos. Suffiat illi qui hui
modi est oburgatio hec que fit
a pluribz: ita ut e contrario ma
gis donetis et consolēni. ne forte
habundantiā tristiaā absorbea
tur qui eiusmodi est. Pter quod
obsecro vos: ut confirmetis in
illū caritatem. Ideo enī et scrip
si: ut cognoscām experimentū
vřm. an in omībz obedientes si
tis. Cui autē aliquid donastis:
et ego. Nam et ego quod donau
si quid donauī ppter vos in pso
na xpī: ut nō circūueniamur
a sathana. Non enī ignoramus
cogitationes eius. Cū venissem
autē trōadem ppter euangelū

xpī. et ostiū iudicij apertū esset
in dño: nō habui requiem spi
ritu meo. eo qđ non iuenerim
tytū frēm meū: sed valefaciens
eis pfectus sum in macedoniam.
Deo autē gratias qui semp triū
phat nos in xpō ihu. et odorem
notiāe sue manifestat per nos
in omni loco: quia xpī bonus
odor sumus deo in hys qui sal
ui fiunt. et in hys qui pereunt.
Alijs quidem odor mortis in
mortem: alijs autem odor vite in
vitam. Et adhuc quis tam ydone
us. Non enī sum: sicut plurimi.
adulterantes verbū dei: sed ex sin
ceritate. sed sicut ex deo coram deo
in xpō loquimur. 11.

Incipimus iterū nosmetip
sos cōmendare. Aut nūqđ
egemus sicut quidam cō
mendatiōis epistolis ad vos aut
ex vobis. Epistola nřa vos estis
scripta in cordibz nostris que sci
tur et legitur ab omībz hominibz.
manifestata. quoniā epistola estis
xpī ministrata a nobis et scripta
nō atramento sed spiritu dei viui:
nō in tabulis lapideis. sed in tabu
lis cordis carnalibz. fiducia autē
talem habemus per xpī ad deū:
nō qđ sufficientes sum: cogitare
aliquid a nobis quasi ex nobis:
sed sufficiencia nostra ex deo est.
Qui et ydoneos nos fecit minis
tros noui testamenti: nō littera
sed spiritu. Littera enī occidit: spi
ritus autē viuificat. Quod si mi
nistratio mortis litteris deforma
ta in lapidibz fuit in gloria. ita

ut nō
in fac
tus er
nō in
in glo
natio
gis h
glou
qđ d
celle
aiat
mar
Hab
ta fi
mo
fra
fily
aiat
orū
idip
ris te
tū: q
q in l
moy
cor. eo
ad dei
autē s
ibi lib
lata fi
in can
mur a
qm a
I
non d
ocult
tes in
verbū
verit

ut nō possent intendere filij isrl' in faciem moysi ppter gloriā vultus eius que euacuatur: quomō nō magis ministratio spūs erit in gloria. Nam si ministratio dāpnationis in gloria est: multo magis habundat nūsteriū iusticie i gloria. Nam nec glouificatū est qd' claruit in hac parte: ppter excellentem gloriā. Si enī qd' euacuatur per gloriā est: multo magis quod manet. in gloria ē. Habentes igitur talem spem: mltā fiducia utimur. Et non sicut moyses ponebat velamen super faciem suam. ut nō intenderent filij isrl' in faciem eius quod euacuatur: sed obtusi sunt sensus eorū. Usq; in hodiernū enī diem idipm velamen in lectione veteris testamenti manet nō reuelatū: qm̄ in xpō euacuatur. Sed usq; in hodiernū diem. cū legitur moyses: velamen est positū sup cor eorū. Cū autē conuersus fuerit ad deū: auferetur velamen. Dñs autē spūs est. Vbi autē spūs dñi: ibi libertas. Nos vero omēs reuelata facie gloriā dñi specularēs: in eandem ymaginē transformamur a claritate in claritatē. tan qm̄ a domini spiritu. **iii.**

I Deo habentes hanc ministracionē. iuxta qd' misericordiam consecuti sumus. non deficiamus. sed abdicamus occulta dedecoris: nō ambulantes in astucia. neq; adulterātes verbū dei: sed in manifestacione veritatis. cōmendantes nosmet-

ipso ad omnē conscienciā hoīm coram deo. Quod si etiā opertū est euangeliū nostrū. in hys qui pereunt est opertū: in quibz deus huius seculi extenuit mentes infidelīū: ut nō fulgeat illuminacio euangelij glorie xpī. qui est ymago dei. Non enī nosmetipsos predicamus: sed ihm xpī dñm nr̄m. Nos autē seruos vestros per ihm. Quoniā deus qui dixit de tenebris lucem splendescere: illuxit in cordibz nostris. ad illuminationē sciencie claritatis dei in faciem xpī ihu. Habemus autē thesaurū istū in vasis fictilibz: ut sublimitas sit virtutis dei. et non ex nobis. In onūbz tribulationē patimur: sed nō angustiamur. Aponamur: sed non destituimur. Persecucionē patimur: sed nō derelinquimur. Veriamur: sed nō perimur. Semp mortificationē ihu in corpore nr̄o circūferentes: ut et vita ihesu in corporibz nostris manifestetur. Semp enī nos qui viuim⁹ in mortem tradimur ppter ihm: ut et vita ihu manifestetur in carne nr̄a mortali. Ergo mors in nobis opatur: vita autē in vobis. Habentes autē eundē spm̄ fidei. sicut scriptū est. credidi ppter quod locutus sum. et nos credim⁹ ppter quod et loquimur: scientes qm̄ qui suscitauit ihm. et nos cū ihesu suscitabit. et constituet vobiscū. Omnia enī ppter vos: ut gracia habundans p multos. gratiarū actione habundet i gloriā dei. Ppter quod nō deficiam⁹. Sed licet is qui foris est noster

homo corrumpatur: tamen is qui
 intus est renouatur de die in di-
 em. Id enim quod in presenti est mo-
 mentaneum et leue tribulationis
 nostre. supra modum in sublimitate
 eternum glorie pondus operatur in
 nobis: non contemplantibus nobis
 que videntur. sed que non videntur.
 Que enim videntur temporalia sunt:
 que autem non videntur eterna sunt.

Sumus enim quoniam **v.**
 si terrestris domus nostra
 huius habitationis
 dissoluatur: quod edificacionem
 ex deo habeamus domum non manu-
 factam. eternam in celis. Nam et
 in hoc ingemiscimus habitacio-
 nem nostram que de celo est su-
 pindiu cupientes: si tamen vesti-
 ti non nudi inueniamur. Nam et
 qui sumus in tabernaculo isto
 ingemiscimus grauati. eo quod no-
 lumus expoliari sed supuestari:
 ut absorbeat quod mortale est
 a vita. Qui autem efficit nos in hoc
 ipsum deus: qui dedit nobis pignus
 spiritus. Audentes igitur semper et
 scientes: quoniam dum sumus in corpore
 peregrinamur a domino. Per fidem
 enim ambulamus: et non per speciem.
 Audemus autem et bonam volun-
 tatem habemus magis peregrini-
 nari a corpore: et presentes esse ad
 dominum. Et ideo contendimus siue ab-
 sentes siue presentes placere illi.
 Omnes enim nos manifestari oportet
 ante tribunal christi: ut referat
 unusquisque propria corporis prout
 gessit. siue bonum siue malum. Sci-
 entes ergo timorem domini. hominibus

suademus: deo autem manifesti sumus.
 Spero autem et in conscien-
 tijs vestris manifestos nos esse.
 Non iterum nos commendamus vo-
 bis: sed occasione damus vo-
 bis glorandi pro nobis: ut ha-
 beatis ad eos qui in facie gloria-
 tur et non in corde. Siue enim me-
 te credimus deo: siue sobrii su-
 mus vobis. Caritas enim christi ur-
 get nos: estimantes hoc. quoniam si
 unus pro omnibus mortuus est.
 ergo omnes mortui sunt. Et pro
 omnibus mortuus est christus: ut et
 qui viuunt iam non sibi viuunt:
 sed ei qui pro ipsis mortuus est.
 et resurrexit. Itaque nos ex hoc ne-
 minem nouimus secundum carnem. Et si
 cognouimus secundum carnem christum: sed
 nunc iam non nouimus. Si qua er-
 go in christo noua creatura. vetera
 transierunt: ecce facta sunt noua.
 Omnia autem ex deo: qui reconca-
 liauit nos sibi per christum. et dedit
 nobis misterium reconciliationis.
 Quoniam deus erat in christo
 mundum reconcilians sibi. non re-
 putans illis delicta ipsorum: et posu-
 it in nobis verbum reconciliationis.
 Pro christo ergo legatione fungimur:
 tanquam deo exhortante per nos. Ob-
 secramus pro christo: reconciliamini
 deo. Cum qui non nouerat peccatum pro
 nobis peccatum fecit: ut nos effice-
 remur iusticia dei in ipso. **vi.**

Hiuuantes autem exhor-
 tamur: ne in vacuum gra-
 tiam dei recipiatis. Attende-
 enim. Tempore accepto exaudiu-
 te: et in die salutis adiuuante. Ecce

nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis. Remini dantes ullam offensionem: ut non vituperetur ministerium nostrum. Sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in spiritu sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis, in virtute dei. Per arma iusticie a dextris et a sinistris. Per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam. Ut seductores et veraces. Sicut qui ignoti et cogniti. Quasi morientes: et ecce vivimus. Ut castigati: et non mortificati. Quasi tristes: semper autem gaudentes. Sicut egentes: multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes: et omnia possidentes. Os nostrum patet ad vos o chorinthii: cor nostrum dilatatum est. Non angustiamini in nobis: angustiamini autem in visceribus vestris. Tandem autem habentes remunerationem, tanquam filiis dico: dilatamini et vos. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Que enim participatio iusticie cum iniquitate? Aut que societas lucis ad tenebras? Que autem convenio christi ad belial? Aut que pars fidei cum infidei? Quis autem consensus templo dei cum ydolis? Vos enim estis templum dei vivi: sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis et inambulabo: et

ero illorum deus, et ipsi erunt michi populus. Propter quod exite de medio eorum, et separamini dicit dominus: et immundum ne tetigeritis: et ego recipiam vos. Et ero vobis in patrem: et vos eritis michi in filios et filias, dicit dominus omnipotens. **vij.**

Has igitur habentes promissiones karissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus: proficientes sanctificationem in timore dei. Capite nos. Reminere lesimus: neminem corrupimus: neminem circumvenimus. Non ad condemnationem vestram dico. Prediri enim quod in cordibus vestris estis: ad commorandum et ad convivendum. Multa michi fiducia est apud vos: multa michi gloria pro vobis. Repletus sum consolatione: superabundo gaudio, in omni tribulatione nostra. Nam et cum venissemus macedoniam, nullam requiem habuit caro nostra: sed omnem tribulationem passi. Foris pugne intus timores. Sed qui consolatur humiles: consolatus est nos deus in adventu tyti. Non solum autem in adventu eius: sed etiam in solacio quo consolatus est in vobis, referens nobis vestrum desiderium, vestrum fletum, vestram emulationem pro me: ita ut magis gaudere. Quoniam et si contristavi vos in epistola: non me penitet. Et si peniteret videns quod epistola illa, et si ad horam vos contristavit, nunc gaudeo: non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad penitentiam.

tenam. Contristati enim estis secundum deum: ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis. Que enim secundum deum tristitia est: penitentiam in salutem stabilem operatur. Seculi autem tristitia mortem operatur. Ecce enim hoc ipsum secundum deum contristari vos. quantum in vobis operatur sollicitudinem: sed defensionem. sed indignationem. sed timorem. sed desiderium. sed emulationem. sed vindictam. In omnibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio. Igitur et si scripsi vobis: non propter eum qui fecit iniuriam. nec propter eum qui passus est: sed ad manifestandam sollicitudinem nostram quam pro vobis habemus coram deo. Ideo consolatus sum. In consolatione autem nostra habundantius magis gavisus sumus super gaudium tyti: quia relictus est spiritus eius ab omnibus vobis. Et si quid apud illum de vobis gloriatus sum: non sum confusus. Sed sicut omnia vobis in veritate locutus sum: ita et gloriatio nostra que ad tytum fuit veritas facta est. Et viscera eius habundantius in vobis sunt. reminiscens omnium vestrum obedientiam: quomodo cum timore et tremore excepistis eum. Gaudeo quod in omnibus confido in vobis. **viii.**

Notam autem faciam vobis fratres gratiam dei que data est in ecclesiis macedonie quod in multo experimento tribulationis habundantia gaudij ipsorum et altissima paupertas eorum habundavit in

diuitias simplicitatis eorum. Quia secundum virtutem testimonium illis reddo: et supra virtutem voluntarium fuerunt: cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et communicationem ministerij quod fit in sanctos. Et non sicut sperauimus: sed semetipsos dederunt primum domino. deinde nobis per voluntatem dei: ita ut rogarem tytum. ut quem admodum cepit ita et perficeret in vobis etiam gratiam istam. Sed sicut in omnibus habundatis fide et sermone et scientia et in omni sollicitudine. insuper et caritate vestra in nos: ut et in hac gratia habundetis. Non quasi imperator dico: sed per aliorum sollicitudinem etiam vestre caritatis ingenium bonum comprobans. Satis enim gratiam domini nostri ihesu christi: quam propter nos egenus factus est cum diues esset: ut illius inopia vos diuites essetis. Et consilium in hoc do. Hoc enim vobis utile est: qui non solum facere sed et velle cepistis ab anno puore. Nunc vero et factum perficite: ut quemadmodum promptus est animus voluntatis: ita sit et perficendi ex eo quod habetis. Si enim voluntas prompta est: secundum id quod habet accepta est. non secundum id quod non habet. Non enim ut alijs sit remissio. vobis autem tribulatio: sed in equalitate in presentia. Et tempore vestra habundantia illorum inopiam suppleat. ut et illorum habundantia vestre inopie sit supplementum: ut fiat equalitas sicut scriptum est. Qui multum ha-

buit non ha
dum non mi
deo qui de
ne pro vo
am exhort
sed ai solli
ti profectus
etiam ai illo
est in tuang
fias Non sol
nans ab ce
nacionis ni
miseratur c
et desinat
deuante
peret in h
miseratur
Prouidem
coram deo.
Nisi aut
tu que pba
sollicitum esse
sollicitorem
in vos siue p
us meus et u
fratres nostri
ne xpi. Ostem
curans vte e
bis: in illos o
Nam
de n
in s
danti est mu
Sao enim pm
quo de vob
dones: quo
m est ab am
emulatio pr
Nisi aut
quod glorian

viuit nō habundauit. et qui mo-
dici nō minorauit. Gracias autē
deo qui dedit eandem sollicitudi-
nē pro vobis in corde tyti. quom-
am exhortationē quidē suscepit.
sed cū sollicitior esset sua volunta-
te profectus est ad vos. **N**isim
etiam cū illo fratrem. cui⁹ laus
est in euangelio per omnes eccle-
sias. Non solū autē. sed et ordi-
natus ab ecclesijs comes peregrina-
tionis nr̄e in hac gratia que
ministratur a nobis ad dñi gloriā
et destinatum voluntatē nostrā.
deuitantes hoc ne quis nos vitu-
peret in hac plenitudine que mi-
nistratur a nobis in gloriam dei.
Prouidemus enī bona. nō solū
coram deo. sed etiā corā hominibz.
Nisim autē cū illis et fratre nos-
trū quē pbauim⁹ in multis sepe
sollicitum esse. nūc autē multo
sollicitiorem confidenā multa
in vos siue pro tyto qui est soc-
us meus et in vos adiutor. siue
fratres nostri apli ecclesiarū glo-
rie xp̄i. **O**stensionē ergo que est
caritatis v̄re et nr̄e glorie pro vo-
bis. in illos ostendite in facie ec-

N Am **x.** **I**desiarū.
De ministerio quod fit
in sanctos. ex habun-
danti est michi scribere vobis.
Suo enī p̄mptū animū v̄r̄m. p̄
quo de vobis glorioz apud macē-
dones. quoniā et achāia para-
ta est ab anno p̄terito. et vestra
emulatio puocauit plurimos.
Nisimus autē fratres. ut ne
quod gloriamur de vobis eua-

cietur in hac parte. ut quemad-
modū dixi parati sitis. ne cū vene-
rint metū macedones et inuenerint
vos imparatos. erubescamus nos.
ut nō dicamus vos in hac substā-
tia. **N**ecessariū ergo existināui ro-
gare fratres. ut preueniant ad
vos. et p̄parent re-promissam be-
nedictionē hanc paratam esse. sic
quasi benedictionē. nō quasi aua-
riam. **H**oc autē dico. **Q**ui par-
te seminat. parte et metet. **E**t q̄
seminat in benedictionibz. de be-
nedictionibz et metet. **U**nusquis-
q̄ prout destinauit in corde su-
o. nō ex tristitia aut ex necessita-
te. **H**ylarem enī datorem diligit
deus. **P**otens est autē deus omnē
graciam habundare facere in vo-
bis. ut in om̄ibz semp omnē suf-
ficienciam habentes habundetis
in omne opus bonū. sicut scrip-
tū est. **D**isp̄sit dedit pauperibus.
iusticia eius manet in eternū.
Qui autē am̄ministrat semen se-
minanti. et panem ad mandu-
candū prestabit. et multiplicat
bit semen v̄r̄m. et augetur incre-
menta frugū iusticie v̄re. ut in
om̄ibz locis completati habundetis
in omnē simplicitatem. que ope-
ratur per nos graciarū actionē
deo. **Q**uoniā ministeriū huius
officij nō solū supplet ea que de-
sunt sanctis. sed etiā habundat
per multas graciarū actiones in
dño. per pbacionē ministerij hui⁹
glorificantes deū in obedientia cō-
fessionis v̄re in euangeliū xp̄i. et
simplicitate cōmunicacionis in

illos. et in omnes. et in ipsorum obsecratione pro vobis desiderantium vos propter eminentem gratiam dei in vobis. **G**racias deo: super inenarrabili dono eius. **x.**

Ipsē autē ego paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam christi: qui in facie quidem humilis iter vos: absens autē confido in vobis. **R**ogo autē ne presens audeam per eam confidentiam qua existimor audere in quosdam: qui arbitrantur nos tanquam secundum carnem ambulemus. **I**n carne enim ambulantes: non secundum carnem militamus. **N**am arma militie nostre non carnalia. sed potentia deo ad destructionem munitionum: consilia destruentes. et omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam dei. et in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium christi: et in promptu habentes vasa omnem inobedientiam cum impleta fuerit via obedientia. **Q**ue secundum faciem sunt videt. **S**i quis confidit sibi christi se esse: hoc cogitet iterum apud se. quia sicut ipse christi est. ita et nos. **N**am et si amplius aliquid gloriatur fuero de potestate nostra quam dedit nobis dominus in edificatione et non in destructione vestram: non erubescam. **E**t autē non existimet tantquam terrere vos per epistolas quoniam quidem epistole iniquunt graues sunt et fortes. presentia autem corporis infirma et sermo contemptibilis: hoc cogitet qui humilissimi est: quia quales sumus

verbo per epistolas absentes. tales et presentes in facto. **N**on enim audemus inferere aut comparare nos quibusdam qui seipsum commendant: sed ipsi in nobis nosmetipsos metuentes. et comparantes nosmetipsos nobis. **N**os autē non in inmensum gloriamur: sed secundum mensuram regule qua mensus est nobis deus. mensuram pertingendi usque ad vos. **N**on enim quasi non pertingentes ad vos super extendimus nos. **V**sque ad vos enim peruenimus in euangelio christi. non in inensum gloriantes in alienis laboribus: spem autē habentes crescentis fidei vestre in vobis magnificari secundum regulam nostram in habundantiam. etiam in illa que ultra vos sunt euangelizare non in aliena regula in his que preparata sunt gloriari. **Q**ui autē gloriatur: in domino gloriatur. **N**on enim qui seipsum commendat ille probatus est: sed quem deus

Com mendat. **xii.**
Tinam sustineretis modicum quid insipientie mee: sed et supportate me. **E**mulo enim vos: dei emulacione. **D**espondi enim vos vni viro: virginem castam exhibere christo. **T**imeo autē ne sicut serpens euam seduxit astucia sua: ita corrumpantur sensus vestri et eradant a simplicitate que est in christo. **N**am si is qui venit alium christum predicat quem non predicauimus: aut alium spiritum accipit quem non accepistis. aut aliud euangelium quod non recepistis:

recte pateremur **C**ristimo ei nichil me minus fecisse a magno apostolo. Nam et si imperitus sermone: sed non scientia. In omnibus autem manifestatus sum vobis. Aut nunquid peccatum feci, meipsum humilians, ut vos exaltemus: quoniam gratis euangelium dei euangelizavi vobis. Alias ecclesias expoliaui: accipiens stipendium ad ministerium vestrum. Et cum essem apud vos et egerem, nulli onerosus fui. Nam quod michi deerat: suppleverunt fratres qui venerunt a macedonia, et in omnibus sine onere me vobis servavi et servabo. Est veritas christi in me: quoniam haec gloria non infringitur in me in regionibus adhaere. **Quare.** Quia non diligo vos. **Deus scit.** Quod autem facio et faciam, ut amputem occasionem eorum qui volunt occasionem: ut in quo gloriantur inveniuntur sicut et nos. Nam eiusmodi pseudo apostoli operarii subdoli transfigurantes se in apostolos christi. Et non mirum. Ipse enim sathanas transfiguratur se in angelum lucis. Non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiae: quorum finis erit secundum opera ipsorum. Iterum dico ne quis me putet insipientem esse. Alioquin velut insipientem accipite me: ut et ego modicum quid gloriar. **Quod loquor non loquor secundum deum: sed quasi in insipientia, in hac substantia gloriae.** Quoniam multi gloriantur secundum carnem:

et ego gloriabor. **L**ibenter enim sufferis insipientes: cum sitis ipsi sapientes. **S**ustinetis enim si quis vos in servitutem redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis in faciem vos cedit. **S**ecundum ignobilitatem dico: quasi nos infirmi fuerim in hac parte. **I**n quo quis audeat: in insipientiam dico, audeo et ego. **H**ebrei sunt: et ego. **I**srahelites sunt: et ego. **S**emen abrahae sunt: et ego. **M**inistri christi sunt: et ego. **U**t minus sapiens dico: plus ego. **I**n laboribus plurimus: in carceribus habundantius, in plagis supra modum: in mortibus frequenter. **A** iudeis quinquies quadragenas una minus accipi. **T**er virgis cesus sum, semel lapidatus sum: ter naufragium feci. **N**octe et die in profundum maris fui. **I**n itinere saepe. **P**ericulis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus. **I**n labore et erumpna: in vigiliis multis. **I**n fame et siti, in ieiuniis multis: in frigore et nuditate. **P**reter illa que extrinsecus sunt: instantia mea cotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. **Q**uis infirmatur, et ego non infirmor. **Q**uis scandalizatur, et ego non vior. **S**i gloriari oportet: que infirmitatis mee sunt gloriabor. **D**eus et pater domini nostri ihesu christi scit qui est benedictus in secula: quod non mentior. **D**amascei propositus gentis arethe regis.

custodiebat ciuitate damasce
norū: ut me comprehenderet Et
per fenestram in sporta dimissus
sum per murū: et sic effugi ma-

S nus eius. **xij.**
Gloriari oportet: nō
expedit quidem Veni
am autem ad visiones et reue
laciones dñi Scio hominē in
xpo. ante annos quatuordecim
siue in corpore siue extra corpus
nescio. deus scit: raptū huius
modi usq; ad tertium celū Et
scio huiusmodi hominē siue in
corpore siue extra corpus nescio.
deus scit: qm raptus est ī para
disū. et audiuit archana verba
que nō licet homini loqui Pro
huiusmodi gloriabor: pro me at
nichil. nisi in infirmitatib; meis
Nam si voluero gloriari. nō ero
insipiens Veritatem enī dicam
Parco autē: ne quis me existi
met supra id quod videt in me.
aut audit aliquid ex me Et ne
magnitudo reuelacionū extollat
me: datus est michi stimulus
carnis mee angelus sathane ut
me colafizet **P**ter quod ter do
minū rogau. ut discederet a me:
et dixit michi Suffiat tibi gra
cia mea Nam virtus in infir
mitate pfiatur Libenter gloria
bor in infirmitatib; meis: ut ī
habitet in me virtus xpi **P**ter
quod placeo michi in infirmita
tib;: in contumeliis. in necessita
tib; et psecucionib;. in angusti
is pro xpo Cū enī infirmor: tūc
potens sum Factus sū insipies:

vos me coegistis Ego enī a vo
bis debui cōmendari Nichil enī
minus fui ab hys qui sunt su
pra modū apostoli Tamen et
si nichil sum: signa tamē apos
tolatus mei facta sunt super
vos. in omni paaencia. signis
et prodigiis et virtutib; Quid
est enī qd minus habuistis pre
ceteris ecclesiis: nisi qd ego ipse
nō grauau vos. **Donate michi
ihanc iniuriam. xij. m.**

Ecce tertio hoc paratus
sum venire ad vos:
et nō ero grauis vob;
Non enim quero que vīa sunt:
sed vos Nec enī debent filij pa
rentib; thesaurizare: sed paren
tes filiis Ego autē libentissime
impendam et suppendam ip
se pro animab; vris: licet plus
vos diligens minus diligar **S**
esto Ego vos nō grauau: sed cū
essem astutus dolo vos cepi **N**ū
quid per aliquē eorū quos misi
ad vos arcūueni vos. **Rogau**
tytū: et misi cū illo fratrem **N**ū
quid tytus vos arcūuenit. **N**ō
ne eodem spiritu ambulauim?
Nonne hysdem vestigiis. **O**li
putatis qd excusem⁹ nos apud
vos **C**oram deo in xpo loquim
Omnia autē kmū ppter vram edi
ficacionē **T**imeo enī ne forte cū
venero nō quales volo iueniā
vos et ego iueniar a vobis qua
lem me nō vultis: ne forte con
tenciones. emulaciones. animo
sitates. dissenciones. detractioēs.
susurraciones. inflaciones. sedi

adones sint inter vos: ne iterum cum venero humiliet me deus apud vos. et lugeam multos ex his. qui ante peccauerunt. et non egerunt penitentiam super immundicia et fornicatione. et impudicia quam gesserunt. Ecce tertio hoc venio ad vos. In ore duorum vel trium testium stabit omne verbum. Predixi et predicabo ut presens et nunc absens his qui ante peccauerunt. et ceteris omnibus: quoniam si venero iterum. non parcam. An experimentum queritis eius qui in me loquitur Christus? Qui in vobis non infirmatur: sed potens est in vobis. Nam et si crucifixus est ex infirmitate: sed vivit ex virtute dei. Nam et nos infirmi sumus in illo: sed vivimus cum eo ex virtute dei in vobis. Vosmetipsos temptate. Si estis in fide: ipsi vos probate. An non cognoscatis vosmetipsos quia Christus ihesus in vobis est. nisi forte reprobi estis? Spero autem quod cognoscatis: quia nos non sumus reprobi. Oramus autem deum ut nichil mali faciatis: non ut nos probati pareamus: sed ut vos quod bonum est faciatis. Nos autem ut reprobi sumus. Non enim possumus aliquid aduersus veritatem: sed pro veritate. Gaudemus enim quando nos infirmi sumus: vos autem potentes estis. Hoc et oramus vestram consummationem. Ideo hec absens scribo: ut non presens durius agam. secundum potestatem quam dominus dedit michi. in edificationem et non in

destructionem. De cetero fratres gaudete. perfecti estote. exhortamini. idem sapite. Pacem habete: et deus pacis et dilectionis erit vobiscum. Salutate invicem in osculo sancto. Salutant vos omnes sancti. Gratia domini nostri ihesu christi et caritas dei et communio sancti spiritus: sit cum omnibus vobis amen.

Explicit epistola ad corinthios. Incipit argumentum in epistola ad galathas.

O Matthe ad galathas sunt greci. In verbum veritatis primum ab apostolo acceperunt: sed post discessum eius temptati sunt a falsis apostolis ut in legem et circumcisionem uterentur. Hos apostolus reuocat ad fidem veritatis scribens eis ab epheso.

Explicit argumentum. Incipit epistola ad galathas.

Aulus apostolus non ab hominibus neque per hominem. sed per ihesum christum et deum patrem qui suscitavit eum a mortuis. et qui metum sunt omnes fratres: ecclesie galacie. Gratia vobis et pax a deo patre et domino nostro ihesu christo: qui dedit semetipsum pro peccatis nostris. ut eriperet nos de presenti seculo nequam. secundum voluntatem dei et patris nostri. cui est gloria in secula seculorum amen. Quorum quod tam cito transferimus ab eo qui vos vocavit in gratiam christi. in aliud euangelium: quod non est aliud nisi sunt

aliqui qui vos conturbant, et
volunt conuertere euangelium xpi
Sed licet nos aut angelus de ce
lo euangelizet vobis preter qd
euangelizauim vobis: anathe
ma sit Sicut pdixim: et nunc
iterum dico Si quis vobis euange
lizauerit preter id quod accepis
tis: anathema sit **M**odo enim
homibz suadeo aut deo: Aut
quero homibz placere: Si ad
huc homibz placere: xpi seruus
no essem **N**ota em vobis facio
fratres euangelium qd euangeli
zatum est a me: quia no est scdm
hominem **N**eqz em ego ab hoie
accepi illud neqz didici: sed per
reuelacione ihu xpi **A**udistis
em conuersione mea aliquando
in iudaismo: qm supra modum
psequebar ecclesiam dei, et ex
pugnabam illam: et pficiebam
in iudaismo supra multos coe
taneos meos in genere meo: ha
bundantius emulatoz existens
paternaru mearu tradiconu.
Cu aut placuit ei qui me segre
gnauit de utero matris mee, et vo
cauit per gratiam sua, ut reue
laret filiu suu in me, ut euange
lizarem illu in gentibz: continuo
no acquieui carni et sanguini:
neqz veni iherosolimam ad ante
cessores meos apostolos s abii
in arabiam, et iteru reuersus
sum damascu **D**einde post an
nos tres veni iherosolimam vide
petru: et mansi apud eu diebus
quindecim **A**liu aut aploz vi
di nemine: nisi iacobu fratrem

210
dnu **Q**ue aut scribo vob: ecce
coram deo quia non mentior.
Deinde veni in partes syrie et
cylie **E**ram aut ignotus facie
ecclesie iudee: que erant i xpo
Tantum aut auditu habebant:
qm qui psequebatur nos aliqu
do, nuc euangelizat fidem, qua
aliquando expugnabat: et in me
clarificabant deum. **11.**

Deinde post annos qua
tuordecim: iteru ascen
di iherosolimam cu bar
naba assumpto et tyto **A**scendi
aut scdm reuelacione: et contu
li cu illis euangelium quod pdico
in gentibz **S**ecusum aut hys qui
videbantur esse aliquid: ne forte
in vacuu currerem aut cucurris
sem **S**ed neqz tytus qui mecum
erat, cu esset gentilis compulsus est
circumcidi: sed ppter subintroduc
tos falsos fratres qui subintroe
runt explorare libertate nostru
qua habem in xpo ihu: ut nos
in seruitute redigerent **Q**uibz ne
qz ad horam cessim subiectioni:
ut veritas euangeli pmaneat
apud vos **A**b hys aut qui vide
bantur esse aliquid quales ali
qndo fuerint: nichil mea interest
Deus psona hominis no accipit
Nichil em qui videbantur esse a
liquid: nichil contulerunt **S**ed
econtra cu vidissent qd creditu
est michi euangelium pnuay: sicut
petro aruasionis **Q**ui em ope
ratus est petro in apostolatu ar
uasionis: opatus est et michi
inter gentes **E**t cu cognouisset

gratiam que data est michi iacobus et cephas et iohannes qui videbantur columpne esse. dextras dederunt michi et barnabe societatis: ut nos in gentes. ipsi autem in circumcissione: tantum ut pauperes memores essemus. Quod etiam sollicitus fui hoc ipsum facere. Cum autem venisset cephas antiochiam. in faciem ei restiti: quia reprehensibilis erat. Prius enim quam venirent quidam ab iacobo: cum gentibus edebat. Cum autem venissent. subtrahabat et segregabat se. timens eos qui ex circumcissione erant: et simulationi eius consenserunt ceteri iudei: ita ut et barnabas duceretur ab eis in illam simulationem. Sed cum vidissem quod non recte ambularent ad veritatem euangelii: dixi cephe coram omnibus. Si tu cum iudeus sis. gentiliter et non iudaice vivis: quomodo gentes cogis iudicare. Nos natum iudei: et non ex gentibus peccatores. Scientes autem quod non iustificatur homo ex operibus legis nisi per fidem ihesu christi: et nos in christo ihesu credimus: ut iustificemur ex fide christi. et non ex operibus legis. Propter quod ex operibus legis non iustificabitur omnis caro. Quod si querentes iustificari in christo. inveni sumus et ipsi peccatores: nunquam christus peccati minister est. Absit. Si enim que destruxi hec iterum reedifico: peccatorem me constituo. Ego enim per legem legi mortuus sum: ut deo vivam. Christo confixus sum cruce. Vivo autem iam non ego: vivit vero in me christus. Quod autem nunc

vivo in carne. in fide vivo filii dei: qui dilexit me et tradidit semetipsum pro me. Non habeo gratiam dei. Si enim per legem iustitia: ergo christus gratis mortuus est. **O** Insensati galathe. **III.** quis vos fascinavit non credere veritati: ante quorum oculos ihesus christus prescriptus est in vobis crucifixus. Hoc solum a vobis volo discere. Ex operibus legis spiritum accepistis: an ex auditu fidei. Sic stulti estis: ut cum spiritu ceperitis. nunc carne consumamini. Tanta passi estis sine causa: si tamen sine causa. Qui ergo tribuit vobis spiritum et operatur virtutes in vobis: ex operibus legis an ex auditu fidei. Sicut abraham credidit deo: et reputatum est illi ad iustitiam. Cognosce ergo. quia qui ex fide sunt: hi sunt filii abrahe. Providens autem scriptura quia ex fide iustificat gentes deus: prenucciavit abrahe. quia benedicentur in te omnes gentes. Igitur qui ex fide sunt: benedicentur cum fidei abraham. Qui autem enim ex operibus legis sunt: sub maledicto sunt. Scriptum est enim. **Maledictus omnis qui non permanferit in omnibus que scripta sunt in libro legis: ut faciat ea. Quomiam autem in lege nemo iustificatur apud deum: manifestum est quia iustus ex fide vivit. Lex autem non est ex fide: sed qui fecerit ea vivet in illis. Christus nos redemit de maledicto legis. factus pro nobis maledictum: quia scriptum est. maledictus**

omnis qui pendet in ligno: ut in gentibus benedictio abrahe fieret in christo ihesu: ut pollicitatione spiritus accipiamus per fidem fratres secundum hominem dico: tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit aut supponat. Abrahe dicte sunt promissiones: et semini eius. Non dicit et seminibus quasi in multis: sed quasi in uno et semini tuo qui est christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum a deo: que post quadringentos et triginta annos facta est lex. non irritam facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege hereditas: iam non ex promissione. Abrahe autem per repromissionem donauit deus. Quid igitur? Lex propter transgressiones posita est. donec veniret semen tuum promiserat: ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autem unus non est: deus autem unus est. Lex ergo aduersus promissa dei. Absit. Si enim data esset lex que posset viuificare: vere ex lege esset iustitia. Sed concludit scriptura omnia sub peccato: ut promissio ex fide ihesu christi daretur credentibus. Prius autem quam veniret fides. sub lege custodiebamur: conclusi in eam fidem que reuelanda erat. Itaque lex pædagogus noster fuit in christo: ut ex fide iustificemur. At ubi venit fides: iam non sumus sub pædago. Omnes enim filii dei estis per fidem. in christo ihesu. Quiaque enim in christo baptizati estis: christum

induistis. Non est iudeus neque grecus: non est seruus neque liber: non est masculus neque femina. Omnes enim vos unum estis in christo ihesu. Si autem vos christi: ergo abrahe semen estis. secundum promissionem heredes. **D**ico autem. Quanto magis. In tempore heres paruulus est. nichil differt a seruo. Non dicit dominus omnium: sed sub tutoribus et actoribus est usque ad presens tempus a patre. Ita et nos cum essemus paruuli sub elementis mundi eramus seruentes. At ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege: ut eos qui sub lege erant redimeret: ut adoptionem filiorum reciperemus. Cum autem estis filii: misit deus spiritum filii sui in corda nostra clamantem abba pater. Itaque iam non est seruus: sed filius. Quod si filius: et heres per deum. Sed tunc quidem ignorantes deum: huius qui natura non sunt dei seruebatis. Nunc autem cum cognoueritis deum. immo cogniti sitis a deo: quomodo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa. quibus denuo seruire vultis. **D**icite obseruatis et mensis. et tempora et annos. Timeo vos: ne forte sine causa laborauerim in uobis. Estote sicut ego: quia et ego sicut uos. fratres obsecro uos: nichil me resistis. Satis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauis uobis iam prudem: et temptationem uestram in carne mea non spreuistis neque respuistis: sed sicut

angelus de
ihesu ubi
Testimoniu
qua si fide
erussert
umius v
tuis vobis
boni sed
ut illos
lamini
tu cu pe
ol ma
ner for
Dellen
et mul
confu
qui sub
legis
ham de
analla
de analla
Qui aut
sione
dita
Onu q
in seruitu
grie Syna
a qui conu
therusalem
illa aut q
ta est que
tu et cu
pauit erum
pauis: q
magis q
Nos aut
missionis
tunc qui se
psequer
in et nu

angelū dei excepistis me. sicut xp̄m
ih̄m. **O**bi est ergo b̄tudo **S**ua.
Testimoniū enī phibeo vo-
bis: quia si fieri posset. oculos vestros
erussissetis et dedissetis michi. Ergo
inimicus vobis factus sū. verū di-
cens vobis. **E**mulantur vos nō
bene: sed excludere vos volunt.
ut illos emulenti. **B**onū autē emu-
lamini in bono semp: et nō tan-
tū cū presens sum apud vos fili-
oli mei quos iterū p̄turio: do-
net formetur xp̄us in vobis.
Vellem autē esse apud vos modo
et mutare vocem meā: quoniam
confundor in vobis. **D**icite michi
qui sub lege vultis esse. **L**egem nō
legistis. **S**criptū est enī. qm̄ abra-
ham duos filios habuit: unū de
analla et unū de libera. **S**ed qui
de analla: scdm carnē natus est.
Qui autē de libera: per rep̄mis-
sionē. **Q**ue sunt per allegoriā
dicta. **H**ec enī sunt duo testamē-
ta. **U**nū quidem in monte syna
in seruitutē generans: que est a-
gar. **S**yna enī mons est in arabi-
a qui conuictus est ei que nūc ē
iherusalem: et seruit cū filius sui.
Illa autē que sursum est iherl̄m libe-
ra est: que est mater nr̄a. **S**crip-
tū est enī. **V**etare sterilis que non
paris: erumpe et clama que nō
parturis: quia multi filij deserte.
magis q̄ eius que habet virum.
Nos autē fratres scdm ysaac p̄-
missionis filij sum. **S**ed quomō-
tunc qui scdm carnē natus fuerat
p̄sequebatur eū qui scdm spiritū:
ita et nūc. **S**ed quid dicit scriptu-

ra. **E**cce anallam et filiū ei. **N**on
enī heres erit filius analle: cū fili-
o libere. **I**taq; fratres: nō sum an-
alle filij. sed libere. **Q**ua libertate:
xp̄us nos liberauit. **V.**

Nate et nolite iterū iu-
go seruitutis contineri.
Ecce ego paulus dico
vobis: quoniā si carā adamini
xp̄us vobis nichil p̄derit. **T**esti-
ficor autē rursū omni homini
carā adenti se: qm̄ debitor est vni-
uerse legis faciende. **E**uacuati es-
tis a xp̄o. **Q**ui in lege iustificami-
ni: a grāa exadistis. **N**os enim
spiritu ex fide spem iusticie expecta-
mus. **N**am in xp̄o ih̄u neq; carā
sio aliquid valet neq; sp̄uā: sed
fides que per caritātē opatur. **C**ur-
rebatis bene. **Q**uis vos fascinavit
veritati nō obedire. **N**emini con-
senseritis. **P**suasio nō est ex eo qui
vocauit vos. **M**odicū fermentum
totam massam corrūpit. **E**go con-
fido in vobis in dño: quod nichil
aliud sapietis. **Q**ui autē contur-
bat vos: portabit iudiciū quicūq;
est ille. **E**go autē fratres si carā
sionē adhuc p̄dico: quid adhuc
p̄secutionē p̄caor. **E**rgo euacua-
tū est scandalū crucis. **V**anam et
absadantur qui vos conturbant.
Vos enī in libertatē vocati estis
fratres: tantū ne libertatē in oca-
sionē detis carnis: sed per carita-
tem seruite inuicem. **O**mnis enim
lex in vno sermone impletur. **D**i-
liges p̄ximū tuū sicut teip̄m. **E**d
si inuicem mordetis et comeditis:
videte ne ab inuicem consumamū

Dico autē Spiritu ambulate: et desideria carnis nō perficiatis. Caro enī concupiscit adūsus spiritū: spūs autem adūsus carnē. Hec enī sibi inuicem aduersant: ut nō queāq; vultis illa fruat̄is. Quod si spiritu duamini: nō estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis: que sunt fornicatio. imūdia. luxuria. ydolozū seruitus. veneficia. inuidia. e. contenciones. emulaciones. ire. rixe. dissenciones. secte. inuidie. homiadia. ebrietates. cōmessaciones. et hys similia: que predicō vobis sicut p̄dixi: qm̄ qui talia agunt regnū dei nō consequentur. Fructus autē spūs est: caritas. gaudiū. pax. paciēcia. longanimitas. bonitas. benignitas. mansuetudo. fides. modestia. continēcia. castitas. Aduersus huiusmodi nō est lex. Qui autē sunt xp̄i: carnē suam crucifixerūt cū vicijs et concupiscēcijs. Si uiuim⁹ spiritu: spiritu et ambulemus. Non efficiamur inanis glorie cupidi: inuicem puocantes. inuicem inuidentes. **vi.**

Fratres et si p̄occupat⁹ fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis. huiusmodi instruite ī spū lenitatis. Considerans tempus: ne et tu tempteris. Alter alterius onera portate: et sic adimplebitis legem xp̄i. Nam si quis existimat se aliquid esse cū nichil sit: ip̄e se seducat. Opus autē suū p̄bet unusquisq;:

et sic in semetipso tantū gloriā habeat. et nō in altero. Un⁹ quisq; enī onus suū portabit. Cōmunicet autē is qui cathezizatur verbo: ei qui se cathezizat in om̄ib; bonis. Nolite errare: deus nō iridetur. Que enī seminauerit homo: hec et metet. Cū qui seminat in carne sua: de carne et metet corruptionē. Qui autē seminat in spiritu: de spū metet vitam eternā. Bonū autē faciētes: nō deficiamus. Tempore enī suo metemus nō deficientes. Ergo dū tempus habem⁹? opere mur bonū ad om̄es: maxime autē ad domesticos fidei. Videte qualibus litteris scripsi vob̄ me a manu. Quicūq; enī volūt placere in carne: hī cogunt vos cruciadi. tantū ut crucis xp̄i p̄secutionē nō patiantur. Neq; enī qui cruciadiūtur legem custodiunt: s; volunt vos cruciadi. ut in carne v̄ra glorientur. Nichi autē absit gloriari. nisi in cruce dñi nr̄i ihu xp̄i: per quem michi mūdus crucifixus est et ego mūdo. In xp̄o enim ihesu. neq; cruciatio aliquid valet neq; p̄uiciū: sed noua creatura. Et quicūq; hanc regulam secuti fuerint: pax super illos et misericordia. et super israhel dei. De cetero nemo michi molestus sit. Ego enī stigmata dñi ihesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri ihesu xp̄i cum spiritu vestro fratres. amen.

*Ephar epistola ad galathas
Inapit argumētū in eplaz ad
I epheseos*

Ephesi sunt asiāni. Hi accepto verbo veritatis p̄stiterunt in fide. Nos collaudat apostolus: scribens eis a roma de carcere per tyriacū dyaconem.

Explicat argumentum. Incipit epistola ad epheseos.

Daulus ap̄lus ihu xp̄i per voluntatem dei: sanctis om̄ibz qui sūt ephesi. et fidelibz ī xp̄o

ihesu. Gracia vobis et pax a deo p̄re n̄ro et d̄no ihu xp̄o. Benedict̄ deus et pater d̄ni nostri ihu xp̄i: qui b̄ndixit nos in omni benedictione spiritali in celestibz in xp̄o: sicut elegit nos in ip̄o ante m̄ūdi constituaonē. ut essemus sancti et imaculati in cōspectu eius in caritate. Qui p̄destinauit nos in adopcionem filiorū per ih̄m xp̄m in ip̄m sc̄dm p̄positū voluntatis sue in laudem glorie gracie sue. in qua gratificauit nos in dilecto filio suo: in quo habem̄ redempcionē p̄ sanguinē eius remissionē peccatorū. sc̄dm diuicias gracie eius que sup̄habundauit in nobis in omni sapientia et prudentia: ut notū faceret nobis sacramentū voluntatis sue. sc̄dū bonū placitū eius quod p̄posuit in eo in dispensacione plenitudinis temporū. instaurare omnia in xp̄o que in celis et que ī terra sunt in ip̄o. In quo etiam

sorte vocati sum̄ p̄destinati sc̄dm p̄positū eius qui omnia operatur sc̄dm consiliū voluntatis sue: ut simus in laudem glorie eius qui ante spem̄ in xp̄o. In quo et vos cū audissetis verbū veritatis euangelū salutis v̄re: in quo et credentes signati estis sp̄u p̄missionis sancto. qui est pignus hereditatis nostre in redempcionē adquisicionis in laudem glorie ipsius. Propterea et ego audiens fidem vestram que est in xp̄o ihu. et dilectionē in omnes sanctos. nō cesso gracias agens pro vobis m̄oziam vestri faciens in oracionibz meis: ut deus d̄ni n̄ri ihu xp̄i. pater glorie. det vobis sp̄m sapientie et reuelacionis in agnitione eius illuminatos oculos cordis v̄ri: ut sciatis que sit spes vocacionis eius. que diuicie glorie hereditatis eius in sanctis. et que sit sup̄eminens magnitudo virtutis ei⁹ in nos qui credimus sc̄dm opacionem potencie virtutis eius. quā opatus est in xp̄o suscitans illū a mortuis. et constituens ad dexteram suam in celestibus. supra omnem prinapātū et potestatem et virtutem et dominaonē. et omne nomen quod nominatur nō solum in hoc seculo sed etiam in futuro: et omnia subiecit sub pedibus eius: et ip̄m dedit caput supra omnē ecclesiam que est corpus ipsius plenitudo eius: quia omnia in omnibus adimpletur. *sc̄dm capitulū.*

210

Et vos cum essetis mortui delictis et peccatis vestris in quibus aliquando ambulastis secundum seculum mundi huius secundum principem potestatis aeris huius spiritus. qui nunc operatur in filios diffidentiae: in quibus et nos omnes aliquando conuersati sumus in desideriis carnis nostrae facientes voluntatem carnis et cogitationum: et eramus natura filij ire sicut et ceteri. Deus autem qui diues est in misericordia. propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis. conuiuificauit nos christo. au gratia estis saluati: et conuersati sunt. et considerare fecit in caelestibus. in christo ihesu: ut ostenderet in seculis superuenientibus habundantes diuicias gratiae suae in bonitate super nos in christo ihesu. Gratia enim saluati estis per fidem: et hoc non ex uobis. Dei enim donum est: non ex operibus ut ne quis gloriatur. Ipse enim sumus factura creati in christo ihesu in operibus bonis: que praeparauit deus ut in illis ambulemus. Propter quod memores estote quod aliquando vos gentes eratis in carne. qui dicimini inuocari ab ea que dicitur arcanus in carne manufacta: quia eratis illo tempore sine christo. alienati a conuersatione israel et hospites testamentorum. promissionis spem non habentes. et sine deo in hoc mundo. Nunc autem in christo ihesu vos qui aliquando eratis longe: facti estis prope in sanguine christi. Ipse enim est pax nostra qui

fecit utraq; unum: et medium pariterem materiae soluens inimicitias in carne sua. legem mandatorum deaeris euacuans. ut duos condat in semetipso in unum nouum hominem. faciens pacem. ut reconciliet ambos in uno corpore deo per crucem interficiens inimicitias in semetipso. Et ueniens euangelizauit pacem uobis qui longe fuistis. et pacem hijs qui prope: quoniam per ipsum habemus accessum ambo in uno spiritu ad patrem. Ergo iam non estis hospites et aduene: sed estis ciues sanctorum et domestici dei: superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum. ipso summo angulari lapide christo ihesu. In quo omnis edificatio constructa crescat in templum sanctum in domino. In quo et vos coedificamini in habitaculum dei in spiritu sancto. m.

Huius rei gratia ego paulus uinctus christi ihesu pro uobis gentibus. si tamen audistis dispensationem gratiae dei. que data est michi in uobis: quoniam secundum reuelationem notum michi factum est sacramentum sicut supra scripsi in breui prout potestis legentes intelligere prudentiam meam in misterio christi quod alijs generationibus non est agnitus filius hominum. sicuti nunc reuelatum est sanctis apostolis eius et prophetis in spiritu esse gentes coheredes et concorporales et participes promissionis in christo ihesu per euangelium. cuius factus sum minister secundum donum gratiae dei que data est

nichi. scdm opacionē virtutis et
Nichi autē omnium sanctorū mi-
 nimo data est gratia hec in genti-
 bus. euangelizare inuestigabiles
 diuicias xp̄i. et illuminare om-
 nes. que sit dispensatio sacramēti
 absconditi. a seculis in deo. qui om-
 nia creauit: ut innotescat principi-
 bus et potestatibus in celestibus per
 ecclesiam multiformis sapientie
 dei. scdm p̄finaonē seculorū quā
 fecit deus in xp̄o ih̄u dño nr̄o: in
 quo habemus fiduciam et accessū
 in confidentia per fidem ei⁹. **P**ro
 quod peto ne deficiatis in tribula-
 tionibus meis pro vobis: que est
 gloria v̄ra. Huius rei gratia flet
 ro genua mea ad p̄rē dñi nr̄i
 ih̄u xp̄i. ex quo omnis paternitas
 in celis et in terra nominatur: ut
 det vobis scdm diuicias glorie sue
 virtutē corroborari per sp̄m eius
 in interiorē hominē habitare
 xp̄m per fidem in cordibus v̄ris. In
 caritate radicati et fundati: ut
 possitis comprehendere cū omnibus
 sanctis que sit latitudo et longi-
 tudo et sublimitas et profundū
 Scire etiam supereminētē scientie
 caritatem xp̄i: ut impleamur in
 omnē plenitudinē dei. Et autē q̄
 potens est omnia facere superabun-
 danter q̄ petim⁹ aut intelligim⁹
 scdm virtutē que opatur in nob̄:
 ip̄i gloria in ecclesia et in xp̄o ih̄u
 in omnes generationes seculi sc̄oz
Osc̄o **iiij.** Amen.
 itaq; vos ego vinctus
 in dño: ut digne am-
 buletis vocatione qua vocati

estis cū omni hūilitate. et māsue-
 tudine: cū paciencia supportātes
 inuicem in caritate. Solliciti ser-
 uare vnitatē sp̄s: in vinculo pa-
 cis. **U**nū corpus et vnus sp̄s:
 sicut vocati estis in vna spe vo-
 cationis v̄re. **U**nus dñs. vna fi-
 des: vnū baptisma. **U**nus deus
 et pater omnium: qui sup omnes.
 et per omnia et in omnibus no-
 bis. **U**nicaq; autē nr̄m data ē
 gratia: scdm mensurā donatio-
 nis xp̄i. **P**roter quod dicit. Ascen-
 dens in altū. captiuā duxit capti-
 uitatem: dedit dona hominibus. **Q**ui
 autē ascendit. quid est nisi quia
 et descendit primū in inferiores
 partes terre. **Q**ui descendit ip̄e
 est et qui ascendit sup omnes ce-
 los: ut adimpleret omnia. **E**t ip̄e
 se dedit quosdam quidē apostolos.
 quosdam autē p̄phetas. alios v̄ro
 euangelistas. alios autē pastores
 et doctores ad consumacionē sanc-
 torū. in opus ministerij in edifi-
 cacionē corporis xp̄i: donec occur-
 ramus omnes in vnitatē fidei et
 agnitionis filij dei in virū p̄fec-
 tum in mensurā etatis plenu-
 tudinis xp̄i: ut iam nō simus par-
 uuli fluctuantes. et arāferamur
 omni vento doctrine in nequicia
 hominū. in astucia. ad circūuen-
 tionē erroris. **V**eritatē autē faciē-
 tes in caritate: crescām⁹ in illo
 per omnia qui est caput xp̄us.
Ex quo totū corpus compactū
 et cōnexū per omnē iuncturam
 subministracionis scdm opacio-
 nē in mensuram vniuscuiusq;

mēbrū: augmentū corporis facit
 in edificacionē sui in caritate
Hoc igitur dico et testificor in
 dño: ut iam nō ambuletis sicut
 gentes ambulantes in vanitate
 sensus sui. tenebris obscuritū ha-
 bentes intellectū: alienati a vita
 dei per ignoranciā que est ī illis.
 ppter cecitatem cordis ipsorū Qui
 desperantes: semetipsos tradide-
 runt impudicię in opacionem
 imūdię omnis in auaricia
Vos autē nō ita didicistis xp̄m:
 si tamen illū audistis et in ipso
 edocti estis. sicut veritas ē in ih̄u
Deponite vos scđm pristinā con-
 uersacionē veterem hominē: qui
 corrūpitur scđm desideria erroris
Renouamini autē spū mentis v̄re:
 et induite nouū hominē qui se-
 cundū deū creatus est. in iusticia
 et sanctitate veritatis **P**roter qđ
 deponentes mendaciū. loqui
 mini veritatē. vnusquisq; cū pri-
 mo suo: qm̄ sum⁹ iuicem membra
Insanū: et nolite peccare **S**ol nō
 occidat sup iracundiā v̄rām **N**o-
 lite locū dare dyabolo **Q**ui fura-
 batur: iam nō furetur **M**agis at
 labore operando manib; suis qđ
 bonū est: ut habeat vnde tribu-
 at necessitatē paacnti **O**mnis
 sermo malus ex ore v̄ro nō proce-
 dat. sed si quis bonus est ad edi-
 ficacionē fidei. ut det graciā au-
 dientib; **E**t nolite contristare spi-
 ritū sanctū dei. in quo signati es-
 tis in die redēptionis **O**mnis
 amaritudo et ira et indignatio
 et clamor et blasphemia tollat⁹

a vobis cū omni malicia **E**stote
 autē iuicem benigni misericor-
 des: donantes iuicem sicut et de-
 us in xp̄o donauit vobis **v.**
Estote ergo imitatores
 dei sicut filij karissimi:
 et ambulate in dilectio-
 ne sicut et xp̄us dilexit nos: et tra-
 didit semetipm̄ pro nobis obla-
 tionē et hostiam deo in odorem
 suauitatis **F**ornicatio autē et o-
 nis imūdię. aut auaricia. nec
 nominetur in vobis sicut decet
 sanctos: aut turpitudō. aut stul-
 tiloquiū. aut sacrilitas que ad
 rem nō ptinet. sed magis gracię
 actio **H**oc enī scitote intelligētes:
 qđ omnis fornicator aut imūdius.
 aut auarus quod est ydolorū ser-
 uitus. nō habet hereditatē in reg-
 no xp̄i et dei **N**emo vos seducat
 iambus verbis **P**roter hec enī ve-
 nit ira dei. in filios diffidencię **N**o-
 lite ergo effia participes eorū **E**ra-
 tis enim aliquando tenebre: nūc
 autē lux in dño **U**t filij lucis am-
 bulate **F**ructus enī lucis est in om-
 ni bonitate et iusticia et veritate:
 probantes quid sit beneplacitū
 deo **E**t nolite cōmunicare opib;
 infructuosis tenebrarū: magis
 autē redarguite **Q**ue enī in ocul-
 to fiunt ab ipsis: turpe est et dice
Omnia autē que arguūtur: a lu-
 mine manifestantur **O**mne enī
 quod manifestatur: lumen est
Proter quod dicit **S**urge qui dor-
 mis. et exurge a mortuis: et illu-
 minabit tibi xp̄us **V**idete itaq;
 fratres. quomodo caute ambule

tas? nō quasi insipientes. sed
ut sapientes: redimentes temp?
qm̄ dies mali sunt. **P**terea no
lite fieri imprudentes: sed intelli
gentes que sit voluntas dei. **E**t
nolite inebriari vino in quo est
luxuria: sed impleamini spiritu lo
quentes vobismetipsis in psal
mis et ymnis et canticis spiri
talibus cantantes et psallētes
in cordibz vris dño. **G**racias age
tes semp pro omibz in noīe dñi
nri ihu xp̄i deo et patri. **S**ubiecti
iuvem in timore xp̄i. **M**ulieres
vris suis subdite sunt sicut dño?
qm̄ vir caput est mulieris sicut
xp̄us caput est ecclesie: ipse salva
tor corporis eius. **S**ed sicut eccle
sia subiecta est xp̄o: ita et muli
eres vris suis in omibz. **V**iri di
ligite uxores vras sicut et xp̄us
dilexit ecclesiam. et seipm̄ tradi
dit pro ea ut illā sanctificaret
mūdans lauacro aque i verbo
vite: ut exhiberet ipse sibi glori
osam ecclesiā nō habentē maculā
neq; rugam. aut aliquid eius
modi: sed ut sit sancta et ima
culata. **I**ta et viri debent dilige
uxores suas ut corpora sua. **Q**ui
suam uxorem diligit: seipm̄ dili
git. **N**emo enī vniqm̄ carnē suā
odio habuit: sed nutrit et fouet
eam sicut et xp̄us ecclesiam: q̄a
mēbra sum⁹ corporis eius. de car
ne eius et de ossibus eius. **P**ter
hoc relinquet homo prēm et ma
trem suam et adheret uxori sue:
et erunt duo in carne vna. **S**a
cramentū hoc magnū est. **E**go

autē dico. in xp̄o et in ecclesia.
Decumptamen et vos singuli
vnusquisq; suam uxorem. sicut
seipm̄ diligit. **U**xor autē time
at virum suū. **vi.**

Hij obedite parentibz
vris in dño. **H**oc enim
iustū est. **H**onora pa
trem tuū et matrem. quod est p
mū mandatū in promissione:
ut bene sit tibi et sis longeuus
sup terram. **E**t patres nolite
ad iracundiam puocare filios
vros: sed educate illos in disa
plina et in correptione domini.
Serui obedite dñis carnalibz
cū timore et tremore in simpli
citate cordis vr̄. sicut xp̄o? nō
ad oculū seruientes quasi homi
nibz placentes: sed ut serui xp̄i
facientes voluntatē dei ex ani
mo. cū bona voluntate. seruientes
sicut dño et nō hominibz. **S**cientes
qm̄ vnusquisq; quodcūq; fecerit
bonū. hoc pariet a dño. siue ser
uus siue liber. **E**t vos dñi eadem
facite illis. remittentes minas?
scientes quia et illorū et vester do
min⁹ est in celis: et psonarū ac
ceptio nō est apud deum. **D**e ce
tero fratres confortamini in dño:
et in potētia virtutis eius. **I**n
duite vos armaturam dei: ut pos
sitis stare aduersus insidias dya
boli. **Q**uia nō est nobis collucta
tio aduersus carnē et sanguinē:
sed aduersus principes et potesta
tes. aduersus mūdi rectores tene
brarū harū. contra spiritualia ne
quicie in celestibz. **P**terea accipite

armaturam dei: ut possitis resistere in die malo. et in omnibus profecti stare. Stare ergo succincti lumbos vestros in veritate: et induiti loriceam iusticie. et calciaati pedes in preparatione euangelii pacis. In omnibus sumentes scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutis assumite: et gladium spiritus quod est verbum dei. Per omnem orationem et obsecrationem. orantes omni tempore. in spiritu. et in ipso vigilantes in omni instantia et obsecratione pro omnibus sanctis et pro me: ut detur michi sermo in apertione oris mei. cum fiducia notum facere mysterium euangelii. pro quo legatione fungor in cithena. ita ut in ipso audeam prout oportet me loqui. Ut autem et vos sciatis que circa me sunt. quid agam. omnia nota vobis faciet tyticus carissimus frater et fidelis minister in domino. quem misi ad vos in hoc ipso. ut cognoscatis que circa nos sunt. et consolentur corda vestra. Pax fratribus et caritas cum fide a deo patre et domino ihesu christo. Gratia cum omnibus qui diligunt dominum nostrum ihesum christum. in incorruptione amen. *Explicit eplā ad ephesios. Incipit argumentū. in eplā ad philippenses.*

Philippenses sunt macedones. Hi accepto verbo veritatis persistenter in fide: nec receperunt falsos apostolos. Hos collaudat apostolus: scribens eis

a roma de carcere per epafroditum *Explicit argumentū. Incipit epistola ad philippenses.*

Aulus et timotheus serui ihesu christi: omnibus sanctis in christo ihesu qui sunt philippis cum episcopis et diaconibus. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino ihesu christo. Gracias ago deo meo in omni memoria vestri semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis. cum gaudio deprecationem faciens super communicationem vestram. in euangelio christi a prima die usque nunc: confidens hoc ipsum. quia qui cepit in vobis opus bonum proficiet usque in diem christi ihesu. Sicut est michi iustum hoc sentire pro omnibus vobis. eo quod habeam vos in corde et in vinculis meis et in defensione et confirmatione euangelii. socios gaudii mei omnes vos esse. Testis enim michi est deus: quomodo cupiam vos omnes in visceribus ihesu christi. Et hoc oro. ut caritas vestra magis ac magis habundet in scientia. et in omni sensu: ut probetis potentiora ut sitis sinceres et sine offensa in diem christi. repleti fructu iusticie per ihesum christum in gloriam et laudem dei. Scire autem vos volo fratres. quia que circa me sunt magis ad perfectum venerunt euangelii: ita ut vincula mea manifesta fierent in christo in omni pretorio. et in ceteris o-

nibz: ut plures e fratribz in dño
 confidentes in vinculis meis. ha
 bundantius auderent siue timo
 re verbū dei loqui. Quidam qui
 dem et ppter iuidiam et contena
 onem. quidam autē et ppter bonā
 voluntatē xp̄m predicant: quidā
 ex caritate. scientes qm̄ in defensi
 onem euangelij positus sū. Qui
 dam autē ex contencione xp̄m
 annūciant. nō sincere: existimā
 tes se suscitare pressurā vinculis
 meis. Quid enim? dū om̄i modo.
 siue per occasionē siue per verita
 tem xp̄s annūciatur. Et ihoc
 gaudeo: sed et gaudebo. Sāo enī
 quia hoc michi proueniet in
 salutem per vram oracionem et
 subministracionē spiritus ihesu
 xp̄i: scdm̄ expectationē et spem
 meam. quia in nullo cōfundar:
 sed in omni fiducia sicut semp
 et nūc magnificabitur xp̄s in
 corpore meo. siue per vitam siue
 per mortem. Nichi enī viuere
 xp̄s est: et mori lucrū. Qd̄ si
 viuere in carne hic michi fruc
 tus operis est: et quid eligitur
 ignoro. Coartor autē e duobus:
 desiderū habens. dissolui et cū
 xp̄o esse. multo magis melius:
 pmanere autē in carne necessari
 um est ppter vos. Et hoc cōfidens
 scio quia manebo et pmanebo o
 nibz vobis ad pfectū vrm̄. et gau
 diū fidei: ut gratulacio v̄ra habū
 det in xp̄o ihesu in me. per meum
 aduentū iterū ad vos. Tantū dig
 ne euangelio xp̄i conūsamini:
 ut siue cū venero et videro vos.

siue absens audiam de vobis.
 quia statis in vno spiritu vna
 nimes. collaborantes fidei euange
 lij: et in nullo terreamini ab ad
 uersariis. que est illis causa p̄di
 cionis. vobis autē salutis. Et hoc
 a deo: quia vobis donatū est
 pro xp̄o nō solū ut in eū creda
 tis: sed ut etiam pro illo p̄aa
 mini. idem certamen habentes
 quale et vidistis in me. et nūc
 audistis de me. ¶

Iqua ergo consolacio
 in xp̄o. si quod solaciū
 caritatis. si qua societās
 spiritus. si qua viscera misericordie
 nis: implere gaudiū meū ut idem
 sapiatis. eandem caritatē habētes.
 vnanimes idipm̄ sentientes. Nich
 il per contencionē neq; per ianem
 gloriā: sed in hūilitate superiore
 sibi iuicem arbitantes. Non que
 sua sunt singuli considerantes: s
 ea que aliorū. Hoc enī sentite in
 vobis: quod et in xp̄o ihu. Qui
 cū in forma dei esset. nō rapinā
 arbitratus est esse se equalem de
 o: sed semetipm̄ exinaniuit for
 miam serui accipiens. in simili
 tudinē hominū factus. et habi
 tu iuentus ut homo. Humilia
 uit semetipm̄ factus obediens
 usq; ad mortem: mortē autē cru
 cis. Propter quod et deus illū exal
 tauit. et donauit illi nomē qd̄
 est sup̄ omne nomen: ut in no
 mine ihesu omne genu flectat:
 celestū terrestriū et infernorū.
 Et omnis lingua confiteatur:
 quia dñs ihus xp̄s in gloria ē

dei patris Itaque karissimi mei si-
 cut semper obedistis non ut in pre-
 sentia mei tantum: sed multo ma-
 gis nunc in absentia mea. cum metu
 et tremore vestram salutem operanti
Deus est enim qui operatur in vobis
 et velle et perficere: pro bona volun-
 tate Omnia autem facite sine
 murmurationibus et hesitationibus:
 ut sitis sine querela et simplices
 filii dei. sine reprehensione. in me-
 dio nationis prave et perverse. in-
 ter quos lucetis sicut luminaria
 in mundo. verbum vite continentes
 ad gloriam meam in die christi: quia
 non in vacuum curavi. neque in va-
 cuum laboravi Sed et si in moler su-
 per sacrificium et obsequium fidei vestre.
 gaudeo et congratulor omnibus vobis
Idem autem et vos gaudeat: et con-
 gratulamini michi. Spero autem in
 domino ihesu thymotheum cito me mittere
 ad vos: ut et ego bono animo
 sim. cognitis que circa vos sunt
Neminem enim habeo tam unani-
 mem: qui sincera affectione pro
 vobis sollicitus sit Omnes enim
 sua querunt: non que sunt christi ihesu
Experimentum autem eius cognos-
 cite: quoniam sicut patri filius meum
 servavit in euangelio Hunc igitur
 spero me mittere ad vos:
 mox ut videro que circa me sunt
Confido autem in domino: quoniam et ipse
 veniam ad vos cito **N**ecessarium
 autem existimaui epafroditum fra-
 trem et cooperatorem et comilito-
 nem meum. vestram autem apostolum.
 et ministrum necessitatis mee mit-
 tere ad vos: quoniam quidem omnes vos

desiderabat et tristis erat. propterea
 a quod audieratis illum infirma-
 tum Nam et infirmatus est usque
 ad mortem: sed deus misertus est
 eius Non solum autem eius: verum
 et mei: ne tristitiam super
 tristitiam habeam festinans
 ergo misi illum: ut viso eo iterum gau-
 deatis et ego sine tristitia sim **E**x-
 cipite itaque illum cum omni gaudio
 in domino: et eiusmodi cum honore ha-
 betote: quoniam propter opus christi usque ad
 mortem accessit: tradens animam
 suam. ut impleret id quod ex vo-
 bis deerat erga meum obsequium.
De cetero fratres **iiij.**
O mei. gaudeat in domino
 Eadem vobis scribere mi-
 chi quidem non pigrum: vobis autem
 necessarium Videte canes: videte
 malos operarios: videte concisionem
Nos enim sumus arcanus qui spiritu
 dei servimus: et gloriamur in christo
 ihesu. et non in carne fiduciam ha-
 bentes: quoniam ego habeam con-
 fidenciam in carne **S**i quis alius
 videtur confidere in carne. ego ma-
 gis arcanaus octava die ex gene-
 israhel de tribu beniamin. hebreus ex
 hebreis. secundum legem phariseus. se-
 cundum emulacionem persequens eccle-
 siam dei. secundum iustitiam que in le-
 ge est. convulsus sine querela Sed
 que michi fuerunt luara: hec ar-
 bitratus sum propter christum detrimenta
Detrimentum existimo omnia de-
 trimentum esse propter eminentem scien-
 tiam ihesu christi domini mei: propter quem
 omnia detrimentum feci. et arbitror
 ut stercora. ut christum lucrificam.

et inueniar in illo nō habens me-
am iusticiam que ex lege est. s̄
illam que ex fide est xp̄i. que ex de-
o est iusticia in fide. ad cognoscen-
dū illū. et virtutem resurrectionis
eius. et societatem passionis illi.
configuratus morti eius. si quo-
modo occurrā ad resurrectionē
que est ex mortuis: nō quod iam
acceperim. aut iam p̄fectus sum
Sequor autē: si comprehendam
in quo et cōphensus sū a xp̄o
ih̄u fratres ego me nō arbitror
comphendisse. Unū autē que qui-
dem retro sunt obliuiscens. ad ea
vero que sunt priora extendens
meip̄m: ad destinatū p̄sequor ad
brauiū sup̄ne uocacionis dei in
xp̄o ih̄u. Quicūq; ergo p̄fecti su-
mus: hoc sentiam. Et si quid ali-
ter sapitis: et hoc uobis deus re-
uelauit. Verūptamen ad quod
puenim. idem sapiamus. et ī
eadem p̄maneamus regula. Imit-
tatores mei estote fratres: et obser-
uate eos qui ita ambulant sicut
habent formam nostrā. Multi
enī ambulant quos sepe dicebā
uobis: nūc autē et flens dico in-
imicos cruas xp̄i: quorū finis ī-
teritus. quorū deus uenter est. et
gloria in confusione ipsorū qui ter-
rena sapiunt. Nostra autē conū-
sacio in celis est. Unde etiā salua-
torem expectam. dñm ih̄m xp̄m:
qui reformabit corpus humili-
tatis nostre configuratū corpori
claritatis sue. secundū operacio-
nem qua possit etiam subicere
sibi omnia. iii

Itaq; fratres mei karissi-
mi et desiderantissimi.
gaudiū meū et corona
mea: sic stete in dño karissimi.
Euchodiam rogo et synthuen de-
precor idip̄m sapere in dño. Etiā
rogo et te germane compar: ad-
iua illas que meū laborauerūt
in euangelio cū demente et ceteris
adiutorib; meis: quorū nomina
sunt in libro uite. Gaudete in dō-
mino semp: iterū dico gaudet e-
modestia uia nota sit om̄ib; ho-
minib;: dñs prope est. Nichil
sollitati sitis: sed in omni oracōe
et obsecratione cū gratiarū actio-
ne. petitiones uře innotescant apud
deum. Et pax dei que exsuperat
omnē sensum: custodiat corda
uā et intelligencias uās. ī xp̄o
ih̄u. De cetero fratres quecūq; s̄t
uera. quecūq; pudica. quecūq; ius-
ta. quecūq; sancta. quecūq; ama-
bilia. quecūq; bone fame. si qua
uirtus. si qua laus discipline: hec
cogitate que et didicistis et accepis-
tis et audistis et uidistis in me.
Hec agite: et deus pax erit uo-
bis. Gaudisus sum autē in dño
vehementer: qm̄ tandē aliquādo
refloruistis pro me sentire sicut
et sentiebatis. Occupati autem
eratis. Non quasi p̄pter penu-
riam dico. Ego enī didici in q̄bz
sum sufficiens esse. Scio et humili-
ari: scio et habundare. Ubicūq;
et in om̄ib; institutus sū: et saci-
ari et esurire. et habundare et pe-
nuriā pati. Omnia possum ī
eo qui me confortat. Verūptamenē

bene fecistis comunicantes tribu-
lacioni mee Satis autem et vos
philippenses. qd in principio euā-
gelij quando pfectus sum a ma-
cedonia. nulla michi ecclesia cō-
municauit in ratione dati et
accepti. nisi vos soli: quia et thes-
salonicam semel et bis in usum
michi misistis Non quia quero
datū: sed requiro fructū habun-
dantē in ratione v̄ra Habeo at-
onīa et habundo Repletus sū
acceptis ab epafrodito. quē misis-
tis in odorem suauitatis. hostiā
acceptam et placentē deo Deus
autem meus impleat omne desi-
deriū v̄rū scdm diuitias suas in
gloria in xp̄o ih̄u Deo autē et p̄-
n̄ro gloria: in secula sc̄lorū amen
Salutate omnē sanctū in xp̄o ihe-
su Salutant vos qui meū sunt
fratres Salutant vos om̄es sc̄i:
maxime autē qui de cesaris domo
sunt Gracia dñi n̄ri ih̄u xp̄i cū
sp̄ritu v̄ro. amen.

**Explicit epla
ad philippenses. Inapit argu-
mentū in eplam ad colosenses.**

Colosenses et hi si-
cut laodicensēs sūt
asiam Et ip̄i p̄ue-
n̄ erant a pseudo a-
postolis Nec ad hos accessit ip̄e
apostolus: sed et hos p̄ epistolā
corrigit Audierūt enim verbū
ab archippo: qui et m̄steriū in
eos accepit Ergo apostolus iam
ligatus scribit eis ab epheso per
tytium dyaconem.

**Explicit
argumentum.
Inapit epistola ad colosenses.**

Aulus ap̄lus
xp̄i ih̄u per vo-
luntatem dei.
et thimotheus
frater: hijs qui
sunt colosis sc̄i-
tis et fidelibz fratribz in xp̄o ihesu
Gracia vobis et pax a deo patre
n̄ro Gracias agim̄ deo et patri
dñi n̄ri ih̄u xp̄i. semp pro vobis
orantes: audientes fidem v̄rā
in xp̄o ih̄u. et dilectionē quā habe-
tis in sanctos omnes. p̄t̄ sp̄m
que reposita est vobis in celis.
quā audistis in verbo veritatis
euangeliij. quod puenit ad vos
sicut et in vniuerso mūdo ē et
fructificat et crescit. sicut in vo-
bis ex ea qua die audistis et cog-
nouistis graciā dei in veritate:
sicut didicistis ab epafra caris-
simo conseruo n̄ro. qui est fide-
lis pro vobis minister xp̄i ih̄u:
qui etiā manifestauit nobis di-
lectionē v̄rā in sp̄u Ideo et
nos ex qua die audiuim̄: non
cessam̄ pro vobis orantes et
postulantes. ut impleam̄ ag-
nitione volūtatis eius in om̄i
sapientia et intellectu spiritali:
ut ambuletis digne deo. p̄ oīa
placentes. in omni ope bono
fructificantes. et crescentes in
sciencia dei: in omni virtute
confortati. scdm potentia dā-
tatis eius in omni paciencia
et longanimitate cum gaudi-
o: graciās agentes deo patri
qui dignos nos fecit in partē
sortis sanctorū in lumine: qui

eripuit nos de potestate tenebrarū. et transtulit in regnū filij dilectionis sue: in quo habemus redemptionē et remissionē peccatorū. qui est ymagō dei īuisibilis primogenitus omnis creature: quia in ipso condita sunt vniuersa in celis et in terra. visibilia et īuisibilia: siue throni siue dñaciones siue principatus siue potestates. Omnia per ipm et in ipso creata sunt: et ipse est ante omnes. et omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis. ut sit in omnibus ipse primatū tenens: quia in ipso complacuit omnē plenitudinē inhabitare et per eū reconciliare omnia in ipm pacificans per sanguinem crucis eius siue que in celis. siue que in terris sunt. Et vos cū essetis aliquā alienati et īmua sensu in opibz malis: nūc autē reconciliati in corpore carnis eius p mortē exhibere vos sanctos et īmaculatos et irreprensibiles coram ipso: si tamen p maneatis in fide fundati. et stabiles et īmobiles a spe euangelij quod audistis. quod p̄dicatū est in vniūsa creatura que sub celo est: cui factus sū ego paulus minister. qui nūc gaudeo in passionibz pro vobis. et adimpleo ea q̄ desūt passionū xp̄i in carne mea p corpore eius quod ē ecclesia:

cuius factus sum ego minister scdm dispensacionem dei que data est michi in vobis. ut īpleam verbū dei. misterū qd absconditū fuit a seculis et generationibz: nūc autē manifestatū est sanctis eius. quibz voluit deus notis facere diuicias glorie sacramenti huius in gentibz quod est xp̄us in vobis spes glorie: que nos annūciamus corripientes omnē hominē. et docentes omnē hominē in omni sapientia. ut exhibeamus omnē hominē p̄fectū in xp̄o ihu: in quo et laboro certando scdm opacionē eius quā opatur in me in virtute

Uolo erū vos scire. **U** quale sollicitudinē habeam pro vobis et pro his qui sunt laodicee. et qui cūqz nō viderūt faciem meam in carne: ut consolentur corda ipsorū. instructi in caritate et in omnes diuicias plenitudinis intellectus in agnitionē misterij dei p̄is xp̄i ihu: in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi. Hoc autē dico: ut nemo vos deapiat in sublimitate sermonum. Nam et si corpore absens sum: sed spū vobiscū sum gaudens et videns ordinē v̄m. et firmamentū eius que in xp̄o est fidei v̄re. Sicut ergo accepistis xp̄m ih̄m dñm v̄m: in ipso ambulare radicati et supedificati in ipso et confirmati fide.

sicut et didicistis. habundantes in illo in gratiarum actione. **V**idete ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam. secundum traditionem hominum. secundum elementa mundi et non secundum christum: quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter: et estis in illo repleti qui est caput omnis principatus et potestatis: in quo et cruciati estis cruciacione non manufacta. in expoliacione corporis carnis. sed in cruciacione christi. consepulti ei in baptismo: in quo et resurrexistis per fidem operationis dei. qui suscitavit illum a mortuis. Et vos cum mortui essetis in delictis et imputatio carnis vestre. communicavit cum illo. donans vobis omnia delicta: delens quod adversum nos erat cyrographum decreti quod erat contrarium nobis: et ipsum tulit de medio affigens illud cruce: expolians principatus et potestates tradidit confidenter palam triumphans illos in semetipso. Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu. aut in parte diei festi aut neomenie. aut sabbatorum: que sunt umbra futurorum. corpus autem christi. Nemo vos seducat. volens in humilitate et religione angelorum. que non vidit ambulans frustra inflatus sensu carnis sue: et non tenens caput ex quo totum corpus per nervus et coniunctiones subministratum

et constructum crescat in augmentum dei. **S**i mortui estis cum christo ab elementis huius mundi: quid adhuc tamquam viventes in mundo decernitis. Ne tetigeritis neque gustaveritis. neque contrectaveritis: que sunt omnia in iterum ipso usu secundum precepta et doctrinas hominum: que sunt ratione quidem habentia sapientiae. in superbia et inutilitate. et ad non parcendum corpori: non in honore aliquo ad saturitatem. **S**icut **III.** **I** carnis si consurrexistis cum christo: que sursum sunt querite. ubi christus est in dextera dei sedes. **Q**ue sursum sunt sapere: non que super terram. **M**ortui enim estis. et vita vestra abscondita est cum christo in deo. **C**um enim christus apparuerit vitam vestram: tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. **M**ortificat ergo membra vestra que sunt super terram: fornicacionem immunditiam. libidinem. concupiscentiam malam. et avaritiam que est dolorum servitus. **P**roter que venit ira dei super filios incredulitatis: in quibus et vos ambulastis aliquando cum viveretis in illis. **N**unc autem deponite et vos omnia: iram. indignacionem. malitiam. blasphemiam. turpem sermonem de ore vestro. **N**olite mentiri invicem: expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis: et induentes novum eum qui renouatur in agnacione secundum ymaginem eius qui creavit eum. **O**bi non est

gentili
propria
uis et
nibus
nir el
rem ni
humili
om: su
nantes
adusu
sicut
et voc
ritate
lu p
ter in
votum
grati
in vo
sapien
tes vo
ymuie
grana
uis de
tis in
ma in
nre. gr
per ip
toti vi
Dm de
aman
re par
cum p
tes. no
uorue
sillo a
dite p
no ad
homi
plura
Quo

gentilis et iudeus. artūcio et
preputiū. barbarus et facti ser-
uus et liber: sed omnia et in o-
nibus xpūs Induite vos ergo si-
cut electi dei sancti et dilecti vis-
cera misericordie. benignitatis.
humilitatem modestiam. pacien-
tiam: supportantes invicem. et do-
nantes vobismetipsis Si quis
adversus aliquem habet querelam:
sicut et dñs donavit vobis. ita
et vos Sup omnia autē her car-
itatem habete quod est vincu-
lū perfectionis Et pax xpī erul-
tet in cordibus vestris. in qua et
vocati estis in vno corpore: et
grati estote Verbū xpī habitet
in vobis habundanter. in omni
sapientia docentes et cōmonen-
tes vobismetipsos: in psalmis et
ymnis et canticis spiritualibus. i
gratia cantantes in cordibus
vris deo Omne quodcūq; faci-
tis in verbo aut in opere: om-
nia in noīe dñi nrī ihu xpī fa-
cite. gratias agentes deo et pā-
per ipm Mulieres subdite es-
tote viris: sicut oportet in dño
Viri diligite uxores: et nolite
amari esse ad illas filij obedi-
te parentibus per omnia Hoc
enim placitū est in dño Pa-
tres. nolite ad indignationē p-
vocare filios vros: ut non pu-
sillo animo fiant Serui obe-
dite per omnia dñs carnalibus:
nō ad oculū servientes quasi
homībus placentes: sed in sim-
plicitate cordis timentes dñm
Quodcūq; facitis ex animo

operamū sicut dño et nō homībus:
facientes qd a dño accipiens re-
tribuaonē hereditatis Domino
xpō servite Qui enī iuriam
faciat: recipiet id quod iniq; gessit
Et nō est psonarū acceptio apud

Omnium **iii** **I**dem
quod iustum est et equū
servus prestare: scietes
quoniam et vos dñm habetis
in celo Orationi instate: vigi-
lantes in ea in gratiarū actione
Orantes simul et pro nobis:
ut deus aperiat nobis ostiū ser-
monis ad loquendū misterū
xpī: ppter quod eam vinctus
sum. ut manifestem illud. ita
ut oportet me loqui In sapē-
tia ambulate ad eos qui foris
sunt: tempus redimentes Ser-
mo vester semp in gratia sale
sit conditus: ut sciatis quomō
oporteat vos vnicūq; responde-
re Que carta me sunt omnia vobis
nota faciet tyticus carissim⁹ fra-
ter et fidelis mīster. et conseruus
in dño: quē misi ad vos ad hoc
ipm. ut cognoscat que carta vos
sunt. et consolentur corda vĩa
cū oncsimo karissimo et fideli
fratre qui est ex vobis: qui om-
nia que hic agūtur nota faciet
vobis Salutāt vos aristarcus
concaptivus meus: et marcus
consobrinus barnabe. de quo
accepistis mandata: si venerit
ad vos exapite illū: et ihesus q
diatur iustus. qui sunt ex artū-
cione Hi soli sunt adiutores
mei in regno dei: qui michi fu-

erunt solacio Salutem vos epa
frans qui ex vobis est seruus xpi
ihu: semp sollicitus pro vobis
in oracionibz. ut stentis pfecti et
pleni in omni voluntate dei Tes
timoniū enī illi phibeo qd ha
bet multū laborem pro vobis
et pro hys qui sunt laodice. et
qui ierapoli Salutem vos lucas
medicus karissim⁹: et demas
Salutate frēs qui sunt laodice:
et nympham. et que in domo
eius est ecclesiam Et cū lecta fu
erit apud vos epistola: faciat e
ut et in laodicensiū ecclesia lega
tur: et ea que laodicensiū est vo
bis legatur Et dicite archippo
Vide mīsteriū quod accepisti in
dño: ut illud impleas Saluta
tio mea manu pauli Mem
ores estote vinculoꝝ meoꝝ Gra
tia dñi ihesu vobiscū amen.

*Explicit epla ad colosens. Ina
pit argumētū i eplaz ad thessalo*

Thessalo nūcē pma.
Thessaloneses sunt mace
dones Qui accep
to verbo veritatis
pstituerunt in fide: eam in p
secutione civiū suozū Pretere
a nec receperunt falsos aposto
los: nec ea que a falsis aposto
lis dicebantur Hos collaudat
apostolus: scribens eis ab a
thenis. per tytaū et onesimū.
Explicit argumentum.

*Inapit epistola ad thessaloni
censes puma.*

Ad

D

Aulus et silua
nus et thymo
theus: ecclesie
thessalonicensi
um. in deo pte
et dño ihu xpo

Gracia vobis et pax Gracia
agimus deo semp pro omībus
vobis. mēōriam vestri facientes
in orōnibz nostris sine intermis
sione: memores operis fidei v̄re.
et laboris et caritatis et sustinē
cie spei dñi n̄ri ihu xpi. ante deū
et p̄rem n̄m Scentes frēs dilec
ti a deo electionē v̄ram: quia eu
angelīū n̄m nō fuit ad vos in
sermone tantū. sed et in virtute
et in spū sancto et in plenitudi
ne multa: sicut satis quales fu
erim⁹ in vobis ppter vos Et vos
imitatores n̄ri facti estis et dñi
exipientes verbū in tribulac
ione multa cū gaudio spūs s̄a:
ita ut facti sitis forma omībus
credentibz in macedonia et in
achaja **N** vobis enī diffamat⁹
est sermo dñi nō solū in mace
donia et in achaja: sed in o
ni loco fides v̄ra que ē ad deū
pfecta est: ita ut nō sit nobis
necesse quicq̄ loqui Ipsi enī de
nobis annūciant qualem in
troitum habuerimus ad vos:
et quomodo conuersi estis ad
deum a simulacris seruire
deo viuo et vero. et expectare
filīū eius de celis quem suscita
uit ex mortuis ihesum. qui
eripuit nos ab ira ventura.
Secundū capitulum.

N
sed ante
affecti s̄a
fiduciam
loqui ad
in multa
magis enī
de imū
sicut pro
dicitur
quomodo
placuit
corda
fuit
sicut sa
auaria
rentes a
a vobis
mus one
apli. sed
in medio
foueat
res vos
re vobis
dei. sed
qm̄ h̄m
mores enī
et frangit
operantes
uarem
euangelii
et deus. q̄
ne quere
tis sumu
vniquem
filios suo
consolam
ut ambul

Nam ipsi satis fratres
 introitū nostrū ad vo-
 quia non iam fuit:
 sed ante passi et contumelias
 affecti sicut satis in philippi.
 fiducia habuim⁹ in deo nō
 loqui ad vos euangeliū dei.
 in multa sollicitudine Exhor-
 tatio enī nr̄a nō de errore neq;
 de imūditia. neq; in dolo: sed
 sicut probati sum⁹ a deo ut cre-
 deretur nobis euangeliū ita lo-
 quimur: nō quasi hominibus
 placentes. sed deo qui probat
 corda nr̄a. Neq; enī aliquādo
 fuim⁹ in sermone adulatiois
 sicut satis: neq; in occasione
 auaricie. deus testis est: neq; q̄-
 rentes ab hominibus gloriā. neq;
 a vobis neq; ab alijs. cū posse-
 mus oneri vobis esse ut xp̄i
 apli: sed facti sumus paruuli
 in medio vr̄m. Tanq̄ si nutrix
 foueat filios suos. ita desiderā-
 tes vos cupide. volebam⁹ trade-
 re vobis. nō solū euangeliū
 dei. sed etiā animas nostras:
 qm̄ km̄i nobis facti estis. Re-
 mores enī estis laboris nostri
 et fatigationis: nocte et die
 operantes. ne quem vr̄m gra-
 uarem⁹. Predicauim⁹ in vob
 euangeliū dei. Vos testes estis
 et deus. q̄ sancte et iuste et si-
 ne querela vobis qui credidistis
 fuimus: sicut satis qualiter
 vnūquemq; vr̄m tanq̄ pater
 filios suos deprecantes vos et
 consolantes testificati sum⁹:
 ut ambularetis digne deo. qui

vocauit vos in suū regnū et glo-
 riam. Ideo et nos gr̄cias agi-
 mus deo sine intermissione: qm̄
 cū accepissetis a nobis verbum
 auditus dei: accepistis illud nō
 ut verbū homin. sed sicut est ve-
 re verbū dei. qui opatur in vob
 qui credidistis. Vos enī imitato-
 res facti estis fratres ecclesiarū
 dei que sunt in iudea in xp̄o
 ihu: quia eadem passi estis et
 vos a contribulib; vr̄is. sicut
 et ipsi a iudeis qui et dñm occi-
 derunt ihm et pphetas et nos
 psecuti sunt. et deo nō placent.
 et omib; hominib; aduersantur:
 phibentes nos gentib; loqui
 ut salue fiant: ut impleant
 peccata sua semp. Peruenit etiā
 ira dei sup illos usq; in finem.
 Nos autem fratres desolati a
 vobis ad tempus. ore. aspectu.
 nō corde. habundantius festi-
 nauim⁹ faciem vr̄am videre
 cū multo desiderio: qm̄ volui-
 mus venire ad vos. ego quidē
 paulus semel et iter: sed impe-
 diuit nos sathanas. Que est
 enī nostra spes aut gaudium
 aut corona glorie. Nōne vos
 ante dñm nr̄m ihm xp̄m es-
 tis in aduentu eius. Vos enī
 estis gloria nr̄a et gaudium.

Propter quod nō
 sustinentes amplius
 placuit nobis rema-
 nere athenis solus: et misim⁹
 thymotheū fratrem nostrū et
 ministrū dei in euangelio xp̄i
 ad confirmandos vos et ex

hortandos pro fide v̄ra: ut ne-
mo moueatur in tribulacionibz
istis. Ipsi enī satis: quod in hoc
positi sum⁹. Nam et cū apud vos
essemus p̄dicebam⁹ vobis passu-
ros nos tribulaciones: sicut et
factū est et satis. **U**tere et ego
amplius nō sustinens. nisi ad
cognoscendam fidem v̄ram: ne
forte temptauerit vos is qui
temptat et ianis fiat labor v̄r.
Nunc autē veniente thymothe-
o ad nos a vobis et annūciante
nobis fidem et caritatē v̄ram.
et quia memoriā nostri habetis
bonam semp desiderantes nos
videre. sicut et nos quoq; vos:
ideo consolati sum⁹ fratres ī vo-
bis in omni necessitate et tribu-
lacione nostra. per v̄ram fidē.
qm̄ nūc viuim⁹ si vos statis
in dño. Quā enī gratiarū actio-
nem possum⁹ deo tribuere pro
vobis in omni gaudio quo gau-
dem⁹ p̄pter vos ante deū nostrū:
nocte et die habundantius oran-
tes ut videamus faciem v̄ram.
et compleam⁹ ea que desunt fi-
dei v̄re. **I**pse autē deus et pater
noster et dñs ihesus dirigat vi-
am nostram ad vos. **D**os autē
dominus multiplicet: et habū-
dare faciat caritatem in iūcem
et in omnes. quemadmodū et
nos in vobis ad confirmanda
corda vestra sine querela in
sanctitate ante deum et patrē
nostrū in aduentu domini nr̄i
ihesu xp̄i cū omnibz sanctis e-
ius amen. **iii.**

D **E**cetero ergo fratres ro-
gamus vos et obsecra-
mus in dño ihesu: ut
quemadmodū accepistis a no-
bis quomō oporteat vos am-
bulare et placere deo. sic et
ambuletis. ut habundetis ma-
gis. **S**atis enī que p̄cepta dede-
rim vobis: per dñm ih̄m. **H**ec
est enī voluntas dei sanctifica-
o v̄ra: ut abstineatis vos a for-
nicacione. ut sciat vnusquisq;
v̄m suū vas possidere in sanc-
tificacione et honore: non in
passione desiderij sicut et gētes
que ignorant deū. **E**t ne quis
supgrediatur neq; arāueniat
in negotio fratrem suū: quoni-
am vindex est dñs de hys om̄i-
bus. sicut p̄dixim⁹ vobis et tes-
tificati sumus. **N**on enī vocauit
nos deus in imūdiā: sed in
sanctificacionē. **I**taq; qui her-
spernit. nō hominē spernit sed
deū: qui eadē dedit spiritū suū
sanctū in nobis. **D**e caritate at̄
fraternitatis nō necesse habem⁹
scribere vobis. **I**psi enī vos a deo
didicistis: ut diligatis iūcem.
Etenī facitis illud in omnes
fratres in vniūsa macedonia.
Rogamus autē vos fratres ut
habundetis magis: et operam
detis ut quieti sitis. et ut v̄m
negotiū agatis. et operemini
manibus v̄ris sicut p̄cepimus
vobis: et ut honeste ambule-
tis ad eos qui foris sunt. et nul-
lius aliquid desideretis. **N**o-
lum⁹ autē vos ignorare fr̄es

de domi
rem si
habent
mortue
deus con
adducit
dian in
qui vium
in aduic
eos qui de
dñs in u
gel et in
celo: et r
resurger
qui vium
simul a
bibus o
sic semp
consolan
D
mus vob
satis: q
in nocte
runt pa
tinus e
sicut dol
nō effug
nō estis
illa tam
Omnes
et filij d
q; teneb
am si
et solen
unt noct
sunt noc
qui diei s
louam fi

de dormientibus: ut non contristemur sicut et ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod Iesus mortuus est et resurrexit: ita et deus eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini: quia nos qui vivimus qui residui sumus in adventu Domini, non preveniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse Dominus in iussu et in voce archangelorum et in tuba dei descendet de celo: et mortui qui in Christo sunt resurgent primi. Deinde nos qui vivimus qui relinquamur simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aera: et sic semper cum Domino erimus. Itaque consolamini invicem in verbis istis.

De temporibus autem et momenti fratres: non indigetis ut scribamus vobis. Ipsi enim diligenter scitis: quia dies Domini sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax et securitas: tunc repentinus eis superveniet interitus sicut dolor in utero habentis: et non effugient. Vos autem fratres non estis in tenebris: ut vos dies illa tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filii lucis estis et filii diei. Non estis noctis neque tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut et ceteri: sed vigilemus et sobrii simus. Qui enim dormiunt nocte dormiunt: et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt. Nos autem qui diei sumus sobrii sumus: id est constantem fidei et caritatis et gra-

veam spem salutis: quoniam non potuit nos deus in iram, sed in acquisitionem salutis per Dominum nostrum Iesum Christum qui mortuus est pro nobis: ut siue vigilemus siue dormiamus simul cum illo vivamus. Propter quod consolamini invicem: et edificate alterutrum sicut et factis. Rogamus autem vos fratres, ut noveritis eos qui laborant inter vos et presunt vobis in Domino, et movent vos, ut habeatis illos habundantius in caritate: propter opus illorum pacem habete cum eis. Rogamus autem vos fratres, corripite inquietos: consolamini pusillanimes, suscipite infirmos: patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini in invicem et in omnes. Semper gaudete: sine intermissione orate: in omnibus gratias agite. Hec enim est voluntas dei in Christo Iesu: in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere: prophetas nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonum est tenete. Ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia: ut integer spiritus vester et anima et corpus sine querela in adventu Domini nostri Iesu Christi servetur. Fidelis est qui vocavit vos: qui etiam faciet fratres orate pro nobis. Salutate fratres omnes in osculo sancto. Adiuro vos per Dominum: ut legatur epistola haec omnibus sanctis fratribus. Gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum amen.

*Explicit epla ad thessalonicenses
prima. Inapit argumētū i epis*

Athessa *tolā secūda*
lonicenses secūda
scribit epistolam
et notū fiat eis de
temporibz nouissimis. et de ad
uersarij detectione: scribit hanc
epistolā ab athenis per tytici
dyaconē et onesimū acolitum.

*Explicit argumētū. Inapit epis
tola ad thessalonicenses secūda*

Mulus et silua
nus et thymo
theus ecclesie
thessalonicen
sū in deo p̄e
nrō et dño ihu

xpo **G**racia vobis et pax a deo
p̄e nrō et dño ihu xpo **G**ra
cias agere debem⁹ deo semp pro
vobis fratres. ita ut dignū est:
qm̄ sup̄crescat fides v̄ra et habū
dat caritas vniuersa v̄m
in iuicem: ita ut et nosip̄i in
vobis gloriemur in ecclesijs dei
pro paciēcia v̄ra et fide in om
nibz p̄secucionibz v̄ris et tribu
lacionibz quas sustinetis in ex
emplū iusti iudicij dei: ut dig
ni habeam⁹ in regno dei pro
quo et patim⁹ **S**i tamen iustū
est apud deū retribuere tribu
lacionē hys qui vos tribulāt:
et vobis qui tribulam⁹ requi
em nobiscū. in reuelacionem
dñi ihu de celo cū angelis vir
tutis eius. in flāma ignis dan
tis v̄ndictam hys qui non no
uerunt deū: et qui nō obediūt

euangelio dñi nr̄i ihu xpi Qui
penas dabunt in interitu etnas
a faae dñi et a gloria virtutis ei⁹
cū venerit glorificari in sanctis
suis. et admirabilis fieri in om
nibz qui crediderunt: quia credi
tū est testimoniū nr̄m sup̄ vos
in die illo: in quo etiā oramus
semp pro vobis ut dignet⁹ vos
vocatione sua deus noster. et i
pleat omnē volūtate bonitatis.
et opus fidei in virtute: ut da
rifiatur nomē dñi nr̄i ihu xpi
in vobis et vos in illo. scdm̄ gra
ciā dei nr̄i et dñi nr̄i ihesu xpi.

Rogamus autem **¶**
vos fratres per aduen
tū dñi nr̄i ihesu xpi et
nostrę congregacionis in idipm̄:
ut nō cito moueam⁹ a v̄ro sensu.
neq; terream⁹. neq; per sp̄m ne
q; per sermonē. neq; per episto
lam tanqm̄ per nos missam.
quasi instet dies dñi **N**e quis
vos seducat ullo modo **Q**uom
am nisi venerit discessio primū
et reuelatus fuerit homo pecca
ti filius pdiaonis. qui aduersa
tur et extollitur supra omne
quod dicitur deus aut quod co
latur: ita ut in templo dei sede
at. ostendens se tanqm̄ sit deus
Non retinetis qd̄ cū adhuc esse
apud vos hec dicebam vobis.
Et nūc quid detineat satis: ut
reueletur in suo tempore **N**am
mysteriū iam opatur iniquita
tis: tantū ut qui tenet nūc tene
at. donec de medio fiat **E**t tunc
reuelabitur ille iniquus quem

Handwritten marginal notes in red ink, including numbers and symbols.

Partial view of text from the adjacent page on the right.

dñs ihus interficiet spiritu oris
 sui. et destruet illustraone ad
 uentus sui: eū cuius est aduen-
 tus scdm opacionē sathane in
 omni uirtute et signis et p̄di-
 gnis mendacibus. et in omni
 seductione iniquitatis. hys q̄
 pereunt: eo qd̄ caritatem verita-
 tis nō receperunt ut salui fierēt
 Ideo mittet illis deus opacionē
 erroris. ut credant mendacio:
 ut iudicentur om̄es qui nō cre-
 diderūt ueritati. sed consenserūt
 iniquitati. Nos autē debemus
 graas agere deo semp̄ pro vo-
 bis fratres dilecti a deo qd̄ ele-
 git nos deus p̄mias in salu-
 tem in sanctificaone spiritus
 et fide ueritatis: in qua et uoca-
 uit vos per euangelium nostrum.
 in adquisiaone glorie dñi nri
 ihu xpi. Itaq; fratres stete et
 tenete tradiaones quas didicistis.
 siue per sermonē. siue per
 epistolam nostram. Ipse autē
 dñs nri ihus xp̄s et deus pa-
 ter nri qui dilexit nos. et dedit
 consolacionē eternā et spem
 bonā in graa: exhortetur cor-
 da v̄ra et confirmet in omni
 opere et sermone bono. **iii.**

De cetero fratres orate
 pro nobis. ut sermo
 dei currat et clarifica-
 tur sicut et apud vos: et ut li-
 beremur ab importunis et
 malis hōibz. Non enim omniū
 est fides. fidelis autē dñs est:
 qui confirmabit vos et custodi-
 et a malo. Confidim⁹ autem

fratres de uobis in dño: qm̄
 quecūq; p̄cepim⁹ et facitis et
 faciatis. Dñs autē dirigat
 corda v̄ra: in caritate dei et
 pacencia xpi. Denūciam⁹ autē
 uobis fratres in noīe dñi nri
 ihu xpi: ut subtrahatis uos
 ab omni fratre ambulante ī
 ordinate. et nō scdm tradiaonē
 quā acceperunt a nobis. Ipsi
 enim satis quemadmodū oportet
 imitari nos. Qm̄ non in-
 quieti fuim⁹ inter uos. neq; gra-
 tis panē manducauim⁹ ab ali-
 quo: sed in labore et fatigacio-
 ne. nocte et die opantes. ne quē
 v̄m grauarem⁹. Non quasi
 nō habuerim⁹ potestatem: sed
 ut nosmetipsos formā darem⁹
 uobis ad imitandū nos. Nam
 et cū essemus apud uos hoc de-
 nūciabam⁹ uobis: qm̄ si quis
 nō uult operari nec manducet.
 Audiuim⁹ enim inter uos quos-
 dam ambulare inquiete: nich-
 il operantes. sed curiose agētes.
 Hys autē qui eiusmodi sunt
 denūciam⁹ et obsecram⁹ ī dño
 ihu xpo: ut cū silencio opantes.
 suū panē manducant. Vos autē
 fratres nolite deficere benefa-
 cientes. Quod si quis nō obedi-
 erit uerbo nro per epistolam.
 hunc notate: et non cōmista-
 mini cū illo ut confundat⁹. Et
 nolite quasi inimicū estimā-
 re: sed corripite ut fratrem. Ipse
 autē dñs p̄as det uobis pa-
 cem sempiternā in omni loco.
 Dñs cū om̄ibz uobis. Saluta-

ao mea manu pauli: quod e
signu in omni epistola. ita scri
bo Gracia dñi nri ihu xpi. cu o
mbz vobis amen. *Explicit epla
ad thessaloienses scda. Incipit ar
gumetu i eplaz ad thimotheu p.*

Thymotheu instru
it et docet. de ordina
aone episcopatus
et dyacony et om
nis ecclesiastice discipline: scri
bens ei ab vrbe roma. *Explicit
argumetu. Incipit epla ad th*

Aulus aplus
ihu xpi scdm
imperiu dei
saluatoris nri
et xpi ihu spei

nostrae: thymotheo dilecto filio
in fide Gracia misericordia et
pax a deo pre et xpo ihu dno
nro. Sicut rogavi te ut remane
res ephesi cu irem in macedoni
am. ut denunciares quibusdam
ne aliter docerent neqz intende
rent fabulis et genealogiis in
terminatis: que questione pres
tant magis qua edificacione
dei que est in fide. finis aute p
cepti est caritas de corde puro
et consaencia bona et fide no
ficta. A quibz quidam aberran
tes conusi sunt in vaniloquiū.
volentes esse legis doctores: no
intelligentes neqz que loquunt
neqz de quibz affirmant. Sam
aute quia bona est lex. si quis
ea legitime utatur: faciens hoc
quia iusto no est lex posita. s

iustis et no subditis. impijs
et pavoribz. sceleratis et contami
natis. patriadis et matriadis.
homicidis. fornicarijs. masculo
ru concubitoribz. plagiaris.
mendaabus. piuris: et si quid
aliud sane doctrine adusatur
que est scdm euangelium glorie
bni dei. quod creditu est michi
Gracias ago ei qui me confor
tauit xpo ihu dno nro: quia
fidelem me existimavit ponens
in ministerio. qui prius fui
blasphemus et psecutor et con
tumeliosus: sed misericordiam
dei consecutus sum. quia igno
rans feci in incredulitate. Sup
habundavit aute gracia dñi
nri ihu xpi cu fide et dilectioe
que est in xpo ihu fidelis ser
mo et omni acceptaone dignus:
quia xpus ihus venit in huc
mudu pcores saluos facere:
quoru primus ego sum. Sed
ideo misericordia consecutus su:
ut in me primo ostenderet xps
ihus omne pacencia. ad ifor
macione eoru qui credituri sut
illi in vitam eterna. Regi autem
seculoru imortali invisibili. soli
deo: honor et gloria in secula
seculoru amen. Hoc pceptu co
mendo tibi fili thymothee. se
cundu pcedentes in te pphetas:
ut milites in illis bonam mi
liciam. habens fidem et bona
consaencia. qua quidam repel
lentes arca fidem naufrague
runt: ex quibz est hymeneus
et alexander: quos tradidi sa

thane ut discant nō blasphemare
Osecro **¶** **¶** mare
 igitur primo omnium
 fieri obsecrationes. ora
 ciones. postulationes. gratiar
 actiones. pro omnibus hominibus.
 pro regibus et omnibus qui in sub
 limitate sunt constituti: ut qui
 etiam et tranquillam vitam agan
 mus in omni pietate et castitate
 Hoc enim bonum est et acceptum
 coram salvatore nostro deo: qui
 omnes homines vult salvos fieri.
 et ad agnitionem veritatis veni
 re Unus enim deus: unus et me
 diator dei et hominum homo christus
 ihesus: qui dedit redemptionem se
 metipsum pro omnibus testimoniū
 temporibus suis. in quo positus sum
 ego predicator et apulus Veritatem
 dico nō mentior: doctor gentium
 in fide et veritate Volo ergo vi
 ros orare in omni loco: levantes
 puras manus sine ira et discer
 ptione Similiter et mulieres
 in habitu ornato: cum verecundia
 et sobrietate ornantes se. nō in
 tortis crinibus. aut auro aut
 margaritis. vel veste pretiosa: sed
 quod decet mulieres praeferentes
 pietatem per opera bona Mulier
 in silencio discat cum omni
 subiectione Docere autem mulie
 ri nō permitto. neque dominari in vi
 rum: sed esse in silencio Adam enim
 primus formatus est: deinde
 eua Et adam nō est seductus:
 mulier autem seducta in peccati
 catione fuit Saluabitur autem
 per filiorum generationem: si per

manserit in fide et dilectione et
 sanctificatione cum sobrietate.
Adelis sermo **¶** **¶**
 quis episcopatum deside
 rat: bonum opus deside
 rat Oportet ergo episcopum irre
 prehensibilem esse: unius ux
 ris virum. sobrium. prudentem. orna
 tum. pudicum. hospitalem. doctorem.
 nō vinulentum. nō percussorem. sed
 modestum: nō litigiosum. nō cupi
 dum. suae domui bene propositum.
 filios habentem subditos cum omni
 castitate Si quis autem domui
 suae praesesse nesciat: quomodo ecclē
 sie dei diligentiam habebit? Nō
 neophytum: ne in superbia elatus
 in iudicium inadat dyaboli.
 Oportet autem illum testimoniū
 habere bonum ab his qui foris
 sunt: ut nō in opprobrium inadat
 et laqueos dyaboli Diaconos
 similiter pudicos. nō bilingues.
 nō multo vino deditos. nō tur
 pe lucrum sectantes: habentes mis
 terium fidei in conscientia pura
 Et hi autem probentur primum:
 et sic ministrent. nullum crimen
 habentes Mulieres similiter pu
 dicas: nō detrahentes. sobrias. fi
 deles in omnibus Diaconos sint
 unius uxoris viri: qui filijs su
 is bene praesint et suis domibus
 Qui enim bene ministraverint:
 gradum sibi bonum acquirunt. et
 multam fiduciam in fide que est
 in christo ihesu Hec tibi scribo: spe
 rans me venire ad te cito Si autem
 tardaverero. ut scias quomodo
 oporteat te in domo dei conuer

fari: que est ecclesia dei viui. co-
 lumbina et firmamentū verita-
 tis Et manifeste magnū est pi-
 etatis sacramentū. quod mani-
 festatū est in carne. iustificatū
 est in spiritu: apparuit angelis.
 p̄dicatū est gentibz. creditū est ī
 mūdo: assumptū est in gloria.

Spiritus autem **iiii.**
 manifeste dicit: quia
 in nouissimis tempo-
 ribus discedent quidam a fide.
 attendentes spiritibz erroris. et
 doctrinis demoniorū. in ypocrisi
 loquentiū mendaciū. et caetera
 tam habentes suā consciaam.
 phibentiū nubere. abstinere a ca-
 bis quos deus creauit. ad papie-
 dū cū gratiarū actione fidelibus.
 et hys qui nouerunt veritatē:
 quia omnis creatura dei bona:
 et nichil reiandū qd cū gratiarū
 actione papitur Sanctificatur
 enī per verbū dei et orationem
 Nec pponens fratribz bonus eris
 minister xpi ihu: enutritus ver-
 bis fidei. et bone doctrine quam
 assecutus es Ineptus autē et au-
 les fabulas deuota: exerce autē
 tempm ad pietatem Nam corpo-
 ralis exercitatio ad modicū uti-
 lis est Pietas autē ad omnia
 utilis est: pmissione habēs vite
 que nūc est et future Fidelis ser-
 mo et omni acceptione dignus
 In hoc enī laboram? et maledi-
 cinur: quia speram? in deum
 viuū qui est saluator omnū
 hominū. maxime fidelū Preca-
 pe hec et doce Nemo adolescen-

ciam tuā contempnat: sed exem-
 plū esto fidelū. in verbo in con-
 uersatione. in caritate in fide in
 castitate Dū venio: attende lecti-
 oni. exhortationi. doctrine Noli
 negligere gratiam que in te est:
 que data est tibi per pphetiā cū
 impositione manūū presbiteri
 Nec meditare. in hys esto: ut
 pfectus tuus manifestus sit om-
 nibz Attende tibi et doctrine: in-
 sta in illis Hoc enī faciēs: et
 tempm saluū faciēs. et eos qui te
 audiunt Seniore ne increpa-
 ueris: sed obsecra ut p̄m Iuue-
 nes ut fratres. anis ut matres:
 iuuenilas ut sorores. in omni

Viduas **v.** Castitate.
 honora que vere vidu-
 e sunt Si qua autem
 vidua filios aut nepotes habet:
 disant primū domū suā regere.
 et mutuam vicem reddere parē-
 tibus Hoc enī acceptū est corā
 deo Que autē vere vidua est et
 desolata. sperat in deū: et instat
 obsecrationibz et orationibz noc-
 te ac die Nam que in delitijs ē
 viuens: mortua est Et hoc p̄a-
 pe: ut irreprensibiles sint Si
 quis autem suorū et maxime
 domesticorū curā nō habet: fidē
 negauit. et est infideli deterior
 Vidua eligatur nō minus sexa-
 ginta annorū. que fuerit vnus
 viri vxor. in operibz bonis testi-
 moniū habens: si filios educa-
 uit. si hospicio recepit. si sanctor
 pedes lauit. si tribulationē pa-
 cientibz subministravit: si om-

ne opus bonū subsequuta est Ado-
lescenciores autē viduas deuota
Cū enī luxuriose fuerint. in xpō
nubere volunt: habentes damp-
nationē. quia primā fidem irri-
tam fecerunt Simul autē et o-
ciose discant arctare domos: nō
solū ociose. sed et verbose et curi-
ose. loquentes que nō oportet.
Volo ergo iuniores nubere. fi-
lios procreare. matressfamilias
esse: nullā occasione dare aduer-
sario maledicti gratia Jam enī
quedam conuerse sūt retro satha-
nam Si quis fidelis vel si qua
fidelis habet viduas. subminis-
tret illis. et nō grauetur ecclesia:
ut hys que vere vidue sunt suf-
ficiat Qui bene presunt pres-
biteri. duplici honore digni ha-
beantur: maxime qui laborant
in verbo et doctrina Dicit enī
scriptura Non infrenabis os
boui trituranti Et dignus est
operarius mercede sua Adūsus
presbiterū accusationē noli rea-
pere: nisi sub duobz aut tribus
testibus Peccantes corā omībz
argue: ut et ceteri timorem ha-
beant Testor coram deo et xpō
ihū et electis angelis ut hec cus-
todias: et sine preiudicio nichil
faciens in aliam partē dedi-
nando Manus atō nemini i-
posueris: neqz cōmunicaueris
peccatis alienis Teipm castum
custodi Noli adhuc aquā bibe-
re: sed modico vino utere ppter
stomachū tuū. et frequentes tu-
as infirmitates Quorūdam

hominū peccata manifesta sūt
pcedencia ad iudiciū. quosdā
autē et subsequūtur Similit
et facta bona manifesta sūt:
et que aliter se habent. abscon-
di non possunt. **vi**

Quiaqz sunt sub iugo
serui dñs suos omī
honore dignos arbi-
trentur: ne nomen dñi et doc-
trina blasphemetur Qui autē
fideles habent dñs. nō cōtemp-
nant. quia fratres sunt. sed ma-
gis seruiant quia fideles sunt
et dilecti. quia beneficijs parti-
cipes sunt Hec doce et exhortare
Si quis aliter docet et nō acqui-
escat sanis sermonibz dñi nrī
ihū xpī et ei que scdm pietatē
est doctrine. supbus nichil scēs.
sed languens circa questiones
et pugnas verborū. ex quibz ori-
untur inuidie. contenciones. blas-
phemie. suspiciones male. con-
flictaciones hoīm mente corrup-
torū. et qui veritate priuati sūt.
existimancū questū esse pietatē
Est autē questus magnus pie-
tas cū sufficiencia Nichil enim
intulimus in hunc mūdum:
haut dubiū quia nec auferre
quid possum Habentes autē
alimenta et quibz tegamur:
hys contenti sum Nam qui
volunt diuites fieri: inadiunt
in temptationē et in laqueū dy-
aboli. et desideria multa et viti-
lia et noaua: que mergunt ho-
mines in interitū et pdicōne
Radix enī omniū malorū est

cupiditas Quam quidam appetentes errauerunt a fide: et insecuerunt se doloribus multis Tu autem o homo dei hec fuge Secta re vero iustitiam. pietatem. fidem. caritatem. pacientiam. mansuetudinem Certa bonum certam fide

Apprehende vitam eternam: in qua vocatus es. et confessus bonam confessionem coram multis testibus Precipio tibi coram deo qui uiuificat omnia et ihu xpo qui testimonium reddidit sub pao pylato bonam confessionem: ut serues mandatum sine macula irreprehensibile. usque in aduentum dni nri ihu xpi: quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens rex regum et dns dominationum: qui solus habet immortalitatem. et lucem habitat inaccessibilem: que nullus hominum uidit. sed nec uidere potest: cui honor et imperium sempiternum amen Diuitibus huius seculi preceptum non sublimis sapere. neque sperare in incerto diuitiarum: sed in deo uiuo qui prestat nobis omnia habunde ad fruendum: bene agere. diuites fieri in operibus bonis. facile tribuere. communicare. thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum. ut apprehendant veram vitam O thymothee depositum custodi: deuitans phanas uocum nouitates et oppositiones falsi nominis scientie: quam quidam prmitentes circa fidem exaderunt. Gratia tecum amen.

Explicit epla ad thymotheum prima. Incipit argumentum in epistola ad thymotheum secunda.

Tem thymotheo scribit de exhortatione martiri et omnis regule veritatis. et quid futurum sit temporibus nouissimis. et de sua passione: scribens ei ab urbe roma. **Explicit argumentum. Incipit epla ad thymotheum secunda.**

Aulus apulus xpi ihu per uoluntatem dei secundum permissionem uite que est in xpo ihu: thymotheo karissimo filio Gratia misericordia et pax a deo patre et xpo ihesu dno nro Gratias ago deo tui seruo a progenitoribus in conscientia pura quod sine intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis. nocte ac die. desiderans te uidere. memor lacrimarum tuarum. ut gaudio implear recordationem accipiens eius fidei que est in te non ficta: que et habitauit primam in amia tua loyde. et matrem tua eunice: certus sum autem quod et in te Propter quam causam amoneo te: ut resuscites gratiam dei que est in te per impositionem manuum mearum Non enim dedit nobis deus spiritum timoris: sed uirtutis et dilectionis et sobrietatis Noli itaque erubescere testimonium dni nri neque me uinctum eius: sed collabora euangelio secundum uirtutem dei. qui liberauit nos et uocauit uocatum

one si
sed se
que d
ante
tante
one
dest
na
one
sum
et n
sam
con
ceru
fita
man
a me
in xp
di pa
nobis
a me o
ex quib
genes
sypho
refriger
erubui
solliate
Det illi
a dno u
si nunt

da a n
mendi
dnei er
ni sicut
Demo
se nego
rat au

one sua sancta. nō scdm opa nra. sed scdm ppositū suū. et grāciam que datū est nobis in xpō ihesu ante tempora secularia. manifestata est autē nūc per illuminacōnē saluatoris nri ihu xpī. qui destruxit quidem mortē. illuminavit autē vitam. et incorruptōnē per euangeliū in quo positus sum ego p̄dicator et apostolus et magister gentiū. ob quā causam etiam hec patior. sed non confundor. Scio enī cui credidi et certus sum. quia potens est depositū meū seruare in illū diem. Formam habens sanorū verborū que a me audisti in fide et dilectione in xpō ihu. bonū depositū custodi per sp̄m sanctū qui habitat in nobis. Das hoc quod auersi sunt a me omnes qui in asya sunt. ex quibz est phylgelus. et hermodogenes. Det misericordiā dñs honore syphron domui. quia sepe me refrigeravit. et cithenā meā nō erubuit. sed cū romam venisset. sollicitate me quesuit et inuenit. Det illi dñs inuenire misericordiā a dño in illo die. Et quanta ephe si ministravit. tu melius nosti.

Quod ergo fili mi con-
fortare in grācia que ē in xpō ihesu. et que audisti a me per multos testes. hec cōmenda fidelibz hominibz qui ydonei erunt et alios docere. labora sicut bonus miles xpī ihesu. Nemo militans deo implicat se negotijs secularibz. ut ei placeat cui se probauit. Nam et

qui certat in agone. nō coronat. nisi qui legitime certauerit. Laborantem agricolam. oportet p̄mū de fructibz papere. Intellige que dico. Dabit enī tibi dñs in omnibz intellectū. Memor esto dñm ihu xp̄m resurrexisse a mortuis. ex semine dauid scdm euangeliū meum. in quo laboro usq; ad vincula. quasi male operans. sed verbū dei nō est alligatū. Ideo omnia sustineo p̄pter electos. ut et ipsi salutē consequantur. que est in xpō ihu cū gloria celesti. fidelis sermo. Nam si cōmortui sumus. et cōuiuemus. Si sustinemus. et conregnabimus. Si negauerimus. et ille negabit nos. Si nō credimus. ille fidelis p̄manet. negare seipm nō potest. Nec cōmoneo. testificans coram deo. Noli verbis contendere. nichil utile est. nisi ad subuersionē audientū. Sollicite cura tempm pbabilem exhibere deo. opariū inconfusibilem. recte tractantē verbū veritatis. Phana autē et vaniloqa deuita. Multū enī p̄ficiunt ad impietatem. et sermo eorū ut canter scribit. Ex quibz est ymeueus et philetus. qui a veritate exacerunt. dicentes resurrectionē iam factam. et subuerterūt quorūdam fidem. Sed firmū fundamentū dei stat. habens signaculū hoc. Cognouit dñs qui sunt eius. et discedat ab iniquitate. omnis qui nominat nomē dñi. In magna autē domo nō solū sunt vasa aurea et argentea.

sed et lignea et fictilia Et quedā
quidem in honorem: quedā autē
in contumeliā Si quis ergo emū
dauerit se ab istis. erit vas in ho
nore sanctificatū et utile dño. ad
omne opus bonū paratū Iuue
nilia autē desideria fuge Sectare
vero iusticiam. fidem. caritatem.
pacem: cū his qui iuocant dñm
deū corde puro Stultis autē et
sine disciplina questiones deum:
faciens quia generant lites Seruū
autē dñi non oportet litigare:
sed mansuetū esse ad omnes. do
cibilem. patientem. cū modestia
corripientē eos qui resistunt ve
ritati: nequando det illis deus
penitentiam ad cognoscendā ve
ritatem. et resipiscant a dyaboli
laqueis a quo capti tenent ad
ipsius voluntatem. *iii.*

Hoc autē sato quod in
nouissimis diebus insta
bunt tēpora periculosa:
et erunt homines seipsos aman
tes. cupidi. elati supbi. blasphem.
parentibus inobedientes. ingrati.
scelesti. sine affectione. sine pace.
criminales. incontinentes. ini
tes. sine benignitate. proditores.
proterui. tumidi. voluptatū ama
tores magis q̄ dei: habentes spea
em quidem pietatis. virtutē autē
eius abnegantes Et hos deum
Et his enī sunt qui penetrant
domos et captiuas ducunt muli
eras oneratas p̄cis: que ducū
tur varijs desiderijs: semp discen
tes. et nūq̄ ad sciētiā verita
tis puenientes Quemadmodū

autē iannes et mambres resiste
runt moysi: ita et hii resistunt
veritati Homines corrupti men
te reprobi circa fidem: sed ultra
nō proficiant Insipientia enim
eorū manifesta erit omnibus: sicut
et illorū fuit Tu autē assecutus es
meā doctrinā. institutionē. p̄posi
tū. fidem. longanimitatē. dilecti
onem. paciētiā. p̄secutiones.
passiones. qualia michi facta sūt
anthiochie. yconio. listris: qua
les p̄secutiones sustinui: et ex o
nibus me eripuit dñs Et omnes
qui volunt pie viuere in xp̄o ihe
su: p̄secutionē patientur Mali
autem homines et seductores. p̄
ficiant in peius: errantes et in er
rorem mittentes Tu vero p̄mane
in his que didicisti. et credita
sunt tibi: sciens a quo didiceris.
et quia ab infancia sacras lite
ras nosti que te possunt instru
ere ad salutē per fidem que est ī
xp̄o ihu Omnis scriptura diui
nitas inspirata. utilis est ad do
cendū. ad arguendū. ad corripie
dū. ad erudiendū in iusticia: ut
p̄fectus sit homo dei. ad omne o
pus bonū instructus. *iiii.*

Qustificor corā deo et xp̄o
ihesu qui iudicaturus
est viuos ac mortuos.
et aduentū ipsius et regnū ei:
predica verbū. in ista oportune
importune Argue. obsecra. inaxe
pa: in omni paciētia et doctri
na Erat enī tempus cū sanā doc
trinam nō sustinebunt: sed ad
sua desideria coaceruabūt sibi

magistros prurientes auribus Et a veritate quidem auditū auer-
tent: ad fabulas autē conuertentur.
Tu vero vigila: in omnibus labora.
Opus fuit euangeliste: ministeriū
tuū imple: sobrius esto. Ego enī
iam delibor: et tempus resolu-
tionis mee instat. Bonū certamen
certaui: cursum consummaui: fi-
dem seruaui. In reliquo reposita
est michi corona iusticie: quam
reddet michi dñs in illa die iustis
iudex. Non solū autē michi: sed
et hys qui diligunt aduentū ei.
Festina venire ad me cito. De-
mas enī me dereliquit. Diligens
hoc seculū: et abiit thessalonicā.
crescens in galaciaam. tytus in
dalmaciaam. Lucas est meū so-
lus. Marcū assume: et adduc te
cum. Est enī michi utilis in mi-
nisteriū. Tytū autē misi ephē-
sum. Penulam quā reliqui tro-
ade apud carpū. veniens affer
traū. et libros: maxime autē mem-
branas. Alexander erarius mul-
ta mala michi ostendit. Credet
illi dñs scdm opera eius. Quē
et tu deuota. Valde enī restitit
verbis nostris. In prima mea
defensione nemo in affuit: s̄ o-
nes me dereliquerunt. Nō illis
imputetur. Dñs enī michi assi-
tit. et confortauit me ut per me
p̄dicatio impleatur: et audiant
omnes gentes: et liberatus sum
de ore leonis. Liberauit me deus
ab omni opere malo: et saluū fa-
ciat in regnū suū celeste: cui glo-
ria in secula seculorū amen. Sa-

luta priscam et aquilam: et ho-
nesiphon domū Erastus reman-
sit chorinthi: trofimū autē reliqui
infirmū miletū festina ante hy-
emem venire. Salutat te eubo-
lus et pudens. et linus. et claudi-
a: et fratres omnes. Dominus
ihus xp̄s cū spū tuo: gracia vo-
biscum amen. **Explicit episto-
la ad thimotheū sc̄da. Incipit
argumentū in eplaz ad tytum.**

Autum comonefacit
et instruit de consti-
tutione presbiterij
et de spiritali conuer-
satione. et hereticis vitandis q̄
in scripturis iudayas credunt:
scribens ei a nycopoli. **Explicit
argumentū. Incipit epistola
ad tytum.**

Aulus seruus
dei ap̄lus autē
ihesu xp̄i scdm
fidem electorū
dei et agnitionē
veritatis. que scdm pietatē est.
in spem vite eterne. quam p̄misit
qui nō mentitur deus ante tēpora
secularia: manifestauit autem
suis temporibz verbū suū in pre-
dicatione. que credita est michi
scdm p̄ceptū saluatoris nostri
dei: tytō dilecto filio scdm comu-
nem fidem. Gracia et pax a deo
p̄re et xp̄o ihesu saluatore nostro.
Huius rei gracia reliqui te crete:
ut ea que desunt corrigas. et con-
stituas per ciuitates presbiteros.
sicut ego tibi disposui. Si quis
sine crimine est vnius uxoris vir:

filios habens fideles. nō in accu-
satione luxurie aut nō subditos
Oportet enī episcopū sine crimi-
ne esse. sicut dei dispensatorē: nō
superbū. nō unauandū. nō vinolē-
tum. nō paufforem. nō turpis lu-
cri cupidum: sed hospitalem
benignū. sobriū. iustum. sanctū
continentem. amplectentem eū
qui scdm doctrinam est fidelem
sermonem: ut potens sit exhorta-
ri in doctrina sana. et eos qui
contradiciant arguere. Sunt enī
multi inobedientes vaniloqui et
seductores: maxime qui de arā-
tione sunt. quos oportet redar-
gui: qui vniuersas domos sub-
uertunt. docentes que nō oportet
turpis lucri gratia. Dixit quidā
ex illis p̄p̄rius ip̄orū p̄pheta: cre-
tenses semp mendaces. male bes-
tie. ventris pigri. Testimoniū hoc
verū est. Quam ob causam inae-
pa illos dure. ut sani sint ī fide:
nō intendentes iudicias fabulis
et mandatis hominū auersan-
ciū se a veritate. Omnia mūda
mūdis: coinquinatis autē et ī
fidelibus nichil mūdū: sed īqui-
nate sunt eorū et mens et con-
saencia. Confitentur se nosse de-
um. factis autē negant: cū sint
abhominati et incredibiles. et
ad omne opus bonū reprobi.

Quā autē loquere. **ii.**
que decet sanam doctri-
nam. Senes ut sobrii
sint. pudici prudentes: sani in
fide. in dilectione. in pacencia.
Anus similiter in habitu scō:

nō criminatrices. non vino mul-
to seruietes. bene docentes. ut
prudenciā doceant. Adolescentu-
las ut viros suos ament. filios
suos diligant: prudentes. castas.
sobrias. domus curam habentes.
benignas. subditis viris suis:
ut non blasphemetur verbū dei.
Iuuenes similiter hortare: ut so-
brii sint. In omībz temp̄m prebe
exemplū bonorū opm̄. in doctrina.
in integritate. in grauitate. Ver-
bū sanū irreprensibile. ut is q̄
ex aduerso est vereatur. nichil ha-
bens malū dicere de nobis. Ser-
uos dñs suis subditos esse. in
omībz placentes. nō contradicen-
tes. non fraudantes. sed in omībz
fidem bonam ostendentes: ut doc-
trinā saluatoris nr̄i dei ornet ī
omībz. Apparuit enī gracia dei
saluatoris nr̄i omībz hominibz.
erudiens nos: ut abnegantes in-
prietatē et secularia desideria. so-
bue et iuste et pie viuam. in hoc
seculo: expectantes beatam spem
et aduentū glorie magni dei et sal-
uatoris nr̄i ihu xp̄i: qui dedit semet
ip̄m pro nobis. ut nos redimeret
ab omni iniquitate. et mūdaret
sibi pplm̄ acceptabilem sectatorē
bonorū opm̄. Hec loquere et ex-
hortare: et argue cū omni impe-
rio. Nemo te contempnat. **iii.**

Homone illos principibz
et potestatibz subditos
esse: dicto obedire. ad
omne opus bonū paratos esse.
nemine blasphemare. nō litigio-
sos esse sed modestos: omnē osten-

dentes mansuetudinē ad omnes
 homines. Eramus enī et nos ali
 quando insipientes increduli. er
 rantes seruientes desiderijs et vo
 luptatibz varijs. in malicia et i
 uidia agentes. odibiles. odientes
 iuicem. Cū autē benignitas et
 humanitas apparuit saluatoris
 nri dei: non ex operibz iusticie q̄
 fecim⁹ nos. sed scdm suam mise
 ricordiam saluos nos fecit. per
 lauacrum regenerationis et reno
 uacionis spūs sancti. quē effudit
 in nos habunde per ih̄m xp̄m sal
 uatorem nostrū: ut iustificati gra
 tia ipsius heredes sum⁹ scdm spem
 vite eterne. **Fidelis sermo est.** Et de
 hys volo te confirmare: ut auēt
 bonis operibz p̄esse. qui credūt
 deo. **Hec sunt bona et utilia ho
 minibz.** Stultas autē questionēs
 et genealogias et contenciones.
 et pugnas legis deuota. Sūt enī
 iuuales et uane. **Hereticū hominē**
 post unam et secundā correpcio
 nem deuota: sciens quia subuer
 sus est qui eiusmodi est: et de
 linquit p̄prio iudicio condemp
 natus. **Cum misero ad te arthe
 man aut tytiā:** festina ad me
 venire nycopolym. **Ibi enī stu
 tu h̄yemare.** **Zenam legisperi
 tū et apollo sollicitate premitte:**
 ut nichil illis desit. **Discant au
 tē et nostris bonis opibz p̄esse**
 ad usus necessarios: ut non sint
 infructuosi. **Salutant te qui me
 cum sunt omnes.** **Saluta eos**
 qui nos amant in fide. **Gracia**
 dei cū omnibus uobis amen.

**Explicit eplā ad tytū. Incipit
 argumentū in epistolā ad phi
 lemonem.**

Philemonem lemone.
 familiares literas
 facit pro onesimo
 seruo eius: scribens
 ei ab urbe roma de carcere.

**Explicit argumentū. Incipit
 epistola ad philemonem.**

Paulus uinctus
 ih̄u xp̄i. et thy
 motheus frater.
 philemoni di
 lecto et adiuto
 ri nro. et appie
 soron karissime. et archippo com
 militoni nro: et ecclesie que in
 domo tua est. **Gracia uobis et
 pax a deo p̄re nostro et dño ih̄u
 xp̄o.** **Gracias ago deo meo semp**
memoriam tu faciens in oratio
nibz meis audiens caritatē tuā
et fidem quā habes in dño ih̄u
et in omēs sanctos: ut comunica
ao fidei tue euidentis fiat in agni
caone omnis boni in xp̄o ihesu.
Gaudiū enī magnū habui et cō
solacionē in caritate tua: quia vis
cera sanctorū requieuerūt per te
frater. **P̄ter quod multā fiducia**
habens in xp̄o ih̄u imperandi
tibi quod ad rem p̄tinet: p̄ter
caritatem magis obsecro. cum sis
talis ut paulus sener: nūc autē
et uinctus xp̄i ihesu. **Obsecro te**
pro meo filio quē genui in vincu
lis onesimo: qui tibi aliquando
iuuilis fuit. nūc autē et tibi et
michi utilis: quē renūsi tibi. **Tu**
autē illū id est mea viscera susa

pe Quem ego volueram mecum
 detinere: ut pro te michi mōstra-
 ret in vinculis euangelij. Sine cō-
 silio autē tuo nichil volui facē:
 ut ne velut ex necessitate bonum
 tuū esset sed voluntariū. Forsitan
 enī ideo discessit ad horam a te:
 ut in eternū illū reciperes. iam nō
 ut seruū. sed pro seruo carissimū
 fratrem. maxime michi: quanto
 autē magis tibi et in carne et in
 dño. Si ergo habes me sociū: sus-
 cape illū sicut me. Si autē aliquid
 nocuit tibi aut debet: hoc michi
 imputa. Ego paulus scripsi ma-
 nu mea: ego reddam. ut nō dicā
 tibi quod et tempm michi debes.
 Ita frater ego te fruor in dño: re-
 fac viscera mea in dño. Confidens
 de obedientia tua scripsi tibi: scēs
 qm et sup id quod dico facies. Si
 mul autem et para michi hospi-
 cū. Nam spero per orationes ves-
 tras donari me vobis. Salutat
 te epafiras conuictiuus meus in
 xpō ihesu: marcus. aristarcus. de-
 mas. lucas. adiutores mei. Gra-
 tia dñi nr̄i ihu xpī cū spū v̄ro a-
 men. *Explet epla ad philemo-
 nē. Inapit argumētū in eplam*

ad hebreos
X dicendū est aut aplūs
 paulus in hac episto-
 la scribendo nō serua-
 uerit morem suū: ut vel vocabu-
 lū nominis sui uel ordinis scri-
 beret dignitatem. Hec causa est.
 quod ad eos scribens qui ex carū-
 asione crediderant quasi gentiū
 aplūs et nō hebreorū: scēs q̄

eorū supbiam. suamq; hūilitatē
 ipse demonstrans: meritū officij sui
 noluit anteferre. Nam simili mo-
 do eadē iohannes aplūs ppter hūi-
 litatem in epistola sua nomē suū
 eadē ratione nō pietulit. Hāc
 ergo epistolam fertur aplūs ad
 hebreos scriptam hebrayca lingua
 misisse: cuius sensū et ordinem
 retinens lucas euangelista. post
 excessū beati pauli aplū grecō ser-
 mone composuit. *Inapit epla
 ad hebreos.*

*D*iasariā mul-
 tis q; modis o-
 lim deus loquēs
 patrib; in p̄phe-
 tis: nouissime

diebus istis locutus est nobis in
 filio: quē constituit heredē vniū-
 sōrū. per quem fecit et secula. Cū
 sit splendor glorie et figura sub-
 stantie eius. portans q; omnia ver-
 bo virtutis sue. purgationē p̄ccōrū
 faciens. sedet ad dexterā maiestatis
 in excelsis: tanto melior angelis
 effectus quanto differens pre-
 illis nomen hereditauit. Cui enī
 dixit aliquando angelorū: filiū
 meus es tu. ego hodie genui te.
 Et rursum Ego ero illi in patrē:
 et ipse erit michi in filiū. Et cū
 iter introducat primogenitū in
 orbem terre dicit. Et adorent eū
 omēs angeli dei. Et ad angelos
 quidem dicit. Qui facit angelo-
 suos spūs: et ministros suos flā-
 mam ignis. Ad filiū autē Tho-
 mus tuus deus in seculū seculi:
 virga equitatis virga regni tui

Dilecti-
 tatem:
 tuus ol-
 apib; t-
 terram
 tuarū
 autē p-
 timent
 mictū
 Tu aut
 nō defie-
 loū d-
 tris me
 imicos
 Nonni-
 spūs in
 qui her-

Dumus: r-
 cū qui p-
 sermo fact-
 puritudo
 p̄ iustan-
 nā: quor-
 stantur
 Qui cū in-
 ti per dñm
 in nos conf-
 it do signis
 v̄ v̄ritatib;
 v̄ v̄ritatib;
 v̄ v̄ritatib;
 Nam enī an-
 orbem terre
 mur. Testa-
 loo quis d-
 no quod r-
 filius hom-
 v̄ v̄ritatib;

Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem: propterea unxit te deus deus tuus oleo exultationis pro partibus tuis Et tu in principio domine terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt celi Ipsi peribunt tu autem permanebis: et omnes ut vestimentum veterascent Et velut amictum mutabis eos et mutabunt Tu autem idem ipse es: et anni tui non deficient Ad quem autem angelorum dixit aliquando. sede a dextris meis: quoad usque ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Nonne omnes sunt ministrorum spiritus in ministerium missi. propter eos qui hereditatem capient salutis.

Propterea habundantius oportet observare nos ea que audimus: ne forte peffluamus Si enim qui per angelos dictus est sermo factus est firmus. et omnis pernicitatio et inobediencia accepit iustam mercedis retributionem: quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem. Qui cum iucium accepisset enarrari per dominum ab eis qui audierunt in nos confirmata est: contestante deo signis et portentis et variis virtutibus. et spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem Non enim angelis subiecit deus orbem terre futurum: de quo loquimur Testatus est autem in quodam loco quis dicens Quid est homo quod memor es eius? aut filius hominis quoniam visitas eum. Minuisti eum paulominus ab

angelis: gloria et honore coronasti eum: et constituisti eum super opera manuum tuarum Omnia subiecasti sub pedibus eius In eo enim quod ei omnia subiecit: nichil dimisit non subiectum ei Nunc autem necdum videmus omnia subiecta ei Cum autem qui modico quam angeli minoratus est. videmus ihm propter passionem mortis gloria et honore coronatum: ut gratia dei pro omnibus gustaret mortem Decebat enim eum propter que omnia et per que omnia. qui multos filios in gloriam adduxerat: auctorem salutis eorum per passionem consummare Qui enim sanctificat. et qui sanctificant: ex uno omnes Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare dicens Nunciaabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesie laudabo te Et iterum Ego ero fidens in eum Et iterum Ecce ego et pueri mei quos michi dedit deus Quia ergo pueri communicaverunt carni et sanguini. et ipse similiter participavit eisdem: ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium. id est dyabolum: et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti Nusquam enim angelos apprehendit: sed semen abrahe apprehendit Unde debuit per omnia fratribus similari: ut misericors fieret. et fidelis pontifex ad deum. ut repropiciaret delicta populi In eo enim in quo

passus est ipse et temptatus. potens est et eis qui temptantur auxiliari.

Quod de fratres sancti vocacionis celestis participes. considerate apostolum et pontificem confessionis nostre ihesum. qui fidelis est ei qui fecit illum sicut et moyses in omni domo illius Amplius est glorie iste pre moysse dignus habitus est. quanto amplius honorem habet domus qui fabricavit illam. Omnis namque domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creavit. deus est. Et moyses quidem fidelis erat in tota domo et tanquam famulus. in testimonium eorum que dicenda erant. Spiritus vero tanquam filius in domo sua. quod domus sumus nos si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus. Quapropter sicut dicit spiritus sanctus. hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. sicut in exacerbacione secundum diem temptacionis in deserto. ubi temptaverunt me patres vestri. probaverunt et viderunt opera mea quadraginta annis. Propter quod iratus fui generationi huic. et dixi semper errant corde. Ipsi autem non cognoverunt vias meas. sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam. Videte fratres ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a deo vivo. sed adhortamini vosmetipsos per singulos dies. donec hodie cognominatur. ut

non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Participes enim christi effecti sumus. si tamen invariabilem substantiam eius usque ad finem firmam retineamus. dum dicitur hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. quemadmodum in illa exacerbacione. Quidam enim audientes exacerbaverunt. sed non universi qui profecti sunt ab egipto per moysen. Quibus autem infensus est quadraginta annis. Nonne illis qui peccaverunt. quod cadavera prostrata sunt in deserto. Quibus autem iuravi non introire in requiem ipsius. nisi illis qui increduli fuerunt. Et videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatem.

Quoniam ineamus ergo ne forte relicta pollicitacione introeundi in requiem eius. existimetur aliquis ex vobis deesse. Etenim et nobis nuntiatum est. quemadmodum et illis. Sed non profuit illis sermo auditus. non admixtus fidei ex hijs que audierunt. Ingrediemur enim in requiem qui credidimus. quemadmodum dixit. sicut iuravi in ira mea si introibunt in requiem meam. et quidem operibus ab institucionem mundi factis. Dixit enim quodam loco de die septima sic. Et requievit deus die septima ab omnibus operibus suis. Et in isto rursum. Si introibunt in requiem meam. Quoniam ergo superest quosdam introire in illam. et hijs quibus prioribus annuntiatum est non introierunt.

propter incredulitatem: iterum terminat diem quendam hodie i dauid dicendo. post tantum tempus sicut supradictum est: hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. Nam si eis ihesus requiem prestasset: nunquam de alia loqueretur post. hac die Itaque relinquitur sabbatismus populo dei. Qui enim ingressus est in requiem eius: etiam ipse requieuit ab operibus suis. sicut a suis deus festinemus ergo ingredi in illam requiem: ut ne in idipsum quis inadat incredulitatis exemplum. Diuus enim est sermo dei et efficax. et penetrabilior omni gladio anapiti: et perungens usque ad diuisionem anime ac spiritus. Compagum quoque et medullarum et discretor cogitationum et intentionum cordis: et non est ulla creatura inuisibilis in conspectu eius. Omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius: ad quem nobis sermo. Habentes ergo pontificem magnum qui penetravit celos ihesum filium dei: teneamus confessionem. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris: temptatum per omnia pro similitudine absque peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae: ut misericordiam consequamur. et gratiam inueniamus in auxilio opportuno. v

Omnis namque pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituit in hijs que sunt ad deum: ut offerat

dona et sacrificia pro peccatis: qui condolere possit hijs qui ignorant et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate. Et propterea debet quemadmodum pro populo: ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis. Nec quisquam sumit sibi honorem: sed qui vocatur a deo tanquam aaron. Sic et christus non semetipsum clarificauit ut pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum filius meus es tu ego hodie genui te. Quemadmodum et in alio loco dicit. Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Qui in diebus carnis sue precibus supplicationibusque ad eum qui possit saluum illum a morte facere. cum clamore valido. et lacrimis offerens: exauditus est pro sua reuerentia. Et quidem cum esset filius dei didicit ex hijs que passus est obedientiam. et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis eterne: appellatus est pontifex a deo iuxta ordinem melchisedech. De quo nobis grandis sermo et interpretabilis ad dicendum: quoniam imbecilles facti estis ad audiendum. Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus. rursus indigetis ut vos doceamus que sunt elementa exordii sermonum dei: et facti estis quibus lacte opus sit. non solido cibo. Omnis enim qui lactis est princeps: experis est sermonis iustitiae. Paruulus enim est. Perfectorum autem est solidus cibus: eorum qui pro consuetudine exercitatos habent sensus. ad discretionem boni

ac mali. **vi.**
Quappter intermittentes
 inchoacionis xpi sermo
 nem. ad pfectione fera
 niur. non rursu iacentes funda
 mentu penitencie ab operibz mor
 tuis. et fidei ad deu baptismatu
 doctrine. impositionis quoq; ma
 nuu. ac resurrectionis mortuoru.
 et iudicij eterni Et hoc faciem?
 si quidem pmiserit deus Impossi
 bile est enim eos qui semel sunt
 illuminati. gustauerunt eam
 donu celeste. et participes sunt fac
 ti spūs sancti. gustauerūt nichilo
 minus bonu dei verbu. virtutes
 q; seculi venturi. et plapsi sunt.
 renouari rursus ad penitencia.
 rursus crucifigentes sibimetipsis
 filiu dei. et ostentiu habentes
 Terra eni sepe veniente super se
 bibens ymbrem. et generans her
 bam opportunam illis a quibus
 colitur. accipit benedictione a deo
 Pferens autē spinas ac tribulos.
 reprobata est et maledicto proxi
 ma. cui consummatio in combusti
 onem Confidim autē de vobis
 dilectissimi meliora et viciniora
 saluti. tam et si ita loquamur
 Non eni iustus deus ut obliuis
 catur operis vru et dilectionis qua
 ostendistis in nomine ipius. qui
 ministrastis sanctis et ministra
 tis Cupim autē vnūquēq; vru
 eandem ostentare sollicitudine
 ad explecionē spei usq; in finē?
 ut non segnes efficiamur. verū
 imitatores eoru. qui fide et paa
 encia hereditabūt promissiones

Abrahe namq; pmittens deus.
 qm nemine habuit per quem
 iuraret maiorem. iurauit per se
 metipm dicens Nisi bndicens
 benedicam te. et multiplicans
 multiplicabo te Et sic longani
 miter ferens. adeptus est repro
 missione Homines eni per ma
 iorem sui iurant. et omnis con
 trouersie eoru finis ad confirma
 aone est iuramentu In quo ha
 bundantius volens deus osten
 dere pollicitationis heredibus
 imobilitatem consilij sui. intpo
 suit iusiurandu. ut per duas
 res imobiles quibz impossibile
 est mentari deu. fortissimu sola
 tu habeamus qui confugimus
 ad tenendam ppositam spem.
 qua sicut anchoram habem⁹ ani
 me tutam ac firmam. et inceden
 tem usq; ad interiora velaminis.
 ubi precursor pro nobis introi
 uit ihesus. secundū ordinē melch
 sedech pontifex factus in eternū.

Hic eni melchise **vii.**
 dedech rex salem sacerdos
 dei sumi. qui obuiauit
 abrahe regresso a cede regū. et
 bndixit ei. cui et decimas oim
 diuisit abraham Primū quidē
 qui intpretatur rex iusticie. dein
 de autē rex salem. qui est rex pa
 as. sine patre sine matre sine
 genealogia. neq; iniaū diez ne
 q; finē vite habens. assimilatur
 autē filio dei manet sacerdos in
 ppetuu Intuemū autē quantus
 sit hic. cui et decimas dedit de p
 apius abraham patriarcha.

Et qu
 accip
 amas
 id est
 exier
 autē
 in eu
 han
 miss
 autē
 est a
 quid
 min
 tant
 sit: p
 mas
 hur e
 quand
 Si ergo
 leuitat
 legem a
 sanū fu
 dedech ali
 sedm de
 ro eni s
 legis n
 her dia
 qua nu
 Mauf
 ortus su
 bu nich
 locutus
 mauf
 nem n
 sacer
 dati
 virtut
 tur en
 sedm o
 bano

Et quidem de filiis leui sacerdotiū accipientes. mandatiū habent decimas sumere a populo scđm legem. id est a fratribz suis: qm̄q̄m et ipsi exierint de lumbis abrahe Cui autē generatio nō ānumeratur in eis. decimas sumpsit ab abraham: et hunc qui habebat reprobationes benedixit Sine vlla autē contradictione qđ minus est a meliore bñdicatur Et hic quidem decimas mouentes homines accipiūt: ibi autē contestatur quia uiuit Et ut ita dictū sit: per abraham et leui qui decimas accepit. decimatus est Ad huc enī in lumbis patris erat: quando obuiauit ei melchisedech Si ergo consumatio per sacerdotiū leuiticū erat. populus enī sub ipō legem accepit: quid adhuc necessariū fuit scđm ordinē melchisedech aliū surgere sacerdotem. et nō scđm ordinē aaron dia. **T**ranslatio enī sacerdotio: necesse est ut et legis translatio fiat In quo enim hec dicuntur de alia tribu est: de qua nullus altario presto fuit **M**anifestū est enī quod ex iuda ortus sit dñs noster: in qua tribu nichil de sacerdotibz moyses locutus est Et amplius adhuc manifestū est: si scđm similitudinem melchisedech exurget alius sacerdos qui nō scđm legem mandati carnalis factus est. sed scđm virtutē vite insolubilis **C**ontestatur enī: qm̄ tu es sacerdos in eternū scđm ordinē melchisedech **R**eprobatio quidem fit p̄cedentis man-

dati. ppter infirmitatē eius et inutilitatem **N**ichil enī ad p̄fectū adduxit lex **I**ntroductio vero melius spei per quā proximam ad deū Et quantū est nō sine iureiurando. alij quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt. hic autē cū iureiurando per eū qui dixit ad illū. iurauit dñs et nō penitebit eū. tu es sacerdos in eternū. in tantū melius testamenti sponsor factus est ihesus **E**t alij quidē plures facti sunt sacerdotes: idcirco qđ morte p̄hiberent p̄manere **H**ic autē eo quod maneat ietnū: sempiternū habet sacerdotiū **U**nde et saluare in p̄petuū potest: accedens per semetipm̄ ad deum semp̄ uiuens ad interpellandum pro nobis **T**alis enī decebat ut nobis esset pontifex. sanctus. innocens. impollutus. segregatus a peccatoribz. et excelsior celis factus: qui nō habet cotidie necessitatē quemadmodū sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre. deinde pro populi **H**oc enī fecit semel se offerendo **L**ex enī homines constituit sacerdotes: infirmitatem habentes **S**ermo autē iuris iurandi qui post legem est: filiū in eternū p̄fectum. **viii.**

Capitulū autē sup̄ ea que dicunt. talem habem⁹ pontificem qui consedit in dextera sedis magnitudinis in celis: sanctorum minister et tabernaculi veri qđ fixit dñs et nō homo **O**mnis enim pontifex ad offerenda munera

et hostias constituitur. Unde
 necesse est et hunc habere aliquid
 quod offerat. Si ergo esset super
 terram, nec esset sacerdos cum essent
 qui offerrent secundum legem munera.
 qui exemplari et umbra deseruiunt
 celestium: sicut responsum est
 moysi cum consummaret tabernacu-
 lum. Vide inquit omnia facta
 secundum exemplar quod tibi osten-
 sum est in monte. Nunc autem
 melius sortatus est ministerium:
 quanto et melioris testamenti
 mediator est, quod in melioribus
 repermissionibus sanctum est. Nam
 si illud prius culpa vacasset: non
 utique secundi locus inquireretur.
 Vituperans enim eos dicit. Ecce di-
 es veniunt dicit dominus: et consumma-
 bo super domum israel, et super domum iu-
 da testamentum novum: non secundum
 testamentum quod feci patribus eorum
 in die qua apprehendi manum illo-
 rum, ut educerem illos de terra egi-
 pti. Quoniam ipsi non permanserunt
 in testamento meo: et ego neglexi
 eos dicit dominus. Quia hoc testamen-
 tum quod disponam domui israel
 post dies illos dicit dominus: dando
 leges meas in mentem eorum, et in
 corda eorum subscribam eas: et ero
 eis in deum, et ipsi erunt michi in
 populum. Et non docebit unusquisque
 proximum suum, et unusquisque fra-
 trem suum dicens, cognosce dominum:
 quoniam omnes scient me a minore
 usque ad maiorem eorum: quia propi-
 tius ero iniquitatibus eorum, et pecca-
 torum illorum iam non memorabor.
 Dicendo autem novum, veteravit

prius. Quod autem antiquatur et
 senescat: prope interitum est. **ix.**

Habuit quidem et prius
 iustificationes culture,
 et sanctum seculare Taber-
 naculum enim factum est primum: in
 quo erant candelabra et mensa
 et propositio panum quod dicitur sanc-
 tum. Post velamentum autem secundum
 tabernaculum quod dicitur sancta
 sanctorum: aureum habens thuribu-
 lum, et arcam testamenti circumtec-
 tam ex omni parte auro: in qua
 vna aurea habens manna, et vir-
 ga aaron que fronduerat, et tabu-
 le testamenti. Super eam cherubin
 glorie obumbrantia propitiatorum:
 de quibus non est modo dicendum per
 singula. His vero ita compo-
 sitis: in priori quidem tabernaculo,
 semper introibant sacerdotes sacri-
 ficiorum officia consummantes. In secu-
 do autem semel in anno solus pon-
 tificex non sine sanguine quem offert
 pro sua et populi ignorantia:
 hoc significante spiritu sancto
 nondum prolatam esse sanctorum
 viam, adhuc prore tabernaculo
 habente statum. Que parabola
 est temporis instantis: iuxta quam
 munera et hostie offeruntur: que
 non possunt iuxta consuetudinem per-
 fectum facere servientem solummodo in
 cibis et in potibus et variis bap-
 tismatibus, et iusticiis carnis usque
 ad tempus correctionis impo-
 sitis. Christus autem assistens pontifex
 futurorum honorum, amplius et per-
 fectius tabernaculum non manu-
 factum, id est non huius creationis.

neq; per sanguinē hyrcorū et vitulorū: sed per ppriū sanguinē introiuit semel in sancta. eterna redemptione iuenta. Si enī sanguis hyrcorū et taurorū et cinis vitule aspsus inquinatos sanctificat ad emūdaconē carnis: qñ tomagis sanguis xpī qui p spm sanctū semetipm optulit imaculatū deo emūdauit consciaā vrām ab opib; mortuis ad seruiendū deo viuenti. Et ideo noui testamenti mediator est: ut morte intercedente in redemptione earū puaritacionū que erāt sub puori testamento. repromissionem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis. Vbi enī testamentū: mors necesse est intercedat testatoris. Testamentū enī in mortuis confirmatū est. Alioquin nondū valet: dū uiuit qui testatus est. Vnde nec primū quidem sine sanguine dedicatū est. Lecto enī omni mandato legis a moyse uniuerso pplō: accipiens sanguinē vitulorū et hyrcorū cū aqua et lana cocinea et ysopo. ipm quoq; librū et omnē pplm aspersit dicens. Hic sanguis testamenti: quod mandauit ad vos deus. Etiam tabnaailū et omnia uasa ministerij. sanguinē similiter aspsit. Et omnia pene in sanguine mūdantur scdm legem: et sine sanguinis effusione nō fit remissio. Necesse est ergo exemplaria quidem celestū hys mūdari: ipā autē celestia meliorib; hostijs q̄ istis. Non enī in manufactis sanctis ihesus introiuit exempla-

ria verorū. sed in ipm celū: ut appareat nūc vultui dei pro nobis. Neq; ut sepe offerat semetipm: quemadmodū pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eū frequenter pati ab origine mūdi. Nunc autem semel in consummacione seculorū ad destitucionē peccati per hostiam suā apparuit. Et quemadmodū statutū est hominib; semel mori. post hoc autē iudiciū: sic et xpūs semel oblatus ad multorū exhaurienda peccata. secundo sine pccō apparebit expectantib; se in salutem. **R.**

Ubram enī habens lex bonorū futurorū. non ipām ymaginē rerū: p singulos annos hysde ipis hostijs quas offerunt indesinenter. nūq̄ potest accedentes pfectos facere. Alioquin cessassent offerri: ideo quod nullam haberent ultra consciam peccati cultores semel mūdanti. Sed in ipsis cōmemoracio pccōrū per singulos annos fit. Impossibile enī est sanguine taurorū et hyrcorū auferri pccā. Ideo ingredies mūdū dicit. Hostiam et oblationem nolui: corpus autē aptasti michi. Holocaustomata et p pccō nō tibi placuerunt. Tunc dixi: ecce venio. In capite libri scriptū est de me: ut faciam deus voluntatē tuam. Superius dices quia hostias et oblationes et holocaustomata et pro pccō nolui: nec placata sunt tibi que scdm

legem offeruntur. tunc dixi ecce ve
 nio ut faciam deus voluntate tu
 am: aufert primū ut sequens sta
 tuat. In qua voluntate sanctificati
 sumus per oblationē corporis ihu
 xpi semel. Et omnis quidē sacer
 dos presto est. cotidie ministrans:
 et easdem sepe offerens hostias.
 que nūquā possunt auferre pccā
 Hic autē vnā pro pccā offerens
 hostiā. in sempiternū sedet in dex
 tera dei. de cetero expectans donec
 ponantur iūmia eius scabellū pe
 dū eius. Vna enī oblatione con
 sūmavit in sempiternū sanctifica
 tos. Contestatur autē nos et spi
 ritus sanctus. Postquā enī dixit.
 hoc autē testamentū qd testabor
 ad illos post dies illos dicit dñs.
 dando leges meas in cordibz eoz.
 et in mentibz eozū subscribam
 eas: et pccōrū et iniquitatū eozū
 iam nō recorda
 plus. **U**bi at
 missio: iam nō
 oblacio pro
 pccō. **H**abentes itaqz fratres fidu
 ciam in introitu sanctorū in san
 guine xpi. quā inuauit nobis
 viam nouam et viuētem p ve
 lamē id est carnē suā et sacer
 dotem magnū sup domū dei.
 accedam⁹ cū vero corde in pleni
 tudine fidei. aspersi corda a con
 sciencia mala. et abluti corpus
 aqua mūda: teneam⁹ spei nrē
 confessionē incedinabilem fide
 lis enī est. qui repromisit. Et con
 sideremus iūcem in prouocatio
 nem caritatis et bonorū operū.
 nō deserentes collectionē nostrā.

sicut est consuetudinis quibus
 dam: sed consolantes. et tanto
 magis quāto videritis appropi
 quantē diem. **V**olūtate enim
 peccantibz nobis post acceptā
 noticiam veritatis: iam nō re
 linquitur pro pccā hostia. Ter
 ribilis autē quedam expectatio
 iudicij: et ignis emulatio. que cō
 sumptum est aduersarios. **I**rritū
 quis faciens legem moysi: sine
 ulla miseratione duobz vel tribz
 testibz moritur. **Q**uāto magis pu
 tatis deteriora mereri supplicia
 qui filiū dei conculauerit: et
 sanguinē testamenti pollutum
 duxerit. in quo sanctificatus ē.
 et spiritui gracie contumeliā fe
 cerit. **S**ciam⁹ enī qui dixit. **N**ich
 i vindictam: ego retribuam. Et
 iterū. **Q**uia iudicabit dñs po
 pulū suū. **H**orrendū est inādere
 in manus dei viuētis. **R**emēo
 ramū autē pristinos dies: in quibz
 illuminati magnū certamē sus
 tinuistis passionū. Et in altero
 quidē obprobrijs et tribulacōibz
 spectaculū facti: in altero autem
 socij taliter conuersanū effecti.
Nam et vinctis compassi estis.
 et rapinā bonorū vestrorū cū gau
 dio suscepistis: cognoscentes vos
 habere meliorē et manentē sub
 stanciam. **N**olite itaqz amittere
 confidenciā vrām: que magnā
 habet remuneracionē. **P**aciēcia
 enī vobis necessaria est: ut volū
 tatem dei facientes reportetis p
 missionem. **A**dhuc enī modicū ali
 quantulū. qui venturus ē veni

et: et nō tuedabit Iustus autē me-
us ex fide uiuit. Quod si subtrax-
erit se: nō placebit anime mee.
Nos autē nō sum' subtractionis
filij in pdicationē: sed fidei in acq-
sitionem anime. **xi.**

Et autē fides speranda
rū substantia rerū. ar-
gumentū nō appareāū

In hac enim testimoniū consecuti
sunt senes fide intelligim' apta
ta esse secula verbo dei: ut ex in-
uisibilibz visibilia fierent. fide plu-
rimā hostiam abel q' cayn obtu-
lit deo: per quam testimoniū cō-
secutus est esse iustus. testimoniū
phibente muneribz eius deo: et
per illā defunctus adhuc loquit'
fide enoch translatus est ne uideret
mortē: et nō inueniebatur. quia trā-
tulit illū deus. Ante translacionē
enī testimoniū habuit placuisse de-
o. Sine fide autē impossibile est
placere deo. Credere enī oportet acce-
dentē ad deū. quia est: et inquire-
tibz se remunerator fit. fide noe res-
ponso accepto de hys que adhuc
nō uidebantur. metues aptauit
archam in salutē domus sue. per
quā dampnauit mūdū: et iusti-
cie que per fidem est heres est isti-
tutus. fide qui uocatur abraham
obediuit in locū exire. quē acceptu-
rus erat in hereditatē: et exiit nes-
ciens quo uer. fide demoratus est
in terra repromissionis tanqm in
aliena: in casulis habitando cū
ysaac et iacob cohēredibz repmissi-
onis eiusdem. Expectabat enī fun-
damenta habentē ciuitatē: ciuis

artifex et conditor deus. fide et ip-
sa fara sterilis uirtutē in concepi-
one seminis accepit. etiā preter tē-
pus etatis: qm fidelem credidit
esse eum qui repromiserat. **P**ter
quod et ab uno orta sunt: et hoc
emortuo. tanqm sidera celi ī mul-
titudine. et sicut harena que est
ad oram maris innumerabilis.

Iuxta fidem defuncti sūt omnes
isti. nō acceptis repmissionibz: s'
ālonge eas aspicientes. et salutan-
tes. et confitentes quia peregrini
et hospites sunt super terram.
Qui enī hec dicunt significāt se
patriā inquirere. Et siquidē illius
meminissent de qua exierūt: ha-
bebant utiqz tempus reuertendi.
Nunc autē meliorem appetunt.
id est celestem. Ideo nō confundit
deus. uocari deus eorū. Parauit
enī illis ciuitatem. fide optulit
abraham ysaac cū temptaretur.
et unigenitū offerebat qui susce-
perat repromissiones: ad quem
dictū est. quia in ysaac uocabit
tibi semen: arbitrans quia et a-
mortuus suscitare potens ē deus.
Vnde enī et in parabolā accepit
fide et de futuris bñdixit ysaac
iacob et esau. fide iacob moriens
singulos filiorū ioseph bñdixit:
et adorauit fastigiū virge eius.
fide ioseph moriens de pfectione
filiorū isrl memoratus est: et de
ossibus suis mandauit. fide mo-
yses natus occultatus est mensi-
bus tribus a parentibus suis. eo
quod uidissent elegantem infan-
tem: et nō timuerunt regis edic-

tū fide moyses grandis factus. ne
 gavit se esse filiū filie pharaonis?
 magis eligens affligi cū p̄lo dei.
 q̄ temporalis pecunia habere iocū
 ditatem. maiores diuicias estimās
 thesauro egiptiorū imperiū xp̄i
 Aspiciebat enī in remuneracionē
 fide reliquit egiptū. nō ueritas
 animositatē regis Inuisibilem
 enī tanqm̄ uidens sustinuit. fide
 celebrauit pascha. et sanguinis
 effusionem. ne qui uastabat pu
 nitua tangeret eos fide transie
 runt mare rubrū tanqm̄ per ari
 dam terram. quod experti egipti
 deuorati sunt fide muri ihericho
 corruerūt. arauitū dierū septem
 fide raab meretrix nō perijt cū
 incredulis. exapiens exploratores
 cū pace Et quid adhuc dicam.
 Defiaet enī me tempus enarrantē
 de gedeon. barach. samson iepthe.
 dauid. samuhel. et p̄phetis. qui
 per fidem vicerunt regna. opati
 sunt iusticiam. adepti sunt rep
 missiones Obtinuerunt ora le
 onū. extinuerūt impetū ignis. ef
 fugauerūt aciem gladij. cōualue
 runt de infirmitate. fortes facti
 sunt in bello Castra uerterūt ex
 terorū. acceperūt mulieres de re
 surrectione mortuos suos Alij at
 distenti sunt. nō suscipientes re
 demptionē. ut meliorem inueniēt
 resurrectionē Alij uero ludibria
 et uerba experti. insup et uin
 cula et carceres Lapidati sunt.
 secti sunt. temptati sunt. in oca
 sione gladij mortui sunt Circu
 ierunt in melotis. in pellibz ca

primis. egentes. angustati. afflic
 ti. quibz dignus nō erat mūdus
 In solitudinibz errantes. et ī mō
 tibz. et in speluncis. et in cauer
 nis terre Et hū omēs testimonio
 fidei probati. nō acceperūt repro
 missionē. deo pro nobis melius
 aliquid prouidente ne sine nobis
 consumarentur. **xij.**

I Deoq; et nos tantam habē
 tes impositū nubem testiū.
 deponentes omne pondus.
 et aranstans nos p̄cām. per paci
 enciam curram? p̄positū nobis cer
 tamen. aspicientes in autorem
 fidei et consummatorem ihm. qui
 p̄posito sibi gaudio sustinuit crucē
 confusione contempta. atq; in dex
 tera sedis dei sedet Recognite enī
 eū qui talem sustinuit a p̄coribz
 aduersus semetipm̄ contradictio
 nem. ut nō fatigemini animus
 v̄ris deficiētes Non dū enī usq;
 ad sanguinē restitistis aduersus
 p̄cām repugnantes. et obliu estis
 consolacionis que uobis tanqm̄
 filijs loquit dicens fili mi noli
 negligere disciplinā dñi. neq; fa
 tigeris dū ab eo argueris Quē
 enī diligit dñs castigat. flagel
 lat autem omnē filiū quē recipit
 In disciplina pseuerate. tanqm̄
 filijs uobis offert se deus Quis
 enī filius quē nō corripit pater.
 Quod si extra disciplinā estis.
 cuius particeps facti sūt omēs.
 ergo adulteri et nō filij estis De
 inde patres quidem carnis nostre
 habuim? eruditores. et reuerba
 mur eos Non multō magis ob

tempe
 uenit
 pauca
 erudi
 utale
 nem
 in p
 gnu
 fruct
 cam
 miss
 erige
 dibu
 erret
 sequ
 am s
 conten
 tie dei
 fuesū
 illam
 formari
 qui p̄
 p̄mittu
 postea
 onē. rep
 nit pen
 nus in
 necessi
 blem ig
 nam et
 uocem
 trasu
 Non
 tur. e
 lapid
 quod
 Exter
 necessi
 titatem
 et mul

temperabim⁹ patri spirituum et vi-
uemus. Et illi quidem in tempore
paucorum dierum secundum voluntatem suam
erudiebant nos: hic autem ad id quod
utile est. in recipiendo sanctificatio-
nem eius. Omnis autem disciplina
in presenti quidem videtur non esse
gaudij sed meroris: postea autem
fructum pacatissimum exercitatis per
eam reddet iusticie. Propter quod re-
missas manus et soluta genua
erigite. et gressus rectos facite pe-
dibus vestris: ut non claudicans quis
erret: magis autem sanetur. Pacem
sequimini cum omnibus. et sanctimoni-
am sine qua nemo videbit deum:
contemplantes ne quis desit gra-
cie dei: ne qua radix amaritudinis
sursum germinans impediat. et per
illam inquinentur multi. Ne quis
fornicator aut perphanus ut esau:
qui propter unam escam vendidit
primitiua sua. Scitote enim quoniam et
postea cupiens hereditare benedi-
ctionem. reprobatus est. Non enim iue-
nit penitencie locum: quoniam cum lacri-
mus inquisisset eam. Non enim
accessistis ad tractabilem et accessi-
bilem ignem et turbinem et caligi-
nem et procellam et tube sonum et
vocem verborum: quam qui audierunt
excusauerunt se ne eis fieret verbum.
Non enim portabant quod diceba-
tur: et si bestia tetigerit montem
lapidabitur. Et ita terribile erat
quod videbatur. Moyses dixit.
Extremus sum et tremebundus. Sed
accessistis ad syon montem et ciui-
tatem dei viuientis ihesum celestem.
et multorum milium angelorum fre-

quentiam. et ecclesiam primitiuorum que
conscripti sunt in celis: et iudicem
omnium deum. et spiritum iustorum per-
fectorum. et testamenti noui medi-
atorem ihesum. et sanguinis aspersionem
melius loquentem quam abel. Vi-
dere ne recusatis loquentem. Si enim
illi non effugerunt recusantes eum
qui super terram loquebatur. mul-
to magis nos qui de celis loquen-
tem nobis auertimus. Cuius vox
mouit terram tunc: nunc autem repro-
mittit dicens. Adhuc semel: ego
mouebo non solum terram sed et ce-
lum. Quod autem adhuc semel di-
cat. declarat mobilium translationem
tanquam factorum: ut maneat ea
que sunt immobilia. Itaque regnum
immobile suscipientes: habemus
gratiam per quam seruiamus placen-
tes deo cum metu et reuerentia. Et
enim deus noster ignis consumens.
Caritas fratrum. Caritas fra-
ternitatis maneat in
vobis: et hospitalitatem
nolite obliuisci. Per hanc enim pla-
cuerunt quidam: angelis hospicio
receptis. Mementote vincitorum tan-
quam simul victi: et laborantium tan-
quam et ipsi in corpore morantes. Ho-
norabile concubium in omnibus: et
thorus immaculatus. Fornicatores
enim et adulteros iudicabit deus.
Sunt mores sine auaricia: contenti-
mentibus. Ipse enim dixit. Non te de-
seram neque derelinquam: ita ut con-
fidenter dicam. Dominus michi adiu-
tor est: non timebo quid faciat mihi
homo. Mementote propositorum ves-
trorum: qui vobis locuti sunt verbum

dei Quorum intuentes exitu con-
 uersationis: in unum fidem Ihe-
 sus xpus heri et hodie: ipse et i
 secula Doctrinis varijs et peregrini-
 nis: nolite abduca Optimu e em
 gracia stabilire cor: no esat. que
 no pfuerunt ambulantijs in eis
 Habem⁹ altare: de quo edere no
 habent potestate qui tabernacu-
 lo deseruiut Quoru em anima-
 liu inferur sanguis pro paco in
 sanctu sanctor per pontificem:
 horu corpora cremantur extra
 castra **P**ter quod et ihesus ut
 sanctificaret per suu sanguine
 pplm: extra porta passus e Ere-
 amus igitur ad eu extra castra: i
 pperiu eius portantes **N**on em
 habem⁹ hic manente ciuitatem:
 sed futura inquirim⁹ **P**er ipm
 ergo offeram⁹ hostiam laudis
 semp deo: idest fructu labioy con-
 fitentiu nomini eius Beneficien-
 ae autē et comuniois nolite ob-
 liuifa **T**alibus em hostijs pme-
 retur deus **O**bedite ppositis ves-
 tris: et subiacete eis **I**psi em pui-
 gilant quasi ratione pro anima-
 bus vris reddituri: ut cu gaudio
 hoc faciant et no gementes **H**oc
 em no expedit vobis **O**rate pro
 nobis **C**onfidimus em: quia
 bonam consciencia habem⁹ in
 omibz bene volentes conuisari
Amplius autē deprecor vos hoc
 facere: quo celerius restituar vob
Deus autē paas qui eduxit de
 mortuis pastorem magnu omiu
 in sanguine testamenti eterni do-
 minu nrm ihm xpm. aptet vos

in omni bono. ut faciatis voluntate
 eius: faciatis in vobis quod place-
 at coram se per ihm xpm. au glo-
 ria in secula seculoru amen **R**ogo
 autē vos fratres: ut sufferatis ver-
 bu solaci **E**tenim ppauas scripsi vo-
 bis **C**ognoscate fratrem nrm thimo-
 theu dimissu: cu quo si celerius ve-
 nerit videbo vos **S**alutate omnes
 ppositos vros: et omnes sanctos
Salutant vos de yralia fratres
Gracia cu omibz vobis amen.

Explicit epistola ad hebreos.
Inapit prologus sa ieronimi. in

Deus actus aploz
 antiochenis. na-
 aone syrus. cuius
 laus in euangelio
 canitur apud antio-
 odhiam medicine artis egregius.
 et aploz xpi discipulus. postea us-
 qz ad confessione paulu secutus a
 postolu: sine crimine in virginita-
 te pmanens deo maluit seruire
Qui octoginta et quatuor annos
 etatis agens: in bithynia obiit ple-
 nus spiritu sancto **H**ic spiritu sco
 instigante in achae partibz euan-
 geliu scribens. grecas fidelibz incar-
 natione dñi fidei narratione oste-
 dit: eundemqz ex stirpe dauid des-
 cendisse monstrauit **C**ui no ime-
 rito potestas scribendi actus aploz
 in ministerio datur: ut deo in deū
 pleno et filio pdicationis extincto.
 oratione ab apostolis facta sorte
 dñi electionis numerus cōpleretur
Sicqz paulus consumatione apos-
 tolicas actibz daret: quem diu con-
 tra stimulu calatrantem dominu

elegit
 rentis
 sermo
 dicunt
 ope
 sus
 unu
 solu
 eius
 pro
A
 re: usq
 tolis p
 assum
 sepim v
 in mult
 diagunt
 de regno
 as ab il
 sed expe
 quam
Quia
 aqua: i
 spu sco
 igitur q
 gabau
 pore h
 Dixit
 se tem
 ter po
 accipi
 spunt
 testes
 et san

elegisset Quod legentibus ac requi-
rentibus deū breui volui ostendere
sermone. q̄ plurius aliquid fasti-
dientibus prodidisse: sciens quod
operantem agricolam oportet de
suis fructibus edere Quem ita di-
uina subsecuta est gratia: ut nō
solū corporibus. sed etiam animabus.
eius p̄ficeret mediana. **Exphat**
prologus. Inapiunt actus a

postolorū.

Dominū quidē
sermone fecit
de omnibus o
theophyle q̄
cepit ihesus
facere et doce
re: usq; in diem qua p̄cipiens apos-
tolis per sp̄m sanctū quos elegit
assumptus est Quibus et p̄buit
seipm̄ viuū post passionem suā
in multis argumentis per dies q̄
draginta apparens eis: et loquēs
de regno dei Et conuescens p̄cepit
eis ab iherosolimis ne discederēt:
sed expectarent p̄missionē patris.
quam audistis inquit p̄ os meū
Quia iohānes quidē baptizauit
aqua: vos autē baptizabimini
sp̄u sc̄o nō post multos hos dies
Igitur qui conuenerant: interro-
gabant eū dicentes Dñe: si in tē-
pore hoc restitues regnū israhel.
Dixit autē eis Non est v̄m nos-
se tempora vel momenta que pa-
ter posuit in sua potestate: sed
accipietis virtutem supuenientis
spiritus sancti in vos: et eritis m̄-
testes in iherosolimis et in omni iudea
et samaria. et usq; ad ultimū t̄re

Et cū hec dixisset. videntibus ill-
eueatus est: et nubes suscepit
eū ab oculis eorū Cumq; intui-
erentur in celū euntem illū: ecce
duo viri astiterūt iuxta illos i
vestibus albis. qui et dixerunt
Viri galilei quid statis aspicien-
tes in celū. Hic ihesus qui as-
sumptus est a vobis in celū: sic
veniet quēadmodū vidistis eū
euntem in celū Tunc reuēsi sūt
iherosolimā a monte qui voca-
tur oliueti: qui est iuxta iherosolim.
sabbati habens iter Et cū intro-
issent in cenaculū: ascenderunt
ubi manebant petrus et iohā-
nes. iacobus et andreas. philip-
pus et thomas. bartholomeus
et matheus. iacobus alpheri. et
symon zelotes. et iudas iacobi
Hi omēs erant p̄seuerantes
vnanimit̄ in oratione: cū mul-
eribus et maria matre ihesu et
fratribus eius In diebus illis:
erurgens petrus in medio fra-
trū dixit Erat autē turba hoīm
simul: fere centū viginti Viri
fratres oportet impleri scriptu-
ram quam p̄dixit sp̄s sanctus
per os dauid de iuda. qui fuit
dux eorū qui cōphenderunt
ihm: qui cōnumeratus erat in
nobis. et sortatus est sortem mi-
nisterij hui⁹ Et hic quidē pos-
sedit agrū de mercede iniquita-
tis: et suspensus crepuit medi-
us: et diffusa sunt omnia vis-
cera eius Et notū factū est om-
nibus habitantibus iherosolim: ita ut
appellaretur ager ille lingua eorū

acheldemach. hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmodum fiat comoratio eorum deserta: et non sit qui habitet in ea: et episcopatum eius accipiat alter. Oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt in omni tempore quo intrauit et exiuit inter nos dominus ihesus incipiens a baptismo iohannis usque in diem qua assumptus est a nobis: testem resurrectionis eius nobiscum fieri. unum ex istis. Et statuerunt duos: ioseph qui vocabatur barsabas qui cognominatus est iustus. et mathiam. Et orantes dixerunt Tu domine qui corda nostri hominum: ostende quem elegeris ex his duobus unum accipere locum ministerii huius et apostolatus. de quo peruicacitatis est iudas. ut abiuret in locum suum. Et dederunt sortes eis. Et cecidit sortis super mathiam: et annumeratus est cum undecim apostolis. **ii.**

Et cum complerentur dies penthecostes: erant omnes pariter in eodem loco. Et factus est repente de celo sonus tanquam aduenientis spiritus vehementis: et repleuit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispartite lingue tanquam ignis: seditque supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto: et ceperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in iherosolimam habitantes iudei viri religiosi: ex omni natione que sub celo est. facta autem hac voce. conuenit multitudo. et mente confusa

est: quoniam audiebat unusquisque linguam suam illos loquentes. Stupebant autem omnes: et mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galilei sunt? Et quomodo audiuimus unusquisque linguam nostram in qua nati sumus? Parthi et medi et elamite et qui habitant mesopotamiam iudeam et capadociam. pontum et asiam. frigiam et paphlham. egyptum et partes libie. que est circa cyrenen. et aduene romani. iudei quoque et pseliti. cretes et arabes: audiuimus eos loquentes nostris linguis magna haec dei. Stupebant autem omnes: et mirabantur aduicem dicentes. Quidnam hoc vult esse? Alii autem iridentes dicebant: quia musto pleni sunt isti. Stans autem petrus cum undecim eleuauit vocem suam: et locutus est eis. Viri iudei et qui habitatis iherosolimam uniuersi. hoc vobis notum sit: et auribus percipite verba mea. Non enim sicut vos estimatis habebunt sunt. cum sit hora diei tertia: sed hoc est quod dictum est per prophetam iohel. Et erit in nouissimis diebus dicit dominus. effundam de spiritu meo super omnem carnem: et prophetabunt filii viri et filie viri. Et iuvenes viri visiones videbunt: et seniores viri sompnia sompniant. Et quidem super seruos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo: et prophetabunt. Et dabunt prodigia in celo sursum et signa in terra deorsum: sanguinem et ignem et vaporem furni. Sol conuertetur

in tenebras
antequam
et man
aique un
erit. H
hec. H
tu a de
dignis
us in n
huc de
de tunc
affigunt
deus su
infernu
erit. ter
diat in
ram me
ne como
est cor m
mea: inf
et in spe
ma mea u
tu tuu vid
mich fecit
me iocund
fratres la
vos de pa
defunctus
sepulchru
hodie nū d
esset. et sar
uissit ill
eius sedere
deus locut
epi: quia
ferno. nap
none. Hu
us: cuius
Dertem ig
pmissione

in tenebras et luna in sanguine:
 anteq̄ veniat dies dñi magnus
 et manifestus Et erit om̄s qui
 aiq̄ iuocauerit nomē dñi: saluus
 erit **V**iri israhelite audite verba
 hec **I**hesū nazarenū virū approba-
 tū a deo in vobis. virtutibz et pro-
 digijs et signis que fecit p̄ illū de-
 us in medio v̄sicut vos satis:
 hūc definito consilio et p̄saencia
 dei traditū per manus iniquorū.
 affigentes interemistis **Q**uem
 deus suscitauit solutis doloribus
 inferni: iuxta quod impossibile
 erat. teneri illū ab eo **D**avid enī
 dicit in eū **P**rouidebam dñm co-
 ram me semp: qm̄ a dextris ē in
 ne cōmouear **P**ter hoc delectatū
 est cor meū. et exultauit lingua
 mea: insup et caro mea requies-
 cet in spe **Q**m̄ nō dereliques ani-
 mā meā in inferno: nec dabis sc̄-
 tū tuū videre corrupcionē **N**otus
 michi fecisti vias vite: replebis
 me iocunditate cū faae tua **V**iri
 fratres liceat audenter dicere ad
 vos de patriarcha dauid. qm̄ et
 defunctus est et sepultus est: et
 sepulchrū ei est apud nos usq̄ in
 hodiernū diem **P**rophetā igitur cū
 esset. et sciret quia iureiurando
 iurasset illi deus de fructu lumbi
 eius sedere sup sedem eius: prou-
 dens locutus est de resurrectione
 xpi: quia neq̄ derelictus est in i-
 ferno. neq̄ caro eius vidit corrup-
 tionē **H**unc ih̄m resuscitauit de-
 us: cuius om̄es nos testes sum̄
Dextera igitur dei exaltatus. et
 p̄missione sp̄s sancti accepta

a patre: effudit hunc quem vos
 videtis et auditis **N**on ē dauid
 ascendit in celos **D**icit autē ipse
Dixit dñs dño meo sede a dextris
 meis: donec ponā inimicos tuos
 scabellū pedū tuor̄ **C**ertissime
 ergo sciat omnis domus israhel:
 quia et dñm eū et xpm̄ deus fecit
 hunc ih̄m quē vos crucifixistis
His auditis compuncti sunt cor-
 de: et dixerunt ad petrū et ad
 reliquos ap̄los **Q**uid faciemus
 viri fratres. **P**etrus vero ait ad
 illos **P**enitentia inquit agite:
 et baptizetur vnusquisq̄ v̄m̄ in
 noīe ih̄u xpi. in remissionē p̄ccor̄
 v̄rorū: et accipietis donū sancti
 sp̄s **V**obis enī est repromissio
 et filijs v̄s: et om̄ibz qui longe
 sunt. quoscūq̄ aduocauerit dñs
 deus nr̄ **A**lys enī verbis pluri-
 mis testificatus est: et exhortaba-
 tur eos dicens **S**aluamini a gene-
 ratione ista praua **Q**ui ergo rece-
 perunt sermonē eius. baptizati s̄t:
 et apposite sunt in illa die anime
 cariter tria milia **E**rant autem
 p̄seuerantes in doctrina ap̄lorū:
 et cōmunicacione fractionis panis
 et oracionibz **F**iebat autē omni a-
 nime timor **M**ulta quoq̄ pdigia
 et signa per apostolos fiebant in
 ih̄lm̄: et metus erat magnus in
 vnūsis **O**mnes eā qui credebāt
 erant pariter: et habebant omnia
 cōmunia **P**ossessiones et substan-
 cias vendebant: et diuidebant il-
 la om̄ibz prout aiq̄ opus erat
Cotidie quoq̄ p̄durantes vnani-
 miter in templo. et frangētes arca

domos panē. sumebant cibū cū ex
ultatione. et simplicitate cordis :
collaudantes deum et habentes
graciā ad omnē plebem Dominus
autē augebat qui salui fierent
cotidie in idipsum. **iii.**

Petrus autē et iohānes
ascendebant in tēplū :
ad horā oraciōis nonā
Et quidam vir qui erat dauidus
ex utero matris sue bauiabat :
quem ponebant condie ad portā
templi. que dicitur speciosa. ut pe
teret elemosinā ab introeuntibz
in templū Is cū vidisset petrū
et iohannē incapientes introire ī
templū : rogabat ut elemosinam
acciperet Intuens autē in eū pe
trus cū iohāne dixit Respice in
nos At ille intendebat in eos :
sperans se aliquid accepturū ab
eis Petrus autē dixit Argentū
et aurū nō est michi : quod autē
habeo hoc tibi do In noīe ihesu
xpi nazareni surge et ambula.
Et apprehensa manu ei dextera.
alleuauit eū : et p̄tinus consolida
te sunt bases eius et plante Et
exiliens stetit et ambulabat Et
intrauit cū illis in templū : ambu
lans et exiliens et laudans deū
Et vidit omīs pplūs eū ambulā
tem et laudantem deū Cognosce
bant autē illū : qm̄ ipse erat qui
ad elemosinā sedebat ad speciosā
portam templi Et impleti sunt
stupore et extasi : in eo quod con
tingerat illi Cū viderent autē pe
trū et iohāne : cucurrerunt omīs po
pulus ad eos. ad portā que ap

pellatur salomonis stupentes **Di**
dens autē petrus : respondit ad po
pulū **Vir** israhelite quid miramini
in hoc. aut nos quid intuemini :
quasi nra virtute aut pietate fece
rim hunc ambulare. **Deus** ab
ham et deus ysaac et deus iacob
deus patrū nrōz glouificauit filiū
suū ih̄m : quē vos quidem tradidistis
et negastis ante faciē pylati.
iudicante illo dimitti Vos autē
sanctū et iustū negastis. et petistis
virū homiadam donari vobis :
auctorem vero vite interfecistis
Quem deus suscitauit a mortuis.
cuius nos testes sumus : et in fide no
minis eius hunc quē videtis et
nostis confirmauit nomen eius
Et fides que per eū est : dedit inte
gram sanitatē istum. in conspectu
omniū v̄m Et nūc fratres scio q̄a
per ignoranciā fecistis : sicut et p̄n
apes v̄i **Deus** autē qui p̄nūciavit
per os omniū p̄phetarū pati xpm̄
suū : impleuit sic Penitentū igit
et conūtinū. ut deleantur vestra
p̄cā : ut cū venerūt tempora refer
geri a conspectu dñi. et miserit
eū qui p̄dicatus est vobis ih̄sū
xpm̄. quē oportet celū quidē susci
pere. usqz in tēpora restitucionis
omniū que locutus est deus p̄ os
sanctorū suorū a seculo p̄phetarū **Mo**
yses quidem dixit. quoniā p̄phetā
suscitabit vobis dñs deus vester
de fratribz v̄is : tanqm̄ me ipm̄
audietis. iuxta omnia quecumqz
locutus fuerit vobis **Erit** autem
omīs anima quecūqz nō audie
rit p̄phetā illū : exterminabitur

de ple
muel
et an
autē
ti. que
nrōs
fenu
mule
susam
centen
vni
tus ten
qd̄ do
in ih̄m
Et iue
posueru
crastinū
Multa a
verbū
numerus
factū est
gregaren
nores et
p̄ncips
iohānes
erant de g
smientes
bant In
noīe festi
repletus
Dunape
dixit Si n
in bñfact
iste saluu
nibz vob
qua in n
quē vos o

de plebe Et omnes pphete a samuel et deinceps qui locuti sunt: et annūaauerunt dies istos Vos autē estis filij pphetarū et testamēti. quod disposuit deus ad patres nr̄os dicens ad abrahā Et in semine tuo b̄ndicentur om̄es familie terre Vobis primū deus suscitans filiū suū. misit eū b̄ndicentem vobis: ut conuertat se vnusquisq; a nequicia sua. **iiij.**

Loquentib; autē illis ad pplm: supuenerūt sacerdotes et magistratus templi et saducei dolentes qd̄ docerent pplm. et annūaauerūt in ih̄m resurrectionē ex mortuis Et iniecerunt in eos manus: et posuerunt eos in custodiam in crastinū Erat autē iā vespera Multa autē eorū qui audierāt verbū crediderūt: et factus est numerus virorū quāq; milia Factū est autē in crastinū: ut cōgregarentur principes eorū et seniores et scribe in ih̄lm. et anas princeps sacerdotū et ap̄phas et iohānes et alexander. et quotquot erant de genere sacerdotali Et stantes eos in medio: interrogabant In qua virtute aut in quo noīe feastis hoc vos? Tūc petrus repletus sp̄u sancto: dixit ad eos Principes populi et seniores audite Si nos hodie diiudicamur in b̄nfacto hoīs infirmi. in quo iste saluus factus est: notū sit ōnib; vobis et omni plebi israhel. quia in noīe ih̄u xp̄i nazareni quē vos crucifixistis. quem deus

suscitauit a mortuis. in hoc iste astat coram vobis sanus Hic ē lapis qui reprobatus est a vobis edificantib;. qui factus est in caput anguli: et nō est in alio aliquo salus Nec enī aliud nomē est sub celo datū hominib;. in quo oporteat nos saluos fieri Videntes autē petri constanciā et iohānis. compto qd̄ homines essent sine litteris et ydiote ammirabant: et cognoscebant eos. qm̄ cū ih̄esu fuerant Homine quoq; vidētes stantē cū eis qui curatus fuerat: nichil poterant contradicere Iusserunt autē eos foras extra consiliū secēdere: et conferebant adiūctē dicentes Quid faciem⁹ hominib; istis? Qm̄quidem notū signū factū est per eos om̄ib; habitantib; ih̄lm: manifestū est. et nō possum⁹ negare Sed ne amplius diuulgetur in pplm: cōminemur eis ne ultra loquantur in noīe hoc ulli hominū Et vocantes eos: denūaauerūt ne ōnino loquerētur. neq; docerent in noīe ih̄u Petrus vero et iohānes respōdentes: dixerūt ad eos Si iustū ē in conspectu dei vos potius audire qd̄ deū: iudicate Non enī possum⁹ que vidim⁹ et audiim⁹ nō loqui At illi cōminantes dimiserunt eos: non iuuenientes quomō punirent eos ppt̄ pplm: quia omnes clarificabant id qd̄ factū erat in eo quod acciderat Annorū enī erat āplius. quādraginta homo in quo factū erat signū istud sanitatis

Dimissi autē venerunt ad suos: et annūciaverūt eis quanta ad eos principes sacerdotū et seniores dixissent. Qui cū audissent: unanimitē leuauerūt vocem ad dominū et dixerunt. Dñe tu qui fecisti celū et terrā et mare et omnia que in eis sunt. qui spū sancto per os p̄ris nr̄i dauid pueri tui dixisti. quare fremuerūt gentes et populi meditati sunt inania. astiterūt reges terre et principes conuenerunt in unū aduersus dñm et aduersus xp̄m eius. Conuenerūt enī vere in ciuitate ista aduersus sanctū puerū tuū ih̄m quē vn̄x isti herodes et pontius pylatus cū gentibz et populis isrl̄: facere que manus tua et consiliū tuū decreuerunt fieri. Et nūc dñe respice in minas eorū: et da seruis tuis cū omni fiducia loqui verbū tuū: in eo qd̄ manū tuā extendas sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti filij tui ih̄u. Et cū orassent. motus est locus in quo erant congregati: et repleti sunt omnes spū sc̄o: et loquebantur verbū dei cū fiducia. Multitudinis autē credentiū erat cor vnū et anima vna. Nec quisq̄ eorū que possidebat aliqd̄ suū esse dicebat: sed erant illis omnia cōmunia. Et virtute magna reddebant apli testimoniū resurrectionis ih̄u xp̄i dñi nr̄i: et grācia magna erat in omnibz illis. Neq̄ enī quisq̄m egeñs erat inter illos. Quotiq̄ enim possessores agrorū aut do-

morū erant. vendentes afferebāt precia eorū. que vendebant: et ponebant ante pedes apostolorū. Diuidebatur autē singulis: putatq̄ opus erat. Ioseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis quod est interpretatū filius consolacionis. leuitēs cyprius genere. cū haberet agrū vendidit illū: et attulit precū et posuit ante pedes apostolorū. **v.**

Quare autē quidā nomine ananias cū saphira vxore sua vendidit agrū: et fraudauit de precio agrī consilia vxore sua: et afferens p̄te quādam ad pedes ap̄loz posuit. Dixit autē petrus ad ananiam. Cur temptauit sathanas cor tuū mentiri te spiritu sancto: et fraudare de p̄cio agrī. Nonne manens tibi manebat: et uendatū in tua erat potestate. Quare posuisti in corde tuo hanc rē. Non es mentitus hominibz: sed deo. Audiens autē ananias hec verba: cecidit et expirauit. Et factus est timor magnus in omnes qui audierant. Surgentes autē iuuenes amouerūt eū: et effertes sepelierūt. factū est autē quasi horarū triū spaciū: et vxor ipsius nesciens quod factū fuerat. introiit. Respondit autē ei petrus. Dic michi mulier: si tanti agrū vendidisti. At illa dixit. Etiam tanti. Petrus autē ad eā. Quid utiq̄ conuenit vobis temptare spiritū dñi. Ecce pedes eoz qui sepelierūt virū tuū ad ostiū: et

effere
pede
res a
mor
rui
mor
et i
Pe
fig
et e
pot
nem
sed
No
in d
heri
firm
grub
umbr
cou
do via
res egr
mūdis
Gurg
nū et o
est ha
zelo
ap̄los
dia pu
noctm
et edu
res lo
ma v
audi
in re
aut
cram
nes s
ad m
vau

efferent te **C**onfestim cecidit ad
 pedes eius: et expirauit **I**ntran-
 tes autē iuuenes iuenerūt illam
 mortuam: et extulerunt et sepelie-
 runt ad uicū suū **E**t factus est ti-
 mor magnus in uniuersa ecclesia:
 et in omnes qui audierunt hec
Per manus autē apłorū fiebant
 signa et p̄digia multa in plebe:
 et erant omnes unanimit̄ in
 porticu salomonis **C**eterorū autē
 nemo audebat cōiungere se illis:
 sed magnificabat eos populus
Magis autē augebatur credētiū
 in dño multitudo uirorū ac mu-
 lierū: ita ut in plateas eicerent ī-
 firmos. et ponerent in lectulis et
 grabatis: ut ueniente petro saltē
 umbra illius obumbraret quemq̄
 eorū **C**oncuirebat autē et multitu-
 do uicinarū ciuitatū iherosolym. afferē-
 tes egros et uexatos a spiritibz in-
 mūdis: qui curabantur omnes
Exurgens autē princeps sacerdo-
 tū et omnes qui cū illo erant que-
 est heresis saduceorū. repleti sunt
 zelo: et uicēcerunt manus in
 apłos: et posuerūt illos in custo-
 dia publica **A**ngelus autē dñi p̄
 noctem aperiens ianuās carceris:
 et educens eos dixit **I**te et stan-
 tes loquimī in templo plebi om-
 nia uerba uite huius **Q**ui cum
 audissent: intrauerūt diluailo
 in templū. et docebant **A**udiens
 autē p̄nceps sacerdotū et qui cū eo
 erant. cōuocauerūt consiliū. et om-
 nes seniores filiorū isrl̄: et miserūt
 ad carcerem ut adducerentur **C**ū
 uenissent autē ministri. et apło

carcere non iuuenissent illos: reuēsi
 nūciauerunt dicentes **C**arcerem
 quidem iuuenim⁹ clausū cū omni
 diligētia. et custodes stantes ad
 ianuās: aperientes autē neminē
 intus iuuenim⁹ **U**t autē audierūt
 hos sermones magistratus tēpli
 et p̄ncipes sacerdotū: ambige-
 bant de illis quidnam fieret **A**d-
 ueniens autē quidā nūciavit eis:
 quia ecce uiri quos posuistis in
 carcerem. sunt in templo stantes
 et docentes pplm **T**unc abiit
 magistratus cū ministris: et ad-
 duxit illos sine ui **T**imebant cū
 pplm: ne lapidarentur **E**t cū ad-
 duxissent illos: statuerūt in con-
 silio **E**t interrogauit eos princeps
 sacerdotū dicens **P**recipiendo pre-
 cepim⁹ uobis ne doceretis in noīe
 isto: et ecce replestis iherosolym doctri-
 na uia: et uultis introducere sup
 nos sanguinē hominis istius **R**es-
 pondens autē petrus et apłi dix-
 erunt **O**bedire oportet deo ma-
 gis q̄ hominibz **D**eus patrū nr̄orū
 suscipiuit iherosolym: quē uos interemis-
 tis suspendentes in ligno **H**unc
 deus p̄ncipem et saluatorem ex-
 altauit dextera sua: ad dandam
 penitentiā isrl̄. et remissionē p̄ccorū
Et nos sum⁹ testes horū uerborū:
 et spūs sanctus quem dedit deus
 omnibz obedientibz sibi **H**ec cū
 audissent dissecabantur: et cogita-
 bant interficere illos **S**urgens at
 quidam in consilio phariseus. no-
 mine gamaliel. legis doctor. hono-
 rabilis uniuerse plebi: iussit foras
 ad breue homines fieri **D**ixitq;

ad illos **Qui** israhelice attendite vobis sup homibz istis quid actu ri sint. Ante hos eni dies extitit theodas dicens se esse aliquē: au consensit numerus virorū arriter quadringentorū. Qui ocafus est, et omnes quicūq; credebant ei dissipati sunt: et redactus est ad nichilū. Post hunc extitit iudas guli leus in diebz pffessionis: et auer tit populū post se. Et ipse parit: et omnes quotquot consenserūt ei dissipati sunt. Et nūc itaq; dico vobis. Discedite ab homibz istis et finite illos: qm̄ si est ex homibz consiliū hoc aut opus. dissoluetur. Si vero ex deo est. nō poteritis dis soluere eos: ne forte et deo repug nare iueniamini. Consenserunt autē illi: et cōuocantes aplos. cesis denūciauerūt ne loquerētur in nomine ihu: et dimiserūt eos. Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu consilij: qm̄ digni ha bita sunt pro nomine ihu contu meliam pati. **O**mnī autē die in tē plo et circa domos nō cessabant docentes et euangelizantes xp̄m.

In diebus **vi.** **I**hm. autē illis crescente nume ro discipulorū factū est murmur grecorū adūsus hebreos: eo quod despicerentur in mīsterio cotidiano vidue eorū. Cōuocantes autē duodecim multitudinē disci pulorū. dixerunt. Non est equū nos derelinquere verbū dei: et mi nistrare mensis. Considerate ergo fratres viros ex vobis boni testi monij septem plenos spū sancto

et sapientia: quos constituamus sup hoc opus. Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erim⁹. Et placuit sermo coram om̄i mul titudine. Et elegerunt stephanū virū plenū fide et spū sancto: et phi lippū et prochor. et nychanorem. et tymonem. et parmenam. et nicolaū aduenam anthiochenū. Hos statuerunt ante conspectū aplos: et orantes imposuerunt eis manus. Et verbū dñi cresce bat: et multiplicabatur numer⁹ discipulorū in iherlm̄ valde. Multa etiā turba sacerdotū obediebat fidei. Stephanus autē plenus gra tia et fortitudine: faciebat p̄dignia et signa magna in populo. Sur rerunt autē quidam de synago ga que appellatur libertinorū et cyrenencū et alexandunorū. et e orū qui erant a alicia et asya. dis putantes cū stephano: et nō pote rant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Tunc sūmiserūt viros: qui dicerent se audisse eū dicentē verba blasphemie in mo ysen et deū. Cōmouerūt itaq; ple bem et seniores et scribas: et con currentes rapuerūt eū et addux erunt in consiliū: et statuerunt testes falsos dicentes. Homo iste non cessat loqui verba adūsus locū sanctū et legem. Audiuim⁹ enī eū dicentem: qm̄ ihus naza renus hic. destruet locū istū. et mutabit tradiaones quas tradi dit nobis moyses. Et intuentes eū omnes qui sedebant in consili o: viderūt faciē eius tanquā

faciem angeli Dicit autē princeps
sacerdotū Si hec ita se habent.

Qui ait. **VII.**

Qui fratres et patres au-
dite Deus glorie appa-
ruit patri nro abrahā
cum esset in mesopotymia priusq̄
moraretur in charram: et dixit ad
illū Exi de terra tua et de cognati-
one tua: et veni in terrā quā tibi
monstrauero Tunc exiit de terra
chaldeorū: et habitauit in char-
ram Et inde postq̄ mortuus est
pater eius transtulit illū in terrā
istam: in qua nūc vos habitatis
Et nō dedit illi hereditatem in ea
nec passum pedis: sed repromisit
dare illi eam in possessionem. et
semini eius post ipm: cū non habe-
ret filiū Vocatus est autē deus q̄
erat semen eius aacola in t̄ra alie-
na: et seruituti eos subiacent. et
male tractabunt eos annis qua-
dringentis: et gentem cui seruerūt
iudicabo ego dixit dñs Et post
hec exhibunt: et seruient michi in
loco isto Et dedit illi testamentū
arcūasionis: et sic genuit ysaac.
et arcūādūt eū die octaua: et ysa-
ac iacob. et iacob duodecim patri-
archas Et patriarche emulantes
vendiderunt ioseph in egiptum
Et erat deus cū eo: et eripuit eū
ex om̄ibz tribulacionibz eius Et
dedit ei gratiā et sapienciā in con-
spectu pharaonis regis egipti: et
constituit eū p̄positū sup egiptum
et sup om̄e domū suam Venit
autem fames in vniuersā egiptū
et chanaan. et tribulacio magna:

et non iueniebant abos patres
nr̄i Cū audisset autē iacob esse fru-
mentū in egipto. misit patres nos-
tros primū: et in secundo cognitus
est ioseph a fr̄ibus suis: et mani-
festatū est pharaoni genus eius
Nutrens autē ioseph acersuit ia-
cob prēm suū: et om̄e cognatio-
nē. in animabz septuaginta quibz
Et descendit iacob in egiptū: et
defunctus est ip̄e et patres nr̄i:
et translati sunt in sychem. et po-
siti in sepulchro quod emit abra-
ham precio argenti. a filiis emor
filiy sychem Cum appropinquaret
autē tempus repromissionis quā
confessus fuerat deus abrahā: cre-
uit plius et multiplicatus est in
egypto. quoadusq̄ surrexit rex ali-
us in egipto qui nō sciebat ioseph
Hic aramueniens genus nostrū.
affluxit patres nr̄os: ut exponerēt
infantes suos. ne viuificarentur
Eodem tempore natus ē moyses.
et fuit gratus deo: qui nutritus
est tribus mensibz in domo p̄ris
sui Exposito autē illo. sustulit eū
filia pharaonis: et enutruuit eū
sibi in filiū Et eruditus est moy-
ses omni sapiencia egiptiorū: et
erat potens in verbis et in opibz
suis Cū autē impleteretur ei qua-
draginta annorū tempus: ascen-
dit in cor eius ut visitaret fratres
suos filios isrl̄ Et cū vidisset quē-
dam iuriam pacentem vindica-
uit illū: et fecit vlcionem ei qui
iuriam sustinebat. passio egipti-
o Existimabat autem intelligē
fratres: qm̄ deus per manū ipsi?

daret salutem illis. **A**t illi nō intellexerunt. **S**equenti vero die apparuit illis litigantibus: et reconciliabat eos in pace dicens. **V**iri fratres estis. **Q**uid nocetis alterutrum? **Q**ui autē iuriam faciebat proximo suo: repulit eū dicens. **Q**uis te constituit iudicē et principem sup nos? **N**ūquid interficere me tu vis. quemadmodum interfeasti heri egyptiū. **F**ugit autē moyses in verbo isto: et factus ē aduena in terra madian: ubi genuerunt filios duos. **E**t expleto annis quadraginta: apparuit illi in deserto montis syna angelus in igne flāme rubi. **M**oyses autem videns: admiratus est visū. **E**t accedente illo ut consideraret: facta est vox dñi ad eum dicens. **E**go sū deus p̄m tuorū: deus abraham deus ysaac et deus iacob. **T**remefactus autē moyses: nō audebat considerare. **D**ixit autē illi dñs. **S**olve calceamentū pedū tuorū: locus enī in quo stas terra sancta est. **V**idens vidi afflictionē ppli mei qui est in egypto. et gemitū eorū audiui: et descendi liberare eos. **E**t nūc veni. et mictā te in egyptū. **H**unc moysen quē negauerunt dicentes. quis te constituit principem et iudicem sup nos: hunc deus principem et redemptorē misit cū manu angeli qui apparuit illi ī rubo. **H**ic eduxit illos: faciens prodigia et signa in terra egypti et in rubro mari et in deserto. ānis quadraginta. **H**ic est moyses:

qui dixit filiis isrl. **P**phetam vobis suscitabit deus de fratribz vestris: tanquā me ipm audietis. **H**ic est qui fuit in ecclesia in solitudine cū angelo qui loquebatur ei ī morte syna et cū p̄bz n̄is: qui accepit verba vite dare vobis. **C**ui noluerunt obedire patres n̄i: sed repulerunt et ausi sunt cordibz suis ī egyptū. dicentes ad aaron. **F**ac nobis deos qui p̄cedant nos. **N**oysi enī huic qui eduxit nos de terra egypti: nesciam⁹ quid factū sit ei. **E**t vitulū fecerūt in illis diebz: et obtulerunt hostiā simulacri: et letabantur in opibz manū suarū. **C**onūtat autē deus et tradidit eos seruire milicie celi: sicut scriptū est in libro p̄phetarū. **N**ūquid victimas aut hostias obtulisti michi ānis quadraginta in deserto domus isrl. **E**t suscepisti tabernaculū moloch et sydus dei v̄i rempham figurā q̄s fecisti adorare eas: et transferā vos trans babilonē. **T**abernaculū testimonij fuit patribz nostris in deserto: sicut disposuit loquens ad moysen. ut faceret illud scdm formā quā viderat. **Q**uod et induxerunt suscipientes p̄es nostri cū ihesu in possessionē gentiū. quas expulit deus a facie patrū n̄oz. usqz in diebz dauid: qui iuenit graciā ante deū. et p̄cūt ut iueniret tabernaculū deo iacob. **S**alomon autē edificauit illi domū: sed nō excelsus in manufactis habitat sicut p̄pheta dicit. **C**elū michi sedes ē:

terra autē scabellū pedum meorū
 Quam domū edificabitis michi
 dicit dñs: aut quis locus requie
 aonis mee est. **N**onne manus me
 a fecit hec omnia. **D**ura ceruice
 et inartūsi cordibz et auribus vos
 semp spiritui sancto resististis: sicut
 et patres vñ. ita et vos. **Q**uē pphē
 tarū nō sunt psecuti p̄es vester.
 Et occiderūt eos qui p̄nūciabāt
 de aduentu iusti: cuius vos nūc
 p̄ditores et homicide fuistis: qui
 accepistis legem in disposicione
 angeloz. et nō custodistis. **A**udiē
 tes autē hec. dissecabātur cordibz
 suis: et stridebant dentibz in eū.
 Cū autē esset plenus spū sancto:
 intendens in celū vidit gloriā dei.
 et ih̄m stantē a dextris dei. et ait
Ecce video celos ap̄tos: et filiū ho
 minis a dextris stantē dei. **E**xcla
 mantes autē voce magna conti
 nuerunt aures suas: et impetum
 fecerunt vnanimiter in eū. **E**t eia
 cientes eū extra ciuitatē lapidabāt.
 Et testes deposuerūt vestimenta
 sua secus pedes adolescentis: qui
 vocabatur saulus. **E**t lapidabant
 stephanū iuocantem et dicentē
Domine ih̄u suscipe sp̄m meum.
Positis autē genibz: clamauit
 voce magna dicens. **D**ñe ne sta
 tuas illis hoc peccatū. **E**t cū hoc dix
 isset: obdormiuit in dño. **S**aulus
 autē erat consensuens nea eius.

Acta est autem **viii.**
 in illa die psecutio mag
 na in ecclesia que erat
 iherosolimus: et omnes dispersi
 sunt per regiones iudee et sama

122
 rie preter ap̄los. **C**urauerunt autē
 stephanū viri timorati: et fecerūt
 plandū magnū sup̄ illū. **S**aulus
 vero deuastabat ecclesiam: per do
 mos intrans et trahens viros ac
 mulieres tradebat in custodiam.
Igitur qui dispersi erant: p̄transi
 bant euangelizantes verbū. **P**hi
 lippus autē descendens in ciuitatē
 samarie: p̄dicabat illis xp̄m. **I**n
 tendebant autē turbe hys que a
 philippo dicebantur: vnanimī
 audientes. et videntes signa que
 faciebat. **M**ulti enī eorū qui ha
 bebant sp̄s imūdos: clamantes
 voce magna eribant. **M**ulti autē
 paralytici et claudi curati sunt.
Factū est ergo magnū gaudiū in
 illa ciuitate. **D**ix autē quidā noīe
 symon qui ante fuerat in ciuita
 te magus seducens gentē sama
 rie. dicens se esse aliquē magnū:
 cui auscultabant omnes a mi
 nimo usq; ad maximū dicentes
Hic est virtus dei: que vocatur
 magna. **A**tendebant autē eū:
 p̄pter quod multo tēpore magis
 suis dementasset eos. **C**ū vero cre
 didissent philippo euāgelizanti
 de regno dei: et nomine ih̄u xp̄i
 baptizabantur viri ac mulieres.
Tunc symon et ip̄e credidit. **E**t
 cū baptizatus esset: adherebat
 philippo. **V**idens etiā signa et
 virtutes maximas fieri: stupens
 ammirabatur. **C**ū autē audissent
 ap̄li qui erant iherosolimus. q̄a
 recepit samaria verbū dei: mise
 runt ad eos petrū et iohannem.
Qui cū venissent: orauerūt pro

ipsis. ut acciperent spm̄ sanctū
Nondū enī in quemq̄m illoꝝ
venerat: sed baptizati tantū e
rant in nōie domini ihu. Tunc
imponebant manus sup illos:
et accipiebant spm̄ sanctū. Cū
vidisset autē symon quia p̄ im
posicione manus ap̄toꝝ daret
sp̄s sanctus: optulit eis pecuni
am dicens. Date et michi hanc
potestātē: ut cuiq̄q; imposuero
manus. accipiat spm̄ sanctum.
Petrus autē dixit ad eū. Pecuni
a tua teū sit in pdiaone: qm̄
donū dei exstimaſti pecunia pos
sideri. Non est tibi pars neq;
sors in sermone isto. Cor enī tuū
nō est rectū coram deo. Peniten
tiam itaq; age ab hac nequicia
tua: et roga deū si forte remittat
tibi hec cogitacio cordis tui. In
felle enī amaritudinis et obliga
tione iniquitatis video te esse.
Respondens autē symon dixit.
Precamini vos pro me ad dñm:
ut nichil veniat sup me horū q̄
dixistis. Et illi quidem testificati
et locuti verbū dñi redibāt ihe
rosolimā: et multis regionibz
samaritanorū euangelizabant.
Angelus autē dñi locutus ē ad
philippū dicens. Surge et vade
contra meridianū. ad viam que
descendit ab iherlm̄ in gazam:
hec est deserta. Et surgens abiit.
Et ecce vir ethyops eunuchus
potens candidas regine ethyopū.
qui erat sup omnes gazas eius.
venerat adorare in iherlm̄: et re
uertebatur sedens sup currū suū.

Ac

legens q; pphetā ysaiam. Dixit
autē sp̄s philippo. Accede: et ad
iunge te ad currū istū. Accurrens
autem philippus. audiuit eū le
gentē ysaiam pphetā: et dixit.
Putās ne intelligis que legis.
Qui ait. Et quomō possū: si nō
aliquis ostenderit michi. **R**oga
uitq; philippū: ut ascenderet et
sederet secū. **L**ocus autē scripture
quam legebat erat hec. Tanq̄m
ovis ad occasione ductus est: et
sicut agnus coram tondente se
sine voce. sic nō aperuit os suū.
In hūilitate iudiciū eius subla
tū est. **G**eneracionē illius quis
enarrabit. **Q**uonā tolletur de
terra vita eius. **R**espondens at
eunuchus philippo dixit. **O**bs
cro te de quo ppheta dicit hoc.
de se. an de alio aliquo. **A**peries
autē philippus os suū: et inci
piens a scriptura ista. euangeliza
uit illi ihesū. **E**t dū irent p viā:
venerunt ad quandā aquam.
Et ait eunuchus. **E**cce aqua.
Quis phibet me baptizari.
Dixit autē philippus. **S**i credis
ex toto corde. licet. **E**t respondēs
ait. **C**redo dei filiū esse ih̄m xp̄m.
Et iussit stare currū. **E**t descende
runt uterq; in aquā philippus
et eunuchus: et baptizavit eū.
Cū autē ascendissent de aqua.
sp̄s dñi rapuit philippū: et am
plius nō vidit eum eunuchus.
Vibat enī per viam suā gaudens.
Philippus autē inuentus est in
azoto. **E**t p̄transiens euangeliza
bat civitatibz cūctis: donec veni

ret cesaream. **W** **A**ulus autē adhuc spirās
 minarū et cedis in disa-
 pulos dñi. accessit ad
 principem sacerdotū. et petiit ab
 eo epistolas in damascū ad syna-
 gogs: ut si quos iuenisset huius
 vie viros ac mulieres. vinctos p-
 duceret iherlm. Et cū iter faceret:
 contigit ut appropinquaret da-
 masco. Et subito arāfulsit eum
 lux de celo: et cadens in terrā au-
 diuit vocem dicentē sibi. Saule
 saule quid me psequeris. Qui
 dixit. Quis es dñe. Et ille. Ego
 sum ihus: quē tu psequeris. Du-
 cū est tibi contra stimulū calatra-
 re. Et tremens ac stupens dixit.
 Dñe quid me vis facere. Et dñs
 ad eū. Surge et ingredere ciuitatē:
 et dicetur tibi quid te oporteat fa-
 cere. Viri autē illi qui comitabā-
 tur cū eo stabant stupefacti: au-
 dientes quidē vocem. neminē at-
 videntes. Surrexit autē saulus
 de terra: apertisq; oculis nichil
 videbat. Ad manus autē illum
 trahentes: introduxerūt damas-
 cū. Et erat tribus diebus nō videns:
 et nō manducauit neq; bibit.
 Erat autē quidam discipulus da-
 masca: nomine ananias. Et dixit
 ad illū in visu dñs. Anania.
 At ille ait. Ecce ego dñe. Et dñs
 ad illū. Surgens vade in viā
 qui vocatur rectus: et quere in
 domo iude saulū noīe tharsense.
 Ecce enī orat. Et vidit virū a-
 naniam nomine introeuntē et
 imponentē sibi manus: ut visū

recipiat. Respondit autē ananias
 Domine audiui a multis de viro
 hoc quanta mala sanctis tuis fe-
 cerit in iherlm: et hic habet potes-
 tatem a principibz sacerdotū alli-
 gandi omnes qui iuocant nomē
 tuū. Dixit autē ad eū dñs. Vade
 qm vas electionis michi ē iste:
 ut portet nomen meū corā gen-
 tibz et regibz et filijs isrl. Ego
 enī ostendam illi: quanta oportet
 eū pati pro noīe meo. Et
 abiit ananias et introuit do-
 mū: et imponens ei manus dixit.
 Saule frater. dñs ihus misit
 me qui apparuit tibi in via qua
 veniebas: ut videas et implea-
 ris spū sancto. Et confestim cea-
 derunt ab oculis eius tanquam
 squame: et visū recepit. Et surgēs
 baptizatus est. Et cum accepisset
 abū: confortatus est. Fuit autē
 cū discipulis qui erant damasca
 per dies aliquot: et continuo i-
 gressus in synagogas p̄dicabat
 ihm: qm hic est filius dei. Stupe-
 bant autē omēs qui audiebant:
 et dicebant. Nonne hic est qui
 expugnabat in iherlm eos qui
 iuocabant nomen istud. Et huc
 ad hoc venit: ut vinctos illos
 duceret ad principes sacerdotū.
 Saulus autē magis conualefce-
 bat et confundebat iudeos qui
 habitabant damasca: affirmās
 qm hic est xpūs. Cū impleverit
 autē dies multi: consilium fece-
 runt iudei ut eū interficerent.
 Note autē facte sunt saulo in si-
 die eorū. Custodiebant autē et

portas die ac nocte: ut eū interfice-
rent Accipientes autē discipuli.
nocte per murū dimiserunt eū:
submitentes in sporta Cū autem
venisset in iherosolimam: temptabat iun-
gere se discipulis Et omēs timebāt
eū: nō credentes quia esset discipu-
lus Barnabas autē apprehensū
illū duxit ad apłos: et narrauit
illis quomō in via vidisset dñm.
et quia locutus est ei: et quomō
in damasco fiducialiter egerit ī
noīe ihu Et erat cū illis intrās
et exiens in iherosolimam: fiducialiter
agens in noīe dñi Loquebatur
quoq; gentibz: et disputabat cū
grecis Illi autē querebant occi-
dere eū Quod cū cognouissent
fratres. deduxerūt eū cesaream:
et dimiserunt tharsū Ecclesia
quidem per totam iudeam et
galileam et samariā habebat
pacem: et edificabatur ambulās
in timore dñi: et consolaciōe spi-
ritus sancti replebatur Factū ē
autē ut petrus dñi transiret vni-
uersos deueniret ad sanctos qui
habitabant lidde Inuenit autē
ibi hominē quendam noīe eneam.
ab annis octo iacentē in graba-
to: qui erat paralyticus Et ait
illi petrus Enea sanet te dñs ihu
xpūs Surge et sterne tibi Et cō-
tinuo surrexit Et viderunt illū
omēs qui habitabant lidde et
saronē: qui cōuersi sūt ad dñm
In ioppe autē fuit quedā discipu-
la nomine tabita: que intercepta
diatur dorchas Hec erat ple-
na opibz bonis: et elemosinis

quas faciebat Factū est autem in
diebz illis: ut infirmata moreret
Quam cū lauissent: posuerunt
eam in cenaculo Cū autē prope
esset lidde ab ioppe: discipuli au-
dientes quia petrus esset in ea.
miserunt duos viros ad eū. rogā-
tes. ne pigritatis venire usq; ad
nos Exurgens autē petrus: ve-
nit cū illis Et cū aduenisset: dix-
erunt illū in cenaculū Et circū-
steterūt illū omēs vidue flentes:
et ostendentes tunicas et vestes.
quas faciebat illis dorchas Ceteris
autē omibz foras. petrus po-
nens genua orauit: et conuersus
ad corpus dixit Tabita surge At
illa aperuit oculos suos: et viso
petro resedit Dans autē illi manū:
erexit eam Et cū vocasset sanctos
et viduas: assignauit eā viuam
Notū autē factū est p vniūsam
ioppen: et crediderunt multi in do-
mino Factū est autē. ut dies mul-
tos moraretur in ioppe: apud
quendam symonē corariū. *R.*

Uer autē quidam erat ī
cesarea noīe cornelius.
centurio cohortis que
diatur ytalica. religiosus et ti-
mens deū cū omni domo sua:
faciens elemosinas multas ple-
bi. et deprecans deū semp Vidit
in visu manifeste quasi nona
hora diei. angelū dei introeuntē
ad se: et dicentē sibi Corneli At
ille intuens eū: timore correptus
dixit Quis es dñe? Dixit autē
illi Oraones tue et elemosine
tue ascenderunt in memoriam

in conspectu dei Et nunc mitte viros
in ioppen: et accersi symonem quendam
qui cognominatur petrus. Hic
hospitatur apud symonem quen-
dam corariu: cuius est domus iux-
ta mare. Hic dicit tibi quid te o-
porteat facere. Et cum discessisset an-
gelus qui loquebatur illi: vocauit
duos domesticos suos et militem
metuentem dominum. ex hijs qui illi
parebant. Quibus cum narraisset o-
mnia: misit illos in ioppen. Postera
autem die iter illis facientibus et app-
ropinquantibus ciuitati: ascendit pe-
trus in superiora ut oraret circa
horam sextam. Et cum esuriret: vo-
luit gustare. Parantibus autem
illis. cecidit super eum mentis excessus:
et vidit celum apertum. et descendens
vas quoddam. velut lintheum
magnum. quatuor iucis summitti
de celo in terram: in quo erant
omnia quadrupedia. et serpenta
terre et volatilia celi. Et facta est
vox ad eum. Surge petre: occide et
manduca. Aut autem petrus. Ab-
sit domine: quia nunquam manducaui
omne commune et immundum. Et
vox iterum secundo ad eum. Que de-
us purificauit: tu commune ne
dixeris. Hoc autem factum est per
ter: et statim receptum est vas in
celum. Et dum intra se hesita-
ret petrus quidnam esset visio
quam vidisset: ecce viri qui mis-
si erant a cornelio inquirentes
domum symonis astiterunt ad
ianuam. Et cum vocassent: inter-
rogabant si symon qui cogno-
minatur petrus illic haberet

hospiciu. Petro autem cogitante de
visione: dixit spiritus ei. Ecce viri tres
querunt te. Surge itaque et descen-
de. et vade cum eis nichil dubitans:
quia ego misi illos. Descendens
autem petrus ad viros dixit. Ecce e-
go sum quem queritis. Que cau-
sa est propter quam venistis. Qui
dixerunt. Cornelius centurio vir
iustus et timens deum. et testimonium
habens ab uniuersa gente iudeorum:
responsum accepit ab angelo sancto
accerseri te in domum suam. et audi-
re verba abs te. Introducens igitur
eos: recepit hospicio. Sequenti
autem die surgens profectus est cum
eis: et quidam ex fratribus ab ioppe
comitati sunt eum. Altera autem die
introiuit cesaream. Cornelius vero
expectabat illos: conuocatis cog-
natis suis et necessarijs amicis.
Et factum est cum introisset petrus.
obuius venit ei cornelius: et
prostratus ante pedes eius adora-
uit. Petrus vero eleuauit eum di-
cens. Surge: et ego ipse homo sum.
Et loquens cum illo intrauit: et
inuenit multos qui conuenerant.
Dixitque ad illos. Vos satis quo-
modo abhominatum sit viro iudeo
conungi aut accedere ad alienige-
nam: sed michi ostendit deus ne-
minem commune aut immundum dicere
hominem: propter quod sine dubita-
tione veni accersitus. Interrogo
ergo quam ob causam accersisti-
me. Et cornelius ait. A nudius
quarta die. usque ad hanc horam
orans eram hora nona in domo
mea: et ecce vir stetit ante me in

veste candida. et ait Corneli ex
audita est oratio tua: et demo
sine tue commemorare sunt in con
spectu dei. **M**itte ergo in ioppen:
et accersis symonem qui cognomina
tur petrus. **H**ic hospitatur in do
mo symonis coriarij iuxta mare.
Confestum igitur nisi ad te: et tu
bene fecisti veniendo. **N**unc ergo
omnes nos in conspectu tuo assu
mus: audire omnia quecumque
tibi precepta sunt a domino. **A**peries
autem petrus os suum dixit. **I**n ve
ritate comperi. quia non est persona
cum acceptor deus: sed in omni gen
te qui timet eum et operatur iusti
tiam. acceptus est illi. **V**erbum mi
sit filius israel: annuncians pacem
per ihesum christum. **H**ic est omnium do
minus. **V**os satis quod factum est
verbum per uniuersam iudeam: in
ueniens enim a galilea post bap
tismum quod predicauit iohannes
ihesum a nazareth: quomodo uixit
eum deus spiritu sancto. et uirtute.
Qui pertransiit benefacendo
et sanando omnes oppressos a dy
abolo: quoniam deus erat cum illo. **E**t
nos testes sumus omnium que fecit
in regione iudeorum. et iherosolimam:
que occiderunt suspendentes in ligno.
Hunc deus suscitauit tertia die:
et dedit eum manifestum fieri. non
omni populo: sed testibus preordina
tis a deo. nobis qui manducauimus
et bibimus cum illo postquam resur
rexit a mortuis. **E**t precepit no
bis predicare populo et testificari:
quia ipse est qui constitutus est
a deo iudex uiuorum et mortuorum.

Hic omnes prophete testimonium
prohibent: remissionem peccatorum acci
pere per nomen eius omnes qui
credunt in eum. **A**d huc loquente
petro uerba hec: cecidit spiritus sanctus
super omnes qui audiebant uerbum.
Et obstupuerunt ex admiratione fi
deles qui uenerunt cum petro: quia
et in nationes gratia spiritus sancti
effusa est. **A**udiebant enim illos
loquentes lingue: et magnifica
tes deum. **T**unc respondit petrus.
Numquid aqua? **Q**uis prohibere
potest? ut non baptizentur hi qui
spiritum sanctum acceperunt sicut et
nos. **E**t iussit eos in nomine ihesu
christi baptizari. **T**unc rogauerunt
eum: ut maneret apud eos aliquot
Hodierunt **xii.** diebus
autem apostoli et fratres qui
erant in iudea: quoniam et
gentes receperunt uerbum dei. **C**um
ascendisset autem petrus iherosoli
mā: disceptabant aduersus illum
qui erant ex admiratione dicentes.
Quare intruisti ad uiros impurum
habentes? et manducaisti cum illis.
Inapiens autem petrus exponebat
illis ordinem dicens. **E**go eram in
ciuitate ioppe orans: et uidi in ex
cessu mentis uisionem. descendens
uas quoddam uelut lintheum mag
num. quatuor micis submitti de celo:
et uenit usque ad me. **I**n quod
intuens considerabam: et uidi
quadrupedia terre et bestias et
reptilia et uolatilia celi. **A**udiu
autem et uocem dicentem michi.
Surge petre: occide et manduca.
Dixi autem. **N**equaquam domine: quia

comune aut unū dū nūq̄m̄ itro
iuit in os meū Respondit autē
vox secundo de celo Que deus mū
dauit: tu ne comune dixeris Hoc
autē factū est per ter: et recepta
sunt rursū omnia in celū Et ecce
confestim tres viri astiterunt in
domo in qua eram: missi a cesa
rea ad me Dixit autē spūs michi
i: ut irem cū illis nichil hesitans
Venerūt autē mecū et sex fratres
isti: et ingressi sum⁹ in domū viri
Narrauit autē nobis: quomodo
vidisset angelū in domo sua stan
tem. et dicentē sibi Mitte i iopen
et accersi symonē qui cognomina
tur petrus: qui loquetur tibi ver
ba in quibus saluus eris tu et v
niuersa domus tua Cū autē ce
pisssem loqui: decedit spūs sanct⁹
sup eos. sicut et in nos in inicio
Recordatus sum autē verbi dñi:
sicut dicebat Iohānes quidē bap
tizauit aqua: vos autē baptiza
binū spiritu sancto Si ergo eandē
graciā dedit illis deus sicut et nob
qui credidim⁹ in dñm̄ ih̄m̄ xp̄m̄:
ego quis eram. ut posses phibe
deum. Hīs auditis tacuerunt:
et glorificauerūt deū dicentes
Ergo et gentibz deus penitentiā
ad vitam dedit Et illi quidem q̄
dispsi fuerant a tribulacione que
facta fuerat sub stephano. p̄ am
bulauerūt usqz ad fenicem et cy
prū et anthiochiam: nemini lo
quentes verbū nisi solis iudeis
Erant autē quidam ex eis viri cy
pri et cyrenei Qui cū introissent
anthiochiam: loquebantur ad

125
grecos annūciantes dñm̄ ih̄m̄
Et erat manus dñi cū eis: mul
tus qz numerus credentiū cōuer
sus est ad dñm̄ Puenit autem
sermo ad aures ecclesie que erat
iherosolimis sup istis: et miserūt
barnabam usqz anthiochiam
Qui cū puenisset et vidisset gra
ciam dei. gauisus est et hortaba
tur omēs pposito cordis pmanē
in dño: quia erat vir bonus et
plenus spū sancto et fide Et ap
posita est turba multa domino
Profectus est autē tharsū: ut que
reret saulū Que cū inuenisset. per
duxit anthiochiam: et anū totū
conūcati sunt in ecclesia Et docu
erunt turbam multā: ita ut cog
nominarentur primū anthiochi
e discipuli xp̄iani In hīs autē
diebz supuenerūt ab iherosolimis
p̄phete anthiochiam Et surgens
vnus ex eis nomine agabus signi
ficabat per spm̄ famem magnā
futuram in vniūso orbe terrarū:
que facta est sub claudio cesare
Discipuli autē prout quisquis ha
bebat p̄posuerunt in ministeriū
mittere. habitantibz in iudea fra
tribz Quod et fecerunt: mittētes
ad seniores p manus barnabe et
Eodem xij. Sauli.
autē tempore misit he
rodes rex manus: ut
affligeret quosdam de ecclesia
Occidit autē iacobū fratrem iohā
nis gladio Videns autē quia
placeret iudeis: apposuit appre
hendere et petrū Erant autem
dies azimorū Quem cū appre

hendisset misit in carcerem: tradens
 quatuor quaternionibus militum
 custodiendum: volens post pascha
 producere eum populo. Et petrus quidem
 seruabatur in carcere. Oratio autem
 fiebat sine intermissione ab eccle-
 sia ad deum pro eo. Cum autem pro-
 ducturus eum esset herodes: in
 ipsa nocte erat petrus dormiens in-
 ter duos milites vinctus catenis
 duabus: et custodes ante ostium custo-
 diebant carcerem. Et ecce angelus
 domini astitit: et lumen refulsit in
 habitaculo. Percussit quoque latere petri:
 exortauit eum dicens. Surge velo-
 citer. Et ceciderunt catene de ma-
 nibus eius. Dixit autem angelus ad
 eum. Percingere: et calceas te calig-
 tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Cir-
 cūda tibi vestimentum tuum: et sequi
 me. Et exiens sequebatur eum:
 et nesciebat quia verum est quod
 fiebat per angelum. Estimabat autem
 se visum videre. Transcuntes autem
 primam et secundam custodiam. vene-
 runt ad portam ferream. que ducit
 ad civitatem: que vltro aperta est
 eis. Et exeuntes processerunt vicum
 unum. et continuo discessit angelus
 ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit.
 Nunc scio vere quia misit do-
 minus angelum suum: et eripuit me
 de manu herodis. et de omni ex-
 pectatione plebis iudeorum. Consi-
 derans quod venit in domum marie
 matris iohannis qui cognomina-
 tus est marcus: ubi erant multi
 congregati et orantes. Pulsante
 autem eo ostium ianue: processit
 puella ad videndum nomine rode

Et ut cognouit vocem petri. pro
 gaudio non aperuit ianuam: sed in-
 trocurrens nuntiavit stare petrum
 ante ianuam. At illi dixerunt ad
 eam. Insanus. Illa autem affirma-
 bat sic se habere. Illi autem dicebant.
 Angelus eius est. Petrus autem
 perseuerabat pulsans. Cum autem ape-
 rissent ostium. viderunt eum: et obstu-
 puerunt. Annuens autem eis ma-
 nu ut tacerent: narrauit quomodo
 dominus eduxisset eum de carcere. Dixit
 quoque. Nuntiate iacobo et fratribus her-
 et. Et egressus abiit in alium locum. Fac-
 ta autem die: erat non parua turba-
 tio inter milites quidnam de petro
 factum esset. Herodes autem cum requi-
 sisset eum et non inuenisset: inquisi-
 tione facta de custodibus iussit eos
 duci. Descendens quod a iudea in ce-
 saream: ibi commoratus est. Erat autem
 iuatus tyriis et sydoniis. At illi
 unanimiter venerunt ad eum: et per
 suaso blasto qui erat super cubicu-
 lum regis postulabant pacem: eo
 quod alerentur regiones eorum ab
 illo. Statuto autem die herodes
 vestitus veste regia. sedit pro tribu-
 nali: et conuocabatur ad eos. Po-
 pulus autem acclamabat dei voces
 et non hominis. Confestim autem
 percussit eum angelus domini. eo quod non
 dedisset honorem deo: et consumptus
 a vermibus expirauit. Verbum
 autem domini crescebat et multi-
 plicabatur. Barnabas autem et
 saulus reuersi sunt ab iherosoli-
 mis expleto ministerio: assump-
 to iohanne qui cognominatus
 est marcus. *xiij.*

Erant autē in ecclesia q̄
erat antiochie p̄phete
et doctores: in quibz bar
nabas et symeon qui vocabatur ni
ger et lucius cyrenensis et manan
qui erat herodis tetrarche collacti
neus. et saulus. **M**onstrantibz at̄
illis dño et ieiunantibz: dixit spi
ritus sanctus. Segregate michi bar
nabam et saulū: in opus ad qd̄
assumpsi eos. Tunc ieiunantes
et orantes. imponentes qz eis ma
nus: dimiserunt illos. Et ipi qui
dem nussi ab spū sancto abierunt
seleuciaam: et inde nauigauerunt
cyprū. Et cū venissent salamina:
predicabant verbū dei in synago
gis iudeorū. Habebant autē et io
hanem in ministerio. Et cū per
ambulassent vniuersā insulam
usqz ad paphū. iuenerūt quendā
virū magum pseudo p̄phetā iude
um cui nomen erat bariessū: qui
erat cū p̄consule sergio paulo viro
prudente. **H**ic accersitis barnaba
et paulo: desiderabat audire ver
bū dei. **R**esistebat autē illis ely
mas magus. sic enī interpretatur
nomen eius: querens auertere p̄
consulem a fide. **S**aulus autē qui
et paulus repletus spū scō: intū
ens in eū dixit. **O** plene omni do
lo et omni fallacia. fili dyaboli.
inimice omnis iusticie: nō desinis
subūtere vias dñi rectas. **E**t nūc
ecce manus dñi sup te: et eris cec?
nō videns solem usqz ad tempus.
Et confestim cecidit in eū caligo
et tenebre: et arauens querebat
qui ei manū daret. Tunc p̄cōsul

cū vidisset factū. credidit: ami
rans sup doctrina dñi. Et cum a
papho nauigasset paulus et q̄
cū ipso erant: venerunt pergen
pamphilię. **J**ohannes autē disce
dens ab eis: reuersus est iheroso
linam. **I**lli vero p̄transcuntes
pergen. venerunt antiochiam
p̄side: et ingressi synagogam die
sabbatorū sederunt. **P**ost lectionē
autē legis et p̄phetarū: miserunt
prinapes synagoge ad eos dicen
tes. **V**iri fratres si quis est in vob
sermo exhortationis ad plebem
dicite. **S**urgens autē paulus: et
manu silenaū indicens ait. **V**iri
israhelice: et qui timetis deū au
dite. **D**eus plebis isrl̄ elegit pa
tres nostros et plebem exaltauit
cū essent incolę in terra egypti:
et in betho excelso eduxit eos
ex ea: et per quadraginta añorū
tempus mores eorū sustinuit in
deserto. **E**t destruens gentes sep
tem in terra chanaan: sorte distri
buit eis terrā eorū. quasi post qua
dringentos et quinquaginta an
nos. **E**t post hec dedit iudices us
qz ad samuhel p̄phetam. **E**t exin
de postulauerunt regem: et de
dit illis deus saul filiū cys virū
de tribu beniamin annis qua
draginta. **E**t amoto illo. suscita
uit illis dauid regem: cui et tes
timoniū p̄hibens dixit. **I**nueni
dauid filium p̄esse virū scdm̄ cor
meū: qui faciet omēs volūtates
meas. **H**uius deus ex semine se
cundū p̄missionē eduxit isrl̄ sal
uatorem ihesū: p̄dicante iohāne

ante faciem aduentus eius baptis-
mū penitencie omni populo isrl̄.
Cū impleteret autē iohānes cursū
suū dicebat Quē me arbitramū
esse nō sum ego: sed ecce venit post
me cuius nō sum dignus calcia-
menta pedū soluere. **Qui** fratres
filij generis abraham et qui in
vobis timent deum: vobis verbū
salutis huius missum est. **Qui** eū
habitabant iherlm̄. et principes
eius. hunc ignorantes et voces p-
phetarū que per omne sabbatū
legūtur: iudicantes impleuerūt.
Et nullam causam mortis iue-
nientes in eū: peccerūt a pylato
ut interficerent eū. Cūq; consū-
massent omnia que de eo scripta
erant: deponentes eū de ligno po-
suerūt in monumento. **Deus** ve-
ro suscitauit eū a mortuis tertia
die. **Qui** visus est p̄ dies multos
hys qui simul ascenderant cū eo
de galilea in iherlm̄: qui usq; nūc
sunt testes eius ad plebem. **Et**
nos vobis annūciam⁹ eam que
ad patres nostros repromissio fac-
ta est: qm̄ hanc deus adimple-
uit filijs nostris. resuscitans ihe-
sum. sicut et in psalmo secundo
scriptū est. **Filius** meus es tu: ego
hodie genui te. **Quod** autē susci-
tauerit eū a mortuis amplius iā
nō reuersurū in corruptiōne: ita
dixit. **Quia** dabo vobis sanctū da-
uid fidelia. **Ideo** q; et alias dicit.
Non dabis sanctū tuū videre cor-
ruptiōne. **Dauid** enī in sua gene-
ratione cū administrasset volun-
tati dei: dormiuit et apposit⁹ est

ad patres suos. et vidit corrupti-
onem. **Quem** vero deus suscita-
uit: nō vidit corruptiōne. **Notū**
igitur sit vobis viri fratres: quia
per hunc vobis remissio peccatōrū
annūciatur. ab omnib; quib; non
potuistis in lege moysi iustificari.
In hoc omnis qui credit: iustifica-
tur. **Videte** ergo: ne supueniat vo-
bis qd̄ dictū est in pphetis. **Videte**
contemptores et ammiramū et disp-
dimini: quia opus operor ego
in dieb; vris: opus quod nō cre-
detis. si quis enarrauerit vobis.
Creuntib; autē illis: rogabant
ut sequenti sabbato loquerentur
sibi verba hec. **Cumq;** dimissa esset
synagoga: secuti sunt multi iude-
orū et colenāū aduenarū. paulū
et barnabam. **Qui** loquentes sua-
debant eis: ut pmanerent in gra-
tia dei. **Sequenti** vero sabbato.
pene vniūsa ciuitas conuenit
audire verbū dñi. **Videntes** autē
turbas iudei repleti sunt zelo:
et contradicebant hys que a pau-
lo dicebantur blasphemantes.
Tunc constanter paulus et bar-
nabas dixerunt. **Vobis** oportebat
primū loqui verbū dei: sed qm̄
repellit̄ illud et indignos vos
iudicatis eterne vite: ecce conuer-
timur ad gentes. **Sic** enī precepit
nobis dñs. **Posui** te in lucē gentib;:
ut sis in salutem usq; ad extremū
terre. **Audientes** autē gentes ga-
uise sunt. et glorificabant verbū
dñi: et crediderunt quotquot erāt
pordinati ad vitam eternā. **Dis-**
seminabatur autē verbū dñi p̄

vnūsam regionē. Iudei autē con-
atauerunt religiosas mulieres et
honestas et primos ciuitatis: et
exatauerunt psecutionē in paulū
et barnaban: et eiecerūt eos de
finibus suis. At illi exausto puluē
pedū in eos: venerūt pconū. Dis-
cipuli quoq; replebantur gaudio
et spiritu sancto. *xiii.*

Actū est autē in pconio
ut simul introuent sy-
nagogam iudeorū et lo-
querentur: ita ut crederet iudeorū
et grecorū copiosa multitudo. Et
vero increduli fuerunt iudei: sus-
citauerūt et ad iracundiam cona-
tuerūt animas gentiū adūsus
fratres. Multo igitur tempore de-
morati sunt fiducialiter agentes
in dño: testimoniū phibente ver-
bo gracie sue. dante signa et pdi-
gia fieri per manus eorū. Diuisa
est autē multitudo ciuitatis: et
quidā quidem erant cū iudeis:
quidam vero cū aplis. Cū autē
factus esset impetus gentiliū et
iudeorū cū principib; suis. ut con-
tumelios afficerent et lapidarent
eos: intelligentes confugerunt ad
ciuitates lyconie lystram et der-
ben. et vnūsam in circuitu regio-
nem: et ibi euangelizantes erant.
Et quidam vir listris infirmus pe-
dibus sedebat claudus ex utero ma-
tris sue: qui nūq̄m ambulauerat.
Hic audiuit paulū loquentē. Et
intuitus eum. et videns quia ha-
beret fidem ut saluus fieret: dixit
magna voce. Surge sup pedes tu-
os rectus. Et exiuit: et ambula-

uit. Turbe autē cū vidissent qd̄
fecerat paulus: leuauerunt vocē
suam lycia dūce dicentes. Dū si-
miles facti homib; descenderunt
ad nos. Et vocabant barnaban
iouem: paulū vero mercuriū:
quoniā ipse erat dux verbi. Sa-
cerdos quoq; iouis qui erat ante
ciuitatem tauros et coronas āte
ferens ad ianuas: cū populis vo-
lebat sacrificare. Quod ubi au-
dierunt apostoli barnabas et
paulus: consassis tunias suis
exilierunt in turbas. clamantes
et dicentes. Viri quid hec facitis?
Et nos mortales sum? similes
vobis homines: annūciantes
vobis ab hys vniuersis conuerti ad
deū viuū. qui fecit celū et terram
et mare et omnia que in eis sūt:
qui in pteritis generationib; di-
misit omnes gentes ingredi in
vias suas. Et quidē nō sine testi-
monio semetipm̄ reliquit benefa-
ciens: de celo dans pluuias et tē-
pora fructifera: implens cibo et
leticia corda v̄ra. Et hec dicētes:
vix sedauerūt turbas ne sibi imo-
larent. Supuenerūt autē quidā
ab anthiochna et pconio iudei:
et psuasus turbis lapidantes q̄
paulū traxerunt extra ciuitatē.
estimantes eū mortuū esse. Circū-
dantib; autē eū discipulis surgēs
intrauit ciuitatē: et postera die
pfectus est cū barnaba ī derben.
Cūq; euangelizasset ciuitati illi
et docuissent multos: reuēsi sunt
lystram. et pconū et anthiochnā.
confirmantes animas discipulorū.

exhortantes quod ut permanerent in fide: et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbiteros et orassent cum ieiunacionibus: commendauerunt eos domino in quem crediderunt. Transeuntes quoque per sidam venerunt in pamphiliam. Et loquentes in populum verbum domini descenderunt in antiochiam: et inde nauigauerunt antiochi- am: unde erant traditi gratiae de- i. in opus quod compleuerunt. Cum autem venissent et congregas- sent ecclesiam: retulerunt quanta fecisset deus cum illis. quia aperu- issent gentibus ostium fidei. **Notati** sunt autem tempus non modicum cum discipulis. **xv.**

Et quidam descendentes de iudea docebant fra- tres: quia nisi circumci- damini secundum morem moysi. non potestis salui fieri. facta autem sedicione non minima paulo et barnabe aduersum illos: statue- runt ut ascenderent paulus et barnabas et quidam alij ex alijs ad apostolos et presbiteros in iherosolimam. super hac questione. Illi igitur deducti ab ecclesia. pertran- sibant phenicem et samariam narrantes conuersacionem gentium: et faciebant gaudium magnum om- nibus fratribus. Cum autem venisset iherosolimam: suscepti sunt ab ec- clesia et ab apostolis et a senio- ribus. annunciantes quanta deus fecisset cum illis. Surrexerunt autem

quidam de heresi phariseorum qui crediderunt: dicentes quia oportet circumcidi eos. parere quoque seruare legem moysi. Conuenerunt quoque apostoli et seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna con- quisicio fieret: surgens petrus dixit ad eos. Viri fratres vos satis: quoniam ab antiquis diebus in vobis elegit deus per os meum audire gentes verbum euangelij et credere. Et qui nouit corda deus. testimo- nium perhibuit dans illis spiritum sanctum sicut et vobis: et nichil discreuit inter nos et illos: fide purificans corda eorum. Nunc ergo quid tenta- tis imponere iugum super ceruicem discipulorum: quod neque nos neque patres nostri portare potuimus? Sed per gratiam domini ihesu credimus saluari: quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis multitudo: et audie- bant barnaban et paulum narra- tes quanta fecisset deus signa et prodigia in gentibus per eos. Et postquam tacuerunt: respondit iacobus dicens. Viri fratres audite me. Symon narrauit quemadmodum pri- mum deus visitauit sumere ex gen- tibus populum nomini suo: et huic concordant verba prophetarum sicut scriptum est. Post haec reuertar et e- dificabo tabernaculum dauid quod de- cidit. et diruta eius reedificabo et erigam illud: ut requirant ce- teri hominum dominum. et omnes gen- tes super quas inuocatum est nomen meum. dicit dominus faciens haec. Notum a seculo est domino opus suum. **Proter** quod ego iudico non inquietari

eos qui ex gentibus conuertuntur ad de-
 um: sed scribere ad eos ut abstineant
 se a contuminationibus simulachro-
 rum et fornicatione et suffocatis et
 sanguine. Moyses enim a temporibus
 antiquis habet in singulis ciuita-
 tibus qui cum predicant in synagogis:
 ubi per omne sabbatum legitur. Tunc
 placuit apostolis et senioribus cum omni
 ecclesia eligere viros ex eis. et mit-
 tere antiochiam. cum paulo et bar-
 nabas. iudam qui cognominatur
 barsabas et sylam viros primos
 in fratribus: scribentes per manu-
 eorum. Apostoli et seniores fratres
 hijs qui sunt antiochie. et syrie
 et cilycie fratribus ex gentibus. salutem
 omnium audiuimus quia quidam ex
 nobis exeuntes. turbauerunt vos
 verbis. euerentes animas vestras
 quibus non mandauimus: placuit no-
 bis collectis in unum eligere viros et
 mittere ad vos cum karissimis nostris
 barnaba et paulo. hominibus qui
 tradiderunt animas suas pro nomine
 domini nostri ihesu christi. Visum ergo iu-
 dam et sylam: qui et ipsi vobis
 verbis referent eadem. Visum est
 enim spiritui sancto et nobis nichil
 ultra imponere vobis oneris quam
 hec necessaria: ut abstineatis vos
 ab immolatis simulachrorum et san-
 guine et suffocato et fornicatione.
 A quibus custodientes vos: bene
 agens. Valere. Illi igitur dimissi
 descenderunt antiochiam: et
 congregata multitudo tradide-
 runt epistolam. Quam cum legisset:
 gauisi sunt super consolatione. Ju-
 das autem et sylas et ipsi cum essent

prophete: verbo plurimo consolati
 sunt fratres. et confirmauerunt.
 Facto autem ibi tempore: dimissi
 sunt cum pace a fratribus ad eos qui
 miserant illos. Paulus autem et
 barnabas demorabantur antio-
 chie: docentes et euangelizantes
 cum alijs pluribus verbum domini. Post
 aliquot autem dies. dixit ad bar-
 nabam paulus. Reuertentes vi-
 sitemus fratres per vniuersas ciuita-
 tes. in quibus predicauimus verbum
 domini: quomodo se habeant. Barna-
 bas autem volebat secum assumere
 et iohannem. qui cognominatur
 martus. Paulus autem rogabat
 eum: ut qui discessisset ab eis de
 pamphilia et non esset cum eis in
 opus non debere recipi. Facta est au-
 tem dissensio ita ut discederent
 ab invicem: et barnabas quidem
 assumpto marco nauigaret cy-
 prum. Paulus vero electo syla:
 profectus est traditus gratie dei a
 fratribus. Ambulabat autem syri-
 am et cilyciam confirmans eccle-
 sias: precipiens custodire precepta
 apostolorum et seniorum. Puenit autem
 in derben et listram. **xvi.**

Ecce discipulus quidam
 erat ibi nomine thy-
 motheus: filius muli-
 eris vidue fidelis. patre gentili.
 Huic testimonium reddebant qui
 in listris erant et proterio fratres.
 Hunc voluit paulus secum profi-
 cisci. Et assumens arcam adit eum:
 propter iudeos qui erant in illis lo-
 cis. Sciebant enim omnes: quod
 pater eius gentilis esset. Cum

Ac

autē p̄transirent ciuitates: trade-
bant eis custodire dogmata que
erant decreta ab apostolis et seni-
oribz qui erant iherosolimis Et ec-
clesie quidem confirmabant fide:
et habundabant numero cotidie
Transseuntē autē frigiā et gala-
cie regionē: vetati sunt a spū s̄cō
loqui verbū in asya Cū venissent
autē in mysiam. temptabant ire
in bithiniam: et nō p̄misit eos
spūs ihesu Cū autē p̄transissent
mysiam. descenderunt troadem:
et visio per noctē paulo ostensa
est Vir macedo quidam erat
stans et deprecans eū et dicens
Transiens in macedoniam adiu-
ua nos Ut autē visū vidit. statim
quesiuit p̄phasa in macedoniā:
certi facti quod vocasset nos deus
euangelizare eis Nauigantes at-
a troade recto cursu venimus sa-
motrachiam: et sequenti die ne-
āpolim: et inde philippis que ē
prima partis macedonie. ciuitas
colonia Eramus autē in hac vi-
be diebz aliquot consistentes
Die autē sabbatorū egressi sum⁹
foras portam iuxta flumen: ubi
videbatur oratio esse Et sedentes.
loquebamur mulieribz que con-
uenerant Et quedam mulier no-
mine lidia purpuraria ciuitatis
tyatrenoz colens deū audiuit:
cuius dñs aperuit cor intendere
hys que dicebantur a paulo
Cū autē baptizata esset et dom⁹
eius. deprecata est dicens Si iudi-
castis me fidelem dño esse: intro-
ite in domū meam et manete

Et coegit nos factū est autē eun-
tibz nobis ad oracionē. puellā quā-
dam habentē spiritū pythonem ob-
uiare nobis: que questū magnū
prestabat dñis suis diuinando
Hec subsecuta paulū et nos: da-
mabat dicens Isti homines serui
dei excelsi sunt: qui annūciant vo-
bis viam salutis Hoc autē facie-
bat multis diebz Dolens autem
paulus et conuictus spiritui dixit
Precipio tibi in noīe ihu xp̄i exire
ab ea Et exiit eadem hora Viden-
tes autē dñi eius quia exiit spes
questus eorū: apprehendentes
paulū et sylam p̄dixerūt in forū
ad prinapes: et offerentes eos ma-
gistratibz dixerunt Hi homines
conturbant ciuitatē nostram cū
sint iudei: et annūciant morem
quem nō licet nobis suscipere neqz
facere. cū simus romani Et auar-
rit plebs aduersus eos: et magis-
tratus lassis tunicas eoz. iusserūt
eos virgis cedi Et cū multas pla-
gas eis imposuissent: miserunt
eos in carcerem. p̄cipientes custodi
ut diligenter custodiret eos Qui
cū tale preceptū accepisset: misit
eos in interiorē carcerem. et pe-
des eoz strinxit ligno Media at-
nocte paulus et sylas adorantes
laudabant deū: et audiebāt eos
qui in custodia erant Subito ve-
ro terremotus factus ē magnus:
ita ut mouerentur fundamenta
carceris Et statim aperta sunt
omnia ostia: et vniuersoz vin-
cula soluta sunt Exp̄gefactus
autē custos carceris. et videns

apert
gnat
fiere.
Clam
na die
li: un
lunur
mefu
ad pe
cur Dr
ut sal
Cede
tu et d
ei ver
in don
illa ho
rū: et
nus don
p̄dixit
sunt eis
n̄ omni
Et cū du
magis
mucha
autē a
lo: qui
ut dim
tes ite
eis Cefo
tos hon
in care
erant:
ipsi no
magis
Timue
essent:
eos Et
egredere
autē de
lidiam

apertas ianuas carceris: euaginato gladio volebat se interficere. estimans fugisse vinctos. Clamauit autē paulus voce magna dicens: Nichil feceris tibi mali: vniūsi enī hic sum. Petitoque lumine introgressus est: et tremefactus. p̄adit paulo et syle ad pedes. Et p̄ducens eos foras ait: Dñi quid me oportet facere. ut saluus fiam. Ac illi dixerūt: Crede in dñm ih̄m: et saluus eris tu et domus tua. Et locuti sunt ei verbū dñi: cū om̄ibz qui erant in domo eius. Et tollens eos in illa hora noctis. lauit plagas eorū: et baptizatus est ipse et omnis domus eius continuo. Cumque p̄duxisset eos in domū suā. apposuit eis mensam: et letatus est cū omni domo sua credens deo. Et cū dies factus esset: miserunt magistratus lictores dicentes: Dimittite homines illos. Nūciauit autē custos carceris verba hec paulo: quia miserunt magistratus ut dimittantur. Nunc igitur exētes ite in pace. Paulus autē dixit eis: Cesos nos publice indempnatos homines romanos miserunt in carcerem: et nūc occulte nos eiciūt. Non ita: sed veniant et ipsi nos eiciant. Nūciauerūt autē magistratibz lictores verba hec. Timueruntque audito qd̄ romani essent: et venientes deprecati sūt eos. Et educentes rogabant ut egrederentur de urbe. Exeuntes autē de carcere: introierunt ad lidiam. Et visis fratribz. cōsolati

sunt eos: et profecti sunt. **xviij.**
Quoniam autē pambulasset amphipolum et appoloniā: venerunt thessaloniam. ubi erit synagoga iudeorū. Sedm̄ consuetudinem autē paulus introiuit ad eos: et per sabbata tria diserebat eis de scripturis. adaperiens et insinuans quia xp̄m oportuit pati et resurgere a mortuis: et quia hic est xp̄s ih̄s quem ego annūcio vobis. Et quidam ex eis crediderunt. et adiuncti sūt paulo et syle: et de colentibz gentilibusque multitudo magna. et mulieres nobiles nō pauce. Zelantes autē iudei. assumentesque de vulgo viros quosdam malos. et turba facta conatuerūt ciuitatem: et assistentes domui iasonis querebant eos p̄ducere in populū. Et cū non inuenissent eos. trahebant iasonem et quosdam fratres ad principes ciuitatis. clamantes. Quoniam hi orbem contumunt. et huc venerunt quos suscepit iason: et hi om̄es contra decreta cesaris faciūt. regem aliū dicentes esse ih̄m. Conatuerūt autē plebem et principes ciuitatis: audientes hec. Et accepta satisfactione ab iasone et a ceteris: dimiserunt eos. fratres vero cōfestim per noctem dimiserunt paulū et sylam in beroeam. Et cū venissent: in synagogam iudeorū introierunt. Hi autē erant nobiliores eorū qui sunt thessalonice: qui susceperūt verbū cū

omni auiditate. condie scrutantes
 scripturas si her ita se haberent.
 Et multi quidem crediderunt ex
 eis. et gentiliū mulierū honestarū.
 et viri nō pauca. Cū autē cognouis-
 sent in thessalonica iudei quia
 et herodee p̄dicatū est a paulo ver-
 bū dei. venerunt et illuc cōmo-
 uentes et turbantes multitudi-
 nem. Statim q̄ tunc paulū di-
 miserunt fratres ut iret usq; ad
 mare. sylas autē et thymotheus
 remanserunt ibi. Qui autē dedu-
 cebant paulū p̄dixerūt eū usq; ad
 athenas. et accepto mandato ab
 eo ad sylam et thymotheū. ut q̄
 celeriter venirent ad illū p̄fecti
 sunt. Paulus autē cū athenis e-
 os expectaret. inatubatur spūs
 eius in ipso. videns ydolatrie de-
 ditam ciuitatē. Disputabat igitur
 in synagoga cū iudeis et co-
 lentib; et in foro p̄ omnes dies
 ad eos qui audierant. Quidam
 autē epyraei et stoya philoso-
 phi differebant cū eo. Et quidā
 dicebant. Quid vult seminator
 verborū hic dicere. Alij vero.
 nouorū demoniorū videtur anū-
 ciator esse. quia ih̄m et resurrecti-
 onē annūciabat eis. Et apphensū
 eū ad aropagū dixerūt dicētes.
 Possum; scire que est hec noua
 que a te dicitur doctrina. Noua
 eū quedam infers aurib; nr̄is.
 Volum; ergo scire quidnam ve-
 lint hec esse. Athenienses autem
 omnes et aduene hospites ad
 nichil aliud vacabant. nisi aut
 dicere aut audire aliquid noui

Stans autē paulus in medio aro-
 opagi ait. Viri athenienses. per
 omnia quasi sup̄strosos vos vi-
 deo. Preteriens enī et videns si-
 mulachra v̄ia. iuēni et aram in
 qua scriptū erat. ignoto deo. Quid
 ergo ignorantes colitis. hoc ego
 annūcio vobis. Deus qui fecit
 mūdū et omnia que in eo sunt.
 hic celi et terre cū sit dñs non in
 manufactis templis habitat.
 nec manib; humanis colitur. idē
 gens aliquo. cū ip̄e det om̄ibus
 vitam et inspiracionē et omnia
 fecit; ex vno omne genus hom̄i
 inhabitare sup̄ vniuersam faciē
 terre. definiens statuta tempora
 et terminos habitacionis eorū que
 vere deū si forte attrectent eū aut
 iueniant. q̄muis nō longe sit ab
 vnoquoq; nr̄m. In ip̄o enī viu-
 mus mouemur et sum;. sicut
 et quidam v̄m poetarū dixerūt.
 Ipsius enī et genus sum;. Genus
 ergo cū sumus dei. nō debemus
 estimare auro aut argento aut
 lapidi sculpture artis et cogitac-
 onis hominis diuinū esse simi-
 le. Et tempora quidē huius igno-
 rancie despiciens deus. nūc annū-
 ciat hom̄ib;. ut omnes ubiq; pe-
 nitentiā agant. eo quod statuit
 diem in qua iudicaturus ē orbē
 in equitate in viro in quo statu-
 it. fidem prebens om̄ib;. suscitās
 eū a mortuis. Cū audissent autē
 resurrectionē mortuorū. quidam
 quidem iridebant. quidā vero
 dixerunt. Audiemus te de hoc
 iterū. Sic paulus exiit de me.

dro co
 herent
 et dyo
 her n
 dam u
 ponti
 ab pen
 eo quod
 dere om̄
 ad eos
 tis. m
 tur. Et
 tis. Et
 per om̄
 nomen
 is et gre
 macedon
 instabat
 iudeis est
 tib; aut
 exauca
 eos. Da
 trū. m
 vadant
 in domi
 colentis
 iuncta s
 archyfun
 omni d
 thoz a
 traba
 per vif
 loquer
 ego sum
 tibi ut
 michi n
 dit autē

dio eorū. Quidam vero viri ad
herentes ei crediderunt: in quibz
et dyonisius ariopagita. et mu-
lier nomine damaris. et alij cū ei.

Post hec egressus **xviii.**
ab athenis venit thori-
thū: et iuueniens quen-
dam iudeum nomine aquilam
ponticiū genere. qui nup̄ venerat
ab ytaliam. et praxillam uxore eius.
eo quod p̄cepisset claudius disce-
dere om̄es iudeos a roma. accessit
ad eos. Et quia eiusdem erat ar-
tis: manebat apud eos et opaba-
tur. Erant autē scenofactorie ar-
tis. Et disputabat in synagoga
per omne sabbatū. interponens
nomen dñi ihu: suadebatq; iude-
is et grecis. Cū venissent autē de
macedonia sylas et thymotheus:
instabat verbo paulus. testificās
iudeis esse xp̄m ih̄m. Contradi-
tibz autē eis et blasphemantibz:
exciacens vestimenta sua dixit ad
eos. Sanguis vester sup̄ caput ves-
trū: mūdus ego ex hoc ad gentes
vadam. Et migrans inde intrauit
in domū cuiusdam noīe tyti iusti
colentis deū: cuius domus erat cō-
iuncta synagoge. Crispus autem
archysynagogus credidit dño cū
omni domo sua. Et multi thori-
thorū audientes credebant: et bap-
tizabantur. Dixit autē dñs nocte
per visionē paulo. Noli timere. s̄
loquere. et ne taceas. p̄pter quod
ego sum tecū: et nemo apponetur
tibi ut noceat te: qm̄ populus est
michi multus in hac ciuitate. Se-
dit autē annū et sex menses: docen-

apud eos verbū dei. Gallione at
p̄consule achaię. insurrexerūt uno
animo iudei in paulū: et addux-
erunt eū ad tribunal dicentes:
quia contra legem hic psuadet
homibz colere deū. Incipiente at
paulo aperire os: dixit gallio
ad iudeos. Si quidem esset ini-
quū aliquid aut facinus pessimū
o viri iudei: recte vos sustinerem.
Si vero questiones sunt de verbo
et nomibz legis v̄re: vosip̄i vide-
ritis. Iudex ego horū nolo esse. Et
minauit eos a tribunali. Appre-
hendentēs autē om̄es sostenen
prinapem synagoge p̄cuaebant
eū ante tribunal: et nichil horū
gallioni cure erat. Paulus vero
cū adhuc sustinisset dies mul-
tos. fratribz valefaciens nauiga-
uit syriam: et cū eo praxilla et
aquila qui sibi totonderat in cen-
tris caput. Habebat enī votum.
Deuenitq; ephesū: et illos ibi reli-
quit. Ipse vero ingressus synago-
gam: disputabat cū iudeis. Rogū-
tibz autē eis ut ampliori tempore
maneret. nō consensit: sed vale-
faciens et dicens. iterū reuertar
ad vos deo volente: p̄fectus ē ab
epheso. Et descendens cesaream.
ascendit et salutauit ecclesiā: et
descendit antiochiam. Et factū
ibi aliquanto tempore p̄fectus ē:
p̄ambulans ex ordine galaticam
regionē et phrygiam. confirmans
omnes discipulos. Iudeus autem
quidam apollo nomine alexan-
drinus naaone. vir eloquens de-
uenit ephesū: potens ī scripturis.

Hic erat edoctus viam dñi. et feruens spū loquebatur: et docebat diligenter ea que sunt ihu: sciens tantū baptisma iohannis. Hic ergo cepit fiduciaaliter agere in synagoga. Quem cū audissent priscilla et aquila. assumpserūt eū: et diligencius exposuerūt ei viā dñi. Cum autē vellet ire achaiā: exhortati fratres scripserūt discipulis ut susaperent eū. Qui cū venisset: contulit multū hys qui crederunt. Vehementer enī iudeos reuincebat: publice ostendens p̄ scripturis esse xp̄m ih̄m. **xix.**

Actū est autē cū apollo esset chorinthi: et paulus pagratis superioribus partibus veniret ephesū. et inueniret quosdam discipulos: dixitque ad eos. Si sp̄m sanctū accepistis credentes. At illi dixerūt ad eū. Sed neq̄ si sp̄s sanctus est audiui. Ille vero ait. In quo ergo baptizati estis. Qui dixerunt. In iohānis baptisate. Dixit autē paulus. Iohānes baptizauit baptisate penitencie p̄ ip̄m: dicens in eū qui venturus esset post ip̄m ut crederent. hoc est in ih̄m. Hys auditis: baptizati sunt in noīe dñi ih̄u. Et cū impoſuisset illis manus paulus. venit sp̄s sanctus sup eos: et loquebantur linguis et p̄phetabant. Erant autem omnes viri fere duodecim. Introgressus autē synagogam: cū fiducia loquebatur per tres menses. disputans et suadens de regno dei. Cum autē

quidam induraretur et nō crederent. maledicentes viam dñi corā multitudine: discedens ab eis segregauit discipulos. cotidie disputans in scola tyranni cuiusdam. Hoc autē factū est per biennū: ita ut omēs qui habitabant in asia audirent verbū dñi. iudei atq̄ gentiles. Virtutes q̄ nō quassibet deus faciebat p̄ manū pauli: ita ut etiā sup languidos deferretur a corpore eius sudaria vel semicinctia: et recedebant ab eis languores. et sp̄s nequā egrediebatur. Temptauerūt autē quidam et de arcuamentis iudeis exorcistas iuocare sup eos qui habebant spiritus malos. nomen dñi ih̄u: dicentes. Adiuro vos per ih̄m quem paulus predicat. Erant autē quidam seue iudei principis sacerdotū septem filij: qui hoc faciebāt. Respondens autē sp̄s nequā: dixit eis. Ihesū noui et paulo: vos autē qui estis. Et insiliens homo in eos in quo erat demoniū pessimū: et dñatus ambo rū iualuit contra eos. ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa. Hoc autē notū factū est omīb; iudeis atq̄ gentilib; qui habitabant ephesi. Et cecidit timor sup omēs illos: et magnificabatur nomē dñi ih̄u. Multiq; credentiū veniebant: confitentes et annūciantes actus suos. Multi autē ex eis qui fuerant curiosi facti. contulerūt libros: et combusserunt corā omīb;. Et computatis precijs illoꝝ: inueniunt

pecun
mili
bat. e
expl
trans
we ih
post
man
mac
sibi
mans
est au
nūm
enī q
facie
tuba
tū. C
eiusm
Qui sa
quisia
dno q
totus
auer
nō su
solū
in red
ne dy
tribit
estis
bis col
ma.
ren
phesi
tus: a
rūt v
ro ga
bus co
volen
p̄mife
et de c

pecuniā denariorū quinquaginta
milium Ita fortiter verbū dei cresce
bat. et confirmabatur. Hys autē
expletis: proposuit paulus in spū
transire macedonia et achaya.
ire iherosolimā dicens Quoniā
posthinc fuero ibi: oportet me ro
mam videre. Mittens autem in
macedoniā duos ex ministrantibus
sibi thymotheū et crastū: ipse re
mansit ad tempus in asia. Facta
est autē illo tempore turbatio nō
nūma de via domini. Demetrius
enī quidam noīe argentarius
faciens edes argenteas dyane: pres
tabat artificibus nō modicū que
stū. Quos conuocans et eos qui
eiusmodi erant opifices. dixit.
Viri satis quia de hoc artificio ac
quisicio est nobis: et videtis et au
ditis quia nō solū ephesi. sed pene
totius asye. paulus hic suadens
auertit multā turbam dicens: quā
nō sunt dii qui manibus fiūt. Nō
solū autē hec perditabit nobis pars
in redarguatiōe venire: sed et mag
ne dyane templū in nichilū repu
tabitur. Sed et destrui incipiet ma
iestas eius: quā tota asya et or
bis colit. Hic auditis repleti st
ira: et exclamauerunt di
centes Magna dyana e
phesi orū. Et impleta est ciui
tas confusione. Et impetū fece
rūt uno animo in theatrū: rap
to gajo et aristarcho macedoni
bus comitibus pauli. Paulo autē
volente intrare in populū: non
permiserunt discipuli. Quidam autē
et de asye principibus qui erant

amica eius miserūt ad eū: rogan
tes ne se daret in theatrū. Alij autē
aliud clamabant. Erat enī ecclē
sia confusa: et plures nesciebant
qua ex causa conuenissent. De
turbā autē detraxerūt alexandriū:
pellentibus eū iudeis. Alexander
ergo manu silencio postulato:
volebat rationē reddere populo.
Quē ut cognouerūt iudeū esse:
vox facta est una omnium quasi
per horas duas clamantium. Mag
na dyana ephesiorū. Et cū sedas
set scriba turbas: dixit. Viri ephē
si. quis enī est hominū qui nesa
at ephesiorū ciuitatē aultricem
esse magne dyane. iouis qz pro
lis. Cū ergo hys contradicta nō
possit: oportet vos sedatos esse.
et nichil temere agere. Adduxis
tis enī homines istos. neqz sacri
legos neqz blasphemantes deam
vrām. Quod si demetrius et qui
cū eo sunt artifices habent adū
sū aliquē causam: conuentus
forenses aguntur et pconsules st:
accusent inuicem. Si quid autē
alterius rei queritis: in legitima
ecclēsia poterit absolui. Nam et
perditamur argui seditionis ho
dierne: cū nullus obnoxius sit
de quo possimus reddere rationē
concursum istius. Et cū hec dixis
set: dimisit ecclēsiā.

Dosty autē cessauit tu
multus. vocatis pauli
discipulis et exhortat
eos valedixit: et pfectus est ut
iret in macedoniā. Cū autē p
ambulasset partes illas et ex

hortatus eos fuisset multo sermo-
ne: venit ad greciam. **U**bi cum fuisset
menses tres facte sunt illi insidie a
iudeis nauiganturo in syriam: ha-
buitque consilium ut reueteretur per ma-
cedoniam. **C**omitatus est autem eum
sospiter purriberuenses: thessalo-
nicensium vero aristarchus. et secundus
et gratius. derbeus et thymotheus:
asiam vero tyndaris et trophimus.
Hic cum processissent: sustinuerunt nos
troade. **N**os vero nauigauimus
post dies azimorum a philippis: et
uenimus ad eos troadem: in diebus
quinque: ubi morati sumus diebus sep-
tem. **U**na autem sabbati cum uenisse-
mus ad frangendum panem: paulus
disputabat cum eis perfecturus in
crastinum: peruenitque sermonem usque
in mediam noctem. **E**rant autem
lampades copiose in cenaculo: ubi
eramur congregati. **S**edens autem
quidam adolescens nomine eutharis
super fenestram: cum mergeretur somp-
no graui disputante diu paulo duc-
tus sompno cecidit de tercio cena-
culo deorsum: et sublatus est mortu-
us. **A**d quem cum descendisset paulus
incauit super eum: et complexus dixit.
Nolite turbari: anima enim ipsius
in eo est. **A**scendens autem frangens
et gustans satisque allocutus est usque
ad lucem: et sic perfectus est. **A**dduxerunt
autem puerum uentem: et consolati sunt
non minime. **N**os autem ascendentes nauem
nauigauimus in assonem: inde suscep-
turi paulum. **S**ic enim disposuerat
ipse per terram iter facturum. **C**um
autem inuenisset nos in assone: assumpto eo

uenimus a miletum. **E**t inde nauigantes:
sequenti die uenimus acontium. **E**t
alia die applicauimus a samum: et
sequenti die uenimus a miletum.
Disposuerat enim paulus transna-
uigare ephesum: ne qua mora illi
fieret in asya. **F**estinabat autem si
possibile sibi esset: ut diem perthe-
costen faceret iherosolimis. **A** mile-
to autem mittens ephesum: uocauit
maiores natu ecclesie. **Q**ui cum ue-
nissent ad eum et simul essent: dixit
eis. **V**os satis a prima die qua
ingressus sum in asyam qualiter
uobiscum per omne tempus fuerim.
seruiens domino cum omni humilitate
et lacrimis et temptationibus que
michi acciderunt ex insidiis iudeo-
rum: quomodo nichil subtraxerim uo-
bis utilium. quo minus annuntiare
uobis et docerem uos publice. et
per domos. testificans iudeis atque
gentilibus in deum penitentiam. et fi-
dem in dominum nostrum ihesum christum. **E**t
ecce nunc alligatus ego spiritu uado
in iherusalem. que in ea uentura sunt
michi ignorans: nisi quod spiritus
sanctus per omnes ciuitates protesta-
tur michi dicens. quoniam uincula et
tribulationes me manent. **S**ed
nichil horum uereor. **N**ec
facio animam meam periculosam
osiorum quam me: dummodo
momen cursum meum et ministrum
quod accepi a domino ihesu testificari
euangelium gratie dei. **E**t nunc ecce
ego scio: quia amplius non uide-
bitis faciem meam uos omnes per
quos transiui predicans regnum dei.
Quapropter contestor uos hodie:

na die
omni
minue
lū de
uuis
posuit
quā a
sao qm
meā lu
centes
gent
vū
abduca
quod u
tes qm
nō cessa
nūquē
uos deo
potens
dimittem
Argenti
lius con
ea que m
meū su
iste Om
laboran
mos ac
qm ipse
dare q
positis g
orant
tus est or
collū pau
lentes m
ent. qm
essent u
O
eis recto
sequenti

na die: quia mūdus sū a sanguīe
 omniū. Non enī subterfugi quo
 minus annūciarem omne consi
 lū dei vobis. Attendite vobis et
 vniūso gregi: in quo vos spūs sūs
 posuit episcopos regē ecclēsiā dei
 quā acquisiuit sanguine suo. Ego
 scio qm̄ intrabunt post discessiōē
 meā lupi rapaces in vos: nō par
 centes gregi. Et ex vobis ipsis exur
 gent viri loquentes puerfa: ut
 abducant discipulos post se. **¶**
 quod vigilate: memoria retinen
 tes qm̄ per triennū nocte et die
 nō cessavi cū lacrimis monens v
 nūquēq; vūm. Et nūc cōmendo
 vos deo et verbo gracie ipūs: q
 potens est edificare et dare here
 ditatem in sanctificatis omniū.
 Argentū aut aurū aut vestē nul
 lius concupiui ipsi satis: qm̄ ad
 ea que michi opus erant: et hys q
 meā sunt mīstrauerunt manus
 iste. Omnia ostendi vobis: qm̄ sic
 laborantes oportet suscipere infir
 mos ac meminisse verbi dñi ihu:
 qm̄ ipse dixit. **¶** **Beatus est magis**
 dare q̄ accipere. Et cū hec dixisset:
 positus genibus suis cū om̄ibz illi
 orauit. **¶** Magnus autē fletus fac
 tus est omniū. Et p̄cubentes sup
 collū pauli. osculabantur eū: do
 lentes maxime in verbo quod dix
 erat. qm̄ amplius faciem eius nō
 essent visuri. Et deducebant eum.
¶ **Om̄. xxi. In ad nauem.**
Quāte factū esset ut nau
 garemus: abstracti ab
 eis recto cursu venim⁹ choum. et
 sequenti die rodū. et t̄de patharam

Et cum iuenissemus nauē transire
 tantem in fenicem: ascendentes na
 uigauim⁹. Cū apparuissem⁹ autē
 cypro. relinquentes eā ad sinistrā
 nauigauim⁹ in syriam: et veni
 mus tyrum. Ibi enī nauis erat
 expositura onus. Inuentis autē
 discipulis: mansim⁹ ibi diebus
 septem. Qui paulo dicebant per
 spiritū: ne ascenderet iherosolimā.
 Et expletis diebus. p̄fecti ibam⁹:
 deducenabz nos omniū cū vxoribz
 et filiis usq; foras ciuitatem. Et
 positus in litore genibz orauimus.
 Et cū valefecissem⁹ iuicem. ascen
 dimus in nauem: illi autē redie
 runt in sua. Nos vero nauigati
 one exphata a tyro. descendim⁹
 tholomaidam: et salutatis fra
 tribz. mansim⁹ die vna apud il
 los. **¶** **Alia autē die p̄fecti venim⁹**
 cesaream. Et intrantes domū phi
 lyp̄i euangeliste qui erat vnus de
 septem: mansim⁹ apud eū. **¶** **Hic**
 autē erant filie quatuor virgines
 p̄phetantes. Et cū moraremur per
 dies aliquot: supuenit quidā a
 iudea p̄phetā nomine agabus. **¶**
 Is cū venisset ad nos. tulit zonam
 pauli: et alligans sibi pedes et ma
 nus dixit. **¶** **Hec dicit spūs sanctus**
Durū au⁹ est zona hec. sic allign
bunt in iherosolimā iudei: et tradent ī
manus genū. **¶** **Quod cū audisse**
mus: rognbam⁹ nos et qui loca il
lius erant ne ascenderet iherosoli
mā. **¶** **Tunc respondit paulus et dix**
it. Quid facatis flentes et affligē
tes cor meū. Ego enī nō solū alli
gari: sed et mori in iherosolimā patus

sum. propter nomen domini ihesu. Et cum ei suadere non possemus: quiescimus dicentes. Domini voluntas fiat. Post dies autem istos preparati ascendebamus iherosolimam. Venerunt autem et ex discipulis a cesarea nobiscum: adducunt apud quem hospitarem. iasonem quendam cyprium antiquum discipulum. Et cum venissemus iherosolimam: libenter exceperunt nos fratres. Sequenti autem die introibat paulus nobiscum ad iacobum: omnesque collecti sunt seniores. Quos cum salutasset: narrabat per singula que fecisset de gentibus per ministerium ipsius. At illi cum audissent: magnificabant deum. Dixeruntque ei. Vides frater quot milia sunt in iudeis qui crediderunt: et omnes emulatores sunt legis. Audierunt autem de te quia discessionem doceas a moysese eorum qui per gentes sunt iudeorum: dicens non debere eos circumcidere filios suos. neque secundum consuetudinem ingredi. Quid ergo est. Utique oportet conuenire multitudinem. Audient enim te superuenisse. Hoc ergo fac quod tibi diamus. Sunt nobis viri quatuor: votum habentes super se. His assumptis sanctificante cum illis: et impende in illis ut radant capita: et faciant omnes quia que de te audierunt falsa sunt: sed ambulans et ipse custodiens legem. De his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus: iudicantes ut abstineant se ab ydolis immolato et sanguine et suffocato. et fornicatione. Tunc paulus

assumptis viris postera die purificatus cum illis intrauit in templum: annuntians expletionem dierum purificationis. donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio. Dum autem septem dies consumarentur: hi qui de asya erant iudei cum vidissent eum in templo conatuverunt omnem populum: et iniecerunt ei manus clamantes. Viri israhelice adiuuate. Hic est homo qui aduersus populum et legem et locum hunc. omnes ubique docens. insuper et gentiles induxit in templum: et violauit sanctum locum istum. Viderant enim trophimum ephesum in ciuitate cum ipso: quem estimauerunt quoniam in templum introduxisset paulus. Comotaque est ciuitas tota: et facta est concursio populi. Et apprehendentes paulum trahebant eum extra templum: et statim clausa sunt ianue. Querentibus autem eum occidere: nuntiatus est tribuno cohortis. quia tota confunditur iherosolimam. Qui statim assumptis militibus et centurionibus: decurrunt ad illos. Qui cum vidissent tribunum et milites: cessauerunt percutere paulum. Tunc accedens tribunus apprehendit eum: et iussit alligari catenis duabus: et interrogabat quis esset et quid fecisset. Alii autem aliud clamabant in turba. Et cum non posset certum cognoscere pro tumultu: iussit duci eum in castra. Et cum venisset ad gradus: contigit ut portaretur a militibus propter vim populi. Sequebatur enim multitudo populi clamans. Tolle eum. Et cum cepisset induci in castra: paulus dicit tri-

buno
ad r.
ne tu
numu
desert
roy.
homo
fo alia
niceps
loqui
ser: pau
mit m
no sile
brayn

C autem
retur ad
silenciu
iudeus
tus autē
des gram
ritatem
legis fia
die: qui
usq; ad n
in custodi
paniceps
reddit. et
quib; et
tres dam
inde vni
factū est
quante
de celo a
et deade
dicente
me pfe
Quis

buno Si licet michi loqui aliquid ad te. Qui dixit Grece nosti. Nonne tu es egyptius qui ante hos dies tumultum concitasti: et eduxisti in desertum quatuor milia virorum scitariorum. Et dixit ad eum paulus Ego homo sum quidem iudeus a tharso aliae: non ignore civitatis municeps. Rogo autem te: permittite michi loqui ad populum. Et cum ille permisisset: paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem. Et magno silencio facto: allocutus est hebraice lingua dicens **xxii.**

Atri fratres et patres audite quam ad vos nunc redodo rationem. Cum audisset autem quia hebraice lingua loqueretur ad illos: magis presiterunt silentium. Et dixit. Ego sum vir iudeus natus tharso aliae. nutritus autem in ista civitate secus pedes gamaliel: eruditus iuxta veritatem paterne legis. emulator legis sicut et vos omnes estis hodie: qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem. alligans et tradens in custodias viros ac mulieres. sicut princeps sacerdotum michi testimonium reddit. et omnes maiores natu: a quibus et epistolas accipiens ad fratres damascum pergebam. ut adducerem inde vinctos in iherosolimam ut punirentur. Factum est autem eunte me et appropinquante damasco. media die subito de celo circumfulsit me lux copiosa: et decedens in terram audiui vocem dicentem michi Saule saule quid me persequeris. Ego autem respondi Quis es domine. Dixitque ad me Ego

sum ihesus nazarenus: quem tu persequeris. Et qui mecum erant lumen quidem viderunt: vocem autem non audierunt eius qui loquebatur mecum. Et dixi Quid faciam domine. Dominus autem dixit ad me Surgens vade damascum: et ibi tibi dicetur de omnibus que oporteat te facere. Et cum non viderem pro claritate luminis illius: ad manum deductus a comitibus veni damascum. Ananias autem quidam vir secundum legem testimonium habens ab omnibus habitantibus iudeis: veniens ad me et astans dixit michi Saule frater respice. Et ego eadem hora respexi in eum. At ille dixit Deus patrum nostrorum preordinavit te ut cognosceres voluntatem eius et videres iustum. et audires vocem ex ore eius: quia eris testis illius ad omnes homines eorum que vidisti et audisti. Et nunc quid moraris. Exurge et baptizare: et ablue peractum tuum. invocato nomine ipsius. Factum est autem revertenti michi in iherosolimam et oranti in templo. fieri me in stupore mentis: et videre illum dicentem michi Festina et exi velociter ex iherosolima: quoniam non recipient testimonium tuum de me. Et ego dixi Domine ipse scit: quia ego eram concludens in carcerem. et cedens per synagogas eos qui credebant in te. Et cum funderetur sanguis stephani testis tui: ego astabam et consensiebam et custodiebam vestimenta interficientium illum. Et dixit ad me Vade: quoniam ego ad nationes longe mittam te. Audiebant autem usque

ad hoc verbū: et leuauerūt vocem suam dicentes **Tolle** de terra eius modi. **Non** enī fas est eum viuere. **Proferant** autē eis et p̄aentibus vestimenta sua. et puluerem iactantibz in aerem: iussit tribunus induci eū in castra. et flagellis cedi et torqueri eū: ut sciret p̄pter quam causam sic acclamarēt ei. **Et** cū astrinxissent eū locis: dixit astanti sibi centurioni paulus **Si** hominē romanū et indep̄natū licet vobis flagellare. **Quo** audito. centurio accessit ad tribunū: et nūciauit dicens **Quid** acturus es. **Hic** enī homo cuius romanus est. **Accedens** autē tribunus dixit illi **Dic** michi si tu romanus es. **At** ille dixit **Etiam** **Et** respondit tribunus **Ego** multa sūma ciuitatem hanc consecutus sū. **Et** paulus ait **Ego** autē et natus sum. **Protinus** ergo discesserūt ab illo qui eū torturi erant. **Tribunus** quoqz timuit posth̄ resciuit quia cuius romanus esset: et quia ligasset eū. **Postera** autē die volēs scire diligentiā qua ex causa accusaretur a iudeis. soluit eū: et iussit sacerdotes cōuenire et omne cōsiliū: et p̄ducens paulū statuit iter. **Ascendens** autē **xxiiij.** **Illis** cōsiliū paulus ait **Viri** fratres: ego omni cōsaenā bona conuersatus sū ante deum. usqz in hodiernū diem. **Princeps** autē sacerdotū ananias p̄cepit astantibz sibi p̄cutere os eius. **Tunc** paulus ad eū dixit **Pauca** te deus p̄uocet dealbate. **Et** tu sedens iudicabis

me sc̄dm legem: et contra legem iubes me p̄cuti. **Et** qui astantibz dixerunt **Sūmū** sacerdotem dei maledicis. **Dixit** autē paulus **Respondebam** fratres: quia princeps est sacerdotū. **Scriptū** est enī **Princeps** ppli tui nō maledices. **Scies** autē paulus quia vna pars esset saduceorū et altera phariseorū: exclamauit in consilio **Viri** fratres ego pharizeus sū filius phariseorū: de spe et resurrectione mortuorū ego iudicor. **Et** cū hec dixisset: facta est dissēnācio inter phariseos et saduceos. et soluta est multitudo. **Saducei** enī dicūt nō esse resurrectionē: neqz angelū neqz sp̄m. **Pharisei** autē utraqz confitentur. **Facta** est autē clamor magnus. **Et** arguentes quidā phariseorū: pugnantibz dicentes **Nichil** mali inuenimus in homine isto. **Quid** si sp̄s locutus est ei aut angelus. **Et** cū magna dissēnācio facta esset: timēs tribunus ne discerperetur paulus ab ipsis. iussit milites descendere. et rapere eū de medio eorū. ac deducere eū in castra. **Sequenti** autē nocte assistens ei dñs ait **Constans** esto. **Sicut** enī testificatus es de me in iherosolimis: sic oportet te rome testificari. **Facta** autē die collegerunt se quidam ex iudeis: et deuouerūt se dicentes. neqz manducaturos neqz bibituros donec occiderēt paulū. **Erant** autē plusqz quadraginta viri: qui hanc cōiurācionem fecerant. **Qui** accesserunt ad principes sacerdotū et seniores: et dixerunt **Deuocione** deuouimus nos

nichil
paulū
tribunū
ad vos
natur
propie
Quod
h infid
tra. nū
paulus
ait Ad
bunū: n
illi Et
dixit a
paulus
tem p̄
loqui t
bunus
seorsū: e
quod ha
autē dicit
re. ut tras
in consiliū
inquisiti
credideris
ex eis v
ta: qui se
re neqz bi
eū Et nū
pmissū t
sicut adolef
loqueret
Et conu
dixit ill
ut ante
sep̄tiag
a terra
parare
saluū p̄
dem: se

nichil gustaturos: donec occidam⁹
 paulū. Nunc ergo vos notū facite
 tribuno cū consilio. ut adducat illū
 ad vos: nunquā aliquid certus cog-
 nituri de eo. Nos vero priusq̄ ap-
 propiet parati sum⁹ interficē illū.
 Quod cū audisset filius sororis pau-
 li insidias: venit et intravit in cas-
 tra. nūciavitq̄ paulo. Vocans autē
 paulus ad se unū ex centurionibz
 aut Adolescentē hunc pduc ad tri-
 bunū: habet enī aliquid indicare
 illi. Et ille quidem assumens eū.
 duxit ad tribunū: et ait. Vincit
 paulus cognuit me hunc adolescē-
 tem pducere ad te: habentē aliqd
 loqui tibi. Apprehendens autē tri-
 bunus manū illius secessit cū eo
 seorsū: et interrogavit illū. Quid ē
 quod habes indicare michi. Ille
 autē dixit. Iudeis cōuenit cognere
 te. ut crastina die paulū pducis
 in consiliū: quasi aliquid certus
 inquisituri sint de illo. Tu vero ne
 credideris illis. Insidiantur enī ei
 ex eis viri amplius q̄ quadragin-
 ta: qui se deuouerūt nō manduca-
 re neqz bibere. donec interficiant
 eū. Et nūc parati sunt expectātes
 pmissū tuū. Tribunus igit dimi-
 sit adolescentē: precipiens ne cui
 loqueretur qm̄ hec nota sibi fecisset.
 Et conuocatis duobz centurionibz:
 dixit illis. Parate milites ducētos
 ut eant usqz cesaream. et equites
 septuaginta. et lancearios ducētos.
 a tertia hora noctis. et iumenta p̄-
 parate: ut imponentes paulū eū
 saluū pducerent ad felicem presi-
 dem: scribens ei epistolam continē-

tem hec. Claudius lysias optimo
 p̄sidi felix. salutem. Virū hunc cō-
 prehensū a iudeis et incipientem
 interfici ab eis. supueniens cū ex-
 ceratu eripui: cognito quia roma-
 nus est. Volens qz scire causā quā
 obiebant illi: deduxi eū in consi-
 liū eorū. Quem iuēni accusari de
 questionibz legis ipsorū: nichil vero
 dignū morte aut vinculis haben-
 tem crimen. Et cū michi placū esset
 de insidijs quas parauerant ei:
 nisi ad te denūcians et accusatori-
 bus ut dicant apud te. Vale. Mi-
 lites ergo scdm̄ preceptū sibi assu-
 mentes paulū: duxerūt p noctem
 in antipateridem. Et postera die
 dimissis equitibz ut uent cū eo:
 reuersi sunt ad castra. Qui cū ve-
 nissent cesaream et tradidissent
 epistolā p̄sidi: statuerunt ante
 illū et paulū. Cū legisset autē et
 interrogasset de qua puincia esset
 et cognoscens quia de alicia: au-
 diam te inquit cū accusatores tui
 venerint. Iussitqz in pretorio hero-
 dis custodiri eum. **xxiii.**

Post quinque autē dies
 descendit princeps sacer-
 dotū ananias cū senio-
 ribus quibusdam et tertullo quo-
 dam oratore: qui adierūt p̄sidem
 adūsus paulū. Et citato paulo:
 cepit accusare tertullus dicens.
 Cū in multa pace agamus per-
 te. et multa corrigantur per tuā
 puidentā: semp et ubiqz suscepi-
 mus optime felix cū omni grati-
 arū actione. De diuicijs autē te
 p̄traham: oro breuiter audias

nos pro tua clemencia Inuenim⁹
hunc hominē pestiferū et conatū
tem seditiones omībz iudeis in v
niūso orbe. et auctore seditionis
secte nazarenorū: qui etiam tem
plū violare conatus est. Quē et
apprehensū volum⁹ scdm legem
nostrā iudicare. Supueniens at
tribun⁹ lysias cū vi magna eripu
it eū de manibz nr̄is. iubens accu
satores eius ad te venire: a quo
poteris ip̄e iudicans de omībus
istis cognoscē. de quibz nos accu
samus eū. Adierunt autē et iu
dei: dicentes her̄ itē se habere.
Respondit autē paulus: anuen
te sibi preside dicere. Ex multis
annis esse te iudicem genti huic
faciens: bono animo pro me satis
faciam. Potes enī cognoscē quia
nō plus sunt dies michi q̄ duo
decim. ex quo ascendi adorare in
iher̄solim: et neqz in templo iuenerūt
me cū aliquo disputante. aut con
cursum faciente turbe. neqz in sy
nagogis neqz in ciuitate. neqz p
bare possunt tibi de quibz nunt
accusant me. Confiteor autē hoc
tibi qd̄ secundū sectam quā dicūt
heresim sic deseruo p̄i deo meo.
credens omībz que in lege et p̄phe
tis scripta sunt: spem habens ī
deū quā et h̄yipsi expectant re
surrectionē futurā iustoz et ini
quorū. In hoc et ip̄e studeo sine
offendiculo conscia habere
ad deū. et ad homines semper.
Post annos autē plures elemo
sinas facturū in gentem meā.
veni et oblationes et vota: in

quibz iuenerunt me purificatū in
templo nō cū turba neqz cū tumultu.
Quidam autē ex asya iudei
quos oportebat apud te presto eē.
et accusare si quid haberent aduer
sū me: aut h̄yipsi dicant si quid
iuenerūt in me iniquitatis cum
stem in consilio. nisi de una hac
solūmō voce qua clamaui inter
eos stans. qm̄ de resurrectione mor
tuorū ego iudicor hodie a vobis.
Distulit autē illos felix. certissime
sciens de via dicens. Cū tribunus
lysias descenderit: audiam vos.
Iussitqz centurioni custodire eū et
habere requiem: nec quemqz p̄hi
bere de suis ministrare ei. Post ali
quot autē dies veniens felix cum
drusilla vxore sua que erat iudea.
vocauit paulū: et audiuit ab eo
fidem que est in ih̄m xp̄m. Dispu
tante autē illo de iusticia et casti
tate et de iudicio futuro: tremefac
tus felix respondit. Quod nūc at
tinet vade: tempore oportuno ac
cersiam te: simul et sperans quia
peunia daretur a paulo. P̄ter
quod et frequenter accersiens eū:
loquebatur cū eo. Biennio autē
expleto: accepit successorē felix
porciū festū. Volens autē graciā
prestare iudeis felix: reliquit pau
lum vinctum. **xxv.**

Festus ergo cū venisset
in puinaam: post tridu
um ascendit iherosoli
mam a cesarea. Adieruntqz eū
principes sacerdotū et primi iude
orū aduersus paulū: et rogabāt
eū postulantes graciā aduersus

eū ut iuberet p̄duca eū in iherosolimam: insidias tendentes ut eū interficerēt in via. **Festus** autē respondit seruari paulū in cesarea: se autē maturus p̄fecturū. **Qui** ergo in vobis ait potentes sunt: descendentes simul. si quod est in viro crimen accusent eū. **Demoratus** autē inter eos dies nō amplius quam octo aut decem: descendit cesaream. **Et** altera die sedit pro tribunali: et iussit paulū adduci. **Qui** cū p̄ductus esset: arcūsteterūt eū qui ab iherosolima descenderant iudei. multas et graues causas obiaentes. quas nō poterant probare. **Paulo** autē rationē reddente: qm̄ neq; in legem iudeorū neq; in templū neq; in cesarem quicq; peccauit. **Festus** autē volens iudeis gratiam prestare: respondens paulo dixit. **Vis** iherosolimā ascendere? et ibi de hys iudicari apud me. **Dixit** autē paulus. **Ad** tribunal cesaris sto: ubi me oportet iudicari. **Iudeis** nō notau: sicut tu melius nosti. **Si** enī notau aut dignū morte aliquid feci: nō recuso mori. **Si** vero nichil est eorū que hy accusant me: nemo potest me illis donare. **Cesarem** appello. **Tunc** festus cū consilio locutus respondit. **Cesarem** appellasti: ad cesarem ibis. **Et** cum dies aliquot transacti essent: agrippa rex et bernice descenderūt cesaream. ad salutandū festū. **Et** cū dies plures ibidem morarentur: festus regi idicauit de paulo dicens. **Vir** quidā est derelictus a felice vinctus: de quo

cū essem iherosolimis adierunt me principes sacerdotū et seniores iudeorū. postulantes aduersus illum damnationē. **Ad** quos respondi: quia nō est consuetudo romanis donare aliquem hominē priusq; is qui accusatur p̄sentes habeat accusatores: locūq; defendendi accipiat ad abluenda crimina. **Cū** ergo huc cōuenissent: sine ulla dilacione sequenti die sedens pro tribunali. iussi adduci virū. **De** quo cū steterissent accusatores: nullam causam deferebant de quibz ego suspicabar malū. **Questiones** vero quasdam de sua sup̄stitione habebant aduersus eū: et de quodā ihesu defuncto. quē affirmabat paulus viuere. **Hesitans** autē ego de huiusmodi questione: dicebā si vellet ire iherosolimā. et ibi iudicari de istis. **Paulo** autē appellante ut seruaretur augusti cognationi: iussi seruari eū donec mittam eū ad cesarem. **Agrippa** autē dixit ad festū. **Volebam** et ipse hominē audire. **Eras** inquit audies eum. **Altera** autē die cū venisset agrippa et bernice cū multa ambitione et introissent in auditoriū cū tribunis et viris principalibz ciuitatis: iubente festo adductus est paulus. **Et** dixit festus. **Agrippa** rex et omēs qui simul adestis nobiscū viri: videtis hunc hominē de quo omnis multitudo iudeorū interpellauit me iherosolimis. petentes et acclamantes. nō oportet eū viuere amplius. **Ego** vero coniperi nichil dignū eū mori.

re admisisse. Ipſo autē hoc appellan-
te: ad augustū iudicium mittere
De q̄ qd certū scribam dño nō ha-
beo. **P**ter quod p̄dixi eū ad vos.
et maxime ad te rex agrippa: ut ī
terrogatione facta habeam quid
scribam. Sine ratione enī michi
videtur mittere vinctū: et causam
eius nō significare. **xxvii.**

Culpa vero ad paulū
aut **P**mittitur tibi loq̄
pro temetipſo. **T**unc
paulus extēta manu cepit rati-
onē reddere. De omnibz quibz accu-
ſor a iudeis rex agrippa. estimo me
beatū apud te. cū sim defensurus
me hodie: maxime te ſciente omnia
que apud iudeos ſunt conſuetudi-
nes et queſtiones. **P**ter quod ob-
ſecro patienter me audias. **E**t qui-
dem vitā meam a iuuentute que
ab initio fuit in gente mea ihero-
ſolimis. nouerūt omēs iudei p̄ſa-
cutes me ab initio. ſi velint teſtā-
nū p̄hibere: qm̄ ſcđm̄ certiffimā
ſectam noſtre religionis vixi pha-
riſeus. **E**t nūc in ſpe que ad p̄res
noſtros repromiſſionis facta eſt
a deo ſto iudicio ſubiectus: ī qua
duodecim tribus n̄re nocte ac die
ſeruentes ſperant deuenire: de
qua ſpe accuſor a iudeis rex. **Q**uid
incredibile iudicatur apud vos ſi
deus mortuos ſuſcitāt. **E**t ego q̄
dem eſtimaueram me aduerſus
nomen ihu nazareni debere mul-
ta contraria agere: quod et feci
iheroſolimis. **E**t multos ſanctorū
ego in carceribz incluſi: a princi-
pibus ſacerdotū poteſtate accepta

Et cū occiderent detuli ſententiā:
et per omēs ſynagogas frequēter
p̄ueniens eos compellebā blaſphe-
mare: et amplius inſaniens in
eos. p̄ſequebar uſq; in externis ci-
uitates. **I**n quibz dū irem damas-
cum cū poteſtate et p̄miſſu prin-
cipū ſacerdotū: die media in via
vidi rex de celo ſupra ſpendorē
ſolis arāfulſiſſe me lumē. et eos
qui meā ſimul erant. **O**mnēs qz
nos cū deceſſem⁹ in terrā: audi-
ui vocem loquentem michi hebra-
ica lingua. **S**auile ſauile quid me
p̄ſequeris. **D**urū eſt tibi contra
ſtimulū calatrare. **E**go autē dixi.
Quis eſ dñe. **D**ñs autē dixit.
Ego ſū ihus. quē tu p̄ſequeris. **R**e-
exurge. et ſta ſup pedes tuos. **A**d
hoc enī apparui tibi. ut conſtituā
te miniſtrū. et teſtem eorū que vi-
diſti et eorū quibz apparebo tibi:
eripiens te de populis et gentibz
in quas ego nūc mittam te ap̄ire
oculos eorū: ut conuertantur a te-
nebris ad lucem. et de poteſtate ſa-
thane ad deum: ut accipiant re-
miſſionē p̄ccorū et ſortem int̄ ſcōs.
per fidem que eſt in me. **U**nde rex
agrippa nō fui incredulus ceſti-
uſioni: ſed hys qui ſūt damas-
ca primū et iheroſolimis et per
omnē regionē iudee. et gentibz ā-
nūciabam ut penitentiā agerēt:
et conuertentur ad deū digna pe-
nitentię opera facientes. **H**ac ex
cauſa me iudei cū eſſem in tēplo.
comphēſū temptabant volētes
me interficere. **A**urilio autē adiut⁹
dei uſq; in hodiernū diem ſto. teſ-

nificans minoru atq; maiori: nichil
 extra dicens q̄ ea que p̄phete s̄t
 locuti futura esse et moyses Si
 passibilis xp̄us. si primus ex re-
 surrectione mortuorū: lumen an-
 nūciaturus est populo et gentib;
 Nec loquente eo et rationem red-
 dente: festus magna voce dixit
 Insanis paulē. Multe te lettere
 ad insaniam conūtunt Et pau-
 lus Non insano inquit optime
 feste: sed veritatis et sobrietatis
 verba eloquor. Sat enī de hys rex:
 ad quē et constanter loquor. Late-
 re enī eū nichil horū arbitror: neq;
 enī in angulo quicq; horū gestū
 est. Credis rex agrippa p̄phetis.
 Sao quia credis Agrippa autē
 ad paulū In modico suades me
 xp̄ianū fieri. Et paulus Opto a-
 pud deū et in modico et ī mag-
 no nō tantū te. sed et omēs hos
 qui audiūt hodie fieri tales qua-
 lis et ego sum: exceptis vinculis
 hys. Et exsurrexit rex et preses
 et bērnice: et qui assistebant eis.
 Qui cū secessissent loquebant̄ ad
 iuicem dicentes: quia nichil mor-
 te aut vinculis dignū quid fecit
 homo iste Agrippa autē festo dix-
 it. Dimitti poterat homo hic: si
 nō appellasset cesarem. **xxvii.**

Quautē iudicātū est eū
 nauigare in ytaliam et
 trahi paulū cū reliquis
 custodib; centurioni nomine iulio
 cohortis auguste: ascendentes autē
 nauem adrumetinam incipientes
 nauigare circa asie loca sustulim;
 p̄seuerante nobiscū aristarcho ma-

cedone thessalonicense. Sequenti
 autē die deuenim; sydonem. Hu-
 mane autē tractans iulius pau-
 lum: p̄misit ad amicos ue. et ci-
 uim sui agere. Et inde cū sustulis-
 semus subnauigauim; cypriū:
 p̄pterea quod essent venti contra-
 ry. Et pelagus cylie et pamphi-
 lie nauigantes: uenimus listram.
 que est lize. Et ibi iueniens cen-
 turio nauem alexandrinā nau-
 gantē in ytaliam: transposuit nos
 in eam. Et cū multis diebus tūc
 nauigaremus. et uix deuenissem;
 contra quidū p̄hibente nos uero:
 ad nauigauim; crete iuxta salmo-
 nem. Et uix iuxta nauigantes ue-
 nim; in locū quendam. qui uoca-
 tur boni portus: cui iuxta erat
 ciuitas thalassa. Multo autē tē-
 pore pacto. et cū iam nō esset tu-
 ta nauigatio eo qd̄ ieiunū iam
 p̄terisset: consolabatur eos paul;
 dicens eis. Uix uideo qm̄ cum in-
 iuria et multo dampno nō solū
 oneris et nauis: sed etiā anima-
 rū nr̄az incipit esse nauigatio.
 Centurio autē gubernatori et
 nauidero magis credebat: quam
 hys que a paulo dicebantur. Et
 cū aptus portus nō esset ad hye-
 mandū: plurimi statuerunt con-
 silū nauigare inde: si quomodo
 possent deuenientes p̄uenire
 hyemare. portū crete respicientē
 ad affricā et ad chorū. Aspirante
 autē austro. estimantes p̄positū
 se tenere: cū sustulissent de asson.
 legebant cretam. Non post mul-
 tum autē misit se contra ipsam

ventus typhonicus: qui vocatur euro aquilo. Cūq; arrepta esset nauis. et nō posset conari in ventū: data nauē flatibus ferebamur. In sulam autē quandā decurrentes q̄ vocatur cauda: potuim⁹ vir optinere scāpham. Quia sublata ad iutorijs utebantur. accingentes nauem: timentes ne in syrtim inciderent sumisso vase sic ferebantur. Valida autē nobis tempestate iactatis sequenti die iactū fecerunt: et tertia die suis manib; armamenta nauis piecerūt. Neq; sole autē neq; siderib; apparentib; p̄ plures dies. et tempestate nō exigua imminente: iam ablata erat spes omnis salutis nostre. Et cū multa ieiunatio fuisset: tunc stans paulus in medio eorū dixit. Oportebat quidem o viri audito me nō tollere a creta: lucariq; facere iuriam hanc et iacturam. Et nūc suadeo vobis bono animo esse. Amissio enī nullius anime erit ex vobis: p̄terqm̄ nauis. Astat enī michi hac nocte angelus dei. cuius sum ego. et cui deserui. dicens. Ne timeas paulus: cesari te oportet assistere. Et ecce donauit tibi deus omnes qui nauigant tecū. **¶** Quod bono animo estote viri. Credo enī deo meo: quia sic erit. quē admodū dictū est michi. In insulam autē quandam oportet nos deuenire. Sed postea q̄ q̄rtadecim die nox supuēnit: nauigantibus nobis in adua circa mediam noctem suspicabantur nauē apparere sibi aliquā regionē. Qui et sum

mittentes bolidem iuenerunt passus viginti: et pusillū separati idē iuenerūt passus quindecim. Timentes autē ne in aspera loca incidere mus: de puppi mittentes anchoras quatuor. optabant diem fieri. Nauis vero querentib; fugere de nauē. cū misissent scāpham in mare. sub obrentu quasi inciperent a proa anchoras extendere: dixit paulus centurioni et militibus. **¶** Nisi hi in nauē manserint: vos salui fieri nō potestis. Tunc absciderunt milites funes scāphe: et passi sunt eam exadere. Et cū lux inciperet fieri: rogabat paulus omnes sumere abū. dicens. Quarta decima die hodie expectantes ieiunij p̄manetis: nichil accipientes. **¶** Propter quod rogo vos accipe abum. pro salute v̄ra: quia nullius v̄m capillus de capite p̄bit. Et cū hec dixisset: sumens panē graas egit deo in conspectu oīm. Et cū fregisset: cepit manducare. Anime quiores autē facti omēs: et ipsi assumpserunt abū. Erant vero vniūse anime in nauē ducte septuaginta sex. Et facti cibo alleuiabant nauem: iactantes tritici in mare. Cū autē dies fact⁹ esset terram nō agnoscebant: sinū vero quendā considerabant habentem litus: in quē cogitabant si possent eicere nauem. Et cū anchoras sustulissent. comittebant se mari: simul laxantes iuncturas gubernaculorū. Et leuato arthemone: secundū aure flatū tendebant ad litus. Et cū inadissemus in locū

bitalā
proa q
bilis: p
vi mar
fuit ut
quis cū
turo a
phibui
sent na
mos et
Et creto
bant: qu
u exant
anime
¶
Sābar
diam h
sa enī p
p̄ter ym
frigus
lus sarm
dinē et
vipera a
sic manū
barbari
nu eius:
homicide
tuasent
ur vuer
ous best
mali pas
cū in tim
to casue
specant
in eo fier
cū esse de
p̄dia p
publi: a

bitilassū: impegerunt nauē Et
 proza quidem fixa manebat imo-
 bilis: puppis vero soluebatur a
 vi maris. Nihilū autē consiliū
 fuit ut custodias occiderent: ne
 quis cū enatasset effugeret. Cen-
 turio autē volens seruare paulū
 prohibuit fieri: iussit q̄ eos qui pos-
 sent natate mittere se in mare pri-
 mos et euadere. et ad terrā exire
 Et ceteros alios in tabulis fere-
 bant: quosdam sup ea que de na-
 ui erant. Et sic factū est: ut omēs
 anime euaderēt ad terrā. **xxviii.**

Et cū euasissēmus: tunc
 cognouim⁹ quia uilete-
 nē insula vocabatur.
 Barbari vero prestabant nō mo-
 dicam humanitatē nobis. Accen-
 sa enī pira: reficiebant nos omēs.
 ppter ymbrem que iminebat et
 frigus. Cū congregasset autē pau-
 lus sarmentoz aliquantū multitu-
 dinē et imposuisset sup ignem:
 vipera a calore cū processisset. ina-
 sit manū eius. Et vero viderunt
 barbari pendente bestiam in ma-
 nu eius: adiucem dicebant. Unq̄
 homicida est homo hic. Qui cū
 euaserit de mari: ulao eū non si-
 nit viuere. Et ille quidem exu-
 aens bestiam in ignem: nichil
 mali passus est. At illi estimabāt
 eū in timorem cōuertendū: et sub-
 ito casurū et mori. Qui autē illis
 sperantibz et videntibz nichil mali
 in eo fieri: conūrentes se dicebant
 cū esse deū. In locis autē illis erāt
 predia principis insule nomine
 publici: qui nos suscipiens triduo

benigne exhibuit. Contigit autē
 prēm publici febribus et dissente-
 ria veratū iacere. Ad quē paul⁹
 intrauit. Et cū orasset et imposu-
 isset ei manus: saluauit eum.
 Quo facto: omnes qui in insula
 habebant infirmitates accedebāt.
 et curabantur. Qui etiā multis
 honoribz nos honorauerūt: et na-
 uigantibz imposuerūt que necessa-
 ria erant. Post menses autē tres
 nauigauim⁹ in nauī alexandri-
 na que in insula h̄yemauerat:
 cui erat insigne castorū. Et cum
 venissemus syracusam: mansim⁹
 ibi triduo. Inde aram legentes:
 deuenim⁹ regium. Et post unū
 diem flante austro: secunda die
 venimus puteolos. Vbi iuentis
 fratibz rogati sum⁹ manere apud
 eos dies septem: et sic venim⁹ ro-
 mam. Et inde cū audissent fr̄es.
 occurrerunt nobis usq̄ appi forū:
 et tribus tabernis. Quos cū vi-
 disse paulus: gratias agens deo.
 accepit fiduciaam. Cū venissem⁹
 autem romam: pmissū est pau-
 lo manere sibi met foras extra
 castra cū custodiēte se militē.
 Post tertū autē diem: conuoca-
 uit primos iudeorū. Cumq̄ con-
 uenissent: dicebat eis. Ego viri
 fratres nichil aduersus plebem
 faciens aut morem paternū:
 vinctus ab iherosolimis tradit⁹
 sum in manus romanorū. Qui
 cū interrogacionē de me habuisset:
 voluerunt me dimittere. eo quod
 nulla causa mortis esset in me.
 Contradicientibz autem iudeis

coactus sum appellare cesarem: nō
quasi gentem meā habens aliqd
accusare. **P**roter hanc igitur causā,
rognui vos videre et alloqui. **P**ro
spem eū isrl. cathena hac circum
datus sū. **A**t illi dixerunt ad eū
Nos neq; litteras accepim⁹ de te
a iudea: neq; adueniens aliquis
fratrū nūciavit aut locutus est
quid de te malū. **R**ogam⁹ autē a
te audire que sentis. **N**am de secta
hac notū est nobis: quia ubiq; ei
contradiatur. **C**ū constituissent
autē illi diem: venerunt ad eū in
hospitiū plures. **Q**uib; expone
bat testificans regnū dei: suadens
q; eis de ihesu ex lege moysi et p
phetis a mane usq; ad vesperam.
Et quidam credebant hys que
dicebantur: quidam vero nō cre
debant. **C**ūq; invicem nō essent cō
sencientes. discedebant: dicente
paulo unū verbū. quia bene spi
ritus sanctus locutus est p ysaiā
pphetam ad p̄res n̄ros dicens. **V**a
de ad populū istū: et dic ad eos.
Aure audietis et nō intelligetis:
et videntes videbitis et nō p̄spici
etis. **I**narratū est enī cor populi
hui⁹: et aurib; graūiter audierūt:
et oculos suos compresserunt: ne
forte videant oculis et aurib; au
diant. et corde intelligant. et cō
uertantur et sanem illos. **N**otū
ergo sit vobis qm̄ gentib; missū
est hoc salutare dei: ipsi et audi
ent. **E**t cū hec dixisset: exierunt
iudei multam habentes inter se
questionem. **M**ansit autē biennio
toto in suo conductu: et suscipie

bat omnes qui ingrediebantur
ad eū. predicans regnū dei: et do
cens que sunt de dño ihu xp̄o cū
omni fiducia sine prohibitione.

Explicunt actus apostolorū.

**Incipit prologus sancti iheronimi
presbiteri. in septem epistolas
canonicas.**

Non ita ordo ē
apud grecos q̄
integre sapiunt.
et fidem rectam
sectantur episto
larum septem que canonicē nūci
pantur. sicut in latinis codicibus
iuenitur: quod quia petrus ē pu
mus in numero ap̄lor: p̄ime sunt
etiam eius epistole in ordine cete
rarū. **S**ed sicut euangelistas dudū
ad veritatis lineam correxim⁹: ita
has p̄prio ordini deo nos iuuante
reddidim⁹. **E**st enī prima earū.
vna iacobi: et petri due. iohannis
tres: et iude vna. **Q**ue si ut ab
eis digeste sunt ita quoq; ab in
terp̄tibus fideliter in latinū elo
quiū vertterentur. nec ambigui
tatem legentib; facerent. nec ser
monū sese varietas impugna
ret: illo p̄cipue loco ubi de unita
te trinitatis. in prima iohannis
epistola posita legim⁹: in qua
etiā ab infidelib; translatoribus
multū erratū esse a fidei veritate
comperim⁹. triū tantūmodo vo
cabula hoc est aque sanguinis
et spūs in ipsa sua edicatione ponē
tib; et patris verbis ac spūs
testimonū omittentib;: i quo

maxime et fides catholica robo-
ratur: et p̄s et filij et sp̄s s̄a
vna diuinitatis substantia com-
probat. In ceteris vero episto-
lis quantum a n̄ra aliorū distet e-
ditio: lectoris prudentiae derelin-
quo. Sed tu virgo xp̄i custodiū
dū a me impensius scripture ve-
ritatem inquiris. meā quodāmo-
senectutem iuidorū dentibz coro-
dendam exponis: qui me falsari-
um corruptorezq; sanctarū p̄nūa-
ant scripturarū. Sed ego in tali
opere nec emulorū meoz iuiden-
ciam ptimesco: nec sancte scrip-
ture veritatem poscentibus dene-
gabo. **Explicit plog? Inap̄ eplā**

Aacobus s̄a iacobi apli
dei et dñi n̄ri ihu
xp̄i seruis: duo-
decim tribubus q̄
sunt in dysp̄sione.
salutem. Omne
gaudiū existima-
te fratres mei cū
in temptaciones
varias inaderitis: scientes quod
p̄baao fidei v̄e p̄aenaā opatur.
P̄aenaā autē opus p̄fectū habe-
at: ut sitis p̄fecti et integri. ī nul-
lo deficientes. Si quis autē v̄m
indiget sapientia: postulet a deo
qui dat om̄ibz affluenter. et non
improperat: et dabitur ei. Postu-
let autē in fide: nichil hesitans.
Qui enī hesitat: similis ē fluctui
maris. qui a vento mouetur et
arāfertur. Non ergo estimet ho-
mo ille qd̄ accipiat aliquid a dño.
Vir duplex animo: inconstans

est in om̄ibz v̄is suis. Glorietur
autē frater humilis in exaltaciōe
sua: diues autē in hūilitate sua:
qm̄ sicut flos feni transibit. Ex-
ortus est enī sol cū ardore et are-
fecit fenū: et flos eius decaidit. et
decor vultus eius deperit: ita et
diues in itineribz suis marcescet.
Beatus vir qui suffert temptaao-
nem: qm̄ cū p̄batus fuerit accipi-
et coronā vite: quam repromisit
deus diligentibz se. Nemo cū tēp-
tatur dicat: qm̄ a deo temptor.
Deus enī intemptator maloz ē.
Ipse enī nemine temptat. Unus-
quisq; vero temptatur a concu-
piscencia sua abstractus et illec-
tus. Deinde concupiscencia cum
conceperit: parit p̄cām. Peccatū
vero cū consumatū fuerit: gene-
rat mortē. Nolite itaq; errare fra-
tres mei dilectissimi. Omne datū
optimū et omne donū p̄fectum
desursū est descendens a patre
luminū: apud quē nō est trans-
mutaao nec viassitudinis ob-
umbraao. Volūtate enī genuit
nos verbo veritatis: ut simus
iniciū aliquod creature ei. Sa-
tis fratres mei dilectissimi. Sit
autē omnis homo velox ad au-
diendū: tardus autē ad loquē-
dū: et tardus ad iram. Ira enī
viri iusticiā dei nō opatur. Et
quod abiacentes omnē imūdi-
ciam et habundanciā malicie.
in mansuetudine suscipite iūsti-
tū verbū: qd̄ potest saluare ani-
mas v̄ras. Estote autē factores
verbi et nō auditores tantum.

fallentes vosmetipsos? quia si quis auditor est verbi et non factor: hic comparabitur viro consideranti vultum naturitatis sue in speculo Consideravit enim se et abiit: et statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem prospexerit in lege perfecte libertatis et permanserit in ea non auditor obliuiosus factus sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum: huius vana est religio. Religio munda et imaculata apud deum et patrem hec est: visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum, et imaculatum se custodire ab hoc seculo.

Atrates mei nolite in personarum acceptance habere fidem domini nostri ihu xpi glorie. Et enim si introierit in conuentu vtroque vir aureum anulum habens in veste candida, introierit autem et pauper in sordido habitu, et intendatis in eum qui indutus est veste preclara, et dixeritis ei, tu sede hic bene, pauperi autem dicatis tu illic stas, aut sede sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis apud vosmetipsos, et facti estis iudices cogitationum iniquarum? Audite fratres mei dilectissimi. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide: et heredes regni quod repromisit diligentibus se. Vos autem exhonoraastis pauperem. Nonne diuites per potentiam opprimunt vos, et ipsi trahunt vos

ad iudicia? Nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod iuocatum est super vos? Si tamen legem perfectam regalem secundum scripturas, diliges proximum tuum sicut teipsum: benefaastis. Si autem personas accipitis: peccatum operamini, redarguti a lege quasi transgressores. Qui cumque autem totam legem seruauerit offendat autem in uno: factus est omnium reus. Qui enim dixit non mechaberis: dixit et non occides. Quid si non mechaberis, occidas autem: factus es transgressor legis. Sic loquimini et sic facite: sicut per legem libertatis inapientes iudicari. Iudicium enim sine misericordia, illi qui non faciunt misericordiam. Superalcatur autem misericordia iudicio. Quid perderit fratres mei si fidem quis dicat se habere? opera autem non habeat. Numquid poterit fides saluare eum? Si autem frater aut soror nudi sit et indigeant victu cotidiano, dicat autem aliquis de vobis illis, ite in pace, calefacimini et saturamini, non dederitis autem eis que necessaria sunt corpori? quid perderit? Sic et fides si non habeat opera: mortua est in semetipsa. Sed dicet quis Tu fidem habes, et ego opera habeo. Ostende mihi fidem tuam sine operibus: et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam. Tu credis quoniam unus est deus: bene facias. Et demones credunt: et contremiscunt. Vis autem scire o homo tanus? quoniam fides sine operibus otiosa est. Abraham

pater n...
 tificati...
 luum suu...
 fides e...
 et ex o...
 Et sup...
 Credid...
 putati...
 amicu...
 tis qm...
 mo? et...
 ter aut...
 ex opib...
 end nu...
 Sicut...
 tuu es...
 mortu...
Numquid...
 sumitis...
 mus on...
 offendit...
 rest en...
 corpus...
 ora nu...
 nobis...
 ai ferri...
 ne sint...
 nentur...
 modico...
 tus die...
 lingua...
 est: et...
 tus ig...
 cendi...
 ueritu...
 stituit...
 macul...
 mat v...

pater noster nōne ex opibz iustificatus est. offerens ysaac filiū suū sup altare. Vides qm fides coopabatur opibz illius: et ex opibz fides consummata ē. Et suppletū est scriptura dices. Creditur abraham deo: et reputatū est illi ad iusticiam: et amicus dei appellatus est. Vides qm ex opibz iustificatur homo: et nō ex fide tantū. Similiter autē et raab meretrix. nōne ex opibus iustificata est. suscipiens nūcios et alia via eiciens. Sicut enī corpus sine spiritu mortuū est: ita et fides sine opibus mortua est. *iii*

Nolite plures magistri fieri fratres mei: scientes qm magis iudiciū sumitis. In multis enī offendimus omēs. Si quis in verbo nō offendit: hic pfectus est vir. Potest enī freno aranducere totū corpus. Si autē equus frenos in ora mittimus ad consensuendū nobis: et omne corpus illoz arāferim. Et ecce naues cū magne sint. et a ventis validis muentur: arāferūtur autem a modico gubernaculo. ubi impetus dirigentis voluerit. Ita et lingua modiciū quidem mēbrū est: et magna exaltat. Ecce qntus ignis qm magnā siluam incendit. Et lingua ignis est: vniuersitas iniquitatis. Lingua cōstituitur in mēbus nostris que maculat totū corpus: et inflāmat rotam natiuitatis nostre

inflāmata a iehenna. Omnis enī natura bestiarū et voluarū et serpenū etiā ceteroz domantur: et domita sunt a natura humana. Lingua autē nullus hominū domare potest. Inquietū malū: et plena veneno mortifero. In ipsa benedicim deū et patrem: et in ipsa maledicim homines qui ad similitudinē dei facti sunt. Ex ipso ore procedit benedictio et maledictio. Non oportet fratres mei her ita fieri. Nunquid fons de eodem foramine emanat dulcem et amarā aquam. Nunquid potest fratres mei fias vuas facere: aut vitis fias. Sic neqz salsa dulcē potest facere aquam. Quis sapiens et disciplinatus inter vos: ostendat ex bona cōsuaione opacionē suam. in mansuetudinē sapiencie. Qd si zelū amarū habetis et contēnaones sunt in cordibz vris: nolite gloriari. et mēdaces esse aduersus veritatem. Non ē enī ista sapiencia desursū descendens: sed terrena animalis dyabolica. Obi enī zelus et cōtenao: ibi inconstancia et omne opus prauū. Que autē desursū est sapiencia. primū quidem pudica est: deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonus cōsensaens. plena misericordia et fructibz bonis. nō iudicās. sine simulacōe. fructū at iusticie i pace seminatur. facientibus pacem. *iii*

Ade bella et lites in

vobis. Nonne ex concupiscentia
is vris. que militant in membris
vris. Concupiscatis et non habe-
tis: occiditis et zelatis: et non
potestis adipisci. Litigatis et bel-
ligeratis: et non habetis. propter quod
non postulatis. Petitis et non ac-
cipitis. eo quod male petatis: ut in
concupiscentiis vestris insuma-
tis. Adulteri: nescitis quia ami-
cicia huius mundi inimica est dei.
Quicunque ergo voluerit amicus
esse seculi huius: inimicus dei
constituetur. An putatis quia
inimice scriptura dicit: ad iudi-
cium concupiscat spiritus qui ha-
bitat in vobis. Maiorem autem
dat gratiam: propter quod dicit
Deus superbis resistit: humilibus
autem dat gratiam. Subditi igitur
estote deo: resistite autem dyabolo.
et fugiet a vobis. Appropinqua-
te domino: et appropinquabit vobis.
Emundate manus peccatores: et
purificate corda. duplices animo.
Miseri estote: et lugete. Ritus vester
in luctum convertatur: et gaudium in
merorem. Humiliamini in conspec-
tu domini: et exaltabit vos. Nolite
detrahere alterutrum fratres. Qui
detrahit fratri aut qui iudicat
fratrem suum: detrahit legem et iu-
dicat legem. Si autem iudicatis legem:
non es factor legis. sed iudex. Unus
est enim legislator et iudex: qui po-
test perdere et liberare. Tu autem
quis es qui iudicatis proximum.
Ecce nunc qui dicitis. hodie aut
crastino ibimus in illam civitatem.
et faciemus quidem ibi annum. et

mercabimur et lucrum faciemus:
qui ignoratis quid sit in crasti-
no. Que est enim vita vestra. Vapor
est ad modicum parens. et deinceps
exterminabitur: pro eo ut dicatis.
Si dominus voluerit et si vixerim:
faciemus hoc aut illud. Nunc
autem exultatis in superbiis vestris.
Omnis exultatio talis maligna
est. Sienti igitur bonum facere et
non facienti: peccatum est illi.

Hec nunc diuites: plo-
rate ululantes in mi-
seriis vestris que adveni-
ent vobis. Diuitie vestre putrefacte
sunt: et vestimenta vestra a tine-
is comesta sunt. Aurum et argen-
tum vestrum eruginavit: et erugo eorum
in testimonium vobis erit: et man-
ducabit carnes vestras sicut ignis.
Thesaurizastis vobis unum in
novissimis diebus. Ecce merces o-
perariorum qui messuerunt regi-
ones vestras que fraudata est a
vobis clamat: et clamor eorum in
aures domini sabaoth introiit.
Epulati estis super terram: et in
luxuriis enutristis corda vestra.
In die occasionis adduristis: oc-
cidistis iustum et non restitit vobis.
Patientes igitur estote fratres
usque ad adventum domini. Ecce agri-
cola expectat preciosum fructum ter-
re: patienter ferens donec accipi-
at temporaneum et serotinum. Pa-
nentes estote vos. et confortate
corda vestra: quoniam adventus
domini appropinquabit. Nolite
ingemiscere fratres in alterutrum:
ut non iudicemini. Ecce iudex

ante ianuam assistit. Exemplū
accipite fratres laboris et pacien-
cie pphetis: qui locuti sunt ī no-
mine dñi. Ecce beatificamus eos
qui sustinuerunt. Sufferentiam
iob audistis et finem dñi vidis-
tis: qm̄ misericors est dñs et mi-
serator. Ante omnia autē fratres
mei nolite iurare: neq; per celū
neq; per terram: neq; aliud qd
cūq; iuramentū. Sit autē sermo
vester est est non non: uti nō sub-
iudicio decidatis. Tristatur aliq;
vrm̄: oret equo animo et psal-
lat. Infirmatur aliquis ex vo-
bis: inducat presbiteros ecclesie
et oret sup eum. vngentes eum
oleo in nomine dñi: et oratio fi-
dei saluabit infirmū: et alleua-
bit eum dñs: et si in peccatis sit.
Dimittentur ei. Confitemū ergo
alterutrū p̄cā v̄r̄a: et orate pro
iūcem ut saluemū. Multū enim
valet dep̄cāo iusti assidua. Hely-
as homo erat similis nobis pas-
sibilis: et oratione orauit ut nō
plueret sup terram: et nō pluit
annos tres. et menses sex. Et rur-
sum orauit: et celū dedit pluui-
am: et terra dedit fructum suū.
Fratres mei si quis ex vobis erra-
uerit a veritate. et conuerit quis
eū: scire debet. qm̄ qui conuer-
fecerit peccatorē ab errore vie sue.
saluabit animam eius a morte:
et operit multitudinē peccatorū.

Explicit eplā sancti iacobi apli

*Incipit epistola sancti petri
apostoli prima.*

Detrus aposto-
lus ihu xpi: e-
lectis aduenis
dispersionis pon-
ti. galacie. capa-
doe. asye et
bithinie scdm̄ prescenciam dei
p̄ris in sanctificationē spūs in obe-
dientiam et aspsionem sanguinis
ihu xpi. Gracia vobis et pax ml-
tiplicetur. Benedictus deus et p̄r
dñi n̄ri ihu xpi: qui scdm̄ mag-
nam misericordiam suā regenera-
uit nos in spem viuam. per resur-
rectionē ihu xpi ex mortuis. in he-
reditatem incorruptibilem et īcō-
taminatā et īmarcessibilem conser-
uatam in celis. in vobis qui in
virtute dei custodimū per fidem
in salutē paratam reuelari in tē-
pore nouissimo: in quo exultabi-
tis. modicū nūc si oportet contris-
tari in variis temptacionib;: ut
probatio v̄r̄e fidei multo p̄ciosior
sit auro quod per ignē p̄batur:
iueniatur in laudem et gloriā
et honorem in reuelacione ihu
xpi. Quem cū nō videritis diligi-
tis: in quem nūc quoq; nō viden-
tes creditis. credentes autē exulta-
bitis leticia inenarrabili et glo-
rificati: reportantes finem fidei
v̄r̄e salutem animarū v̄r̄arū. De
qua salute exquisierunt atq; scru-
tati sunt pphete. qui de futura in
vobis gracia ppheterunt: scru-
tantes in quod vel quale tempus
significaret in eis spūs xpi. pre-
nūcians eas que in xpo sunt pas-
siones et posteriores glorias: qib;

reuelatū est quia nō sibiipsis. vo
bis autē ministrabant ea q̄ nunc
nūciata sunt vobis per eos qui
euangelizauerūt vobis spū sancto
missō de celo: in quem desiderant
angeli prospicere. Propter quod
succincti lumbos mentis v̄re: sobrii.
p̄fecti. sperate in eam que offertur
vobis graciā in reuelacione ihesu
xp̄i quasi filij obediencie: nō con
figurati prioribz ignorantie vestre
desiderijs. sed scdm eū qui vocauit
vos sanctū. ut et ipsi sancti in om
ni conuersione sitis: qm̄ scriptū ē
Sancti eritis: qm̄ ego sanctus sū
Et si p̄m̄ iuocatis eū qui sine ac
ceptacione p̄sonarū iudicat secundū
vniuscuiusq; opus: in timore iū
latus v̄r tempore conuersamini:
scientes qd' non corruptilibz au
ro vel argento redempti estis de
vana vestra conuersione paterne
tradicionis. sed precioso sanguine
quasi agni incontaminati et im
maculati xp̄i: p̄cogniti quidem ante
constitucionē mūdi. manifestati
autē nouissimis temporibz p̄pter
vos qui per ip̄m̄ fideles estis in de
o: qui suscitauit eū a mortuis. et
dedit ei gloriā ut fides v̄ra et spes
esset in deo. Animas v̄ras castifi
cantes in obedientia caritatis. in
fraternitatis amore: simplici ex
corde iuicem diligite. attenans:
renati nō ex semine corruptibili.
sed incorruptibili per verbū dei
vivi et p̄manentis ieternū. Quia
omnis caro fenū. et omnis glori
a eius tanq̄ flos feni. Exaruit
fenū et flos eius decidit: verbū

autē dñi manet in eternū. Hoc
est autē verbū quod euangeliza
tum est in vobis.

Daponentes igit' omnē
maliciā et omnē do
lum. et simulaciones
et inuidias. et om̄es detractiōes:
sicut modo geniti infantes imo
nabiles sine dolo lac concupiscite.
ut in eo crescatis in salutem: si
tamen gustastis qm̄ dulcis ē dñs
Ad quem accedentes lapidē viuū
ab homibz quidem reprobātū a
deo autē electū et honorificatū:
et ip̄i tanq̄ lapides vivi supedi
ficamini domos spirituales sacer
dotiū sanctū offerre spirituales hos
tias acceptabiles deo p̄ iūm xp̄m̄
Propter quod continet scriptura. Et
ce ponam in syon lapidē sūmū.
angularem. electū. preciosū: et q̄
crediderit in eū nō confundetur
Vobis igit' honor credentibz: nō
credentibz autē lapis quē reproba
uerunt edificantes. hic factus ē
in caput anguli: et lapis offensi
onis et petra scandali. hys qui
offendunt verbo. nec credunt in
quo et positi sunt. Vos autē estis
genus electū. regale sacerdotiū.
gens sancta. populus adquisicio
nis: ut virtutes annūciatis eius
qui de tenebris vos vocauit in a
mirabile lumen suū. Qui aliquā
do nō populus: nūc autē p̄plus
dei. Qui nō consecuti misericor
diam: nūc autē misericordiā con
secuti. Harissimi obsecro vos tan
qm̄ aduenas et peregrinos absti
nere vos a carnalibus desiderijs.

que mi
Conuer
tes bon
de vob
ex bon
glorifi
Subier
ature
precell
ab eo n
factoū:
Quia s
benefac
tis imp
exana
quasi
e liber
Omne
diligite
notific
omni tr
bonus et
lus. Nec
facient
nas par
gracia:
ti suffer
paacur
a apud
tis: quia
vobis: vo
plū. ut se
Qui p̄c
st dolo
maledic
Cū patre
Tridaba
re: qui pe
corpore su
mortui u

que militant aduersus animā
 Conuersationē inter gentes habē
 tes bonam: ut in eo qd' detrectant
 de vobis tanq' de malefactoribz.
 ex bonis opibz vos considerātes
 glorificent deū in die visitationis
 Subiecti estote omni humane cre
 ature ppter deū Siue regi: quasi
 precellenti Siue duabus quasi
 ab eo missis. ad vindictam male
 factorū: laudem vero bonorum
 Quia sic est voluntas dei: ut
 benefacientes obmutescere facia
 tis imprudenciā hominū igno
 rantiā Quasi liberi. et non
 quasi velamen habentes maliti
 e libertatem: sed sicut serui dei
 Omnes honorate: fraternitatē
 diligite Deum timete: regem ho
 norificate Serui subditi estote in
 omni timore dñs: nō tantum
 bonis et modestis: sed etiā disco
 lus Hec est enī gratia: si ppter cō
 scientiam dei sustinet quis tristi
 aas paciēns iuste Que enī est
 gratia? si peccantes et colaphiza
 ti sufferis. Sed si benefacientes
 paciēter sustinetis: hec est graci
 a apud deū In hoc enī vocati es
 tis: quia xpūs passus ē pro
 vobis: vobis relinquens exem
 plū. ut sequamū vestigia eius
 Qui pacē nō fecit: nec iuentus
 est dolus in ore eius Qui cum
 malediceretur: nō maledicebat
 Cū patretur: non cōminabatur
 Tradebat autē iudicanti se ius
 te: qui peccata nra ipse p̄tulit in
 corpore suo sup lignū. ut peccatis
 mortui iusticie viuamus: cuius

in uore sanati estis Gratas enī sicut
 oues errantes: sed conuersi estis
 nūc ad pastore et episcopū anima
 rū uestrarū. **iii.**
Similiter et mulieres sub
 dite sint uiris suis: ut
 et si qui non credunt uerbo. p mu
 lierū conuersationē sine uerbo lu
 crifiant. considerantes in timore
 sanctū conuersionē urām Quaz
 sit nō extrinsecus capillatura aut
 arūdaao auri. aut indumenti
 uestimentorū cultus: sed qui ab
 sconditus cordis est homo incor
 ruptibilitate. quieti ac modesti
 spiritus. qui est in conspectu dei
 locuplex Sic enī aliquando et
 sancte mulieres sperantes in deo
 ornabant se subiecte p̄p̄is uiris:
 sicut sara obediebat abrahe do
 minū eū uocans: cuius estis filie
 benefacientes. et nō timentes ul
 lam pturbacionē Viri similiter
 cohabitantes scdm scientiā q̄si
 infirmiori uasculo muliebri im
 parientes honorem. tanq̄m et
 coheredibz gracie uite: ut ne im
 pediantur oraciones ur̄e In fide
 autē omēs unanimes: compaci
 entes. fraternitatis amatores.
 misericordes. humiles Non red
 dentes malū pro malo. nec ma
 ledictū pro maledicto: sed eon
 trario benedicentes: quia in hoc
 vocati estis ut benedictionē here
 ditare possideatis Qui enī uult ui
 tam diligere et uidere dies bonos:
 coerceat linguā suā a malo. et
 labia eius ne loquantur dolum
 Declinet autē a malo et faciat

bonū: inquirat pacem et sequat
eam: quia oculi dñi sup iustos.
et aures eius in preces eorū. **Vult**
autē dñi sup facientes mala. Et
quis est qui vobis noceat: si boni
emulatores fueritis. **Sed** et si qd
patimini ppter iusticiam: beati
Timorem autē eorū ne timueri
tis: et nō conturbemini. **Dñm** autē
xp̄m sanctificate in cordibz v̄is:
parati semp ad satisfactionē om̄i
poscenti vos rationē de ea que in
vobis est: spe: sed cū modestia et
timore conscia habentes bonā.
ut in eo qd detrahunt de vobis cō
fundantur qui calūpniantur ves
tram bonā in xp̄o conuersationē
Melius est enī benefacientes si
velit voluntas dei pati quā ma
lifacentes: quia et xp̄us semel
pro peccatis mortuus est iustus
pro iustis: ut nos offerret deo
mortificatos quidem carne. viu
ficatos autē sp̄u. In quo et hys
qui in carcere erant sp̄u venien
predicauit: qui increduli fuerāt
aliquando quando expectabāt
dei paciēciam in diebus noe
cū fabricaretur archa: in qua
paua. id est octo anime salue
facte sunt per aquā. **Quod** et vos
nūc similis forme saluos baptis
ma facit. non carnis depositio for
diū. sed conscia bone interro
gatio in deum: per resurrectionē
ihesu xp̄i qui est in dextera dei de
gluans mortem. ut vite eterne
heredes efficeremur: profectus in
celū subiectis sibi angelis et po
testatibz et virtutibz. **iii.**

Xristo igit passio in car
ne. et vos eadem cogita
tione armamini: quia
qui passus est carne desit a peccatis:
ut iam nō hominū desideris. sed
voluntate dei. quod reliquū est. in
carne uiuat temporis. Sufficiat ei
p̄teritū tempus ad voluntatē gen
tū consummandam: qui ambula
uerunt in luxurijs desiderijs. vi
nolentijs. comessationibz. potna
onibz. et illicitis ydolorū cultibus.
in quo admirantur nō concurrē
tibz vobis in eadem luxurie cō
fusionē blasphemantes: qui red
dent rationem ei qui paratus est
iudicare viuos et mortuos. **Proter**
hoc enī et mortuis euangelizatū
est: ut iudicentur quidem secūdu
hominēs in carne. viuant autem
secūm deū in spiritu. **Omniū** autē
finis appropinquabit. **Estote** ita
qz prudentes: et vigilate in ora
tionibz. **Ante** omnia autē mutu
am in vobismetipis caritatē con
tinuā habentes: quia caritas o
perit multitudinē peccatorū. **Hospi**
tales iuicem: sine murmuratione.
Unusquisqz sicut accepit gratiā
in alterutrū illam amministrātes:
sicut boni dispensatores multiformis
gracie dei. **Si** quis loquitur:
quasi sermones dei. **Si** quis m̄s
tant tanq̄ ex virtute quam ami
nistrat deus: ut in om̄ibz honori
ficetur deus per ih̄m xp̄m. cui est
gloria et imperiū in secula sc̄lorū.
Carissimi. nolite peregrinari in
feruore qui ad temptationē vobis
fit. quasi noui aliquid vobis con

tingit: sed comunicantes xpi
passionibus gaudeat: ut et in re
uelatione glorie eius gaudeatis
exultantes. Si exprobramini in no
mine xpi. beati eritis: quoniam quod est
honoris glorie et virtutis dei. et
qui est eius spiritus. super vos requi
esat. Nemo autem vestrum patiat
quasi homicida aut fur aut ma
ledicus: aut alienorum appetitor.
Si autem ut christianus non erubescat
glorietur autem deum in isto no
mine: quoniam tempus est ut incipiat
iudicium de domo dei. Si autem pimum
a nobis: quis finis eorum qui non
credunt dei euangelio. Et si ius
tus quidem vix saluabitur: im
pius et peccator ubi parebit. Ita
que et hi qui patiuntur secundum
voluntatem dei: fidei creatori com
mendant animas suas in beneficium.

Seniores et v. **is**
go qui in vobis sunt
obsecro consenior. et tes
tis xpi passionum. qui et eius que
in futuro reuelanda est glorie com
municator. pascite qui in vobis
est gregem dei: prouidentes non co
actos sed spontanee secundum deum.
neque turpis lucra gratia sed volun
tate: neque ut dominantes in cle
ris. sed forme facti gregi ex ani
mo. Et cum apparuerit princeps
pastorum: percipietis inaccessibilem
glorie coronam. Similiter ado
lescentes. subditi estote senioribus.
Omnes enim inuicem humilitatem
insinuate: quia dominus superbis
resistit: humilibus autem dat gra
tiam. Humilianum igitur sub

potenti manu dei: ut vos exaltet
in tempore visitationis. Omne
sollicitudinem vestram praesentes in
eum: quoniam ipsi cura est de vobis. So
brii estote et vigilate: quia adu
sarius vestri dyabolus tanquam leo
rugiens circuit. querens quem deu
uoret. Cui resistite fortes in fide:
scientes eandem passionem et
que in mundo est vestre fraternita
ti fieri. Deus autem omnis gratia
e qui vocauit nos in eternam
suam gloriam in christo ihesu mo
dicum passos. ipse perficiet. confir
mabit. solidabitque. Ipsi gloria
et imperium in secula seculorum a
men. Per siluanum fidelem fratrem
vobis ut arbitror breuiter scrip
si: obsecrans et contestans hanc
esse veram gratiam dei. in qua sta
tis. Salutat vos ecclesia que est
in babilone. coelecta: et marcus
filius meus. Salutate inuicem in
osculo sancto. Gratia vobis om
nibus qui estis in christo amen.

Explicit epla sa pet p. Inapit

euusde secunda.
Mon petrus
seruus et apos
tolus ihu xpi:
his qui coequa
lem nobiscum
sortati sunt fidem in iusticia dei
nostri et saluatoris ihu xpi. Gra
tia vobis et pax adimpleatur
in cognatione domini nostri ihu xpi.
Quomodo omnia nobis diuine
virtutis sue que ad vitam et pi
etatem donata sunt per cogni
tionem eius qui vocauit nos

ppria gloria et virtute. per que
 maxima et preciosa nobis pmissa
 donavit: ut per her efficantur
 diuine consortes nature. fugien-
 tes eius que in mundo est concu-
 piscencie corruptio. Vos autem
 curam omnem sub inferentes mi-
 nistrate in fide vram virtutem: in
 virtute autem scientiam. in scientia
 autem abstinentiam. in absti-
 nentia autem patientiam. in pa-
 tencia autem pietatem. in pietate
 autem amorem fraternitatis: in
 amore fraternitatis caritatem.
 Her enim si vobiscum assint et supe-
 rent: non vacuos nec sine fruc-
 tu vos constituent in domini nostri
 ihesu christi cognitione. Cui enim non
 presto sunt her. cecus est et ma-
 nu temptans: obliuione accipi-
 ens purgationis veterum suorum
 delictorum. Quapropter fratres
 magis satagite: ut per bona o-
 pera certam vram vocationem et
 electionem faciatis. Her enim faci-
 entes: non peccabitis aliquando.
 Sic enim habundanter ministrabit
 vobis introitus in eternum regnum
 domini nostri. et saluatoris ihesu christi.
 Propter quod incipiam vos semper
 commonere de his: et quidem
 scientes et confirmatos vos in
 presenti veritate. Iustum autem ar-
 bitror quoniam diu sum in hoc taber-
 naculo suscitare vos in comuni-
 catione certus quod velox est deposi-
 tio tabernaculi mei: secundum quod
 et dominus noster ihesus christus significauit
 michi. Dabo autem operam et
 frequenter habere vos post obi-

tu meum: ut horum memoriam faci-
 atis. Non enim indoctas fabulas
 sciti notam fecimus vobis domini nostri
 ihesu christi virtutem et prescientiam: sed
 speculatores facti illius magni-
 tudinis. Accipiens enim a deo pre-
 honorem et gloriam voce delapsa
 ad eum huiusmodi a magnifi-
 ca gloria: hic est filius meus di-
 lectus in quo michi complacui.
 ipse audite. Et hanc vocem nos
 audiuimus de celo allatam: cum
 essemus cum ipso in monte sancto.
 Et habemus firmiorem prophetiam
 sermonem: cui benefactis atten-
 dentes quasi lucerne lucenti in
 caliginoso loco: donec dies illuces-
 cat. et lucifer oratur in cordibus
 vestris. Hoc primum intelligentes
 quod omnis prophetia scripture
 propria interpretatione non fit. Non
 enim voluntate humana allata
 est aliquando prophetia: sed spiri-
 tu sancto inspirati locuti sunt
 sancti dei homines. ¶

Herunt vero et pseudo-
 prophete in populo. sicut et
 in vobis erunt magis-
 tri mendaces qui introducent
 sectas perditionis: et eum qui emittit
 eos dominum negant: superducen-
 tes sibi celerem perditionem. Et
 multa sequentur eorum luxurias.
 per quos via veritatis blasphemabitur:
 et in auaricia factis
 verbis de vobis negociabuntur.
 Quibus iudicium iam olim non
 cessat: et perditionis eorum non dormi-
 tat. Si enim deus angelis pec-
 cantibus non peccat. sed rudentibus

inferni
 didit in
 uari: et
 sed octu
 custodi
 induam
 et goma
 euerfion
 eoz qui
 et iust
 in iuua
 aone erip
 diti iustu
 eos qui de
 tam ma
 Nouit de
 eripere.
 dicit trua
 aut eos
 piscina
 minacior
 sibi plac
 introduc
 angeli fo
 maiores
 canbile
 rationa
 in mpa
 que igno
 corrupa
 entes me
 tem exis
 inquina
 affluen
 riantes
 plenos
 delicti. p
 biles. cor
 bentes
 linguem

infernū detractos in tartarū tra-
didit in iudiciū cruciandos refer-
uari. et originali mūdo nō peccat.
sed octauū noe iustiae preconem
custodiuit. diluuiū mūdo impiorū
inducens. et ciuitates sodomorū
et gomorreorū in cinerē redigens
euerfione dampnauit. exemplū
eorū qui impie acturi sūt ponēs.
et iustū loth oppressū a nefando
rū iūria ac luxuriosa conuersa-
tione eripuit. aspectu enī et au-
ditu iustus erat. habitans apud
eos qui de die in diem animā ius-
tam iniquis operibz cruciabant.
Rouit deus pios de temptacione
eripere. iniquos vero in diem iu-
dicij cruciandos reseruare. magis
autē eos qui post carnē in conu-
piscencia imūdiac ambulant. do-
minacionēq; contēpnūt. audaces.
sibi placentes. sectas nō metuūt
introducere. blasphemantes. Vbi
angeli fortitudine et virtute cū sint
maiores. nō portant adūsus se ex-
ecrabile iudiciū. Hī vero velut ir-
racionabilia pecora naturaliter
in captione et in pnicem. in hys
que ignorant blasphemantes in
corruptaone sua peribunt. papi-
entes mercedem iusticie. volupta-
tem existimantes diei delicias co-
mquinacionis et macule. delicias
affluentes in cōmunijs suis luxu-
riantes vobiscū. oculos habētes
plenos adulterij et incessabilis
delicti. pellicientes animas insta-
biles. cor excoriatū auaricia ha-
bentes. maledictionis filij. dere-
linquentes rectam viā errauerūt.

secuti viam balaam ex bosoz. qui
mercedem iniquitatis amauit. cor-
reptionē vero habuit sue vesanie.
subiugale mutū animal hominis
voce loquens phibuit pphete in-
sipientiam. Hī sunt fontes sine
aqua et nebule turbinibus exa-
gitate. quibus caligo tenebrarū
reseruatur. Supbia enī vanitatis
loquentes pellicunt in desiderijs
carnis luxurie eos qui paululū
effugiūt. qui in errore conūsati.
libertatem illis pmittentes. cū ipi
serui sint corruptacionis. A quo ei
quis superatus est. huius et ser-
uus est. Si enī refugientes con-
quinationē mūdi in cognacione
dnī nrī et saluatoris ihesu xpī.
hys rursus implicati superant.
facta sunt eis posteriora deter-
iora prioribus. Melius enī erit il-
lis nō cognoscere viam iusticie.
q̄ post agnacionē retrorsū conūta-
ab eo quod illis traditū est sācto
mandato. Contigit enī eis illud
veri puerbij. Canis reuersus ad
suū vomitū. et sus lota in volu-

Habio luti. *iii.*
Ant ecce vobis karissi-
mi secundā scribo epis-
tolam. in quibz exorto vram in
cōmonitionē sinceram mentem.
ut memores sitis eoz que p̄dixi
verborū a sanctis pphetis et apos-
tolorū vrorū p̄ceptorū dnī et salua-
toris. Hoc primū scientes. qd ve-
nient in nouissimis diebz in de-
reptionem illusores iuxta p̄uas
concupiscencias ambulantes. di-
centes. Vbi est p̄missio aut adue-

tus eius. Ex quo enim patres dormierunt: omnia sic perseverant ab initio creature. Latet enim eos hoc volentes quod celi erant prius et terra de aqua et per aquam consistens dei verbo: per que ille tunc mundus aqua mundatus perierit. Celi autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt: igni reservati in diem iudicii et perditionis impiorum hominum. Unum vero hoc non lateat vos karissimi: quia unus dies apud dominum sicut mille anni: et mille anni sicut dies unus. Non tardat dominus promissis: sed patienter agit propter vos: nolens aliquos perire. sed omnes ad penitentiam reverti. Adueniet autem dies domini ut fur. in qua celi magno impetu transigent: elementa vero calore soluentur. Cum hec igitur omnia dissoluenta sunt: quales oportet vos esse in sanctis conversationibus et pietatibus: expectantes et sperantes in adventum diei per quam celi ardentes soluentur. et elementa ignis ardore tabescunt. Novos vero celos et novam terram et promissa ipsius expectamus: in quibus iustitia habitat. Propter quod karissimi hec expectantes satagite immaculati et inviolati. etiam veniri in pace: et dominum nostrum longanimitate salutem arbitramur: sicut et karissimus frater noster paulus secundam datam sibi sapientiam scripsit vobis. sicut et in omnibus epistolis. loquens in eis de his in quibus sunt quedam

difficilia intellectu: que indocti et instabiles depravant sicut et ceteras scripturas. ad suam ipsorum perditionem. Vos igitur fratres presentes custodite: ne insipientium errore traducti exardatis a propria firmitate. Crescite vero in gratia et cognitione domini nostri ihesu christi et salvatoris: ipsi gloria et nunc et in diem eternitatis. amen.

Explicit epistola beati petri apostoli secunda. Incipit epistola sancti iohannis apostoli prima.

Quod fuit ab initio. quod audivimus quod vidimus oculis nostris. quod perspeximus et manus nostre contrectaverunt de verbo vite et vita manifestata est: et vidimus et testamur. et annunciamus vobis vitam eternam. que erat apud patrem et apparuit nobis. Quod vidimus et audivimus annunciamus et vobis: ut et vos societatem habeatis nobiscum: et societas nostra sit cum patre et cum filio eius ihesu christo. Et hec scribimus vobis ut gaudeatis: et gaudium vestrum sit plenum. Et hec est annunciacio quam audivimus ab eo. et annunciamus vobis: quoniam deus lux est. et tenebre in eo non sunt ulla. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo. et in tenebris ambulamus: mentimur. et non facimus veritatem. Si autem in luce ambulamus: sicut et ipse est in luce: societatem habemus ad in-

vicem:
emudo
Si dix
mub
ritab
reanu
tus est
nra: e
iquit
pennu
et verb
holi me
petens
re adu
trem d
ppiaa
nostru
toaus
cognio
obseru
um et
menda
est
vere i
In ho
diat
sicut
bula
tu no
dant
miao
bu qu
datu
est ve
quia
men
se in
in ten
dilige
pma

uicem: et sanguis ihu filij eius emūdabit nos ab omni p̄cō. Si dixerim⁹ qm̄ p̄cā nō habemus: x̄p̄i nos seducam⁹: et veritas in nobis nō est. Si confiteamur p̄cā n̄rā. fidelis et iustus est ut remittat nobis p̄cā n̄rā: et emūdet nos ab omni iniquitate. Si dixerim⁹ qm̄ non peccauim⁹. mendacē facim⁹ eū: et verbū eius nō est in nobis. **F**ilioli mei hec scribo vobis: ut nō peccetis. Sed et si quis peccauerit aduocātū habem⁹ apud patrem ih̄m x̄p̄m iustū: et ipse ē p̄pitiatio pro p̄cā n̄rā. Non pro nostris autē tantū: sed etiam pro totius mūdi. Et in hoc scim⁹ qm̄ cognouim⁹ eū: si mandata eius obseruam⁹. **Q**ui dicit se nosse deum et mandata eius nō custodit. mendax est: et in hoc veritas nō est. **Q**ui autē seruat verbū eius: vere in hoc caritas dei p̄fecta ē. **I**n hoc scim⁹ qm̄ in ip̄o sum⁹. **Q**ui dicit se in illo manere: debet sicut ille ambulauit. et ip̄e ābulare. **V**arissimi. nō mandātū nouū scribo vobis: sed mandātū vetus quod habuistis ab inuāo. **M**andātū vetus est verbū quod audistis. **I**terū mandātū nouū scribo vobis quod est verū et in ip̄o et in vobis: quia tenebre transierūt. et lumen verū iam lucet. **Q**ui dicit se in luce esse et fratrem suū odit: in tenebris est usq; adhuc. **Q**ui diligit fratrem suū: in lumine p̄manet. et scandalū in eo nō

est. **Q**ui autē odit fratrem suū in tenebris est et in tenebris ambulat: et nescit quo eat. quia tenebre obcecauerunt oculos eius. **ii.**

Scribo vobis filioli: qm̄ remittitur vobis p̄cā p̄pter nomē eius. **S**cribo vobis patres: qm̄ cognouistis eū qui ab inuāo est. **S**cribo vobis adolescentes: qm̄ viciastis malignū. **S**cribo vobis infantes: quia cognouistis p̄cā. **S**cribo vobis patres: qm̄ cognouistis eum qui ab inuāo est. **S**cribo vobis iuuenes: qm̄ fortes estis. et verbū dei in vobis manet. et viciastis malignū. **N**olite diligere mūdū: neq; ea q̄ in mūdo sunt. **S**i quis diligit mūdū. nō est caritas patris in eo: qm̄ omne quod est in mūdo. concupiscentia carnis est. et concupiscentia oculor. et supbia vite: que nō est ex patre sed ex mūdo est. **E**t mūdus transibit: et concupiscentia eius. **Q**ui autē facit volūtatē dei: manet in eternū. **F**ilioli. nouissima hora est. **E**t sicut audistis quia antix̄p̄s venit: nūc antix̄p̄i multi facti sūt. **U**nde scim⁹ quia nouissima hora est. **E**x nobis p̄dicerunt: sed non erunt ex nobis. **N**am si fuissent ex nob. p̄mansissent utiq; nobiscū: sicut manifesta sunt qm̄ nō sunt omnes ex nobis. **S**ed vos vn̄ionē habetis a sancto: et nostis omnia. **N**ō scripsi vobis quasi ignorantibus veritatē. sed quasi scientib; eā: et qm̄ omne mendaciū ex veritate non est. **Q**uis est mendax? nisi

gna: sed opere et veritate In hoc cognoscimus qm̄ ex veritate sum? et in conspectu eius suadebimus corda nostra? qm̄ si reprehenderit nos cor nrm̄: maior est deus corde nostro. et nouit omnia **R**arissimi si cor nrm̄ nō reprehenderit nos. si duam habemus ad deū: et quicquid peccerim? accipiemus ab eo? qm̄ mandata eius custodimus. et ea que sunt placita coram eo facimus Et hoc est mandatū ei? ut credamus in nomine filij eius ihu xpi? et diligam? alterutrū. sicut dedit mandatū nobis Et qui seruat mandata eius: in illo manet. et ipse in eo Et in hoc scimus quoniam manet in nobis: de spiritu quem nobis dedit. **iii.**

Rarissimi nolite omni spiritui credere: sed probate spūs si ex deo sint: quoniam multi pseudo pphete exierunt in mūdū In hoc cognoscatur spūs dei Omnis spūs qui confitetur ihm xpm̄ in carne venisse: ex deo est Et omnis spūs qui soluit ihm: ex deo non est Et hic est anti xpus. de quo audistis qm̄ venit: et nūc iam in mūdo est Vos ex deo estis filioi et viciatis eū: qm̄ maior est qui in vobis est q̄ qui in mūdo Ipsi de mūdo sunt: ideo de mūdo loquūtur. et mūdus eos audit Nos ex deo sumus Qui nouit deū audit nos: qui nō est ex deo. nō audit nos In hoc cognoscimus spm̄ veritatis: et spiritū erroris **R**arissimi. diligam? iuicem: qm̄ caritas ex deo est Et

omnis qui diligit ex deo natus est: et cognoscat deum Qui non diligit nō nouit deū: qm̄ deus caritas est In hoc apparuit caritas dei in nobis: qm̄ filiū suū unigenitū misit deus in hūc mūdū. ut viuamus per eū In hoc est caritas nō quasi nos dilexerimus deū: sed qm̄ prior ipse dilexit nos: et misit filiū suū p̄p̄tione pro peccatis nris **R**arissimi. si deus dilexit nos: et nos debemus alterutrū diligere Deum nemo vidit vmq̄ Si diligam? iuicem. deus in nobis manet: et caritas eius in nobis p̄fecta est In hoc cognoscim? qm̄ in eo manemus et ipse in nobis: qm̄ de spiritu suo dedit nobis Et nos vidimus et testificamur: qm̄ pater misit filiū suū saluatore mūdi Quisquis confessus fuerit qm̄ ihus est filius dei: deus in eo manet et ipse in deo Et nos cognouim? et credim? caritati: quā habet deus in nobis Deus caritas est Et qui manet in caritate in deo manet: et deus in eo In hoc p̄fecta est caritas nobiscū: ut fiducia habeam? in die iudicij: quia sicut ille est. et nos sumus in hoc mūdo Timor non est in caritate: sed p̄fecta caritas foras mittit timorem: qm̄ timor penā habet Qui autē timet: non ē p̄fectus in caritate Nos ergo diligamus deū: qm̄ deus prior dilexit nos Si quis dixerit qm̄ diligo deum. et fratrem suū odere: mendax est Qui enī nō diligit

fratrem suū quem videt: deū quē
nō videt quomō potest diligere.

Et hoc mandatū a deo habemus:
ut qui diligit deū. diligit et frēm

Omnis qui credit quōm ihus ē xp̄s:
ex deo natus est Et om-
nis qui diligit eū qui genuit: di-
ligit et eū qui natus est ex eo In
hoc cognouim⁹ quōm diligim⁹ na-
tos dei: cū deū diligam⁹. et man-
data eius faciam⁹. Hec est enī
caritas dei ut mandata eius cus-
todiamus: et mandata eius gra-
uia nō sunt. Quōm omne quod
nātū est ex deo: vincit mūdū. Et
hec est victoria que vincit mun-
dū: fides vīa. Quis est qui vin-
cit mūdū: nisi qui credit quomā
ihus est filius dei. Hic est qui
venit per aquā et sanguinē. ihe-
sus xp̄s. Non in aqua solum:
sed in aqua et sanguine. Et spi-
ritus est qui testificatur: quōm xp̄s
est veritas. Quoniā tres sūt qui
testimoniū dant in terra: spūs et
aqua et sanguis. Et hī tres unū
sunt. Et tres sunt qui testimoniū
dant in celo: pater. verbū. et spi-
ritus sanctus. Et hī tres unū sūt.
Si testimoniū hoīm accipimus:
testimoniū dei maius est. Quōm
hoc testimoniū dei quod maius
est: quia testificatus est de filio
suo. Qui credit in filiū dei: ha-
bet testimoniū dei in se. Qui nō
credit filio. mendacem facit eū:
quōm nō credit in testimonio quod
testificatus est deus de filio suo.
Et hoc est testimoniū quōm vitā

eternā dedit nobis deus: et hec
vita in filio eius est. Qui habet
filiū: habet vitam. Qui nō ha-
bet filiū dei: nō habet vitā. Hec
scribo vobis: ut scatis quōm vitam
habetis eternā. qui creditis in no-
mine filij dei. Et hec est fiducia
quā habemus ad eū: quia quod-
cumq; petierimus scdm volunta-
tem eius. audit nos. Et scimus
quia audit quicquid petierim⁹.
Scim⁹ quōm habem⁹ petiōnes:
quas postulam⁹ ab eo. Qui scit
fratrem suū peccare peccm nō ad
mortē: petat. et dabit ei vitam.
peccanti nō ad mortem. Est peccm
ad mortem: nō pro illo dico ut
roget quis. Omnis iniquitas
peccatū est: et est peccm ad mortē.
Scimus quia omnis qui natus
est ex deo nō peccat: sed genera-
o dei conseruat eū: et malignus
nō tangit eū. Scim⁹ quōm ex deo su-
mus: et mūdus totus in malig-
no positus ē. Et scimus quōm fili⁹
dei venit. et dedit nobis sensū:
ut cognoscām⁹ deū verū. et sim⁹
in vero filio ei⁹. Hic est verus de-
us: et vita eterna. Filij. custodi-
te vos a simulachris. **Explicit**
ep̄la s̄c̄a iohānis apostoli p̄ma.
Inapit ep̄stola eiusdē sc̄c̄da.
Senior. electe do-
mine et natis
eius. quos ego
diligo in veri-
tate: et nō ego
solus. sed et om-
nes qui cognouerunt veritatē:
p̄pter veritatē que p̄manet ī nob̄.

et nobiscū erit in eternū. Sic vobis
cum grāa. misericordia. pax a de
o patre. et a xpo ihesu filio patris.
in veritate et caritate. Gaudeo sū
valde qm̄ iuveni de filiis tuis am
bulantes in veritate: sicut manda
tū accepim⁹ a p̄re. Et nūc rogo te do
mina nō tanqm̄ mandatū nouū
scribens tibi. sed quod habuim⁹ ab
inīcio: ut diligamus alterutrū.
Et hec est caritas: ut ambulem⁹
sdm̄ mandata ei⁹. Hoc est enī
mandatū ut quēadmodū audis
tis ab uīcio. in eo ambuletis?
qm̄ multi seductores exierunt in
mūdū: qui nō confitentur ihesu
xpm̄ uenisse in carne. Hic est seduc
tor et antixpus. Videte vosmetip
sos. ne pdatis que opati estis: s̄ ut
mercedem plenā accipiatis. Omnis
qui p̄cedit et nō p̄manet in doc
trina xpi: deū nō habet. Qui per
manet in doctrina: hic et filiū et
p̄rem habet. Si quis uenit ad uos.
et hanc doctrinā nō affert: nolite
recipere eū in domū. nec aue ei dix
eritis. Qui ei dicit illi aue: comuni
cat opibz illi⁹ malignis. Plura ha
bens uob̄ scribē: nolui p̄ atrā et
atramētū. Spero enī futurū me
ad uos. et os ad os loqui: ut gau
diū v̄m̄ plenū sit. Salutat te filij
sororis tue electe. Grāa tecū. amē.

**Explicit epla
sā ioh̄is secūda.
Incipit eiusdē iii**
Cuior. ḡyo ha
rissimo: quem
ego diligo in ve
ritate. Harissime de om̄ibz oraci

onem facio prospere te ingredi et
valere: sicut prospere agit anima
tua. Gaudeo sum valde uenien
tibz fratribz. et testimoniū phibē
tibz ueritati tue: sicut tu i ueritate
ambulas. Maiorem horū nō ha
beo grāam: quā ut audiā filios
meos in ueritate ambulae. Ha
rissime fideliter facis quicquid o
peraris in fratres et hoc in pere
grinos: qui testimoniū reddide
runt caritati tue in conspectu ec
clesie: quos benefaciens deduces
digne deo. Pro nomine enī eius
p̄fecti sunt: nichil accipientes a
gentilibz. Nos ergo debem⁹ sus
cipere huiusmodi: ut coopatores
simus ueritatis. Scripsissem for
sitan ecclesie: sed is qui amat pu
matū gerere iā eis dyotrepes nō
nō recipit nos. Propter hoc si uene
ro cōmoneam eius opa que facit:
uerbis malignis garruens i nos.
Et quasi nō ei ista sufficiāt. neq;
ipse suscipit fratres: et eos qui
suscipiūt phibet. et de ecclesia ei
at. Harissime noli imitari ma
lū: sed qd bonū est. Qui bene fa
cit ex deo est: qui male facit. nō
uidit deū. Demetrio testimoniū
redditur ab om̄ibz: et ab ipsa ue
ritate. Et nos testimoniū phibe
mus: et nosti qm̄ testimoniū nos
trū uerū est. Multa habui scri
bere tibi: sed nolui p̄ atramētū
et calamū scribere tibi. Spero
autē p̄tinus te uidē: et os ad os
loquemur. Pax tibi. Salutat
te amica. Saluta tu amicos no
minatim. **Explicit epla sā ioh̄is
tertia.**

Inapit epistola Jude apostoli.

Judas ihu xpi seruu. frater autē iacobi: hys qui in deo p̄re dilectis et xp̄o ihu conseruatis et vocatis Misericordia vobis et pax et caritas adimpleatur karissimi. omnē sollicitudinē faciens scribendi vobis de cōmuni v̄ra salute. necesse habui scribē vobis: deprecans sup̄certari semel tradite sanctis fidei Subintroierēt enī quidam homines qui olim p̄scripti sūt in hoc iudiciū impij: dei nostri graciā transferentes in luxuriam: et solū dñatorem et dñm nr̄m ih̄m xp̄m negantes Cōmonere autē vos volo sciētes semel omnia: qm̄ ih̄s xpm̄ de terra egypti saluans. secundo eos qui non crediderunt perdidit Angelos vero qui nō seruauerūt suū principatū sed dereliquerūt suū domialū: in iudiciū diei magni vinculis eternis sub caligine reseruauit Sicut sōdōma et gomōra et finitime ciuitates simili modo exornate. et abeūtes post carnē alteram: facte sūt exemplū. ignis eterni penā sustinentes Similiter et h̄y carnē quidem maculant. dñacionē at̄ spernūt: maiestatē blasphemant Cū michael archangelus cū dyabolo disputans altitaretur de moysi corpore. nō est ausus iudiciū inferre blasphemie: sed dixit. imperet tibi dñs H̄y at̄ quecūq;

quidem ignorant. blasphemant Quecūq; autē naturaliter tanq̄ muta animalia norunt: in hys corrūpuntur. **U**illis qui via cayn abierunt: et errore baalam mercede effusi sunt. et contradictione chore perierunt H̄y sūt in epulis suis macule cōiuuātes. sine timore semetipsos pascentes: nubes sine aqua que a ventis arcūferūtur Arbores autūpnales. infructuose. bis mortue. eradicate? fluctus feri maris. despumantes suas confusions: sydera errantia. quibz procella tenebrarū conseruata est in eternū **U**hetauit autē de hys septimus ab adam enoch dicens Ecce venit dñs in sanctis milibus suis facē iudiciū contra omēs? et arguere omēs impios de om̄ibz opibz impietatis eoz. quibz impie egerūt: et de om̄ibz duris que locuti sunt contra eū p̄cores impij H̄y sūt murmuratores querelosi sc̄dm desideria sua ambulantes? et os illorū loquit̄ sup̄biam: mirātes p̄sonas questus causa Vos autē h̄m̄. memores estote verborz que p̄dicta sunt ab apostolis dñi ih̄u xp̄i: qui dicebant vobis qm̄ in nouissimo tēpore venient illuores sc̄dm sua desideria ābulantes impietatiū H̄y sunt qui segregāt semetipsos: animales. sp̄m non habentes Vos autē karissimi sup̄edificantes vosmetipsos sanctissime v̄re fidei. in sp̄u sancto orantes. ipsos vos in dilectione

Handwritten marginal notes in red ink on the left side of the page, including decorative flourishes and small annotations.

Handwritten marginal notes in red ink on the right side of the page, including decorative flourishes and small annotations.

dei seruate: expectantes misericordi-
am dñi nri ihesu xpi. in vitā eternā
Et hos quidem arguite iudicatos:
illos vero saluate de igne rapientes
Alijs autē miseremū in timore: odi-
entes eam que carnalis est macu-
latam tunicam Et autē qui potēs
est vos conseruare sine pāo. et con-
statuere ante conspectū glorie sue
imaculatos in exultatione in ad-
uentu dñi nri ihu xpi: soli deo sal-
uatori nro. p ihm xpm dñm nrm.
gloria magnificencia et imperiū
et potestas ante omnia secula. et
nunc et in omnia secula amen.

*Explicit epla sã Jude apostoli.
Inapit liber apocalypsis beati
iohãnis apli.*

Apocalypsis ihu
xpi quā dedit
illi deus palā
facere seruis
suis q̄ oportet
fieri ato: et significauit mictens
per angelū suū seruo suo iohãni:
qui testimoniū phibuit verbo de-
i. et testimoniū ihu xpi quecūq;
vidit Beatus qui legit et qui
audiunt verba p̄phetie huius: et
seruant ea que in ea scripta sūt
Tempus enī prope est. **I**ohã-
nes septem ecclesijs que sunt in
aspa Gracia vobis et pax ab
eo qui est et qui erat et qui ven-
turus est: et a septē spiritibz qui
in conspectu throni eius sunt. et
ab ihu xpo qui est testis fidelis
primogenitus mortuoz et prin-
ceps regū terre: qui dilexit nos
et lauit nos a p̄cis nris in san-

guine suo: et fecit nos regnū et sa-
cerdotes deo et patri suo **I**psi glo-
ria et imperiū in secula seculorū
amen **E**cce venit cū nubibus: et
videbit eū omnis oculus. et qui
eū pupugerūt **E**t plangent se
sup eum omēs tribus terre: ecā
amen **E**go sum alpha et o. prin-
cipiū et finis dicit dñs deus: qui
est et qui erat et qui venturus ē
omnipotens **E**go iohannes frater
vester et particeps in tribulacōe
et regno et pacencia in ihu: fui
in insula que appellatur pathmos
p̄ter verbū dei. et testimoniū ihu
fui in spiritu in dñica die: et au-
diui post me vocem magnā tanq̄
tube dicentis **Q**uod vides scribe
in libro: et mitte septem ecclesijs.
epheso et smirne et p̄rgamo. et
tyatire. et sardis. et philadelphie
et laodice **E**t conuersus sum ut
viderem vocem que loquebat me
cum **E**t conuersus vidi septem can-
delabra aurea: et in medio septē
candelabrorū aureoz simile filio
hominis vestitū podere: et p̄anctū
ad manillas **Z**ona aurea **C**aput
autē eius et capilli erant candidi
tanq̄ lana alba et tanq̄ nix: et
oculi eius velut flāma ignis. et
pedes eius similes auricalco sicut
in camino ardenti: et vox illius
tanq̄ vox aquaz multarū. **E**t
habebat in dextera sua stellas sep-
tem: et de ore eius gladius utrā
q; parte acutus exibat: et facies
eius sicut sol lucet in virtute sua
Et cū vidissem eū: cecidi ad pe-
des eius tanq̄ mortuus **E**t posu-

it dexteram sup me dicens **N**oli
 timere **E**go sū primus et nouissi-
 mus. et uiuus et fui mortuus: et
 ecce sū uiuens in secula seculorū:
 et habeo claues mortis et inferni
Scribe ergo que uidisti. et que sūt:
 et que oportet fieri post hec **S**a-
 cramentū septē stellarū quas ui-
 disti in dextera mea: et septem
 candelabra aurea **S**eptē stelle ā-
 geli sunt septem ecclesiarū: et can-
 delabra septē. septē ecclesie sunt.
Angelo ephesi **ii.**
Ecclēsie scribe **H**ec dicit
 qui tenet septē stellas
 in dextera sua: qui ambulat in
 medio septem candelabrorū aureo-
 rū **S**cio opera tua et laborem et
 paciēciam tuā: et quia nō po-
 tes sustinē malos **E**t temptasti
 eos qui se dicunt aplos esse et nō
 sunt: et inuenisti eos mendaces
Et paciēciā habes. et sustinuis-
 ti ppter nomē meū: et nō defecisti
Sed habeo adūsus te pauca: qd
 caritatē tuā primā reliquisti
Memor esto itaq; unde exideris.
 et age penitentiā: et prima opa
 fac **S**in autē: uenio tibi et mo-
 uebo candelabrū tuū de loco suo.
 nisi penitentiā egeris **S**ed hoc
 habes bonū: quia odisti facta
 nycolaitarū. que et ego odi **Q**ui
 habet aurē: audiat quid spūs
 dicat ecclesys **V**incenti dabo ēde-
 re de ligno uite: quod est in para-
 diso dei mei **E**t angelo smurne
 ecclesie scribe **H**ec dicit primus
 et nouissim⁹: qui fuit mortuus
 et uiuit **S**cio tribulacionē tuā

et paup̄tatē tuam: sed diues es et
 blasphemaris ab hys qui se dicūt
 iudeos esse et nō sunt: sed sunt sy-
 nagoga sathane **N**ichil horū ti-
 meas que passurus es **E**cce mis-
 surus est dyabolus ex uobis in
 carcerē ut temptemū: et habebi-
 tis tribulacionē diebz decem **E**sto
 fidelis usq; ad mortē: et dabo tibi
 coronā uite **Q**ui habet aurē:
 audiat quid spūs dicat ecclesys
Qui uixerit: nō ledetur a morte
 secunda **E**t angelo p̄gami eccle-
 sie scribe **H**ec dicit qui habz r̄im-
 pheam ex utraq; parte acutam
Scio ubi habitas. ubi sedes est
 sathane: et tenes nomen meū. et
 nō negasti fidem meā **E**t in die-
 bus antiphaz testis meus fidelis:
 qui oculus est apud uos. ubi sa-
 thanas habitat **S**ed habeo adūs-
 sus te pauca: quia habes illic
 tenentes doctrinā balaam: qui
 docebat balac mittere scandalū
 coram filys isrl. edere et fornicari
Ita habes et tu tenentes doctrinā
 nycolaitarū **S**imiliter penitentiā
 age **S**i quo minus. ueniam
 tibi ato: et pugnabo cū illis in
 gladio oris mei **Q**ui habet au-
 rem: audiat quid spūs dicat ec-
 clesys **V**incenti dabo māna ab-
 scondiū: et dabo illi calculū cū
 didū: et in calculo nomē nouū
 scriptū. qd nemo scit nisi qui ac-
 cipit **E**t angelo tyatire ecclesie
 scribe **H**ec dicit filius dei. qui
 habet oculos tingz flammam
 ignis: et pedes eius similes au-
 riculco **N**oui opera tua et fidē

et carit
 cū tim
 plura
 sus te
 izabel
 et sedm
 et man
 dedit i
 ngeret
 mtrion
 lectū. et q
 tribula
 tenā eg
 filios eu
Et scie
 sū scru
 bo unū
Dobis
 tre est
 doctrin
 runt ali
 modū d
 aliud p
 habent
 qui uice
 in fine o
 mtem su
 in uirg
 li confri
 cepi a p̄
 matum
 audiat
E
 spūs de
 opa tu
 uiuas
 lans: c
 mortu

et caritate. et ministerium et pacem
 tuam: et opera tua nouissima
 plura prioribus. Sed habeo aduer-
 sus te: quia permittis mulierem
 iezabel que se dicit prophetem dicere
 et seducere seruos meos. fornicari
 et manducare de ydolotibus. Et
 dedit illi tempus ut penitentiam
 ageret: et non vult penitere a for-
 nicatione sua. Ecce mitto eam in
 lectum. et qui mechantur cum ea in
 tribulationem maximam. nisi peni-
 tentiam egerint ab operibus suis: et
 filios eius interficiam in morte.
 Et scient omnes ecclesie. quia ego
 sum scrutans renes et corda: et da-
 bo unicuique secundum opera sua.
 Vobis autem dico ceteris qui tyran-
 ture estis. Quicumque non habent
 doctrinam hanc. qui non cognoue-
 runt altitudines sathane. que ad
 modum dicunt. non mittam super vos
 aliud pondus: tamen id quod
 habetis tenere donec veniam. Et
 qui vixerit et qui custodierit usque
 in finem opera mea. dabo illi potes-
 tatem super gentes: et reget illas
 in virga ferrea. et tanquam vas figu-
 li confringentur. sicut et ego ac-
 cepti a patre meo: et dabo illi stellam
 matutinam. Qui habet aurem:
 audiat quid spiritus dicat ecclesie.

Et angelo ecclesie in
 sardis scribe. Hec
 dicit qui habet septem
 spiritus dei. et septem stellas. Scio
 opera tua: quia nomen habes quod
 vivas et mortuus es. Esto vigi-
 lans: et confirma cetera que
 mortua erant. Non enim inuenio

opera tua plena coram deo meo. In-
 mente ergo habere qualiter accepe-
 ris et audieris: et serua et penite-
 tiam age. Si ergo non vigilaueris.
 veniam ad te tanquam fur: et nescies
 qua hora veniam ad te. Sed ha-
 bes pauca nomina in sardis. qui
 non inquinauerunt vestimenta
 sua: et ambulabunt mecum in al-
 bis. quia digni sunt. Qui vixe-
 rit sic vestietur vestimentis al-
 bis: et non delebo nomen eius
 de libro vite: et confitebor nomen
 eius coram patre meo et coram an-
 gelis eius. Qui habet aurem: au-
 diat quid spiritus dicat ecclesie. Et
 angelo philadelphie ecclesie scri-
 be. Hec dicit sanctus et verus. qui
 habet clauem dauid: qui aperit
 et nemo claudit. claudit et nemo
 aperit. Scio opera tua. Ecce dedi co-
 ram te ostium apertum quod nemo
 potest claudere: quia modicum
 habes virtutem: et seruasti verbum
 meum. et non negasti nomen meum.
 Ecce dabo de synagoga sathane
 qui dicunt se iudeos esse et non sunt:
 sed menantur. Ecce faciam illos ut
 veniant et adorent ante pedes tu-
 os: et scient quia ego dilexi te.
 Quoniam seruasti verbum patientie me-
 e: et ego te seruabo ab hora temp-
 tationis. que ventura est in orbem
 vniuersum temptare habitantes
 in terra. Ecce venio cito. Tene quod
 habes: ut nemo accipiat coronam
 tuam. Qui vixerit faciam illum
 columpnam in templo dei mei:
 et foras non egredietur amplius.
 Et scribam super eum nomen dei mei.

et nomen ciuitatis dei mei noue
 iherusalem que descendit de celo a deo
 meo: et nomen meum nouum Qui
 habet aurem: audiat quid spiritus
 dicat ecclesie Et angelo laodicee
 ecclesie scribe Nec dicat amen. tes
 tis fidelis et verus: qui est prin
 cipium creature dei Scio opera tua:
 quia neque frigidus es neque cali
 dus Utinam frigidus esses aut
 calidus Sed quia tepidus es et
 nec frigidus nec calidus. incipi
 am te euomere ex ore meo: quia
 dicis quod diues sum et locupletis
 et nullius egeo: et nescis quia
 tu es miser et miserabilis. et pau
 per et cecus et nudus Suadeo
 tibi emere a me aurum ignitum et
 probatum ut locuples fias: et vesti
 mentis albis induaris et non
 appareat confusio nuditatis tu
 e: et collurio iunge oculos tuos
 ut videas Ego quos amo argu
 o et castigo Emulare ergo: et
 penitentiam age Ecce ego sto ad
 ostium et pulso Si quis audierit
 vocem meam et aperuerit ianu
 am: introibo ad illum. et cenabo
 cum illo et ipse meum Qui vicerit
 dabo ei sedere meum in throno
 meo: sicut et ego vici et sedi cum
 patre meo in throno eius Qui ha
 bet aurem: audiat quid spiritus di
 cat ecclesie. **iiii.**

Post hec vidi: et ecce
 ostium apertum in celo Et
 vox prima quam audiui: tanquam
 tube loquentis meum dicens As
 cende huc: et ostendam tibi que
 oportet fieri post hec Statim

fui in spiritu Et ecce sedes posita
 erat in celo: et supra sedem sedens
 Et qui sedebat similis erat as
 pectui lapidis iaspidis et sardi
 ni: et visus erat in circuitu sedis
 similis visioni smaragdine
 Et in circuitu sedis sedilia vi
 ginti quatuor: et supra thronos
 viginti quatuor seniores seden
 tes circumamictos vestimentis al
 bis: et in capitibus eorum coro
 nas aureas Et de throno proce
 dunt fulgura et voces et tonitru
 a: et septem lampades ardentes
 ante thronum. que sunt septem spiritus
 dei Et in conspectu sedis: tanquam
 mare vitreum simile cristallo
 Et in medio sedis et in circuitu
 sedis: quatuor animalia plena
 oculis ante et retro Et animal
 primum simile leoni Et secundum
 animal simile vitulo Et tertium
 animal habens quasi faciem hominis
 Et quartum animal simile aquile
 volanti Et quatuor animalia
 singula eorum habebant alas se
 nas: et in circuitu et intus ple
 na sunt oculis Et requiem non ha
 bebant die ac nocte dicentia.
 Sanctus. sanctus. sanctus. dominus deus om
 nipotens: qui erat et qui est et
 qui venturus est Et cum darent
 illa quatuor animalia gloriam et
 honorem et benedictionem sedenti
 super thronum viuenti in secula se
 culorum: prodebant viginti quatuor
 seniores ante sedentem in throno
 et adorabant viuentem in secula
 seculorum: et mittebant coronas
 suas ante thronum dicentes Digni

es dñe
 honore
 asti om
 ma er
E
 tum si
 gelu fo
 na Eu
 lu. et so
 Et nemo
 terra. ne
 libu: n
 flebam
 nus tu
 nec vid
 ribz di
 ce vici
 dauid:
 natula
 medio t
 et in me
 tem tan
 septē et
 tem spū
 Et venit
 dentis in
 ruffet la
 viginti q
 roiam a
 rithara
 plenas o
 oratione
 mnticu
 es dñe a
 signacul
 et redem
 tio. ex o
 populo

es dñe deus n̄r accipere glouā et honorem et virtutem: quia tu creasti omnia: et ppter voluntatem tuā erant et creata sunt. **v.**

Et vidi in dextera sedentis sup thronū librū septū intus et foris: signatum sigillis septem. Et vidi angelū fortem p̄dicantē voce magna. Quis est dignus aperire librū. et soluere signacula eius. Et nemo poterat in celo neq; in terra. neq; sub terra aperire librū: neq; respicere illū. Et ego flebam multū: quia nemo dignus iuentus est aperire librū. nec videre eū. Et vnus de seniorib; dixit michi. Ne fleueris. Et ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid: apere librū et septē signacula eius. Et vidi: et ecce in medio throni et quatuor aīaliū. et in medio seniorū agnū stantem tanq̄ occisū habentē cornua septē et oculos septē: qui sūt septem spūs dei missi in omnē terrā. Et venit et accepit de dextera sedentis in throno librū. Et cū aperuisset librū: quatuor aīalia et viginti quatuor seniores ceciderunt coram agnū. habētes singuli cytharas et phyalas aureas plenas odoramentorū. que sunt orationes sanctorū. Et cantabāt canticū nouū dicentes. Dignus es dñe accipere librū et aperire signacula eius: qm̄ occisus es et redemisti nos deo in sanguīe tuo. ex omni tribu et lingua et populo et natione: et fecisti nos

deo n̄ro regnū et sacerdotes. et regnabunt sup terrā. Et vidi: et audiui vocem angelorū multorū in circuitu throni et aīaliū et seniorū: et erat numerus eorū milia milium voce magna dicentū. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutē et diuinitatē et sapienciā. et fortitudinē et honore et glouā et benedictionē. Et omnē creaturam que in celo est et que sup terram et sub terra et que sunt ī mari. et que in eo sunt: omēs audiui dicentes sedenti in throno et agno. Benedictio et honor et gloua et potestas in secula seculorū. Et quatuor aīalia dicebant amen. Et viginti quatuor seniores ceciderunt in facies suas: et adorauerunt.

Et vidi qd̄ **vi.** **E**t aperuisset agnus vnū de septem signaculis: et audiui vnū de quatuor animalib; dicens. tanq̄ vocē tonitruū. Veni et vide. Et vidi: et ecce equus albus: et qui sedebat sup illū habebat arā. Et data est ei corona: et exiit vincens ut vinceret. Et cū aperuisset sigillū secundū: audiui secundū animal dicens. Veni et vide. Et exiit alius equus rufus: et qui sedebat sup illū data est ei ut sumeret pacem de terra: et ut iuicem se interficiāt. Et datus est illi gladius magnus. Et cū aperuisset sigillū terciū: audiui terciū animal dicens. Veni et vide. Et ecce equus niger: et qui sedebat sup eū habebat sta-

terram in manu sua Et audiui tñ
 quā vocem in medio quatuor animalū
 dicentū Silibus trina denario?
 et tres bilibres ordei denario: et
 vinū et oleū ne leseris Et cū ape
 ruiisset sigillū quartū: audiui vo
 cem quarti animalis dicentis Ve
 ni et vide Et ecce equus pallidus?
 et qui sedebat desup nomen illi
 mors: et infernus sequebat eū
 Et data est illi potestas sup qua
 tuor partes terre: interficere gladio
 et fame et morte. et bestiis terre
 Et cū aperuisset sigillū quintū:
 vidi subtus altare animas inter
 fectorū ppter verbū dei et ppter tes
 timoniū quod habebant: et cla
 mabant voce magna dicentes
 Usquequo dñe scūs et verus non
 iudicās nrm sanguinē. et vindicās
 de his qui habitant in terra? Et
 date sunt illis singule stole albe?
 et dictū est illis ut requiescerent
 tempus adhuc modicū: donec im
 pleantur conserui eorū et frēs eorū
 qui interficiendi sunt sicut et illi
 Et vidi cū aperuisset sigillū sextū:
 et ecce terremotus factus ē magnus?
 et sol factus ē niger tanq̄ saccus
 alianus. et luna tota facta est
 sicut sanguis? et stelle celi cecide
 runt sup terrā: sicut ficus mittit
 grossos suos. cū a vento magno
 mouetur Et celū recessit sicut li
 ber inuolutus: et omnis mons
 et insule de locis suis mote sunt
 Et reges terre et principes et tri
 buni et diuites et fortes. et omis
 seruus et liber absconderūt se in
 spelunas: et petris monaū Et

dicunt montibz et petris cadite
 sup nos. et abscondite nos a faae
 sedentis sup thronū. et ab ira ag
 ni: qm̄ venit dies magnus? ue ipōz
 Et quis poterit stare. **vij.**

Post hec vidi quatuor
 angelos stantes super
 quatuor angulos terre:
 tenentes quatuor ventos t̄re. ne
 flarent sup terrā. neq; sup mare.
 neq; in ullam arborē Et vidi al
 terū angelū ascendente ab ortu
 solis habentē signū dei viui: et
 clamauit voce magna quatuor
 angelis quibz datū est nocere t̄re
 et mari dicens Nolite nocere t̄re
 et mari neq; arboribz: quoadusq;
 signem⁹ seruos dei nri in frontibz
 eorū Et audiui numerū signato
 rū centū quadraginta quatuor mili
 a signati: ex omni tribu filiorū
 israhel Ex tribu iudā: duodecā
 milia signati Ex tribu ruben:
 duodecim milia signati Ex tri
 bu gad: duodecim milia signati
 Ex tribu aser: duodecim milia
 signati Ex tribu neptalim: du
 odecim milia signati Ex tribu
 manasse: duodecā milia signati
 Ex tribu symeon: duodecā milia
 signati Ex tribu leui: duodecim
 milia signati Ex tribu ysachar:
 duodecim milia signati Ex tribu
 zabulon: duodecā milia signati
 Ex tribu ioseph: duodecim milia
 signati Ex tribu beniamin: duo
 decim milia signati Post hec vi
 di turbā magnā quam diuime
 rare nemo poterit. ex omibz gen
 tibz et tribubz et populis et lin

gnis
 agni
 me in
 voce
 nro.
 Et o
 ita th
 mali
 thron
 uerū
 dicto
 gnaa
 et form
 culou
 de ser
 qui
 sunt
 li Dñ
 Hy si
 none
 suas
 ante th
 die ac
 sedet in
 los No
 ampliu
 neq; ull
 in medi
 deducet
 Et abs
 cum in
 Et vid
 conspe
 septem
 venit
 thurib
 illi in

gus stantes ante thronū in cōspā
 agni. amicti stolis albis: et pal
 me in manibz eoz. Et clamabāt
 voce magna dicentes. Salus deo
 nro: qui sedet sup thronū. et agno
 Et omēs angeli stabant in circū
 itū throni et seniorū et quatuor ani
 maliū: et ceciderūt in conspectu
 throni in facies suas: et adora
 uerūt deū dicentes amen. Bene
 dictio et claritas et sapientia et
 gratiarū actio et honor et virtus
 et fortitudo deo nro: in secula se
 culorū amen. Et respondit vnus
 de senioribz: dicens michi. Hi
 qui amicti sunt stolis albis qui
 sunt et vnde venerūt. Et dixit il
 li. Dñe mi tu scas. Et dixit michi.
 Hi sunt qui venerūt de tribula
 tione magna: et lauerūt stolas
 suas in sanguīe agni. Ideo sūt
 ante thronū dei: et seruiunt ei
 die ac nocte in templo ei. Et q̄
 sedet in throno: habitat sup il
 los. Non esurient neqz siciant
 amplius: neqz cadet sup illos sol
 neqz ullus estus: qm̄ agnus qui
 in medio throni est reget illos. et
 deducet eos ad vite fontes aquarū.
 Et absterget deus omnē lacrimā
 ab oculis eorū. **viii.**
Et cū aperuisset sigillū
 septimū: factū est silen
 tium in celo quasi media hora.
 Et vidi septē angelos stantes in
 conspectu dei: et date sunt illis
 septem tube. Et alius angelus
 venit et stetit ante altare habēs
 thuribulū aureū: et data sunt
 illi incensa multa: ut daret de

orationibz sanctorū omniū super
 altare aureū quod est ante thro
 nū. Et ascendit fūmus incensoz
 de orōnibz sanctorū: de manu an
 geli coram deo. Et accepit angelus
 thuribulū et impleuit illud de
 igne altaris et misit in terram:
 et facta sunt tonitrua et voces et
 fulgura et terremotus magnus.
 Et septem angeli qui habebant
 septem tubas: parauerūt se. ut
 tuba canerent. Et primus āge
 lus tuba cecinit: et facta ē gran
 do et ignis mixta in sanguine.
 et missū est in terrā. Et tertia
 pars terre combusta est. et terti
 a pars arborū combusta ē: et
 omne fenū viride combustū ē.
 Et secundus angelus tuba ce
 cinxit: et tanq̄ mons magnus
 igne ardens missus est in mare.
 Et facta est tertia pars maris
 sanguis: et mortua est tertia
 pars creature que habebant ani
 mas in mari: et tertia pars na
 uū interijt. Et tertius angelus
 tuba cecinit: et cecidit de celo stel
 la magna ardens tanq̄ facula:
 et cecidit in tertiā partē fluminū
 et in fontes aquarū. Et nomē stel
 le dicitur absinthiū. Et facta est ter
 tia pars aquarū in absinthiū: et
 multi homines mortui sunt de a
 quis: quia amare facte sunt. Et
 quartus angelus tuba cecinit:
 et percussa est tertia pars solis et
 tertia pars lune. et tertia pars
 stellarū. ita ut obscuraretur tertia
 pars eorū: et dies nō luceret pars
 tertia et noctis similiter. Et vidi

et audiui vocem unius aquile vo-
lantis per mediū celū. dicentis vo-
ce magna. ve. ve. ve. habitantibz in
terra: de ceteris vocabus triū ange-
lorū. qui erant tuba canituri. W

Et quintus angelus tuba
cecinit: et vidi stellā de
celo cecidisse in terram.
Et data est illi clavis putei abys-
si: et aperuit puteū abyssī. Et as-
cendit fum⁹ putei sicut fum⁹ for-
natis magne. et obscuratus ē sol
et aer de fumo putei. Et de fumo
putei exierūt locuste in terrā: et
data est illis potestas sicut habēt
potestatem scorpiones terre. Et pre-
ceptū est illis ne lederent fenū ter-
re. neqz omne viride. neqz omnē
arbozem: nisi tantū homines qui
nō habent signū dei in frontibz
suis. Et datū est illis ne occiderēt
eos: sed ut cruciarentur mensibz
quinqz. Et cruciatus eoz: ut crua-
tus scorpī cū pcutit hominem.
Et in diebz illis querēt homines
mortē et nō iuenient eā: et desi-
derabunt mortē. et fugiet mors
ab ipsis. Et similitudines locusta-
rū similes equis paratis ī preliū.
Et sup capita earū tanq̄ corone
similes auro: et facies eaz sicut
facies hominū. Et habebant capil-
los sicut capillos mulierū: et den-
tes earū sicut leonū erant. Et ha-
bebant loricas. sicut loricas ferre-
as. Et vox alarū earū: sicut vox
curruū equoz multoz currentiū
in bellū. Et habebant caudas si-
miles scorpionū: et aculei erant
in caudis earū. Potestas earum

nocere hominibz mensibz quinqz.
Et habebant sup se regem angelū
abyssi: cui nomen hebraice abad-
don. grece autē apollion: et latine
habens nomē exterminans. De
vniū abijt: et ecce veniūt adhuc
duo ve post hec. Et sextus ange-
lus tuba cecinit: et audiui vocē
vnā ex cornibus altaris aurei. qd
est ante oculos dei. dicentē sexto
angelo qui habebat tubā. Solue
quatuor angelos: qui alligati
sunt in flumine magno eufrate.
Et soluti sunt q̄tuor angeli: qui
parati erant in horā et diem et
mensē et annū. ut occiderent
tertiā partē hominū. Et numer⁹
equestris exteratus vices milies:
dena milia. Audiui numerū eoz.
Et ita vidi equos in visione: et
qui sedebant sup eos habebant
loricas igneas et iacinctinas et
sulphureas. Et capita equoz erāt
tanq̄ capita leonū: et de ore ipoz
predit ignis et fumus et sulphur.
Ab hys tribz plagis occisa est ter-
tia pars hominū: de igne et fu-
mo et sulphure. qui predebant
ex ore ipoz. Potestas enī equoz
in ore eoz est: et in caudis eoz.
Nam caude eoz similes serpētibz
habentes capita: et in hys nocēt.
Et ceteri homines qui non sunt
occisi in hys plagis neqz penitē-
ciam egerūt de opibz manuū
suarū. ut nō adorarent demoni-
a et simulachra aurea et argen-
tea et erea et lapidea et lignea.
que neqz videre possunt neqz
audire neqz ambulare: et nō

egerunt
suis.
fornic
Egerunt
prie
erat u
colup
nu sua
porem
instrū
ut voc
āleo
ta sum
Et ā
a voc
audiu
na qu
noli ca
vidi sta
terrā le
et unu
seculoz
in illo
ca sunt
quia ter
sed in d
cū ceper
bitur m
tant p
Et vox
loquer
accipe
geli sta
rum
ei ut d
michi
facet
in or

egerunt penitentiā ab homicidijs
suis. neq; a beneficijs suis. neq; a
fornicatione sua. neq; a furtis suis

Et vidi aliū angelū
fortem descendente de
celo amictū nube: et
yris in capite eius Et facies eius
erat ut sol. et pedes eius tanquā
colūpna ignis: et habebat ī ma
nu sua libellū apertū Et posuit
pedem suū dexterū supra mare: si
nistrū autē sup̄ terrā Et dama
uit voce magna: quemadmodū
cū leo rugit Et cū clamasset: locu
ta sunt septē tonitrua voces suas
Et cū locuta fuissent septē tonitru
a voces suas. scripturus eram: et
audiuī vocē de celo dicente Sig
na que locuta sūt septē tonitrua:
noli ea scribere Et angelus quē
vidi stantem sup̄ mare et supra
terrā leuauit manū suā ad celū:
et iurauit per viuente in secula
seculorū. qui creauit celū et ea q̄
in illo sunt. et terrā et ea que in
ea sunt. et mare et ea que in eo sūt.
quia tempus amplius nō erit:
sed in diebz vocis septimi angeli
cū ceperit tuba canere. consuma
bitur mysteriū dei. sicut euangeli
zauit per seruos suos pphetas
Et vox quā audiuī de celo iterū
loquentē meū et dicente Vade et
accipe librū apertū de manu an
geli stantis sup̄ mare et sup̄ ter
ram Et abiit ad angelū: dicens
ei ut daret michi librū Et dicit
michi Accipe et deuora illū: et
faciet amaritari ventrē tuū: sed
in ore tuo erit dulce tanq̄ mel

Et accipi librū de manu angeli et
deuorauī eū: et erat in ore meo
tanq̄ mel dulce Et cū deuorasse
eū: amaritatus est venter meus
Et dicit michi Oportet te iterū
pphetare pplis et gentibz et lin
guis et regibus multis. **xi.**

Et datus est michi cala
mus similis virge. dicens
Surge et meture templū
dei et altare: et adorantes in eo
Atriū autē quod est foris tēplū
eice foras: et ne metiaris illud.
qm̄ datū est gentibz: et ciuitatē
sanctā calcabunt mensibz q̄dra
ginta duobz Et dabo duobz testi
bus meis: et pphetabūt diebz mil
le ducentis sexaginta amicti sac
as **Hy** sunt due oliue et duo cā
delabria: in conspectu dñi terre
stantes Et si quis eos voluerit
nocere: ignis exiet de ore illorū.
et deuorabit inimicos eorū Et si q̄s
voluerit eos ledere: sic oportet
eū occidi **Hy** habent potestātē
claudendi celū: ne pluat diebus
pphetie ipsorū Et potestātē habēt
sup̄ aquas conuertendi eas ī san
guinē: et pcutere terrā om̄i pla
ga quocūq; voluerint Et cū
finierint testimoniū suū: bestia
que ascendit de abyssō faciet ad
uersus illos bellū et vincet illos.
et occidet illos Et corpora eorū ia
cebunt in plateis ciuitatis mag
ne que vocatur spiritualiter sodo
ma et egyptus: ubi et dñs corū
crucifixus est Et videbunt de
populis et tribubus et linguis
et gentibz corpora eorū per tres

dies et dimidiū: et corpora eorū nō
 sinent poni in monumentis Et
 inhabitantes terrā gaudebūt sup
 illis et iocūdabūtur et mūnera
 mittent iūicem: qm̄ hī duo p̄phe
 te cruciauerūt eos qui habitant
 sup terrā Et post dies tres et dimi
 diū spūs vite a deo intrauit in
 eos: et steterunt sup pedes suos
 Et timor magnus cecidit super
 eos: qui viderunt eos Et audierūt
 vocem magnā de celo dicentē illis
 Ascendite huc Et ascenderunt in
 celū in nube: et viderūt illos iūi
 a eorū Et in illa hora factus est
 terremotus magnus: et decima
 pars ciuitatis cecidit Et occisi sūt
 in terremotu nomina hominū
 septem milia: et reliqui in timo
 re sunt missi. et dederunt gloriā
 deo celi De secundū abiit: et ecce
 ve terciū veniet cito Et septimus
 angelus tuba cecinit: et facte sūt
 voces magne in celo dicētes factū
 est regnū hui⁹ mūdi dñi nr̄i et
 xp̄i eius: et regnabit in secula
 seculorū amen Et viginti q̄tuor
 seniores qui in conspectu dei sedēt
 in sedibus suis ceciderūt in facies
 suas: et adorauerūt deū dicentes
 Grāas agim⁹ tibi dñe deus om
 nipotens qui es et qui eras: qui
 accepisti virtutē tuā magnam et
 regnasti Et uate sūt gentes: et
 aduenit ira tua et tempus mor
 tuorū. iudicari et reddere mercedē
 seruis tuis p̄phetis et sanctis et ti
 mentibz nomē tuū pusillis et
 magnis: et exterminādi eos qui
 corruerunt terram. **xij.**

Et apertū est templū dei
 in celo: et visa est archa
 testamenti eius in tem
 plo eius Et facta sunt fulgura:
 et voces et terremotus et grando
 magna Et signū magnū appa
 ruit in celo Mulier amicta sole
 et luna sub pedibz eius: et in
 capite eius corona stellarū duo
 decim. et in utero habens et da
 mabat pturiens: et cruciatur
 ut pariat Et visū est aliud sig
 nū in celo: et ecce draco magn⁹
 rufus habens capita septem et
 cornua decem: et in capitibz suis
 septem dyademata Et cauda e
 ius trahebat terciā partē stellaz
 celi: et misit eas in terrā Et dra
 co stetit ante mulierem que erat
 paritura: ut cū peperisset. filiū
 eius deuoraret Et peperit filiū
 masculū. qui rectorus erit om̄es
 gentes in vurga ferrea: et raptus
 est filius eius ad deū et ad thro
 nū eius Et mulier fugit in soli
 tudinē ubi habet locum paratū
 a deo: ut ibi pascant illam diebz
 mille ducentis sexaginta Et fac
 tū est preliū in celo: michael et
 angeli eius p̄liabantur cū draco
 ne Et draco pugnabat et angeli
 eius: et nō valuerūt. neq; locus
 inuentus est eorū amplius in celo
 Et proiectus est draco ille magn⁹
 serpens antiquus. qui vocatur dy
 abolus et sathanas: qui seduat
 vniūsu orbem Proiectus est in
 terrā: et angeli eius cū illo missi
 sunt Et audiui vocem magnā
 in celo dicentem Nunc facta est

salus et virtus et regnū dei nr̄i
 et potestas xp̄i eius: quia p̄iec-
 tus est accusator fratrū nostrorū:
 qui accusabat illos ante cōspec-
 tū dei nr̄i die ac nocte Et ip̄i vi-
 cerunt illū p̄pter sanguinem ag-
 ni et p̄pter verbū testimonij sui:
 et non dilexerunt animas suas
 usq̄ ad mortē. **P**terea letamini
 celū: et qui habitatis in eis. De
 terre et mari: quia descendit
 dyabolus ad vos habens iram
 magnā: sciens qd̄ modicū tem-
 pus habet. Et postq̄m vidit dra-
 co qd̄ p̄iectus est in terrā: p̄secut⁹
 est mulierē que peperit masculū.
 Et date sūt mulieri due ale a-
 quile magne ut volaret in de-
 sertū in locū suū: ubi alitur per
 tempus et tempora et dimidiū
 tēporis. a facie serpentis. Et mi-
 sit serpens ex ore suo post muli-
 erem aquā tanq̄m flumen: ut eā
 faceret trahi a flumine. Et adiu-
 vit terra mulierem. Et aperuit
 terra os suū: et absorbit flumē
 quod misit draco de ore suo. Et
 iratus est draco in mulierem: et
 abijt facere p̄eliū cū reliquis de
 semine eius. qui custodiūt man-
 data dei. et habent testimoniū
 ih̄u: et stetit sup̄ harenā maris.

Et vidi de mari **xiii.**
 bestiam ascendentem
 habentē capita septē
 et cornua decem: et sup̄ cornua
 eius decem dyademata: et super
 capita eius nomina blasphemie.
 Et bestia quā vidi similis eāt
 pardo: et pedes eius sicut ursi.

et os eius sicut os leonis. Et dedit
 illi draco virtutē suā: et potestātē
 magnā. Et vidi unū de capitibz
 eius quasi occisum in morte: et
 plaga mortis eius curata ē. Et a-
 mirata est unūsa terra post bes-
 tiam. Et adorauerūt draconem
 qui dedit potestātē bestie: et ado-
 rauerūt bestiā dicentes. Quis si-
 milis bestie: et quis poterit pug-
 nare cū ea. Et datū est ei os lo-
 quens magna et blasphemias:
 et data est illi potestas facē men-
 ses quadraginta duos. Et aperu-
 it os suū in blasphemias ad deū:
 blasphemare nomen eius. et
 tabernaculū eius. et eos qui in
 celo habitant. Et datū ē illi bellū
 facere cū sanctis: et vincere illos.
 Et data est ei potestas in omnē
 tribū et populū et linguā et gen-
 tem. Et adorauerunt eā omnes
 qui inhabitant terrā: quorū nō
 sunt scripta nomina in libro vite
 agni. qui occisus est ab origine
 mūdi. Si quis habet aurē audiat.
 Qui in captiuitatē duxerit: in cap-
 tivitātē vadet. Qui in gladio occi-
 derit: oportet eū gladio occidi.
Hic est p̄aenaa et fides sanctorū.
 Et vidi aliā bestiam ascendentē
 de terra: et habebat cornua duo
 similia agni. et loquebatur sicut
 draco: et potestātē prius bestie.
 Et fecit terrā et inhabitantes in
 ea adorare bestiā primā: cuius
 curata est plaga mortis. Et fecit
 signa magna: ut etiam ignē fa-
 ceret de celo descendere in terram.

in conspectu hominū Et seduat habitantes in terrā ppter signa que data sunt illi facere in conspectu bestie: dicens habitantibz in terra ut faciant ymaginē bestie. que habet plagam gladij. et vixit Et datū est illi ut daret spiritū ymagini. et ut loquat ymago bestie: et faceret ut quicūqz nō adorauerit ymaginē bestie occidatur Et faceret omnes pusillos et magnos et diuites et paupes. et liberos et seruos. habere caracterem ī dextera manu. aut in frontibz suis: et ne quis possit emere aut vendere nisi qui habz caracterem nominis bestie. aut numerū nominis eius **Hic sapiencia ē** Qui habet intellectū. computet numerū bestie Numerus enī hominis est: et numerus eius est. sexcenti sexaginta sex. xiii.

Et vidi et ecce agnus stabat supra montē syon: et cū illo centū quadraginta quatuor milia. habentes nomen eius et nomen p̄ris eius scriptū in frontibz suis Et audiui vocem de celo tanq̄m vocē aquarū multarū: et tanq̄m vocē tonitruū magnū Et vocem quā audiui: sicut cytharedorū cytharizantū in cytharis suis Et cantabant quasi canticū nouū: ante sedem et ante quatuor animalia. et seniores Et nemo poterat dicere canticū: nisi illa centū quadraginta quatuor milia. qui empti sunt de terra **Hi sunt qui cū mulieribz nō sūt conquinati: uirgines enī sunt**

Hi sequūtur agnū quocūqz uerit **Hi empti sunt ex omnibz p̄miciis** deo et agno: et in ore ipsorū nō est iuentū mendaciū **Sine macula sunt ante thronū dei** Et vidi alterū angelū volante per mediū celū habentē euangeliū eternū: ut euangelizaret sedentibz sup terrā et sup gentem. et tribū et linguā et populū. dicens magna voce **Timete dñm et date illi honorem: quia uenit hora iudicij eius** Et adorare eū qui fecit celū et terrā. mare et omnia que in eis sunt: et fontes aquarū Et alius angelus secutus est dicens **Cecidit cecidit babilon illa magna: que a uino ire fornicationis sue potauit omnes gentes** Et angelus tertius secutus est illos: dicens magna voce **Si quis adorauerit bestiam et ymaginē eius. et acceperit caracterem in fronte sua aut in manu sua: et hic bibet de uino ire dei qui mixtus est mero ī calice ire ipsius: et cruciabit igne et sulphure in conspectu angelorū sanctorū. et ante conspectum agni: et fum⁹ tormentorū eorū in secula seculorū ascendet** **Nec habent requiem die ac nocte qui adorauerunt bestiam et ymaginē ei⁹: et si quis acceperit caracterē nominis eius** **Hic pacencia scōrū est: qui custodiunt mandata dei et fidem ihesu** Et audiui vocem de celo dicentem **Scribe Beati mortui qui in dño moriuntur** **Amodo iam dicit spūs: ut requiescant a laboribz suis** **Opera ei**

illoꝝ sequuntur illos Et vidi. et ecce nubem candidam: et supra nubem sedentem similem filio hominis. habentem in capite suo coronam auream. et in manu sua falcem acutam Et alter angelus exiit de templo: clamans voce magna ad sedentem super nubem Mitte falcem tuam et metere: quia venit hora ut metatur: quonia aruit messis terre Et misit qui sedebat sup nubem falcem suam in terram: et messuit terram Et alius angelus exiit de templo qd est in celo: habens et ipse falcem acutam Et alius angelus exiit de altari qui habet potestatem supra ignem: et clamavit voce magna ad eum qui habebat falcem acutam dicens Mitte falcem tuam acutam. et vindemia viticos vinee terre: quoniam mature sunt vine eius Et misit angelus falcem suam in terram: et vindemiauit vineam terre: et misit in lacum ire dei magnam Et calcatus est lacus extra civitatem: et exiit sanguis de lacu usq; ad frenos equorum per stadia mille sexcenta. xv.

Et vidi aliud signum in celo magnum et mirabile. angelos septem. habentes plagas septem novissimas: quonia in illis consummata est ira dei Et vidi tanquam mare vitreum mixtum igne: et eos qui vicerunt bestiam et ymaginem eius. et numerum nominis eius. stantes supra mare vitreum. habentes

cytharas dei: et cantantes canticum moysi serui dei. et canticum agni dicentes Magna et mirabilia opa tua domine deus omnipotens: iuste et vere viae tue rex seculorum Quis non timebit te domine. et magnificabit nomen tuum: quia solus pius es. Quonia omnes gentes venient et adorabunt in conspectu tuo: quoniam iudicia tua manifesta sunt Et post haec vidi: et ecce apertum est templum tabernaculi testimonium in celo Et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo vestiti lapide mundo candido: et praecincti arcu pectora zonis aureis Et unum ex quatuor animalibus. dedit septem angelis septem fialas aureas: plenas irae diei viventis in secula seculorum Et impletum est templum fumo: a maiestate dei. et de virtute eius Et nemo poterat introire in templum: donec consummarentur septem plagae septem angelorum.

Cap. xvi. Angelorum. **E**t vidi unum de angelis de templo dicentem septem angelis Ite et effundite septem fialas ire dei in terram Et abiit primus: et effudit fialam suam in terram Et factum est vulnus seuum ac pessimum in homines qui habent characterem bestie: et eos qui adoraverunt ymaginem eius Et secundus effudit fialam suam in mare: et factus est sanguis tanquam mortui: et omnis anima vivens mortua est in mari Et tertius effudit fialam suam super

flumina et sup fontes aquarū.
 et factus est sanguis Et audiui
 angelū aquarū dicentē Iustus es
 qui es et qui eras sanctus. qui hec
 iudicasti: quia sanguinē sanctorū
 et pphetarū fuderunt: et sangui-
 nem eis dedisti bibere ut digni
 sunt Et audiui alterū dicentem
 Etiam dñe deus om̄ps: vera et
 iusta iudicia tua Et quartus ef-
 fudit fialam suā in solem: et da-
 tum ē illi estu affligere homines
 et igni Et estuauerūt homines
 estu magno: et blasphemauerūt
 nomē dei habentis potestātē sup
 has plagas: neq; egerunt peni-
 tenciam ut darent illi gloriā Et
 quintus effudit fialam suā sup
 sedem bestie: et factū est regnū
 eius tenebrosū Et cōmanduca-
 uerūt linguas suas pre dolore:
 et blasphemauerūt deū celi pre
 dolorib; et vulnerib; suis: et nō
 egerunt penitenciam ex opib; suis
 Et sextus effudit fialam suā in
 flumen illud magnū eufraten:
 et **S**iccavit aquā eius. ut
Paretur via regib; ab ortu
 solis Et vidi de ore draconis et de
 ore bestie. et de ore pseudo pphete
 spūs tres imūdos in modum va-
 narū Sunt enī spūs demoniorū
 facientes signa: et pcedent ad
 reges totius terre. congregare il-
 los in preliū ad diem magnū
 dei omnipotentis Et ecce venio
 sicut fur Beatus qui vigilat. et
 custodit vestimenta sua ne nudus
 ambulet: et videant turpitudi-
 nem eius Et congregauit illos

in locū qui vocatur hebraice
 hermagedon Et septimus effudit
 fialam suā in aerem: et exiit
 vox magna de templo a throno
 dicens factū est Et facta sūt ful-
 gura et voces et tonitrua: et ter-
 remotus factus est magnus qua-
 lis nūq; fuit ex quo homines fu-
 erunt sup terrā. talis terremotus
 sic magnus Et facta est ciuitas
 magna in tres partes: et ciuita-
 tes genarū ceciderunt Et babilon
 magna venit in memoriā ante
 deum: dare illi calicem vini in
 dignacionis ire eius Et omnis
 insula fugit: et montes nō sunt
 inuenti Et grando magna sicut
 talentū descendit de celo in homi-
 nes Et blasphemauerūt homines
 deū ppter plagam grandinis: qm̄
 magna facta ē vehemēter **xvii.**

Euenit vnus de septem
 angelis qui habebant
 septem fialas: et locutus
 est mecum dicens Veni ostendam
 tibi dampnacionē meretricis mag-
 ne que sedet sup aquas multas:
 cū qua fornicati sunt reges terre:
 et inebuatī sunt qui inhabitant
 terrā de vino pstitutionis ei⁹ Et
 abstulit me in desertū in spiritu
 Et vidi mulierē sedentē sup besti-
 am coratineam plenā nominibus
 blasphemie: habentē capita sep-
 tem et cornua decem Et mulier
 erat circumdata purpura et cor-
 tino et iaurata auro et lapide
 precioso. et margaritis: habens
 poculū aureū in manu sua ple-
 nū abhominacione et imūdicia

fornicationis eius: et in fronte eius nomen scriptum misterium. **B**abylon magna mater fornicationum et abhominacionum terre. Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum: et de sanguine martirum ihu. Et miratus sum cum vidissem illam admiracione magna. Et dixit michi angelus. Quare miraris. Ego tibi dicam sacramentum mulieris et bestie que portat eam: que habet capita septem et cornua decem. Bestia quam vidisti fuit et non est: et ascensura est de abyssis. et in interitum ibit. Et mirabuntur inhabitantes terram. quia non sunt scripta nomina in libro vite a constitucione mundi: videntes bestiam que erat et non est. Et hic est sensus: qui habet sapientiam. Septem capita septem montes sunt super quos mulier sedet: et reges septem sunt. Quia ceciderunt: unus est. et alius nondum venit. Et cum venerit: oportet illum breue tempus manere. Et bestia que erat et non est. et ipsa octava est. et de septem est: et in interitum vadit. Et decem cornua que vidisti decem reges sunt qui regnum nondum acceperunt: sed potestatem tanquam reges una hora accipient post bestiam. Hi unum consilium habent: et virtutem et potestatem suam bestie tradent. Hi cum agno pugnant. et agnus vincet illos: quia dominus dominorum est et rex regum: et qui cum illo sunt vocati electi et fideles. Et dixit michi. Aquas quas vidisti ubi meretrix sedet: populi sunt et gentes et lingue. Et

Et decem cornua que vidisti et bestia. hi odient fornicariam: et desolatam facient illam et nudam: et carnes eius manducabunt et ipsam igni concremabunt. Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod illi placitum est: ut dent regnum suum bestie donec consumantur verba dei. Et mulier quam vidisti est civitas magna: que habet regnum super reges terre. **xviii.** **E**t post hec vidi alium angelum descendente de celo habentem potestatem magnam: et terra illuminata est a gloria eius: et exclamavit in forti voce dicens. Cecidit cecidit babilon magna: et facta est habitatio demoniorum et custodia omnis spiritus immundi. et custodia omnis volucris immunde: quia de ira fornicacionis eius biberunt omnes gentes. et reges terre cum illa fornicati sunt: et mercatores terre de virtute deliciarum eius divites facti sunt. Et audiui aliam vocem de celo dicentem. Exite de illa populus meus. et ne participes sitis delictorum eius. et de plagis eius non accipiatis: quia pervenerunt peccata eius usque ad celum: et recordatus est deus iniquitatum eius. Reddite illi sicut ipsa reddidit vobis: et duplitate duplicata secundum opera eius. In poculo quo misit vobis: misceat illi duplum. Quantum glorificavit se et in deliciis fuit. tantum date illi tormentum et luctum: quia in corde suo dicit. Sedeo regina et vidua non sum: et luctum non videbo. Ideo in una die venient plage

eius. mors et luctus et fames. et igni comburet: quia fortis est deus qui iudicabit illam. Et flebunt et plangent se super illam reges terre. quia cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt: cum viderint fumum incendii eius. longe stantes propter timorem tormentorum eius. dicentes. *Deus deus civitas illa magna babilon. civitas illa fortis: quoniam una hora venit iudicium tuum.* Et negotiatores terre flebunt et lugent super illam: quoniam merces eorum nemo emet amplius merces auri et argenti. et lapidis preciosi et margarite. et byssi et purpure et serici et cocci. et omne lignum thymum. et omnia vasa ebore. et omnia vasa de lapide pretioso. et eramento et ferro et marmore et cynamomum et amomum. et odoramentorum et unguenti et thuris. et vini et olei et simile et tritici: et iumentorum et ovium et equorum et redarum et mancipiorum et animarum hominum. Et poma tua desiderii anime tue discesserunt a te. et omnia pingua et preclara perierunt a te: et amplius illa iam non invenient mercatores horum. Qui divites facti sunt ab ea. longe stabunt propter timorem tormentorum eius: flentes ac lugentes et dicentes. *Deus deus civitas illa magna que amicta erat bysso et purpura et cocco. et deaurata est auro et lapide pretioso et margaritis: quoniam una hora destitute sunt tante divicie.* Et omnis gubernator. et omnes qui in lacu navigant. et naute et qui

in mari operantur longe steterunt: et clamaverunt videntes locum incendii eius dicentes. *Que similis civitati huius magnae.* Et miserunt pulverem super capita sua: et clamaverunt flentes et lugentes et dicentes. *Deus deus civitas illa magna in qua divites facti sunt omnes qui habent naues in mari de partibus eius: quoniam una hora desolata est.* Exultate super eam celum et sancti apostoli et prophete: quoniam iudicavit deus iudicium vestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum: et misit in mare dicens. *Hoc impetu mittet babilon illa magna civitas: et ultra iam non invenientur.* Et vox cytharodorum et musicorum et tybia canentium et tuba non audietur in ea amplius: et omnis artifex omnis artis non invenientur in ea amplius: et vox mole non audietur in ea amplius. Et lux lucerne non lucebit tibi amplius: et vox sponsi et sponse non audietur adhuc in te: quia mercatores tui erant principes terre. quia in beneficiis tuis erraverunt omnes gentes. Et in ea sanguis prophetarum. et sanctorum inventus est. et omnium qui interfec-

Post hec audiui quasi vocem magnam tubarum multarum in celo dicentium alleluia. Laus et gloria et virtus deo nostro: quia vera et iusta iudicia eius sunt: qui iudicavit de meretrice magna que corripit terram in perstitutione sua et vindicavit san-

gumē seruoꝝ suoz de manibz eius
 Et iterū dixerūt alleluya Et fum⁹
 eius ascendit in secula seculoz Et
 ceciderūt viginti quatuor seniores
 et quatuor animalia: et adorauerūt
 deū sedentē sup thronū dicentes a
 men. alla Et vox de throno exiit
 dicens Laudē diate deo nrō om
 nes serui eius: et qui timetis eū
 pusilli et magni Et audiui q̄si
 vocē tube magne. et sicut vocem
 aquarū multaz. et sicut vocē to
 nitruez multoz dicentū alleluya:
 qm̄ regnauit dñs deus nr̄ omps
 Gaudeam⁹ et exultem⁹ et dem⁹
 gloriā ei⁹: quia venerūt nupae
 agni. et vxoz eius p̄parauit se:
 et datū est illi ut cooperiat se by
 ssino splendenti et candido Bissi
 nū enī iustificaciones sanctorū s̄
 Et diat michi Scribe Beati qui
 ad cenā nuptiarū agni vocati s̄
 Et diat michi Hec verba dei ve
 ra sunt Et cecidi ante pedes ei⁹:
 ut adorare eū Et diat michi Vi
 de ne feceris Conseruus tuus sū
 et fratru tuozū habentū testimo
 niū ihu Deū adora Testimoniū
 enī ihu est spūs p̄phetie Et vidi
 celū apertū: et ecce equus albus
 Et qui sedebat sup eū vocabat⁹
 fidelis et verax: et iusticia iudicat
 et pugnat Oculi autē eius sicut
 flamma ignis: et in capite eius
 dyademata multa: habens no
 men scriptū qd̄ nemo nouit nisi
 ipse Et vestitus erat veste aspsa
 sanguine: et vocabatur nomen
 eius verbū dei Et excretatus qui
 sūt in celo sequebant⁹ eū i equis

albis: vestiti byssino albo et mū
 do Et de ore ipsius p̄cedit gladi
 us acutus: ut in ipso p̄ciant gen
 tes Et ip̄e reget eas in virgā fer
 rea: et ip̄e calcet torcular vini
 furoris ire dei omnipotentis Et
 habet in vestimento et in femo
 re suo scriptū: rex regū et domin⁹
 dn̄antiū Et vidi vnū angelū stā
 tem in sole: et clamauit voce
 magna dicens om̄ibz auibz que
 volabant p̄ mediū celi Venite et
 congregamū ad cenā magnā dei:
 ut manducetis carnes regū et car
 nes tribunoz. et carnes forau et
 carnes equozū et sedentū in ip̄is:
 et carnes om̄m liberozū ac seruoꝝ
 et pusilloꝝ ac magnozū Et vi
 di bestiam et reges terre et excer
 atus eozū congregatos: ad faciē
 dū preliū cū illo qui sedebat in
 equo. et cū excretatu eius Et appre
 hensa est bestia et cū illa pseudo
 p̄pheta. et qui fecit signa corā ip̄o
 quibz seduxit eos qui acceperunt
 caractere bestie. et qui adorant
 ymaginē eius: viui missi sunt
 hy duo in stagnū ignis ardētis
 sulphure: et ceteri occisi sūt gla
 dio sedentis sup equū qui p̄cedit
 de ore ipsius: et om̄es aues satu
 rate sunt carnibus eozū. **xx.**

Et vidi angelū descende
 tem de celo habentē da
 uem abissi et cithenā
 magnam in manu sua Et appre
 hendit draconē serpentē antiquū
 qui est dyabolus et sathanas. et
 ligauit eū per annos mille: et
 misit eū in abyssū. et clausit et

signavit sup illū: ut nō seducant
 amplius gentes donec consumant
 mille anni Et post hec oportet il
 lū solui modico tempore Et vidi
 sedes. et sederūt sup eas et iudiciū
 datū est illis: et animas decolla
 torū ppter testimoniū ihu. et ppter
 verbum dei. et qui nō adorauerūt
 bestia neq; ymaginē eius. nec acce
 perūt caractere eius in frontibus
 aut in manib; suis: et vixerunt
 et regnauerūt cū xpō mille ānis
 Ceteri mortuoz nō vixerūt: donec
 consumant mille anni Hec ē re
 surrectio prima Beatus et sanctus
 qui habet ptem in resurrectione
 prima In hys secunda mors nō
 habet potestātē: sed erūt sacerdo
 tes dei et xpī: et regnabūt cū illo
 mille annis Et cū consumati fu
 erint mille anni. soluetur satha
 nas de carcere suo: et eribit et se
 ducet gentes que sūt sup quatuor
 angulos terre gog et magog Et
 congregabit eos in preliū: quoz
 numerus ē sicut harena maris
 Et ascenderūt sup latitudinē ter
 re: et arauerūt castra scōrū. et
 ciuitatē dilectā Et descendit ignis
 a deo de celo: et deuorauit eos Et
 dyabolus qui seducebat eos mis
 sus est in stagnū ignis et sulphu
 ris: ubi et bestia et pseudo pphete
 te et cruciabūtur die ac nocte ī
 secula seculoz Et vidi thronum
 magnū candidū. et sedentē sup
 eū: a cuius conspectu fugit terra
 et celū: et locus nō est iuentus
 ab eis Et vidi mortuos magnos
 et pusillos stantes in conspectu

throni: et libri aperti sūt Et ali
 us liber apertus est: qui est vite Et
 iudicati sunt mortui ex hys que
 scripta erant in libris: scdm opa
 ipsoz Et dedit mare mortuos q
 in eo erant: et mors et infernus
 dederūt mortuos qui in ipsis e
 rant: et iudicātū est de singulis
 scdm opa ipsoz Et infernus et
 mors missi sūt in stagnū ignis
 Hec stagnū ignis est mors secu
 da Et qui nō est iuentus ī libro
 vite scriptus: missus ē in stagnū
Et vidi cē **xxi.** **Ignis.**
 lū nouū et terrā no
 uam Primum enī celū
 et prima terra abiit: et mare iā
 non est Et ego iohānes vidi ci
 uitatē sanctam iherosolim nouā des
 cendentē de celo: a deo paratā si
 cut sponsā ornātā viro suo Et
 audiui vocē magnā de throno
 dicentē Ecce tabernaculū dei cū
 hominib;: et habitabit cū eis Et
 ipsi pplus eius erūt: et ipse deus
 cū eis erit eozū deus Et abster
 get deus omnē lacrimā ab ocul
 eoz: et mors ultra nō erit. neq;
 luctus neq; clamor. neq; dolor erit
 ultra: que pma abierūt Et dix
 it qui sedebat in throno Ecce no
 ua facio omnia Et dixit michi
 Scribe: quia hec verba fidelissima
 sūt et vera Et dixit michi factū
 est Ego sū alpha et ω: incū
 et finis Ego scienti dabo de fon
 te aque viue gratis Qui vixerit
 possidebit hec: et ero illi deus.
 et ille erit michi filius Timidi
 autē et increduli et execratis et

homi
 nefici
 menda
 no ar
 est m
 de sep
 pleni
 et loc
 ostem
 Et su
 mag
 chi a
 rem d
 tem d
 pios
 arstr
 nū et
 am. e
 et no
 duode
 niente
 porte t
 ab occ
 uitat
 oden
 duode
 qui lo
 mensu
 ut me
 eius et
 quadro
 eius tan
 do Et m
 rundine
 milia
 altitudo
 mensus
 quadra
 mensura
 Et erit

homicidis et fornicatoribus et ve
 neficis et ydolatriis. et omnibus
 mendacibus. pars illorum erit in stag
 no ardenti igne. et sulphure: quod
 est mors secunda. Et venit unus
 de septem angelis habentibus fialas
 plenas septem plagis nouissimis:
 et locutus est mecum dicens Veni
 ostendam tibi sponsam uxorem agni
 Et sustulit me in spiritu in montem
 magnum et altum. Et ostendit mi
 chi civitatem sanctam iherusalem descende
 rem de celo a deo: habentem clarita
 tem dei. Lumen eius simile lapidi
 precioso: tanquam lapidi iaspidis sicut
 cristallum. Et habebat murum mag
 num et altum: habens portas duode
 cim. et in portis angulos duodecim
 et nomina scripta que sunt nomina
 duodecim tribuum filiorum israel. Ab o
 riente porte tres. et ab aquilone
 porte tres: ab austro porte tres. et
 ab occasu porte tres. Et murus ci
 vitatis habens fundamenta du
 odecim: et in ipsis duodecim nomina
 duodecim apostolorum et agni. Et
 qui loquebatur mecum habebat
 mensuram harundineam auream:
 ut metiretur civitatem et portas
 eius et murum eius. Et civitas in
 quadro posita est. Et longitudo
 eius tanta est: quanta et latitu
 do. Et mensus est civitatem de ha
 rundine: per stadia duodecim
 milia. Longitudo et latitudo et
 altitudo eius equalia sunt. Et
 mensus est muros eius centum
 quadraginta quatuor cubitorum:
 mensura hominis que est angelum.
 Et erat structura muri eius ex

lapide iaspide: ipsa vero civitas
 auro mundo simile vitro mundo
 fundamenta muri civitatis. omni
 lapide precioso ornata. fundamentum
 primum iaspis. secundus saphirus.
 tertius calcidonius. quartus sma
 ragdus. quintus sardonius. sextus
 sardius. septimus crisolitus. oc
 tavius berillus. nonus thopasius.
 decimus crisoprassus. undecimus
 iacinctus. duodecimum ametistus.
 Et duodecim porte duodecim mar
 garite sunt per singulas: et sin
 gule porte erant ex singulis mar
 garitis. Et platea civitatis aurum
 mundum: tanquam vitrum pluvium. Et
 templum non vidi in ea. Dominus enim deus
 omnipotens templum illius est: et
 agnus. Et civitas non eget sole neque
 luna: ut luceant in ea. Nam cla
 ritas dei illuminabit eam: et lucer
 na eius est agnus. Et ambulabunt
 gentes in lumine eius: et reges
 terre afferent gloriam suam et hono
 rem in illam. Et porte eius non
 claudentur per diem. Nox enim non
 erit illic. Et afferent gloriam et ho
 norem gentium in illam: nec intrabit
 in ea aliquid coinquinatum aut
 faciens abhominacionem et men
 dacium: nisi qui scripti sunt in libro
E **Coste xxij.** Vite agni
 dit michi fluvium aque
 vite splendidum tanquam
 cristallum: procedentem de sede dei
 et agni. in medio platee eius. Et
 ex utraque parte fluminis lignum
 vite afferens fructus duodecim:
 per menses singulos reddens fruc
 tum suum. et folia ligni ad sanitatem

genarū Et omne maledictū nō erit
 amplius Et sedes dei et agni in illa
 erunt et serui eius seruient illi:
 et videbūt faciē eius et nomen
 eius in frontibz eorū Et nox ultra
 nō erit. et nō egebunt lumine lu
 cerne. neqz lumine solis qm̄ dñs
 deus illuminat illos: et regnabūt
 in secula seculorū Et dixit michi
 Hec verba fidelissima et vera sūt
 Et dñs deus spiritūū pphetarū
 misit angelū suū: ostendere seruis
 suis que oportet fieri cito Et ecce
 venio velociter Beatus qui custo
 dit verba pphete libi hui⁹ Et ego
 iohānes qui audiui et vidi hec
 Et postqm̄ audissem et vidissem:
 cecidi ut adorarem ante pedes ā
 geli. qui michi hec ostendebat Et
 dixit michi Vide ne feceris Conser
 uis tuus sum et fratru tuorū pphe
 tarū: et eorū qui seruant verba li
 bri huius Deū adora Et dicit
 michi Ne signaueris verba pphe
 te libi huius Tempus enī ppe ē
 Qui nocet noceat adhuc: et qui
 in sordibz est. sordescat adhuc Et
 iustus iusticiā faciat adhuc: et sct⁹
 sanctificetur adhuc Ecce venio cito:
 et merces mea meū est reddē vni
 cuiqz scdm̄ opa sua Ego sū alpha
 et ω. primus et nouissim⁹: p̄nā
 piū et finis Beati qui lauant sto
 las suas: ut sit potestas eorū in
 ligno vite: et per portas intrent
 in ciuitate Foris canes et venētia
 et impudici et homiade et ydolis
 seruiētes: et omnis qui amat
 et facit mendaciū Ego ihesus
 misi angelū meū: testificari vob

hec in ecclesijs Ego sum radix
 et genus dauid: stella splendi
 da et matutina Et sponsus et
 sponsa dicunt veni: et qui au
 dit dicat veni Et qui sitit veni
 at: et qui vult accipiat aquā
 vite gratis Contestor ego omni
 audienti verba pphete libi hu
 ius Si quis apposuerit ad hec:
 apponet deus sup̄ illū plagas
 scriptas in libro isto Et si quis
 diminuerit de verbis libri pphe
 te huius: auferet deus ptem ei⁹
 de libro vite et de ciuitate sancta.
 et de hys que scripta sunt in li
 bro isto Dicit qui testimoniū p
 hibet istorū Etiam. venio cito.
 amen Veni dñe ihesu Gracia
 dñi nr̄i ihu xp̄i cū om̄ibz vobis
 amen.

**Explicit liber apocalypsis be
 ati iohannis apostoli.**

